باسمه تعالی

**فهرستبرگه منابع چاپ سنگی - اداره مخطوطات**

شماره ثبت: ۷۷۲۹

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۷ ق ۷۷۴ ه ۱۳۲۴ مرجع ☐

سرشناسه: قمی، عباس، ۱۲۵۴ - ۱۳۱۹.

عنوان قراردادی:

عنوان: هدیة الزائرین و بهجة الناظرین

شرح پدیدآور:

کاتب: احمد بن محمد جلال حسینی تبریزی تاریخ کتابت:

محل نشر: تبریز ناشر: مطبعه کربلائی [illegible] تاریخ نشر: ۱۳۲۴ ق

صفحه شمار: ۵۵۹ ص مصور ☐ درسی ☐ گراور یا افست ☐

زبان: فارسی ابعاد: ۲۲×۱۷ نوع خط: نسخ

روش تهیه: وقفی ☑ اهدایی ☐ خریداری ☐ ارسالی ☐

واقف: درة السلطنة ملکزاده کوثر تاریخ ثبت: آبان ۱۳۲۶

یادداشتها: دارای حواشی تصحیحی و حواشی اندک با رنگ [illegible] است

موضوع(ها): ۳. دعاها. ۱. زیارتنامه‌ها.

شناسه(های) افزوده: الف. شریعتمدار، مصحح. ب. ابراهیم، مصحح. ج. حسینی تبریزی، احمد، کاتب. د. ملکزاده کوثر، درة السلطنة، واقف. ه. عنوان.

فهرستنگار: شیبانی تاریخ فهرستنگاری: ۲ مرداد ۸۹



جمادی الاولی ۱۳۲۹

هو
الله تعالی شأنه العزیز

بسم الله

این است کتاب مستطاب
المسمّی بهدیة الزائرین وبهجة الناظرین
از تألیفات شیخ ثقة عالم جلیل متبحر خبیر
بحار اخبار و متتبع در آثار وارده از ائمه اطهار علیهم
صلوات الله الملک الغفار صاحب تصانیف رائقه و تألیفات فائقه
جناب مستطاب عمدة العلماء الراشدین و حامل اعلام شریعت سید المرسلین
و ناشر طریقه خاتم النبیین مولانا الحاج شیخ عباس القمی ثم النجفی سلمه الله
تعالی و حفظه من شرور الناس بحق النبی و الوصی صلوات الله علیهما اجمعین در عهد
سلطنت پادشاه جمجاه سلیمان ارگاه دارای جمشید نشان سایه امن و امان السلطان بن السلطان
بن السلطان و الخاقان بن الخاقان بن الخاقان مظفر الدین شاه قاجار خلد
الله ملکه و سلطانه و حرسه الله عن الحدثان در مطبعه جلیله عمدة
الاجله آقا کربلائی اسد آقا بدستیاری استاد الماهر خلف ارشد
آقا اسمعیل در دار السلطنه تبریز بطبع محلی گردید امید
که مطبوع طبایع افتد که عامه ناس از او
منتفع و بهره مند شده موجب مغفرت مصنف
و بانی طبع نسخه و کاتب
و الدین ایشان
و

سابر
مونس کردد



... [illegible] کواکب ... در سلامتی وجود شهریار ... سلطنه ... تقرقه ... بازار ... کاتبان و بیماری اطفال ...

... خلایق ... خرید و فروخت ... حقوق ... مسافرت ... ظلم ... عدو و فساد ... مشغول شدن ...

... علما ... مواضع ... سعادت حال ... احتمال آن ... غرت ... نیکی حال ...

| مواضع سیارات در غره ماه | شمس | زحل | مشتری | مریخ | زهره | عطارد |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] |

جمادی الاولی ۱۳۲۹

هلال این ماه شب یکشنبه ضعیف بد نما

| روز هفته | ایام ماه | اختیارات | وقایع |
|---|---|---|---|
| یکشنبه | اول | نیک است دخول بیت و بلد و بنا نهادن و نام طفل نهادن و عزیمت تجار و شراکت نمودن و طرح عمارت و ملک باغ ... [illegible] | |
| دوشنبه | دوم | نیک است ابتداء تعلیم و تعلم و عقد نکاح و زفاف و ابتداء کتابت و قباله نوشتن و شراکت نمودن و بریدن و پوشیدن را | [illegible] |
| سه‌شنبه | سوم | بد است کاری را نشاید | [illegible] |
| چهارشنبه | چهارم | نیک است بریدن و پوشیدن و خریدن املاک و سفر دریا و مسهل خوردن و شیر باز داشتن طفل و حجامت و طلب حاجت را | |
| پنجشنبه | پنجم | نیک است همه روز گذشته و رسول فرستادن را | میلاد یوحنا |
| جمعه | ششم | قمر منحوس است کاری را نشاید | احتراق عطارد |
| شنبه | هفتم | نیک است دیدن حکام و دخول بیت و بلد و عقد نکاح و زفاف و طلب حاجات و شراکت و کشت کاری و قباله نوشتن را | [illegible] |
| یکشنبه | هشتم | نیک است ابتداء تعلیم و تعلم و ابتداء کتابت و شیر باز داشتن و سفر خشکی و نکاح و میوه و دیدار مشایخ و بیع و شرا را | غایت بعد قمر [illegible] |
| دوشنبه | نهم | نیک است درخت نشاندن و شراکت نمودن و عمارت باغ و بستان و دخول بیت و بلد را | |
| سه‌شنبه | دهم | قمر بعید الاتصال است و بد است کاری را نشاید | |
| چهارشنبه | یازدهم | شش روز سابق است | [illegible] |
| پنجشنبه | دوازدهم | نه ساعت و پنجاه دقیقه از روز قمر داخل عقرب میشود | [illegible] |
| جمعه | سیزدهم | جز مسهل خوردن و حجامت کاری را نشاید | وفات حضرت [illegible] |
| شنبه | چهاردهم | شش روز سابق است | [illegible] |
| یکشنبه | پانزدهم | پنج ساعت و پنجاه دقیقه از روز قمر از عقرب خارج میشود ... [illegible] بریدن و پوشیدن را | [illegible] |

# هذا

# کتاب المستطاب

# هدية الزائرين و بهجة الناظرين

# ثقتي

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد واله الطاهرين واللعنة الدائمة على اعدائهم اجمعين **و بعد** برارباب بینش و دانش مخفی نماند که چون دنیا مزرع و متجر اخرت است باید هر عاقل دانشمند این ایام قلیله را غنیمت دانسته و در صدد تحصیل توشه و زاد برای سفر هولناک معاد بوده باشد و از اینجهة است که در کتاب الهی و کلمات اهل بیت رسالت پناهی ترغیب و تحریص براین امر بسیار شده و اکثر کلمات حضرت امیر المؤمنین متضمن اینمطلب است و پیوسته مردم را در اینباب امر مینمود و میفرمود باصحاب خویش مهیا کنید جهاز سفر خود تا خدا رحمت کند شما را همانا که منادی رحیل در میان شما ندا کرده و شبهه نیست که بهتر زادی برای اینسفر و محکمتر وسیله برای سود که از این شاید راه پرخطر بعد از تکمیل معارف الهی و ادای واجبات و ترک محرمات تشبث و تمسک بدامان حجج طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین است و از برای این طرق بسیار است مانند نشر علوم ایشان و ذکر فضایل و مناقب انبزرگواران و تشرف بزیارت انها و اقامه تعزیه و ماتم و احسان بموالی و دوستان و زائرین قبور ایشان و امثال اینها از طرق دیگر که لا تعد و لا تحصی است پس هوشمند بصیر و مؤمن مطلع خبیر با قدرت



بوجنك زدن بدامان اینقسم از اعمال خیریه هرگز دست از ان نخواهد کشید لهذا اغالب زوار ائمه انام علیهم السلام مشهد عباسعلی خیام تبریزی در اینمقام بر امد که یکمرتبه رفیق را از اینطرق اختیار کند که جامع باشد شعب بسیاری از خیرات و توسلات را همت عالی خود را بر ان گماشت که مجموعه مختصره که مشتمل باشد بر زیارات حجج طاهرین و اداب و وظایف زائرین و جمله از اعمال شهور و اسابیع و مختصری از اداب یوم و لیله که محل حاجت و ابتلای مؤمنین است بزیور طبع در اورد تا انکه صدقه جاریه مستمره باشد که کافه مردم از عالم و عامی و مرد و زن و مجاور و زائر همه در تمام اوقات از ان بهره مند شوند و در اناء لیل و نهار بفیوضات غیر متناهیه ان رسند تا انکه از اینجهت رسد بانجاعت اجر و ثواب بحیات در حیات و ممات حظی وافر و سهمی متکاثر برده باشد و چون رساله مشتمل براین امور و از ماخذ صحیحه جمع شده باشد در دست نبود خواهش نمود تالیف و جمع اوری انرا از بعض احباء و اخوان مؤمنین جعله الله فی درعة الحصین پس جناب ایشان بجهة کثرت اشتغال و عدم مساعدت حال این امر را ارجاع فرمودند باین فقیر بی بضاعت و متمسک باحادیث اهل بیت رسالت عباس بن محمد رضا القمی عفی الله عنهما پس حسب امتثال خواهش ایشان انگشت قبول نهادم بر دیده و گفتم نصرت لکم معدة و این رساله شریفه را از کتب معتبره و ماخذ صحیحه جمع اورده و هدیه زائران بقاع مطهره حجج معصومین علیهم السلم و برادران مؤمنین قرار داده و نامیدم انرا به هدية الزائرين و بهجة الناظرين و رجا واثق و امید صادق انکه در هنگام عمل و زیارت اینغریق بحر معاصی و همچنین ساعی و بانی انرا از دعای خیر فراموش نفرمایند و اگر بر سهو و خطائی از این حقیر مطلع شدند از مؤاخذه اغماض فرموده و اصلاح فرمایند و ترویج کساد نمایند که این نهایت احسان است و حق تعالی ضایع نخواهد فرمود اجر محسنین را و مرتب کردانیدم این مجموعه را بر یکمقدمه و چهارده باب والله الموفق للصواب فی کل باب

# فهرست کتاب





# فهرست کتاب

## فهرست کتاب



و عبد

فهرست کتاب


مستطاب و رجاء واثق از برادران دینی انکه قدر این رساله را غنیمت شمرده
و نعمت شکر آن را بکفران مبدل ننمایند و در صدد ترویج و اصلاح آن
باشند **اما مقدمه** پس در بیان مختصری از اداب سفر است چون
اراده سفر کنی سزاوار انست که اختیار کنی روز شنبه را که وارد شده
اگر سنگی از کوه برگردد در روز شنبه البته از خدای تعالی بجای
خود برگرداند و روز سه شنبه هم نیک است بخصوص برای کسیکه
کار بر او دشوار شده باشد که ان روز سهل و اسانی است و روزی
است که حقتعالی نرم کرد از روز آهن را برای حضرت داود علیه
السلام و روایت شده که حضرت رسول صلی الله علیه و اله در روز
پنجشنبه بسفر میرفتند و میفرمودند که روز پنجشنبه را خدا و رسول
و ملائکه دوست میدارند **واما** روز دوشنبه پس سفر
کردن در آن نیک نیست و در بعضی از روایات امر شده بترک سفر
در آن روز و وارد شده که هیچ روز شوم تر از روز دوشنبه نیست و
سفر کردن در روز چهارشنبه و پیش از ظهر روز جمعه نیز نیک نیست
ولکن از حضرت امام رضا علیه السلام منقولست که در چهار
شنبه اخر ماه سفر کند برود انجماعتی که بفال بد میدانند از

هر بلائی نگاه داشته شود و حاجتش را خدا بر آورد و نیک نیست سفر
کردن در روز سیم و چهارم و پنجم و سیزدهم و شانزدهم و بیست و یکم
و بیست و چهارم و بیست و پنجم و بیست و ششم و در روایتی وارد شده
که روز چهارم و ششم و بیست و یکم برای سفر خوب است و در روز هشتم و
بیست و یکم خوب نیست و اگر روزهای ماه با روزهای هفته معارض
شوند رعایت روزهای هفته اولی است چه آنکه احادیث معتبره در ایام هفته
بیشتر است و سفر مکن در حالی که قمر در برج عقرب باشد که روایت شده که
هر که سفر کند یا زن بخواهد و قمر در عقرب باشد عاقبت نیکو نیست و
اگر ضرورتی حاصل شود برای سفر کردن در این اوقات تصدق کند و
بیرون رود چنانچه حضرت صادق علیه السلام فرمودند که افتتاح
کن سفر خود را بصدقه و بیرون رو هر وقت که خواهی بدرستیکه سلامتی
سفر خود را میخری پس دست خود را از حق مردم خلاص کن و وصیت کن
پس جمع کن اهل خود را نزد خود و دو رکعت نماز گذار و از خدا خیر خود را سؤال
کن و آیة الکرسی را بخوان و حمد و ثنای الهی را بجا بیاور و صلوات بر
حضرت رسول و آل او بفرست و بخوان دعاهای سفر را و آنها بسیار است
و این مختصر گنجایش ذکر آنها را ندارد و از جناب رسول خدا مرویست که
هیچ خلیفه ای در اهلش نمیگذارد بهتر از آنکه در وقت بیرون رفتن
دو رکعت نماز بگذارد پس بگو اَللّهُمَّ اِنّی اَسْتَوْدِعُکَ نَفْسی وَاَهْلی وَ
مالی وَذُرِّیَّتی وَدُنْیایَ وَآخِرَتی وَاَمانَتی وَخاتِمَةَ عَمَلی و با خود بردار
عصائی از چوب بادام تلخ و از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام منقولست
که حضرت رسول صلّی الله علیه و آله فرمود که هر که بسفری رود و با خود بردارد
عصائی از چوب بادام تلخ و این آیات را بخواند حق تعالی او را ایمن گرداند





از هر سبع درنده و هر دزدی و هر صاحب ضرری تا با اهل خود برگردد و با
او هفتاد و هفت ملک باشند که از برای او استغفار کنند تا برگردد و
عصا را بگذارد و آن آیات در سوره قصص است و اول آن این است وَلَمّا
تَوَجَّهَ تِلْقاءَ مَدْیَنَ و آخر آن وَاللهُ عَلی ما نَقُولُ وَکِیلٌ و نیز با خود بردار
تسبیح تربت سیّد الشهدا علیه السلام و چیزهائیکه در سفر لازم می
باشد و از دواها آنچه تو یا رفیقان تو بآن محتاج میشوند و منقولست
که حضرت رسول صلّی الله علیه و آله هرگاه بسفر میرفتند پنج چیز با
خود بر میداشتند آینه و سرمه دان و مسواک و شانه و مقراض و در روایت
دیگر آنکه با خود بر میداشتند غیر از اینها سوزن و ریسمان و چیزی که
بآن کفش را پینه کنند و غیر اینها و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده
که هر که سوره عبس را در کاغذی سفید بنویسد و بهر راهی که رود با خود دارد
در آن راه بجز نیکی نبیند و از مفاسد آن راه محفوظ باشد انشاء الله تعالی و چون
بر خواستی که متوجّه سفر شوی بخوان دعای نبوی صلّی الله علیه و آله را اَللّهُمَّ
بِکَ انْتَشَرْتُ وَاِلَیْکَ تَوَجَّهْتُ وَبِکَ اعْتَصَمْتُ اَنْتَ ثِقَتی وَرَجائی اَللّهُمَّ
اکْفِنی ما اَهَمَّنی وَما لا اَهْتَمُّ لَهُ وَما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّی اَللّهُمَّ زَوِّدْنِی التَّقْوی
وَاغْفِرْ لی وَوَجِّهْنی اِلَی الْخَیْرِ حَیْثُما تَوَجَّهْتُ پس از خانه بیرون بیا در حالیکه عمامه
بر سر بسته باشی و سر عمامه را در زیر حنک انداخته باشی چون بیرون آمدی بایست
رو بقبله در در خانه و بخوان سوره مبارکه حمد و آیة الکرسی را از پیش رو و جانب راست و جانب
چپ پس از آن بگو اَللّهُمَّ احْفَظْنی وَاحْفَظْ ما مَعی وَسَلِّمْنی وَسَلِّمْ ما مَعی
وَبَلِّغْنی وَبَلِّغْ ما مَعی بِبَلاغِکَ الْحَسَنِ الْجَمیلِ و در خصوص سفر مشهد
مقدّس حضرت رضا علیه السلام دعائی وارد است که در باب زیارت
آنحضرت در جزء زیارت نقل خواهیم نمود انشاء الله و توشه از برای سفر خود بردار و از

شرف آدمی است که توشهٔ خود را نیکو گرداند بخصوص در سفر مکه بلی در سفر زیارت امام
حسین علیه السلام توشه را از چیزهای لذیذ قرار دادن مانند بریانی و حلواها و غیر محبوب
نیست و تنها سفر مکن که کسیکه تنها سفر رود ملعون است و شیطان با او است و دو نفری
هم بسفر رفتن نیکو نیست و بهترین رفیقان و مصاحبان نزد خدا چهار نفرند و اقل رفیقان
سه و اکثر هفت و زیاده از هفت نفر در صورتیکه هم توشه و هم سفره باشند خوب نیست
و باعث بلند شدن صداها است و اگر بجهت ضرورتی تنها بسفر روی بگو ماشاء الله
لاحول و لاقوة الا بالله اللهم آنس وحشتی و اعنی علی وحدتی و اد غیبتی و در سفر
مصاحبت مکن با کسیکه فضیلت ترا بر خود نداند نفهمد که تو از فضیلت او بر خود میدانی
و همچنین با کسیکه او بتو زینت یابد بلکه مصاحبت کن با کسیکه تو باو زینت یابی یعنی
کسب علم و کمالات از او توانی نمود و نیز مصاحبت مکن با کسیکه مالدار است و توانگری
تو مثل او نیست که موجب مذلت و خواری تو است بلکه با مثل خود رفاقت کن و چون با
رفقای خود هم سفره و هم توشه شدی سزاوار است که اول خرجیها خود را بدر آورده بدی
بردی و یکدیگر بگذارید که این بیشتر باعث خوشنودی خواطر و نیکی اخلاق شماها شود و
و چون براه افتادی اگر در پیش تو حاضر شد چیزیکه شوم است دیدن او و بفال بد است
و از دیدن آنها ترسی در خواطر تو گذشت بگو اعتصمت بک یا رب من شر ما اجد فی نفسی
فاعصمنی من ذلک چون اینرا بگوئی خطری بتو نرسد انشاء الله تعالی و وارد شده از
حضرت صادق علیه السلام که چون در سفر باشی بگو اللهم اجعل مسیری عبرا و صمتی
تفکرا و کلامی ذکرا و حضرت رسول چون در سفرها سرا شیب میرفتند سبحان الله
میگفتند و چون سربالا میرفتند الله اکبر میگفتند و از آنحضرت روایت شده ثواب بسیار
برای کسیکه بگوید وقتیکه برود خانه پایین رود لا اله الا الله و الله اکبر و اگر در سفر
پیاده هستی کمربند را محکم ببند بر روی شکم که پیاده رفتن را بر تو آسان کند و بر تو
باد براه رفتن در شب که زمین در شب پیچیده میشود و وارد شده که چون راه را غلط





کنی بجانب راست میل کن و در روایتی از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقولست که چون
راه را گم کنی فریاد کن یا صالح یا صالح ارشدونا الی الطریق رحمکم الله و هرگاه در
بیابان از جنیان یا غیر ایشان ترسی دست راست خود را بر سر بگذار و بصدای بلند بگو
افغیر دین الله یبغون و له اسلم من فی السموات و الارض طوعا و کرها و الیه ترجعون
و چون در منزل فرود آئی بگو اللهم انزلنی منزلا مبارکا و انت خیر المنزلین پس دو رکعت
نماز تحیه منزل بجای آور و پیش از آنکه بنشینی بگو اللهم ارزقنا خیر هذه البقعة و اعذنا
من شرها اللهم اطعمنا من جناها و اعذنا من وباها و حببنا الی اهلها و حبب
صالحی اهلها الینا و حضرت صادق علیه السلام فرمود که چون با جماعتی رفیق
شوی مگو اینجا فرود آئید یا اینجا فرود میائید که در میان ایشان کسی هست که اینکار را
بکند اگر تو با ایشان بگذاری و بر تو باد در سفر برعایت مؤمنین و محافظت از رفیقان و
صرف کردن توشه و بسیار یاد کردن خدا را در هر بلندی و پستی و در همه حالات و
سنت است خوش خلقی با همراهان و ملازمان و مکاریان و خشم فرو خوردن از ایشان
و چون اراده داخل شدن در شهری داری یاد داشته باشی بخوان چون نظرت بر آن افتد اللهم
انی اسئلک خیرها و اعوذ بک من شرها اللهم اطعمنی من جناها و اعذنا من وباها
و حببنا الی اهلها و حبب صالحی اهلها الینا و بر تو باد بخواندن قران و دعا و بجا
آوردن نمازها در اول اوقات و مستحب مؤکد است از برای مسافر که بگوید سی مرتبه
عقب نمازهای شکسته که نماز ظهر و عصر و عشا است سبحان الله و الحمد لله و لا
اله الا الله و الله اکبر و اگر خواسته باشی در منزل از دزد محفوظ باشی چون نماز خفتن را
گذاشتی بعد از نماز پهلو را بر رختخواب بگذار و تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام بخوان پس
از آن آیة الکرسی را تا محفوظ باشی انشاء الله تعالی و بعضی از علما فرموده اند که چون
خواهی بار کنی دو رکعت نماز بگذار و از خدا بطلب حفظ و حمایت و زاد در باره خود و آن
موضع و اهل آنرا وداع کن که هر موضعی را اهلی است از ملائکه پس بگو السلام

یا ابا صالح

علی ما آتیکه الله الحافظین السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین ورحمة الله وبرکاته وهرگاه در سفر محتاج شدی بسوار شدن برکشتی چون سوار شدی صد مرتبه تکبیر بگو وصد مرتبه صلوات بفرست وصد مرتبه لعن کن برکسانیکه ظلم کردند آل محمد را پس بگو بسم الله وبالله والصلوة علی رسول الله تا آخر دعا که در تحفة الزائر مذکور است واز جناب امام رضا علیه السلام منقولست که فرموده چون بکشتی سوار شوی بگو بسم الله مجریها ومرسیها ان ربی لغفور رحیم وچون دریا بموج آید بر جانب چپ تکیه کن وبدست راست بسوی موج اشاره کن وبگو قری بقرار الله واسکنی بسکینة الله ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم واگر از غرق شدن ترسی بگو بسم الله مجریها ومرسیها ان ربی لغفور رحیم بسم الله الملک الحق وما قدروا الله حق قدره والارض جمیعا قبضته یوم القیمة والسموات مطویات بیمینه سبحانه وتعالی عما یشرکون وبدانکه وارد شده که بر بلندی هر حیوانی شیطانی هست چون بانجا رسی قدم خود را بران گذاشتی بگو بسم الله اللهم ادحر عنی الشیطان الرجیم واز برای سواری آداب چند است که رعایت آنها لازم است از آنجمله آنکه چون خواهی سوار شوی وخواستی لجام کنی بسم الله بگوئی که در بینی هر چهارپائی شیطانی هست واگر چموشی کند در گوشش بخوان این آیه را که گذشت افغیر دین الله یبغون تا آخر آیه وچون سوار شوی بسم الله بگو تا ملکی ردیف تو شود وترا نگاه دارد تا وقت پائین آمدن وکسیکه ترک کند بسم الله را شیطان ردیف او شود واو را وادارد بخواندن غنا کردن وآرزوهای باطل ومحال نمودن تا پائین آید وسزاوار است نیز خواندن این دعا بسم الله لا حول ولا قوة الا بالله الحمد لله الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا له مقرنین وسزاوار است نیز خواندن آیة الکرسی وزنهار از خواننده گی کردن در وقت سواری خیلاء وتبختر وشرم کن که تو چنین کنی وحال آنکه آنحیوان در زیر پای تو تسبیح خدا کند وچهارپای خود را بزراعت





کشت زار مردم نران وبدانکه از برای چهارپا بر صاحبش حقوق چند است که باید رعایت کند آنها را چون ابتدا کردن بعلف ووقتیکه فرود آید وآب بر او عرض کند چون باب رسد وبرو ویش چیزی نزند که تسبیح پروردگار خود میکند وسواره بر روی او نه ایستد مگر در وقتیکه جهاد میکند در راه خدا وزیاده از طاقت وتوانائی او بارش نکنی وتکلیف رفتار انقدر بکند که او طاقت دارد واین حقوق اختصاص بمال خود ندارد بلکه مال مکاری نیز چنین است پس باید ملاحظه حیوانرا نمایدان بی انصافی که هرچه ممکن میشود بر مال مکاری حمل میکند که اگر مال خویش بود نصف انرا حمل بر ان نمی نمود واگر مکاری در این باب حرفی زند اگر قوی باشد او را بزند واگر نه بجز فحش پول یا غذائی زبان او را ببندد پس آنحیوان بی زبان باندک زمانی زخم وشکسته ولاغر شود وبالجمله باید بر مرکوب خود مهربان باشی که روایت شده که هر دابه که صاحبش خواهد بر او سوار شود در آن وقت میگوید اللهم اجعله بی رحیما یعنی خداوندا او را بمن مهربان گردان وچون در وقت راه رفتن بسر دابه او را مزن وبا و بد مگو وسه نفر بر یک چهارپا ردیف سوار مشوند که هر که چنین کند یکی از ایشان ملعون است واز برای مسافر آداب وادعیه کثیره است وبنای ما بر اختصار است ولهذا آنچه ذکر شد بجهة اختصار بصورت روایت ذکر ننمودیم با آنکه تمام مضامین روایات اهل بیت علیهم السلام است واز جمله آداب لقمان وصیتی است شریف متعلق بامر سفر سزاوار است که او را ذکر کنیم واین مقدمه را بان ختم نمائیم از حضرت صادق علیه السلام منقولست که حضرت لقمان پسر خود را نصیحت فرمود که چون با گروهی سفر کنی مشورت با ایشان بسیار کن در کارهای خود وکارهای ایشان وبر روی ایشان تبسم بسیار بکن ودر توشه خود صاحب کرم باش وچون ترا بضیافت طلبند قبول کن واگر از تو مدد طلبند یاری ایشان بکن وبسه چیز بر ایشان غلبه کن به بسیاری خاموشی وبسیاری نماز وسخاوت وجوانمردی در هرچه با خود داری از چهارپا ومال وتوشه واگر گواهی از تو بطلبند بر امر حقی خواهند ترا گواه کنند بکن وچون با تو مشورت کنند تا توانی سعی

کن که رای نیکو برای ایشان اختیار کنی و زود عزم مکن و رای خود را با ایشان مگو تا
تامل کنی و فکر کنی و جواب ایشان مگو در مشورت ایشان تا آنکه در آن فکر برخیزی و
بنشینی و بخوابی و چیزی بخوری و نماز کنی و در اثنای این احوال فکر خود و حکمت خود را در
مشورت ایشان بکار بری زیرا که هر که خیرخواهی خود را برای کسیکه با او مشورت کند خالص
نکرد خدا تعالی رای و عقل او را از او سلب میکند و امانت را از او بر میدارد و هر گاه
بینی که کاری میکنند با ایشان بکن و اگر تصدق کنند یا قرضی دهند تو نیز با ایشان
بده و بشنو سخن کسی را که از تو بزرگتر باشد و هر گاه رفیقان کاری بتو فرمایند یا چیزی از
تو سؤال کنند بگو بلی و نه مگو که نگفتن علامت عجز و موجب ملامت است و چون راه گم کنید
و حیران بمانید فرود آئید و اگر در راه مقصود شک کنید بایکدیگر مشورت کنید و مصلحت
به بینید و اگر یک کس را به بینید خبر راه را از او مپرسید و مصلحت از او مبینید که یک
شخص در بیابان اینکس را بشک میاندازد که شاید جاسوس دزدان باشد یا شیطانی
باشد که خواهند شما را حیران کند و از دو شخص نیز حذر کنید مگر آنکه چیزی چند به بینید
از علامتها و قرینها که من نمی بینم زیرا که عاقل بدیده خود نظر که میکند آنستو چیزی که حق
است از آن میشناسد و حاضر چیزی چند می بیند که غایب نمی بیند و چون وقت نماز
در آید از برای امری آنرا بتاخیر مینداز و نماز را بجا آور و از احتیاب زیرا که نماز قرضی
است هر چند بیشتر ادا کنی سبکبار میشوی و نماز را با جماعت بکن هر چند بر سر نیزه باشی
و بر روی چهارپا خواب مکن که زود باعث زخم پشت آن میشود و این از کردار دانایان نیست مگر
در میان کجاوه یا محمل باشی که ممکن باشد که بخوابی برای سستی مفاصل و چون نزدیک
شوی بمنزل از چهارپای خود فرود آی که آن چهارپا را او رفت و اند ابتدا کن بعلف دادن آن
پیش از آنکه خود چیزی بخوری و چون خواهید که فرود آئید اختیار کنید از بقعه ها زمین
مکانی را که خوش رنگتر و پرگیاه تر باشد و چون فرود آئید پیش از آنکه بنشینی دو رکعت
نماز بکن و چون خواهی بقضای حاجت روی بسیار دور برو پس چون خواهی که بار کنی دو





رکعت نماز بکن پس آن زمین را وداع کن و سلام بر آن زمین و اهل آن زمین بکن که هر بقعه
از زمین را اهلی چند هست از ملائکه و اگر توانی مخور هیچ طعامی را مگر آنکه قدری از آن
تصدق کنی و بر تو باد بخواندن کتاب خدا تعالی مادام که سوار باشی و بر تو باد به تنزیه یاد
خدا تعالی کردن تا مشغول کار باشی و بر تو باد بدعا کردن در وقتیکه تنها و بیکار
باشی و زنهار که در اول شب راه مرو بلکه در اول شب فرود آی و نصف آخر شب راه رو
و زنهار که در راه رفتن صدا را بلند مکن **باب اول** در ذکر آداب زیارت و دخول
در مشاهد مشرفه و اذن دخول در همه حرمهای شریفه و در آن دو فصل است فصل
**اول** در آداب زیارت و آن بسیار است و شیخ شهید قدس سره در کتاب دروس اکثر
آن را در ضمن چهارده عدد ذکر نموده و علامه مجلسی رحمه الله در تحفه هفده عدد ذکر
نموده و شیخ مرحوم ثقة الاسلام نوری در کتاب تحیة الزائر که آخر تالیفات مرحوم
بود و بدست حقیر خاتمه آن ختم شد آنها را به چهل رسانیده و ما بجهة آنکه این مجموعه را
جامع کنیم جمع کنیم بین تمام آنها و لکن بجهة اختصار ادله آنها را ذکر نمیکنیم مگر بعضی از
آنها را اجمالا و مختصر اول از آداب غسل کردن پیش از بیرون رفتن برای سفر زیارت و دوم
ترک کلام بیهوده و لغو و مخاصمه و مجادله در راه سیم غسل برای زیارت هر امامی و
علامه مجلسی ره فرموده که افضل آن است که پیش از آنکه حدثی از او صادر شود زیارت را
واقع سازد و محتمل است که غسلیکه روز کند تا شام کافی باشد و غسلیکه در شب کند
تا صبح کافی باشد و شیخ شهید از شیخ مفید رحمهما الله نقل فرموده که اگر این شخص محدث
شد غسل را اعاده نماید چهارم دعا خواندن در حال غسل و شاید بعضی از آن دعاها
در احادیث کیفیت زیارت ائمه علیهم السلام مذکور شود و شیخ کفعمی ره از کتاب اغسال ابن
عیاش نقل کرده که مستحب است بندگان را در اثنای غسل بخوانند اَللّٰهُمَّ طَهِّرْنِی مِنْ کُلِّ
ذَنْبٍ وَنَجِّنِی مِنْ کُلِّ کَرْبٍ وَذَلِّلْ لِی کُلَّ صَعْبٍ اِنَّکَ نِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ الرَّبُّ
رَبُّ کُلِّ شَیْءٍ یَابِسٍ وَرَطْبٍ و شیخ طوسی نور الله مرقده در کتاب تهذیب مسنداً روایة

کرده از محمد بن ابراهیم ثقفی که گفت چون حضرت صادق علیه السلام از غسل زیارت فارغ می‌شد
این دعا میخواند بسم الله اللهم اجعله لی نورا وطهورا وحرزا وکافیا من کل داء وسقم
ومن کل آفة وعاهة وطهر به قلبی وجوارحی وعظامی ولحمی ودمی وشعری وبشری
ومخی وعصبی وما اقلت الارض منی واجعله لی شاهدا یوم القیمة یوم حاجتی
وفقری وفاقتی واحتمال میرود که مراد غسل طواف زیارت باشد چنانچه علامهٔ
مجلسی احتمال داده لکن جمعی از علما این حدیث را در باب غسل زیارت ائمه علیهم السلام ذکر
کرده اند پنجم طهارت از حدث کبری و صغری ششم پوشیدن جامه های پاک و پاکیزه
ونو چنانچه در دروس تصریح بان شده ونیکو است سفید بودن رنگ آن هفتم در
وقت رفتن بروضهٔ مقدسه گامها را کوتاه برداشتن و با رامی و وقار سیر نمودن هشتم
با موزه و کفش و امثال آن داخل حرم نشدن نهم خوشبو نمودن خود را در غیر زیارت
حضرت امام حسین علیه السلام چنانچه بسند معتبر منقولست که حضرت صادق علیه السلام
فرمود بابی بصیر که میخواهی ترا خبر دهم که جدم علی بن الحسین علیه السلام چگونه زیارت
امام حسین علیه السلام میکرد گفت بلی فرمود که چون خواهی بزیارت آنحضرت بیرون روی پیش
از بیرون رفتن روز چهارشنبه و پنجشنبه را روزه بدار پس چون شب جمعه شود نماز شب
بکن و برخیز و نظر باطراف آسمان بکن و در آن شب پیش از شام غسل بکن و با طهارت
بخواب پس چون خواهی بروی بزیارت غسل بکن و بوی خوش مکن و روغن بر خود ممال
و سرمه مکش تا بروی بنزد قبر **مؤلف گوید** که از این حدیث و غیره و از کلمات علما
ظاهر میشود که بوی خوش بکار بردن در زیارت امام حسین علیه السلام نیکو نیست و
فعل جابر بن عبد الله انصاری در روز اربعین باعث رجحان آن نمیشود و اما خوشبو کردن
ضریح مقدس و بخور در روضهٔ مقدسه برای تطییب مکان شریف در آن منعی وارد نشده
و بعضی تصریح کرده اند بجواز آن دهم در وقت رفتن بحرم مطهر زبان را بذکر تکبیر و تحمید و
تهلیل و تمجید خداوند تبارک و تعالی مشغول کردن و بصلوات فرستادن بر پیغمبر





وآل اطهار تر داشتن را معطر نمودن یازدهم بر در حرم شریف ایستادن و اذن دخول در
آنجا را طلبیدن بکلمات ماثوره یا بسلام کردن بر پیغمبر و ائمه علیهم السلام و سعی در
تحصیل رقت قلب و سوزش دل و خضوع و شکستگی خاطر نمودن بتصور و فکر در عظمت
و جلالت قدر صاحبان مرقد منور و اینکه می بینند ایستادن او را و میشنوند کلام او را
و جواب میدهند سلام او را چنانچه همه اینها شهادت میدهند در وقت خواندن اذن
دخول و تدبر در محبت و لطف و مکرمتی که بشیعیان و زائران خود دارند و تامل در
خرابیهای حال خود و خلافهائی که بان بزرگواران کرده و فرموده های بجد که از ایشان
نشنیده و آزارها و اذیتها که از او بایشان یا بخاصان و دوستان ایشان رسانده که برگشت
آن بآزردن ایشان است و اگر برآستین در خود نکرده قدمهایش از رفتن باز افتد و قلبش
هراسان و چشمش گریان شود و روح تمام آداب زیارت همین است که اگر این نعمت روزی
شد بسیاری از آداب قهرا و ندانسته بعمل آید و برای فهمیدن اذن دادن صاحب
آن مرقد شریف در دخول در آن محضر انور علامت باشد و شیخ شهید در دروس فرموده
بعد از ذکر این ادب اگر در قلب خود خشوع و رقتی دید داخل شود و الا در فضل تحصیل
زمانی برآید که در قلب خود رقتی یابد چه غرض اهم حضور قلب است بجهة تلقی رحمت که
از پروردگار فرود میاید یعنی قلب قاسی غافل ساهی قابل نیست برای نزول رحمت خاصه
در آن پس زیارتش جسدی شود بی روح و لفظی شود بی معنی مانند رفته و بکی خسته بر اثر
بماند دوازدهم بوسیدن عتبهٔ علیه و آستانهٔ مبارکه است چنانچه علامهٔ مجلسی
رحمه الله تصریح بدان نموده و فرموده بعضی در استحبابش تامل دارند و شیخ شهید
فرموده که مطلع نشدم در باب بوسیدن عتبه بر نصی که اعتماد بران داشته باشیم
ولیکن فرقهٔ امامیه بر آنند که خوبست الخ سیزدهم سجدهٔ شکر برای خداوند بر این نعمت
سنیه و رسیدن بر این تربت زکیه چنانچه شیخ شهید بعد از کلام سابق فرموده و
اگر زیارت کننده سجده کند و نیت کند که از برای خدا سجده میکنم بشکر اینکه مرا باین

مکان رسانید بهتر خواهد بود از بوسیدن عتبه چهارم قدم مقدم داشتن پای راست در وقت داخل شدن و مقدم داشتن پای چپ در وقت بیرون آمدن مانند مساجد پنجم نزدیک رفتن بنزدیک ضریح مقدس بنحوی که خود را بتواند بان چسباند چنانچه شهید ره تصریح بان فرموده و گفته توهم انکه دور ایستادن ادب است وهم است بلکه نص وارد شده بر تکیه کردن بر ضریح و بوسیدن ان انتهی و شاید مراد از متوهم اهل سنت باشند زیرا که انها از جمله اداب زیارت میدانند دور ایستادن از قبر را و مکروه میدانند چسبیدن بقبر و بوسیدن و لمس انرا چنانچه علماء ایشان در اداب زیارت حضرت نبوی صلی الله علیه و اله اینمطلب را ذکر نموده اند ششم زدن گونه‌ها بر قبر مطهر هفتم گذاشتن بالین طرف روی راست و چپ را بر قبر منور هشتم پشت بقبله و رو بقبر منور ایستادن و ظاهرا این ادب مخصوص معصوم است و اماماز غیر انها در پشت سر رو بقبله باید در بالای سر چنانچه در زیارت حضرت فاطمه دختر امام موسی گفته اند و شیخ شهید علیه الرحمه بعد از ذکر این ادب فرموده پس بگذارد بعد از فراغ از زیارت جانب راست رو برابر قبر و دعا کند با حال تضرع پس بگذارد جانب چپ صورت را و بخواند خدا را و قسم دهد او را بحق خود و بحق صاحب قبر که شفاعت او را شامل حال او گرداند و بسیار مبالغه و اصرار کند در دعا پس برگردد بجانب سر مقدس و رو بقبله کند و دعا نماید نوزدهم ایستادن در وقت خواندن زیارت اگر عذری نداشته باشد از ضعف و درد کمر و درد پا و غیرها و این ادب بصر یحا در باب ذکر نشده و لکن استفاده شده خوب ان از جهات کثیره که ذکر مناسب اینجا نیست بیستم در وقت رفتن بحرم و هنگام زیارت خاضع و خاشع بودن و سر بزیر انداختن و ببالا و اطراف خود التفات ننمودن بیست و یکم گفتن تکبیر در نزد دیدن قبر مطهر پیش از شروع در خواندن زیارت چنانچه ظاهر بیشتر بودن ان از اداب از تتبع در جمله از زیارات و از خبر شریف بصائر الدرجات و خبر چنان است که شیخ جلیل محمد بن الحسن الصفار روایت کرده بسند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیهما السلام







که بسعد بن طریف فرمود در ضمن ذکر ثواب رفتن خدمت امام علیه السلام پس چون امام را دید تکبیر گوید که خواهد بود از برای او در روز قیامت سنگی بزرگ که در میزان او سنگین تر است از هفت آسمان و هفت زمین و انچه در انها است و انچه در زمین انها و انچه در زیر انها است تا انکه میفرماید و هر که تکبیر بگوید در پیش روی امام و بگوید لا اله الا الله وحده لا شریک له خواهد نوشت خدا تعالی برای او خوشنودی بزرگ خود را و هر که نوشته شود برای او رضوان اکبر خدا تعالی واجب شد که جمع شود میان او و میان ابراهیم و محمد و پیغمبران صلوات الله علیهم در دار جلال او و ظاهر این خبر اگرچه دلالت دارد بر انکه تکبیر از اداب ملاقات کردن امام علیه السلام است در زمان حیوة و لکن در این قسم مطالب فرقی میان حیوة و ممات و خانه و حرم نباشد بیست و دوم خواندن زیارات ماثوره وارده از سادات انام علیهم السلام که علماء اعلام شکر الله تعالی مساعیهم بعد از رنج و تعب بسیار انها را جمع و در کتب و اسفار خود ثبت کرده اند و بحمد الله چنان شایع است که دست هر کسی بان میرسد پس باید در باب زیارات رجوع بانها شود و ترک شود خواندن زیارتهای مخترعه که بعضی بیخردان از عوام انها را با بعضی از زیارات تلفیق کرده و در مجموعه جمع آورده و نادانان خود را بان مشغول ساخته و از فیوضات بی نهایت زیارات ماثوره معتبره و فوائد کتب علماء خود را محروم نموده اند بیست و سیم بجا آوردن نماز زیارت که اقل ان دو رکعت و اگر در بالای سر کند بهتر است بیست و چهارم خواندن سوره یس در رکعت اول و سوره الرحمن در رکعت دوم اگر برای ان زیارت که نماز ان میخواند کیفیت مخصوصی ذکر نفرموده باشند بالخصوص و استحباب این دو سوره در نماز زیارت از خبر طولانی ابو حمزه ثمالی ظاهر شده بیست و پنجم خواندن دعا بعد از نماز زیارت بانچه وارد شده و اگر خواهد دعا کند بانچه در خاطر او میرسد از جهة دین و دنیای خویش و تعمیم دهد در دعا کردن چه ان باجابت نزدیک تر است بیست و ششم شیخ شهید رضی الله عنه در دروس

فرموده که مستحب است تلاوت کردن قران نزد ضریح هر امامی و هدیه کردن ثواب
انرا بروح مقدس ان امام و نفع ان بزیارت کننده عاید میشود و متضمن تعظیم امام علیه
السلام است بیست و هفتم مقدم داشتن نماز واجبی بر نماز زیارت و شهید فرموده که
کسیکه داخل حرم شود و ببیند که نماز جماعت منعقد شده ابتدا بنماز کند پیش از انکه زیارت
کند و همچنین ترک کند زیارت را و داخل نماز شود اگر وقت نماز شود و اگر نه ابتدا کردن
بزیارت اولی است چه ان غایت مقصد او است و اگر در بین زیارت جماعت بپا شود
مستحب است از برای زائران که زیارت را قطع کنند و رو اورند بنماز بیست و هشتم علامهٔ حلی
و شیخ مرحوم قدس الله روحهما از جملهٔ اداب زیارت شمرده اند طواف کردن دور ضریح
مقدس را و بعضی را اعتقاد ان است که خوب نیست و از برای طرفین ادله ایست که ذکر
ان منافات با اختصار دارد و لکن مراعات ترک طواف در خصوص حرمین شریفین
نجف و کربلا مهم است بجهة ملاحظهٔ امری که در مقام خودش ان شاء الله تعالی ذکر شود
بیست و نهم شیخ مرحوم فرموده ترک نمودن سخنان ناشایسته و کلمات لغو و بیهوده
و اشتغال بصحبتهای دنیویه که همیشه در هر جا مذموم و قبیح و مانع رزق و جالب
قساوت قلب است خصوص در این بقاع مطهره و قباب سامیه که خدای تعالی خبر میدهد
از بزرگی مقامش و جلالت شانش در کلام مجید خود در سورهٔ نور فی بیوت اذن الله
ان ترفع و یذکر فیها اسمه الخ سیام بلند نکردن صدای خود در وقت زیارت چنانچه
علامهٔ مجلسی ره و غیره تصریح نموده اند و مستند عمومات اخفای ذکر و ایهٔ شریفه
یا ایها الذین امنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی تا اخر ایه و حدیث طویل
کافی که در باب دفن حضرت مجتبی علیه السلام و منع عایشه است و مقام را گنجایش تفصیل
ان نیست و شیخ ما علامهٔ نوری طاب ثراه که بعد از ذکر ایهٔ شریفه و حدیث فرموده
که مجلسی مرحوم در کتاب بحار و تحفه از این ایه و روایت استظهار فرموده که بلند
نمودن اواز در حرم مطهر نبوی و مشاهد شریفه چه در زیارت و چه در غیر ان منهی





و مذموم است و چه نیک فرموده و این ادبیست خاص که در مرحلهٔ احترام و تعظیم
رسول خدا و ذریهٔ طاهره اش صلوات الله علیهم بان امنیا و اختصاص داده و پردهٔ
ناموسی برای تکریم و توقیر ایشان در میان ایشان گذاشته پس هر که اواز را بلند کند هر
چند در عبادتی باشد که بلند نمودن صدا در ان ممدوح باشد مانند اذان پردهٔ
ناموس الهی را دریده بلند نمودن اواز در اذان مرغوب است اما در مکان مرتفع مثل
مناره و بام و مساجد و امثال ان که این محذور و مزاحمت برایش نیست چنانچه ذکر
اینجا است و نظیر ان انکه چشم پیغمبر یا امامی در خواب فقه جاهلی برای نماز باواز بلند
اذان گوید و خواب را از چشم ایشان بیرون برد و از اینجا معلوم میشود قباحت و شناعت
انچه متعارف و مرسوم شده در حرم مطهر علوی و بقعهٔ منورهٔ حسینی علیهما السلام
که در اوقات نماز خصوص در صبح و شام جماعت بسیاری که گاه میشود عدد ایشان زیاده
باشد از عدد گوش کننده گان بغایت بلندی اواز برخیزند اذان گویند و دعا کنند و صداها
در هم پیچد و فقرات اذان در یکدیگر مخلوط شود و عبادان محل را از زائرین و نماز گذاران و
متضرعین و گریه کنندگان از کار خود باز دارند و داخل در زمرهٔ صادین عن سبیل الله
شوند و پاس حرمت نبوت و امامت را از هم درند و حکایت اذان اگر از مستحبات اکیده
است از میان برند چه مسامع ندانند که کدام را حکایت کنند با این مفاسد و غیر ان گمان دارند
ثوابی برده و بعضی در سیاه و حال انکه بایست از منکرات شرع شمرده شود نه عبادات
و در موبقات داخل شود نه قربات سی و یکم شیخ مرحوم فرموده بوسیدن زمین
است در روبروی امام علیه السلام و استدلال کرده برای این ادب بروایاتی که متضمن
است بوسیدن جعفری زمین را در مقابل امام و بوسیدن ابو قره صاحب جاثلیق بساط
حضرت امام رضا علیه السلام را و گفتن او که در دین ما یعنی دین عیسوی ما لازم است
که با اشراف خود چنین کنیم و به بوسیدن محمد بن عیسی زمین را در مقابل جناب صاحب
الامر صلوات الله علیه وقت تشرفا و بخدمت انحضرت در زمان غیبت بجهت مسئله

انار و وزیر ناصبی حاکم بحرین کرد ذکر شن منافی با اختصاص است و تفصیل این در بحار مذکور
است بیست و دوم وداع کردن امام علیه السلام در وقت بیرون رفتن از بلد آنحضرت
یا نیابه از ایشان رسیده با آدابیکه برای آن مقرر فرموده اند بیست و سیم بیرون آمدن از
حرم مطهر بآرامی و اندک اندک قهقری یعنی روی خود بضریح کرده باشد و پشت به بیرون
تا آنکه از نظر غائب شود و این ادب علاوه بر آنکه موافق تعظیم و توقیر متعارف عالم مأثور
است در چند حدیث معتبر بتصریح بیان شده بیست و چهارم بیرون رفتن از بلد امام است
پیش از انتظار روز جمعه چنانچه شیخ در تهذیب بسند صحیح روایت کرده که هر که از مکه یا
مدینه یا مسجد کوفه یا حایر امام حسین علیه السلام بیرون رود پیش از آنکه انتظار روز
جمعه را بکشد ملائکه او را ندا کنند که کجا میروی خدا ترا بر نگرداند و علما رضوان الله
علیهم در این خبر دو احتمال ذکر فرموده اند یکی آنکه غرض کردن نماز جمعه باشد و این بعید
برای کسانی باشد که پیش از ظهر روز جمعه مسافرت کنند و انتظار نکشند که نماز جمعه را
بکنند و بنا بر این در این اعصار که در مشاهد مشرفه اقامه جمعه نمیشود مسافرت پیش
از ظهر روز جمعه ضرری ندارد دوم آنکه چون جمعه نزدیک شود انتظار کشد که بفیوضات
زیارت و ادعیه شب و روز جمعه برسد پس در روز پنجشنبه از آن بلد بیرون نرود بیست و
پنجم قصد مراجعت داشتن بحرم مطهر و عود بزیارت هر وقت که برگشت بمنزل خود مادام
که در آن مشهد شریف اقامه دارد چنانچه شیخ شهید ره و دیگران فرموده اند و بعضی
مورد این مستحب را بعد از قصد مراجعت به بیرون آمدن از بلد امام علیه السلام دانسته اند
هر دو را رعایت کردن اولی است بیست و ششم توبه و استغفار نمودن بجهة گناهان و
بهتر کردن حال و کردار و گفتار خود را بعد از فراغ از زیارت از آنچه دارا بود پیش از
زیارت چنانچه شیخ شهید و دیگران گفته اند و علت گرفته اند از برای اینمطلب
آنکه زیارت گناهان و اوزار را برطرف کند در وقتیکه قبول شود و معلوم است که زائر
چون امرزیده و بی گناه شد البته اطوار و [افعالش] تغییر کند لا یستوی اصحاب النار و اصحاب





الجنة و احادیث بسیار دلالت بر اینمطلب دارد چنانچه وارد شده که رسول خدا صلی الله
علیه و آله فرمود علامت قبول حج ترک نمودن بنده است گناهانی را که بآن مشغول
بود در خبر دیگر که قریب بهمین مضمون است فرمود اگر برگشت و باز مشغول شد
بکارهائی که داشت از زنا یا خیانت یا معصیت پس بتحقیق که حج او را رد کرده اند پس باید
در صدد اصلاح حال خود باشد این شخص که از حج یا از زیارت فارغ شده و بپردازد بحال
خود و تهذیب اخلاق کند و نفس خود را بحلیه صلاح و ورع و تقوی مزین کند و از
معاصی که در سابق مشغول آن بوده دست کشد و از آن ترک کند و اگر نه فکری برای
مال رفته و رنج کشیده خود کند که از آن زیارت جز خسارت در دنیا و آخرت محصولی
نبرده چنانچه مشاهده میشود از بعضی از حجاج و زائرین خصوصاً متظاهرین از ایشان
مثل درویش تراشندگان که صورت بر حجر الاسود یا ضریح مقدس بمالند و باقی مانده
موها را تبرک کنند و هنوز از آن مکانهای شریفه بیرون نیامده صورت را بدست دلاک
دهند و آن موهای تبرک شده را در مزبله بریزند و حیا و شرم نکنند بیست و هفتم
انفاق کردن بقدر میسور و توانائی بر خادمان آستانه شریفه و اکرام و اعطای ایشان
زیرا که در اینکار اکرامی است از برای صاحب قبر علیه السلام و شیخ شهید و مجلسی و دیگران
فرموده اند که سزاوار است که خدام آستانه شریفه از اهل خیر و صلاح و صاحب دین
و مروت باشند و تحمل نمایند آنچه از زائرین می بینند و خشم خود را بر ایشان فرو نشانند
و غلظت و درشتی بر ایشان ننمایند و بر قضای حوائج محتاجین اقدام کنند و غرباء را دلالت
کنند بر منازلشان اگر گم کنند و بالجمله بایست خدام را که بحقیقت و راستی مشغول
شوند بخدمات لازمه از تنظیف و حراست و محافظت زائران و غیره و بایست
دانست که این انفاق و احسانی که زائر بخادم میکند دخلی باجرت زیارت نامه خوان
و حق کفشداری ندارد بیست و هشتم انفاق و احسان بر فقرای مجاورین و مساکین معتکفین
بلد امام علیه السلام خصوصاً سادات و اهل علم و منقطعین که بمرارت غربت و تنگدستی

مبتلا و همواره علم تعظیم شعائر الله را بر پا نموده و دارا هستند جهاتی را که ملاحظه آنها در زیارات از آنها کاشفست در لزوم مراعات و رعایت بعض آنها شیخ شهید فرموده است که از جمله آداب تعجیل کردن در بیرون رفتن است در وقتیکه درک کرد حظ خود را از زیارت برای مزید تعظیم و احترام و شدت شوق برجوع و نیز فرموده که در وقتیکه زنها میخواهند زیارت کنند بایست که خود را جدا کنند از مردان و تنها زیارت کنند و اگر در شب زیارت کنند بهتر است و باید که تغییر وضع کنند و مخفی و پنهان آیند که کسی ایشانرا کمتر ببیند و بشناسند و اگر با مردان زیارت کنند نیز جایز است اگرچه مکروه است و سزاوار است که وقتیکه زوار بیایند کسانیکه سبقت بضریح گرفته اند تخفیف دهند زیارت را و بیرون روند تا دیگران نیز مثل آنها بقرب ضریح فائز گردند و چهارم زیارت کردن برای پدر و مادر و اقارب و بنیابت ایشان سلام کردن چنانچه بگوید اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ مِنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ اَتَیْناکَ زائِراً فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّکَ و بجای فلان بن فلان اسم او و پدر او را بگوید و دعا کنند از برای او و کیفیت زیارت بنیابت در مقام خود ذکر خواهد شد ان شاء الله تعالی **فصل دوم** در ذکر اذن دخولی که در همه زیارات از حرمهای شریفه خوانده میشود و آنچنان است که عالم جلیل شیخ ابراهیم کفعمی در کتاب بلد الامین و در کتاب جنة الواقیه که معروفست بمصباح کفعمی ذکر نموده است که در همه مشاهد شریفه خوانده شود و در کتاب ثانی گفته که چون خواستی داخل شوی بر پیغمبر صلی الله علیه و اله یعنی در مسجد شریف آنجناب یا در یکی از مشاهد ائمه علیهم السلام پس بگو اَللّٰهُمَّ اِنّی وَقَفْتُ عَلیٰ بابٍ مِنْ اَبْوابِ بُیُوتِ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ قَدْ مَنَعْتَ النّاسَ اَنْ یَدْخُلُوا اِلّا بِاِذْنِهِ فَقُلْتَ یا اَیُّهَا الَّذینَ آمَنُوا لا تَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ اِلّا اَنْ یُؤْذَنَ لَکُمْ اَللّٰهُمَّ وَ اِنّی اَعْتَقِدُ حُرْمَةَ صاحِبِ هٰذَا الْمَشْهَدِ الشَّریفِ فی غَیْبَتِهِ کَما اَعْتَقِدُها فی حَضْرَتِهِ وَ اَعْلَمُ اَنَّ رَسُولَکَ وَ خُلَفاءَکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ اَحْیاءٌ عِنْدَکَ یُرْزَقُونَ یَرَوْنَ مَقامی وَ یَسْمَعُونَ کَلامی





وَ یَرُدُّونَ سَلامی وَ اَنَّکَ حَجَبْتَ عَنْ سَمْعی کَلامَهُمْ وَ فَتَحْتَ بابَ فَهْمی بِلَذیذِ مُناجاتِهِمْ وَ اِنّی اَسْتَاْذِنُکَ یا رَبِّ اَوَّلاً وَ اَسْتَاْذِنُ رَسُولَکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ ثانِیاً وَ اَسْتَاْذِنُ خَلیفَتَکَ الْاِمامَ الْمَفْرُوضَ عَلَیَّ طاعَتُهُ فُلانَ بْنَ فُلانٍ وَ الْمَلائِکَةَ الْمُوَکَّلینَ بِهٰذِهِ الْبُقْعَةِ الْمُبارَکَةِ ثالِثاً ءَاَدْخُلُ یا رَسُولَ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ یا حُجَّةَ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ یا مَلائِکَةَ اللّٰهِ الْمُقَرَّبینَ الْمُقیمینَ فی هٰذَا الْمَشْهَدِ فَاْذَنْ لی یا مَوْلایَ فِی الدُّخُولِ اَفْضَلَ ما اَذِنْتَ لِاَحَدٍ مِنْ اَوْلِیائِکَ فَاِنْ لَمْ اَکُنْ اَهْلاً لِذٰلِکَ فَاَنْتَ اَهْلٌ لَهُ پس عتبه مبارکه را ببوس و داخل شو و بگو بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ فی سَبیلِ اللّٰهِ وَ عَلیٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لی وَ ارْحَمْنی وَ تُبْ عَلَیَّ اِنَّکَ اَنْتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ بجای فلان ابن فلان نام بیرد آن امامی را که میخواهد زیارت کند و همچنین نام پدرش را ببرد و اگر در زیارت رسولخدا باشد فلان بن فلان را نگوید یعنی بجای او و اسم آنحضرت را نخواهد ذکر کند چنانچه نظیر این در اذن دخول آنحضرت ذکر شود انشاء الله **باب دوم** در بیان مختصری از فضیلت و کیفیت زیارت امام موسی کاظم و امام محمد تقی علیهما السلام و مختصری از تکالیف زائرین در بلد شریف آن دو امام یعنی کاظمین و محتوی بر سه فصل است **فصل اول** در بیان مختصری از فضیلت زیارت کاظمین است بدانکه از برای زیارت این دو امام علیهما السلام فضل بسیاری ذکر شده و در احادیث بسیار وارد شده که زیارت حضرت امام موسی علیه السلام مثل زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و اله است و در روایتی است که هر که او را زیارت کند مثل آن است که زیارت کرده باشد حضرت رسول و امیر المؤمنین را و در روایت دیگر مثل آنست که امام حسین را زیارت کند و در حدیث دیگر هر که او را زیارت کند بهشت از برای او است و شیخ جلیل محمد ابن شهر اشوب در مناقب از تاریخ بغداد نقل کرده که خطیب مؤلف آن کتاب بسند خود از علی بن خلال نقل نموده که گفت هیچ امری دشواری مرا رو

ندا داد که ابتدا از آن بروم بنزد قبر حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام و متوسل بآن جناب
شوم مگر آنکه خدا از برای من آسان کند و نیز گفته که دیده شد در بغداد زنی که میدوید
پس با او گفتند که بکجا میروی گفت بسوی قبر موسی بن جعفر که دعا کنم برای پسرم که او را
حبس کرده اند مردی حنبلی مذهب که آنجا حاضر بود استهزا کرد بآن زن و گفت
پسرت در زندان مرد آن زن گفت خداوندا از تو سؤال میکنم بحق آنکسیکه او را در
زندان شهید کردند که مرادش همان حضرت است که قدرت خود را بمن بنمائی ناگاه
پسر آن زن را رها کردند و پسر آن مرد حنبلی را که استهزا کرده بود بخیانت او گرفتند
و فقیر دیدم بخط علامه مجلسی علیه الرحمه که نقل فرموده بود از کتاب عیون غرره
که بزعم آنجناب تالیف شیخ تلعکبری است که در آنکتاب روایت شده از حسن بن محمد
جمهور عمی که گفت در سال دویست و نود و شش و آن سالی بود که علی بن محمد بن موسی
ابن الفرات وزیر مقتدر شده بود دیدم احمد بن ربیعه انباری کاتب خلیفه را که دستش
علت خوره بهم رسیده بود و بمرتبه سخت شده بود که سیاه شده و بوی گند میداد
پس هر که طبیب بود گفت که دست او را ببرند و هر که او را میدید شک نمیکرد که او
خواهد مرد پس احمد در خواب دید مولای ما امیرالمؤمنین علیه السلام را و عرض
کرد یا امیرالمؤمنین از خدا نمیخواهی که دست مرا بمن ببخشد فرمود که من مشغولم و
بتو نمیرسم ولیکن برو بسوی موسی بن جعفر ع که او شفای دست ترا از خدا خواهد گرفت
پس چون صبح شد محملی طلبید و گفت فرشها در آن محمل انداختند و گفت مرا حمل کنید
بمقابر قریش پس او را غسل دادند و خوشبو کردند و در آن محمل خوابانیدند و جامه
بر روی او انداختند و او را بردند بمقابر قریش نزد قبر حضرت موسی بن جعفر صلوات
الله علیه پس پناه بآنحضرت برد و استغاثه و دعا کرد و از تربت آنحضرت گرفت و بر
دستش تا کتف مالید و دستش را بست چون روز دیگر شد دستش را گشودند
که هر گوشت و پوست که بر دستش بوده است همه ریخته است و بغیر از استخوانها





و رگها و پیها چیزی دیگر نمانده و بویش برطرف شده است خبر شفای او بسمع وزیر
رسید امر باحضارش نمود او را بمحمل نشاندند و بسوی وزیر بردند تا آنحال را مشاهده
کرد و بزمانی کمی گوشت و پوست دستش روئید و بکار کتابت خود مشغول شد
و اشاره بهمین قضیه نموده صالح دیلمی در شعر خود و موسی قد شفی الکف من
الکاتب اذ زارا و شیخ صدوق ره در عیون اخبار الرضا علیه السلام از ابراهیم بن
عقبه روایت کرده که گفت نوشتم بخدمت امام علی النقی علیه السلام و در نامه سؤال
کرده بودم از زیارت ابی عبدالله الحسین و از زیارت امام موسی و امام محمد تقی
علیهم السلام یعنی آنکه کدام یک از این دو زیارت بهتر است پس حضرت در جواب مرقوم
فرموده بودند ابو عبدالله ع مقدم است و زیارت این دو معصوم جامعتر و ثوابش
بزرگتر است **مؤلف گوید** که محتمل است که معنی کلام امام علیه السلام این باشد چنانچه
علامه مجلسی فرموده که زیارت امام حسین علیه السلام افضل است از زیارت
هر یک از معصومین ع اما زیارت این هر دو امام ع جامعتر و بهتر است از زیارت آنحضرت
و یا آنکه مراد این باشد که زیارت امام حسین ع را مقدم باید داشت و این زیارتها را
که بآن ختم کنند جامعتر و ثوابش بیشتر میشود و احتمال دوم بعید است و چون بنا بر
اختصار است بهمین مقدار کفایت کنیم **فصل دوم** در بیان کیفیت زیارت کاظمین
علیهما السلام است بدانکه زیارات در آنحرم انور بعضی مختص است بهر یک از آن دو
بزرگوار و بعضی مشترک ما بین آن دو امام همام علیهما السلام است اما زیارت مختصه به
حضرت امام موسی علیه السلام پس چنان است که شیخ مفید و محمد بن المشهدی و شهید
اول رحمهم الله در مزارشان فرموده اند چون خواهی زیارت کنی آنجناب را در بغداد
پس غسل کن برای زیارت و قصد کن مشهد شریف را و بایست بر در حرم و اذن دخول
بطلب و داخل شو **مؤلف گوید** که این بزرگواران دعای اذن دخول ذکر نکرده اند
پس بهتر آنکه زائر بخواند همان اذن دخولیکه ذکر کردیم در فصل دوم از باب اول و

کیفیت زیارت [illegible] امام موسی

زیارت امام موسی بن جعفر

سید جلیل علی بن طاوس ره ذکر یکی از زیارات حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام اذن دخولی
ذکر کرده اگر او را اختیار کند نیز خوبست فرموده هرگاه خواستی آنحضرت را زیارت کنی
سزاوار است که غسل کنی پس روانه شوی با تأنی و وقار همینکه بدر حرم رسیدی بایست
و بگو اَللهُ اَکْبَرُ اَللهُ اَکْبَرُ لا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکْبَرُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی هِدایَتِهِ لِدینِهِ
وَالتَّوْفیقِ لِما دَعا اِلَیْهِ مِنْ سَبیلِهِ اَللّٰهُمَّ اِنَّکَ اَکْرَمُ مَقْصُودٍ وَاَکْرَمُ مَأْتِیٍّ وَ
قَدْ اَتَیْتُکَ مُتَقَرِّباً اِلَیْکَ بِابْنِ بِنْتِ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَعَلٰی آبائِهِ
الطّاهِرینَ وَاَبْنائِهِ الطَّیِّبینَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلا تُخَیِّبْ سَعْیی وَلا
تَقْطَعْ رَجائی وَاجْعَلْنی بِهِمْ عِنْدَکَ وَجیهاً فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبینَ پس
داخل شو و مقدم دار پای راست خود را و بگو بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَفی سَبیلِ اللهِ وَعَلٰی
مِلَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ
وَالْمُؤْمِناتِ پس همینکه رسیدی به در قبهٔ شریفه بایست و اذن طلب کن و بگو ءَاَدْخُلُ
یا رَسُولَ اللهِ ءَاَدْخُلُ یا نَبِیَّ اللهِ ءَاَدْخُلُ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللهِ ءَاَدْخُلُ یا اَمیرَ
الْمُؤْمِنینَ ءَاَدْخُلُ یا اَبا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ ءَاَدْخُلُ یا اَبا عَبْدِ اللهِ الْحُسَیْنَ ءَاَدْخُلُ یا اَبا
مُحَمَّدٍ عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ ءَاَدْخُلُ یا اَبا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ ءَاَدْخُلُ یا اَبا عَبْدِ اللهِ جَعْفَرَ
بْنَ مُحَمَّدٍ ءَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ یا اَبَا الْحَسَنِ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ ءَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ
یا اَبا جَعْفَرٍ ءَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ پس علمای سابق الذکر رضوان الله
علیهم فرموده اند داخل حرم شو در حالتیکه میگوئی بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَفی سَبیلِ اللهِ
وَعَلٰی مِلَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَالسَّلامُ عَلٰی اَوْلِیاءِ اللهِ بعد از ان
برو تا آنکه مقابل قبر حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام شوی پس چون ایستادی
نزد قبر آنجناب پس بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ اللهِ فی ظُلُماتِ الْاَرْضِ اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بابَ اللهِ اَشْهَدُ
اَنَّکَ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَآتَیْتَ الزَّکٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ وَ





تَلَوْتَ الْکِتابَ حَقَّ تِلاوَتِهِ وَجاهَدْتَ فِی اللهِ حَقَّ جِهادِهِ وَصَبَرْتَ عَلَی الْاَذٰی
فی جَنْبِهِ مُحْتَسِباً وَعَبَدْتَهُ مُخْلِصاً حَتّٰی اَتاکَ الْیَقینُ اَشْهَدُ اَنَّکَ اَوْلٰی بِاللهِ وَرَسُولِهِ
وَاَنَّکَ ابْنُ رَسُولِ اللهِ حَقّاً اَبْرَأُ اِلَی اللهِ مِنْ اَعْدائِکَ وَاَتَقَرَّبُ اِلَی اللهِ بِمُوالاتِکَ
اَتَیْتُکَ یا مَوْلایَ عارِفاً بِحَقِّکَ مُوالِیاً لِاَوْلِیائِکَ مُعادِیاً لِاَعْدائِکَ فَاشْفَعْ لی
عِنْدَ رَبِّکَ پس خود را بر قبر بیفکن این عبارت ترجمهٔ انکب علی القبر است ولکن افتادن
بر روی قبر در این زمانها که ضریح یا این بزرگی احاطه نموده است باین قبور منوره
ممکن نیست پس اگر خود را بضریح بچسباند که عوض افتادن روی قبر بوده دور نیست
مناسب باشد چنانچه بعض علما فرموده اند و علامهٔ مجلسی ره نیز در این مقامات
این عبارت را بچسبانیدن ترجمه فرموده در تحفه و لهذا ما هم متابعت ایشان مینمائیم
در ترجمه در مقامات دیگر انشاء الله و بوسه کن و گونهای خود را بر او بگذار پس بگردان
آنجا و بیا بجانب سر و بایست و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللهِ اَشْهَدُ اَنَّکَ
صادِقٌ اَدَّیْتَ ناصِحاً وَقُلْتَ اَمیناً وَمَضَیْتَ شَهیداً لَمْ تُؤْثِرْ عَمًی عَلَی الْهُدٰی
وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقٍّ اِلٰی باطِلٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْکَ وَعَلٰی آبائِکَ وَاَبْنائِکَ الطّاهِرینَ
پس ببوس قبر منور را و دو رکعت نماز زیارت گذار و بعد از این دو رکعت هر نماز که
خواهی بکن پس از ان بسجده برو و بگو اَللّٰهُمَّ اِلَیْکَ اعْتَمَدْتُ وَاِلَیْکَ قَصَدْتُ وَ
بِفَضْلِکَ رَجَوْتُ وَقَبْرَ اِمامِیَ الَّذی اَوْجَبْتَ عَلَیَّ طاعَتَهُ زُرْتُ وَبِهِ اِلَیْکَ تَوَسَّلْتُ
فَبِحَقِّهِمُ الَّذی اَوْجَبْتَ عَلٰی نَفْسِکَ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِلْمُؤْمِنینَ یا کَریمُ پس روی
راست خود را بگذار و بگو اَللّٰهُمَّ قَدْ عَلِمْتَ حَوائِجی فَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاقْضِها
پس جانب چپ رو را بگذار و بگو اَللّٰهُمَّ قَدْ اَحْصَیْتَ ذُنُوبی فَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْها لی وَتَصَدَّقْ عَلَیَّ بِما اَنْتَ اَهْلُهُ پس برگرد بسجده و
بگو شُکْراً شُکْراً صد مرتبه پس سر از سجده بردار و دعا کن بانچه خواهی از برای هر که میخواهی
و دوست داری از امور. گفت که پدر سید جلیل علی بن طاوس رضی الله عنه ذکر

مصباح الزائر ذکر یکی از زیارات حضرت موسی بن جعفر صلوات الله علیه ابن صلوات را بر آنحضرت که محتوی است بر شمه از فضایل و مناقب و عبادات و مصائب آنجناب نقل کرده البته زائر از فیض خواندن آن خود را محروم نکند اللّهمّ صلّ علی محمّد و اهل بیته الطّاهرین وصلّ علی موسی بن جعفر وصیّ الابرار و امام الاخیار و عیبة الانوار و وارث السّکینة والوقار والحکم والآثار الّذی کان یحیی اللّیل بالسّهر الی السّحر بمواصلة الاستغفار حلیف السّجدة الطّویلة والدّموع الغزیرة والمناجات الکثیرة والضّراعات المتّصلة ومقرّ النّهی والعدل والخیر والفضل والنّدی والبذل ومألف البلوی والصّبر والمضطهد بالظّلم والمقبور بالجور والمعذّب فی قعر السّجون وظلم المطامیر ذی السّاق المرضوض بحلق القیود والجنازة المنادی علیها بذلّ الاستخفاف والوارد علی جدّه المصطفی وابیه المرتضی وامّه سیّدة النّساء بارث مغصوب وولاء مسلوب وامر مغلوب ودم مطلوب وسمّ مشروب اللّهمّ وکما صبر علی غلیظ المحن وتجرّع غصص الکرب واستسلم لرضاک واخلص الطّاعة لک ومحض الخشوع واستشعر الخضوع وعادی البدعة واهلها ولم یلحقه فی شیء من اوامرک ونواهیک لومة لائم صلّ علیه صلوة نامیة منیفة زاکیة توجب له بها شفاعة امم من خلقک وقرون من برایاک وبلّغه عنّا تحیّة وسلاما وآتنا من لدنک فی موالاته فضلا واحسانا ومغفرة ورضوانا انّک ذو الفضل العمیم والتّجاوز العظیم برحمتک یا ارحم الرّاحمین. اما زیارت مختص بحضرت امام محمد تقی علیه السلام پس در دهما سه مزار شریف مسطور است که پس متوجه شو بسوی قبر ابی جعفر محمد بن علی الجواد علیهما السلام که در پشت سر جد بزرگوار خود مدفونست و چون ایستادی نزد قبر آنحضرت پس بگو السّلام علیک یا ولیّ الله السّلام علیک یا حجّة الله السّلام علیک یا نور الله فی ظلمات الارض السّلام علیک یا ابن رسول الله السّلام





علیک وعلی آبائک السّلام علیک وعلی ابنائک السّلام علیک وعلی آبائک السّلام علیک وعلی اولیائک اشهد انّک اقمت الصّلوة وآتیت الزّکوة وامرت بالمعروف ونهیت عن المنکر وتلوت الکتاب حقّ تلاوته وجاهدت فی الله حقّ جهاده وصبرت علی الاذی فی جنبه حتّی اتیک الیقین اتیتک زائرا عارفا بحقّک موالیا لاولیائک معادیا لاعدائک فاشفع لی عند ربّک پس ببوس قبر را و روی خود را بر آن بنه پس دو رکعت نماز زیارت کن و بعد از آن هر نماز که خواهی بگذار و پس برو بسجده و بگو ارحم من اساء واقترف واستکان واعترف پس جانب روی راست را بگذار و بگو ان کنت بئس العبد فانت نعم الرّبّ پس روی چپ خود را بگذار و بگو عظم الذّنب من عبدک فلیحسن العفو من عندک یا کریم پس برگرد بسجده و بگو صد مرتبه شکرا شکرا پس برو بکار خود و نیز سید ابن طاوس علیه الرحمه در مصباح صلوات بر آنحضرت را بعد از زیارت آن نقل کرده و زائر بفیض خواندن آن خود را نائل کند اللّهمّ صلّ علی محمّد و اهل بیته وصلّ علی محمّد بن علیّ الزّکیّ التّقیّ والبرّ الوفیّ والمهذّب النّقیّ هادی الامّة ووارث الائمّة وخازن الرّحمة وینبوع الحکمة وقائد البرکة وعدیل القرآن فی الطّاعة وواحد الاوصیاء فی الاخلاص والعبادة وحجّتک العلیا ومثلک الاعلی وکلمتک الحسنی الدّاعی الیک والدّالّ علیک الّذی نصبته علما لعبادک ومترجما لکتابک وصادعا بامرک وناصرا لدینک وحجّة علی خلقک ونورا تخرق به الظّلم وقدوة تدرک بها الهدایة وشفیعا تنال به الجنّة اللّهمّ وکما اخذ فی خشوعه لک حقّه واستوفی من خشیتک نصیبه فصلّ علیه اضعاف ما صلّیت علی ولیّ ارتضیت طاعته وقبلت خدمته وبلّغه منّا تحیّة وسلاما وآتنا فی موالاته من لدنک فضلا واحسانا ومغفرة ورضوانا انّک ذو المنّ القدیم والصّفح الجمیل زیارت

دیگر مختص بآنحضرت شیخ صدوق در فقیه روایت کرده که چون خواهی زیارت کنی آنحضرت را پس غسل کن و خود را پاکیزه نما و دو جامه پاك بپوش و بگو در زیارت آنجناب اللّهمّ صلّ علی محمّد بن علیّ الامام التّقیّ النّقیّ الرّضیّ المرتضی حجّتك علی من فوق الارض ومن تحت الثّری صلوة کثیرة نامیة زاکیة متواصلة مترادفة متواترة کافضل ما صلّیت علی احد من اولیائك والسّلام علیك یا ولیّ الله السّلام علیك یا نور الله فی ظلمات الارض اتیتك زائرا عارفا بحقّك معادیا لاعدائك موالیا لاولیائك فاشفع لی عند ربّك انکاه حاجت خود را سؤال کن بعد از آن نماز کن در قبّه که در آن قبر حضرت امام محمد تقی علیه السلام است چهار رکعت دو رکعت برای زیارت امام موسی کاظم و دو رکعت برای امام محمد تقی علیهما السلام و نماز مکن در نزد سر امام موسی کاظم علیه السلام که آن مقابل قبور قریش است وجایز نیست آنها را قبله خود کردانیدن **مؤلّف کوید** که از کلام شیخ صدوق ظاهر میشود که در آن زمانها قبر شریف حضرت امام موسی علیه السلام از قبر حضرت جواد علیه السلام جدا و قبّه و در علیحده داشته بعد از زیارت از آنجا بیرون می آمدند و در قبّه حضرت جواد علیه السلام میرفتند که آن هم بنای علیحده داشته **و امّا** زیارت مشترك میان دو امام همام علیهما السلام پس آن هم بر دو قسم است قسم اوّل آنکه آنرا برای هر کدام علیحده باید خواند شیخ جلیل جعفر بن محمد بن قولویه قمی در کامل الزّیارة از حضرت امام علی نقی علیه السلام روایت کرده که در زیارت هر کدام از آن دو امام علیه السلام چنین بکو السّلام علیك یا ولیّ الله السّلام علیك یا حجّة الله السّلام علیك یا نور الله فی ظلمات الارض السّلام علیك یا من بدا لله فی شانه اتیتك زائرا عارفا بحقّك معادیا لاعدائك موالیا لاولیائك اشفع لی عند ربّك یا مولای و این زیارت در نهایت اعتبار است و شیخ صدوق و شیخ کلینی نیز باختلاف آنرا ذکر نموده اند قسم دوم زیارتی است که بخوانند







آن هر دو امام علیهما السلام زیارت شوند و آن چنانست که شیخ مفید و شهید و محمد بن المشهدی ذکر کرده اند که در زیارت آن دو بزرگوار همینکه ایستادی نزد ضریح طاهر میگوئی السّلام علیکما یا ولیّی الله السّلام علیکما یا حجّتی الله السّلام علیکما یا نوری الله فی ظلمات الارض اشهد انّکما قد بلّغتما عن الله ما حمّلکما وحفظتما ما استودعتما وحلّلتما حلال الله وحرّمتما حرام الله واقمتما حدود الله وتلوتما کتاب الله وصبرتما علی الاذی فی جنب الله محتسبین حتّی اتاکما الیقین ابرء الی الله من اعدائکما واتقرّب الی الله بولایتکما اتیتکما زائرا عارفا بحقّکما موالیا لاولیائکما معادیا لاعدائکما مستبصرا بالهدی الّذی انتما علیه عارفا بضلالة من خالفکما فاشفعا لی عند ربّکما فانّ لکما عند الله جاها عظیما ومقاما محمودا پس ببوس تربت شریف را و بگذار روی راست را بر آن پس برو بجانب سر مقدّس و بگو السّلام علیکما یا حجّتی الله فی ارضه وسمائه عبدکما وولیّکما زائرکما متقرّبا الی الله بزیارتکما اللّهمّ اجعل لی لسان صدق فی اولیائك المصطفین وحبّب الیّ مشاهدهم واجعلنی معهم فی الدّنیا والآخرة یا ارحم الرّاحمین پس نماز زیارت کن از برای هر امامی دو رکعت و بخوان خدا را بآنچه میخواهی **مؤلّف** کوید که معروف آنست که ... بسیار شدید بوده است زیارتهای مختصر برای زیارت این دو امام تعلیم میفرموده که شیعیان از آسیب طاغیان زمان محفوظ باشند و اگر زائر طالب زیارت مطوّله باشد بخواند زیارات جامعه را که بهترین زیارت است از برای ایشان خصوصا اگر زیارت ... از آن که از حدیث ظاهر میشود که مزید اختصاصی بحضرت امام موسی علیه السلام دارد و این زیارت بعد از این در اوّل زیارات جامعه مرقوم خواهد شد رجوع بآنجا شود و چون زائر خواست از بلد اند و امام علیه السلام بیرون رود وداع کند اند و جناب را بدعاهای وداع که از آنجمله است آنچه شیخ طوسی علیه الرحمه در تهذیب ذکر نموده

حواشی

که چون وداع کنی امام موسی علیه السلام را بایست نزد قبر و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا اَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَسْتَوْدِعُکَ اللهَ وَاَقْرَءُ عَلَیْکَ السَّلامَ اٰمَنّا بِاللهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ اَللّٰهُمَّ فَاکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدینَ و هم چنین در وداع حضرت امام محمد تقی علیه السلام فرموده میگوئی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یَا ابْنَ رَسُولِ اللهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَسْتَوْدِعُکَ اللهَ وَاَقْرَءُ عَلَیْکَ السَّلامَ اٰمَنّا بِاللهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ اَللّٰهُمَّ فَاکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدینَ پس سؤال کن از خدا که این اخر زیارت تو نباشد و دیگر توفیق برگشتن بیابی و قبر را ببوس و روی ها خود را بر قبر گذار انتهی و بدانکه زیارت این دو بزرگوار در ایام و لیالی شریفه خصوصا در اوقاتیکه بایشان اختصاص دارد افضل و اولی است پس از آنکه این اوقات را دانستی در اینجا در ذکر نمود غنیمت شمرد چون روز ولادت حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام که موافق مشهور هفتم صفر است و روز وفات آنجناب که بیست و پنجم ماه رجب است بنا بر مشهور یا در ششم انماه است چنانچه در کافی شریف است یا پنجم ان چنانچه شیخ طبرسی نقل نموده و روز امامت انحضرت که روز وفات پدر بزرگوار است که در نیمه رجب باشد یا شوال بنا بر اختلاف و مثل روز ولادت حضرت جواد که در دهم رجب است بنا بر روایت ابن عیاش که شیخ طوسی در مصباح ذکر فرموده یا نیمه ماه رمضان است چنانچه شیخ مفید اختیار فرموده و روز وفات انحضرت که اخر ذی القعده است و روز امامت انحضرت که روز شهادت حضرت امام رضا است که بیست و سیم ذی القعده یا غیر آن است چنانچه مذکور خواهد شد انشاء الله تعالی و بدانکه در صحن مطهر کاظمین دو قبر است که با بقعه و قبه عالیه نسبت میدهند انها را بدو فرزند حضرت امام موسی و حال ایشان مخفی است و تا بحال مطلع نشدم بر کتابیکه درست متعرض حال انها شده باشد و جناب سید العلماء والفقهاء اقا سید مهدی قزوینی در کتاب مزار فلک النجاة فرموده که از اولاد ائمه دو قبر است مشهور

دعای وداع

کیفیت دو قبر در صحن مطهر





در مشهد امام موسی از اولاد انحضرت لکن معروف نیستند و بعضی گفته اند که یکی از انها قبر مسمی بعباس پسر حضرت امام موسی است که در رحوق و قلح شده تمام شد کلام مرحوم سید و فقیر گوید که انچه معروف است در لوح زیارت انها نوشته شده یکی ابراهیم و یکی اسمعیل است و شاید قبریکه معروف باسمعیل است همان عباس بن موسی باشد چه انکه اسمعیل که کتاب جعفریات از او نقل شده ظاهر انستکه در مصر باشد و چون در جناح سفر و اسباب تعیین این مطلب حاضر نبود باجمال خود بماند و اما ابراهیم پس حضرت امام موسی دو ابراهیم بوده و ظاهر آنستکه این همان ابراهیم اکبر که مکنی باب المثنی است چنانچه صاحب انساب الطالبین گفته که ابراهیم اکبر فرزند حضرت موسی در یمن خروج کرد و مردم را دعوت میکرد به بیعت محمد بن ابراهیم طباطبا پس بعضی مردم را به بیعت خود خواند و در سال دویست و دو حج کرد و مأمون در انوقت در خراسان بود لشکری همراه حمدویه بن علی روانه کرد بسمت ابراهیم و با او محاربه کردند تا ابراهیم منهزم شد فرار کرده بسمت عراق و مأمون او را امان داده و در بغداد وفات نمود انتهی و اگر این حکایت که صاحب انساب نقل کرده واقع داشته باشد یقینا این ابراهیم همان است که ذکر نمودیم چه انکه این موضع مقابر قریش بوده و نیز موضع قبر مطهر والد بزرگوارش بوده والله اعلم

## فصل سوم

در سایر تکالیف زوار و مناسک مؤمنین در بلده طیبه کاظمین و آن مشتمل است بر چهار مقام مقام اول در زیارت مشاهیر از علما که در این بلد شریف مدفونند بدانکه از چیزهائیکه سزاوار است از برای زائر مراعات ان در این مشاهد مشرفه زیارت کردن علمای انجا است حیا و میتا که بر زیارت انها فوائد عظیمه و مثوبات جلیله مترتب است و شیخ جلیل احمد بن فهد حلی در عدة الداعی روایت کرده از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام که زیارت علما محبوبتر است نزد خداوند از هفتاد طواف دور خانه خدا و افضل است از هفتاد حج و عمره پسندیده قبول شده و بلند میکند خداوند

برای او هفتاد درجه و نازل میکند براو رحمت را و گواهی میدهند برای و
ملائکه که بهشت براو واجب شده بلکه زیارت ایشان را بدل زیارت ائمه علیهم
السلام قرار داده اند اللهم ارزقنا وخیرها که درانست و بسیاری از زائرین از
این حظ عظیم و فیض عمیم محروم میمانند و منشا آن دو چیز است یکی جهل زائر بعظمت
وجلال و مرتبه علما علیهم رضوان الله المتعال دوم ندانستن او اشخاص و قبور
ایشان را و ما انشاء الله در باب زیارات شاهد مشرفه جزئی اشاره بمطلب دوم مینمائیم
و لکن درینجا لازم است تنبیه بدو امر یکی ذکر فضیلت و جلالت ایشان و دیگر ذکر
علمائیکه در خصوص بلده شریفه کاظمین مدفونند پس گوئیم در امر اول که پوشیده
نماند انچه از آیات و اخبار در فضیلت علم و علما وارد شده زیاده ازان است که
احصاء آن توان نمود لکن ما بجهة تبرک و تیمن چند خبر در این مختصر ایراد مینمائیم قده
در کتاب من لا یحضره الفقیه مرویست که نظر کردن بسوی کعبه عبادت است و نظر بسوی
ائمه عبادت است و نظر بسوی والدین عبادت است و نظر بسوی قران بدون قرائت
نیز عبادت است و نظر بروی عالم عبادت است و نظر بسوی ال محمد علیهم السلام
عبادت است و در عیون و غیره از حضرت رسول صلی الله و اله مرویست که سه
مرتبه فرمودند بار خدایا رحم کن خلفای مرا کسی عرض کرد کیست خلفای شما یا رسول
الله فرمود کسانیکه روایت میکنند احادیث مرا و سنت مرا پس یاد میدهند انها را
بامت من و مقتضای این خبر شریف ان است که باید رفتار کرد با علما در مقام
تعظیم و تکریم بنحویکه رفتار باید کرد با خود انجناب زیرا که ایشانرا جانشین خود
خوانده و خلیفه و جانشین شریکست با کسیکه او را در جای خود نشانده در اجرای
احکام مگر درانچه معلوم شود که از خصائص او است و آیة الله علامه حلی رحمه
الله در اول کتاب تحریر روایت نموده از حضرت رسول خدا صلی الله علیه و اله
که فرمودند علمای امت من بمنزله انبیای بنی اسرائیل اند پس هرچه معلوم شود







کراز خصائص خاصه انبیا علیهم السلام است چون عصمت فطری و نزول وحی و مثل انها علما را
ازان بهره نیست و در باقی احکام فضایل و احکام و اداب متعلق بایشان شریکند
چنانچه تصریح باین مطلب نموده شیخ ما علامه نوری طاب ثراه در کلمه طیبه و از این
قبیل است انچه رسیده که ایشان وارث انبیا و نواب ائمه اند و حجت اند بر خلایق از
جانب ایشان چنانچه در کافی شریف در مقبوله عمر بن حنظله و غیره اشاره باینمطلب
شده و در اکمال الدین شیخ صدوق مرویست که حضرت حجة عصر صلوات الله علیه
در توقیع اسحق بن یعقوب نوشتند اما حوادث واقعه پس رجوع کنید در انها بسوی
بسوی رواة حدیث ما پس بدرستیکه انها حجت منند از جانب ما بر شما و من حجت خدایم و در
احتجاج مرویست که حضرت صادق علیه السلام بحسن بصری فرمودند در تفسیر ایه شریفه
وجعلنا بینهم و بین القری التی بارکنا فیها قری ظاهرة وقدرنا فیها السیر سیروا فیها لیالی و
ایاما امنین که مائیم ان قریه ها که برکت داده خداوند درانها و قری ظاهره رسولان
و نقل کنندگان از مایند بسوی شیعیان ما و شیعیان ما بسوی شیعیان ما و در جامع الاخبار
از حضرت رسول روایت نموده که یکنظر بروی عالم بهتر است نزد خداوند از عبادت
شصت سال و در روایت عدة الداعی از حضرت امیر مرویست که بهتر است از اعتکاف
یکسال در بیت الله الحرام بلکه وارد شده نظر کردن بدر خانه عالم عبادت است
و در موت عالم از جناب کاظم علیه السلام روایت شده که فرمود چون بمیرد گریه کنند
براو ملائکه و بقعه های زمین که عبادت میکرد خدا را در انها و درهای اسمان که
از انجا اعمال او را بالا میبردند و در اسلام شکستگی پیدا شود که سد نکند او را چیزی
زیرا که مومنین فقها قلعه های اسلامند مانند قلعه که بر دور شهر هستند و از حضرت
صادق علیه السلام روایت شده که یک عالم افضل است از هزار عابد و هزار زاهد و غیره
این اخبار که ذکر جزئی ازان منافی با اختصار است پس انسان که بمقتضای ایه شریفه و لقد
کرمنا بنی ادم از سایر موجودات ممتاز و بخلعت تکریم معظم و سرافراز شده بود

از نوشیدن شربت علم زنده و بینا و شنوا شود و از زندگی او مردها زنده شوند و از نور علم او ظلمتها روشن شود پس کو هری گردد گران مایه و درختی شود پر شاخ و میوه پس چون و الغمر کشتی بر بعضی از فضایل علما پی بردی ست از دامن اینقوم مکش و در توقیر و احترام انها کوتاهی مکن و از فیض زیارت اموات و احیا انها خود را محروم منما و اما امر دوم پس بدانکه در خصوص بلده شریفه کاظمین جمعی از اعاظم و مشایخ علما مدفونند که یکی و فرید دهر بودند و روزکار مثل انها را دیگر ندید از جمله شیخ اجل سعید ابو عبد الله محمد بن محمد بن النعمان است که ملقب است بمفید افادت پناهی که عقلاء مستفاد از قوت قابلیت او مستفید و فلک نیلک پیمانه او با ملاء اعلی در کفه و شنید بود علماء سابق و لاحق از بحر علم او مغترف و عامه و خاصه بکثرت تقوی و فضایل انجناب معترف اند ابن حجر عسقلانی گفته که شیخ مفید رافضی است بر کرد هر بات از امامیه و مطیب و غیر او گفته اند که خداوند بموت او اهل سنت را راحت داد و گفته شده که در تشییع جنازه او هشتاد هزار شیعه حاضر بود و کافی است از برای علو مرتبت و منزلت او توقیعات شریفه که حضرت صاحب الامر علیه السلام باو نوشته اند و قبر شریفش در بقعه منوره کاظمیه در پایین پای مبارک حضرت جواد علیه السلام است و سید شهید قاضی نور الله قبره در مجالس خود فرموده که این چند بیت منسوبست بحضرت صاحب الامر که در مرثیه شیخ مفید گفته اند و در قبر او نوشته دیده اند لا صوت الناعی بفقدک انه یوم علی آل الرسول عظیم ان کان قد غیبت فی جدث الثری فالعلم و التوحید فیک مقیم و القائم المهدی یفرح کلما تلیت علیک من الدروس علوم و از جمله شیخ قدیم اعظم ابو القاسم جعفر بن محمد بن قولویه قمی است که از مشایخ اهل حدیث است کافی است در مدح او انکه جناب شیخ مفید تلمیذ او است و از او روایت میکند و کتاب کامل الزیاره از مصنفات او است مزار شریفش در پایین قبر شیخ مفید است چنانچه جمعی از علما در رجال و غیره

در ذکر علمائیکه در کاظمین مدفونند

فالمدل





ذکر نموده اند و در نامه دانشوران است که انجناب در ۳۶۸ هجری وفات کرده و در ارض قم مدفون گردید و ظاهر چنان است که بر ایشان اشتباه شده قبر شیخ مذکور بوالد ماجدش محمد بن قولویه که در قم مدفون است و از جمله علامة البشر و العقل الحادی عشر افضل المحققین سلطان الحکماء و المتکلمین محمد بن محمد بن الحسن الطوسی است که مشهور است بخواجه نصیر الدین و فاضل ماهر نقاد قطب الدین اشکوری لاهیجی در کتاب محبوب القلوب در ترجمه محقق طوسی مذکور گفته که وفات انبزرگوار در سنه ششصد و هفتاد و دو بوده و مدت عمر گرامش هفتاد سال و هفت ماه و هفت روز و مدفن شریفش مشهد مولانا الکاظم علیه السلام است و از اتفاقات حسنه انکه وقتیکه حفر قبر میکردند یافتند قبری مرتب و ساخته که در سابق کنده بودند برای دفن ناصر عباسی و ناصر وقتی که مرده بود بدنش در اینجا و در رصافه دفن شد بود و یافتند در انجا سنگی را که تاریخ قبر بر او منقوش بوده پس که حساب تاریخ او را نمودند دیدند موافق شده کندن این قبر با روز تولد محقق مذکور و هم گفته اند که دهقان بباغ بهر کفن پنبه کاشته مسکین پدر زن زادن فرزند شادمان انتهی و گفته شده که اصل محقق طوسی از جهرود است که فعلا جهرود میگویند و جناب اقا میرزا عبد الله در ریاض العلما در ترجمه بدر الدین حسن جیلی گفته که جهرود از ملوک جهرود است که از توابع و قرای قم است و همین در شعر بست که اصلا خواجه نصیر از بعض مواضع او بوده که در شاه میگفتند بجلالت شان و معابد باندازه ایست که در حیطه بیان نیاید مزار شریفش در مسجد بالا سر حرم مطهر کاظمین در زاویه شرقی ان واقع است و در کتیبه جدار ان اشاره بمزار و اسم ان عالیجناب نموده اند و از جمله سید اجل فخر دهر و الحلم ابو القاسم الشریف علی ابن الحسین بن موسی بن محمد بن ابراهیم ابن الامام موسی الکاظم علیه السلام است که مشهور بسید مرتضی و ملقب است از جد و الاییا خود بعلم الهدی و انجناب بشرف

عراق و مجتهد علی الاطلاق و مرجع فضلای آفاق بوده و عامه و خاصه بذکر مدایح
جلیلهٔ او رطب اللسان و عذب البیان اند و علمای امامیه از زمان او تا این زمان
از علوم او استفاده مینمایند و او رکن ایشان و معلم ایشان است جزاه الله عن اجداده
خیر الجزاء مزار شریفش در خانهٔ خود است که الحال در بازاریکه منتهی میشود بباب
القبلهٔ صحن مطهر کاظمین واقع است در بقعهٔ که از او شبکه مفتوح است بسمت
بازار و از برای او است صحن محقری و بعضی از علماء انساب و غیره گفته اند که انجناب را
حمل کردند بکربلا و در نزدیکی حرم مطهر حضرت ابی عبد الله علیه السلام دفن نمودند
و از جملهٔ برادر انجناب سید شریف محمد بن الحسین مشهور بسید رضی است که
نقیب علویه و شریف شرفای بغداد بلکه قطب فلک ارشاد و مرکز دایرهٔ رشاد بود
پایهٔ فضایل کمال و معالی و افضال آنعالیجناب از آن گذشته است که زبان تواند ستایش
و ثنای او کند چه ظاهر است که چون جمال بغایت رسد مشاطه بیکار ماند و
چون بزرگی و جلال بحد کمال رسد بازار وصافان شکسته گردد و علمای عامه
بذکر معالی او مشرف اند و ذکر نموده اند و کتاب نهج البلاغه از مجموعات انجناب است
وفاتش پیش از سید مرتضی واقع شد قبر شریفش در کوچه قریب ببازاریکه مقبرهٔ سید
مرتضی در او است واقع است و از برای او است بقعهٔ مختصره و صاحب عمدة الطالب
فی انساب آل ابی طالب گفته که انجناب را نقل کردند بسوی مشهد امام حسین علیه السلام
و نزد قبر پدرش او را دفن کردند و گفته که قبر انجناب ظاهر و معروف است فقیر گوید
که اگر نقل این بزرگواران از کاظمین علیهما السلام بکربلا صحیح باشد ظاهر است
که مدفنشان در رواق در طرف بالا سر در نزد آن ضریحی است که نسبت بسید ابراهیم
میدهند و بعضی میگویند که این همان ابراهیم است که جد اعلای سید بن طاوس است و این
مطالب که گفته شد مجرد سماع است و مستند صحیحی از برای آن ندارم و از جمله شیخ
اجلاء عالیمقام شیخ محدثین الحافظ محمد بن یعقوب بن اسحق الکلینی الرازی ثقة الاسلام





است که شیخ و رئیس شیعه و اوثق و اثبت ایشان بود در حدیث کتاب شریف کافی را
که روشنی چشم شیعه و مدار احادیث بر او است و هشتاد هزار بیت است در مدت
بیست سال تالیف نمود و الحق منتی عظیم و حقی کثیر بر شیعه خصوص اهل علم نهاد
و بجهت جلالت و عظمت شأن انجناب جماعتی از علمای عامه مانند ابن اثیر و غیره او را
مجدد مذهب امامیه در رأس مائه ثالثه شمرده اند بعد از آنکه حضرت ثامن الائمه را
مجدد این مذهب در مائه ثانیه شمرده اند و بالجمله جلالت شیخ معظم زیاده از آن است
که ذکر شود قبر شریفش در بغداد شرقیه معروف است همینکه شخص از جسر عبور
کند داخل بازار شود بفاصلهٔ کمی در طرف چپ خود شباکی بیند مفتوح ببازار
و این شباک بقعهٔ همان شیخ جلیل است و حکایت شکافتن قبر انجناب بامر بعض
از حکام بغداد و یافتن جسد پاک او را تازه و بدون تغیر با کفن خود مشهور
است و جناب سید العلماء و الفقهاء در کتاب مزار فلک النجاة فرموده که با شیخ کلینی
قبر دیگری هست که گفته شده قبر شیخ کراجکی و یا کندری که او است شارح نهج
البلاغه و غیر ایشان از علماء و فقهاء و متقدمین و متاخرین که در آن بلد مدفونند
چون سید جلیل و عالم بی بدیل صاحب تصانیف جمه آقا سید عبد الله شبر رضی
الله عنه که قبرش واقع است در رواق حرم مطهر کاظمین در حجرهٔ که قریب بباب
القبله است در یمین کسیکه داخل شود و چون شیخ جلیل عالی مقام آقا شیخ اسد
الله کاظمینی و مثل فاضل نبیل شیخ علی بن عیسی اربلی که از علماء امامیه است که
در سند اجازات مذکور است و قبرش در بغداد فعلا واقع است در وسط عمارت
کارپرداز خانهٔ دولت ایران و غیر ایشان که زیاده از آن است که ذکر شود و مقام را
گنجایش تطویل نیست و ما بعد از این اشاره خواهیم نمود ان شاء الله تعالی بکیفیت
زیارت علماء و مؤمنین رجوع بآنجا شود. مقام دوم در فضیلت مسجد شریف براثا و نماز کردن
در آن بدانکه مسجد براثا از مساجد شریفه معروفه متبرکه است و واقع شده در

## در فضیلت مسجد براثا

بین بغداد و کاظمین در راه زوار و غالبا از فیض این مسجد محروم و اعتنائی بان ندارند با همه فضایل و شرافتی که در اخبار از برای او وارد شده شیخ جلیل ابو علی نجل شیخ الطائفه در امالی خود بسند معتبر روایت کرده از حضرت امام محمد باقر علیهما السلام که فرمود چون حضرت امیر المؤمنین علیه السلام از جنگ خوارج نهروان برگشت گذشت بر زوراء که محل شهر بغداد بوده است پس گفت بمردم که این زوراء است پس راه روید و اجتناب کنید از داخل شدن ان که خسف و فرو رفتن زمین بان نزدیکتر است از فرو رفتن میخ در زمین یا سبوس و چون بموضع دیگر رسید پرسید که این چه موضع است گفتند نجرا است فرمود که این زمین شوره است بجانب راست این زمین میل کنید پس براهبی رسید که در صومعه خود بود بان راهب خطاب نمود که در اینجا فرود ائیم راهب گفت که با لشکر خود در اینجا فرود میا فرمود چرا راهب گفت که در این موضع فرود نمیاید مگر پیغمبر یا وصی پیغمبر با لشکر خود که جهاد کند در راه خدا چنین خوانده ایم ما در کتابهای خود حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که من ان وصی پیغمبرم پس راهب از صومعه خود فرود آمد بسوی انحضرت و گفت عرض کن بر من دین اسلام را و بگیر از من پیمان شریعتهای او را که من در انجیل خوانده ام وصف ترا و خوانده ام که فرود خواهی آمد در زمین براثا که خانه حضرت مریم و زمین حضرت عیسی است پس حضرت فرمود بایست و بما چیزی خبر مده که ما بهتر از تو میدانیم پس رفت بموضعی از ان و امر کرد که خاک را دور کردند پس سنگی عظیم ظاهر شد پس سر پای بران سنگ زد و از زیر ان چشمه بزرگی ظاهر شد پس فرمود که این چشمه ایست که از برای مریم ظاهر گردید پس هفده ذرع از ان چشمه دور شد و فرمود که بشکافید این مکانرا چون شکافتند سنگ سفیدی ظاهر شد فرمود که حضرت مریم حضرت عیسی را از دوش خود گرفت بر این سنگ گذاشت و در این موضع نماز کرد پس حضرت امیر المؤمنین علیه السلام این سنگرا نصب کرد و بسوی ان نماز کرد و چهار روز در انجا اقامت فرمود و حرم خود را در موضعی فرود



## در فضیلت و شرافت مسجد براثا که واقع است مابین بغداد و کاظمین ع

آورده بود که انقدر دور بود که اگر صدا ازند توان شنید پس فرمود که این زمین براثا است این خانه مریم است این موضع مقدسی است که پیغمبران در ان نماز کرده اند حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود که ما در کتب یافته ایم که حضرت ابراهیم پیش از عیسی در ان موضع نماز کرده است و شیخ شهید اول رحمه الله در کتاب ذکری فرموده از [illegible] از مساجد شریفه مسجد براثا است که در غربی بغداد واقع است و ان باقی است الی الان و من از اد یافتم و در ان نماز کردم و جماعتی روایت کرده اند از جابر انصاری که گفت امیر المؤمنین علیه السلام با ما نماز گذارد در براثا بعد از برگشتن از جنگ خوارج و ما زیاده از صد هزار مرد بودیم پس نصرانی از صومعه خود فرود امد و پرسید که سر کرده این لشکر کیست ما اشاره بامیر المؤمنین علیه السلام کردیم که این است پس بنزد انحضرت امد و سلام کرد و گفت ای اقای من تو پیغمبری فرمود نه بلکه پیغمبر سید و اقای من است گفت پس تو وصی پیغمبری فرمود بلی گفت من این صومعه را از برای این موضع بنا کرده ام که براثا نام دارد و در کتب اسمانی خوانده ام که در این موضع با این جمعیت نماز نمیکند مگر پیغمبری یا وصی پیغمبری پس مسلمان شد و حضرت امیر المؤمنین ع با او فرمود که کی در اینجا نماز کرده است عرض کرد حضرت عیسی و مادرش حضرت فرمود که حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام نیز در اینجا نماز کرده است و آیة الله علامه حلی قدس سره در کتاب یقین فرموده که یافتم بخط شیخ محدث محمد بن المشهدی که به سند خود روایت کرده بود از جابر بن عبد الله انصاری و او از انس بن مالک که گفت چون امیر المؤمنین علیه السلام از جنگ خوارج برگشت در براثا فرود آمد و در انجا راهبی در دیر خود بود آن راهب چون ان لشکر را دید از دیر خود فرود آمد و پرسید که سر کرده این لشکر کیست گفتند امیر المؤمنین است و از جنگ اهل نهروان برگشته است پس بخدمت حضرت شتافت و با ادب ایستاد و گفت السلام علیک یا امیر المؤمنین حقا حقا حضرت فرمود که چه میدانی که من امیر المؤمنینم بحقیقت و راستی گفت چنین خبر

داده‌اند تا از رهبانان و دانایان ما حضرت فرمود که ای حباب راهب گفت که نام مرا
چه میدانی فرمود که رسول خدا مرا خبر داده حباب گفت که دست دراز کن که من شهادت
میدهم بوحدانیت خدا و برسالت محمد صلی الله علیه و آله و شهادت میدهم که تو علی بن
ابیطالب و وصی آنحضرتی فرمود که در کجا میباشی گفت در این دیر میباشم فرمود که بعد از
این اینجا مباش و لیکن در اینجا مسجدی بنا کن و باسم بنا کننده اش نام کن از این بنا کرد
از مردی که نامش براثا بود پس مسجد را براثا نام کرد و امیر المؤمنین از راهب پرسید
که از کجا آب میخوری گفت از دجله فرمود که چرا در اینجا چشمه یا چاهی نمیکنی گفت یا
امیر المؤمنین هر چاهی که کندیم آبش شور بود حضرت جائی را نشان داد و فرمود که
اینجا چاهی بکن چون کندند سنگی بزرگ ظاهر شد که نتوانستند کندن آن را پس
آنحضرت سنگ را کند و از زیرش چشمه ظاهر شد از عسل شیرین تر و از کره لذیذتر
پس فرمود که ای حباب از این چشمه آب بخور ای حباب زود باشد که در پهلوی
مسجد تو شهری بنا شود که جباران در آن بسیار باشند و بلا و فتنه در آن عظیم
باشد حتی آنکه در هر شب جمعه هفتاد هزار فرج را بحرام جماع کنند انتهی و مراد
از این شهر بغداد بوده است و ابن شهر آشوب در مناقب مضامین این اخبار را باسانید
متعدده نقل کرده و بعد از آن روایت کرده که حضرت امیر المؤمنین علیه السلام صیحه
زد بان چاه بزبان عبرانی که نزد من بیا پس چون عبور کرد بمسجد در آنجا درخت
عوسجی بود که خار بسیار داشت پس شمشیر خود را کشید و خارها را از آن درخت
دور کرد و فرمود در اینجا قبر پیغمبریست از پیغمبران خدا و امر فرمود آنرا اگر
بر کردند پس برگشت و با آنحضرت سیزده کس از اصحابش همراه بودند پس قبله را بخط
مستقیم درست کردند بسوی آن نماز کرد و بالجمله از مجموع این اخبار چند فضیلت برای
این مسجد شریف معلوم میشود که اگر هر کدام از آن در هر مسجدی باشد سزاوار است
که انسان شد رحال نماید و منازل طی کند و بفیض نماز و دعای در آن مستفیض





ومتبرک شود اول مقرر نمودن حق تعالی که در این زمین فرود بیاید در تعبیه لشکر حضرت
پیغمبر یا وصی آن دوم آنکه خانه حضرت مریم است سیم آنکه زمین حضرت عیسی علیه السلام است
چهارم بودن چشمه در آنجا که برای مریم ظاهر شده پنجم ظاهر کردن حضرت امیر آن چشمه را
باعجاز خود ششم بودن سنگ سفید متبرک که مریم حضرت عیسی را بر آن گذاشته در
آنجا هفتم بیرون حضرت آن سنگ را از آنجا باعجاز و نماز کردن بسوی آن یعنی آنرا بجای دیوار
قبلی محراب نماز خود قرار داد و شیخ مرحوم ثقة طاب ثراه فرموده که این سنگ مبارک
مقدس هنوز موجود و در آنجا منصوب لکن مکرر جهال بیگانگان آنرا در آورده و
در چاه میاندازند پس از اطلاع باز بعضی مؤمنین آنرا در آورده نصب میکنند و چون
بجهة غفلت و بی اعتنائی شیعیان این مسجد عظیم الشأن معمور و آباد نیست لهذا این رسم
باقی است تا بکجا بکشد هشتم نماز کردن حضرت امیر المؤمنین و دو نوباوه او حضرت
مجتبی و سید الشهداء علیهم السلام در آنجا نهم توقف حضرت در آنجا چهار روز بجهة
شرافت مکان و مقدس بودن زمین آن دهم نماز کردن پیغمبران خصوص حضرت
خلیل الرحمن علیه السلام در آنجا یازدهم بودن قبر پیغمبری در آنجا دوازدهم برگشتن آفتاب
برای حضرت امیر در آنجا و با این شرافت و فضائل بهره زوار ائمه و مجاورین حیدریه
در آن معلوم نیست از هزار نفر زائر یکی بآنجا برود با آنکه در سر راه ایشان واقع است
مگر آنکه از آنجا میگذرند و اگر اتفاقاً کسی بخواهد در آن این همه فضائل را بیابد چون بآنجا
رسد و ببیند در مسجد بسته است از در آن جزئی پولی بجهة باز کردن در آن مضایقه
کند و خود را از این همه فیوضات عظیمه محروم نماید حال آنکه گاه شود برای محض تماشای
بغداد و عمارات جباران در آن مصرفها کند چه رسد بمصارف عظیمه تمّ فضول مثل معان
وامتعه نجسه یهود یا آن که گرفتن آن از متممات زیارت غالب زوار است و
الله المستعان و در اینجا لازم است تنبیه برامری که شیخ مرحوم علامه نوری طاب ثراه
در تحیة الزائر بآن اشاره فرموده و آن امر آنستکه مشهور در نزد اصحاب و مقتضای

اخبار کثیره برگشتن آفتاب است برای حضرت امیر المؤمنین علیه السلام دو مرتبه اول در
حیات حضرت رسول صلی الله علیه و آله در قریب مسجد قبا که در آنجا مسجدی بنا کردند
و آنرا مسجد رد شمس میگویند و مسجد فضیخ نیز گویند و فضیخ بضاد و خاء معجمتین اسم
نخلی است که در آنجا بود و این از مساجدیست که مستحب مؤکد است که حاجیها چون
بمدینه طیبه مشرف شدند بآنجاها بروند و نماز کنند و این مسجد الان سقف و دیوار
ندارد دوم بعد از وفات حضرت رسول صلی الله علیه و آله بعد از مراجعت از جنگ
نهروان چون بخرابه شهر بابل رسیدند فرود آمدند و نماز ظهر را با اصحاب کردند پس
کاسه پوسیده در آنجا دیدند مردان جمجمه را حاضر کردند و از او پرسید از اسم و شغل
و حالش پس اسم خود را گفت که یکی از عظمای ملوک جبارین بود و شرح سلطنت و طغیان
و عقوبات بعد از هلاک شدن خود را در کلامی طولانی عرض کرد پس موکب همایون
از آنجا حرکت کردند و در عبور از فرات هم معجزات غریبه از آنحضرت بروز کرد که در کتب فضائل
مسطور است چون از فرات گذشتند و بجهة طول کشیدن سخن جمجمه وقت تنگ شد
و بزمین شوره زار رسیدند که فرموده اند نبی یا وصی در آن نماز کند اصحاب را امر کردند
بنماز و خود ایشان صبر کردند با یکنفر یا دو نفر در خدمت آنحضرت بودند چون از آن زمین
گذشتند فرود آمدند تا وضو را تجدید کردند آفتاب غروب کرده و همه آفاق را ابر گرفته
غبار آن فوق پس آفتاب را امر فرمودند برگردد اطاعت کرده نماز عصر را بجای آوردند
و از محل نماز ظهر تا محل نماز عصر یک فرسخ است تقریبا و در آن دو محل شریف که یکی محل
نماز ظهر و بروز آیه با او هم سخن گفتن جمجمه بود با آنحضرت و دیگری که مکان نماز عصر و
ظهور معجزه باهره برگشتن آفتاب بود برای آنجناب و مسجدی بنا کردند اولرا مسجد
جمجمه میگویند و دوم را مسجد رد شمس و باین دو مطلب رد شمس اشاره کرده سید
حمیری رحمه الله در قصیده بائیه معروفه بمذهبه ردت علیه الشمس لما فاته وقت
الصلوة و قد دنت للمغرب حتی تبلج نورها لوقتها للعصر ثم هوت هوی الکوکب

وعلیه



لیوشع بود

وعلیه قد حبست ببابل مرة اخری و لم تحبس لخلق معرب الا لاحمد اوله ولرده
ولحبسها تأویل امر معجب و چون در سنه ٤٩٥ شهر حله بنا شد و اتفاقا در جنب مسجد رد
شمس واقع شد و امرا و ملوک و علما و اعیان بلد غالبا از امامیه و مخلصین اهل
بیت علیهم السلام بودند این مسجد همیشه معمور و آباد بوده و اگر گاهی خرابی
بهم رسانیده فورا اصلاح شده بخلاف مسجد جمجمه زیرا که چون در کنار راه واقع شده
و از عبور و مرور شیعیان دور و لهذا بمرور ایام متروک و مهجور و خراب و ویران و اندک
اندک اسمش هم از میان رفت با آنکه جماعتی از بزرگان علما مثل شیخ محمد ابن
شهر آشوب و قطب راوندی و ابن حمزه طوسی و غیرهم این مسجد شریف را در باب معاجز و در
باب فضائل و مساجد منسوبه بآنحضرت ذکر کرده اند و بالجمله این مسجد همین طور متروک
و مهجور بود تا چند سال قبل شیخ معظم ثقة الاسلام نوری جزاه الله خیر الجزاء از
نجف اشرف حرکت کرده و رفت بجا بجهة پیدا کردن این مسجد شریف و بعد مکان
آنرا پیدا نموده و بهمت ایشان این مسجد معلوم گشت و بر دویست لیره مصارف آن تعیین
نمودند و مشافهة و مکاتبة باهل خیر و ثروت اطلاع داده و تحریص بر تعظیم این مشعر
بزرگ خداوندی که افتخار شیعه است نمودند کسی پیدا نشد که غیرت دینی و عصبیت
مذهبی او را حرکت دهد تنها یا باعانت دیگری او را غیرت تو گر اقدام نموده و این خانه
خراب خداوند را آباد و مصلای جناب امیر المؤمنین علیه السلام را معمور و سخنان محو
شده کاسه پوسیده را از نو و جماعت شیعه را مفتخر و سرافراز نماید و لعل الله یحدث
بعد ذلک امرا و چون معلوم شد که آفتاب مطابق اخبار کثیره و مشهور میان امامیه دو
مرتبه برای آنجناب برگشت حال میگوئیم مطابق خبر آخر که از ابن شهر آشوب نقل نمودیم
در مسجد براثا نیز برگشت و این غریب نیست زیرا که در مقام بروز معجزه فرقی میان دو
مرتبه و ده مرتبه نیست برای آنحضرت در دو نوبت جمعی نیست نهایت آنکه این دو مرتبه
مشهور شد مثل جمله از معاجز و بعضی نشد بلکه بزرگان اهل حدیث پیش از این

نقل

نقل کرده اند و ابو الحسن بن شاذان در بیان که کتابی است که نامیده از ابیان برای
رد شمس برای علی علیه السلام و ذکر کرده که آفتاب برای آنحضرت مکرر برگشته و هفتاد و هفت
بلکه زیاده از آن شماره کرده چنانچه بر متتبع خبیر ظاهر و مستنیر است **مقام سیم**
زیارت نواب اربعه رضی الله عنهم است بدانکه از جمله تکالیف وارده در ایام توقف
در بلده طیبه کاظمین رفتن بغداد است بجهة زیارت چهار نایب خاص امام عصر
صلوات الله علیه که اگر چه هر یک از آنها در بلاد بعیده بودند سزاوار بود که انسان
منازل بعیده طی کند و رنج و تعب سفر کشد و بفیض زیارت آنها نایل گردد زیرا که در
میان تمام اصحاب خاص ائمه علیهم السلام به بزرگی و جلالت قدر ایشان کسی نمیرسد
قریب هفتاد سال بمنصب سفارت و وساطت میان امام علیه السلام و رعیت فائز شدند
و بدست ایشان کرامات بسیار و خوارق عادات بیشمار جاری گردید و گفته شده که
بعضی از علما قائل بعصمت ایشان شده و مخفی نیست که همچنانچه این بزرگواران در
حیات خود واسطه بودند میان ولی عصر صلوات الله علیه و رعیت و از جمله مناصب
ایشان رسانیدن عرایض و رقعه های حاجت خلق بود بآنحضرت حال نیز بهمان منصب
شریف مفتخرند و باید رقاع حاجت که در شداید و سختیها نوشته میشود بتوسط ایشان
بآنحضرت برسد چنانچه بعد از این معلوم گردد انشاء الله تعالی و بالجمله فضایل و مناقب
ایشان زیاده از آن است که ذکر شود و همین مقدار برای ترغیب و زیارتشان
کافی است و تفصیل اسامی و قبور شریفه ایشان از این قرار است اول ایشان ابو
عمرو عثمان بن سعید اسدی است که حضرت هادی علیه السلام نص بر عدالت و امانت او
فرموده بودند و بشیعیان فرموده بود که آنچه او میگوید بحق است و از جانب ما میگوید
و وکالت و نیابت از جهة امام علی نقی و امام حسن عسکری علیهم السلام نیز داشت
قبر شریفش در راه زوار است که از بغداد عبور کنند و چون از کاظمین بآنجا روند
چون از کوچه سرای دار الحکومه بگذرند در کوچه دیگر بازارچه رسند در اوائل





آن دری دارد و داخل شوند حیاط مختصری است که در آن درخت سدر و ایوان کوچکی
که غالبا در آن معلم اطفال می نشیند و در انجا قبه مختصری است و قبر آن بزرگوار
در آنجا در میان صندوقی است دوم ابو جعفر محمد بن عثمان رضی الله عنه است که قائم
مقام پدر بزرگوار خود گردید بنص او و از جانب حجة عصر صلوات الله علیه و بعد از
فوت پدرش حضرت برای او نامه نوشتند مشتمل بر تعزیه و الداو و ذکر سعادت و
صلاحیت او بمقام رفیع را و چندین توقیع شریف از ناحیه مقدسه مشتمل بر سعادت
او برای شیعیان بیرون آمد و اجماع شیعه بر عدالت و نیابت او منعقد شده بود
و بتوسط در امور باو رجوع میکردند و کرامتها و خوارق عادات بسیار از او ظاهر
میشد و کتابها در فقه نوشته و میفرمود چنانچه شیخ صدوق علیه الرحمه از او روایت
کرده که بخدا سوگند که حضرت صاحب الامر علیه السلام هر سال در موسم حج در مکه و منا
حاضر میشود و مردم را می بیند و میشناسد مردم هم او را می بینند و نمیشناسند و
از آنجناب پرسیدند که آنحضرت را دیده گفت بلی دیدم او را نزدیکی دیدم که به پرده های
کعبه چسبیده بود در مستجار و میگفت خداوندا بمن انتقام بکش از دشمنان خود
و شیخ طوسی و دیگران روایت کرده اند که آن بزرگوار خبر وفات خود را بمردم
داد و پیش از موت خود مهیا شده بود و قبری برای خود ساخته و نقاشی را امر کرده
بود که در ساجه آیات قرآنی و اسماء ائمه علیهم السلام در آن نقش کند که او را
تکیه گاه او قرار دهند و روز فوتش همان روزی بود که خبر داده بود و سال وفات
آنجناب یا سیصد و پنج یا سیصد و چهار بود علی اختلاف و قریب به پنجاه سال
باین منصب عظیم مفتخر بود و قبر شریفش در بغداد در نزدیک دروازه سلمان
در میان قبرستان وسیع با قبه عالیه و بنای محکم است و در آنجا معروف است
بشیخ خلانی سیم جناب ابو القاسم حسین بن روح است که از طایفه جلیله نوبختین
است که بتوسط آن طایفه علما و متکلمین و صاحب تالیف بوده اند و بعد از

فوت محمد بن عثمان تاج نیابت بر سر گذاشت و قائم مقام او شد بنص او از جانب صاحب الامر علیه السلام چنانچه جماعت بسیاری از محدثین روایت کرده اند که چون نزدیک شد وفات محمد بن عثمان کابر شیعه را طلبید و بهمه گفت اگر مرا امرک در بابد امر نیابت و سفارت با ابو القاسم حسین بن روح است و از جانب حضرت مامور شده ام که او را نایب کنم بعد از من رجوع باو کنید در امور خود پس جمیع شیعه رجوع باو نمودند و جناب ابو القاسم زیاده از بیست و یکسال مشغول بامر سفارت بود و مرجع جمیع امور شیعه بود و بنحوی انجناب در باب تقیه تاکید داشت و مراعات این امر را مینمود که اکثر مخالفان او را از خود میدانستند و نهایت محبت باو داشتند و اکرام و احترام او را فرو گذار نمینمودند و حکایات او در باب تقیه معروف است از انجمله انکه مسموع انجناب شد که غلام دربان او سب معویه نموده او را از خدمت خود عزل نموده و بیرون کرد و در سنه ٣٢٦ برحمت ایزدی پیوست قبر شریفش در آخر کوچه دربسته ایست که از وسط بازار عطاران بانجا داخل میشود در زمان ما خانه ایست و از قرار یکه شیخ ما علامه نوری طاب ثراه فرموده وقف است انخانه ولکن در سال طاعون عظیم ارباب وقف هلاک و وقفنامه مفقود شد لهذا بدست دیگران افتاده با یسر استیذان کرد و داخل شد ایوان و قبه و صندوق باقی است هنوز اهل خیری پیدا نشد اینخانه را بخرد و صحن مختصر و چند ایوان و حوضی بسازد که منافع خیریه ان احصا ندارد علاوه بر تجلیل و تعظیم صاحب القبر شریف زیرا که غالب زوار که شغل خرید و داد و ستد در بغداد دارند بزیارت این بزرگوار ان مشرف شوند محل استراحت چند ساعتی بجهة خوردن غذا و انقضا شدت گرما و تطهیر و نماز لازم دارند و در بغداد برای شیعه چنین محلی نیست و غالبا خسته و گرسنه نماز نکرده در آخر وقت خود را بکاظمین میرسانند و اگر این محل ساخته شود هزارها اعانت دینی و دنیوی و عرضی و جانی بهزارها از زوار در هفته و ماه کرده میشود چه مصارفهای عظیم در وجوه خیریه کرده میشود که جز صورت تعظیم شعائر و نشر اسم بانی





فائده ندارد و از این خیرات جاریه و منافع متواتره غافل بجهة غرور و اعتماد بر عقل ناقص خود و اعراض و مشورت نکردن با اهل دانش و بینش و از اینجا است که در خبر رسیده که میزان شناختن عقل ادمی دیدن مصارف خیریه او است که یکی میدهد و در چه محل صرف میکند چهارم شیخ جلیل معظم ابو الحسن علی بن محمد سمری که از نواب و صی و قائم مقام حسین بن روح شد در سنه ٣٢٦ و سه سال امر نیابت در دست او بود و در نیمه شعبان سنه ٣٢٩ برحمت حق تعالی واصل شد و ان سال تناثر نجوم بود زیرا که اکثر علما و محدثین شیعه در آنسال بعالم بقا ارتحال نمودند و ابتدای غیبت کبری شد و انجناب روز وفات خود را معین کرد حسب توقیع شریف که شش روز پیش از موتش رسیده بود و چون در وقت احتضار بزرگان شیعه از نایب بعد از او سؤال کردند گفت لله امر هو بالغه خدا را امری و حکمتی است که ان بعمل خواهد آمد کنایه از انکه امر نیابت منقطع و ظلمت غیبت کبری عالم را فرو خواهد گرفت قبر شریفش در نزدیک محراب مسجد بزرگ در زمان ما حجره ایست تنگی که از ان حجره بنجره در زمان ما بازار هراج باز میشود و از اینجهة بعضی بهمان خواندن فاتحه از مقابل پنجره قناعت میکنند و خود را از تشرف بزیارت انجناب محروم مینمایند **و اما** کیفیت زیارت ایشان پس بنحوی که شیخ طوسی رحمه الله در تهذیب و سید ابن طاوس ره در مصباح الزائر ذکر کرده اند و نسبت داده اند انرا بجناب ابو القاسم حسین بن روح رحمه الله که فرموده در زیارت ایشان که سلام میکنی بر رسول خدا و بعد از او بامیر المؤمنین و بر خدیجه کبری و بر فاطمه زهرا و بر امام حسن و امام حسین و بر هر یک از ائمه علیهم السلام تا صاحب الزمان صلوات الله علیه پس میگوئی اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا فُلانَ بْنَ فُلانٍ اَشْهَدُ اَنَّكَ بابُ الْوَلِيِّ اَدَّيْتَ عَنْهُ وَاَدَّيْتَ اِلَيْهِ ما خالَفْتَهُ وَلا خالَفْتَ عَلَيْهِ قُمْتَ خاصًّا وَانْصَرَفْتَ سابِقًا جِئْتُكَ عارِفًا بِالْحَقِّ الَّذي اَنْتَ عَلَيْهِ وَاَنَّكَ ما خُنْتَ فِي التَّأْدِيَةِ وَالسِّفارَةِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ مِنْ بابٍ ما اَوْسَعَكَ وَمِنْ سَفيرٍ ما آمَنَكَ وَ

زیارت نواب اربعه
بجای فلان بن فلان اسم صاحب قبر را بگوید ... ضمنت ...

مِن ثِقَتِهِم ما اَمکَنَکَ اَشهَدُ اَنَّ اللهَ اختَصَّکَ بِنُورِهِ حَتّی عایَنتَ الشَّخصَ فَاَدَّیتَ
وَاَدَّیتَ اِلَیهِ پس بر میگردی و باز سلام میکنی بر رسول خدا تا صاحب الزمان
علیهم السلام پس از آن میگوئی جِئتُکَ مُخلِصاً بِتَوحیدِ اللهِ وَمُوالاةِ اَولِیائِهِ وَالبَرائَةِ
مِن اَعدائِهِم وَمِنَ الَّذینَ خالَفُوکَ یا حُجَّةَ المَولی وَبِکَ اَللّهُمَّ تَوَجُّهی وَبِهِم
اِلَیکَ تَوَسُّلی پس دعا میکنی و سؤال میکنی از حق تعالی انچه را که میخواهی که اجابت
میشود انشاء الله و علامه مجلسی ره در بحار زیارت طویلی از برای جناب عثمان بن سعید
از مولفات اصحاب نقل کرده مقام را گنجایش ذکر آن نیست و مخفی نماند که زیارت
مذکوره اگرچه از نائب سیم ابو القاسم حسین بن روح ماثور است اما میتوان گفت که از
حضرت حجة عصر صلوات الله علیه شنیده و از ان ناحیه مقدسه باو رسیده چرا که
ایشان هرچه گویند از انجا ماخوذ است چنانچه خود جناب ابو القاسم ره در خبری فرموده
لَئِن اُخَرَّ مِنَ السَّماءِ فَتَخطَفُنِی الطَّیرُ اَو تَهوِی بِیَ الرِّیحُ فی مَکانٍ سَحیقٍ اَحَبُّ اِلَیَّ مِن اَن اَقُولَ فی دینِ
اللهِ تَعالی ذِکرُهُ بِرَأیی وَمِن عِندِ نَفسی اگر از آسمان بیفتم بر روی زمین پس بربایند مرا
مرغان یا باد مرا ببرد در مکانهای دور بیند از د بهتر است نزد من از آنکه بگویم در دین
خدا تعالی برای خود و از پیش نفس خودم و اینمطلب نزد کثیری از علما در حیز قبول واقع
شده و لهذا علامه مجلسی ره در تحفة الزائر و کتاب زاد المعاد دعاهائیکه از انها نقل
شده بحضرت صاحب الامر علیه السلام نسبت میدهد چنانچه بر ناظر حدیث مبشر بن عبد العزیز
که در آخر فصل زیارت حضرت رسول خدا ص در تحفه واقع شده و دعای افتتاح و دعای
بعد از نماز صبح روز فطر که در زاد المعاد است ظاهر است و از جمله قبور مشهوره در
بغداد نزد عامه مردم قبر قنبر است و فقیر گوید که بودن این قبر قبر جناب قنبر غلام امیر المؤمنین
علیه السلام بعید است زیرا که حجاج لعین او را بدرجه شهادت رسانید از زمانیکه حجاج
در کوفه بود و در آن زمان بغداد هنوز بنا نشده بود و ظاهر آنستکه قبر جناب قنبر در
همان نزدیکی قبر جناب کمیل است که آنجناب هم بدست حجاج ملعون شهید شده





در کوفه و علما نوشته اند که از اصحاب جناب امیر المؤمنین ع در آنجا جماعت بسیاری مدفون
هستند که یکی از انها است جناب کمیل و اما این قبر که در بغداد معروف بقبر قنبر است
شنیده ام از بعضی علمای ناقدین بصیر که احتمال میداد که آن قبر قنبر غلام امام علی نقی علیه السلام بوده
باشد و الله اعلم مقام چهارم در زیارت جناب سلمان ع است بدانکه از تکالیف مهمه زوار
در کاظمین ع رفتن بمدائن است بجهة زیارت سلمان محمدی علیه السلام که جلالت قدر و
عظمت شأنش بر همه کس معلوم است و مودت و اختصاص او نسبت باستان مقدس نبوی
صلی الله علیه و آله بجائی رسید که از زبان مبارک آنسرور بمضمون عنایت مشحون
سلمان منّا اهل البیت سرافراز گردید و لنعم ما قیل کانت مودة سلمان له نسبا
و لم یکن بین نوح و ابنه رحما و توسل و اختصاص او بحضرت مرتضی صلوات الله علیه و
تابعیت او در جمیع امور روشن تر از نور بر شاهق طور است و قاضی نور الله شهید گفته
که شیخ شهید علیه الرحمه در حاشیه قواعد از کتاب صفوة الصفوة نقل نموده که سلمان
از بنی کنده زن خواسته بود و بتحقیق که او را دو پسر بوده و از ایشان نسل و نتایج بسیار
حاصل شده و بعضی از ایشان در آن ولایت بودند و همه اهل فضل و دانش بوده اند چنانکه
کتب رجال بر آن دال است و انچه میان جهال و قلندران مشهور است که سلمان مجبوب
بوده و هرگز تأهل نکرده غلط و مهمل است و از تاریخ گزیده نقل شده که مدت عمر سلمان
بروایت اقل دویست و پنجاه سال و بروایت اکثر سیصد و پنجاه سال بود و در سنه ۳۶ در
مدائن وفات یافت و برای شوق زائرین و رغبتشان بزیارت آنجناب کافی است تأمل
در اختصاص و امتیاز او در میان تمام صحابه و جمیع امت باینکه حضرت امیر المؤمنین در
یکشب از مدینه بمدائن رفت و بدست مبارک او را غسل داد و کفن نمود و نماز کرد
بر او با صفوفی از ملائکه و همان شب بمدینه مراجعت فرمود زهی شرافت مودت و محبت
بخانواده رسالت که انسان را باین مرتبه از جلال و عظمت رساند و شیخ مرحوم علامه نوری
قدس سره فرموده که در قدیم الایام از بعضی فضلا شنیدم روایتی که مضمونش این بود

تتمهٔ الزیارة بزیارة سرّ من رای و کاظمین بزیارة سلمان در عراق بزیارت سرّ من رای
علیهم السلام زیارت تمام میشود و بزیارت سلمان کامل میشود و بعد از آن آنچه تفحص کردم
اثری از آن نیافتم حتی در بعضی کتابها مثل چند خبر دیگر که شهرت دارد در عراق و اصلی
ندارد و در هیچ کتابی دیده نشده چنانچه از حضرت رضا علیه السلام نقل کنند که فرموده هر
کس قدرت ندارد بزیارت من بیاید پس زیارت کند برادرم قاسم را که در عذارات که
از توابع حله است مدفون است و اهل نجف عقیده دارند که حضرت سید الشهداء علیه
السلام فرموده هر که نتواند بزیارت من بیاید در ایام زیارات مخصوصه مثل اول و نیمه
رجب و نیمه شعبان و لیالی قدر و عیدین و عرفه و عاشورا و اربعین پس زیارت
کند پسر عمم مسلم را در کوفه و لهذا در این ایام ازدحام عجیبی شود در مرقد جناب مسلم
و بسیار شود که در روز بعد از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام را اصلا در نجف اشرف زیارت
نکنند و بهمین خبر که تا کنون کسی از اصل آن نشانی نداده از فیض آن روز شریف
خود را محروم نمایند بهر حال علو مقام جناب سلمان اجل از آنستکه برای ترغیب
زیارتش متمسک بامور واهیه شد و کافی است که شیخ طوسی در تهذیب بعد از زیارات
ائمه علیهم السلام و شهدا و ثواب برای احدی زیارتی نقل نکرده جز از برای آنجناب و
فرموده زیارت سلمان رحمه الله السَّلامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللهِ سَلْمَانَ السَّلامُ
عَلَيْكَ يَا تَابِعَ صَفْوَةِ الرَّحْمٰنِ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ لَمْ يَتَمَيَّزْ مِنْ أَهْلِ الْإِيمَانِ
السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ خَالَفَ حِزْبَ الشَّيْطَانِ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ نَطَقَ بِالْحَقِّ وَ
لَمْ يَخَفْ صَوْلَةَ السُّلْطَانِ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ نَابَذَ عَبَدَةَ الْأَوْثَانِ السَّلامُ
عَلَيْكَ يَا خَيْرَ مَنْ تَبِعَ الْوَصِيَّ زَوْجَ سَيِّدَةِ النِّسْوَانِ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ جَاهَدَ
فِي اللهِ مَرَّتَيْنِ مَعَ النَّبِيِّ وَالْوَصِيِّ أَبِي السِّبْطَيْنِ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ صَدَّقَ وَكَذَّبَهُ
قَوْمُهُ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ لَهُ سَيِّدُ الْخَلْقِ مِنَ الْإِنْسِ وَالْجَانِّ أَنْتَ مِنَّا
أَهْلَ الْبَيْتِ لَا يُدَانِيكَ إِنْسَانٌ السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ أَمْرُهُ عِنْدَهُ فَإِنَّهُ بِالْحُسْنىٰ





السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ جُوزِيتَ عَنْهُ بِكُلِّ إِحْسَانٍ السَّلامُ عَلَيْكَ فَلَقَدْ كُنْتَ عَلَى
خَيْرِ أَدْيَانٍ السَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ أَتَيْتُكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللهِ زَائِراً
قَاضِياً فِيكَ حَقَّ الْإِمَامِ وَشَاكِراً لِبَلَائِكَ فِي الْإِسْلَامِ فَأَسْأَلُ اللهَ الَّذِي
خَصَّكَ بِصِدْقِ الدِّينِ وَمُتَابَعَةِ الْخَيِّرِينَ الْفَاضِلِينَ أَنْ يُحْيِيَنِي حَيَوٰتَكَ وَأَنْ
يُمِيتَنِي مَمَاتَكَ وَيَحْشُرَنِي مَحْشَرَكَ وَعَلَى إِنْكَارِ مَا أَنْكَرْتَ وَمُنَابَذَةِ مَنْ نَابَذْتَ وَ
الرَّدِّ عَلَى مَا مَنْ خَالَفَ أَلَا لَعْنَةُ اللهِ عَلَى الظَّالِمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فَكُنْ لِي يَا أَبَا
عَبْدِ اللهِ شَاهِداً لِي بِهٰذِهِ الزِّيَارَةِ عِنْدَ إِمَامِي وَإِمَامِكَ جَمَعَ اللهُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ وَ
بَيْنَهُمْ فِي مُسْتَقَرٍّ مِنْ رَحْمَتِهِ إِنَّهُ وَلِيُّ ذٰلِكَ وَالْقَادِرُ عَلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللهُ السَّلامُ
عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ وَهُوَ قَرِيبٌ مُجِيبٌ وَصَلَّى اللهُ عَلَى خِيَرَتِهِ مِنْ خَلْقِهِ
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيماً كَثِيراً و بدانکه عالم جلیل شیخ خضر شلاله در مزار
خود فرموده سزاوار نیست ترک زیارت سلمان رع با آنچه ذکر نموده اند از اهتمام ائمه با آنجناب
شکی نیست در روایت بودن آن هر چند روایت را نسبت نداده و سید جلیل علی بن
طاوس در مصباح الزائرین زیارت را باسند زیارت دیگر نقل کرده و در کیفیت زیارت
گفته که می‌ایستی برسر قبر او رو بقبله میکنی و زیارت میخوانی و در آخر این زیارت گفته
آنگاه نماز میکنی نماز زیارت و آنچه خواهی پس بسیار دعا کن برای خود و از برای مؤمنین
و چون خواستی که برگردی از زیارت او پس بایست نزد قبر برای وداع و بگو السَّلامُ
عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللهِ أَنْتَ بَابُ اللهِ الْمُؤْتىٰ مِنْهُ وَالْمَأْخُوذُ عَنْهُ أَشْهَدُ أَنَّكَ
قُلْتَ حَقّاً وَنَطَقْتَ صِدْقاً وَدَعَوْتَ إِلَى مَوْلَايَ وَمَوْلَاكَ عَلَانِيَةً وَسِرّاً
أَتَيْتُكَ زَائِراً وَحَاجَاتِي لَكَ مُسْتَوْدِعاً وَهَا أَنَا ذَا مُوَدِّعُكَ أَسْتَوْدِعُكَ دِينِي
وَأَمَانَتِي وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي وَجَوَامِعَ أَمَلِي إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي وَالسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ
اللهِ وَبَرَكَاتُهُ وَصَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْأَخْيَارِ آنگاه دعا بسیار بخوان
و بر که شیخ مرحوم در تحیة الزائر فرموده که چون زائر بزیارت سلمان مشرف شد

پس از زیارت دو تکلیف دیگر دارد اول نماز کردن در طاق کسری دو رکعت یا زیادتر چون انجا مصلی حضرت امیر المؤمنین است چنانچه خبر انرا در نفس الرحمن وکتاب مستدرک ذکر کرده‌ام دوم زیارت کردن جناب حذیفه که از بزرگان اصحاب رسول خدا صلی الله علیه واله وخاصان امیر المؤمنین علیه السلام است ودر میان اصحاب مخصوص بود بشناختن منافقین ودانستن نامهای ایشان واگر در نماز جنازه کسی حاضر نمیشد خلیفه ثانی براو نماز نمیکرد واز جانب او سالها در مداین والی بود پس اورا عزل کرده وجناب سلمان والی انجا شد چون وفات کرد دوباره حذیفه والی انجا شد ومستقر بود تا نوبت خلافت بشاه ولایت علیه السلام رسید پس از مدینه رقیمه مبارک باو وفرمان همایون باهل مداین صادر شد از خلافت خود واستقرار حذیفه در انجا بحوی که بود اطلاع دادند ولکن حذیفه بعد از حرکت آنحضرت از مدینه بجانب بصره بجهت دفع شر اصحاب جمل وقبل از نزول موکب همایون بکوفه وفات کرد ودر همان مداین مدفون شد ودر صحن آنجناب قبری دیگر هست معلوم نیست کیست معروفست بقبر عبد الله انصاری ومعروف باین اسم دو نفرند یکی عبد الله بن حرام پدر جابر جلیل انصاری واو از شهداء احد با شهدا در انجا مدفونست دیگری عبد الله انصاری صوفی سنی صاحب مناجاة معروف وقبر او نیز در هرات است ودر جنب حرم جناب سلمان مسجد جامع مداین است که منسوب به حضرت امام حسن علیه السلام که انرا ساخته باید در انجا نماز کرده معلوم نیست از فضل دو رکعت نماز تحیت در ان محل شریف خود را محروم نکند ودر میان ضریح مقدس آنجناب ظرف آبخوری سفالین کهنه خدام ان استانه را اعتقاد ان است که این ظرف از خود آنجناب است ودر این طول سنین ومرور ایام وحوادث بحمد سالم واز کرامت انجناب باقی واز زهد وقناعت ان معظم با ان ریاست وولایت که داشت بیادگار مانده انتهی والله العالم باب سیم در بیان فضیلت وکیفیت زیارت ائمه سر من رای علیهم السلام وتکلیف وارد در انجا ومشتمل است بر دو فصل **فصل اول** در فضیلت وکیفیت زیارت عسکرین







وتکلیف وارد در انحرم شریف شیخ طوسی رحمه الله در کتاب تهذیب روایت کرده بسند معتبر از ابی هاشم جعفری که گفت فرمود بمن حضرت امام حسن عسکری علیه السلام که قبر من در سر من رای امان است از برای اهل دو جانب یعنی امان است از برای اهل مشرق ومغرب از بلاها وعذاب خدا **مؤلف گوید** که از احادیث فضایل زیارت ائمه عموما فضیلت زیارت عسکریین علیهما السلام معلوم میشود وبا بنای بر اختصاص مناسب که آن نیست بدانکه عالم جلیل وفقیه نبیل صاحب کرامات باهره شیخ خضر شلال نجفی در کتاب مزار خود در باب زیارت عسکریین علیهما السلام فرموده که شکی نیست در انکه ارجح در وقت زیارت حضرت امام علی نقی علیه السلام متاخر بودن از ضریح مبارک است بمقدار یکذراع یا زیاده زیرا که بما رسیده که قبر مطهر پیش از شباک است که در عصر ما منصوب بر انقبر شریف وتائید میکند اعتقاد ما را انکه من با جماعتی از علما وصلحا بزیارت ان حضرت مشرف شدیم وبا ما بود یکی از علویین که حامل علم بود دیگر مرا خبر داد بچیزی که ایشان را مشوش ومضطرب کرده بود با اینکه نزدیک ضریح مقدس پشت بقبله ایستاده بود که ناگاه اوازی از ضریح مبارک بیرون آمد که از انجا که ایستاده بعقب رود وسببی برای دور شدن از انمکان نیست مگر انچه ذکر شد که قبر مطهر بیرون است از ضریح انتهی وضریح همان ضریح پولادی شاه سلطان حسین مرحوم است که در عصر ایشان تا کنون منصوب است مراد ایشان از علوی حامل علم ایة الله بحر العلوم است بقرائن عادیه علاوه بر انکه صریحا شنیدم از شیخ خود علامه نوری طاب ثراه که ایشان نیز شنیده بودند از شیخ خود فقیه دهر وعلامه عصر شیخ عبد الحسین طهرانی طاب ثراه که مراد از علوی همان سید معظم است وشیخ مرحوم نیز در تحیة الزائر اینمطلب را ذکر نموده پس می‌پردازیم بکیفیت زیارت ایشان پس چون زیارت کنی قبر امام علی نقی وامام حسن عسکری علیهما السلام را پس غسل کن وبعد از رعایت اداب دخول در حرمهای شریفه با ارامی ووقار روانه شو تا باب حرم مطهر ودر انجا حوالی سابق را بجا آور وداخل حرم شو ودر پایین

زیارت عسکرین

کن امام علی نقی و امام حسن عسکری علیهما السلام را باین الفاظ که اصح زیارات است اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا وَلِیَّیِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا حُجَّتَیِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا نُورَیِ اللهِ فی ظُلُماتِ الْاَرْضِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا مَنْ بَدا لِلّٰهِ فی شَأْنِکُما اَتَیْتُکُما زائِراً عارِفاً بِحَقِّکُما مُعادِیاً لِاَعْدائِکُما مُوالِیاً لِاَوْلِیائِکُما مُؤْمِناً بِما آمَنْتُما بِهِ کافِراً بِما کَفَرْتُما بِهِ مُحَقِّقاً لِما حَقَّقْتُما مُبْطِلاً لِما اَبْطَلْتُما اَسْئَلُ اللهَ رَبّی وَرَبَّکُما اَنْ یَجْعَلَ حَظّی مِنْ زِیارَتِکُما الصَّلوةَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَنْ یَرْزُقَنی مُرافَقَتَکُما فِی الْجِنانِ مَعَ آبائِکُمَا الصّالِحینَ وَاَسْئَلُهُ اَنْ یُعْتِقَ رَقَبَتی مِنَ النّارِ وَیَرْزُقَنی شَفاعَتَکُما وَمُصاحَبَتَکُما وَیُعَرِّفَ بَیْنی وَبَیْنَکُما وَلا یَسْلُبَنی حُبَّکُما وَحُبَّ آبائِکُمَا الصّالِحینَ وَاَنْ لا یَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِکُما وَیَحْشُرَنی مَعَکُما فِی الْجَنَّةِ بِرَحْمَتِهِ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنی حُبَّهُما وَتَوَفَّنی عَلی مِلَّتِهِما اَللّٰهُمَّ الْعَنْ ظالِمی آلِ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ وَانْتَقِمْ مِنْهُمْ اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْاَوَّلینَ مِنْهُمْ وَالْآخِرینَ وَضاعِفْ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْاَلیمَ وَاَبْلِغْ بِهِمْ وَبِاَشْیاعِهِمْ وَمُحِبّیهِمْ وَمُتَّبِعیهِمْ اَسْفَلَ دَرْکٍ مِنَ الْجَحیمِ اِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَلِیِّکَ وَابْنِ وَلِیِّکَ وَاجْعَلْ فَرَجَنا مَعَ فَرَجِهِمْ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ و جهد میکنی در دعا کردن از برای خود و پدر و مادر خود و هر دعا که خواهی بکن و اگر توانی نزد یک قبر ایشان برو و دو رکعت نماز نزد قبر بکن و اگر نتوانی داخل مسجد شو و دو رکعت نماز بکن و هر دعا که خواهی بکن که مستجاب است و این مسجد پهلوی خانهٔ ایشان است حضرت امام علی نقی و امام حسن عسکری علیهما السلام در آن نماز میکرده اند **مؤلف گوید** که این زیارت موافق روایت کامل الزیارة بود و شیخ محمد بن المشهدی و شیخ مفید و شهید نیز این زیارت را در مزار خود نقل کرده اند با اختلاف جزئی و بعد از فقرهٔ فی الجنة برحمته فرموده اند آنگاه برو و بینداز خود را بر هر یک از آن دو قبر و ببوس از





و بگذار طرف روی راست و چپ خود را بر قبر و بعد از آن سر بردار و بگو اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنی حُبَّهُمْ وَتَوَفَّنی عَلی مِلَّتِهِمْ تا آخر زیارت که گذشت پس گفته اند که چهار رکعت نماز نزدیک سر مقدس بعد از زیارت هر قدر نماز که خواهی بگذار الخ و مستور نماند که این دو بزرگوار در خانهٔ خود دفن شدند و برای آن دری بود که گاهی باز میکردند و شیعیان داخل میشدند و نزد قبر زیارت میکردند و گاهی بسته بود از بیرون مقابل شباکی که در دیوار مقابل قبر مطهر بود زیارت میکردند و در صدر همین خبر زیارت مذکور است که غسل میکنی و بنزد قبر ایشان میروی اگر توانی رفت و اگر نه اشاره میکنی بسلام مقابل شبکه که باز میشود بسوی قبر و چنین زائر نماز زیارت خود را در مسجد بکند و چون بهمت موالیان آنخانه برداشته شد و بجای آن قبه و حرم و رواق و ایوان ساخته شد آن مسجد داخل در حرم شد و الان معروفست که ایوان مستطیل که در صحن پشت سر عسکرین علیهما السلام متصل است برواق همان مسجد مذکور است بهر حال زوار از اینجهة آسوده شدند و برای این دو بزرگوار زیارت مخصوصهٔ هر کدام و مشترکه میان هر دو بزرگوار در کتب مزاریه مذکور است اگر راغب شد نسخهٔ آن بسیار است و اگر زائر را حالی و مجالی باشد بسیار مناسب است که زیارت جامعهٔ کبیره را که بعد از این مذکور گردد انشاء الله تعالی بخواند زیرا که صدور آن کلمات بلیغه برای تمام مراتب اظهار بندگی و تذلل و اعتراف بعظمت و جلالت ائمه از صدر جلال حضرت هادی علیه السلام است و بدانکه زیارت عسکرین علیهما السلام در اوقات شریفه و ازمنهٔ مخصوصه بایشان اولی و انسب است خصوصاً روز ولادت حضرت هادی علیه السلام که پانزدهم ذی الحجه است موافق مشهور و بروایت ابن عیاش دوم رجب یا پنجم آن و بروایت ابراهیم بن هاشم قمی سیزدهم رجب است و روز وفات آنحضرت در سیم ماه رجب است بنابر مشهور یا بیست و هفتم ماه ذی الحجه بنا بر قول شیخ کلینی و مسعودی صاحب مروج الذهب و روز امامت آنحضرت در آخر ذی

القعده یا یازدهم اوست و روز ولادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام که دهم یا ربیع الثانی است بنا بر قول شیخ طوسی و غیر او یا هشتم یا چهارم ماه مذکور و روز وفات آنحضرت که هشتم ماه ربیع الاول است بقول شیخ کلینی و ابن طاوس و شهید و اکثر علما یا اوّل آن بقول شیخ طوسی و کفعمی و روز خلافت آنحضرت که روز وفات والد بزرگوار اوست و امّا تکلیف زوار در آن حرم شریف پس روز زیارت دو امام علیهما السلام سه چیز است اوّل نماز خواندن است و دعای شریف پیش از نماز زیارت و بعد از آن و در هر حال چنانچه در حدیث معتبر منقولست که منسوری بخدمت حضرت امام علی نقی ع عرض کرد که ای سیّد من دعائی تعلیم من بفرما که تقرب جویم بسوی حقتعالی بآن دعا فرمود این دعائیست که من بسیار میخوانم و از خدا سؤال کرده ام که هرکه این دعا را در روضهٔ من بخواند خدا او را نا امید برنگرداند و آن دعا اینست یَا عُدَّتِی عِنْدَ الْعُدَدِ وَ یَا رَجَائِی وَ الْمُعْتَمَدُ وَ یَا کَهْفِی وَ السَّنَدُ وَ یَا وَاحِدُ یَا اَحَدُ وَ یَا قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ اَسْئَلُکَ اللّٰهُمَّ بِحَقِّ مَنْ خَلَقْتَهُ مِنْ خَلْقِکَ وَ لَمْ تَجْعَلْ فِی خَلْقِکَ مِثْلَهُمْ اَحَداً اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی جَمَاعَتِهِمْ وَ اَفْعَلْ بِی کَذَا وَ کَذَا و بجای این حاجات خود را بخواهد دوّم زیارت کردن ملکه دنیا و آخرت و حامل خاتم ولایت و بقیّهٔ اهل بیت سالک نرجس خاتون مادر حضرت صاحب الامر علیه السلام بآنچه شیخ مفید و سیّد و شهید در مزار خود نقل کرده اند و شیخ محمد بن المشهدی در مزار خود فرموده که این زیارترا شخصی از اهل بحرین برای من خواند و شنیدم که آن معظّمه را باین قسم زیارت میکرد و آن زیارت این است که میایستی پشت سر ضریح مقدّس عسکریین علیهما السلام و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلٰی رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ الصَّادِقِ الْاَمِینِ اَلسَّلَامُ عَلٰی مَوْلَانَا اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ اَلسَّلَامُ عَلَی الْاَئِمَّةِ الطَّاهِرِینَ الْحُجَجِ الْمَیَامِینِ اَلسَّلَامُ عَلٰی وَالِدَةِ الْاِمَامِ وَ الْمُودَعَةِ اَسْرَارَ الْمَلِکِ الْعَلَّامِ وَ الْحَامِلَةِ لِاَشْرَفِ الْاَنَامِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا الصِّدِّیقَةُ الْمَرْضِیَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا شَبِیهَةَ اُمِّ مُوسٰی وَ ابْنَةَ حَوَارِیِّ عِیسٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ

زیارت نرجس خاتون







اَیَّتُهَا التَّقِیَّةُ النَّقِیَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا الرَّضِیَّةُ الْمَرْضِیَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا الْمَنْعُوتَةُ فِی الْاِنْجِیلِ الْمَخْطُوبَةُ مِنْ رُوحِ اللهِ الْاَمِینِ وَ مَنْ رَغِبَ فِی وُصْلَتِهَا مُحَمَّدٌ سَیِّدُ الْمُرْسَلِینَ وَ الْمُسْتَوْدَعَةُ اَسْرَارَ رَبِّ الْعَالَمِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ وَ عَلٰی آبَائِکِ الْحَوَارِیِّینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ وَ عَلٰی بَعْلِکِ وَ وَلَدِکِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ وَ عَلٰی رُوحِکِ وَ بَدَنِکِ الطَّاهِرِ اَشْهَدُ اَنَّکِ اَحْسَنْتِ الْکَفَالَةَ وَ اَدَّیْتِ الْاَمَانَةَ وَ اجْتَهَدْتِ فِی مَرْضَاتِ اللهِ وَ صَبَرْتِ فِی ذَاتِ اللهِ وَ حَفِظْتِ سِرَّ اللهِ وَ حَمَلْتِ وَلِیَّ اللهِ وَ بَالَغْتِ فِی حِفْظِ حُجَّةِ اللهِ وَ رَغِبْتِ فِی وُصْلَةِ اَبْنَاءِ رَسُولِ اللهِ عَارِفَةً بِحَقِّهِمْ مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِمْ مُعْتَرِفَةً بِمَنْزِلَتِهِمْ مُسْتَبْصِرَةً بِاَمْرِهِمْ مُشْفِقَةً عَلَیْهِمْ مُؤْثِرَةً هَوَاهُمْ وَ اَشْهَدُ اَنَّکِ مَضَیْتِ عَلٰی بَصِیرَةٍ مِنْ اَمْرِکِ مُقْتَدِیَةً بِالصَّالِحِینَ رَاضِیَةً مَرْضِیَّةً تَقِیَّةً نَقِیَّةً زَکِیَّةً فَرَضِیَ اللهُ عَنْکِ وَ اَرْضَاکِ وَ جَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَکِ وَ مَاْوَاکِ فَلَقَدْ اَوْلَاکِ مِنَ الْخَیْرَاتِ مَا اَوْلَاکِ وَ اَعْطَاکِ مِنَ الشَّرَفِ مَا بِهِ اَغْنَاکِ فَهَنَّاکِ اللهُ بِمَا مَنَحَکِ مِنَ الْکَرَامَةِ وَ اَمْرَاکِ پس بالا میکنی سر خود را و میگوئی اَللّٰهُمَّ اِیَّاکَ اعْتَمَدْتُ وَ لِرِضَاکَ طَلَبْتُ وَ بِاَوْلِیَائِکَ اِلَیْکَ تَوَسَّلْتُ وَ عَلٰی غُفْرَانِکَ وَ حِلْمِکَ اتَّکَلْتُ وَ بِکَ اعْتَصَمْتُ وَ بِقَبْرِ اُمِّ وَلِیِّکَ لُذْتُ فَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ انْفَعْنِی بِزِیَارَتِهَا وَ ثَبِّتْنِی عَلٰی مَحَبَّتِهَا وَ لَا تَحْرِمْنِی شَفَاعَتَهَا وَ شَفَاعَةَ وَلَدِهَا وَ ارْزُقْنِی مُرَافَقَتَهَا وَ احْشُرْنِی مَعَهَا وَ مَعَ وَلَدِهَا کَمَا وَفَّقْتَنِی لِزِیَارَةِ وَلَدِهَا وَ زِیَارَتِهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَتَوَجَّهُ اِلَیْکَ بِالْاَئِمَّةِ الطَّاهِرِینَ وَ اَتَوَسَّلُ اِلَیْکَ بِالْحُجَجِ الْمَیَامِینِ مِنْ آلِ طٰهٰ وَ یٰس اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الطَّیِّبِینَ وَ اَنْ تَجْعَلَنِی مِنَ الْمُطْمَئِنِّینَ الْفَائِزِینَ الْفَرِحِینَ الْمُسْتَبْشِرِینَ الَّذِینَ لَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَ لَا هُمْ یَحْزَنُونَ وَ اجْعَلْنِی مِمَّنْ قَبِلْتَ سَعْیَهُ وَ یَسَّرْتَ اَمْرَهُ وَ کَشَفْتَ ضُرَّهُ وَ آمَنْتَ خَوْفَهُ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیَارَتِی اِیَّاهَا وَ ارْزُقْنِی الْعَوْدَ اِلَیْهَا اَبَداً مَا اَبْقَیْتَنِی وَ اِذَا تَوَفَّیْتَنِی فَاحْشُرْنِی فِی زُمْرَتِهَا وَ اَدْخِلْنِی فِی شَفَاعَةِ وَلَدِهَا وَ شَفَاعَتِهَا وَ اغْفِرْ لِی وَ لِوَالِدَیَّ وَ لِلْمُؤْمِنِینَ

وَالْمُؤْمِنَاتِ وَآتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَفِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا بِرَحْمَتِکَ عَذَابَ النَّارِ وَ
اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا سَادَاتِی وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکَاتُهُ و بدانکه قبر شریف نرجس خاتون در زیر
سرِ حضرت عسکری علیه السلام است و قبر آنحضرت پشت سرِ والد بزرگوارش امام علی نقی علیه السلام
است نیز زیارت حکیمه خاتون نه حلیمه که در السنه عوام دائر شده و این معظمه جلیله نجیبه
دختر امام محمد تقی و خواهر امام علی نقی و عمه امام حسن عسکری علیه السلام و درک خدمت چهار
امام نموده و حضرت هادی مکرمه نرجس خاتون را باو سپرده که معالم دین و احکام شرع را باو بیاموزد
و باداب الهیه او را تربیت کند بعد از وفات حضرت امام حسن عسکری ع منصب سفارت داشت
از جانب امام عصر صلوات الله علیه و عرایض خلق را بآنحضرت و توقیعات شریفه که از ان ناحیه
مقدسه صادر میشد بمردم میرسانید و مفتخر شد بقابلگی صاحب الامر علیه السلام در شب
ولادت آنجناب چنانچه عمه این معظمه حکیمه خاتون دختر حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام
مشرف شده بمنصب قابلگی برادرش امام محمد تقی ع چنانچه تصریح فرموده باین مطلب علامه
بحر العلوم در کتاب رجال خود و این جلیله اول کسی است که بشرف دیدن حجة عصر فائز
شد بعد از والد مکرمش و اول کسی است که آنجناب را بوسید و در آغوش گرفت و بنزد
پدر بزرگوارش برد و دوباره بنرجس خاتون برگردانید و بالجمله در میان سادات علویه
و بنات هاشمیه از جهة فضایل و مناقب و عبادت و تقوی و علم ممتاز و بتحمل اسرار امامت
سرافراز بود و علما تصریح کرده اند باستحباب زیارت این معظمه و قبر شریفش در پایین پای مطهر
حضرت عسکریین علیهما السلام است و ضریح علیحده ندارد و در کتب مزار زیارت
مخصوصی برای او ذکر نشده علامه مجلسی ره فرموده نمیدانم بچه سبب علما متعرض نشده اند
از برای زیارت مخصوصه باین مرتبه فضیلت و جلالت که از برای او است و علامه طباطبائی
بحر العلوم ره فرموده که ذکر نکردن زیارت این معظمه با این جلالت چنانچه خال فضائل
یعنی مجلسی فرموده عجیب است و عجیب تر آنکه جمعی از صاحبان تواریخ و سیر آنحضرت را در اولاد
حضرت جواد علیه السلام ذکر نفرموده اند و بالجمله پس سزاوار است از برای زائر در زیارت







آن مخدره آنکه او را زیارت کند بالفاظیکه در زیارت اولاد ائمه علیهم السلام بعد
از این ذکر میشود یا زیارت کند او را بانچه جاری میشود بر لسان او از الفاظیکه مناسب
باشان این جلیله است چنانچه علامه مجلسی فرموده و فقیر گمان میکنم که انسب آن است که
زیارت کرده شود باین الفاظ که در زیارت عمه او حضرت فاطمه بنت موسی علیه السلام وارد
شده و بعضی از علما در مزار خود تصریح کرده بخوبی خواندن آن در سایر روضات
اولاد ائمه علیهم السلام و خود هم در زیارت جناب عبد العظیم ره چنین نمود چنانچه
در باب خود اشاره بان خواهیم نمود انشاء الله تعالی و آن زیارت چنین است که میایستی
رو بقبله و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلٰی آدَمَ صِفْوَةِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی نُوحٍ نَبِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی
اِبْرَاهِیمَ خَلِیلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی مُوسٰی کَلِیمِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی عِیسٰی رُوحِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَیْکَ یَا رَسُولَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا خَیْرَ خَلْقِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا صَفِیَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَیْکَ یَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ خَاتَمَ النَّبِیِّینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا اَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ عَلِیَّ بْنَ اَبِی
طَالِبٍ وَصِیَّ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا فَاطِمَةُ سَیِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمَا
یَا سِبْطَیِ الرَّحْمَةِ وَسَیِّدَیْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ سَیِّدَ
الْعَابِدِینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ النَّاظِرِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ بَاقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِیِّ اَلسَّلَامُ
عَلَیْکَ یَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ الْبَارَّ الْاَمِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ الطَّاهِرَ
الطُّهْرَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا عَلِیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضَا الْمُرْتَضٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ
التَّقِیَّ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِیَّ النَّاصِحَ الْاَمِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا حَسَنَ بْنَ
عَلِیٍّ اَلسَّلَامُ عَلَی الْوَصِیِّ مِنْ بَعْدِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی نُورِکَ وَسِرَاجِکَ وَوَلِیِّ وَلِیِّکَ
وَوَصِیِّ وَصِیِّکَ وَحُجَّتِکَ عَلٰی خَلْقِکَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا بِنْتَ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَیْکِ یَا بِنْتَ فَاطِمَةَ وَخَدِیجَةَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا بِنْتَ اَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ
یَا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا بِنْتَ وَلِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا اُخْتَ
وَلِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا عَمَّةَ وَلِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکِ یَا بِنْتَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ التَّقِیِّ

زیارت حکیمه دختر امام محمد تقی

وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَيْنا عَرَّفَ اللهُ بَيْنَنا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فِي زُمْرَتِكُمْ وَاَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ وَسَقانا بِكَأْسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلِيِّ بْنِ اَبِيطالِبٍ صَلَواتُ اللهِ عَلَيْكُمْ اَسْئَلُ اللهَ اَنْ يُرِيَنا فِيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ وَاَنْ يَجْمَعَنا وَاِيّاكُمْ فِي زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاَنْ لا يَسْلُبَنا مَعْرِفَتَكُمْ اِنَّهُ وَلِيٌّ قَدِيرٌ اَتَقَرَّبُ اِلَى اللهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِكُمْ وَالتَّسْلِيمِ اِلَى اللهِ راضِياً غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلا مُسْتَكْبِرٍ وَعَلى يَقِينِ ما اَتى بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ راضٍ نَطْلُبُ بِذلِكَ وَجْهَكَ يا سَيِّدِي اَللّهُمَّ وَرِضاكَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ يا حَكِيمَةُ اِشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ فَاِنَّ لَكِ عِنْدَ اللهِ شَأْناً مِنَ الشَّأْنِ اَللّهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ اَنْ تَخْتِمَ لِي بِالسَّعادَةِ فَلا تَسْلُبْ مِنِّي ما اَنَا فِيهِ وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اَللّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ وَعافِيَتِكَ وَصَلَّى اللهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعِينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيماً يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ ومعروفست که دختر حضرت عسکری علیهما السلام قبور جمله از سادات عظام است مثل حسین بن امام علی النقی علیه السلام وغیره وچون خواستی وداع کنی ایشانرا پس نزد قبر بایست و بگو چنانچه شیخ طوسی ره گفته اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا وَلِيَّيِ اللهِ اَسْتَوْدِعُكُمَا اللهَ وَاَقْرَءُ عَلَيْكُمَا السَّلامَ آمَنّا بِاللهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتُما بِهِ وَدَلَلْتُما عَلَيْهِ اَللّهُمَّ اكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدِينَ اَللّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِي اِيّاهُما وَارْزُقْنِي الْعَوْدَ اِلَيْهِما وَاحْشُرْنِي مَعَهُما وَمَعَ آبائِهِمَا الطّاهِرِينَ وَالْقائِمِ الْحُجَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِما يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ

## فصل دوم

در آداب دخول سرداب مطهر و کیفیت زیارت ولی زمان و بقیة الله فی الارضین حضرت صاحب الامر حجة ابن الحسن صلوات الله وسلامه علیه وعجل الله ظهوره وعجل فرجه و رزقنا بالنظر الیه وقبل از شروع تنبیه کنیم بر امریکه شیخ مرحوم در کتاب تحیه اشاره بان نموده وان امر انستکه این سرداب مطهر را اهل زمانهای بزرگواران بوده و راه دخول در ان سرداب از قدیم قبل از بنا جدید و ساختن صحن و قبه و حرم از پشت سر نزدیک بقبر نرجس خاتون بوده و شاید حال در رواق باشد انجا پائین میرفتند و الان در از تاریکی داشت چون از انجا میگذشتند بدر







سرداب غیبت میرسیدند که حال اینه کاری شده و بعد از ان از طرف قبله بصحن ه عسکریین علیهما السلام باز میشوند و در از وسط این سرداب باز میشد که حال کاشی دیوار بجای ان بشکل محرابی ساخته اند و همه اعمال این سه امام علیهم السلام از بکرم میشد و لهذا شهید اول در مزار بعد از زیارت عسکریین علیهما السلام زیارت سرداب را ذکر کرده پس از ان زیارت نرجس خاتون و حکیمه خاتون را و در یکصد سال و چیزی قبل مؤید سعید احمد خان دنبلی مبلغی خطیر اقدام کرد و صحن اند و امام علیهما السلام را بنحویکه الان موجود است جدا نمود و برای ان روضه و رواق و قبه عالیه بر پا نمود و برای سرداب مطهر صحنی علیحده و ایوانی و راهی و پله جدا و دهلیزی و سردابی مستقل برای زنان ساخت چنانچه حال دیده میشود و از راه اول و پله ها و در سرداب بالمره مسدود شده نشانی از انها نیست و محلی برای بجا آوردن بعضی از آداب وارده نمانده و لکن محل جمله از زیارات که اصل سرداب شریف است تغییری نکرده و اما استیذان و خواندن اذن دخول پس بحسب استقراء در همه زیارات و تصریح علما بر هر دریکه از انجا مرسوم شده دخول انجام از هر اماکنیکه باشد بایست رعایت کرد و در انجا حرم محترم بی اذن داخل نباید شد الحال شروع کنیم در کیفیت زیارت بدانکه اذن دخول خاص بسرداب مطهر همان زیارت طولانی است که علامه مجلسی ره در تحفه ایراد فرموده که صدر ان اینست اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَلِيفَةَ اللهِ وَخَلِيفَةَ آبائِهِ الْمَهْدِيِّينَ و در اخر ان استیذان میشود و بایستی از ادر در سرداب پیش از پائین رفتن از پله ها خواند و اذن دخول دیگر سید ابن طاوس نقل فرموده قریب بهمان اذن دخولیکه در فصل دوم از باب اول ذکر نمودیم و ما اکتفا بهمانیکه نمودیم پس انجا رجوع شود و با ان کلمات استیذان شود پس از ان برود و داخل سرداب مطهر شود و زیارت کند انحضرت را بانچه خود دستور العمل داده اند چنانچه شیخ جلیل احمد بن ابی طالب طبرسی ره در کتاب شریف احتجاج روایت کرده که از ناحیه مقدسه بیرون آمد بسوی محمد حمیری بعد از جواب از مسائلیکه از انحضرت سؤال کرده بود بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ لا لِاَمْرِ اللهِ تَعْقِلُونَ وَلا مِنْ

اولیائه تقبلون حکمة بالغة فما تغنی النذر السلام علینا و علی عباد الله الصالحین
هرگاه خواستید توجه کنید بوسیلهٔ ما بسوی خداوند تبارک و تعالی و بسوی ما پس بگوئید
چنانچه خدا تعالی فرموده سلام علی آل یاسین السلام علیک یا داعی الله و ربانی
آیاته السلام علیک یا باب الله و دیان دینه السلام علیک یا خلیفة الله و ناصر
حقه السلام علیک یا حجة الله و دلیل ارادته السلام علیک یا تالی کتاب الله و
ترجمانه السلام علیک فی آناء لیلک و اطراف نهارک السلام علیک یا بقیة الله
فی ارضه السلام علیک یا میثاق الله الذی اخذه و وکده السلام علیک یا وعد
الله الذی ضمنه السلام علیک ایها العلم المنصوب و العلم المصبوب و الغوث و
الرحمة الواسعة وعدا غیر مکذوب السلام علیک حین تقوم السلام علیک
حین تقعد السلام علیک حین تقرء و تبین السلام علیک حین تصلی و تقنت
السلام علیک حین ترکع و تسجد السلام علیک حین تهلل و تکبر السلام علیک
حین تحمد و تستغفر السلام علیک حین تسبح و تمسی السلام علیک فی اللیل اذا
یغشی و النهار اذا تجلی السلام علیک ایها الامام المأمون السلام علیک ایها
المقدم المأمول السلام علیک بجوامع السلام اشهدک یا مولای انی اشهد ان
لا اله الا الله وحده لا شریک له و ان محمدا عبده و رسوله لا حبیب الا هو
و اهله و اشهدک یا مولای ان علیا امیر المؤمنین حجته و الحسن حجته و الحسین
حجته و علی بن الحسین حجته و محمد بن علی حجته و جعفر بن محمد حجته و موسی بن
جعفر حجته و علی بن موسی حجته و محمد بن علی حجته و علی بن محمد حجته و الحسن
بن علی حجته و اشهد انک حجة الله انتم الاول و الآخر و ان رجعتکم حق لا ریب
فیها یوم لا ینفع نفسا ایمانها لم تکن آمنت من قبل او کسبت فی ایمانها خیرا و ان
الموت حق و ان ناکرا و نکیرا حق و اشهد ان النشر حق و البعث حق و ان الصراط
حق و المرصاد حق و المیزان حق و الحشر حق و الجنة حق و النار حق و الوعد و





الوعید بهما حق یا مولای شقی من خالفکم و سعد من اطاعکم فاشهد علی ما اشهدتک
علیه و انا ولی لک بریء من عدوک فالحق ما رضیتموه و الباطل ما اسخطتموه و
المعروف ما امرتم به و المنکر ما نهیتم عنه فنفسی مؤمنة بالله وحده لا شریک
له و برسوله و بامیر المؤمنین و بکم یا مولای اولکم و آخرکم و نصرتی معدة لکم
و مودتی خالصة لکم آمین آمین و بعد از این دعا خوانده شود اللهم انی اسئلک
ان تصلی علی محمد نبی رحمتک و کلمة نورک و ان تملأ قلبی نور الیقین و صدری
نور الایمان و فکری نور النیات و عزمی نور العلم و قوتی نور العمل و لسانی نور الصدق
و دینی نور البصائر من عندک و بصری نور الضیاء و سمعی نور الحکمة و مودتی
نور الموالاة لمحمد و آله علیهم السلام حتی القاک و قد وفیت بعهدک و میثاقک
فتغشینی رحمتک یا ولی یا حمید اللهم صل علی محمد حجتک فی ارضک و خلیفتک فی بلادک
و الداعی الی سبیلک و القائم بقسطک و الثائر بامرک ولی المؤمنین و بوار الکافرین
و مجلی الظلمة و منیر الحق و الناطق بالحکمة و الصدق و کلمتک التامة فی ارضک
المرتقب الخائف و الولی الناصح سفینة النجاة و علم الهدی و نور ابصار الوری
و خیر من تقمص و ارتدی و مجلی العماء الذی یملأ الارض قسطا و عدلا کما ملئت
ظلما و جورا انک علی کل شیء قدیر اللهم صل علی ولیک و ابن اولیائک الذین
فرضت طاعتهم و اوجبت حقهم و اذهبت عنهم الرجس و طهرتهم تطهیرا اللهم
انصره و انتصر به لدینک و انصر به اولیائک و اولیائه و شیعته و انصاره
و اجعلنا منهم اللهم اعذه من شر کل باغ و طاغ و من شر جمیع خلقک و احفظه
من بین یدیه و من خلفه و عن یمینه و عن شماله و احرسه و امنعه من ان
یوصل الیه بسوء و احفظ فیه رسولک و آل رسولک و اظهر به العدل و ایده
بالنصر و انصر ناصریه و اخذل خاذلیه و اقصم قاصمیه و اقصم به جبابرة الکفر
و اقتل به الکفار و المنافقین و جمیع الملحدین حیث کانوا من مشارق الارض

ومغاربها برّها وبحرها واملأ به الارض عدلا واظهر به دین نبیّک صلی الله علیه وآله واجعلنی اللهم من انصاره واعوانه واتباعه وشیعته وارنی فی آل محمد علیهم السلام ما یأملون وفی عدوّهم ما یحذرون اله الحق آمین یا ذا الجلال والاکرام یا ارحم الراحمین زیارت دیگر از برای آنحضرت شیخ محمد بن المشهدی وسید بن طاوس و دیگران گفته اند در زیارت آنحضرت که میروی بنزد سرداب شریف بایست مابین دو در و دو دها را بدست خود بگیر و تنحنح کن مثل کسیکه استیذان میطلبد بسم الله الرحمن الرحیم بگو و پایین برو با تانی و وقار و نماز کن دو رکعت در عرصهٔ سرداب پس بگو الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الحمد لله الذی هدانا لهذا وعرّفنا اولیائه واعدائه ووفقنا لزیارة ائمتنا ولم یجعلنا من المعاندین الناصبین ولا من الغلاة المفوضین ولا من المرتابین المقصرین السلام علی ولیّ الله وابن اولیائه السلام علی المدّخر لکرامة اولیاء الله وبوار اعدائه السلام علی النور الذی اراد اهل الکفر اطفائه فابی الله الّا ان یتم نوره بکرههم وایّده بالحیاة حتی یظهر علی یدیه الحق برغمهم اشهد ان الله اصطفاک صغیرا واکمل لک علومه کبیرا وانک حیّ لا تموت حتی تبطل الجبت والطاغوت اللهم صلّ علیه وعلی خدّامه واعوانه علی غیبته ونأیه واستره سترا عزیزا واجعل له معقلا حریزا واشدد اللهم وطأتک علی معاندیه واحرس موالیه وزائریه اللهم کما جعلت قلبی بذکره معمورا فاجعل سلاحی بنصرته مشهورا وان حال بینی وبین لقائه الموت الذی جعلته علی عبادک حتما واقدرت به علی خلیقتک رغما فابعثنی عند خروجه ظاهرا من حفرتی مؤتزرا کفنی حتی اجاهد بین یدیه فی الصف الذی اثنیت علی اهله فی کتابک فقلت کانهم بنیان مرصوص اللهم طال الانتظار وشمت بنا الفجار وصعب علینا الانتصار اللهم ارنا وجهه ولیک المیمون فی حیاتنا وبعد المنون اللهم انی ادین لک بالرجعة بین یدی صاحب هذه البقعة الغوث الغوث





الغوث یا صاحب الزمان قطعت فی وصلتک الخلّان وهجرت لزیارتک الاوطان واخفیت امری عن اهل البلدان لتکون شفیعا عند ربک وربی والی آبائک وموالیّ فی حسن التوفیق لی واسباغ النعمة علیّ وسوق الاحسان الیّ اللهم صلّ علی محمد وآل محمد اصحاب الحق وقادة الخلق واستجب منی ما دعوتک واعطنی ما لم انطق به فی دعائی من صلاح دینی ودنیای انک حمید مجید وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین پس داخل در صفه شو و دو رکعت نماز کن و بگو اللهم عبدک الزائر فی فناء ولیک المزور الذی فرضت طاعته علی العبید والاحرار وانقذت به اولیائک من عذاب النار اللهم اجعلها زیارة مقبولة ذات دعاء مستجاب من مصدّق بولیک غیر مرتاب اللهم لا تجعله آخر العهد به ولا بزیارته ولا تقطع اثری من مشهده وزیارة ابیه وجدّه اللهم اخلف علیّ نفقتی وانفعنی بما رزقتنی فی دنیای وآخرتی ولاخوانی وابویّ وجمیع عترتی استودعک الله ایها الامام الذی یفوز به المؤمنون ویهلک علی یدیه الکافرون المکذبون یا مولای یابن الحسن بن علی جئتک زائرا لک ولابیک وجدک متیقنا الفوز بکم معتقدا امامتکم اللهم اکتب هذه الشهادة والزیارة لی عندک فی علیین وبلّغنی بلاغ الصالحین وانفعنی بحبهم یا رب العالمین زیارت دیگر شیخ مفید رحمه الله بعد از نقل زیارت سابق فرموده که بروایت دیگر منقول است که میگوئی بعد از داخل شدن در سرداب مقدس السلام علی الحق الجدید والعالم الذی علمه لا یبید السلام علی محیی المؤمنین ومبیر الظالمین السلام علی مهدیّ الامم وجامع الکلم السلام علی خلف السلف وصاحب الشرف السلام علی حجة المعبود وکلمة المحمود السلام علی معزّ الاولیاء ومذلّ الاعداء السلام علی وارث الانبیاء وخاتم الاوصیاء السلام علی الامام المنتظر الغائب المستتر السلام علی السیف الشاهر والقمر الزاهر والنور الباهر السلام علی شمس الظلام والبدر التمام السلام علی ربیع الانام ونضرة الایام السلام علی صاحب الصمصام و



زیارت دیگر

وَمَلاذِی الهُمام السلام علی صاحب الدین المأثور والکتاب المسطور السلام علی بقیة الله فی بلاده وحجته علی عباده والمنتهی الیه مواریث الانبیاء ولدیه موجود آثار الاصفیاء السلام علی المؤتمن علی السر والولی للامر والسلام علی المهدی الذی وعد الله عز وجل به الامم ان یجمع به الکلم ویلم به الشعث ویملأ به الارض قسطا وعدلا ویمکن له وینجز به وعد المؤمنین اشهد یا مولای انک والائمة من آبائک ائمتی وموالی فی الحیوة الدنیا ویوم یقوم الاشهاد اسئلک یا مولای یا مولای ان تسئل الله تبارک وتعالی فی صلاح شأنی وقضاء حوائجی وغفران ذنوبی والاخذ بیدی فی دینی ودنیای وآخرتی لی ولکافة اخوانی المؤمنین والمؤمنات انه غفور رحیم وصلی الله علی سیدنا محمد رسول الله وآله الطاهرین پس دوازده رکعت نماز زیارت بکن هر دو رکعت بیک سلام و بخوان بعد از آن دعائی را که از آنحضرت روایت شده و آن این است اللهم عظم البلاء وبرح الخفاء وانکشف الغطاء وضاقت الارض ومنعت السماء والیک یا رب المشتکی وعلیک المعول فی الشدة والرخاء اللهم صل علی محمد وآل محمد الذین فرضت علینا طاعتهم فعرفتنا بذلک منزلتهم ففرج عنا بحقهم فرجا عاجلا کلمح البصر او هو اقرب من ذلک یا محمد یا علی یا علی یا محمد انصرانی فانکما ناصرای واکفیانی فانکما کافیای یا مولای یا صاحب الزمان الغوث الغوث الغوث ادرکنی ادرکنی ادرکنی بدانکه سزاوار است خواندن این دعای شریف اللهم عظم البلاء که مروی از حضرت صاحب الامر علیه السلام است در اینجا که چنانچه علما گفته اند و در غیر اینمکان نیز وارد شده خواندن او سزاوار است نیز خواندن دعای ندبه که از ناحیه مقدسه بیرون آمده است و امر فرموده که در سرداب مقدس بخوانند و ما انشاء الله از اعمال روز جمعه نقل خواهیم نمود و نیز سزاوار است فرستادن صلوات بر آن وجود مبارک و تقدیم آن بر ذکر حاجات خود و برای آن اقسامی وارد است و مختصر ترین همه آنکه سید جلیل ابن طاوس در مصباح الزائر نقل فرموده این است اللهم







صل علی محمد واهل بیته وصل علی ولی الحسن ووصیه ووارثه القائم بامرک والغائب فی خلقک والمنتظر لاذنک اللهم صل علیه وقرب بعده وانجز وعده واوف عهده واکشف عن بأسه حجاب الغیبة واظهر بظهوره صحائف المحنة وقدم امامه الرعب وثبت به القلب واقم به الحرب وایده بجند من الملائکة مسومین وسلطه علی اعداء دینک اجمعین والهمه ان لا یدع منهم رکنا الا هده ولا هاما الا قده ولا کیدا الا رده ولا فاسقا الا حده ولا فرعونا الا اهلکه ولا سترا الا هتکه ولا علما الا نکسه ولا سلطانا الا کسبه ولا رمحا الا قصفه ولا مطردا الا خرقه ولا جندا الا فرقه ولا منبرا الا احرقه ولا سیفا الا کسره ولا صنما الا رضه ولا دما الا اراقه ولا جورا الا اباده ولا حصنا الا هدمه ولا بابا الا ردمه ولا قصرا الا خربه ولا مسکنا الا فتشه ولا سهلا الا اوطئه ولا جبلا الا صعده ولا کنزا الا اخرجه برحمتک یا ارحم الراحمین وشیخ مرحوم طابثراه در کتاب تحیة الزائر از جمله اعمال در سرداب ذکر کرده نماز آنحضرت را بجهة مطالب مهمه و حوائج عظیمه و آن دو رکعت است باسورۀ حمد و قل هو الله احد و چون در حمد باید ایاک نعبد و ایاک نستعین پس صد مرتبه بگوید و بعضی گفته اند که تسبیح رکوع و سجود تسبیح کبیر باشد و از هفت مرتبه بگوید و بعد از نماز صد مرتبه صلوات بفرستد و بعد از آن دعای عظم البلاء مذکور را بخواند آنگاه حاجت خود را بخواهد و این نماز در هر جا و در هر وقت میتوان کرد و لکن در سرداب شب جمعه و روز جمعه مخصوصا وارد شده و این نماز از اعمال نفیسه و کنوز مخفیه است که بنا بیست از فوائد آن غفلت نمود و علامه مجلسی فرموده که زیارت آنحضرت در سرداب و جمیع بلاد مرغوب است خصوصا در امکنه شریفه مثل ضرایح مقدسه اجداد طاهرین آنحضرت و در از منه متبرکه خصوصا شب ولادت آنحضرت که موافق مشهور شب پانزدهم شعبان است و در شب قدر که ملائکه و روح بر آنحضرت نازل میشوند مؤلف گوید که از برای سرداب شریف

زیارات و اعمال کثیره وارد است ما بجهت اختصار بهمین قدر اکتفا کردیم پس سزاوار است از برای
زائر دانا که بحال خرابی خود متألم و بزحمت بسیار خود را بانجا رسانیده فرصت غنیمت شمارد
و تا تواند با تنگی دل و حضور قلب در انجا بگرید و از کردار زشت خود معذرت جوید و لابه نماید
و از خواندن زیارات و دعاهای وارده انجا کوتاهی نکند و از فیوضات انمحل شریف خود را محروم
نگرداند چه آنکه این سرداب شریف علاوه بر دارا بودن شرافت از جهت عاید بودن انحضرت
امام و طول اقامت این بزرگواران در انجا بانواع اعمال و عبادات و بروزات باهرات و توقیعات حضرت
امام عصر علیه السلام بانواع حسب تجربه بزرگان سالکان طریق هدایت و رشد از تضرع
و انابه و دعا و استغاثه در انمحل شریف و مناجات بمقامات عالیه رسیده اند حتی
آیة الله بحر العلوم طاب ثراه معروف است که فرموده اند انچه داشتند و بایشان رسیده بود
از برکات انمقام بامیمنت بود و بدانکه دعاهای بسیار وارد شده که متعلق بحضرت
حجت صلوات الله علیه است که اختصاص بسرداب ندارد و در همه جا میتوان خواند چون دعای
شریف اللهم عرفنی نفسک الخ که امر فرموده اند بخواندن ان در زمان غیبت و دعای یونس بن
عبد الرحمن اللهم ادفع عن ولیک الخ که حضرت امام رضا علیه السلام او را یاد داده اند و امر فرموده اند
او را بخواندن ان از برای حضرت صاحب الامر علیه السلام و دعای عهد که چهل صباح باید خواند
و غیر اینها که مقام را گنجایش ذکر انها نیست طالبین رجوع بتحفة الزائر نمایند و سید بن
طاوس ره ذکر کرده است که مستحب است هر روز بعد از نماز صبح حضرت صاحب الامر علیه
السلام را چنین یاری کنند اللهم بلغ مولای صاحب الزمان صلوات الله علیه عن جمیع
المؤمنین والمؤمنات فی مشارق الارض ومغاربها وبرها وبحرها وسهلها و
جبلها حیهم ومیتهم وعن والدی وولدی وعنی من الصلوات والتحیات زنة عرش
الله ومداد کلماته ومنتهی رضاه وعدد ما احصاه کتابه واحاط به علمه اللهم
انی اجدد له فی هذا الیوم وفی کل یوم عهدا وعقدا وبیعة له فی رقبتی اللهم
کما شرفتنی بهذا التشریف وفضلتنی بهذه الفضیلة وخصصتنی بهذه النعمة



## وجه تسمیه سرداب بسرداب غیبت



فصل علی مولای وسیدی صاحب الزمان واجعلنی من انصاره واشیاعه والذابین
عنه واجعلنی من المستشهدین بین یدیه طائعا غیر مکره فی الصف الذی
نعت اهله فی کتابک فقلت صفا کانهم بنیان مرصوص علی طاعتک وطاعة
رسولک وآله علیهم السلام اللهم هذه بیعة له فی عنقی الی یوم القیمة
**مؤلف گوید** که مناسب دیدم در اینجا ذکر کنم دو فائده عظیمه در این باب بان ختم نمایم
اول آنکه این سرداب شریف در السنه و در کتب عامه از جمله از متاخرین معروف است بسرداب
غیبت و در کتب مختصره و ابواب متعلقه بحالات شریفه حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه
وجهی از برای آن یافت نشده و سبب این نام میدان باین اسم معلوم نگشته بلکه کافه علما
اهل سنت بعلماء امامیه در کتب خود نسبت میدهند که ایشان معتقدند که حضرت صاحب الامر
علیه السلام در کودکی داخل در این سرداب شد و مادرش نرجس خاتون ایستاده و نگاه میکرد
تا از نظرش غایب شد و مقام انحضرت تا کنون در انجا است و کسی در این طول مدت انجناب را
ندیده و در انجا باقی است تا از انجا بیرون آید و دنیا را پر از عدل و داد گرداند و شیخنا
علامه نوری طاب ثراه در چند سال قبل در رساله کشف الاستار که در جواب شبهات ابن
آلوسی بغدادی است بر اصل ولادت حضرت حجة بن الحسن علیهم السلام مکشوف داشته که تمام
انچه نسبت میدهند بما در این مقام افتراست و در کتب ما اثری از هیچ یک از انها نیست هر که
خواسته باین کتاب شریف رجوع نماید و در باب معجزات انحضرت قضیه از معتضد عباسی بطرق
مختلفه موجود است که حاصل یکی از انها آنکه بعد از وفات حضرت امام حسن عسکری علیه
السلام سوار از چند نفر فرستاد بسامره که داخل در خانه انحضرت شوند و هر که را دیدند
بکشند انها رفتند داخل شدند و کسی را ندیدند و از سرداب صدای تلاوت قرآن شنیدند
بانجا رفتند در انجا دیدند در وسط آن حصیری فرش و کسی بر روی ان مشغول بنماز
است یکی از انها تهور کرد و خود را در آب انداخت غرق شد و نزدیک بهلاکت رسید دفعتا
نجاتش دادند دیگری چنین ... بنا بر توبه و استغاثه گذاشتند ابدا در این

حالا از اعتنائی بآنها نشد پس ما بوشام راجعت کردند و در شب معتضد را خبر کردند از
اینها عهد کرفت که این سر را افشا نکنند و شاید سبب این باشد یا چیز دیکر که در دست نیست
والله العالم دوم آنکه در میان صفه و سرداب مقدس شباکی است یا دری از چوب ساج که
از آثار ناصر بالله عباسی در سال ششصد و دوازده ساخته اند چنانچه صورت آن با
بعضی ایات شریفه در کتیبه آنجا مرقوم است و آنچه از مشایخ در دست بدست رسیده آن است
که این مشغل چوبی در بجهة وضع کرفتن آن بزرکواران عرایض و رقاع حاجات که شیعیان
بحضرت جناب امام صلوات الله علیه می نوشتند و با آنجا میکذاشتند و هم وقت صلاح بود
جواب هم بهمان از آنجا یا از خارج بصاحبش میرسید بملاحظه این سیره و عادت در طرف
راست در وسط شباک سوراخی بقدر آنکه دست در میان آن برود و رقعه را بیندازند کذاشتند
که در طرف دیکر نظیر آن در دو هم کسی تا تمام کنند میدانند که این سوراخ ساخته برای همین
کار بوده و اما آن در در میان امت از امتیاز پیدا کرده در تبرک و شرافت و احترام و بوسیدند
و استشفا بتربت تا آنکه صحن و سرداب مقدس از آن صحن مطهر جدا شد و از غیر جنس برای
ان خلعه پیدا شد و دیدند حرص و رغبت شیعه را باین محل شریف و غلبه و استیلاء خود را
بر آنجا یا زوار ان بهم معین لهذا از برای کسب غیر طیب خود سرمایه کردند و برای جلب
منافع از ایشان آنرا شبکه قرار دادند و باقسام حیل از آنها فائده بردند و کم کم بدادن
رشوه و مال آنجا بان بیچارکان و کرفتن چیزی مقداری از آنجا کود شد تا زمانیکه عالم
جلیل شیخ العراقین مرحوم شیخ عبد الحسین طهرانی طاب ثراه بجهة تدمیر کنبد مطهر و اصلاح
صحن منور آنجا مشرف شد پس از مشاهده آن خرابی و زیاد شدن آن در هم بودند و خوف صدمه
رسید با ساس عمارت مقرر فرمودند آنجا را پر کردند تا بمقدار دو پله بالا ماندند و آنرا با جرو
کچ محکم نمودند پس از وفات آن مرحوم چون در سر ما آنجا عتبه بنائی خالی پیدا شد دوباره
آن بنا را خراب کردند و بدادن پول و سنک آنجا بچهال ذوار و بردن عوام زاد در آنجا باسم سرداب
باز درکسب خود رونقی دادند و کم کم بمنزله چاهی شده اسم آنرا چاه صاحب الزمان کذاشتند





وجزو مناسب آن وارد شده که چون بآنجا روند از چاه صاحب الزمان سؤال کنند و بانواع
بی ادبی و جسارت خود را در میان چاه افکنند و مقداری پول بر دارند تمام این حرکات بی
اصل و بی پا و خلاف ادب و احترام بلکه در بعضی مواضع شبهه حرمت دارد و لکن در زمین
جهال و اراده جز پرستش عالم با تنبیه و نهی عالم نیست هر کرد و از میان رفته والله المستعان

**باب چهارم** در زیارات مطلقه و مختصه حضرت سید الشهداء علیه السلام و سایر چیزهائیکه
متعلق است باین باب و در آن دو مقصد است مقصد اول در ثواب زیارت آنحضرت و فضیلت
کربلا و تربت شریف آن و آداب زیارت آنحضرت و ذکر زیارات مطلقه که مخصوص بوقتی و حالتی نیست
وغیر اینها از چیزهائیکه متعلق است باینمقام و در آن هفت فصل و یک خاتمه است

**فصل اول** در ذکر مختصری از فضیلت زیارت آنحضرت است بدانکه اخباریکه در باب زیارت آنحضرت
وارد شده از حد حصر و احصا بیرون است و احادیث کثیره و روایات شده که دلالت دارد بر وجوب
زیارت آنمظلوم و از دسته از اخبار ظاهر میشود که هر که ترک کند از ترک کرده حق خدا و
رسول خدا را و ترک آن باعث عقوق پیغمبر و ائمه علیهم السلام است و سبب نقصان ایمان شخص
تارک است و در خبری است هر که ترک کند جفا کرده بر آنحضرت و در روایتی دیکر هر که ترک
زیارت آنحضرت کند تا بمیرد و کمان کند که شیعه ما است از شیعه ما نیست و اگر او از اهل بهشت
باشد مهمان اهل بهشت است و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که از او سؤال کردند از حال
کسیکه ترک کند زیارت امام حسین علیه السلام را فرمود او مردی است از اهل جهنم و وارد شده
که آنحضرت بابان بن تغلب فرمود که چند کاه است که زیارت امام حسین علیه السلام نکرده کفت مدتی
است حضرت فرمود که سبحان الله العظیم تو از سر کرده های شیعیانی و ترک زیارت آنحضرت میکنی و
باسانید صحیحه معتبره وارد شده که حق لازم است بر مالدار که هر سالی دو مرتبه بزیارت آن
حضرت برود و بر فقیر آنکه سالی یکمرتبه برود و بسندهای صحیح دیکر وارد است که بروید بزیارت
آنحضرت هر سالی یکمرتبه و از این احادیث و غیرها ظاهر میشود وجوب زیارت آنحضرت و معاذ
ظاهر نماند ولکن مشهور میان علما رضوان الله علیهم آن است که سنت موکد است و علامه

خلیلی در تحفه فرموده که بحسب احادیث چون زیارت آنحضرت در عمری یکمرتبه نهایت قوت دارد
و شیعه که بر این تهدیدات و تاکیدات مطلع شود و با قدرت ترک کند و در غایت ضعف ایمان خواهد
بود و اظهر آنست که در زیارت آنحضرت و حضرت رسول صلعم بلکه در زیارت هر امامی در مرتبه اول
قصد سنت نکنند بلکه بقصد قربت تنها بعمل آورد و نیز در معاد بکار آید بعد از ذکر اخبار کثیره
در این باب فرموده که موافق این اخبار معتبره اظهر آنست تنها که نزدیکند مثل اهل بغداد
و حله و نجف اشرف هر ماه یکمرتبه بزیارت بروند اگر خوفی نباشد و اقلش هر چهار ماه یکمرتبه
و با خوف سالی یکمرتبه و اگر دور باشند هر سال یکمرتبه اگر بسیار دور باشند هر چهار سال
یکمرتبه بزیارت روند با آنکه اغنیا متوسط الحال هر چهار سال یکمرتبه و اغنیای بسیار مال
دار هر سه سال یکمرتبه بروند انتهی و اما ثواب زیارت آنحضرت پس از حیطه بیان بیرون است
و حدیثی معتبر از رئیس شیخ عالم کامل جعفر بن قولویه در کامل الزیارة بسند معتبر از محمد
بن مسلم ثقفی روایت کرده که آنجناب از حضرت امام محمد باقر علیه السلام نقل کرده که فرمود اگر مردم
بدانند که چه فضیلت در زیارت امام حسین علیه السلام هست هر آینه بمیرند از شوق و جانهای
ایشان پاره پاره شود از حسرت محمد بن مسلم عرض کرد که چه فضیلت دارد فرمود هر که بزیارت
آنحضرت برود از روی نهایت شوق بنویسد حق تعالی از برای او ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره
مقبول و اجر هزار شهید از شهدای بدر و مزد هزار روزه دار و اجر هزار صدقه مقبوله و ثواب
آزاد کردن هزار بنده از برای خدا و تا یکسال محفوظ باشد از هر آفتی خصوصا از شیطان
و موکل گرداند حق تعالی ملکی را بر او که او را نگاه دارد از پیش رو و از پشت سر و از جانب راست
و از جانب چپ و از بالای سر و از پائین پای او و اگر در آن سال بمیرد حاضر شوند فرشتگان
رحمت نزد غسل دادن و کفن کردن او و طلب آمرزش کنند از برای او و مشایعت نمایند
او را تا قبر او و از برای او در راه استغفار کنند و فراخ کنند قبر او را آنقدر که دیده او بیند
و ایمن گرداند خدا او را از فشردن قبر و از ترس منکر و نکیر و بگشایند دری از برای او بسوی
بهشت و در قیامت نامه اش را بدست راستش دهند و نوری حق تعالی باو عطا کند که روشن





گرداند ما بین مشرق و مغرب را و منادی ندا کند که این از آنهاست که زیارت قبر امام حسین علیه
السلام کرده اند از روی شوق و خواهش پس نماند احدی در قیامت مگر آنکه آرزو کند که از زیارت
کنندگان آنحضرت باشد و در اخبار بسیار وارد شده که زیارت آنحضرت معادل حج و عمره
مقبوله و برابر جهاد در راه خدا و آزاد کردن بنده و موجب مغفرت گناهان و خفت حساب و رفع
درجات و اجابت دعوات و افضل اعمال است کمتر ثوابی که بزائر میرسد آنست که گناهان
گذشته و آینده اش آمرزیده شود و بزیاده از صد سند معتبر از ائمه علیهم السلام منقول است که
زیارت آنحضرت موجب آمرزش گناهان گذشته و آینده است و در روایات معادل بیست حج و
بیست عمره و مقابل هشتاد حج مقبول و تمام با صد حج با رسول خدا صلعم باختلاف وارد شده
و در روایت استعجاب عایشه بنود حج از حجهای حضرت رسول صلعم که هر حج با عمره باشد معادل
شد بلکه روایت شده که مطلق زیارت آنحضرت بهتر است از بیست حج و در روز عرفه معادل
هزار هزار حج مقبول و هزار هزار عمره مقبوله و هزار هزار غزوه با پیغمبر یا امام است در حالتیکه
زائر عارف بحق آنحضرت باشد و غیر اینها از اخبار دیگر که باختلاف سند و محمل است و خبر
اختلاف در ثواب زیارت آنحضرت اختلاف اشخاص در زیارات و تفاوت طرق و حالات و مراتب
اخلاص و نیتها باشد یا بسبب آن تفاوت حجها و عمره ها باشد یا غیر اینها که مقام را گنجایش
بسط آن نیست و باسانید معتبره بسیار از حضرت صادق علیه السلام مرویست که زیارت امام حسین
علیه السلام بهترین اعمال و محبوبترین عبادات است و از احادیث کثیره ظاهر میشود که زیارت
آنحضرت موجب طول عمر و حفظ بدن و مال و زیادتی روزی و برآمدن حاجات است و آنچه خرج
میکنند باضعاف آن عوض می یابند و پیغمبران و اوصیای ایشان و ائمه معصومین و ملائکه
علیهم السلام بزیارت آنحضرت می آیند و دعا از برای زوار آنحضرت میکنند و ایشان را بشارتها می
دهند و از برای انفاق در زیارت آنحضرت ثوابهای عظیم وارد شده بلکه روایت شده که
هر درهمی معادل ده هزار درهم است و از برای نماز در روضه مقدسه و حوالی آن نیز فضل
عظیم روایت شده و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام مرویست که نماز واجب نزد آنحضرت برابر است

با حج و نماز نافله با عمره بلکه منقولست که حضرت صادق علیه السلام بمفضل فرمود که هر که یک رکعت
نماز کند نزد حضرت امام حسین علیه السلام بنویسند ثوابش مثل ثواب کسی است که هزار حج و هزار
عمره کرده باشد و هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار مرتبه با پیغمبر مرسل بجهاد فی سبیل
الله رفته باشد **فصل دوم** در فضیلت کربلای معلا و مراتب شرافت زمین و بیان
حایر بدانکه از احادیث بسیار ظاهر میشود فضیلت زمین کربلا بر زمین کعبه معظمه و آنکه او پیش از
زمین مکه معظمه خلق شده به بیست و چهار هزار سال و زمین کربلا از زمینهای بهشت است
و به بهشت بر کنند او را خاکش و بگردد بهترین باغی از باغهای بهشت و حدیث مفاخرت کعبه
با کربلا و خطاب قهر الهی بزمین کعبه که اگر کربلا نبود ترا فضیلت نمیدادم و اگر صاحب آن
تربت نبود ترا و خانه فخر ترا خلق نمیکردم ذلیل و متواضع باش و تکبر مکن بر کربلا و الا فرو
برم ترا در آتش جهنم معروفست و علامه بحر العلوم ره نیز در دره اشاره بآن فرموده چنانچه
گفته و من حدیث کربلا و الکعبه لکربلا بان علو الرتبه از حضرت باقر علیه السلام منقولست که
فرمود غاضریه یعنی کربلا بقعه ایست که در آن بقعه حق تعالی سخن گفت با موسی بن عمران
و مناجات کرد در آن با نوح ع و آن گرامی‌ترین زمینهای خداوند است و حضرت صادق علیه السلام
فرمود که غاضریه از تربت بیت المقدس است و از حضرت امام زین العابدین ع منقولست که حضرت
مریم باعجاز از دمشق بکربلا آمد و حضرت عیسی در موضع قبر امام حسین ع از او متولد
شد و در همان شب بدمشق برگشت و از حضرت صادق علیه السلام مرویست که حضرت امیر المؤمنین
علیه السلام در بعضی از سفرها چون نزدیک کربلا رسید از لشکر پیش افتاد و چون بمحل
شهادت امام حسین علیه السلام و اصحاب او رسید فرمود که در اینجا دویست پیغمبر و دویست
وصی پیغمبر و دویست فرزند زاده پیغمبر شهید شده اند با اتباع ایشان پس دور صحرا میگردید
و میفرمود که اینجا محل خوابیدن شتران ایشانست و اینجا محل فرود آوردن بارهای ایشان
است و این محل شهادت گروهی چندیست که پیش از ایشان بهتر از ایشان نبوده است و بعد از ایشان
مثل ایشان نخواهد بود و فرمود که خوشا حال تو ای خاک که بر روی تو ریخته خواهد شد خونها







دوستان خدا و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که فرمود برکت قبر امام حسین
تا ده میل است که سه فرسخ و ثلث فرسخ باشد و در خبر دیگر فرمود که حرم قبر آنحضرت از هر طرف
یک فرسخ است و در روایت دیگر پنج فرسخ است از چهار جانب و در حدیثی دیگر از طرف سر
و طرف پا به بیست و پنج ذرع بیان شده و غیر اینها از احادیث دیگر که اختلاف در تحدید آن شده
و علما جمع میان اینها بحمل بر اختلاف مراتب فضیلت کرده اند و ظاهر اقوال علما این است
تربت استشفاء و سجود و سجده از همه اینها توان برداشت ولکن اگر نزد تربت استشفا اقتصار
شود بر بعضی از مراتب نزدیکتر باشد یکفرسخ و ثلث یا ده میل از اطراف قبر مقدس باحتیاط
عمل شده و احسن یا احوط حوالی ضریح است و آراء اکابر در حد حائر مختلف است بعضی گفته
اند که حائر آن است که احاطه کرده بر آن دیوارهای صحن و برخی گفته اند که اصل ضریح است و بس
و بعضی گفته اند که ضریح است با عمارات متصله بآن و علامه مجلسی ره گفته که دور نیست
که آنچه از صحن گود تر است داخل حائر باشد و آنچه بلندتر است داخل نباشد و در معنی حائر
نیز اختلاف است ابن ادریس حلی رحمه الله فرموده که حائر مکانی پستیست زیرا که آب در
آن حیران و ساکن میگردد و شیخ شهید اول ره و جمعی دیگر گفته اند که برای این سبب حائر
نام کرده در زمان متوکل که بامر او آب قبر شریف بستند که اثرش را منطمس سازند باعجاز
آنحضرت آب دور حائر بایستاد شد و ساکن گردید و داخل نشد انتهی **فصل سیم** در
فوائد تربت آنحضرت و آداب خوردن آن بدانکه از جمله نعمتهای عظمی الهی که بنده کان این تربت
مقدسه حضرت سید الشهداء است که حق تعالی از شفا که در آن نهاده است برای امراض و دردها
و امان از برای خوف و بلاها از برای این فوائد کثیره که لا تحصی است اما آنکه مستحب است
با میت در قبر گذاشتن و کفن را بآن نوشتن و دیگر اینجا سجده بر آن است که وارد شده
بسند معتبر از معویه بن عمار که حضرت صادق علیه السلام خریطه داشتند از دیبای زرد که در آن تربت
حضرت امام حسین علیه السلام بود چون وقت نماز میشد از او سجاده میریختند و بر آن سجده میکردند
و میفرمودند که سجده بر تربت آنحضرت هفت حجاب را میدرد یعنی باعث قبول نماز میشود که باسمانها

بالامیر و در الحارث نیز فضیلت عظیمه بر تربت آنحضرت بسیار است و دیگر آنکه تسبیح از تربت آنحضرت ساختن و بآن تسبیح و ذکر کردن و در دست داشتن فضیلت عظیم دارد و از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام روایتست که بایدمؤمن خالی نباشد از پنج چیز مسواک و شانه و سجاده و تسبیح که سی و چهار دانه باشد و انگشتر عقیق و در روایت دیگر فرمودند که شیعه ما مستغنی نیست از چهار چیز تا آنکه فرمود و تسبیح از خاک قبر امام حسین علیه السلام که در آن خصوصیت باشد که هرگاه آنرا بگرداند و ذکر خدا بکند بهر دانه برای او چهل حسنه نوشته بشود و اگر ذکر نکند و بهمین بگرداند بهر دانه بیست حسنه نوشته شود و از حضرت امام رضا علیه السلام منقولست که هر که بگرداند تسبیح تربت امام حسین را و بگوید سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر با هر دانه بنویسد حق تعالی از برای او ششهزار حسنه و محو کند از او شش هزار سیئه و بلند کند از برای او شش هزار درجه بنویسد از برای او شش هزار شفاعت و وارد شده که حوریان بهشت چون یکی از ملائکه را ببینند که از برای کاری بزمین می آید از او التماس میکنند که از برای ما تسبیح و تربت قبر حسین بهدیه بیاورد و بالجمله فضایل و فوائد تربت مقدسه آنحضرت از حد زیاده است و احترام آن از ضروریات دین شیعه است و مشهور میان علما آنستکه خوردن گل و خاک مطلقا جایز نیست مگر خاک قبر امام حسین ع آنهم بقصد شفا بمقدار نخودی و احوط بقدر عدسی و احوط آنکه تربت را از مواضع نزدیک بقبر برداشته باشند و با دعاها و ادابهای منقوله برداشته باشند و در وقت خوردن باداب و ادعیه ماثوره بخورند و در روایت معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که هر که طین قبر امام حسین را بخورد نه از برای طلب شفا چنانستکه گوشت ما را خورده است پس اگر کسی محتاج شود بخوردن آن از برای شفا بگوید بسم الله و بالله اللهم رب هذه التربة المبارکة الطاهرة و رب النور الذی انزل فیه و رب الجسد الذی سکن فیه و رب الملائکة الموکلین به اجعله لی شفاء من کل داء کذا و کذا و بجای کذا و کذا نام ببرد و فرمود که بعد از جرعه آب بخورد و بگو اللهم





اجعله رزقا واسعا وعلما نافعا وشفاء من کل داء وسقم که اگر چنین کنی خدا دفع میکند آنچه میابی در خود از بیماری و غم و در روایت دیگر فرمود که هرگاه تربت را بخوری یا بکسی بخورانی بگو بسم الله وبالله اللهم اجعله رزقا واسعا وعلما نافعا وشفاء من کل داء انک علی کل شیء قدیر و اداب و ادعیه تربت شریفه بسیار است و این مختصر را گنجایش بیش از این نیست والله الموفق

**فصل چهارم** در اداب زیارت آنحضرت است بدانکه ما در اول این کتاب اداب عمومی زیارات ائمه علیهم السلام را ذکر کردیم و لکن چون در خصوص زیارت حضرت امام حسین ع نیز ادابی مخصوصه ذکر شده لهذا این فصل را از برای آن قرار دادیم و آن داب ظاهر میگردد از ذکر چند حدیث معتبر شیخ صدوق ره در ثواب الاعمال و شیخ طوسی ره در تهذیب و ابن قولویه ره در کامل الزیاره بسند معتبر روایت کرده اند از حضرت صادق علیه السلام که فرمودند چون بزیارت امام حسین علیه السلام بروی زیارت کن آنحضرت را محزون و غمگین و ژولیده مو و غبار آلوده و گرسنه و تشنه که آنحضرت با این احوال شهید شده است و حاجات خود را طلب نما و برگرد و از او وطن خود قرار مده و در کامل الزیاره بسند معتبر منقولست که آنحضرت بمفضل بن عمر فرمود که زیارت کنید امام حسین را بهتر از آن است که زیارت نکنید و زیارت نکنید بهتر از آن است که زیارت کنید مفضل عرض کرد که کمرم را شکستی فرمود که والله اگر یکی از شما ها بزیارت پدر خود رود غمگین و محزون رود و لکن بزیارت آنحضرت که میروید سفره ها با خود بر میدارید نه چنین است بلکه باید ژولیده مو و گرد آلود بروید و در خبر دیگر راوی پرسید که چه چیز بخوریم فرمود نان با لبن یعنی ماست یا دوغ و مراد از سفره ها یعنی سفره هائیکه در آن طعامهای لذیذ و بریانی و حلویات باشد نه مطلق سفره و در کامل الزیاره مرویست از محمد بن مسلم که گفت عرض کردم خدمت حضرت امام محمد باقر علیه السلام که چون ما بزیارت پدرت حسین بن علی علیهما السلام میرویم آیا نه چنانستکه بحج میرویم فرمود آری گفتم پس بر ما لازم است آنچه بر حاجیان لازم است فرمود که بر تو لازم است که نیکو مصاحبت نمائی با هر که رفیق است و بر تو لازم است که کم سخن بگوئی مگر سخن خیر و لازم است بر تو که یاد خدا بسیار کنی و لازم است

که جامه‌های پاکیزه باشد و لازم است که غسل کنی پیش از آنکه داخل حایر شوی و لازم است که
با خشوع و وقار باشی و نماز بسیار کنی و صلوات بر محمد و آل محمد بسیار بفرستی و باید که خود را
نگاه داری از چیزهائیکه سزاوار نیست ترا و باید که دیدهٔ خود را از حرام و شبهه بپوشانی و
برادران مؤمن پریشان خود را کمک کنی و اگر کسی را ببینی که خرجش تمام شده او را دستگیری کنی
و خرجی خود را در میان خود و ایشان برابر قسمت کنی و لازم است بر تو تقیه که قوام دین بآن است
و پرهیزکاری از چیزهائیکه خدا نهی کرده و ترک کنی خصومت و بسیار قسم خوردن و
مجادله و منازعه کردن را پس چون چنین کنی تمام میشود ثواب حج و عمره از برای تو و میشوی
مستوجب از جانب کسی که طلب ثواب او کرده بمال خرج کردن و از اهل خود دور افتادن آنکه
برگردی با آمرزش گناهان و رحمت و خوشنودی خدا و نیز در کتاب شریف مذکور است از ابی الصامت
منقول است که گفت شنیدم از حضرت صادق علیه السلام که هر که بزیارت امام حسین علیه السلام برود
پیاده حق تعالی بنویسد از برای او بعدد هر گامی هزار حسنه و محو کند از او هزار گناه و بلند
کند از برای او هزار درجه پس فرمود چون بشط فرات رسی غسل کن و پاهای خود را
برهنه کن و نعلهای خود را در دست بگیر و راه رو مانند راه رفتن بندهٔ ذلیل پس چون بدر
حایر رسی چهار مرتبه بگو الله اکبر پس اندکی راه برو پس بگو چهار مرتبه الله اکبر پس برو
نزد سر مقدس آنحضرت و بایست و چهار مرتبه الله اکبر بگو و نماز کن نزد آنحضرت و از خدا
حاجات خود را طلب کن و در روایتی وارد است که چون خواهی بزیارت آنحضرت بروی غسل کن
و بوی خوش مکن و روغن بر خود مال و سرمه مکش تا برسی بنزد قبر مقدس مؤلف گوید که
تمام این آداب با بعضی چیزهائیکه مناسب این مقام است در فصل آداب زیارت ائمه علیهم السلام
بشرح رفت بآنجا رجوع شود **فصل پنجم** در زیارات مطلقهٔ حضرت سید الشهداء علیه السلام
که در هر وقت میتوان خواند مخفی و پوشیده نماند که آنچه ماثور است از زیارات حضرت امام
حسین علیه السلام و زیارات حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و همچنین ادعیه و اوراد یکه وارد
شده در تعقیب نمازها و ادعیهٔ بامداد و پسین و اعمال روز عرفه و شبهای ماه رمضان و وقتهای





وقت خواب و غیرها از بس زیاده بر اوقات خود هستند و وقت گنجایش امتثال تمام آنها نیست
و اگر گنجایش داشته باشد همتها از آن کمتر است و اگر همت هم باشد غالباً کارهای اهم متعلقه
بنظم امور معاش و معاد در پیش است که با ابتلای بآنها عقلاً و شرعاً نتوان اوقات را در آن
ادعیه و اعمال و زیارات صرف نمود پس مؤمن فطن زیرک را چاره نیست اختیار کند از آنها آنچه را که
اهم و اولی است بتقدیم پس بقدر گنجایش وقت آنرا بخواند و بکند و از برای اختیار این اگر چند
طریقها است یکی ملاحظهٔ سند آن پس آنچه صحیح است و اتقن است آنرا اختیار کند چنانچه مختار
علامهٔ مجلسی ره است دیگر آنچه از فحاوی کلمات سید بن طاوس قدس سره ظاهر میشود که آنچه
در دل افتاد که آنرا بکند یا بخواند همانرا اختیار نماید و این طریق منحصر بامثال خود آن سید
معظم جلیل است که نفس شریفش را از خاشاک هوا و هوس پاک نموده و مجاری شیاطین را
از قلب خود مسدود گردانیده پس آنچه بقلب و القا شود الهام الهیست و مابین ما و او بعد
مشرقین است او نمانَد بما اگر چه زماست ماهمه مسیم احمد کیمیا است دیگر آنچه ظاهر
میشود از خبر شریفیکه شیخ طبرسی ره از حضرت صادق علیه السلام روایت نموده که حاصل آن آنست
که دوست ندارم کسی از دنیا بیرون رود و ادبی از آداب رسول خدا صلی الله علیه و آله مانده
که او نکرده باشد یعنی آنچه را که فرموده باید عمل بآن شود اگر چه در تمام عمر یکمرتبه از ابجای
آورد و سالک این طریق باید آن آداب و اعمال را تقسیم نماید بر موارد خود و در هر وقت بعضی
میسر شود از آنها بجای آورد تا در تمام عمر بعض تمام آنها رسیده باشد و این راه نیز مخصوص عمر
بلکه برای حجاج و کثیر از زائرین غیر میسر است دیگر آنکه بحسب اختلاف مقاصد و حاجات
اختیار کند آنچه را که برای آن مقصد معین نموده‌اند و این راه نیز خالی از صعوبت نیست برای
عموم مردم علاوه بر آنکه ادعیه عالیه شریعت برای جزو خواص آن نشده و کذا امثال زیارات
و ادعیهٔ عرفه و غیرها را اختیار میشود و راست دیگر آنچه ظاهر میشود از طریقه و سیرهٔ غالب
علما و محدثین آنکه اختیار کند از بین آنها آنچه را که مسطور است در کتاب شریف کافی و فقیه
و تهذیب که بعد از این سه کتاب کتاب استبصار شیخ نیز شمرده میشود و لکن چون تهذیب از آنها

مغنی و باب مزار که ما نحن فیه است را و نداشت و او ذکر نکرده هم چرا که این کتب همیشه ملاذ
و مرجع کافه علما بوده در احکام دینیه و مسائل فرعیه و غیرها بوده و انتساب آنها بصاحبان
معلوم و نسخش همیشه منتشر و از اغلاط و سقط محفوظ و محل نظر و مقابله و تصحیح و مرجع
درس و تدریس و حاشیه و شرح کثیری از علما و محدثین و فقهاء راشدین بوده بخلاف سایر
کتب احادیث پس در مقام دوران امر میان آنکه بجا بیاورد عملی را که در یکی از این سه کتاب باشد
نبود یا در هر سه آن موجود باشد و کردن عملی که در غیر آنها باشد موافق طریقه فقها و محدثین
محدثین و اعاظم باید اول را اختیار کند و اگر آن عمل در هر سه کتاب موجود باشد البته متعین
و طرف مقابلش را قابلیت مقابله و طرف بودن نیست پس از تمهید این مقدمه گوئیم چون
زائر خواهد زیارت کند قبر شریف حضرت سید الشهداء ارواحنا له الفداء را و خواست که
اختیار کند زیارتی از همه این زیارات وارده که قریب بسی زیارت بشود اختیار کند آن زیارتی
که بروایت معتبره در این سه کتاب نقل شده و آن منحصر است در یک زیارت شریفه که ممتاز
است از سایر زیارات بجهات چند یکی آنکه ذکر شد که مشایخ ثلاثه بعلاوه آنکه دیگران
چون جعفر بن محمد بن قولویه و غیره نیز او را نقل نموده اند دیگر آنکه ادایش مشکل نیست
که غالبا خصوص در اوقات ازدحام و کثرت زائرین از عهده آن نتوان بیرون آمد علاوه بر
آنکه نه بسیار مختصر است و نه مطول و دیگر آنکه متضمن است مضامین عالیه که در غیر آن
یافت نمیشود چنانچه بر اهلش مخفی نیست و دیگر شهادت شیخ صدوق است در کتاب من لا
یحضره الفقیه بر آنکه این زیارت اصح زیارات است علاوه بر آن شهادتی که در اول کتاب
صحت تمام اخبار موجوده در آن داده چنانچه فرموده و اخترت هذه لهذا الکتاب لانها اصح
الزیارات عندی من طریق الروایة و فیها بلاغ و کفایة و این زیارت با این مناقب شریفه و
نعوت جمیله مهجور و بسیار کم خوانده میشود و این همان است که شیخ مرحوم در تحیة الزائر
بآن اشاره فرموده چنانکه بعد از این مطالب ذکر شد گفته اما جل عوام کالانعام که نه
خود بصیرتی دارند و نه از بصیری پرسش کنند شیطان از فیض غالب زیارات مأثوره ثواب





الفاظ مرویه محروم کرده زیارت یافته آخوندی خبره یا روضه خوان بی سوادی که اسم آنرا
زیارت معجعه گذاشته بدست ایشان داده بهمان مشغول و مشعوف و از آب زلال کوثر ابیتر
قانع و از طلای احمر بغش بسفالی راضی از آن جعال بی سواد کسی نپرسیده که در تمام زیارات
مأثوره از ائمه طاهرین علیهم السلم هرگز اسمی از خواهران و دختران مکرمات آنحضرت برده نشده
و مناسبتی هم ندارد بسبب این فضولی چه بود کسی نپرسیده که این عاتکه یا عاتقه و صفیه کیانند
دختر یا خواهر یا زن کی اند و کدام کتاب مدرک او و نه بچه مناسبت سلام بر ایشان کرده و هکذا و
الحق این زیارت و این دعای یافته عار و ستی الهی باخص صفاتک الخ بعد از آن چون جمع شد مقصد
شیطان محروم نمودن زوار از فیض این حرم مطهر و قبه سامیه است بدست آنها و بر بعض عوام
چون حقیقت حال منکشف شده عذر آورده که در این زیارت بعضی فقرات جانسوز و کلمات اندوه فزا
است که مناسب حال زوار و سبب تکسر قلب و گریستن در این بیت الاحزان است که غایت مآل و
آرزوی ایشان است و این عذر بارد کاریست که در بلد قطار است زیرا که برای چنین اشخاص که راغب
بذکر مصائب آنحضرت و گریستن در آن حرم شریف هستند نیز دستور العمل دادند و زیارت مشتمله بر
که جمعی از شیعیان خوانده اند چند بین روضه خوانان متعهد بدانستند توضیح این اجمال آنکه یکی از
زیارات روز عاشورا زیارتیست که از ناحیه مقدسه رسیده و مشتمل است به بسیاری از مصائب
آنحضرت که آن آخوند جعال الجمله از فقرات این زیارت معجعه یافته خود را از آن دزدیده و چون بحسب
روایت مخصوص بروز عاشورا است و زوار غالبا از فیض خواندن آن محروم و سید جلیل علی بن طاوس
در مصباح الزائر در ضمن زیارات مطلقه زیارتی نقل کرده که مشتمل است تمام فقرات این زیارت
ولکن با اندکی طول و بسوطی که در آن نیز اشاره بجمله از مصائب شده و تقسیم کرده آنرا که بعضی
در پیش رو و بعضی در پشت سر و پائین پا باید خوانده سید فرموده که این زیارتیست که سید مرتضی
بآن زیارت کرده و علامه مجلسی ره در بحار این زیارت را از مصباح الزائر نقل کرده در آخر آن فرموده
مظنون آنست که این زیارت از مؤلفات سید مرتضی باشد که از فقرات ناحیه مقدسه اخذ
نموده و چیزی بر آن افزوده و از اینجهة این زیارت را در کتاب تحفه نقل نکرده و غالب عوام را که

اداب و سنن که در کتب ائمه و معتبره بکتاب و کتب دیگر از اعتنا نما نداد از فیض این زیارت محروم کردند و کرم زایرها بر همین زیارت انکار که بوده و در اول آن فرموده زیارة اخری تختص بالحسین صلوات الله علیه هی مرویة باسانید وهی اول زیارة زاربها المرتضی علم الهدی رضوان الله علیه عما سلمه اذا بلغت الغسل الخ حاصل ترجمه این زیارت بجهت سند و ایشان و این اول زیارت که با این زیارت که علم الهدی سید مرتضی پس معلوم شد که این زیارت شریفه مرویه معتبره کند هر وقت میشو خواند و ظن ائمه و محو تجاحل بلکه با طریقه سید مرتضی اما امنا ینبغی لهم جال النسخ این زیارت بسیار مرکز راغب بدکر مصائب و سوختن دل و گریستن بر آنحضرت است براستی انها خوانده و غرض از اینکلمات اتمام حجت و رفع عذر و دلالت بر خیر است که از حقوق لازمه اخوان مومنین است که بایست از عهده ان برآمد با ظن به بیشتری و نتیجه نداشتن ان و دانستن عوام و جهال از خواندن این زیارت مجعوله و گفتن بعضی اکاذیب در آن محض عظیم الشان و انما نوع دانایان غالبا از زیارت وارث و زیارت امین الله یا جامعه صغیره تکرار نکنند آکثر فوق نوع زیارت عاشورا انشاء الله والحمد لله که ظاهر و مکشوف شد تقدم این زیارت بر همه انها و عمه انها انتهی پس شیخ مرحوم قدس سره زیارت مذکوره را از کافی نقل کرده و بهمان زیارت در کتاب تحفة الزائر اکتفا نموده و ما نیز بجهت ملاحظه اختصار به ذکر این زیارت و زیارت وارث اکتفا مینمائیم و چون در نسخ این زیارت که در کافی و فقیه و تهذیب و کامل است اختلاف است ما این زیارت را از نسخه ثقة الاسلام شیخ کلینی نقل کنیم در کافی شریف بسند خود روایت کرده از حسین بن ثویر که گفت من و یونس ابن ظبیان و مفضل بن عمر و ابو سلمه سراج نشسته بودیم نزد حضرت ابی عبد الله جعفر بن محمد علیهما السلام و سخن گوینده میان ما یونس بود که سنش از همه ما بزرگتر بود پس بحضرت عرض کرد فدایت شوم من حاضر میشوم در مجلس این قوم یعنی اولاد عباس پس چه بگویم فرموده هرگاه حاضر شدی و ما را بیاد آوردی پس بگو اللهم ارنا الرخاء والسرور که آنچه میخواهی یعنی از ثواب یا رجوع دولت رجعت خواهی دریافت گفتم فدایت شوم من بسیار میشود که امام حسین علیه السلام را یاد کنم پس در آنوقت چه بگویم فرمود



# زیارت حضرت امام حسین علیه السلام



که سه مرتبه بگو صلی الله علیک یا ابا عبد الله که سلام میرسد بآنحضرت از نزدیک و دور پس حضرت فرمود زمانیکه حضرت ابو عبد الله الحسین علیه السلام شهید شد گریه کرد بر آنحضرت اسمانهای هفتگانه و هفت زمین و آنچه در انها و آنچه در مابین انها است و هر که در بهشت و در آتش است از مخلوق پروردگار ما آنچه دیده میشود و آنچه دیده نمیشود همه گریستند بر ابی عبد الله الحسین علیه السلام مگر سه چیز که گریه نکرد بر آنحضرت گفتم فدایت شوم آن سه چیز کدام است فرمود گریه نکرد بر آنحضرت بصره و دمشق و آل عثمان گفتم فدای تو شوم من میخواهم بزیارت آنحضرت بروم پس چه بگویم و چه بکنم فرمود چون بزیارت آنحضرت روی پس غسل کن در کنار فرات پس بپوش جامهای پاک خود را پس با پای برهنه روانه شو پس بدرستیکه تو در حرمی هستی از حرمهای خدا و حرم رسول خدا و بسیار بگو در وقت رفتن الله اکبر و لا اله الا الله و سبحان الله و هر ذکری که متضمن تمجید و تعظیم حقتعالی باشد و صلوات بسیار فرست بر محمد و اهل بیت او تا آنکه برسی بدر حایر پس بگو السلام علیک یا حجة الله وابن حجته السلام علیکم یا ملائکة الله و زوار قبر ابن نبی الله پس ده گام بردار پس بایست و سی مرتبه بگو الله اکبر پس برو بجانب قبر از پیش رو و مقابل کن روی خود را با روی آنحضرت و قرار بده قبله را مابین دو کتف خود یعنی پشت بقبله باش پس بگو السلام علیک یا حجة الله وابن حجته السلام علیک یا قتیل الله وابن قتیله السلام علیک یا ثار الله وابن ثاره السلام علیک یا وتر الله الموتور فی السموات والارض اشهد ان دمک سکن فی الخلد واقشعرت له اظلة العرش وبکی له جمیع الخلائق وبکت له السموات السبع والارضون السبع وما فیهن وما بینهن ومن یتقلب فی الجنة والنار من خلق ربنا وما یری وما لا یری اشهد انک حجة الله وابن حجته واشهد انک قتیل الله وابن قتیله واشهد انک ثار الله وابن ثاره واشهد انک وتر الله الموتور فی السموات والارض واشهد انک قد بلغت ونصحت ووفیت واوفیت وجاهدت فی سبیل الله ومضیت للذی کنت علیه شهیدا ومستشهدا وشاهدا ومشهودا انا عبد الله ومولاک وفی طاعتک والوافد الیک

السلام علیک

زیارت حضرت سید الشهداء در اوقات

فی الارضین وما فی ... ربک

اَلْتَمِسُ كَمالَ الْمَنْزِلَةِ عِنْدَ اللّٰهِ وَثَباتَ الْقَدَمِ فِى الْهِجْرَةِ اِلَيْكُمْ وَالسَّبيلَ الَّذى لا يُخْتَلَجُ دُونَكُمْ
مِنَ الدُّخُولِ فى كِفالَتِكُمُ الَّتى اُمِرْتُ بِها مَنْ اَرادَ اللّٰهَ بَدَءَ بِكُمْ بِكُمْ يُبَيِّنُ اللّٰهُ الْكَذِبَ وَبِكُمْ
يُباعِدُ اللّٰهُ الزَّمانَ الْكَلِبَ وَبِكُمْ يَخْتِمُ اللّٰهُ وَبِكُمْ يَمْحُو ما يَشاءُ وَبِكُمْ يُثْبِتُ وَبِكُمْ يَفُكُّ الذُّلَّ مِنْ
رِقابِنا وَبِكُمْ يُدْرِكُ اللّٰهُ تِرَةَ كُلِّ مُؤْمِنٍ يُطْلَبُ بِها وَبِكُمْ تُنْبِتُ الْاَرْضُ اَشْجارَها وَبِكُمْ تُخْرِجُ
الْاَرْضُ ثِمارَها وَبِكُمْ تُنْزِلُ السَّماءُ قَطْرَها وَرِزْقَها وَبِكُمْ يَكْشِفُ اللّٰهُ الْكَرْبَ وَبِكُمْ يُنَزِّلُ اللّٰهُ
الْغَيْثَ وَبِكُمْ تُسَبِّحُ الْاَرْضُ الَّتى تَحْمِلُ اَبْدانَكُمْ وَتَسْتَقِرُّ جِبالُها عَلى مَراسيها اِرادَةُ الرَّبِّ
فى مَقاديرِ اُمُورِهِ تَهْبِطُ اِلَيْكُمْ وَتَصْدُرُ مِنْ بُيُوتِكُمْ وَالصّادِرُ عَمّا فُصِّلَ مِنْ اَحْكامِ الْعِبادِ
لُعِنَتْ اُمَّةٌ قَتَلَتْكُمْ وَاُمَّةٌ خالَفَتْكُمْ وَاُمَّةٌ جَحَدَتْ وِلايَتَكُمْ وَاُمَّةٌ ظاهَرَتْ عَلَيْكُمْ وَاُمَّةٌ
شَهِدَتْ وَلَمْ تُسْتَشْهَدْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذى جَعَلَ النّارَ مَأْواهُمْ وَبِئْسَ وِرْدُ الْوارِدينَ وَبِئْسَ
الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمينَ پس بگو سه مرتبه وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ يا اَبا عَبْدِ
اللّٰهِ پس سه مرتبه بگو اَنَا اِلَى اللّٰهِ مِمَّنْ خالَفَكَ بَرىءٌ پس میروی بنزد قبر فرزندش حضرت علی
بن الحسین که نزد پای پدرش مدفونست پس میگوئی اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يَا بْنَ خَديجَةَ وَفاطِمَةَ پس میگوئی سه مرتبه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ و سه مرتبه لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَكَ
و سه مرتبه اَنَا اِلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ بَرىءٌ پس برمیخیزی و اشاره میکنی بدست خود بسوی شهدا رضی الله
عنهم و میگوئی سه مرتبه اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ پس میگوئی فُزْتُمْ وَاللّٰهِ فُزْتُمْ وَاللّٰهِ فَلَيْتَ اَنّى مَعَكُمْ فَاَفُوزَ
فَوْزاً عَظيماً پس برمیگردی و میروی پشت قبر و شش رکعت نماز میکنی و چون چنین کردی
زیارتت تمام میشود و اگر خواهی انجا بمان و اگر خواهی برگرد **مؤلف گوید** که در این خبر شریف
بیانی از این شش رکعت نماز شده و ظاهر آنستکه هر شش رکعت نماز زیارت حضرت ابی عبدالله
الحسین علیه السلام باشد و شیخ ما علامه نوری را گمان آن بود که دو رکعت از این شش رکعت نماز
زیارت آنحضرت است و چهار رکعت دیگر دو رکعت برای جناب علی بن الحسین و دو رکعت دیگر برای
شهدا است و زیارت دیگر در تحفه که علامه مجلسی ره از آن زیارت سیم قرار داده و فرموده بسند





معتبر منقولست از جابر جعفی که حضرت صادق ع فرمود بمفضل بن عمر که چه مقدار فاصله است
میان تو و میان قبر امام حسین ع گفت پدر و مادرم فدای تو باد یک روز و بعضی از روز دیگر فرمود
که بزیارت آنحضرت میروی گفت بلی فرمود که آیا بشارت دهم ترا آیا شاد گردانم ترا بذکر کردن بعضی
از ثواب زیارت آنحضرت گفت بلی فرمود که چون احدی از شما شروع میکند در تهیه و کار سازی
زیارت آنحضرت بشاشت و شادی میکند بسبب او اهل آسمان و او را بشارت میدهند پس
چون از در خانه خود بیرون میاید خواه سواره و خواه پیاده موکل میگردانند حقتعالی باو چهار
هزار ملک از ملائکه که صلوات میفرستند باو تا برسد بقبر آنحضرت ای مفضل چون برسی
بقبر آنحضرت بر در روضه بایست و این کلمات را بخوان که ترا هر کلمه نصیبی بزرگ از رحمت الهی
خواهد بود پرسید آن کلمات چیست فرمود که میگوئی اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ آدَمَ صَفْوَةِ
اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ نُوحٍ نَبِىِّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اِبْراهيمَ خَليلِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُوسى كَليمِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عيسى رُوحِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبيبِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عَلِىٍّ وَصِىِّ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا وارِثَ الْحَسَنِ الرَّضِىِّ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ بِنْتِ رَسُولِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الصِّدّيقُ الشَّهيدُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْوَصِىُّ الْبارُّ التَّقِىُّ اَلسَّلامُ
اَلسَّلامُ عَلَى الْاَرْواحِ الَّتى حَلَّتْ بِفِنائِكَ وَاَناخَتْ بِرَحْلِكَ اَلسَّلامُ عَلى مَلائِكَةِ اللّٰهِ الْمُحْدِقينَ
بِكَ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوٰةَ وَآتَيْتَ الزَّكوٰةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَعَبَدْتَ اللّٰهَ مُخْلِصاً حَتّى اَتاكَ الْيَقينُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ پس بسوی
قبر روانه میشوی و هر قدمی که برمیداری یا میگذاری مثل ثواب کسی داری که در خون خود
دست و پا زده باشد در راه خدا پس چون بنزدیک قبر رسیدی دست بر قبر بمال و بگو اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللّٰهِ فى سَمائِهِ وَاَرْضِهِ پس میروی متوجه نماز میشوی و بهر رکعتی که میکنی
مثل ثواب کسی داری که هزار حج و هزار عمره کرده باشد و هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار
مرتبه از برای خدا با جهاد ایستاده باشد با پیغمبر مرسل پس چون برمیگردی از نزد قبر آنحضرت

منادی ترا ندا میکند که اگر بخشودی و از نسبتی که در جمیع عمر خود نزد قبر آنحضرت نمائی آن منادی میگوید
خوشا حال تو ای بنده غنیمت یافتی و سالم گردیدی گناهان گذشته ات آمرزیده شد
پس از سر گیر عمل را پس اگر بود از سال یا در آن روز یا در آن شب بمیرد متوجه قبض روح او
نمیشود بغیر از خدا و می آیند با او ملائکه و استغفار از برای او میکنند و صلوات بر او می
فرستند تا بمنزل خود برگردد پس ملائکه میگویند پروردگارا این بنده تست نزد قبر پسر
پیغمبرت آمده و بمنزل خود برگشت پس بکجا برویم ما پس ندا میرسد با ایشان از آسمان که ای
ملائکه من بایستید به در خانه بنده من و تسبیح و تقدیس من بکنید و ثواب آنرا در حسنات
او بنویسید تا روز مردن او پس بهوسند آن ملائکه در در خانه او هستند و تسبیح و تهلیل خدا
مینمایند و ثواب آنرا در حسنات او مینویسند تا روزی که بدار بقا رحلت نماید پس ملائکه
بجنازه او حاضر میشوند در وقت غسل دادن و کفن کردن و نماز کردن بر او حاضر باشند
پس میگویند پروردگارا امر او را موکل کرده بودی بدر خانه بنده خود و او فوت شد پس بکجا رویم
تا پس حق تعالی ندا کند ایشانرا که ای ملائکه من بایستید نزد قبر بنده من و تسبیح ابکنید و
ثواب آنرا در حسنات او بنویسید تا روز قیامت انتهی زیارت وارث مخفی نماند که این زیارت
شریفه نیز از زیارات ماثوره معتبره است و شیخ مفید ره آنرا در مزار خود ایراد نموده و شیخ
طوسی ره نیز در کتاب مصباح متهجد در باب زیارات حضرت امام حسین ع این زیارت را اختیار نموده
و علامه مجلسی ره این زیارت را از مصباح شیخ نقل کرده و زیارت دوم و از دهم تحفة الزائر قرار
داده و چون نقل از مصباح در نزد حقیر حاضر نیست از تحفه نقل میکنم زیارت مذکوره را
بسند معتبر منقول است از صفوان جمال که گفت رخصت طلبیدم از حضرت صادق علیه السلام
از برای زیارت مولایم حسین بن علی علیهما السلام و سؤال کردم که تعلیم نماید مرا که چه
گونه آنحضرت را زیارت کنم فرمود ای صفوان سه روز روزه بدار پیش از آنکه از خانه بیرون بروی
و در روز سیم غسل کن پس اهل خانه خود را جمع کن نزد خود و بگو اللهم انی استودعک
الیوم نفسی و اهلی و مالی و ولدی و من کان منی بسبیل من المؤمنین الشاهد منهم و

زیارت وارث





الغائب اللهم صل علی محمد و آل محمد و احفظنا بحفظ الایمان و احفظ علینا اللهم
اجعلنا فی حرزک و لا تسلبنا نعمتک و لا تغیر ما بنا من عافیتک و زدنا من فضلک
انا الیک راغبون اللهم انی اعوذ بک من وعثاء السفر و من کآبة المنقلب و من سوء المنظر
فی النفس و الاهل و المال و الولد اللهم ارزقنا حلاوة الایمان و برد المغفرة و امنا
من عذابک انا الیک راغبون و آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب
النار و آتنا من لدنک رحمة انک علی کل شیء قدیر پس چون برسی بنهر فرات یعنی شریعه حضرت
صادق علیه السلام در کنار نهر علقمی بگو اللهم انت خیر من وفد الیه الرجال و شدت الیه
الرحال و انت سیدی اکرم مقصود و افضل مزور و قد جعلت لکل زائر کرامة و لکل
وافد تحفة فاسئلک ان تجعل تحفتک ایای فکاک رقبتی من النار و قد قصدت
ولیک و ابن نبیک و صفیک و ابن صفیک و نجیک و ابن نجیک و حبیبک و ابن
حبیبک اللهم فاشکر سعیی و ارحم مسیری الیک بغیر من منی علیک بل لک المن علی
اذ جعلت لی السبیل الی زیارته و عرفتنی فضله و حفظتنی فی اللیل و النهار حتی بلغتنی
هذا المکان اللهم فلک الحمد علی نعمائک کلها و لک الشکر علی مننک کلها پس
غسل کن از فرات بدرستیکه پدرم خبر داد از پدران خود که رسولخدا صلی الله علیه و آله
فرمود که این پسرم حسین کشته خواهد شد بعد از من در کنار شط فرات پس هر که او را
زیارت کند و از فرات غسل کند گناهان از او بریزد مانند روزیکه از مادر متولد شده بوده
است و چون غسل کنی در اثنای غسل بگو بسم الله و بالله اللهم اجعله نورا و طهورا
و حرزا و شفاء من کل داء و آفة و سقم و عاهة اللهم طهر به قلبی و اشرح به صدری
و سهل به امری و چون از غسل فارغ شوی دو جامه طاهر بپوش و دو رکعت نماز کن در
بیرون مشرعه که آن همان مکانست که حقتعالی ذکر فرموده و فی الارض قطع متجاورات
و جنات من اعناب و زرع و نخیل صنوان و غیر صنوان یسقی بماء واحد و نفضل بعضها علی
بعض فی الاکل پس چون از نماز فارغ شوی روانه بجانب حائر شو با یاد خدا و تسلی گامهای

خود را بدار کوتاه که حق تعالی برای تو بهر گامی حج و عمره بنویسد و راه رو با دل خاشع و دیده گریان پس بسیار بگو اَللهُ اَکْبَرُ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ و ثنای خدا و صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و صلوات بر حسین علیه السلام مخصوص و لعنت کن بر کشندگان او و بیزاری جو از ایشان که در اول اساس ظلم را بر اهل بیت گذاشتند و چون برسی به در حایر بایست و بگو اَللهُ اَکْبَرُ کَبِیْرًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ کَثِیْرًا وَسُبْحَانَ اللهِ بُکْرَةً وَّاَصِیْلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ هَدَانَا لِهٰذَا وَمَا کُنَّا لِنَهْتَدِیَ لَوْلَا اَنْ هَدَانَا اللهُ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا رَسُوْلَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا نَبِیَّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا خَاتَمَ النَّبِیِّیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا سَیِّدَ الْمُرْسَلِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا حَبِیْبَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا اَمِیْرَ الْمُؤْمِنِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا سَیِّدَ الْوَصِیِّیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا قَائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ فَاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِسَآءِ الْعَالَمِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ وَعَلَی الْاَئِمَّةِ مِنْ وُّلْدِكَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَصِیَّ اَمِیْرِ الْمُؤْمِنِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الصِّدِّیْقُ الشَّهِیْدُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا مَلَآئِکَةَ اللهِ الْمُقِیْمِیْنَ فِیْ هٰذَا الْمَقَامِ الشَّرِیْفِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا مَلَآئِکَةَ رَبِّیَ الْمُحْدِقِیْنَ بِقَبْرِ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلَامُ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ مِنِّیْ اَبَدًا مَّا بَقِیْتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهَارُ پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ رَسُوْلِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ اَمِیْرِ الْمُؤْمِنِیْنَ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ الْمُقِرُّ بِالرِّقِّ وَالتَّارِكُ لِلْخِلَافِ عَلَیْکُمْ وَالْمُوَالِیْ لِوَلِیِّکُمْ وَالْمُعَادِیْ لِعَدُوِّکُمْ قَصَدَ حَرَمَكَ وَاسْتَجَارَ بِمَشْهَدِكَ وَتَقَرَّبَ اِلَیْكَ بِقَصْدِكَ ءَاَدْخُلُ یَا رَسُوْلَ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا نَبِیَّ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا اَمِیْرَ الْمُؤْمِنِیْنَ ءَاَدْخُلُ یَا سَیِّدَ الْوَصِیِّیْنَ ءَاَدْخُلُ یَا فَاطِمَةُ سَیِّدَةَ نِسَآءِ الْعَالَمِیْنَ ءَاَدْخُلُ یَا مَوْلَایَ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا مَوْلَایَ یَا ابْنَ رَسُوْلِ اللهِ پس اگر دلت خاشع گردید و دیده‌ات گریان شد علامت رخصت است پس داخل شو و بگو اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْاَحَدِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ الَّذِیْ هَدَانِیْ لِوِلَایَتِكَ وَخَصَّنِیْ بِزِیَارَتِكَ وَسَهَّلَ لِیْ قَصْدَكَ پس برو بالای سر مقدس و نزدیک بالای سر بایست و بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ اٰدَمَ صَفْوَةِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ نُوْحٍ نَبِیِّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ اِبْرَاهِیْمَ خَلِیْلِ





اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ مُوْسٰی کَلِیْمِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ عِیْسٰی رُوْحِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِیْبِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ اَمِیْرِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَلِیِّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ عَلِیٍّ الْمُرْتَضٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَآءِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ خَدِیْجَةَ الْکُبْرٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ثَارَ اللهِ وَابْنَ ثَارِهٖ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُوْرَ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَیْتَ الزَّکٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ وَاَطَعْتَ اللهَ وَرَسُوْلَهٗ حَتّٰی اَتٰیكَ الْیَقِیْنُ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِیَتْ بِهٖ یَا مَوْلَایَ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ کُنْتَ نُوْرًا فِی الْاَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْاَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِیَّةُ بِاَنْجَاسِهَا وَلَمْ تُلْبِسْكَ مِنْ مُّدْلَهِمَّاتِ ثِیَابِهَا وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مِنْ دَعَآئِمِ الدِّیْنِ وَاَرْکَانِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ الْاِمَامُ الْبَرُّ التَّقِیُّ الرَّضِیُّ الزَّکِیُّ الْهَادِی الْمَهْدِیُّ وَاَشْهَدُ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ وُّلْدِكَ کَلِمَةُ التَّقْوٰی وَاَعْلَامُ الْهُدٰی وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقٰی وَالْحُجَّةُ عَلٰٓی اَهْلِ الدُّنْیَا وَاُشْهِدُ اللهَ وَمَلٰٓئِکَتَهٗ وَاَنْبِیَآئَهٗ وَرُسُلَهٗ اَنِّیْ بِکُمْ مُؤْمِنٌ وَّبِاِیَابِکُمْ مُوْقِنٌ بِشَرَآئِعِ دِیْنِیْ وَخَوَاتِیْمِ عَمَلِیْ وَقَلْبِیْ لِقَلْبِکُمْ سِلْمٌ وَّاَمْرِیْ لِاَمْرِکُمْ مُتَّبِعٌ صَلَوَاتُ اللهِ عَلَیْکُمْ وَعَلٰٓی اَرْوَاحِکُمْ وَعَلٰٓی اَجْسَادِکُمْ وَعَلٰٓی اَجْسَامِکُمْ وَعَلٰی شَاهِدِکُمْ وَعَلٰی غَآئِبِکُمْ وَعَلٰی ظَاهِرِکُمْ وَعَلٰی بَاطِنِکُمْ پس خود را بر ضریح بچسبان و ضریح را ببوس و بگو بِاَبِیْ اَنْتَ وَاُمِّیْ یَا ابْنَ رَسُوْلِ اللهِ بِاَبِیْ اَنْتَ وَاُمِّیْ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصِیْبَةُ بِكَ عَلَیْنَا وَعَلٰی جَمِیْعِ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ وَاَلْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ وَتَهَیَّاَتْ لِقِتَالِكَ یَا مَوْلَایَ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ قَصَدْتُ حَرَمَكَ وَاَتَیْتُ اِلٰی مَشْهَدِكَ اَسْئَلُ اللهَ بِالشَّاْنِ الَّذِیْ لَكَ عِنْدَهٗ وَبِالْمَحَلِّ الَّذِیْ لَكَ لَدَیْهِ اَنْ یُّصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاَنْ یَّجْعَلَنِیْ مَعَکُمْ فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ پس برخیز و دو رکعت نماز در بالای سر بجا آور بخوان در رکعت اول سوره حمد و هر سوره که خواهی بخوان و چون فارغ شوی بگو اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ صَلَّیْتُ وَرَکَعْتُ وَسَجَدْتُ لَكَ وَحْدَكَ لَا شَرِیْكَ لَكَ لِاَنَّ الصَّلٰوةَ وَالرُّکُوْعَ وَالسُّجُوْدَ لَا تَکُوْنُ اِلَّا لَكَ لِاَنَّكَ اَنْتَ اللهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَبْلِغْهُمْ عَنِّي أَفْضَلَ السَّلَامِ وَالتَّحِيَّةِ وَارْدُدْ عَلَيَّ مِنْهُمُ السَّلَامَ اللَّهُمَّ
فَهَاتَانِ الرَّكْعَتَانِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى مَوْلَايَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ وَتَقَبَّلْهُمَا مِنِّي وَأْجُرْنِي عَلَى ذَلِكَ بِأَفْضَلِ أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ وَفِي وَلِيِّكَ يَا
وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ پس برخیز و برو نزد پای علی بن الحسین علیهما السلام و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا ابْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ وَابْنُ الشَّهِيدِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَظْلُومُ وَابْنُ الْمَظْلُومِ لَعَنَ اللهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ أُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ
اللهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ پس خود را بقبر بچسبان و ضریح را ببوس و بگو اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِيَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى
جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ فَلَعَنَ اللهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ وَأَبْرَأُ إِلَى اللهِ وَإِلَيْكَ مِنْهُمْ پس برو از جانب پای
علی بن الحسین علیهما السلام بسوی شهدا و متوجه شو بسوی ایشان و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ
يَا أَوْلِيَاءَ اللهِ وَأَحِبَّاءَهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَصْفِيَاءَ اللهِ وَأَوِدَّاءَهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
دِينِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الزَّكِيِّ النَّاصِحِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِي عَبْدِ اللهِ بِأَبِي أَنْتُمْ وَأُمِّي
طِبْتُمْ وَطَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي فِيهَا دُفِنْتُمْ وَفُزْتُمْ فَوْزاً عَظِيماً فَيَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ
مَعَكُمْ پس برگرد بجانب سر حضرت امام حسین ع و دعا بسیار بکن از برای خود و از برای
پدر و مادر و اهل و فرزندان و برادران مؤمن خود که در روضهٔ آنحضرت دعائی کنند و سؤال
کننده رد نمیشود و چون خواهی که بیرون آیی خود را بقبر بچسبان و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا مَوْلَايَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
خَاصَّةَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَالِصَةَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللهِ سَلَامَ مُوَدِّعٍ
لَا قَالٍ وَلَا سَئِمٍ فَإِنْ أَمْضِ فَلَا عَنْ مَلَالَةٍ وَإِنْ أُقِمْ فَلَا عَنْ سُوءِ ظَنٍّ بِمَا وَعَدَ اللهُ الصَّابِرِينَ وَلَا





جَعَلَهُ اللهُ يَا مَوْلَايَ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ وَرَزَقَنِي الْعَوْدَ إِلَى مَشْهَدِكَ وَالْمَقَامَ فِي حَرَمِكَ
وَإِيَّاهُ أَسْأَلُ أَنْ يُسْعِدَنِي بِكَ وَبِالْأَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِكَ وَيَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
پس برخیز و از روضه بیرون رو و پشت مکن بجانب قبر و بسیار بگو إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ
تا پنهان شوی از قبر پس فرمود که هر که آنحضرت را باین نحو زیارت کند بنویسد حق تعالی از برای او بهر
گامی صد هزار حسنه و محو کند از او صد هزار گناه و بلند کند از برای او صد هزار درجه و برآورد
از برای او صد هزار حاجت که آسانترین آنها آن باشد که او را از آتش جهنم دور گردانند و چنان
باشد که با حضرت امام حسین ع شهید شده باشد تا شریک شود با شهدای کربلا در درجات
ایشان **مؤلف گوید** که نهر علقمی در این زمان منطمس شده و در عقب قبر حضرت عباس
علیه السلام بوده است و شریعهٔ حضرت صادق ع ظاهراً آن موضع باشد که اکنون مشهور است بمقام
آنحضرت و در آن موضع عمارتی ساخته اند اگر ممکن باشد از آنجانب از نهرهائی که از فرات منشعب
میشود غسل کند و در آن مقام نماز کند و متوجه زیارت شود بهتر است و اگر از سایر نهرها که از
فرات جدا میشود از هر جانب که باشد غسل کند خوب است تمام شد کلام علامهٔ مجلسی ره
**مؤلف گوید** که در اینجا لازم است تنبیه کنیم بر چند امر **اول** آنکه غالب عوام را اعتقاد
آنستکه قبور شهدا رضوان الله علیهم در پشت آن شباک نقره ایست که در پائین پای حضرت علی
بن الحسین ع در سمت قبله بدیوار نصب است و لهذا زیارت کنند شهدا را در آن موضع و این خطا
محض است بلکه شهدا تمام در پائین پای حضرت سید الشهدا و علی بن الحسین ع مدفونند و
معلوم نیست که غیر از جناب ابی الفضل علیه السلام سایر شهدا در کدام موضع قبرهای ایشان
دفن شده اند مگر آنکه این مطلب معین و معلوم است که حایر شریف محیط است بر آنها شیخ
مفید ره در ارشاد فرموده آنچه حاصلش این است که حضرت علی بن الحسین را در نزد پای پدر
دفن کردند و گودالی کندند برای شهدا از اهل بیت و اصحابش از طرف پاهای آنحضرت و همه را
جمع کرده و دفن نمودند پس بنابراین سزاوار است از برای زائر که میخواهد شهدا را زیارت کند
آنکه نزد طرف پای مبارک علی بن الحسین بایستد و رو بقبله و اشاره کند بشهدا و زیارت

کن ایشان را آنکه در محل موهون اهانت لگد زدن بقبور شهدا علیهم السلام واقع نشود و از این بیان نیز معلوم شد که طواف کردن گرد ضریح شریف بسبب این محذور رجحان ندارد بلکه ترکش احوط است و اما آنچه ظاهر میشود از بعض اخبار زیارت سید الشهدا علیه السلام از امر کردن بگذشتن دو ضریح و بوسیدن از جمیع جانب پس آن محمول است بزمان سابق که برای قبر مطهر ضریح نبوده و قبر علی بن الحسین شباک نبوده بلکه بقعه کوچکی بوده که در بعض اخبار تعبیر از آن فرموده اند بسقیفه بوده علیهم و چون از زیارت آنحضرت فارغ میشدند از آن سقیفه بیرون میآمدند انگاه داخل میشدند در سقیفه شهدا چنانچه ظاهر میشود این مطلب نیز از عبارات زیارات مخصوصه عرفه که بعد از زیارت علی بن الحسین ع فرموده اند ثم اخرج من الباب الذی عند رجل علی بن الحسین ع فتوجه هنالک الی الشهداء وزرهم یعنی پس از آنکه فارغ شدی از زیارت حضرت سید الشهدا و علی بن الحسین بیرون رو از دریکه در نزد پای علی بن الحسین است پس متوجه شهدا شو و زیارت کن ایشان را و چون قبر مطهر در آن وقت معلوم و مبنا بوده و حد قبور ایشان نیز معلوم بوده پس در گردیدن باطراف قبر آنحضرت محذوری نبوده بخلاف این زمان که آن بنا برداشته شده و شباک با این عظمت دور قبر آنحضرت و قبر علی بن الحسین احاطه کرده و آن مرز بسته شده و دیگر جائی برای امتثال آن امر نمانده و خوف اهانت و استخفاف بقبور شهدا حاصل گردید دوم آنکه در این زیارات معتبره و ارثه اخر زیارت شهدا همانست که مذکور شد پس آنچه متعارف شده در ما بین عوام که بعد از زیارت شهدا باز از بالاسر در شب و روز در حضور مرقد مطهر حضرت سید الشهدا علیه السلام که محفه انبیا و مرسلین و مطاف ملائکه مقربین است میخوانند السلام علی ابیضکم و علی اسعدکم و علی من کان فی الحائر منکم و علی من لم یکن فی الحائر معکم خصوصا سیدی و مولای ابا الفضل العباس بن امیر المؤمنین و قاسم بن الحسن و مسلم بن عقیل و هانی ابن عروة و حبیب بن مظاهر و الحر الشهید الریاحی و السلام علیکم یا ساداتی و موالی جمیعا و رحمة الله و برکاته تمام در اصل زیارت دخالت ندارد بلکه بظاهر معنی متضمن چند دروغ واضح است علاوه بر جسارت افزودن بر فرموده امام علیه السلام و این





ناشی است از عدم مراجعه بکتب علما با آنکه بحمد الله تعالی کتب مزار ثبت علما از عربی و فارسی موجود است که با بودن آنها اصلا و ابدا نیست رجوع به مجموعات عوام که دارای تمیز نیستند و هر باطل و صحیحی ضبط بنمایند و از مفاسد آن خبر ندارند و شیخ مرحوم طاب ثراه در کتاب لؤلؤ و مرجان در طعن و تشنیع منشی این فقره مزید و کسانیکه او را در مجموعه خود نویسند و او را در زیارت بخوانند کلامی طولی دارد که مقام را مجال ذکر آن نیست سوم آنکه ظاهر آن است که حضرت علی بن الحسین مشهور بعلی اکبر از حضرت سید سجاد علیه السلام بزرگتر بوده در سن چنانچه جمعی از ارباب سیر و تواریخ ذکر نموده اند و ابن ادریس و کفعمی و شهید اول نیز اختیار آن نموده اند و لکن شیخ مفید و شیخ محمد بن الحسن القمی صاحب تاریخ قم و برخی دیگر گفته اند که حضرت امام زین العابدین علیه السلام اکبر سنا بوده و ابن ادریس در سرائر کلامی بس نغز و لطیف در اینمقام ایراد نموده ذکر آن مناسب است در باب زیارت بعد از ذکر جمله از آداب زیارت گفته اینجا حاصلش این است که زائر همینکه زیارت کند حضرت ابی عبد الله الحسین را زیارت کند بعد از آن فرزند آنحضرت علی اکبر را و مادر او لیلی بنت ابی مرة بن عروة بن مسعود الثقفی است و او اول ابی طالب است کسی که در بنی الطف بسعادت شهادت رسید در رحمت آنجناب بود و تولدش در عهد امارت عثمان اتفاق افتاد و حدیث کرده از جدش امیر المؤمنین علیه السلام روایت نموده خداوندان سخن در ستایش وی اشعار ابداع پرداخته اند ابو عبیده و خلف الاحمر گفته اند که این ابیات فصیح در مدیح آنجناب است بیان مذکوره این است

**لم تر عین نظرت مثله ۞ من محتف یمشی و لا ناعل یغلی نیّ اللحم حتی اذا انضج لم یغل علی الآکل ۞ کان اذا شبت له ناره یوقدها بالشرف الکامل کیما یراها بائس مرمل ۞ او فرد حی لیس بالآهل اعنی ابن لیلی ذا السدی و الندی ۞ اعنی ابن بنت الحسب الفاضل لا یؤثر الدنیا علی دینه ۞ و لا یبیع الحق بالباطل** حاصل این اشعار آنکه هرگز ندید چشم مانند او در میان مردم در اطعام مساکین و اکرام واردین چندان حریص و مولع است که پیوسته انواع لحوم واطعمه با قیمتی گران و بهائی گران بخرد و در بازار مردم در صرفه های نفیس از ابکار برده و همواره بر عادت اشراف بس بهجت



علی اکبر [illegible]

نارقی بخورند تا مردم شامند از هر طرف بانشاء و بی بستانند و بر خوان نعمتش گرد آیند
و آن ممدوح عظیم الشأن فرزند لیلی باشد که خون خدا و نیا جود و عطا و دست بخشش و نزد ادیب حسب
و شرافت حسبش ... آنکه ... بامطالب فرزند شد علیه و علی ابیه السلام پس از
نقل اشعار ... در کتاب انساب ... علی بن الحسین المقتول علیه
اصغر ... باشد که از
شاهزاده دختر یزدجرد ... بدنیا آمده و لیکن در این باب کلام صاحبان خبر و اهل صناعت که
نسابین و اصحاب سیر و مورخین و ارباب اخبار باشند بر عقیده تفصیه مقدم است بر بکار
و بلاذری و مرزوی و ... ابن قتیبه و ابن ابی الازهر و ابو الفرج و ابن جریر طبری و ابو حنیفه دینوری
و ... مصنف کتاب الفاخر و ابو علی بن همام همگی بلسان واحد اتفاق
کرده ... اکبر همان است که در کتاب ... بغض شهادت سید انتهی و چون
ظاهر است ... حضرت سجاد علیه السلام بزرگتر بوده پس سن شریفش از هجده زیاده بوده
بلکه قریب بیست و پنج سال عمر فرموده چنانچه از بعضی نقل شده و تایید میکند این مدعی را
آنچه را ابن ادریس و دیگران فرموده اند که حضرت سید سجاد بروز طف بیست و سه سال داشت
و از عمر شریف حضرت باقر علیه السلام ... سال و چند ماه گذشته بود و بنا بر این پس آنچه را
که بعضی از ذاکرین در مصیبت حضرت علی اکبر میخوانند در ضمن نظم و نثر که مشعر است بر اینکه آنحضرت
داماد نگشته از دنیا رفت کلامی است بی واقع چه دور است از سیره خانواده اهل بیت نبوت
که تا اینمقدار از سن ... عزب و بدون تزویج بمانند بعلاوه آنکه در زیارت طویله
ابی حمزه ثمالی که از حضرت صادق علیه السلام مرویست در زیارت علی بن الحسین وارد صلی الله علیک
و علی عترتک و اهل بیتک الخ و این زیارت را علامه مجلسی ره در تحفه اول زیارات حضرت سید
الشهداء علیه السلام قرار داده هر که خواهد بآنجا رجوع کند. **فصل ششم** در بیان اعمالیکه
متعلق است بروضه مقدسه حضرت امام حسین علیه السلام و اقسام آن بدانکه عمده اعمال در این
روضه مطهره دعا است زیرا که اجابت در تحت آن قبه سامیه یکی از چیزهائی است که در عوض





شهادت حقتعالی بآنحضرت لطف فرموده و زائر باید از غنیمت دانسته در تضرع و انابه و توبه و
عرض حاجات کوتاهی نکند و در طی زیارات آنحضرت پیش از نماز زیارت و بعد از نماز ادعیه بسیاری
با مضامین عالیه وارد شده و چون بنا بر اختصار است ما از آن ادعیه دو دعا را اختیار کردیم امید
از خوانندگان تغافل و تکاسل نکنند و این مجرم رو سیاه را بدعائی یاد و شاد فرمایند دعاء اول
دعائیست که شیخ مفید و محمد بن المشهدی در مزار خود در ضمن یکی از زیارات قبل از نماز زیارت
نقل کرده اند و فرموده اند که رو بقبله میکنی و دستها را بسوی آسمان بلند کن و بگو اللهم
مَن تَهَیَّأَ وَتَعَبَّأَ وَاَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِوِفادَةٍ اِلی مَخْلُوقٍ رَجاءَ رِفْدِهِ وَجَوائِزِهِ وَنَوافِلِهِ وَفَواضِلِهِ
وَعَطایاهُ فَاِلَیْکَ یا رَبِّ کانَتِ الْیَوْمَ تَهْیِئَتی وَتَعْبِئَتی وَاِعْدادی وَاسْتِعْدادی وَسَفَری اِلی
قَبْرِ وَلِیِّکَ تَقَرُّباً اِلَیْکَ رَجاءَ رِفْدِکَ وَجَوائِزِکَ وَنَوافِلِکَ وَعَطایاکَ وَفَواضِلِکَ اَللّٰهُمَّ وَقَدْ
رَجَوْتُ کَریمَ عَفْوِکَ وَواسِعَ مَغْفِرَتِکَ فَلا تَرُدَّنی خائِباً فَاِلَیْکَ قَصَدْتُ وَما عِنْدَکَ
اَرَدْتُ وَقَبْرَ اِمامِیَ الَّذی اَوْجَبْتَ عَلَیَّ طاعَتَهُ زُرْتُ فَاجْعَلْنی بِهِ عِنْدَکَ وَجیهاً فِی الدُّنْیا
وَالْآخِرَةِ وَاَعْطِنی بِهِ جَمیعَ سُؤْلی وَاقْضِ لی بِهِ جَمیعَ حَوائِجی وَلا تَقْطَعْ رَجائی وَلا تُخَیِّبْ
وَارْحَمْ ضَعْفی وَقِلَّةَ حیلَتی وَلا تَکِلْنی اِلی نَفْسی وَلا اِلی اَحَدٍ مِنْ خَلْقِکَ مَوْلایَ فَقَدْ
اَثْقَلَتْنی ذُنُوبی وَقَطَعَتْ حُجَّتی وَابْتُلیتُ بِخَطیئَتی وَارْتُهِنْتُ بِعَمَلی وَاَوْبَقْتُ نَفْسی وَوَقَفْتُها
مَوْقِفَ الْاَذِلّاءِ الْمُذْنِبینَ الْمُجْتَرِئینَ عَلَیْکَ التّارِکینَ اَمْرَکَ الْمُغْتَرّینَ بِکَ الْمُسْتَخِفّینَ
بِوَعْدِکَ وَقَدْ اَوْبَقَنی ما کانَ مِنْ قَبیحِ جُرْمی وَسُوءِ نَظَری لِنَفْسی فَارْحَمْ تَضَرُّعی وَنَدامَتی
وَاَقِلْنی عَثْرَتی وَارْحَمْ عَبْرَتی وَاقْبَلْ مَعْذِرَتی وَعُدْ بِحِلْمِکَ عَلی جَهْلی وَبِاِحْسانِکَ عَلی
اِسائَتی وَبِعَفْوِکَ عَلی جُرْمی فَاِلَیْکَ اَشْکُو ضَعْفَ عَمَلی فَارْحَمْنی یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَللّٰهُمَّ
اغْفِرْ لی فَاِنّی مُقِرٌّ بِذَنْبی مُعْتَرِفٌ بِخَطیئَتی وَهذِهِ یَدی وَناصِیَتی بِالْقَوَدِ مِنّی یا سَیِّدی
فَاقْبَلْ تَوْبَتی وَنَفِّسْ کُرْبَتی وَارْحَمْ خُشُوعی وَخُضُوعی وَاَسَفی عَلی ما کانَ مِنّی وَوُقُوفی عِنْدَ
قَبْرِ وَلِیِّکَ وَذُلّی بَیْنَ یَدَیْکَ فَاَنْتَ رَجائی وَمُعْتَمَدی وَظَهْری وَعُدَّتی فَلا تَرُدَّنی
خائِباً وَتَقَبَّلْ عَمَلی وَاسْتُرْ عَوْرَتی وَآمِنْ رَوْعَتی وَلا تُخَیِّبْنی وَلا تَقْطَعْ رَجائی مِنْ بَیْنِ

دعای حرم مطهر حضرت ... زیارت ...
الامام خ ل
و من المجترئین الذین لا خوف علیهم و لا هم یحزنون خ ل
المغترین خ ل
و الیک خ ل
بالقود خ ل
کربتی خ ل

خلقك يا سيدى الائمة وقد قلت فى كتابك المنزل على نبيك المرسل صلى الله عليه وآله
ادعونى استجب لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتى سيدخلون جهنم داخرين يا رب وقولك
الحق وانت الذى لا تخلف الميعاد فاستجب لى يا رب فقد سألك السائلون وسألتك وطلب
الطالبون وطلبت منك ورغب الراغبون ورغبت اليك وانا اهل ان لا تخيبنى ولا تقطع
رجائى منك وفقنى لاجابة يا سيدى واقض لى حوائج الدنيا والآخرة يا ارحم الراحمين دوم
دعائى است که سید بن طاوس ره در مصباح الزائر بعد از ذکر یکی از زیارات آنحضرت بعنوان صلوات
و ثنا بر آنحضرت ذکر نموده است و علامهٔ مجلسی ره آن را در تحفة الزائر در زیارت جامعه دوم قرار
داده و آن صلوات اینست اللهم صل على محمد وآل محمد وصل على الحسين المظلوم
الشهيد قتيل العبرات واسير الكربات صلاة نامية زاكية مباركة يصعد اولها ولا
ينفد آخرها افضل ما صليت على احد من اولاد الانبياء والمرسلين يا رب العالمين
اللهم صل على الامام الشهيد المقتول المظلوم المخذول والسيد القائد والعابد
الزاهد والوصى الخليفة الامام الصديق الطهر الطاهر الطيب المبارك والرضى المرضى
التقى الهادى المهدى الزاهد الذائد المجاهد العالم امام الهدى سبط الرسول وقرة
عين البتول صلى الله عليه وآله وسلم اللهم صل على سيدى ومولاى كما عمل بطاعتك
ونهى عن معصيتك وبالغ فى رضوانك واقبل على ايمانك غير قابل فيك عذرا سرا
وعلانية يدعو العباد اليك ويدلهم عليك وقام بين يديك يهدم الجور بالصواب
ويحيى السنة بالكتاب فعاش فى رضوانك مكدودا ومضى على طاعتك وفى اوليائك
مكدودا وقضى اليك مفقودا لم يعصك فى ليل ولا نهار بل جاهد فيك المنافقين
والكفار اللهم فاجزه خير جزاء الصادقين الابرار وضاعف عليهم العذاب ولقاتليه
العقاب فقد قاتل كريما وقتل مظلوما ومضى مرحوما يقول انا ابن رسول الله محمد
وابن من زكى وعبد فقتلوه بالعمد المعتمد قتلوه على الايمان واطاعوا فى قتله
الشيطان ولم يراقبوا فيه الرحمن اللهم فصل على سيدى ومولاى صلاة ترفع بها ذكره وتظهر





تظهر بها امره وتعجل بها نصره واخصصه بافضل قسم الفضائل يوم القيمة وزده
شرفا فى اعلى عليين وبلغه اعلى شرف المكرمين وارفعه من شرفك فى شرف
المقربين فى الرفيع الاعلى وبلغه الوسيلة والمنزلة الجليلة والفضل والفضيلة
والكرامة الجزيلة اللهم واجزه عنا افضل ما جازيت اماما عن رعيته وصل على
سيدى ومولاى كلما ذكر وكلما لم يذكر يا سيدى ومولاى ادخلنى فى حزبك وزمرتك
واستوهبنى من ربك وربى فان لك عند الله جاها وقدرا ومنزلة رفيعة ان سئلت
اعطيت وان شفعت شفعت الله الله فى عبدك ومولاك لا تخلنى عند الشدائد والاهوال
لسوء عملى وقبيح فعلى وعظيم جرمى فانك املى ورجائى وثقتى ومعتمدى ووسيلتى الى الله
ربى وربك لم يتوسل المتوسلون الى الله بوسيلة هى اعظم حقا ولا اوجب حرمة
ولا اجل قدرا عنده منكم اهل البيت لا خلفنى الله عنكم بذنوبى وجمعنى واياكم
فى جنة عدن التى اعدها لكم ولاوليائكم انه خير الغافرين وارحم الراحمين اللهم
ابلغ سيدى ومولاى تحية كثيرة وسلاما واردد علينا منه التحية والسلام انك
جواد كريم وصل عليه كلما ذكر السلام وكلما لم يذكر يا رب العالمين و از جملهٔ اعمال این
روضهٔ منوره دعای مظلوم است بر ظالم یعنی سزاوار است از برای کسیکه از ظالمی مضطر
شده باشد این دعا را در آن حرم منور بخواند و دعا چنانست که شیخ الطائفه ره در مصباح
متهجد در اعمال روز جمعه ذکر نموده فرموده مستحب است دعای مظلوم را نزد قبر ابی عبد الله
الحسین بخوانند و آن دعا این است اللهم انى اعتز بدينك واكرم بهدايتك وفلان
يذلنى بشره ويهيننى باذيته ويعيبنى بولاء اوليائك ويبهتنى بدعواه وقد جئت
الى موضع الدعاء وضمانك لاجابة اللهم صل على محمد وآل محمد واعدنى عليه الساعة
الساعة پس خود را بر قبر بیندازد و بگوید مولای امامی مظلوم استعدى على ظالمه النصر
النصر آنقدر مکرر کند تا نفس منقطع شود و از جملهٔ اعمال این حرم دعائیست که شیخ
ابن فهد حلی ره در عدة الداعی از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند هر که از برای

او حاجتی باشد بسوی خداوند عزوجل پس بایستد در نزد سر امام حسین علیه السلام و بگوید یا ابا عَبْدِ اللهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ تَشْهَدُ مَقامی وَتَسْمَعُ كَلامی وَعِنْدَ رَبِّكَ تُرْزَقُ فَاسْئَلْ رَبَّكَ فی قَضاءِ حَوائِجی بدرستیکه حاجت او برآورده میشود انشاء الله تعالی و از جملهٔ اعمال دو رکعت نماز است در ان حرم مطهر با سورهٔ الرحمن و سورهٔ تبارک هر که اینرا بخواند خداوند تبارک و تعالی بنویسد برای او بیست و پنج حجهٔ مقبوله مبروره که با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشد چنانچه سید ابن طاوس در مصباح الزائر نقل کرده، **مؤلف گوید** که سید ابن طاوس غیر از این نماز چند طریق دیگر نماز ذکر کرده که باید در روضهٔ منوره بجا آورد و چون متضمن بود بر دعاهای طولانی بنای ما بر اختصار است بهمین دو رکعت قناعت کردیم و طالبین رجوع کنند بمصباح الزائر یا بفصل پنجم از باب هفتم تحفة الزائر اکر دسترس بمصباح نمیرسد و از جملهٔ اعمال در آن قبهٔ سامیه استخاره است کیفیت آن چنانستکه علامهٔ مجلسی نقل نموده و اصل روایت در کتاب قرب الاسناد حمیری است فرموده بسند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقولستکه هر بنده که در امری از امور صد مرتبه طلب خیر از خداوند عالمیان بکند که بایستد نزد سر حضرت امام حسین علیه السلام وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَسُبْحانَ اللهِ بگوید و خدا را ببزرگواری یاد کند و حمد و ثنای خدا بگوید چنانچه سزاوار او است و صد مرتبه طلب خیر از خدا بکند البته حق تعالی انچه خیر او است در آن امر باو بنماید و پیش پای او می آورد و موافق روایات دیگر طلب خیر باین نحو میکند که صد مرتبه میگوید اَسْتَخیرُ اللهَ بِرَحْمَتِهِ خِیَرَةً فی عافِیَةٍ **فصل هفتم**، در کیفیت زیارت جناب ابی الفضل عباس بن امیر المؤمنین علیه السلام است شیخ مفید و محمد بن المشهدی و دیگران روایت کرده اند که چون خواهی زیارت حضرت عباس کنی میروی بسمت حرم آنجناب همینکه بدر حرم رسیدی بایست و بگو سَلامُ اللهِ وَسَلامُ مَلائِكَتِهِ الْمُقَرَّبینَ وَاَنْبِیائِهِ الْمُرْسَلینَ وَعِبادِهِ الصّالِحینَ وَجَمیعِ الشُّهَداءِ وَالصِّدّیقینَ وَالزّاكِیاتُ الطَّیِّباتُ فیما تَغْتَدی وَتَرُوحُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ اَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلیمِ وَالتَّصْدیقِ وَالْوَفاءِ وَالنَّصیحَةِ لِخَلَفِ النَّبِیِّ الْمُرْسَلِ وَالسِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ وَالدَّلیلِ الْعالِمِ وَالْوَصِیِّ الْمُبَلِّغِ





وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ فَجَزاكَ اللهُ عَنْ رَسُولِهِ وَعَنْ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَعَنْ فاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ صَلَواتُ اللهِ عَلَیْهِمْ اَفْضَلَ الْجَزاءِ بِما صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَاَعَنْتَ فَنِعْمَ عُقْبَی الدّارِ لَعَنَ اللهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ حالَ بَیْنَكَ وَبَیْنَ ماءِ الْفُراتِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً وَاَنَّ اللهَ مُنْجِزٌ لَكُمْ ما وَعَدَكُمْ جِئْتُكَ یَا ابْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وافِداً اِلَیْكُمْ وَقَلْبی مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَتابِعٌ وَاَنَا لَكُمْ تابِعٌ وَنُصْرَتی لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّی یَحْكُمَ اللهُ وَهُوَ خَیْرُ الْحاكِمینَ فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لا مَعَ عَدُوِّكُمْ اِنّی بِكُمْ وَبِاِیابِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنینَ وَبِمَنْ خالَفَكُمْ وَقَتَلَكُمْ مِنَ الْكافِرینَ قَتَلَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكُمْ بِالْاَیْدی وَالْاَلْسُنِ پس داخل شو و بچسبان خود را بضریح و بگو در حالیکه رو بقبله باشی اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصّالِحُ الْمُطیعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِمْ وَسَلَّمَ وَالسَّلامُ عَلَیْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَرِضْوانُهُ وَعَلی رُوحِكَ وَبَدَنِكَ اَشْهَدُ وَاُشْهِدُ اللهَ اَنَّكَ مَضَیْتَ عَلی ما مَضی عَلَیْهِ الْبَدْرِیُّونَ وَالْمُجاهِدُونَ فی سَبیلِ اللهِ الْمُناصِحُونَ لَهُ فی جِهادِ اَعْدائِهِ الْمُبالِغُونَ فی نُصْرَةِ اَوْلِیائِهِ الذّابُّونَ عَنْ اَحِبّائِهِ فَجَزاكَ اللهُ اَفْضَلَ الْجَزاءِ وَاَكْثَرَ الْجَزاءِ وَاَوْفَرَ الْجَزاءِ وَاَوْفی جَزاءِ اَحَدٍ مِمَّنْ وَفی بِبَیْعَتِهِ وَاسْتَجابَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَاَطاعَ وُلاةَ اَمْرِهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بالَغْتَ فِی النَّصیحَةِ وَاَعْطَیْتَ غایَةَ الْمَجْهُودِ فَبَعَثَكَ اللهُ فِی الشُّهَداءِ وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ اَرْواحِ السُّعَداءِ وَاَعْطاكَ مِنْ جِنانِهِ اَفْسَحَها مَنْزِلاً وَاَفْضَلَها غُرَفاً وَرَفَعَ ذِكْرَكَ فی عِلِّیّینَ وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِیّینَ وَالصِّدّیقینَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحینَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفیقاً اَشْهَدُ اَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَنْكُلْ وَاَنَّكَ مَضَیْتَ عَلی بَصیرَةٍ مِنْ اَمْرِكَ مُقْتَدِیاً بِالصّالِحینَ وَمُتَّبِعاً لِلنَّبِیّینَ فَجَمَعَ اللهُ بَیْنَنا وَبَیْنَكَ وَبَیْنَ رَسُولِهِ وَاَوْلِیائِهِ فی مَنازِلِ الْمُخْبِتینَ فَاِنَّهُ اَرْحَمُ الرّاحِمینَ پس و بسوی بالای سر و دو رکعت نماز کن و بعد از این هر چه خواستی نماز کن و بسیار بخوان خدا را و بگو در عقب نماز ها اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلا تَدَعْ لی فی هٰذَا الْمَكانِ الْمُكَرَّمِ وَالْمَشْهَدِ الْمُعَظَّمِ ذَنْباً اِلّا غَفَرْتَهُ وَلا هَمّاً اِلّا فَرَّجْتَهُ وَلا مَرَضاً اِلّا شَفَیْتَهُ وَلا عَیْباً اِلّا سَتَرْتَهُ وَلا

رِزْقاً اِلّا بَسَطْتَهُ وَلا خَوْفاً اِلّا آمَنْتَهُ وَلا شَمْلاً اِلّا جَمَعْتَهُ وَلا غائِباً اِلّا حَفِظْتَهُ وَلا
دَیْناً اِلّا اَدَّیْتَهُ وَلا حاجَةً مِنْ حَوائِجِ الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ لَکَ فیها رِضًی وَلِیَ فیها صَلاحٌ اِلّا
قَضَیْتَها یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ پس برگرد بسوی ضریح و بایست نزد پا و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا
اَبَا الْفَضْلِ الْعَبّاسَ بْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یَا ابْنَ اَوَّلِ الْقَوْمِ اِسْلاماً وَاَقْدَمِهِمْ ایماناً وَاَقْوَمِهِمْ بِدینِ اللهِ وَاَحْوَطِهِمْ عَلَی الْاِسْلامِ اَشْهَدُ
لَقَدْ نَصَحْتَ لِلّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَخیکَ فَنِعْمَ الْاَخُ الْمُواسی فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْکَ وَلَعَنَ اللهُ
اُمَّةً ظَلَمَتْکَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْکَ الْمَحارِمَ وَانْتَهَکَتْ حُرْمَةَ الْاِسْلامِ فَنِعْمَ الصّابِرُ
الْمُجاهِدُ الْمُحامِی النّاصِرُ وَالْاَخُ الدّافِعُ عَنْ اَخیهِ الْمُجیبُ اِلی طاعَةِ رَبِّهِ الرّاغِبُ فیما زَهِدَ
فیهِ غَیْرُهُ مِنَ الثَّوابِ الْجَزیلِ وَالثَّناءِ الْجَمیلِ فَاَلْحَقَکَ اللهُ بِدَرَجَةِ آبائِکَ فی دارِ النَّعیمِ
اَللّٰهُمَّ اِنّی تَعَرَّضْتُ لِزِیارَةِ اَوْلِیائِکَ رَغْبَةً فی ثَوابِکَ وَرَجاءً لِمَغْفِرَتِکَ وَجَزیلِ اِحْسانِکَ
فَاَسْئَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ وَاَنْ تَجْعَلَ رِزْقی بِهِمْ دارّاً وَعَیْشی بِهِمْ قارّاً
وَزِیارَتی بِهِمْ مَقْبُولَةً وَحَیاتی بِهِمْ طَیِّبَةً وَاَدْرِجْنی اِدْراجَ الْمُکْرَمینَ وَاجْعَلْنی مِمَّنْ یَنْقَلِبُ
مِنْ زِیارَةِ مَشاهِدِ اَحِبّائِکَ مُفْلِحاً مُنْجِحاً قَدِ اسْتَوْجَبَ غُفْرانَ الذُّنُوبِ وَسَتْرَ الْعُیُوبِ وَکَشْفَ
الْکُرُوبِ اِنَّکَ اَهْلُ التَّقْوی وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ و چون خواستی وداع کنی آنحضرت را جهت بیرون آمدن پس
برو نزد قبر و بگو اَسْتَوْدِعُکَ اللهَ وَاَسْتَرْعیکَ وَاَقْرَءُ عَلَیْکَ السَّلامَ آمَنّا بِاللهِ وَبِرَسُولِهِ
وَبِکِتابِهِ وَبِما جاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللهِ اَللّٰهُمَّ اکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدینَ اَللّٰهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ
الْعَهْدِ مِنْ زِیارَةِ قَبْرِ ابْنِ اَخی رَسُولِکَ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَارْزُقْنی زِیارَتَهُ اَبَداً ما اَبْقَیْتَنی
وَاحْشُرْنی مَعَهُ وَمَعَ آبائِهِ فِی الْجِنانِ وَعَرِّفْ بَیْنی وَبَیْنَهُ وَبَیْنَ رَسُولِکَ وَاَوْلِیائِکَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَوَفَّنی عَلَی الْایمانِ بِکَ وَالتَّصْدیقِ بِرَسُولِکَ وَالْوِلایَةِ لِعَلِیِّ بْنِ اَبی
طالِبٍ وَالْاَئِمَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ وَالْبَرائَةِ مِنْ عَدُوِّهِمْ فَاِنّی رَضیتُ بِذلِکَ وَصَلَّی اللهُ عَلی
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ پس دعا کن از برای خود و بجهت والدین خود و از برای مردمان مؤمن و زنهای مؤمنه
اختیار کن از دعا هر دعائی را که میخواهی **خاتمه** در ذکر بعض مطالبیکه متعلق است





باین باب پوشیده نماند که چون این رساله شریفه حسب خواهش عالیجناب مشهدی عباسعلی جمع و
تالیف شده لهذا ما در ترتیب جمع و اختصار در بعض مطالب و اطالة الکلام در چیزهای دیگر
و اکتفا در نقل از تحفة الزائر و غیر اینها تمام بخواهش و میل ایشان رفتار نمودیم و آنچه از ما خواسته
در این درج نمودیم و از جمله چیزهائیکه خواهش نموده آنستکه در مکتوب خود بالخصوص درج
کرده که زیارت جناب حر و جناب عون و مختصری از مقام امام جعفر صادق و مقام حضرت حجة عجل الله
فرجه که در کربلا است و سایر مقامات مثل خیمه گاه و وادی ایمن و زیارت اهل قبور اشاره دهید
کوم مخفی نماناد که در این [illegible] مزاریه که معروف و مرجع است علامه مجلسی ره غالب مزار بحار را
از اکثر آنها جمع نموده مانند کامل الزیارة و مصباح الزائر و مزار شیخ مفید و مزار محمد بن
المشهدی که در بحار تعبیر از او شده بمزار کبیر و مزار شهید اول ره و مزار قدیم و غیر اینها از مزارات
علماء متأخرین چون مزار بحار و تحفة الزائر علامه مجلسی و مزار آقا جمال الدین و مزار شیخ خضر
و عمدة الرضویة و مزار فلک النجاة و غیر اینها که تمام بحمد الله تعالی موجود و بنظر این حقیر رسیده
و از آن نقل نموده ام هیچ واقف نشدم بر کلامیکه متعرض یکی از اینها جز زیارت اهل قبور شده
باشد بلکه در خصوص مدفن جناب حر و عون نیز در این کتب مزاریه و سایر کتب چیزی متعرض
نشده اند بلی سید العلماء و الفقهاء الاماجد سید مهدی قزوینی در مزار کتاب خود که موسوم بفلک النجاة
است گفته که مستحب است زیارت کسانیکه در راه امام حسین علیه السلام شهید شده اند چه آنها که در
حایر نزد آنحضرت مدفون اند و چه آنانکه بیرون از حایر اند مثل عباس و حبیب و حر و مسلم بن عقیل
و هانی بن عروه در کوفه و عون بن عبد الله بن جعفر این کلام ظاهر بلکه صریح است که بودن عون
در این مکان نزد ایشان معتبر بوده و اما در باب جناب حر علاوه بر این عبارت سید مرحوم نیز
صاحب کتاب حجة السعادة فی حجة الشهادة ذکر و قسم بعد از شهادت حضرت سید الشهداء علیه
السلام گفته که عمر بن سعد روز شهادت را در کربلا بود تا روز دیگر بوقت زوال و جمیع متعلقان
بر امام زین العابدین علیه السلام و دختران امیر المؤمنین علیه السلام و دیگر زنان موکل کرد که جمله
بیست تن بودند و امام زین العابدین علیه السلام نیز بیست و دو ساله بود و امام محمد باقر علیه

النّاس جمیعاً سالو هم بودند کربلا حضور داشتند و حقیقتاً ایشان را حراست فرمود چون عمر بن
سعد از کربلا رحلت کرد قومی از بنی اسد کوچ کرده میرفتند چون بکربلا رسیدند و آنحالت را
دیدند امام حسین علیه السلام را نهاده دفن کردند و علی بن الحسین را پائین پای او و عباس را بر کنار
فرات جائی که شهید شده بود و با قبر اقربی بزرگ کندند و دفن کردند و حر بن یزید را اقرباء او
در جائیکه بشهادت رسیده بود دفن نمودند و قبرهای شهداء معیّن نیست که از آن هر یک
کدام است الا آنکه لا اشکال حایر محیط است بجمله انتهی و مستند فرمایش در کلام کتاب کامل بهائی
است که از مؤلفات شیخ عالم جلیل حسن بن علی الطبرسی طاب سرّه القدسی است و چون حقیر
تمام کامل را نیافتم بلکه قطعه از او ادراک نموده هر چند تفحص کردم مطلع نشدم تا عبارت او را
بعینه نقل کنم و یکی از فضلاء و مهره فن خبر داد مرا بجز یکه حاصلش آنست وقتی مراجعه
کردم در یکی از شروح قاموس که بلسان ترکی بود بجهة تعیین معنی نواویس که در خطبهٔ
حضرت سید الشهداء در وقت عزیمت بعراق واقع است کانی باوصالی تتقطعها عسلان
الفلوات بین النواویس و کربلا در آنجا دیدم که صاحب کتاب متعرض شده مدفن جناب
حر او بیان کرده سبب قتل را در آنجا و چون عبارات شرا در دست مستحضر نیستم ذکر
نمیکنم و بالجمله ما را در مقام تعیین همین قدر کافی است بعلاوه آنکه شیخ شهید علیه الرحمه
در کتاب شریف دروس میفرماید بعد از ذکر فضائل زیارت حضرت ابی عبد الله الحسین ع و
هر گاه زیارت کرد آنجناب را پس زیارت کند فرزندش علی بن الحسین ع را و زیارت کند شهداء را
و برادرش حضرت عباس را و زیارت کند حر بن یزید را الخ و اینکلام ظاهر بلکه صریح است
که در عصر شهید قبر حر بن یزید در آنجا معروف و نزد آن شیخ جلیل بصفت اعتبار موصوف
بوده زیاده بر این دیگر ما چیزی نمیخواهیم و امّا در باب مقامین که یکی واقع است در کنار نهر
حسینی با قبهٔ مختصر و معروف است بمقام مهدی صلوات الله علیه و دیگری که واقع است در
میان بستان نزدیک بهمان مقام با قبهٔ عالیه از مقام اولی و معروف است بمقام حضرت صادق
مفصلاً نیز چیزی در باب آنها ندیده و شاید مقام حضرت صادق علیه السلام همان شریعه الجعفر

این

باشد



باشد که مستحبست در آنجا غسل زیارت کرده شود چنانچه علامه مجلسی ره استظهار فرموده و کلام
ایشان خواهد آمد در باب زیارات و اثر نقل شده و امّا زیارت اهل قبور را پس از این ان شاء الله در مقام خودش
ذکر خواهیم نمود باز رجوع شود مؤلف گوید که ما در باب زیارات ظاهرین اشاره کرده ایم
بفضیلت زیارت علماء و ذکر نموده ایم جمله از آن بزرگوارانی که در آن بلد طیّبه مدفونند و الحال
نیز مختصراً گوئیم که جمله از علماء کبار در کربلای معلی مدفونند که بایست بفیض زیارت و هدیهٔ
تلاوت قرآن بروح پرفتوح آنها رسید مانند شیخ جلیل و فقیه بی بدیل جمال السالکین احمد بن
فهد الحلی الاسدی که قبرش نزدیک بخیمه گاه در بستانی واقع است و بقعه و قبهٔ عالیه دارد و آن
بوستان سابقاً باغ نقیب علویین بوده و ارباب تقوی و قدس چون بخاک وی بگذرند شرط تعظیم
بجای آورند و از باطن آن شیخ بزرگوار استمداد نمایند و صاحب نامه دانشوران گفته که کرامات
چند از آن مزار شریف حکایت میشود که نگارش آنها موجب اطناب گردد مانند شیخ مشایخ
متأخرین و عماد علماء و مجتهدین استاد اکبر آقای بهبهانی که اسم شریفش محمد باقر است قبر شریفش
واقع است در روضهٔ منوّرهٔ حضرت ابی عبد الله الحسین علیه السلام در رواق پائین پای شهداء در
صندوق بزرگ و با او ست سید اجل اکمل آقا سید علی صاحب ریاض شرح نافع در فقه و
مانند شیخ محقق جلیل و عالم بی بدیل محدث بحرانی ره صاحب حدائق قبر شریفش در روضه
مطهره پائین پای شهداء واقع است و در سابق بشرح رفت که علمای انساب گفته اند که
سید مرتضی و رضی نیز در کربلا مدفونند در نزدیکی حرم حضرت ابی عبد الله ع و مانند سید
جلیل عالم عابد آقا سید محمد مجاهد نجل آقا سید علی مذکور و مزارش واقع است در بقعه که
در وسط بازار ابی الفضل علیه السلام است و مانند جمعی دیگر از اکابر چون عالم کامل جامع
منقول و معقول آقا شیخ محمد حسین صاحب فصول در اصول که قبرش واقع است در نزدیک
در صحن حضرت ابی عبد الله ع آنا دیکه بازار حضرت عباس مفتوح میشود و مقابل قبر آنجناب
مزار فاضل اردکانی و آقا سید ابراهیم صاحب ضوابط است و قبر مرحوم آقا شیخ زین العابدین
ره نزدیک باب قاضی الحاجات است و مزار شیخ العراقین مرحوم شیخ عبد الحسین استاد

شیخ

شیخنا علامه نوری طاب ثراه واقع است در باب ساباطیه و غیر ایشان و چون بنا بر استقصاء
نیست و مراعات اختصار باید شود در اینمقام بهمین جزئی قناعت کردیم **مقصد دوم**
در بیان فضیلت و کیفیت زیارات مخصوصه حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام است و در آن
نه فصل است **فصل اول** در بیان فضیلت و کیفیت زیارت آنحضرت است در اول رجب
و نیمه آن شیخ طوسی ره و سید ابن طاوس ره و جعفر بن محمد بن قولویه ره و شیخ مفید ره و دیگران
بسند معتبر از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده اند که فرمودند هر که زیارت کند امام
حسین علیه السلام را در روز اول ماه رجب البته حقتعالی بیامرزد او را و بسندهای صحیح و معتبر
منقولست که ابن ابی نصر بزنطی از حضرت امام رضا علیه السلام سؤال کرد که در کدام وقت بهتر
است که زیارت کنیم حضرت امام حسین علیه السلام را فرمود که در نصف رجب و نصف شعبان
**مؤلف گوید** که کافی است اینحدیث شریف از برای بیان فضیلت زیارت آنحضرت در نیمه
رجب چه واقع شده این در مقابل نیمه شعبان با آن فضائلی که از برای زیارت نیمه شعبان است
چنانچه بعد از این مذکور خواهد شد انشاء الله تعالی دلالت دارد بر تمام فضیلت از
برای زیارت نیمه رجب و کمال شأن و علو مرتبت آن و اما ذکر الفاظ زیارت در این دو
وقت شریف پس از اینقرار است زیارت اول رجب شیخ مفید و سید ابن طاوس رحمهما الله تصریح نموده
که این زیارت که ذکر میشود برای روز اول رجب و شب اول و شب نیمه شعبان است و لکن شهید
اول در مزار فرموده که از جمله زیارتهای مخصوصه زیارت روز اول ماه رجب و شب آن و روز
و شب نیمه ماه رجب که شب غفیله گویند و روز آنشب و شب نصف شعبان و روز آن است
پس شروع کرده در الفاظ زیارت پس حسب فرموده ایشان این زیارت برای شش
وقت و مخفی نماند که در اسامی زیارت حضرت باهم متفقند و لکن شیخ مفید زیارت علی
بن الحسین و شهدا را ذکر نموده مخالف آنچه ابن طاوس در مصباح و اقبال نقل کرده و شهید
در مزار جمع ما بین هر دو فرموده ما نیز چنین کنیم پس گوئیم هرگاه خواهی زیارت کنی
حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام را در آن اوقات که گفته شد پس غسل کن و پاکیزه ترین





جامهای خود را بپوش و بایست در در قبه مطهره آنحضرت رو بقبله و سلام کن بر رسول
خدا صلی الله علیه و بر امیر المؤمنین و فاطمه و امام حسن و امام حسین علیهم السلام و همچنین بر باقی
ائمه هدی صلوات الله علیهم اجمعین و بعد از آن داخل شو و بایست نزد ضریح مقدس و صد
مرتبه بگو الله اکبر و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ خَاتَمِ النَّبِیِّینَ
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ سَیِّدِ الْمُرْسَلِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیِّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا حُسَیْنَ بْنَ عَلِیٍّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِسَاءِ
الْعَالَمِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا وَلِیَّ اللهِ وَ ابْنَ وَلِیِّهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا صَفِیَّ اللهِ وَ ابْنَ صَفِیِّهِ
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا حُجَّةَ اللهِ وَ ابْنَ حُجَّتِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا حَبِیبَ اللهِ وَ ابْنَ حَبِیبِهِ اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ یَا سَفِیرَ اللهِ وَ ابْنَ سَفِیرِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا خَازِنَ الْکِتَابِ الْمَسْطُورِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یَا وَارِثَ التَّوْرَاةِ وَ الْاِنْجِیلِ وَ الزَّبُورِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا اَمِینَ الرَّحْمٰنِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا
شَرِیکَ الْقُرْآنِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا عَمُودَ الدِّینِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بَابَ حِکْمَةِ رَبِّ الْعَالَمِینَ
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بَابَ حِطَّةٍ الَّذِی مَنْ دَخَلَهُ کَانَ مِنَ الْآمِنِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا عَیْبَةَ
عِلْمِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا مَوْضِعَ سِرِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ثَارَ اللهِ وَ ابْنَ ثَارِهِ وَ الْوِتْرَ
الْمَوْتُورَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَ عَلَی الْاَرْوَاحِ الَّتِی حَلَّتْ بِفِنَائِکَ وَ اَنَاخَتْ بِرَحْلِکَ بِاَبِی اَنْتَ
وَ اُمِّی وَ نَفْسِی یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الْمُصِیبَةُ وَ جَلَّتِ الرَّزِیَّةُ بِکَ عَلَیْنَا وَ عَلَی جَمِیعِ
اَهْلِ الْاِسْلامِ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسَّسَتْ اَسَاسَ الظُّلْمِ وَ الْجَوْرِ عَلَیْکُمْ اَهْلَ الْبَیْتِ وَ لَعَنَ اللهُ
اُمَّةً دَفَعَتْکُمْ عَنْ مَقَامِکُمْ وَ اَزَالَتْکُمْ عَنْ مَرَاتِبِکُمُ الَّتِی رَتَّبَکُمُ اللهُ فِیهَا بِاَبِی اَنْتَ وَ اُمِّی وَ
نَفْسِی یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ اَشْهَدُ لَقَدِ اقْشَعَرَّتْ لِدِمَائِکُمْ اَظِلَّةُ الْعَرْشِ مَعَ اَظِلَّةِ الْخَلَائِقِ
وَ بَکَتْکُمُ السَّمَاءُ وَ الْاَرْضُ وَ سُکَّانُ الْجِنَانِ وَ الْبَرُّ وَ الْبَحْرُ صَلَّی اللهُ عَلَیْکَ عَدَدَ مَا فِی عِلْمِ
اللهِ لَبَّیْکَ دَاعِیَ اللهِ اِنْ کَانَ لَمْ یُجِبْکَ بَدَنِی عِنْدَ اسْتِغَاثَتِکَ وَ لِسَانِی عِنْدَ اسْتِنْصَارِکَ
فَقَدْ اَجَابَکَ قَلْبِی وَ سَمْعِی وَ بَصَرِی سُبْحَانَ رَبِّنَا اِنْ کَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولاً اَشْهَدُ اَنَّکَ
طُهْرٌ طَاهِرٌ مُطَهَّرٌ مِنْ طُهْرٍ طَاهِرٍ مُطَهَّرٍ طَهُرْتَ وَ طَهُرَتْ بِکَ الْبِلَادُ وَ طَهُرَتْ اَرْضٌ اَنْتَ

بها وطهر بها جنهاتک اشهد انک قد امرت بالقسط والعدل ودعوت الیهما وانک
صادق صدیق صدقت فیما دعوت الیه وانک ثار الله فی الارض واشهد انک
قد بلغت عن الله وعن جدک رسول الله وعن ابیک امیر المؤمنین وعن اخیک الحسن
ونصحت وجاهدت فی سبیل الله وعبدته مخلصا حتی اتیک الیقین فجزاک الله خیر
جزاء السابقین وصلی الله علیک وسلم تسلیما اللهم صل علی محمد وآل محمد وصل
علی الحسین المظلوم الشهید الرشید قتیل العبرات واسیر الکربات صلوة نامیة
زاکیة مبارکة یصعد اولها ولا ینفد آخرها افضل ما صلیت علی احد من اولاد
انبیائک المرسلین یا اله العالمین انگاه قبر مطهر را ببوس و روی راست خود را بر قبر گذار
بعد از ان روی چپ را بگذار و دور قبر بگرد و طواف کن و چهار جانب قبر را ببوس شیخ مفید رحمه
الله فرموده انگاه برو بسوی قبر علی بن الحسین ع و بایست نزد قبر انجناب و بگو السلام علیک
ایها الصدیق الطیب الزکی الحبیب المقرب وابن ریحانة رسول الله السلام علیک من
شهید محتسب ورحمة الله وبرکاته ما اکرم مقامک واشرف منقلبک اشهد لقد
شکر الله سعیک واجزل ثوابک والحقک بالذروة العالیة حیث الشرف کل الشرف
وفی الغرف السامیة کما من علیک من قبل وجعلک من اهل البیت الذین اذهب الله
عنهم الرجس وطهرهم تطهیرا صلوات الله علیک ورحمة الله وبرکاته ورضوانه
فاشفع ایها السید الطاهر الی ربک فی حط الاثقال عن ظهری وتخفیفها عنی وارحم
ذلی وخضوعی لله وللسید ابیک صلی الله علیکما پس بچسبان خود را بر قبر و بگو زاد
الله فی شرفکم فی الآخرة کما شرفکم فی الدنیا واسعدکم کما اسعد بکم واشهد انکم اعلام
الدین ونجوم العالمین والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته پس رو کن بسوی شهدا و
بگو السلام علیکم یا انصار الله وانصار رسوله وانصار علی بن ابی طالب وانصار
فاطمة وانصار الحسن والحسین وانصار الاسلام اشهد لقد نصحتم لله وجاهدتم
فی سبیله فجزاکم الله عن الاسلام واهله افضل الجزاء فزتم والله فوزا عظیما یا

انکم قد
عن قد





لیتنی کنت معکم فافوز فوزا عظیما اشهد انکم احیاء عند ربکم ترزقون اشهد انکم
الشهداء والسعداء وانکم الفائزون فی درجات العلی والسلام علیکم ورحمة الله وبرکا[ته]
بعد از آن باز گرد بسوی پائین پا و نزدیک سر مبارک آنحضرت و نماز زیارت بکن و دعا کن برای خود و پدر
و مادر خود و برای برادران مؤمن و سید اجل علی بن طاوس ره در کتاب اقبال و مصباح بعد از
ذکر زیارت حضرت و گذاردن روی راست و چپ بر قبر و بوسیدن چهار طرف فرموده پس برو و بایست
نزد قبر علی بن الحسین ع رو بقبله و بگو السلام من الله والسلام من ملائکته المقربین
وانبیائه المرسلین وعباده الصالحین وجمیع اهل طاعته من اهل السموات والارضین
علی ابی عبد الله الحسین بن علی ورحمة الله وبرکاته السلام علیک یا اول قتیل من نسل
خیر سلیل من سلالة ابراهیم الخلیل صلی الله علیک وعلی ابیک اذ قال فیک قتل
الله قوما قتلوک یا بنی ما اجرأهم علی الرحمن وعلی انتهاک حرمة الرسول علی الدنیا بعدک
العفا اشهد انک ابن حجة الله وابن امینه حکم الله لک علی قاتلیک واصلاهم جهنم و
ساءت مصیرا وجعلنا الله یوم القیمة من ملاقیک ومرافقیک ومرافقی جدک وابیک
وعمک واخیک وامک المظلومة الطاهرة المطهرة ابرء الی الله ممن قتلک وقاتلک و
اسئل الله مرافقتکم فی دار الخلود والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته السلام علی
العباس بن امیر المؤمنین السلام علی جعفر بن امیر المؤمنین ع السلام علی عبید الله بن
امیر المؤمنین السلام علی عبد الله بن امیر المؤمنین ع السلام علی ابی بکر ابن امیر المؤمنین
السلام علی عثمان بن امیر المؤمنین ع السلام علی القاسم بن الحسن بن امیر المؤمنین ع
السلام علی ابی بکر بن الحسن ع السلام علی عبید الله بن الحسن ع السلام علی محمد بن عبد
الله بن جعفر بن ابی طالب السلام علی جعفر بن عقیل السلام علی عبد الرحمن بن عقیل
السلام علی عبد الله بن مسلم بن عقیل السلام علی محمد بن ابی سعید بن عقیل السلام
علی عون بن عبد الله بن جعفر بن ابی طالب السلام علی عبد الله بن مسلم بن عقیل
السلام علیکم یا اهل بیت المصطفی السلام علیکم یا اهل الشکر والرضا السلام علیکم یا

مقابل قبر علی بن الحسین ع

السلام علی عبد الله بن الحسین الطفل الرضیع

اَنتم اَدِلّاءُ اللّهِ وَرِجالُهُ مِن اَهلِ الحَقِّ وَالبَلوی وَالمُجاهِدینَ عَلی بَصیرَةٍ فی سَبیلِهِ اَشهَدُ
اَنَّکُم کَما قالَ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ وَکاَیِّن مِن نَبِیٍّ قاتَلَ مَعَهُ رِبِّیُّونَ کَثیرٌ فَما وَهَنُوا لِما اَصابَهُم فی
سَبیلِ اللّهِ وَما ضَعُفُوا وَمَا استَکانُوا وَاللّهُ یُحِبُّ الصّابِرینَ فَما ضَعُفتُم وَمَا استَکَنتُم
حَتّی لَقیتُمُ اللّهَ عَلی سَبیلِ الحَقِّ وَنُصرَةِ کَلِمَةِ اللّهِ التّامَّةِ صَلَّی اللّهُ عَلَیکُم وَعَلی اَرواحِکُم
وَاَبدانِکُم وَسَلَّمَ تَسلیماً فُزتُم وَاللّهِ وَلَوَدِدتُ اَنّی کُنتُ مَعَکُم فَاَفُوزَ فَوزاً عَظیماً اَبشِرُوا
بِمَوعِدِ اللّهِ الَّذی لا خُلفَ لَهُ اِنَّهُ لا یُخلِفُ المیعادَ اَشهَدُ اَنَّکُمُ النُّجَباءُ وَسادَةُ الشُّهَداءِ فِی
الدُّنیا وَالآخِرَةِ وَاَشهَدُ اَنَّکُم جاهَدتُم فی سَبیلِ اللّهِ وَقُتِلتُم عَلی مِنهاجِ رَسُولِ اللّهِ اَنتُمُ
السّابِقُونَ وَالمُجاهِدُونَ اَشهَدُ اَنَّکُم اَنصارُ اللّهِ وَاَنصارُ رَسُولِهِ اَلحَمدُ لِلّهِ الَّذی صَدَقَکُم
وَعدَهُ وَاَراکُم ما تُحِبُّونَ وَالسَّلامُ عَلَیکُم وَرَحمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ بعد از آن متوجه و سلام
بر شهدا او بگو اَلسَّلامُ عَلی سَعیدِ بنِ عَبدِاللّهِ الحَنَفِیِّ اَلسَّلامُ عَلی حُرِّ بنِ یَزیدَ الرِّیاحِیِّ اَلسَّلامُ
عَلی زُهَیرِ بنِ القَینِ اَلسَّلامُ عَلی حَبیبِ بنِ مُظاهِرٍ اَلسَّلامُ عَلی مُسلِمِ بنِ عَوسَجَةَ اَلسَّلامُ عَلی
بُرَیرِ بنِ خُضَیرٍ اَلسَّلامُ عَلی عَبدِاللّهِ بنِ عُمَیرٍ اَلسَّلامُ عَلی نافِعِ بنِ هِلالٍ اَلسَّلامُ عَلی مُنذِرِ بنِ
المُفَضَّلِ الجُعفِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عَمرِو بنِ قُرَظَةَ الاَنصارِیِّ اَلسَّلامُ عَلی اَبی ثُمامَةَ الصّائِدِیِّ
اَلسَّلامُ عَلی جَونٍ مَولی اَبی ذَرٍّ الغِفارِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عَبدِالرَّحمنِ بنِ عَبدِاللّهِ الاَزدِیِّ
اَلسَّلامُ عَلی عَبدِاللّهِ وَعَبدِالرَّحمنِ ابنَی عُروَةَ اَلسَّلامُ عَلی سَیفِ بنِ الحارِثِ اَلسَّلامُ عَلی
مالِکِ بنِ عَبدِاللّهِ الحائِرِیِّ اَلسَّلامُ عَلی حَنظَلَةَ بنِ اَسعَدَ الشّامِیِّ اَلسَّلامُ عَلی قاسِمِ بنِ الحارِثِ
الکاهِلِیِّ اَلسَّلامُ عَلی بَشیرِ بنِ عَمرٍو الحَضرَمِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عابِسِ بنِ شَبیبٍ الشّاکِرِیِّ
اَلسَّلامُ عَلی حَجّاجِ بنِ مَسرُوقٍ الجُعفِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عَمرِو بنِ خَلَفٍ وَسَعیدٍ مَولاهُ اَلسَّلامُ
عَلی حَیّانَ بنِ الحارِثِ اَلسَّلامُ عَلی مُجَمِّعِ بنِ عَبدِاللّهِ العائِذِیِّ اَلسَّلامُ عَلی نُعَیمِ بنِ عَجلانَ
اَلسَّلامُ عَلی عَبدِالرَّحمنِ بنِ یَزیدَ اَلسَّلامُ عَلی عَمرِو بنِ اَبی کَعبٍ اَلسَّلامُ عَلی سُلَیمانَ بنِ عَوفٍ
الحَضرَمِیِّ اَلسَّلامُ عَلی قَیسِ بنِ مُسهِرٍ الصَّیداوِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عُثمانَ بنِ عُروَةَ الغِفارِیِّ
اَلسَّلامُ عَلی عَیلانَ بنِ عَبدِالرَّحمنِ اَلسَّلامُ عَلی قَیسِ بنِ عَبدِاللّهِ الهَمدانِیِّ اَلسَّلامُ عَلی





عُمَیرِ بنِ کَنّادٍ اَلسَّلامُ عَلی جَبَلَةَ بنِ عَبدِاللّهِ اَلسَّلامُ عَلی مُسلِمِ بنِ کَنّادٍ اَلسَّلامُ عَلی سُلَیمانَ
بنِ سُلَیمانَ الاَزدِیِّ اَلسَّلامُ عَلی حَمّادِ بنِ حَمّادٍ الخُزاعِیِّ المُرادِیِّ اَلسَّلامُ عَلی عامِرِ بنِ مُسلِمٍ
وَمَولاهُ مُسلِمٍ اَلسَّلامُ عَلی بَدرِ بنِ رُقَیطٍ وَابنَیهِ عَبدِاللّهِ وَعُبَیدِاللّهِ اَلسَّلامُ عَلی رُمَیثِ
بنِ عَمرٍو اَلسَّلامُ عَلی سُفیانَ بنِ مالِکٍ اَلسَّلامُ عَلی زُهَیرِ بنِ سَیّارٍ اَلسَّلامُ عَلی قاسِطٍ
وَکَرِشٍ ابنَی زُهَیرٍ اَلسَّلامُ عَلی کِنانَةَ بنِ عَتیقٍ اَلسَّلامُ عَلی عامِرِ بنِ مالِکٍ اَلسَّلامُ عَلی مَنیعِ
بنِ زیادٍ اَلسَّلامُ عَلی نُعمانَ بنِ عَمرٍو اَلسَّلامُ عَلی جَلّاسِ بنِ عَمرٍو اَلسَّلامُ عَلی عامِرِ بنِ
جُلَیدَةَ اَلسَّلامُ عَلی زائِدَةَ بنِ مُهاجِرٍ اَلسَّلامُ عَلی شَبیبِ بنِ عَبدِاللّهِ النَّهشَلِیِّ اَلسَّلامُ
عَلی حَجّاجِ بنِ یَزیدَ اَلسَّلامُ عَلی جُوَینِ بنِ مالِکٍ اَلسَّلامُ عَلی ضُبَیعَةَ بنِ عَمرٍو اَلسَّلامُ عَلی
زُهَیرِ بنِ بَشیرٍ اَلسَّلامُ عَلی مَسعُودِ بنِ الحَجّاجِ اَلسَّلامُ عَلی عَمّارِ بنِ حَسّانٍ اَلسَّلامُ عَلی
جُندَبِ بنِ حُجَیرٍ اَلسَّلامُ عَلی سُلَیمانَ بنِ کَثیرٍ اَلسَّلامُ عَلی قاسِمِ بنِ حَبیبٍ اَلسَّلامُ عَلی اَنَسِ بنِ
الکاهِلِ الاَسَدِیِّ اَلسَّلامُ عَلی ضِرغامَةَ بنِ مالِکٍ اَلسَّلامُ عَلی زاهِرٍ مَولی عَمرِو بنِ الحَمِقِ اَلسَّلامُ
عَلی عَبدِاللّهِ بنِ یَقطُرَ رَضیعِ الحُسَینِ عَلَیهِ السَّلامُ اَلسَّلامُ عَلی مُنجِحٍ مَولَی الحُسَینِ عَلَیهِ السَّلامُ
اَلسَّلامُ عَلی سُوَیدٍ مَولی شاکِرٍ اَلسَّلامُ عَلَیکُم اَیُّهَا الرَّبّانِیُّونَ اَنتُم خِیَرَةُ اللّهِ اختارَکُمُ اللّهُ لِاَبی
عَبدِاللّهِ عَلَیهِ السَّلامُ وَاَنتُم خاصَّتُهُ اختَصَّکُمُ اللّهُ اَشهَدُ اَنَّکُم قُتِلتُم عَلَی الدُّعاءِ اِلَی الحَقِّ وَ
نَصَرتُم وَوَفَیتُم وَبَذَلتُم مُهَجَکُم مَعَ ابنِ رَسُولِ اللّهِ صَلَّی اللّهُ عَلَیهِ وَآلِهِ وَاَنتُمُ السُّعَداءُ سَعِدتُم
وَفُزتُم بِالدَّرَجاتِ العُلی فَجَزاکُمُ اللّهُ مِن اَعوانٍ وَاِخوانٍ خَیرَ ما جازی مَن صَبَرَ مَعَ رَسُولِ اللّهِ
صَلَّی اللّهُ عَلَیهِ وَآلِهِ هَنیئاً لَکُم ما اُعطیتُم وَهَنیئاً لَکُم ما حُبیتُم طافَت عَلَیکُم مِنَ اللّهِ الرَّحمَةُ
وَبَلَغتُم بِها شَرَفَ الآخِرَةِ انگاه برگرد نزد سر مبارک امام حسین علیه السلام و نماز زیارت کن و
انچه خواهی نماز گذار و برای خود و والدین خود و برادران ایمانی دعا کن که مستجاب خواهد شد ان شاء
الله تعالی زیارت نصف رجب بدانکه از برای نیمه رجب و زیارتی است که قبل ذکر گذشت
چنانچه تاج الفقهاء شهید اول رحمه الله تصریح فرموده در مزار که در شب و روز نیمه رجب
انرا بخوانند و عبارت مزار گذشت دو قسم زیارتست که شیخ مفید در مزار نقل کرده که از زیارات

زیارت نیمهٔ رجب

مخصوص نصف رجب است که از اغسله میگویند چون قصد کردی زیارت آنحضرت را در این
وقت آمدی در صحن شریف پس داخل شو یعنی در حرم مطهر و سه مرتبه بگو الله اکبر و بایست
نزد قبر منور و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا آلَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا صَفْوَةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ
يا خِيَرَةَ اللهِ مِنْ خَلْقِهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا سادَةَ السّاداتِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا لُيُوثَ الْغاباتِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا سُفُنَ النَّجاةِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبا عَبْدِ اللهِ الْحُسَيْنِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ
عِلْمِ الْاَنْبِياءِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ آدَمَ صَفْوَةِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يا وارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اِبْراهيمَ خَليلِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ
اِسْماعيلَ ذَبيحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُوسى كَليمِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عيسى
رُوحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبيبِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفى اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يَا بْنَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضى اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ خَديجَةَ
الْكُبْرى اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا شَهيدُ بْنَ الشَّهيدِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا قَتيلُ بْنَ الْقَتيلِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا وَلِيَّ اللهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ عَلى خَلْقِهِ اَشْهَدُ
اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوةَ وَآتَيْتَ الزَّكوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَرُزِئْتَ بِوالِدِكَ
وَجاهَدْتَ عَدُوَّكَ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ تَسْمَعُ الْكَلامَ وَتَرُدُّ الْجَوابَ وَاَنَّكَ حَبيبُ اللهِ وَخَليلُهُ
وَنَجيبُهُ وَصَفِيُّهُ وَابْنُ صَفِيِّهِ يا مَوْلايَ زُرْتُكَ مُشْتاقاً فَكُنْ لي شَفيعاً اِلَى اللهِ يا سَيِّدي
وَاَسْتَشْفِعُ اِلَى اللهِ بِجَدِّكَ سَيِّدِ النَّبِيّينَ وَبِاَبيكَ سَيِّدِ الْوَصِيّينَ وَبِاُمِّكَ فاطِمَةَ سَيِّدَةِ
نِساءِ الْعالَمينَ اَلا لَعَنَ اللهُ قاتِليكَ وَلَعَنَ اللهُ ظالِميكَ وَلَعَنَ اللهُ سالِبيكَ وَمُبْغِضيكَ
مِنَ الْاَوَّلينَ وَالْآخِرينَ وَصَلَّى اللهُ عَلى سَيِّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبينَ الطّاهِرينَ آنگاه قبر مطهر
ببوس و متوجه شو بسوی علی بن الحسین علیهما السلام و آنجناب را زیارت کن و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يا مَوْلايَ وَابْنَ مَوْلايَ لَعَنَ اللهُ قاتِليكَ وَلَعَنَ اللهُ ظالِميكَ اِنّي اَتَقَرَّبُ اِلَى اللهِ بِزِيارَتِكُمْ وَ
بِمَحَبَّتِكُمْ وَاَبْرَأُ اِلَى اللهِ مِنْ اَعْدائِكُمْ وَالسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلايَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ پس برو
تا برسی بقبور شهدا رضوان الله علیهم پس بایست و بگو اَلسَّلامُ عَلَى الْاَرْواحِ الْمُنيخَةِ بِقَبْرِ اَبي

عَبْدِ اللهِ



عَبْدِ اللهِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلامُ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا طاهِرينَ مِنَ الدَّنَسِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا مَهْدِيُّونَ
اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَبْرارَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى الْمَلائِكَةِ الْحافّينَ بِقُبُورِكُمْ اَجْمَعينَ جَمَعَنَا
اللهُ وَاِيّاكُمْ في مُسْتَقَرِّ رَحْمَتِهِ وَتَحْتَ عَرْشِهِ اِنَّهُ اَرْحَمُ الرّاحِمينَ وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ
اللهِ وَبَرَكاتُهُ بعد از آن برو بحرم عباس بن امیر المؤمنین علیه السلام چون برسی بانجا بایست در
قبهٔ آنجناب و بگو سلام الله و سلام ملائکته تا آخر زیارت مرسومهٔ آنحضرت که در فصل ششم
همین باب مذکور شد **فصل دوم** در بیان فضیلت و کیفیت زیارت جناب ابی عبد الله الحسین
علیه السلام است در نیمهٔ شعبان بدانکه احادیث بسیار در فضیلت زیارت آنحضرت در نصف شعبان وارد
شده است و ذکر تمام انها منافی با اختصار است لکن بجهة تیمن و تبرک بذکر چند حدیث اکتفا
میکنیم بچند سند معتبر از حضرت امام زین العابدین و امام جعفر صادق علیهما السلام منقولست
که هر که خواهد مصافحه کنند با او روح صد و بیست و چهار هزار پیغمبر پس باید که زیارت کند
قبر ابی عبد الله الحسین علیه السلام را در نیمهٔ شعبان بدرستیکه ملائکه و ارواح پیغمبران رخصت
میطلبند و بزیارت آنحضرت می آیند پس خوشا بحال آنکه مصافحه کنند با ایشان و ایشان مصافحه
کنند با او و با ایشانند پنج پیغمبر اولوا العزم نوح و ابرهیم و موسی و عیسی و محمد صلی الله علیه
و آله علیهم اجمعین راوی گفت پرسید که بچه سبب ایشانرا اولوا العزم میگویند فرمود بجهة آنکه
ایشان مبعوث شده اند بمشرق و مغرب و جن و انس و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام
منقولست که فرمود هر که زیارت قبر آنحضرت بکند در شب نیمهٔ شعبان و غرض او محض رضای
خدا باشد و غیر از حقتعالی کسی منظورش نباشد خدا بیامرزد از آنشب گناهانش را بیامرزد هر چند
بعدد موی بزهای قبیلهٔ کلب باشد راوی تعجب کرد که همه گناهانش آمرزیده میشود فرمود که ایا
این ثواب را ز برای زیارت کنندهٔ حسین ع بسیار میدانی چگونه خدا او را نیامرزد و حال آنکه
او بمنزلهٔ کسیست که خدا را در عرش زیارت کرده باشد و سید بن طاوس روایت کرده از شیخ جلیل محمد بن
احمد بن داود قمی روایت کرده که او بسند خود روایت کرده از یونس بن یعقوب که حضرت صادق ع
فرمود ای یونس آمرزیده میشود گناهان گذشته و آینده مؤمنی که زیارت کند حضرت اباحسین

علیه السلام را

علیه السلام را در شب نیمه شعبان دریابد و میگویند که عمل از همه بیشتر یونس گفت که بجان هست آنحضرت
عجب که نیم که این همه برای کسی است که زیارت آنحضرت کند در شب نیمه شعبان فرمود یا یونس لو
خبرت الناس بما فیها لمن زار الحسین علیه السلام لقامت ذکور رجال علی الخشب حاصل معنی
بعلوم ابلغ الحطب بعی اجمال آنکه بدان ای یونس که اگر من خبر دهم مردم را بآنچه هست که در شب
نیمه شعبان است از برای زائر حسین علیه السلام هر آینه باعث شود که فحول مردان کشیده شوند
بدار یعنی از جهة عظمت و کثرت فضیلت و ثواب زیارت آنحضرت در این شب مردان مرد طاقت
نیاورند و مبادرت کنند بزیارت آنحضرت بدون تقیه پس ائمه جور و ضلال ایشانرا گرفته
و بدار کشند چنانچه نظیر این مطلب واقع شد از برای سحرهٔ فرعون هنگامیکه بحضرت موسی
علیه السلام ایمان آوردند و به تهدیدات و تخویفات فرعون اعتنائی ننمودند بلکه گفتند لاضیر
انا الی ربنا منقلبون و سید ابن طاوس ره فرموده که شاید معنی این باشد که ایشانرا ابدا
کشند از جهة عظمت آنچه که ایشانرا عنقاع روایت میکنند در فضیلت زیارت آنحضرت در این
شب و مانند دیگر نیز شده است که ذکرش مناسب نیست و اما الفاظ زیارت پس در دو نحو
رسیده اول همان زیارت اول رجب است که شیخ مفید و دیگران صریحاً فرموده اند که
انرا در شب نیمه شعبان نیز بخوانند و سید اجل علی بن طاوس ره نیز در مصباح الزائر این
زیارت را در اول رجب ذکر فرموده و در فصل زیارت نیمه شعبان فرموده و اما زیارت
مخصوصه باین شب پس بتحقیق که روایت شده که آنحضرت را زیارت کنند در این شب بان زیارتیکه
در اول رجب ذکر کردیم پس از آنجا بگیر و روز زیارت کنند و این کلام صریح است که الفاظ آن زیارت
و اختصاص آن باول رجب و شب نیمه شعبان هر دو مرویست **دوم** زیارتیست که شیخ کفعمی
در کتاب بلد الامین در زیارت نصف شعبان ذکر کرده و آنرا از حضرت صادق روایت کرده
که فرمودند در زیارت امام حسین علیه السلام نزد قبر بایستی و میگوئی اَلْحَمْدُ لِلّهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیمِ
وَالسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصّالِحُ الزَّکِیُّ اُودِعُکَ شَهادَةً مِنّی لَکَ تُقَرِّبُنی اِلَیْکَ فی
یَوْمِ شَفاعَتِکَ اَشْهَدُ اَنَّکَ قُتِلْتَ وَلَمْ تَمُتْ بَلْ بِرَجاءِ حَیوتِکَ حَیِیَتْ قُلُوبُ شیعَتِکَ

عمل نیمه شعبان





وَبِضِیاءِ نُورِکَ اهْتَدَی الطّالِبُونَ اِلَیْکَ وَاَشْهَدُ اَنَّکَ نُورُ اللّهِ الَّذی لَمْ یُطْفَأْ وَلا
یُطْفَأُ اَبَداً وَاَنَّکَ وَجْهُ اللّهِ الَّذی لَمْ یَهْلِکْ وَلا یُهْلَکُ اَبَداً وَاَشْهَدُ اَنَّ هذِهِ التُّرْبَةَ تُرْبَتُکَ
وَهذَا الْحَرَمَ حَرَمُکَ وَهذَا الْمَصْرَعَ مَصْرَعُ بَدَنِکَ لا ذَلیلَ وَاللّهِ مُعِزُّکَ وَلا مَغْلُوبَ
وَاللّهِ ناصِرُکَ هذِهِ شَهادَةٌ لی عِنْدَکَ اِلی یَوْمِ قَبْضِ رُوحی بِحَضْرَتِکَ وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَ
رَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ **مؤلف گوید** که علامهٔ مجلسی ره این زیارت را در تحفه نقل فرموده
و احتمال داده که از زیارات مطلقه باشد و در بحار نیز فرموده ظاهر این است که این زیارت
مطلقه است یعنی مختص به نیمه شعبان نیست و لکن کفعمی آنرا برای نیمه شعبان نقل کرده و ظاهر
آنستکه برای ظهور مذکور محلی نباشد زیرا که هرگز عالمی عمل مطلق را بمیل و اشتهای خود
بوقتی معین نکند و آنرا از وظائف آنوقت نشمرد پس لابد باید حمل کرد اینمطلب را برآنکه در
خبر مذکور یا در خبر دیگر تصریح باختصاص شده که بنظر شیخ کفعمی ره رسیده والله العالم
**فصل نهم** در فضیلت زیارت حضرت امام حسین علیه السلام در ماه رمضان و کیفیت زیارت آنحضرت
در شبهای قدر بسند معتبر از حضرت صادق علیه السلام سؤال کردند از فضیلت زیارت ابی عبد الله
الحسین ع در ماه مبارک رمضان فرمود که هر که بزیارت آنحضرت برود از روی خشوع و از برای خدا
و پشیمان از گناهان و طلب آمرزش کنند از آنها در یکی از سه شب از ماه رمضان در شب اول ما
یا در شب نیمه یا در شب آخر تمام گناهان و خطاهای او فرو ریزد چنانکه برگهای خشکیده
بباد تند از درختان میریزد تا آنکه از گناه پاک شود مانند روزیکه از مادر متولد شده است و
با این ثواب از برای او باشد مثل ثواب کسیکه در آن سال حج و عمره کرده باشد و دو ملک
او را ندا کنند که ندای ایشانرا هر صاحب روحی بشنود بغیر از جن و انس یکی از آنها گوید که ای
بندهٔ خدا پاک شدی پس عمل را از سر گیر و دیگری گوید که ای بندهٔ خدا دعایت مستجاب شد
پس بشارت باد ترا بآمرزش از جانب خدا و فضل بزرگ او و در حدیث معتبر دیگر فرمود که شب قدر
در دهه آخر ماه رمضان است هر که آنشب را نزد قبر امام حسین علیه السلام بسر آورد و دو رکعت یا بیشتر
نماز در آنجا بکند و از حق تعالی بهشت را سؤال کند پناه برد بسوی او از آتش جهنم حق تعالی باو عطا

در بارۀ خود اگر سؤال کرده است و بنا دهد او را از آنچه از آن حاجت است و همچنین اگر سؤال
کند که خدا بما باو هبه بنماید چیزهائیکه در این شب مقدر شده است نگاه دارد او را از
چیزهائی بدیکه در این شب مقدر شده است یا حاجتی از خدا بطلبد که در آن گناهی نباشد
امید دارم که سؤال او داده شود و از چیزهائیکه حذر کرده است نگاه داشته شود و عفو
او را قبول کند حق تعالی در حق او که از اهل بهشت و که مستوجب عذاب شده باشد و حق
تعالی بسیار خیر رساننده است بسؤال کننده و بنده خود و از امام زاده لازم التعظیم حضرت
عبد العظیم منقول است که حضرت امام محمد تقی علیه السلام فرمود که هر که زیارت کند حضرت امام حسین
علیه السلام را در شب بیست و سیم ماه رمضان المبارک و آن شبی است که امید هست شب قدر باشد
و در آن شب هر امر حکیمی جدا و مقدر میشود مصافحه کنند با او روح صد و بیست و چهار هزار پیغمبر
که همه خصوصاً طلب اذن از خدا کنند در زیارت آنحضرت در این شب و در حدیث معتبر دیگر از حضرت صادق
علیه السلام مروی است که چون شب قدر میشود منادی از آسمان هفتم از بطنان عرش ندا میکند
که حق تعالی آمرزیده کسی را که بزیارت قبر حسین علیه السلام آمده و غیر این از احادیث دیگر که بعض
از آنها در این کتاب ذکر شود انشاء الله تعالی و اما الفاظیکه زیارت کرده میشود حضرت امام حسین علیه
السلام با آن در لیالی قدر پس چنان است که شیخ مفید و محمد بن المشهدی و ابن طاوس و شهید رحمهم
الله در کتب مزار ذکر نموده اند و آن زیارت را مخصوص باین شب و عیدین قرار داده اند و شیخ
محمد بن المشهدی باسناد معتبر خود از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده و گفته که آنحضرت
فرموده است که هرگاه اراده کردی زیارت کنی ابی عبد الله الحسین علیه السلام را پس برو بمشهد آن
حضرت بعد از آنکه غسل کرده باشی و پوشیده باشی پاکیزه ترین جامه های خود را پس چون ایستادی
نزد قبر آنحضرت پس روی خود را بجانب آنحضرت کن و قبله را میان دو کتف خود قرار ده و بگو السلام
علیک یا بن رسول الله السلام علیک یا بن امیر المؤمنین السلام علیک یا بن الصدیقة
الطاهرة فاطمة سیدة نساء العالمین السلام علیک یا مولای یا ابا عبد الله و رحمة الله
و برکاته اشهد انک قد اقمت الصلوة و آتیت الزکوة و امرت بالمعروف و نهیت عن المنکر





و تلوت الکتاب حق تلاوته و جاهدت فی الله حق جهاده و صبرت علی الاذی فی جنبه
محتسبا حتی اتیک الیقین اشهد ان الذین خالفوک و حاربوک و الذین خذلوک و الذین
قتلوک ملعونون علی لسان النبی الامی و قد خاب من افتری لعن الله الظالمین لکم من
الاولین و الاخرین و ضاعف علیهم العذاب الالیم اتیتک یا مولای یا بن رسول الله زائرا
عارفا بحقک موالیا لاولیائک معادیا لاعدائک مستبصرا بالهدی الذی انت علیه
عارفا بضلالة من خالفک فاشفع لی عند ربک پس بچسبان خود را بضریح و روی خود را بر آن
گذار پس برو بجانب سر مقدس و میگوئی السلام علیک یا حجة الله فی ارضه و سمائه صلی
الله علی روحک الطیب و جسدک الطاهر و علیک السلام یا مولای و رحمة الله و برکاته پس
بچسبان خود را بقبر و بگذار صورت خود را بر آن و بگرد بجانب سر پس دو رکعت نماز زیارت کن
و نماز کن بعد از این دو رکعت آنچه میسر شود پس از آن برو بسمت پاها و زیارت کن علی بن الحسین
علیهما السلام را و بگو السلام علیک یا مولای و ابن مولای و رحمة الله و برکاته لعن الله من
ظلمک و لعن الله من قتلک و ضاعف علیهم العذاب الالیم و دعا کن بانچه میخواهی پس
زیارت کن شهدا را در حالیکه میل کنی از سمت پاها بطرف قبله پس بگو السلام علیکم ایها
الصدیقون السلام علیکم ایها الشهداء الصابرون اشهد انکم جاهدتم فی سبیل الله
و صبرتم علی الاذی فی جنب الله و نصحتم لله و لرسوله حتی اتیکم الیقین اشهد انکم احیاء
عند ربکم ترزقون فجزاکم الله عن الاسلام و اهله افضل جزاء المحسنین و جمع الله بیننا
و بینکم فی محل النعیم پس میروی بزیارت عباس بن امیر المؤمنین علیهما السلام و میرسی تا
آنجا و می ایستادی نزد آنجناب پس بگو السلام علیک یا بن امیر المؤمنین السلام علیک ایها
العبد الصالح المطیع لله و لرسوله اشهد انک قد جاهدت و نصحت و صبرت حتی اتیک الیقین
لعن الله الظالمین لکم من الاولین و الاخرین و الحقهم بدرک الجحیم پس نماز تطوع کن
در مسجد آنجناب هر چه خواهی و برمیگردی **فصل چهارم** در زیارت حضرت ابی عبد الله
الحسین علیه السلام است در عیدین یعنی عید فطر و عید قربان بسند معتبر از حضرت صادق علیه السلام

زیارت عید فطر و قربان

منقولست که هر که در یک شب از سه شب قبر امام حسین ع را زیارت کند گناهان گذشته و آینده اش آمرزیده شود شب عید فطر یا شب عید اضحی یا شب نیمه شعبان و بروایت معتبر از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام منقولست که فرموده سه شب است که هر که زیارت کند حضرت امام حسین علیه السلام را در آن شبها گناهان گذشته و آینده اش آمرزیده شود شب نصف شعبان و شب بیست و سیم ماه رمضان و شب عید فطر و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام مرویست که هر که شب عرفه در زمین کربلا باشد و بماند آنجا تا زیارت روز عید کند و برگردد نگاه دارد حق تعالی او را از شر آن سال بدانکه از برای عید فطر و اضحی روز زیارتست اوّل زیارتیست سابقاً که بجهة شبهای قدر ذکر شد چنانچه شیخ مفید و ابن طاوس و شهید رحمهم الله تصریح کرده اند و محمد بن المشهدی گفته از اد در عید نیز بخوانند دوّم زیارتیست که شیخ مفید و سید ابن طاوس و شیخ شهید رضی الله عنهم از اد ذکر نموده اند و آنرا از زیارات مخصوصه شب عید فطر و شب عید قربان شمرده اند و از اذن دخول شروع کرده اند و محمد بن المشهدی از اد در عداد مطلقات شمرده و لکن گفته که در عیدین نیز بخوانند و ظاهر عیدین روز است و برای زیارت مقدماتی نیز ذکر نموده و لکن ما در اینجا متابعت کنیم در نقل زیارت کلام مفید و سید و شهید را فرموده اند چون اراده کنی زیارت آنحضرت را در این دو شب پس بایست بر در قبّه سامیه و نظر بیفکن بجانب قبر و بگو بجهة استیذان یَا مَوْلَایَ یَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ یَا ابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ عَبْدُكَ وَ ابْنُ اَمَتِكَ الذَّلِیلُ بَیْنَ یَدَیْكَ وَ الْمُصَغَّرُ فِی عُلُوِّ قَدْرِكَ وَ الْمُعْتَرِفُ بِحَقِّكَ جَاءَكَ مُسْتَجِیراً بِكَ قَاصِداً اِلٰی حَرَمِكَ مُتَوَجِّهاً اِلٰی مَقَامِكَ مُتَوَسِّلاً اِلَی اللّٰهِ تَعَالٰی بِكَ ءَاَدْخُلُ یَا مَوْلَایَ ءَاَدْخُلُ یَا وَلِیَّ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ یَا مَلٰئِكَةَ اللّٰهِ الْمُحْدِقِینَ بِهٰذَا الْحَرَمِ الْمُقِیمِینَ فِی هٰذَا الْمَشْهَدِ پس اگر دلت خاشع شد و چشمت گریان شد پس داخل شو و مقدم دار پای راست را برپای چپ و بگو بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ فِی سَبِیلِ اللّٰهِ وَ عَلٰی مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اَنْزِلْنِی مُنْزَلاً مُبَارَكاً وَ اَنْتَ خَیْرُ الْمُنْزِلِینَ پس بگو اَللّٰهُ اَكْبَرُ كَبِیراً وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِیراً وَ سُبْحَانَ اللّٰهِ بُكْرَةً وَ اَصِیلاً وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ الْمَاجِدِ الْاَحَدِ الْمُتَفَضِّلِ الْمَنَّانِ الْمُتَطَوِّلِ الْحَنَّانِ الَّذِی مِنْ تَطَوُّلِهِ سَهَّلَ لِی زِیَارَةَ مَوْلَایَ بِاِحْسَانِهِ وَ لَمْ یَجْعَلْنِی عَنْ زِیَارَتِهِ مَمْنُوعاً وَ لَا





عَنْ ذِمَّتِهِ مَدْفُوعاً بَلْ تَطَوَّلَ وَ مَنَحَ پس داخل شو و چون بمیان روضه رسیدی بایست محاذی قبر مطهّر با حال خشوع و گریه و تضرّع و بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ نُوحٍ اَمِینِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ اِبْرٰهِیمَ خَلِیلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ مُوسٰی كَلِیمِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ عِیسٰی رُوحِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ اٰلِهِ حَبِیبِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَارِثَ عَلِیٍّ حُجَّةِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْوَصِیُّ الْبَرُّ التَّقِیُّ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ثَارَ اللّٰهِ وَ ابْنَ ثَارِهِ وَ الْوِتْرَ الْمَوْتُورَ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَ اٰتَیْتَ الزَّكٰوةَ وَ اَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَیْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ جَاهَدْتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ حَتّٰی اسْتُبِیحَ حُرْمَتُكَ وَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً پس بایست نزد سر مقدس با دل خاشع و چشم گریان پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ سَیِّدِ الْاَوْصِیَاءِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَیِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا بَطَلَ الْمُسْلِمِینَ یَا مَوْلَایَ اَشْهَدُ اَنَّكَ كُنْتَ نُوراً فِی الْاَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَ الْاَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِیَّةُ بِاَنْجَاسِهَا وَ لَمْ تُلْبِسْكَ مِنْ مُدْلَهِمَّاتِ ثِیَابِهَا وَ اَشْهَدُ اَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّینِ وَ اَرْكَانِ الْمُسْلِمِینَ وَ مَعْقِلِ الْمُؤْمِنِینَ وَ اَشْهَدُ اَنَّكَ الْاِمَامُ الْبَرُّ التَّقِیُّ الرَّضِیُّ الزَّكِیُّ الْهَادِی الْمَهْدِیُّ وَ اَشْهَدُ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوٰی وَ اَعْلَامُ الْهُدٰی وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقٰی وَ الْحُجَّةُ عَلٰی اَهْلِ الدُّنْیَا پس خود را بر قبر بچسبان و بگو اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُونَ یَا مَوْلَایَ اَنَا مُوَالٍ لِوَلِیِّكُمْ وَ مُعَادٍ لِعَدُوِّكُمْ وَ اَنَا بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَ بِاِیَابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَائِعِ دِینِی وَ خَوَاتِیمِ عَمَلِی وَ قَلْبِی لِقَلْبِكُمْ سِلْمٌ وَ اَمْرِی لِاَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ یَا مَوْلَایَ اَتَیْتُكَ خَائِفاً فَاٰمِنِّی وَ اَتَیْتُكَ مُسْتَجِیراً فَاَجِرْنِی وَ اَتَیْتُكَ فَقِیراً فَاَغْنِنِی سَیِّدِی وَ مَوْلَایَ اَنْتَ مَوْلَایَ حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَی الْخَلْقِ اَجْمَعِینَ اٰمَنْتُ بِسِرِّكُمْ وَ عَلَانِیَتِكُمْ وَ بِظَاهِرِكُمْ وَ بَاطِنِكُمْ وَ اَوَّلِكُمْ وَ اٰخِرِكُمْ وَ اَشْهَدُ اَنَّكَ التَّالِی لِكِتَابِ اللّٰهِ وَ اَمِینُ اللّٰهِ الدَّاعِی اِلَی اللّٰهِ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ لَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَ لَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِیَتْ بِهِ پس دو رکعت نماز زیارت بجا آور و چون سلام گفتی بگو اَللّٰهُمَّ اِنِّی لَكَ صَلَّیْتُ وَ لَكَ رَكَعْتُ وَ لَكَ سَجَدْتُ وَحْدَكَ لَا شَرِیكَ لَكَ فَاِنَّهُ لَا تَجُوزُ الصَّلٰوةُ وَ الرُّكُوعُ وَ السُّجُودُ اِلَّا لَكَ لِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ

اَلَّذی لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَبْلِغْهُمْ عَنّی اَفْضَلَ السَّلامِ وَ التَّحِیَّةِ وَ ارْدُدْ عَلَیَّ مِنْهُمُ السَّلامَ اَللّهُمَّ وَ هاتانِ الرَّکْعَتانِ هَدِیَّةٌ مِنّی اِلی سَیِّدِیَ الْحُسَیْنِ بْنِ عَلِیٍّ عَلَیْهِمَا السَّلامُ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ عَلَیْهِ وَ تَقَبَّلْهُما مِنّی وَ اْجْزِنی عَلَیْهِما اَفْضَلَ اَمَلی وَ رَجائی فیکَ وَ فی وَلِیِّکَ یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ پس بچسبان خود را بر قبر و ببوس آن را و بگو اَلسَّلامُ عَلَی الْحُسَیْنِ بْنِ عَلِیٍّ الْمَظْلُومِ الشَّهیدِ قَتیلِ الْعَبَراتِ وَ اَسیرِ الْکُرُباتِ اَللّهُمَّ اِنّی اَشْهَدُ اَنَّهُ وَلِیُّکَ وَ ابْنُ وَلِیِّکَ وَ صَفِیُّکَ الثّائِرُ بِحَقِّکَ اَکْرَمْتَهُ بِکَرامَتِکَ وَ خَتَمْتَ لَهُ بِالشَّهادَةِ وَ جَعَلْتَهُ سَیِّداً مِنَ السّادَةِ وَ قائِداً مِنَ الْقادَةِ وَ اَکْرَمْتَهُ بِطیبِ الْوِلادَةِ وَ اَعْطَیْتَهُ مَواریثَ الْاَنْبِیاءِ وَ جَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلی خَلْقِکَ مِنَ الْاَوْصِیاءِ فَاَعْذَرَ فِی الدُّعاءِ وَ مَنَحَ النُّصْحَ وَ بَذَلَ مُهْجَتَهُ فیکَ حَتَّی اسْتَنْقَذَ عِبادَکَ مِنَ الْجَهالَةِ وَ حَیْرَةِ الضَّلالَةِ وَ قَدْ تَوازَرَ عَلَیْهِ مَنْ غَرَّتْهُ الدُّنْیا وَ باعَ حَظَّهُ مِنَ الْاخِرَةِ بِالْاَدْنی وَ تَرَدّی فی هَواهُ وَ اَسْخَطَکَ وَ اَسْخَطَ نَبِیَّکَ وَ اَطاعَ مِنْ عِبادِکَ اُولِی الشِّقاقِ وَ النِّفاقِ وَ حَمَلَةَ الْاَوْزارِ الْمُسْتَوْجِبینَ النّارَ فَجاهَدَهُمْ فیکَ صابِراً مُحْتَسِباً مُقْبِلاً غَیْرَ مُدْبِرٍ لا تَاْخُذُهُ فِی اللّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ حَتّی سُفِکَ فی طاعَتِکَ دَمُهُ وَ اسْتُبیحَ حَریمُهُ اَللّهُمَّ الْعَنْهُمْ لَعْناً وَبیلاً وَ عَذِّبْهُمْ عَذاباً اَلیماً پس برگرد بجانب علی بن الحسین علیهما السلام و آنجناب در طرف پای مبارک حضرت حسین علیه السلام است پس بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللّهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ خاتَمِ النَّبِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْمَظْلُومُ الشَّهیدُ بِاَبی اَنْتَ وَ اُمّی عِشْتَ سَعیداً وَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً شَهیداً پس رو کن بسوی قبور شهدا رضوان الله علیهم و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ اَیُّهَا الذّابُّونَ عَنْ تَوْحیدِ اللّهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ بِما صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدّارِ بِاَبی اَنْتُمْ وَ اُمّی فُزْتُمْ فَوْزاً عَظیماً پس برو بمشهد عباس بن علی علیهما السلام و بایست نزد ضریح شریف آنجناب و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصّالِحُ وَ الصِّدّیقُ الْمُواسی اَشْهَدُ اَنَّکَ آمَنْتَ بِاللّهِ وَ نَصَرْتَ ابْنَ رَسُولِ اللّهِ وَ دَعَوْتَ اِلی سَبیلِ اللّهِ وَ واسَیْتَ بِنَفْسِکَ فَعَلَیْکَ مِنَ اللّهِ اَفْضَلُ التَّحِیَّةِ وَ السَّلامِ پس بچسبان خود را بقبر و بگو بِاَبی اَنْتَ وَ اُمّی یا ناصِرَ دینِ اللّهِ





اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ الْحُسَیْنِ الصِّدّیقِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ عَلَیْکَ مِنِّی السَّلامُ ما بَقیتُ وَ بَقِیَ اللَّیْلُ وَ النَّهارُ پس نماز کن نزد سر آنحضرت دو رکعت و بگو بعد از آن آنچه را که میگفتی در نزد سر حضرت حسین یعنی بخوان دعای اللهم انی صلیت الخ پس برگرد بسوی مشهد حسین علیه السلام و بمان در نزد آنحضرت آنچه خواهی مگر آنکه مستحب است که آنجا مکان بیتوته یعنی خوابگاه قرار ندهی و چون خواهی وداع کنی آنحضرت را بایست در نزد سر و گریه کن و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ سَلامَ مُوَدِّعٍ لا قالٍ وَ لا سَئِمٍ فَاِنْ اَنْصَرِفْ فَلا عَنْ مَلالَةٍ وَ اِنْ اُقِمْ فَلا عَنْ سُوءِ ظَنٍّ بِما وَعَدَ اللّهُ الصّابِرینَ یا مَوْلایَ لا جَعَلَهُ اللّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّی لِزِیارَتِکَ وَ رَزَقَنِی الْعَوْدَ اِلَیْکَ وَ الْمَقامَ فی حَرَمِکَ وَ الْکَوْنَ فی مَشْهَدِکَ آمینَ رَبَّ الْعالَمینَ پس ببوس ضریح او و جمیع بدن خود را بر آن بمال بدرستیکه آن باعث امان و حرز تو است و بیرون برو از نزد آنحضرت بطور یکه رو بجانب قبر باشد و پشت مکن و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بابَ الْمَقامِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا شَریکَ الْقُرْآنِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ الْخِصامِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا سَفینَةَ النَّجاةِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَلائِکَةَ رَبِّیَ الْمُقیمینَ فی هذَا الْحَرَمِ اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ اَبَداً ما بَقیتُ وَ بَقِیَ اللَّیْلُ وَ النَّهارُ و بگو اِنّا لِلّهِ وَ اِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ وَ لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلّا بِاللّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ پس برو بیرون و سید ابن طاوس و محمد بن المشهدی گفته اند پس در زورقیکه چنین کرده مثل کسی باشد که زیارت کرده خدا را در عرش **فصل پنجم** در فضیلت و کیفیت زیارت حضرت سید الشهدا علیه السلام است در روز عرفه بدانکه آنچه از اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام در باب زیارت عرفه رسیده از کثرت اخبار و بسیاری فضیلت ثواب ممکن نیست که تمام ضبط شود و اشتهار آن مستغنی است از ذکر بعض لکن ما بجهة تشویق زائرین و تبرک و تیمنا بذکر چند حدیث اکتفا مینمائیم بسند معتبر منقولست از بشیر دهان که گفت عرض کردم بخدمت حضرت صادق علیه السلام که گاه هست که از من فوت میشود روز عرفه در نزد قبر امام حسین علیه السلام میگذرانم فرمود که بنا مسکنی ای بشیر هر مؤمنیکه بزیارت قبر امام حسین علیه السلام برود با شناسا بحق آنحضرت در غیر روز عید نوشته شود برای او ثواب بیست حج و بیست عمره

مقبول و بیست حج با پیغمبر مرسل یا امام عادل و هر که زیارت کند آنحضرت را در روز عرفه
با معرفت بحق آنحضرت بنویسد حق تعالی برای او ثواب هزار حج و هزار عمره پسندیده مقبول و هزار جهاد
با پیغمبر مرسل یا امام عادل گفتم چگونه حاصل میشود برای من ثواب موقف عرفات پس آنحضرت
نظر کرد بسوی من مانند کسیکه خشمناک باشد و فرمود که ای بشیر هرگاه مؤمن برود بزیارت
قبر امام حسین علیه السلام در روز عرفه و غسل کند در نهر فرات پس متوجه شود بسوی قبر آنحضرت
بنویسد حق تعالی از برای او بهر گامی که بر میدارد حجی که با همه مناسک بعمل آورده باشد و
چنین گمان دارم که فرمود و عمره و در احادیث بسیار معتبر وارد شده که حق تعالی در روز
عرفه اول نظر رحمت بسوی زائران قبر حسین علیه السلام میافکند پیش از آنکه نظر با اهل موقف
عرفات کند و در حدیث معتبر از رفاعه منقولست که حضرت صادق علیه السلام بمن فرمود که امسال
حج کردی گفتم فدایت شوم زری نداشتم که بحج روم ولیکن عرفه را نزد قبر امام حسین گذرانیدم
فرمود که ای رفاعه هیچ کوتاهی نکردی در آنچه اهل منی در آن بودند اگر نه این بود که کراهت
دارم که مردم ترک حج کنند هر آینه حدیثی برای تو میگفتم که هرگز ترک زیارت قبر آنحضرت
نکنی پس ساعتی ساکت شد بعد از آن فرمود که خبر داد مرا پدرم که هر که بیرون رود بسوی قبر امام
حسین و عارف بحق آنحضرت باشد و متکبر نبود همراه او میشوند هزار ملک از جانب راست و هزار
ملک از جانب چپ و نوشته شود برای او ثواب هزار حج و هزار عمره که با پیغمبر یا وصی پیغمبر کرده باشد
و در حدیث معتبر دیگر فرمود که هر که پریشان باشد و او را میسر نشود حجة الاسلام پس بگذراند روز
عرفه را نزد قبر امام حسین علیه السلام بگذراند که آن مجزیست از حجة الاسلام و نمیگویم که از حج
مجزیست مگر از برای کسیکه پریشان باشد اما مالدار هرگاه حج واجب خود را کرده باشد و
خواهد که حج سنت یا عمره سنت بکند و شغل دنیائی یا عایقی او را مانع شود برود نزد قبر آنحضرت
در روز عرفه که او را مجزیست از ادا کردن حج و عمره و مضاعف گرداند حق تعالی ثواب آنرا از
برای او باضعاف بسیار او پرسید که برابر چند حج و چند عمره است فرمود که آنرا احصا نمیتوان کرد
تا آنکه پرسید که صد برابر فرمود که کی احصا میتواند کرد پرسید که هزار برابر فرمود بیشتر





پس این آیه را خواند که مضمونش این است که اگر بشمارید نعمتهای خدا را احصا نمیتوانید کرد
انهارا ابدا بدرستیکه خدا واسع العطا و کریم است و غیر از این اخبار احادیث دیگر که ذکرش موجب
تطویل است و اما کیفیت زیارت روز عرفه پس چنانست که محمد بن المشهدی در مزار و سید ابن
طاوس در اقبال و مصباح و شهید در مزار خود ذکر نموده اند و همگی آنرا از برای روز عرفه گفته
اند و لکن علامه مجلسی ره در بحار شب را نیز ملحق بروز فرموده اند و مستند ایشان از نظرها مخفی است
و بالجمله این بزرگواران فرموده اند چون خواستی آنحضرت را در این روز زیارت کنی پس اگر ممکن شد
ترا که از فرات غسل کنی چنان کن و اگر نه از هر آبی که ترا ممکن باشد و پاکیزه ترین جامهای خود را
بپوش و قصد زیارت آنحضرت کن در حالتیکه با آرامی و وقار و تأنی باشی پس چون بدر حایر برسی
بگو الله اکبر و بگو اللّٰه اکبر کبیرا و الحمد لله کثیرا و سبحان الله بکرة و اصیلا و الحمد لله الذی
هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله لقد جاءت رسل ربنا بالحق السلام علی
رسول الله صلی الله علیه و آله السلام علی امیر المؤمنین السلام علی فاطمة الزهراء سیدة
نساء العالمین السلام علی الحسن و الحسین السلام علی علی بن الحسین السلام علی محمد بن
علی السلام علی جعفر بن محمد السلام علی موسی بن جعفر السلام علی علی بن موسی السلام
علی محمد بن علی السلام علی علی بن محمد السلام علی الحسن بن علی السلام علی الخلف
الصالح المنتظر السلام علیک یا ابا عبد الله السلام علیک یا بن رسول الله عبدک و
ابن عبدک و ابن امتک الموالی لولیک المعادی لعدوک استجار بمشهدک و تقرب الی
الله بقصدک الحمد لله الذی هدانی لولایتک و خصنی بزیارتک و سهل لی قصدک پس داخل
روضه شو و بایست نزد سر و بگو السلام علیک یا وارث آدم صفوة الله السلام علیک
یا وارث نوح نبی الله السلام علیک یا وارث ابراهیم خلیل الله السلام علیک یا وارث
موسی کلیم الله السلام علیک یا وارث عیسی روح الله السلام علیک یا وارث محمد
حبیب الله السلام علیک یا وارث امیر المؤمنین السلام علیک یا وارث فاطمة الزهراء
السلام علیک یا بن محمد المصطفی السلام علیک یا بن علی المرتضی السلام علیک یا بن

ره شیخ مفید

زیارت روز عرفه

فاطِمَةَ الزَّهْراءِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ خَديجَةَ الْكُبْرى اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا ثارَ اللهِ وَابْنَ ثارِهِ وَ
الْوِتْرَ الْمَوْتُورَ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوةَ وَآتَيْتَ الزَّكوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَاَطَعْتَ اللهَ حَتّى اَتاكَ الْيَقينُ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ
اللهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ يا مَوْلايَ يا اَبا عَبْدِ اللهِ اُشْهِدُ اللهَ وَمَلائِكَتَهُ وَاَنْبِيائَهُ
وَرُسُلَهُ اَنّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَبِاِيابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرايِعِ ديني وَخَواتيمِ عَمَلي فَصَلَواتُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَ
عَلى اَرْواحِكُمْ وَعَلى اَجْسادِكُمْ وَعَلى شاهِدِكُمْ وَعَلى غائِبِكُمْ وَظاهِرِكُمْ وَباطِنِكُمْ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يَا بْنَ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيّينَ وَابْنَ اِمامِ الْمُتَّقينَ وَابْنَ قائِدِ الْغُرِّ
الْمُحَجَّلينَ اِلى جَنّاتِ النَّعيمِ وَكَيْفَ لا تَكُونُ كَذلِكَ وَاَنْتَ بابُ الْهُدى وَاِمامُ التُّقى وَالْعُرْوَةُ
الْوُثْقى وَالْحُجَّةُ عَلى اَهْلِ الدُّنْيا وَخامِسُ اَصْحابِ الْكِساءِ غَذَتْكَ يَدُ الرَّحْمَةِ وَرَضِعْتَ مِنْ
ثَدْيِ الْاِيمانِ وَرُبّيتَ في حِجْرِ الْاِسْلامِ فَالنَّفْسُ غَيْرُ راضِيَةٍ بِفِراقِكَ وَلا شاكَّةٍ في حَيوتِكَ
صَلَواتُ اللهِ عَلَيْكَ وَعَلى آبائِكَ وَاَبْنائِكَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَريعَ الْعَبْرَةِ السّاكِبَةِ
وَقَرينَ الْمُصيبَةِ الرّاتِبَةِ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْمَحارِمَ فَقُتِلْتَ صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ
مَقْهُوراً وَاَصْبَحَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِكَ مَوْتُوراً وَاَصْبَحَ كِتابُ اللهِ بِفَقْدِكَ
مَهْجُوراً اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلى جَدِّكَ وَاَبيكَ وَعَلى الْاَئِمَّةِ مِنْ بَنيكَ عَلَى الْمُسْتَشْهَدينَ
مَعَكَ وَعَلى الْمَلائِكَةِ الْحافّينَ بِقَبْرِكَ وَالشّاهِدينَ لِزُوّارِكَ الْمُؤْمِنينَ بِالْقَبُولِ
عَلى دُعاءِ شيعَتِكَ وَالسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ بِاَبي اَنْتَ وَاُمّي يَا بْنَ رَسُولِ
اللهِ بِاَبي اَنْتَ وَاُمّي يا اَبا عَبْدِ اللهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِيَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصيبَةُ بِكَ عَلَيْنا وَعَلى
جَميعِ اَهْلِ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ وَاَلْجَمَتْ وَتَهَيَّاَتْ لِقِتالِكَ يا مَوْلايَ
يا اَبا عَبْدِ اللهِ قَصَدْتُ حَرَمَكَ وَاَتَيْتُ مَشْهَدَكَ اَسْئَلُ اللهَ بِالشَّأْنِ الَّذي لَكَ عِنْدَهُ
وَبِالْمَحَلِّ الَّذي لَكَ لَدَيْهِ اَنْ يُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ يَجْعَلَني مَعَكُمْ فِي الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ
بِمَنِّهِ وَجُودِهِ وَكَرَمِهِ پس ببوس ضریح را و دو رکعت نماز کن نزد بالای سر و در این دو
رکعت هر سوره که خواهی بخوان چون فارغ شدی بگو اَللّهُمَّ اِنّي لَكَ صَلَّيْتُ وَلَكَ رَكَعْتُ وَلَكَ سَجَدْتُ





لَكَ وَحْدَكَ لا شَريكَ لَكَ لِاَنَّ الصَّلوةَ وَالرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ لا يَكُونُ اِلّا لَكَ لِاَنَّكَ
اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَبْلِغْهُمْ عَنّي اَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلامِ
وَارْدُدْ عَلَيَّ مِنْهُمُ التَّحِيَّةَ وَالسَّلامَ اَللّهُمَّ وَهاتانِ الرَّكْعَتانِ هَدِيَّةٌ مِنّي اِلى مَوْلايَ وَسَيِّدي
وَاِمامِي الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلامُ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ ذلِكَ مِنّي وَ
اَجْزِني عَلى ذلِكَ اَفْضَلَ اَمَلي وَرَجائي فيكَ وَفي وَلِيِّكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ پس برخیز و برو بسوی
پای مبارک حضرت حسین علیه السلام و زیارت کن علی بن الحسین علیهما السلام را و سر آنجناب در
نزد پای ابی عبد الله علیه السلام است پس بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يَا بْنَ نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ الْحُسَيْنِ الشَّهيدِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ اَيُّهَا الشَّهيدُ ابْنُ الشَّهيدِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْمَظْلُومُ ابْنُ الْمَظْلُومِ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً
قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ پس خود را بر قبر
چسبان و ببوس آنرا و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ اللهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الْمُصيبَةُ وَ
جَلَّتِ الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنا وَعَلى جَميعِ الْمُؤْمِنينَ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَاَبْرَءُ اِلَى اللهِ وَاِلَيْكَ
مِنْهُمْ فِي الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ پس توجه کن بجانب شهدا و زیارت کن ایشان را و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ
يا اَوْلِياءَ اللهِ وَاَحِبّائَهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَصْفِياءَ اللهِ وَاَوِدّائَهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَنْصارَ
دينِ اللهِ وَاَنْصارَ نَبِيِّهِ وَاَنْصارَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ وَاَنْصارَ فاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ اَلسَّلامُ
عَلَيْكُمْ يا اَنْصارَ اَبي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ الْوَلِيِّ النّاصِحِ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَنْصارَ اَبي عَبْدِ اللهِ الْحُسَيْنِ
الشَّهيدِ الْمَظْلُومِ صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ بِاَبي اَنْتُمْ وَاُمّي طِبْتُمْ وَطابَتِ الْاَرْضُ الَّتي فيها دُفِنْتُمْ وَ
فُزْتُمْ وَاللهِ فَوْزاً عَظيماً يا لَيْتَني كُنْتُ مَعَكُمْ فَاَفُوزَ مَعَكُمْ فِي الْجِنانِ مَعَ الشُّهَداءِ وَالصّالِحينَ وَ
حَسُنَ اُولئِكَ رَفيقاً وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ پس برگرد بجانب سر امام حسین ؏
و بسیار دعا کن از برای خود و از برای اهل و عیال و برادران مؤمن خود و شیخ مفید ره فرموده
که چون اراده کردی بیرون آئی بچسبان خود را بر قبر و ببوس آنرا و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللهِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفْوَةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خالِصَةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَمينَ

الله سلام مودع لا قال و لا سئم فان امض فلا عن ملالة و ان اقم فلا عن سوء ظن بما وعد الله الصابرین لا جعله الله یا مولای آخر العهد لزیارتك و رزقنی العود الی مشهدك و المقام فی حرمك و ان یجعلنی معكم فی الدنیا و الآخرة پس بیرون برو و پشت بقبر مکن و بسیار بگو انا لله و انا الیه راجعون پس برو بزیارتگاه عباس بن علی علیهما السلام و همینکه بجا رسیدی بایست نزد قبر و بگو السلام علیك ایها العبد الصالح المطیع لله و لرسوله و لامیر المؤمنین و الحسن و الحسین علیهم السلام و رحمة الله و برکاته و مغفرته علی روحك و بدنك اشهد الله انك مضیت علی ما مضی به البدریون و المجاهدون فی سبیل الله المناصحون فی جهاد اعدائه المبالغون فی نصرة اولیائه فجزاك الله افضل الجزاء و اوفر جزاء احد ممن وفی ببیعته و استجاب له دعوته و حشرك مع النبیین و الشهداء و الصدیقین و حسن اولئك رفیقا پس دو رکعت نماز کن در نزد سر و بخوان هر قدر که خواهی پس چون اراده بیرون آمدن کنی وداع کن آنجناب را و بگو استودعك الله و استرعیك و اقرء علیك السلام آمنا بالله و برسوله و بما جاء به من عند الله اللهم اکتبنا مع الشاهدین اللهم لا تجعله آخر العهد من زیارتی قبر ولیك و ابن اخی نبیك و ارزقنی زیارته ابدا ما ابقیتنی و احشرنی معه و مع آبائه فی الجنان و دعا کن از برای خود و برای پدر و مادر و برادران مؤمن خود پس برگرد بسوی قبر حسین ع بجهة وداع آنحضرت پس چون خواستی وداع کنی بایست نزد قبر چنانچه در اول بار ایستادی و بگو السلام علیك یا ولی الله السلام علیك یا ابا عبد الله انت لی جنة من العذاب و هذا اوان انصرافی عنك غیر راغب عنك و لا مستبدل بك سواك و لا مؤثر علیك غیرك و لا زاهد فی قربك اسئل الله تعالی ان لا یجعله آخر العهد منی و من رجوعی و اسئل الله الذی اراك مكانك و هدانی للتسلیم علیك و لزیارتك ان یوردنی حوضكم و یرزقنی مرافقتكم فی الجنان مع آبائك الصالحین پس سلام کن بر پیغمبر و هر یك از امامان علیهم السلام و دعا کن بانچه میخواهی پس رو کن بقبور شهدا و وداع کن ایشان را و بگو السلام علیکم و رحمة الله و برکاته اللهم لا تجعله آخر العهد من





زیارتی ایاهم و اشرکنی معهم فی صالح ما اعطیتهم علی نصرتهم ابن نبیك و حجتك علی خلقك اللهم اجعلنا و ایاهم فی جنتك مع الشهداء و الصالحین و حسن اولئك رفیقا استودعکم الله و اقرء علیکم السلام اللهم ارزقنی العود الیهم و احشرنی معهم یا ارحم الراحمین پس بیرون رو و پشت بقبر مکن تا آنکه از نظرت پنهان شود و بایستی نزد در رو بسوی قبله و دعا کن بانچه خواهی و برو بکار خود. مؤلف گوید که چون از زیارت عرفه فارغ شوی بمان بجهة زیارت عید قربان و زیارت مخصوصه از امام در سابق نقل کردیم رجوع کن بانجا و بخوان از آن در شب عید و روز آن

## فصل ششم

در فضیلت و کیفیت زیارت حضرت ابی عبد الله الحسین علیه السلام در شب و روز عاشورا سید ابن طاوس بسند معتبر روایت کرده از جابر جعفی که حضرت صادق ع فرمود که هر که شب عاشورا نزد قبر حسین علیه السلام بماند تا صبح روز قیامت خدا را ملاقات کند آلوده بخون خود و چنان باشد که در عرصه کربلا با آن حضرت شهید شده باشد و در احادیث کثیره وارد شده که هر که روز عاشورا آنحضرت را زیارت کند بهشت بر او واجب شود و در روایات بسیار مثل کسی است که خدا را در عرش زیارت کرده باشد و در کامل الزیارة بسند معتبر روایت شده که هر که در روز عاشورا نزد قبر امام حسین ع مردم را آب دهد مثل کسی باشد که لشکر آنحضرت را آب داده باشد و با آنحضرت در کربلا حاضر شده باشد شیخ صدوق ره در جمله از کتب خود روایت کرده از حضرت امام رضا علیه السلام که فرمودند هر که ترك کند سعی کردن در حاجتهای خود در روز عاشورا حق تعالی حاجتهای دنیا و آخرت او را برآورد و هر که روز عاشورا روز مصیبت و حزن و گریه او باشد حق تعالی روز قیامت را روز فرح و خوشحالی او گرداند و دیده اش در بهشت بما روشن گردد و هر که روز عاشورا را روز برکت نام کند و در خانه خود چیزی ذخیره کند برکت نیابد در آنچه ذخیره کرده است و محشور شود روز قیامت با یزید و عبید الله بن زیاد و عمر بن سعد علیهم اللعنة در اسفل طبقات آتش جهنم و نیز شیخ صدوق ره در کتب خود روایت کرده از ریان بن شبیب که گفت شرفیاب شدم بخدمت حضرت امام رضا علیه السلام در روز اول ماه محرم پس آنحضرت فرمود که ای پسر شبیب آیا روزه ای گفتم نه فرمود

این روزیست که حق تعالی دعای حضرت زکریا را در آن مستجاب فرمود بس روایت ذکر نموده
تا انکه گفت که انحضرت فرمود ای پسر شبیب اگر برای چیزی خواستی که گریه کنی پس گریه کن از برای حسین بن
علی علیهما السلام که او را مانند گوسفند سر بریدند و کشته شد با انحضرت از اهل بیت او هجده
نفر که در روی زمین شبیه نبودند و بتحقیق که آسمانهای هفتگانه و زمینها برای شهادت انحضرت
گریستند و بتحقیق چهار هزار ملک بسوی زمین آمدند برای یاری انحضرت در وقتی رسیدند که
انحضرت شهید شده بود پس ایشان نزد قبر انحضرت ژولیده مو و گرد آلوده تا انکه قائم آل محمد
صلوات الله علیه ظاهر شود پس ایشان یاوران انحضرت باشند و شعار ایشان در جنگ این کلمه
است یا لثارات الحسین ای پسر شبیب خبر داد مرا پدرم از پدرش از جدش که چون جدم حسین
شهید شد آسمان خون و خاک سرخ بارید ای پسر شبیب اگر گریه کنی بر حسین تا آب از دیده بر
روی جاری شود خدا بیامرزد هر گناه صغیره و کبیرهٔ ترا ای پسر شبیب اگر خواهی که در قیامت
هیچ گناهی بر تو نباشد زیارت کن انحضرت را ای پسر شبیب اگر خواهی که در غرفه های بهشت
با رسول خدا و آلش ساکن شوی لعنت کن بر قاتلان آنحضرت ای پسر شبیب اگر خواهی که مثل ثواب
کسی داشته باشی که با انحضرت شهید شده باشد هرگاه که او را یاد کنی بگو یا لیتنی کنت معهم فافوز
فوزا عظیما ای پسر شبیب اگر خواهی که در درجات عالیهٔ بهشت با ما باشی محزون باش از
برای حزن ما و شاد باش برای شادی ما و بر تو باد بمحبت و ولایت ما اگر مردی سنگی را دوست دارد خدا او را با آن محشور
کند در روز قیامت و اما از زیارات منقوله در روز عاشورا پس چند زیارت است و ما
بذکر دو زیارت از آن اکتفا مینمائیم **اوّل** زیارتیست که در مزار قدیم که نسخهٔ کهنهٔ عجیبی
از آن بدست شیخ مرحوم علامهٔ نوری طاب ثراه آمده و از بعض قرائن مستفاد شده بود ایشان را
که آن از مؤلفات قطب راوندی یا بعضی از معاصرین او باشد و ایشان را از آن کتاب اعتماد تام بود
و در مستدرک الوسائل و سایر کتب خود از او نقل فرموده و چون این زیارت مثل زیارت عاشورا
معروفه است در ثواب و فضیلت و خواندن آن سهل و آسان است لهذا ما آنرا اختیار کردیم تا
زائرین و غیره بفیض آن نائل شوند و کیفیت آن زیارت چنانچه در آن کتاب شریف است چنین روایت





زیارت عاشورای غیر معروفه

شده از علقمة بن محمد الحضرمی از ابی جعفر امام محمد باقر علیه السلام که فرمود هر کس اراده کند که زیارت
کند حسین بن علی بن ابیطالب علیهم السلام را در روز عاشوراء و از روز دهم از محرم است پس آن
روز را بسر آورد با حالت گریه و تضرع و اندوه که ملاقات خواهد نمود خداوند عز و جل را با ثواب
دو هزار حج و دو هزار عمره و دو هزار جهاد که ثواب هر حج و عمره و جهادش مانند ثواب آنکه حج کند
و عمره نماید و جهاد کند با رسول خدا و با ائمه صلوات الله علیهم اجمعین علقمة بن محمد حضرمی گفت که
با انحضرت عرض کردم فدایت شوم پس چه کند آنکه از کربلا دور و در بلاد بعیده است و متمکن نیست
از آنکه خود را بکربلا برساند در آن روز فرمود چون چنین روزی شد یعنی روز عاشوراء هر کس که
دوست دارد زیارت کند آنحضرت را از بلاد دور یا از نزدیک پس غسل کند و برود بصحرا یا در بام
خانهٔ خود آنگاه دو رکعت نماز بکند و بخواند در آن سورهٔ قل هو الله احد چون سلام گفت
اشاره کند بسوی انحضرت بسلام و متوجه باین سلام و اشاره و نیت باین جهتی که در آن است
ابو عبد الله الحسین علیه السلام یعنی رو کند بکربلای معلی آنگاه با خشوع و استکانت بگو
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الْبَشِیرِ النَّذِیرِ وَ ابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیِّینَ
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فَاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا خِیَرَةَ اللهِ وَ ابْنَ خِیَرَتِهِ
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا ثَارَ اللهِ وَ ابْنَ ثَارِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا الْوِتْرُ الْمَوْتُورُ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
اَیُّهَا الْاِمَامُ الْهَادِی الزَّکِیُّ وَ عَلَی اَرْوَاحٍ حَلَّتْ بِفِنَائِکَ وَ اَقَامَتْ فِی جِوَارِکَ وَ وَفَدَتْ
مَعَ زُوَّارِکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ مِنِّی مَا بَقِیتُ وَ بَقِیَ اللَّیْلُ وَ النَّهَارُ فَلَقَدْ عَظُمَتْ بِکَ الرَّزِیَّةُ
وَ جَلَّتْ فِی الْمُؤْمِنِینَ وَ الْمُسْلِمِینَ وَ فِی اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَ اَهْلِ الْاَرَضِینَ اَجْمَعِینَ فَاِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا
اِلَیْهِ رَاجِعُونَ صَلَوَاتُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ وَ تَحِیَّاتُهُ عَلَیْکَ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ الْحُسَیْنِ وَ عَلَی آبَائِکَ
الطَّیِّبِینَ الْمُنْتَجَبِینَ وَ عَلَی ذُرِّیَّاتِکُمُ الْهُدَاةِ الْمَهْدِیِّینَ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً خَذَلَتْکَ وَ تَرَکَتْ
نُصْرَتَکَ وَ مَعُونَتَکَ وَ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسَّسَتْ اَسَاسَ الظُّلْمِ لَکُمْ وَ مَهَّدَتِ الْجَوْرَ عَلَیْکُمْ
وَ طَرَّقَتْ اِلَی اَذِیَّتِکُمْ وَ تَحَیُّفِکُمْ وَ جَارَتْ ذٰلِکَ فِی دِیَارِکُمْ وَ اَشْیَاعِکُمْ بَرِئْتُ اِلَی اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ
وَ اِلَیْکُمْ یَا سَادَتِی وَ مَوَالِیَّ وَ اَئِمَّتِی مِنْهُمْ وَ مِنْ اَشْیَاعِهِمْ وَ اَتْبَاعِهِمْ وَ اَسْئَلُ اللهَ الَّذِی اَکْرَمَ

يا موالي انّ مقامكم وثقة في خطرتكم وشانكم ان يكرمني بولايتكم ومحبّتكم والائتمام
بكم والبراءة من اعدائكم اسئل الله البرّ الرحيم ان يرزقني مودّتكم وان يوفّقني للطلب بثاركم
مع الامام المنتظر الهادي من آل محمّد وان يجعلني معكم في الدنيا والآخرة وان يبلّغني المقا
م المحمود لكم عند الله واسئل الله عزّ وجلّ بحقّكم وبالشأن الّذي جعل الله لكم ان يعطيني
بمصابي بكم افضل ما اعطى مصابا بمصيبة انّا لله وانّا اليه راجعون يا لها من مصيبة
ما افجعها وانكاها للقلوب المؤمنين والمسلمين فانّا لله وانّا اليه راجعون اللّهمّ صلّ
على محمّد وآل محمّد واجعلني في مقامي ممّن تناله منك صلوات ورحمة ومغفرة واجعلني
عندك وجيها في الدنيا والآخرة ومن المقرّبين فانّي اتقرّب اليك بمحمّد وآل محمّد صلواتك
عليه وعليهم اجمعين اللّهمّ واليك التوسّل والتوجّه بصفوتك من خلقك وخيرتك من
خلقك محمّد وعليّ والطيّبين من ذرّيّتهما اللّهمّ فصلّ على محمّد وآل محمّد واجعل محياي
محياهم ومماتي مماتهم ولا تفرّق بيني وبينهم في الدنيا والآخرة انّك سميع الدعاء اللّهمّ
وهذا يوم تجدّد فيه النقمة وتنزل فيه اللعنة على اللعين يزيد وعلى آل يزيد وعلى
آل زياد وعمر بن سعد والشمر اللّهمّ العنهم والعن من رضي بقولهم وفعلهم من اوّل
وآخر لعنا كثيرا واصلهم حرّ نارك واسكنهم جهنّم وساءت مصيرا واوجب عليهم
وعلى كلّ من شايعهم وتابعهم وساعدهم ورضي بفعلهم وافتح لهم وعليهم وعلى كلّ
من رضي بذلك لعناتك التي لعنت بها كلّ ظالم وكلّ غاصب وكلّ جاحد وكلّ كافر
وكلّ مشرك وكلّ شيطان رجيم وكلّ جبّار عنيد اللّهمّ العن يزيد وآل يزيد وبني مروان
جميعا اللّهمّ وضعّف غضبك وسخطك وعذابك ونقمتك على اوّل ظالم ظلم
اهل بيت نبيّك اللّهمّ والعن جميع الظالمين لهم وانتقم منهم انّك ذو نقمة من المجرمين
اللّهمّ والعن اوّل ظالم ظلم آل بيت محمّد والعن ارواحهم وديارهم وقبورهم والعن اللّهمّ
العصابة التي نازلت الحسين بن بنت نبيّك وحاربته وقتلت اصحابه وانصاره و
اعوانه واوليائه وشيعته ومحبّيه واهل بيته وذرّيّته والعن اللّهمّ الذين نهبوا امواله





وسلبوا حريمه ولم يسمعوا كلامه ولا مقاله اللّهمّ والعن كلّ من بلغه ذلك فرضي به
من الاوّلين والآخرين والخلائق اجمعين الى يوم الدين السلام عليك يا ابا عبد الله الحسين
وعلى من ساعدك وعاونك وواساك بنفسه وبذل مهجته في الذبّ عنك السلام
عليك يا مولاي وعليهم وعلى روحك وعلى ارواحهم وعلى تربتك وعلى تربتهم اللّهمّ
لقّهم رحمة ورضوانا وروحا وريحانا السلام عليك يا مولاي يا ابا عبد الله يا ابن خاتم
النبيّين ويا ابن سيّد الوصيّين ويا ابن سيّدة نساء العالمين السلام عليك يا شهيد
يا ابن الشهيد اللّهمّ بلّغه عنّي في هذه الساعة وفي هذا اليوم وفي هذا الوقت وكلّ وقت
تحيّة وسلاما السلام عليك يا ابن سيّد العالمين وعلى المستشهدين معك سلاما
متّصلا ما اتّصل الليل بالنهار السلام على الحسين بن عليّ الشهيد السلام على عليّ بن
الحسين الشهيد السلام على العبّاس بن امير المؤمنين الشهيد السلام على الشهداء من
ولد امير المؤمنين السلام على الشهداء من ولد جعفر وعقيل السلام على كلّ مستشهد
من المؤمنين اللّهمّ صلّ على محمّد وآل محمّد وبلّغهم عنّي تحيّة وسلاما السلام عليك
يا رسول الله وعليك السلام ورحمة الله وبركاته احسن الله لك العزاء في ولدك الحسين
السلام عليك يا ابا الحسن يا امير المؤمنين وعليك السلام ورحمة الله وبركاته
احسن الله لك العزاء في ولدك الحسين السلام عليك يا فاطمة يا ابنة رسول ربّ
العالمين وعليك السلام ورحمة الله وبركاته احسن الله لك العزاء في ولدك الحسين
السلام عليك يا ابا محمّد الحسن وعليك السلام ورحمة الله وبركاته احسن الله
لك العزاء في اخيك الحسين السلام على ارواح المؤمنين والمؤمنات الاحياء منهم
والاموات وعليهم السلام ورحمة الله وبركاته احسن الله لهم العزاء في مولاهم
الحسين اللّهمّ اجعلنا من الطالبين بثاره مع امام عدل تعزّ به الاسلام واهله يا ربّ
العالمين ثمّ يقعد ويقول اللّهمّ لك الحمد على جميع ما نابني من خطب ولك الحمد على كلّ
امر واليك المشتكى في عظيم المهمّات بخيرتك واوليائك وذلك لما اوجبت لهم من

الکرامة والفضل الکثیر اللّهم فصلّ علی محمّد وآل محمّد وارزقنی شفاعة الحسین ع
یوم الورود والمقام المشهود والحوض المورود واجعل لی قدم صدقٍ عندک مع الحسین
واصحاب الحسین علیه السّلام الّذین واسوه بانفسهم وبذلوا دونه مهجهم وجاهدوا معه
اعداءک ابتغاء مرضاتک ورجائک وتصدیقاً بوعدک وخوفاً من وعیدک انّک لطیف
لما تشاء یا ارحم الرّاحمین حضرت همان علیه السلام فرمود زیارت کنید حسین بن علی علیهما
السلام را باین زیارت نزد قبر امیرالمؤمنین علیه السلام نزد سر مطهر آنحضرت علقمة بن محمد حضرمی
روایت کرده از حضرت ابی جعفر باقر علیه السلام که آنحضرت فرمود ای علقمه اگر توانی هر روز زیارت کنی
آنحضرت را باین زیارت در خانه خود و در هر جا که باشی از شهرها در زمین خدا بعمل آور پس بجای
آور این زیارت را که تمام این ثوابها برای تو خواهد بود پس سعی و کوشش کن در دعا و لعن بر قاتلان
و دشمنان آنحضرت و بوده باشد این عمل در اول روز پیش از زوال ای علقمه پس ندبه کنید و
بگریید بر آنحضرت و امر کنید هر که در خانه شما است بگریستن بر آنحضرت و برپا کنید
در خانه عزای آنجناب را باظهار اندوه و گریه بر آنحضرت و یکدیگر را در این روز ملاقات کنید در خانها
یا هر جا که باشید با گریه و یکدیگر را تعزیت بگوئید بمصیبت امام حسین راوی گفت ع بگویم
اصلحک الله چگونه تعزیت بگوئیم یکدیگر را فرمود بگوئید اَحْسَنَ اللّٰهُ اُجُورَنا بِمُصابِنا بِاَبی
عَبْدِاللّٰهِ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامُ وَجَعَلَنا مِنَ الطّالِبینَ بِثارِهِ مَعَ الْاِمامِ الْمَهْدِیِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ
عَلَیْهِمُ السَّلامُ و اگر توانستید که امروز را از پی کاری نروید که امروز روز نحسی است که حاجت
مومن در آن روز برآورده نمیشود و اگر برآورده شد برکت از آن برداشته شود و خیر و رشدی در آن
نخواهد بود و مبادا ذخیره کند از شما کسی در منزل خود چیزی را زیرا که برکت برای او و اولاد
راوی میگوید که حضرت باقر علیه السلام فرمود که من ضامنم برای آنکه چنین کند نزد خدای عزوجل
اجر کند از ثوابهای عظیم و خدایش حشر کند در زمره آنانکه شهید شدند با حضرت امام حسین
علیه السلام راوی گفت خدمت آنحضرت عرض کردم که روزه بگیرم در آن روز فرمود روزه بگیر لکن
در شب نیت روزه کن و افطار کن نه از روی شماتت چنانچه دشمنان میکردند و تا ... کن تا وقت





عصر پس چون هنگام عصر شد افطار کن بیک شربت آبی که در آن وقت جنگ بر طرف شد از آنحضرت
و اصحاب او در حالتیکه همه شهید شده بودند صلوات الله علی ارواحهم و اجسادهم اجمعین و
لعنة الله و سخطه و عذابه و نکاله و نقمته علی من کان السّبب فی قتلهم و جدّد علیهم العذاب الالیم
آمین ربّ العالمین **زیارت دوم** زیارت عاشورا معروفه است و کیفیت آن چنانکه در کتاب سابق
الذکر مسطور است چنین است که گفته زیارت روز عاشوراء از نزدیک و دور و سزاوار است که
زیارت کنی حضرت حسین صلوات الله علیه را روز عاشوراء باین زیارت اگر بوده باشی در مشهد
او یعنی در کربلا باشی پس برو بسوی آنجناب و بایست نزد قبر شریف و بگردان قبله را در میان دو
کتف خود و تکبیر بگو و زیارت کن آنحضرت را باین زیارت و اگر دور از کربلا باشی پس برو بصحرا یا
بام خانه خود و در هر جا که باشی از شهرها و تکبیر بگو و اشاره کن بجانب امام حسین علیه السلام و بگو
بعد از تکبیر اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَبا عَبْدِاللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ نَبِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یَا بْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ
الْعالَمینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا ثارَ اللّٰهِ وَابْنَ ثارِهِ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُورَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلَی الْاَرْواحِ
الَّتی حَلَّتْ بِفِنائِکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ مِنّی جَمیعاً سَلامُ اللّٰهِ اَبَداً ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَ
النَّهارُ یا اَبا عَبْدِاللّٰهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصیبَةُ بِکَ عَلَیْنا وَعَلی جَمیعِ اَهْلِ
الْاِسْلامِ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ مُصیبَتُکَ فِی السَّمٰواتِ عَلی جَمیعِ اَهْلِ الْاَرَضینَ فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً
اَسَّسَتْ اَساسَ الظُّلْمِ وَالْعُدْوانِ وَالْجَوْرِ عَلَیْکُمْ اَهْلَ الْبَیْتِ وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً دَفَعَتْکُمْ عَنْ
مَقامِکُمْ وَاَزالَتْکُمْ عَنْ مَراتِبِکُمُ الَّتی رَتَّبَکُمُ اللّٰهُ فیها وَلَعَنَ اللّٰهُ الْمُمَهِّدینَ لَهُمْ بِالتَّمْکینِ مِنْ
قِتالِکُمْ بَرِئْتُ اِلَی اللّٰهِ وَاِلَیْکُمْ مِنْهُمْ وَمِنْ اَشْیاعِهِمْ وَاَتْباعِهِمْ وَاَوْلِیائِهِمْ یا اَبا عَبْدِاللّٰهِ
اِنّی سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ اِلی یَوْمِ الْقِیامَةِ وَلَعَنَ اللّٰهُ آلَ زِیادٍ وَآلَ مَرْوانَ وَ
لَعَنَ اللّٰهُ بَنی اُمَیَّةَ قاطِبَةً وَلَعَنَ اللّٰهُ ابْنَ مَرْجانَةَ وَلَعَنَ اللّٰهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَلَعَنَ اللّٰهُ شِمْراً
وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ وَاَلْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ وَتَهَیَّأَتْ لِقِتالِکَ بِاَبی اَنْتَ وَاُمّی یا اَبا عَبْدِ
اللّٰهِ لَقَدْ عَظُمَ مُصابی بِکَ فَاَسْئَلُ اللّٰهَ الَّذی اَکْرَمَ مَقامَکَ وَاَکْرَمَنی بِکَ اَنْ یَرْزُقَنی

زیارت عاشورا

وعظمت

ولعن الله امة قاتلتکم

طالب ثارك مع امام منصور من اهل بيت محمد صلى الله عليه وآله اللهم اجعلني عندك
وجيها بالحسين عليه السلام في الدنيا والآخرة يا ابا عبد الله اني اتقرب الى الله
والى رسوله والى امير المؤمنين والى فاطمة والى الحسن واليك بموالاتك وبموالاتهم
وبالبرائة ممن قاتلك ونصب لك الحرب وبالبرائة ممن اسس اساس الظلم والجور عليكم
وابرء الى الله والى رسوله ممن اسس اساس ذلك وبنى عليه بنيانه وجرى في ظلمه
وجوره عليكم وعلى اشياعكم برئت الى الله واليكم منهم واتقرب الى الله ثم اليكم بموالاتكم
وموالاة وليكم وبالبرائة من اعدائكم والناصبين لكم الحرب وبالبرائة من اشياعهم
واتباعهم اني سلم لمن سالمكم وحرب لمن حاربكم وولي لمن والاكم وعدو لمن عاداكم
فاسئل الله الذي اكرمني بمعرفتكم ومعرفة اوليائكم ورزقني البرائة من اعدائكم ان يجعلني
معكم في الدنيا والآخرة وان يثبت لي عندكم قدم صدق في الدنيا والآخرة واسئله
ان يبلغني المقام المحمود الذي لكم عند الله وان يرزقني طلب ثاري مع امام مهدي ظاهر
ناطق منكم واسئل الله بحقكم وبالشأن الذي لكم عنده ان يعطيني بمصابي بكم افضل ما
يعطي مصابا بمصيبته ما اعظمها مصيبة ما اعظم رزيتها في الاسلام وفي جميع السموات
والارضين اللهم اجعلني في مقامي هذا ممن تناله منك صلوات ورحمة ومغفرة اللهم
اجعل محياي محيا محمد وآل محمد ومماتي ممات محمد وآل محمد اللهم ان هذا يوم تبركت به
بنو امية وابن آكلة الاكباد اللعين ابن اللعين على لسانك ولسان نبيك في كل موطن
وموقف وقف فيه نبيك اللهم العن ابا سفيان ومعويه ويزيد بن معاويه عليهم منك
اللعنة ابد الآبدين وهذا يوم فرحت به آل زياد وآل مروان بقتلهم الحسين عليه السلام
اللهم فضاعف عليهم اللعن منك والعذاب اللهم اني اتقرب اليك في هذا اليوم وفي موقفي
هذا وايام حيوتي بالبرائة منهم واللعنة عليهم وبالموالاة لنبيك وآل نبيك عليهم
السلام پس میگوئی صد مرتبه اللهم العن اول ظالم ظلم حق محمد وآل محمد وآخر تابع له على
ذلك اللهم العن العصابة التي جاهدت الحسين عليه السلام وشايعت وبايعت على





قتله اللهم العنهم جميعا پس میگوئی صد مرتبه السلام عليك يا ابا عبد الله وعلى الارواح
التي حلت بفنائك عليك مني سلام الله ابدا ما بقيت وبقي الليل والنهار ولا جعله الله آخر
العهد مني لزيارتكم السلام على الحسين وعلى علي بن الحسين وعلى اولاد الحسين وعلى
اصحاب الحسين پس میگوئی اللهم خص انت اول ظالم باللعن مني وابدء به اولا ثم الثاني
والثالث والرابع اللهم العن يزيد بن معاويه خامسا والعن عبيد الله بن زياد وابن
مرجانة وعمر بن سعد وشمرا وآل ابي سفيان وآل زياد وآل مروان الى يوم القيمة پس
بسجده میروی و میگوئی اللهم لك الحمد حمد الشاكرين لك على مصابهم الحمد لله على عظيم
رزيتي اللهم ارزقني شفاعة الحسين عليه السلام يوم الورود وثبت لي قدم صدق
عندك مع الحسين واصحاب الحسين الذين بذلوا مهجهم دون الحسين عليه السلام
پس دو رکعت نماز میگذاری و اگر توانستی که زیارت کنی حضرت امام حسین علیه السلام را باین
زیارت از خانه خود در هر روز پس بکن که در آن ثواب جزیلی است مرویست از جناب باقر
علیه السلام و روایت کرده آنرا از آنحضرت علقمة بن محمد الحضرمی انتهی مؤلف گوید که شیخ ما
علامه نوری طاب ثراه در کتاب سلامة المرصاد این زیارت را از همین کتاب نقل کرده و در بیان
سبب نقل زیارت گفته چون از عهد شیخ ابراهیم کفعمی طاب ثراه تا کنون این زیارت محل نظر علما شده
و بجهة فی الجملة اجمالی که در صحت این زیارت است در روایت مصباح متهجد شیخ طوسی قده و کامل
الزیارة جعفر بن قولویه ره انظار علما اختلاف و وجوهی ذکر فرموده اند که اگر خواننده
بخواهد باحتیاط عمل کند از عهده آن عاجز شود و لهذا بسیاری از فیض آن بجهة همین اختلاف
محروم مانده اند و عجب است با این همه زحمت و دقت در ذکر وجوه علما در صحت تفحص نیامده
که شاید در روایتی دیگر این عبارت واضح و اشکالی نداشته باشد آنوقت اجمال آن عبارت را
بسبب وضوح روایت دیگر آن واضح کنند و احتمالات علما از میان بالمره برود لهذا آن زیارت
معروفه را از این کتاب شریف نقل کردم که ابدا اجمالی و اشکالی ندارد و ناچار عبارت آنرا
و سایر بین نباید نقل کرد که مبادا اهل علم احتمال بدهند که در ترجمه متن ما بیت عمدا یا سهوا

مقنعه فی شأن پس عبارت متن حدیث را که جماعت روایت نموده‌اند ما بعین الفاظ ایشان ذکر کردیم تا عبارت
مزار محمد بن المشهدی و عبارات مزار شیخ شهید و عبارت علامه حلی ره در کتاب منهاج الصلاح
نقل کرده پس از آن فرموده بلکه از عبارت شیخ مفید افاض الله علی تربته الغفران در کتاب
اشراف نیز این مطلب مستفاد میشود چه در آنجا در ابواب نمازهای مستحبه میفرماید باب صلوة
یوم عاشوراء و صلوة یوم عاشوراء رکعتان لمن لم یحضر مشهد الحسین علیه السلام فلیصلها
ثم یومی بالسلام الیه و ظاهر آنست که مراد ایشان از سلام همین زیارت عاشوراء معروفه باشد
و اینکه نماز را فرموده‌اند پیش از زیارت بخوانند بنابر مذهب است که نماز زیارت را از دور پیش
از زیارت باید بخوانند چنانچه در بعض اخبار رسیده و جماعتی فتوی داده‌اند بلکه محقق میرداماد
اصرار بر آن دارد و در کتاب اربعة ایام خود فرموده آنچه ذکر کردیم که زیارت هرگاه از دور
باشد و در تحت قبه منیعه معصوم نباشد نماز زیارت بر زیارت مقدم است حکمیست ظاهر در
زیارت رسول و زیارت امیرالمؤمنین و زیارت هر یک از ائمه معصومین صلوات الله علیهم
اجمعین و این مسئله از خفایای مسائل و خفیات احکام است تا کسی کمال مهارت و تمام
بضاعت در فن حدیث نداشته اطلاع بر این دقیقه نمی‌یابد و از اینجهة اکثر اهل روزگار
از حکم این فرع و تحقیق این فرع غافلند پس شیخ مرحوم نقل کرده حکایت تعلیم کردن میرداماد
زیارت را بمرحوم شاه عباس و مباحثه یکی از فضلا را با مرحوم در باب تقدیم نماز زیارت و جواب
دادن مرحوم فاضل معاصر را بهمین فرق و ساکت شدن معاصر مناظر پس از آن فرموده
لکن با این اصرار مرحوم جماعتی تصریح فرموده‌اند که نماز زیارت بعد از زیارتست چه از دور باشد
چه نزدیک بلکه فاضل محقق سبزواری ره در کتاب شریف مفاتیح النجاة که از کتب نفیسه در ادعیه
است در اعمال محرم فرموده روز دهم که روز عاشورا است سنت است زیارت امام حسین ع
پس فرموده و طریق زیارت آنحضرت در این روز از برای کسیکه نزد روضهٔ آنحضرت نباشد آنست
که ببام بلندی بالا رود و صد نوبت تکبیر بگوید آنگاه بگوید السلام علیک یا ابا عبدالله
تا آخر آنچه گذشت پس از ذکر دعای سجده فرموده آنگاه دو رکعت نماز زیارت امام حسین ع







بجا آورد و بعضی از علما گمان کرده‌اند که دو رکعت نماز زیارت را در اینجا پیش از زیارت باید
کرد اما صحیح و مشهور میان علما آنست که نماز زیارت مطلقا بعد از زیارت است و زیارت
مذکور ثواب بسیار دارد انتهی مؤلف گوید این اختلاف از روی اختلاف اخبار است و از
اینجهة علامه مجلسی ره فرموده بعید نیست که مخیر باشد آنکس که از دور زیارت میکند در پیش
انداختن نماز زیارت و بجا آوردن آن بعد از آن پس شیخ مرحوم فرموده و بالجمله از عبارات سابقه
جمیعا واضح و روشن شد که کیفیت زیارت عاشوراء همان است که در مفاتیح النجاة تصریح
فرموده و غیر از تکبیرات این زیارت معروفه مقدمه ندارد و این تکبیر هم میشود جزء زیارت باشد
چنانچه در مزار قدیم تصریح فرموده و همچنین در مصباح متهجد شیخ طوسی ره و مصباح الزائرین
طاوس ره و میشود داخل در آداب زیارت باشد مطلقا مثل غسل و پاکیزگی جامه و غیر آن
چنانچه از ملاحظه جمله از زیارات معلوم میشود تمام شد آنچه مقصود ما بود از کلام شیخ مرحوم
قدس الله سره شیخ مفید و شهید اول رحمهما الله در مزار خود در باب زیارت عاشورا گفته
اما یکی از زیارات مخصوصه زیارت روز عاشوراء است پیش از زوال شمس از نزدیک و
دور چون خواستی زیارت کنی آنحضرت را در این روز پس اشاره کن بسوی آنحضرت بسلام و اجتهاد
کن بنفرین کردن بر قاتلان آنحضرت پس بگو در وقت اشاره بسوی آنحضرت السلام علیک یا ابا
عبدالله پس زیارت را تا آخر نقل کرده‌اند مثل آنچه ما نیز ذکر کردیم پس گفته‌اند و اگر بوده باشی
در مشهد مقدس غری یعنی نجف اشرف و زیارت کنی امام حسین علیه السلام را باین زیارت از
بالای سر امیرالمؤمنین علیه السلام پس دو رکعت نماز بکن و دعا کن بعد از نماز امیرالمؤمنین
علیه السلام را و رو بجانب قبر امام حسین علیه السلام کن پس بگو یا الله یا الله یا الله یا مجیب دعوة
المضطرین و یا کاشف کرب المکروبین یا غیاث المستغیثین و یا صریخ المستصرخین
و یا من هو اقرب الی من حبل الورید و یا من یحول بین المرء و قلبه و یا من هو بالمنظر
الاعلی و بالافق المبین و یا من هو الرحمن الرحیم علی العرش استوی و یا من یعلم خائنة
الاعین و ما تخفی الصدور و یا من لا یخفی علیه خافیة و یا من لا تشتبه علیه الاصوات

ويا من لا تعاظمه الحاجات ويا من لا يبرمه الحاح الملحين يا مدرك كل فوت ويا جامع كل
شمل ويا بارئ النفوس بعد الموت يا من هو كل يوم في شان يا قاضي الحاجات يا منفس
الكربات ويا معطي السؤلات يا ولي الرغبات يا كافي المهمات يا من يكفي من كل شيء ولا
يكفي منه شيء في السموات والارض اسئلك بحق محمد وعلي وبحق فاطمة بنت نبيك وبحق
الحسن والحسين فاني بهم اتوجه اليك في مقامي هذا وبهم اتوسل وبهم اتشفع اليك
وبحقهم اسئلك واقسم واعزم عليك وبالشان الذي لهم عندك وبالقدر الذي
لهم عندك وبالذي فضلتهم على العالمين وباسمك الذي جعلته عندهم وبه خصصتهم
دون العالمين وبه ابنتهم وابنت فضلهم من فضل العالمين حتى فاق فضلهم فضل العالمين
جميعا اسئلك ان تصلي على محمد وآل محمد وان تكشف عني غمي وهمي وكربي وتكفيني المهم
من اموري وتقضي عني ديني وتجيرني من الفقر وتجيرني من الفاقة وتغنيني عن المسئلة
الى المخلوقين وتكفيني هم من اخاف همه وعسر من اخاف عسره وحزونة من اخاف حزونته
وشر من اخاف شره ومكر من اخاف مكره وبغي من اخاف بغيه وجور من اخاف جوره و
سلطان من اخاف سلطانه وكيد من اخاف كيده ومقدرة من اخاف بلاء مقدرته علي و
ترد عني كيد الكيدة ومكر المكرة اللهم من ارادني فارده ومن كادني فكده واصرف
عني كيده ومكره وبأسه وامانيه وامنعه عني كيف شئت وانى شئت اللهم اشغله عني بفقر لا
تجبره وببلاء لا تستره وبفاقة لا تسدها وبسقم لا تعافيه وذل لا تعزه وبمسكنة لا
تجبرها اللهم اضرب بالذل نصب عينيه وادخل عليه الفقر في منزله والعلة والسقم
في بدنه حتى تشغله عني بشغل شاغل لا فراغ له وانسه ذكري كما انسيته ذكرك
وخذ عني بسمعه وبصره ولسانه ويده ورجله وقلبه وجميع جوارحه وادخل عليه
في جميع ذلك السقم ولا تشفه حتى تجعل ذلك له شغلا شاغلا عني وعن ذكري واكفني
يا كافي ما لا يكفي سواك فانك الكافي لا كافي سواك ومفرج لا مفرج سواك ومغيث
لا مغيث سواك وجار لا جار سواك خاب من كان رجاؤه سواك ومغيثه سواك ومفزعه





الى سواك ومهربه وملجاه الى غيرك ومنجاه من مخلوق غيرك فانت ثقتي ورجائي ومفزعي
ومهربي وملجاي ومنجاي فبك استفتح وبك استنجح وبمحمد وآل محمد اتوجه اليك و
اتوسل واتشفع فاسئلك يا الله يا الله يا الله فلك الحمد ولك الشكر واليك المشتكى
وانت المستعان فاسئلك يا الله يا الله يا الله بحق محمد وآل محمد ان تصلي على محمد
وآل محمد وان تكشف عني غمي وهمي وكربي في مقامي هذا كما كشفت عن نبيك همه
وغمه وكربه وكفيته هول عدوه فاكشف عني كما كشفت عنه وفرج عني كما فرجت عنه
واكفني كما كفيته واصرف عني هول ما اخاف هوله ومؤنة ما اخاف مؤنته وهم ما
اخاف همه بلا مؤنة على نفسي من ذلك واصرفني بقضاء حوائجي وكفاية ما اهمني
همه من امر آخرتي ودنياي يا امير المؤمنين ويا ابا عبد الله عليكما مني سلام الله
ابدا ما بقيت وبقي الليل والنهار ولا جعله الله آخر العهد من زيارتكما ولا فرق
الله بيني وبينكما اللهم احيني حيوة محمد وذريته وامتني مماتهم وتوفني على ملتهم
واحشرني في زمرتهم ولا تفرق بيني وبينهم طرفة عين ابدا في الدنيا والآخرة يا امير
المؤمنين ويا ابا عبد الله اتيتكما زائرا ومتوسلا الى الله ربي وربكما ومتوجها اليه بكما
ومستشفعا بكما الى الله في حاجتي هذه فاشفعا لي فان لكما عند الله المقام المحمود والجاه
الوجيه والمنزل الرفيع والوسيلة اذ انقلب عنكما منتظرا لتنجز الحاجة وقضائها و
نجاحها من الله بشفاعتكما لي الى الله في ذلك فلا اخيب ولا يكون منقلبي منقلبا خائبا
خاسرا بل يكون منقلبي منقلبا راجحا مفلحا منجحا مستجابا بقضاء جميع حوائجي وتشفعا
لي الى الله انقلبت على ما شاء الله ولا حول ولا قوة الا بالله مفوضا امري الى الله ملجئا
ظهري الى الله متوكلا على الله واقول حسبي الله وكفى سمع الله لمن دعا ليس لي وراء
الله ووراءكم يا سادتي منتهى ما شاء ربي كان وما لم يشأ لم يكن ولا حول ولا قوة الا
بالله استودعكما الله ولا جعله الله آخر العهد مني اليكما انصرفت يا سيدي يا امير
المؤمنين ومولاي وانت يا ابا عبد الله يا سيدي وسلامي عليكما متصل ما اتصل

اللیل والنهار واوصل ذلک الیکما غیر محجوب عنکما سلامی ان شاء الله واسئله بحقکما ان یشاء ذلک ویفعل فانه حمید مجید انقلبت یا سیدی عنکما تائبا حامدا لله شاکرا راجیا للاجابة غیر آیس ولا قانط آئبا عائدا راجعا الی زیارتکما غیر راغب عنکما ولا من زیارتکما بل راجع عائد ان شاء الله ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم یا سادتی رغبت الیکما والی زیارتکما بعد ان زهد فیکما وفی زیارتکما اهل الدنیا فلا خیبنی الله مما رجوت وما املت فی زیارتکما انه قریب مجیب

**فصل هفتم** در زیارت اربعین است یعنی بیستم ماه صفر شیخ طوسی ره در تهذیب و مصباح روایت کرده اند از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام که فرمودند علامات مؤمن پنج چیز است نماز پنجاه و یک رکعت از فریضه و نافله در شب و روز و زیارت اربعین و انگشتر در دست راست کردن و جبین را در سجده بر خاک گذاشتن و بسم الله الرحمن الرحیم را بلند گفتن و کیفیت زیارت حضرت ابی عبدالله علیه السلام در این روز بدو نحو رسیده **اول** زیارتیست که شیخ طاب ثراه در تهذیب و مصباح روایت کرده اند از صفوان بن مهران جمال که گفت فرمود بمن مولایم حضرت صادق علیه السلام در باب زیارت اربعین که زیارت میکنی در هنگامی که روز بلند شده باشد و میگوئی السلام علی ولی الله وحبیبه السلام علی خلیل الله ونجیبه السلام علی صفی الله وابن صفیه السلام علی الحسین المظلوم الشهید السلام علی اسیر الکربات وقتیل العبرات اللهم انی اشهد انه ولیک وابن ولیک وصفیک وابن صفیک الفائز بکرامتک اکرمته بالشهادة وحبوته بالسعادة واجتبیته بطیب الولادة وجعلته سیدا من السادة وقائدا من القادة وذائدا من الذادة واعطیته مواریث الانبیاء وجعلته حجة علی خلقک من الاوصیاء فاعذر فی الدعاء ومنح النصح وبذل مهجته فیک لیستنقذ عبادک من الجهالة وحیرة الضلالة وقد توازر علیه من غرته الدنیا وباع حظه بالارذل الادنی وشری آخرته بالثمن الاوکس وتغطرس وتردی فی هواه واسخطک و

زیارت اربعین





اسخط نبیک واطاع من عبادک اهل الشقاق والنفاق وحملة الاوزار المستوجبین النار فجاهدهم فیک صابرا محتسبا حتی سفک فی طاعتک دمه واستبیح حریمه اللهم فالعنهم لعنا وبیلا وعذبهم عذابا الیما السلام علیک یابن رسول الله السلام علیک یابن سید الاوصیاء اشهد انک امین الله وابن امینه عشت سعیدا ومضیت حمیدا ومت فقیدا مظلوما شهیدا واشهد ان الله منجز لک ما وعدک ومهلک من خذلک ومعذب من قتلک واشهد انک وفیت بعهد الله وجاهدت فی سبیل الله حتی اتیک الیقین فلعن الله من قتلک ولعن الله من ظلمک ولعن الله امة سمعت بذلک فرضیت به اللهم انی اشهدک انی ولی لمن والاه وعدو لمن عاداه بابی انت وامی یابن رسول الله اشهد انک کنت نورا فی الاصلاب الشامخة والارحام المطهرة لم تنجسک الجاهلیة بانجاسها ولم تلبسک المدلهمات من ثیابها واشهد انک من دعائم الدین وارکان المسلمین ومعقل المؤمنین واشهد انک الامام البر التقی الرضی الزکی الهادی المهدی واشهد ان الائمة من ولدک کلمة التقوی واعلام الهدی والعروة الوثقی والحجة علی اهل الدنیا واشهد انی بکم مؤمن وبایابکم موقن بشرایع دینی وخواتیم عملی وقلبی لقلبکم سلم وامری لامرکم متبع ونصرتی لکم معدة حتی یاذن الله لکم فمعکم معکم لامع عدوکم صلوات الله علیکم وعلی ارواحکم واجسادکم وشاهدکم وغائبکم وظاهرکم وباطنکم آمین رب العالمین پس دو رکعت نماز میکنی و دعا میکنی بانچه میخواهی و برمیگردی و سید ابن طاوس ره گفته که من برای این زیارت وداعی یافته ام که مخصوص است باین زیارت و وجه آنست که بایستی پیش روی ضریح و بگوئی السلام علیک یابن رسول الله السلام علیک یابن علی المرتضی وصی رسول الله السلام علیک یابن فاطمة الزهراء سیدة نساء العالمین السلام علیک یا وارث الحسن الزکی السلام علیک یا حجة الله فی ارضه وشاهده علی خلقه السلام علیک یا ابا عبدالله الشهید والسلام علیک یا مولای وابن مولای اشهد انک قد اقمت الصلوة وآتیت الزکوة وامرت بالمعروف

وداع زیارت اربعین

وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ وَجاهَدْتَ فی سَبیلِ اللهِ حَتّی اَتیٰکَ الْیَقینُ وَاَشْهَدُ اَنَّکَ عَلیٰ بَیِّنَةٍ مِنْ رَبِّکَ اَتَیْتُکَ یا مَوْلایَ زائِراً وافِداً راغِباً مُقِرّاً لَکَ بِالذُّنُوبِ هارِباً اِلَیْکَ مِنَ الْخَطایا لِتَشْفَعَ لی عِنْدَ رَبِّکَ یَابْنَ رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْکَ حَیّاً وَمَیِّتاً فَاِنَّ لَکَ عِنْدَ اللهِ مَقاماً مَعْلُوماً وَشَفاعَةً مَقْبُولَةً لَعَنَ اللهُ مَنْ ظَلَمَکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ حَرَمَکَ وَغَصَبَ حَقَّکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ قَتَلَکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ خَذَلَکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ دَعَوْتَهُ فَلَمْ یُجِبْکَ وَلَمْ یُعِنْکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ مَنَعَکَ مِنْ حَرَمِ اللهِ وَحَرَمِ رَسُولِهِ وَحَرَمِ اَبیکَ وَاَخیکَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ مَنَعَکَ مِنْ شُرْبِ ماءِ الْفُراتِ لَعْناً کَثیراً یَتْبَعُ بَعْضُها بَعْضاً اَللّٰهُمَّ فاطِرَ السَّمٰواتِ وَالْاَرْضِ عالِمَ الْغَیْبِ وَالشَّهادَةِ اَنْتَ تَحْکُمُ بَیْنَ عِبادِکَ فیما کانُوا فیهِ یَخْتَلِفُونَ وَسَیَعْلَمُ الَّذینَ ظَلَمُوا اَیَّ مُنْقَلَبٍ یَنْقَلِبُونَ اَللّٰهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِهِ وَارْزُقْنیهِ اَبَداً ما بَقیتُ وَحَییتُ یا رَبِّ وَاِنْ مِتُّ فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِهِ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ

**دوم** زیارتیست که از جابر منقولست و کیفیتش چنانست که از عطا روایت شده که گفت با جابر بن عبد الله انصاری بودم در روز بیستم ماه صفر چون بغاضریه رسیدیم در آب فرات غسل کرد و پیراهن طاهری که با خود داشت پوشید پس گفت که آیا با تو چیزی هست از بوی خوش ای عطا گفتم با من سعد هست پس قدری از آن گرفت و بر سر و بدن پاشید و پای برهنه روانه شد تا ایستاد نزد سر مبارک امام حسین علیه السلام و سه مرتبه الله اکبر گفت پس افتاد و بیهوش شد چون بهوش آمد شنید که میگفت السلام علیکم یا آل الله تا آخر زیارت که بعینه همان زیارت نیمه رجب است که ما ذکر نمودیم و با آن فرقی ندارد جز چند کلمه که شاید از اختلاف نسخ باشد چنانچه شیخ مرحوم احتمال داده پس اگر کسی خواست که آنرا بخواند رجوع کند بزیارت نصف رجب و آنرا بخواند **مؤلف** گوید که زیارت حضرت سید الشهداء علیه السلام در اوقات بقیه و لیالی و ایام متبرکه بغیر این اوقات که ذکر شد نیز افضل است خصوصاً اوقاتیکه با آنحضرت نسبت دارد مثل روز مباهله و روز نزول هل اتی و روز ولادت شریف آنحضرت که سیم ماه شعبان





واقع شده و همچنین در چهاردهم ماه ربیع الاول که یزید بجهنم واصل شده و غیر این ایام از اوقات شریفه دیگر بسند معتبر منقولست که از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند که آیا زیارت حضرت امام حسین ع را وقتی هست که بهتر از وقت دیگر باشد فرمود که زیارت کنید آنحضرت را در هر وقت و هر زمان زیرا که زیارت آنحضرت خیر مقرریست هر که آنرا بیشتر بعمل آورد خیر بیشتر خواهد یافت و هر که کمتر کند کمتر خواهد یافت و سعی کنید در زیارت کردن آنحضرت در اوقات شریفه که اعمال صالحه در آنها ثوابش مضاعف است و در آن اوقات شریفه ملائکه از آسمان نازل میشوند از برای زیارت آنحضرت الخ و از برای خصوص این اوقات مذکوره زیارت منقوله یافت نشده بلی در روز سیم ماه شعبان که روز تولد حضرت امام حسین است دعائی از ناحیه شریفه بیرون آمده که بایست آنرا خواند و ما انشاء الله آنرا در عمل شعبان ذکر میکنیم زیرا که مناسبتش با آنجا بیشتر است و بدان نیز که زیارت آنحضرت در غیر کربلا از شهرهای دور فضیلت بسیار دارد و ما انشاء الله بعد از این بزیارات مطلقه اشاره خواهیم نمود ولکن در اینجا یک حدیث نقل میکنیم و این باب را ختم مینمائیم بسندهای معتبر از سدیر صیرفی منقولست که گفت فرمود بمن حضرت صادق ع که چه مانع است ترا از آنکه زیارت کنی قبر امام حسین علیه السلام را در هر هفته پنج مرتبه یا در هر روز یکمرتبه گفتم فدای تو شوم میان من و آنحضرت فرسخهای بسیار است فرمود که بالا میروی ببام خانه خود پس ملتفت میشوی بجانب راست و جانب چپ خود پس سر خود را بسوی آسمان بلند میکنی و میگوئی السلام علیک یا ابا عبد الله السلام علیک یابن رسول الله السلام علیک و رحمة الله و برکاته تا نوشته شود برای تو ثواب حج و عمره سدیر گفت که بسیار است که من در روزی زیاده از بیست مرتبه زیارت امام حسین ع میکنم **باب پنجم** در بیان زیارت امیر المؤمنین صلوات الله علیه و اعمال مسجد کوفه و زیارت جناب مسلم و هانی و اعمال مساجد مسجد زید و صعصعه و ذکر مجملی از تکالیف زوار در آن بلد شریف و در آن چند مقام است **مقام اول** در ذکر فضیلت زیارت آنحضرت و فضیلت نجف اشرف و بیان موضع قبر منور

و ذکر چند زیارت مطلقه که مخصوص بوقتی نیست و مشتمل است بر چند فصل فصل
اول در فضیلت زیارت آنحضرت و فضیلت نجف اشرف است شیخ جلیل جعفر بن قولویه
در کامل الزیارة بسند معتبر روایت کرده که ابو وهب بصری گفت داخل مدینه شدم و بخدمت
حضرت صادق علیه السلام رسیدم و عرض کردم که فدایت شوم بنزد شما آمدم و زیارت امیر المؤمنین
نکردم حضرت فرمود که بد کردی اگر نه این بود که تو از شیعیان مائی بسوی تو نگاه نمیکردم
آیا زیارت نمیکنی کسی را که خدا با ملائکه او را زیارت میکنند و پیغمبران و مؤمنان او را زیارت
میکنند گفتم فدایت شوم من این را ندانستم فرمود بدانکه امیر المؤمنین ع نزد خدا بهتر
است از جمیع ائمه ع و از برای او هست ثواب اعمال همه ائمه و بقدر اعمال خود زیادتی و
فضیلت یافته اند و سید عبد الکریم بن طاوس ره در فرحة الغری از آنحضرت روایت کرده که
فرمودند هر که پیاده بزیارت امیر المؤمنین علیه السلام برود حقتعالی بهر گامی ثواب یک حج و یک
عمره از برای او بنویسد و نیز از آنحضرت روایت کرده که با بن مارد فرمود ای پسر مارد هر که زیارت
کند جدم امیر المؤمنین ع را بنویسد حقتعالی از برای او بعدد هر گامی حج مقبول و عمره پسندیده
ای پسر مارد والله که نخورد آتش جهنم قدمهائی را که غبار آلوده شود در زیارت حضرت امیر المؤمنین ع
خواه پیاده رود و خواه سواره ای پسر مارد بنویس این حدیث را باب طلا و نیز از حضرت صادق ع
روایت کرده که فرمودند ما میگوئیم که در پشت کوفه قبری هست که پناه نمیبرد بان قبر
دردمندی مگر آنکه حقتعالی او را شفا کرامت فرماید و در حدیث دیگر فرمودند که خداوند
عرض کرد ولایت و دوستی ما را بر آسمانها و زمینها و کوهها و شهرها قبول نکردند مگر
مثل قبول کردن اهل کوفه بدرستیکه در پهلوی ایشان قبری هست که هیچ غمناکی بسوی
آن قبر نمیرود مگر آنکه حقتعالی غمش را زائل میگرداند و دعایش را مستجاب میکند و
او را با اهلش شاد برمیگرداند و در روایتی از حضرت امام رضا علیه السلام مرویست که فرمود
فضیلت زیارت قبر امیر المؤمنین علیه السلام بر زیارت قبر امام حسین ع مثل فضیلت امیر
المؤمنین است بر امام حسین ع و شیخ محمد بن المشهدی بسند خود روایت کرده از اسحق بن





عمار که گفت شنیدم از حضرت صادق علیه السلام که میفرمود شخصی اعرابی بخدمت رسول خدا آمد و
عرض کرد یا رسول الله منزل من از منزل شما دور است و من مشتاق زیارت و دیدن شما میشوم و می
آیم و شما را نمی بینم و علی بن ابیطالب ع را می بینم و مونس من میشود بحدیث گفتن و موعظه کردن
و بر میگردم با تأسف بر ندیدن شما حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود که هر که علی را
زیارت کند مرا زیارت کرده است و هر که او را دوست دارد مرا دوست داشته و هر که او را
دشمن داشته است این حدیث را از من بقوم خود برسان و هر که برود بعد از وفات علی ع بزیارت
او چنان است که بزیارت من آمده باشد و من جزا میدهم او را در قیامت و جبرئیل و صالح
مؤمنان که امیر المؤمنین است و غیر اینها از اخبار دیگر و اما فضیلت نجف اشرف پس
زیاده از آن است که در این مختصر ذکر شود و شیخ عالم جلیل و فقیه بی بدیل شیخ خضر شلال
ره در مزار خود فرموده که استفاده میشود از بعض نقلها نقل کرد روضه حضرت رسول و
روضه پسر عمش و فرزندان و روضات سایر ائمه علیهم السلام افضل است از مسجد الحرام که فضیلت
نماز در آن مقابل هزار نماز در جای دیگر با آنکه نماز در مسجد پیغمبر مقابل ده هزار نماز است
که در جای دیگر کرده شود بخصوص بعد از ملاحظه روایتی که از حضرت صادق ع منقول است که
فرمودند که بیتوته یعنی شب بروز آوردن در نزد امیر المؤمنین ع مقابل عبادت هفتصد
سال است و بیتوته نزد سید الشهداء مقابل هفتاد سال عبادت است و نماز نزد امیر المؤمنین
مقابل دویست هزار نماز است و از مولای ما حضرت امام رضا علیه السلام مرویست که فرمودند
جوار امیر المؤمنین یکروز بهتر است از عبادت هفتصد ساله نزد سید الشهداء الا
هفتاد سال انتهی کلامه تمام شد کلام آنمرحوم و جناب سید الحکماء و الفقهاء آقا سید محمد
قزوینی در کتاب فلک النجاة فرموده که شنیدم از بعض مشایخ [illegible]
نقل شده که در نزد امیر المؤمنین مقابل عبادت چهارصد سال است تمام شد کلام
مرحوم سید و روایت شده از امیر المؤمنین علیه السلام که فرمود اول بقعه که خدا در آن عبادت
کرده شد پشت کوفه است چون خدا امر کرد ملائکه را که آدم را سجده کنند در پشت کوفه سجده

دشمن داشته مرا

کرده‌اند از حضرت صادق علیه السلام منقولست که نجف کوهی بود و آنهمان کوهی بود که پسر نوح گفت
که پناه میبرم بآن از غرق شدن و بر روی زمین کوهی از آن بزرگتر نبود پس حقتعالی وحی نمود بآن کوه
که آیا تو پناه میبرند از عذاب من پس آنکوه پاره پاره شد و در بلاد شام ظاهر شد و ریک
بسیار بوده شد و بعد از آن جای آنکوه دریای عظیمی شد و آنرا نی میگفتند و چون آن
دریا خشک شد گفتند نی جف یعنی دریای نی خشکید پس به بسیاری استعمال برای
آسانی گفتند نجف گفتند و وارد شده نجف قطعه ایست از کوهی که حقتعالی با حضرت موسی ع
بر آن سخن گفت و حضرت عیسی ع را بر اینموضع تقدیس کرد و بزرگ کردانید و حضرت ابراهیم
علیه السلام را در اینمکان خلیل خود کردانید و حضرت محمد صلی الله علیه و آله را در این محل حبیب
خود کردانید و آنرا مسکن پیغمبران کردانید و نیز روایت شده که هیچ مؤمنی نمیرد در بقعه
از بقعه‌های زمین مگر آنکه بروحش میگویند که ملحق شو بوادی السلام که صحرای نجف است
و آن بقعه ایست از جنت عدن و بسند معتبر از اصبغ بن نباته منقولست که حضرت امیر المؤمنین
علیه السلام بصحرای نجف رفت و ما از عقب آنحضرت رفتیم دیدیم که بر پشت خوابیده است بر روی
زمین قنبر گفت یا امیر المؤمنین جامه در زیر شما بیندازم فرمود که نه نیست مگر تربت مؤمنی
یا نشستن در پهلوی مؤمنی پس فرمود ای پسر نباته اگر پرده از دیدهای شما برداشته شود هر آینه خواهید
یافت روحهای مؤمنان را که در این صحرا حلقه حلقه نشسته‌اند و بزیارت یکدیگر میروند
و با یکدیگر سخن میگویند و در اینجا است روح هر مؤمنی و در برهوت است روح هر کافری
و برهوت وادی است نزدیک یمن و در ارشاد القلوب و فرحة الغری روایت کرده‌اند که مرد
صالحی از اهل کوفه گفت من در شب بارانی در مسجد کوفه بودم ناگاه دری را که در عقب
قبر مسلم است کوبیدند چون در را کشودند جنازه را داخل کردند و در صفه که برابر قبر
مسلم است گذاشتند یکی از ایشان را خواب برد در خواب دید که دو شخص نزد جنازه حاضر
شدند یکی بدیگری گفت که ببین تا او را با او حسابی هست تا از او بگیریم پیش از آنکه
از رصافه بگذرد که بعد از آن تا نزدیک او نمیتوانیم رفت پس بیدار شد و خواب را برای





دهقانان خود نقل کرد و در همان ساعت جنازه را برداشتند و داخل نجف کردند که از حساب
و عذاب نجات یابد و فضیلت کوفه بعد از این ذکر خواهد شد انشاء الله تعالی **فصل دوم** در بیان
موضع قبر منور آنحضرت و قبور شریفه انبیا و اوصیا که در جوار آنحضرت مدفونند بدانکه چون
حضرت امیر المؤمنین بحضرت امام حسن و امام حسین علیهم السلام وصیت نمود که آنحضرت را
در شب پنهان دفن کنند از خوف خوارج و غیر ایشان باین سبب قبر آنحضرت مخفی بود و مطلع
نبود بر آن مگر قلیلی از خواص شیعیان تا آنکه حضرت صادق ع در زمان سفاح بعراق تشریف
آوردند بجمع کثیری از شیعیان و اصحاب خود نمودند قبر آنحضرت را و فرمودند که علامت قبر را
ساختند و در زمان هرون تجدید کردند بسببی که در مقام خودش مذکور است و باین سبب
در میان مخالفان در باب قبر منور آنحضرت اختلاف است و لکن اجماع شیعه منعقد گردیده است
بنقلهای متواتره که مرقد شریف آنحضرت همین موضع معروف در نجف است و ائمه طاهرین صلوات
الله علیهم بآن خبر داده‌اند و زیارت کرده‌اند و شکی نیست که اولاد ایشان اعرفند بقبر پدر
شان از غیر ایشان و شیخ علی بیاضی ره در صراط المستقیم از ابن جوزی نقل کرده که در تاریخ
خود گفته که ابو الغنائم که از عباد و محدثین اهل سنت است گفته است که در کوفه سیصد نفر
از صحابه مردند که قبر هیچیک از آنها معلوم نیست جز قبر امیر المؤمنین علیه السلام و آن همین
قبری است که الآن مردم او را زیارت میکنند و پیدا شدن آن بسبب آمدن حضرت صادق
و باقر بود که آمدند و زیارت آن کردند انتهی و سید اجل عبد الکریم بن طاوس ره در اینباب
کتابی تالیف کرده است که مسمی بفرحة الغری است و احادیث بسیار در اینباب در آن ایراد
نموده است با معجزات بسیار که از این قبر مطهر ظاهر گشته و علامه مجلسی ره آنکتاب شریف را
ترجمه نموده است و لکن بحمد الله در هر عصری از اعصار آنقدر قبر شریف از کرامات و معجزات آنقدر
ظاهر میگردد که محتاج بنقل کلمات سابقین نیست و اگر نبود ملاحظه اختصار هر آینه
بذکر بعضی از آنها میپرداختم و در روایت معتبر منقولست که ابو بصیر از حضرت صادق ع
سؤال نمود که امیر المؤمنین علیه السلام در کجا مدفون است فرمود که در قبر پدرش

نوح علیه السلام ابو بصیر گفت که مردی میگوید با حضرت نوح در کشتی ... کجا مدفون است فرمود که
در پشت کوفه مدفونست و بسند معتبر منقولست از یزید بن عمرو که حضرت صادق علیه السلام
در وقتی که در حیره بود روزی بمن گفت که آیا میخواهی بعمل آورم آنچه ترا وعده داده بودم که
قبر امیرالمؤمنین ع را بتو نشان دهم گفتم بلی پس آنحضرت سوار شد و اسمعیل فرزند آنحضرت سوار
شد و من با ایشان سوار شدم تا آنکه از ثویه گذشت و میان حیره و نجف نزد تلهای
سفید فرود آمد و من و اسمعیل هم فرود آمدیم پس حضرت نماز کرد و ما هم نماز کردیم پس با اسمعیل
گفت که برخیز و سلام کن بر جدت حسین بن علی علیهما السلام گفتم فدایت شوم مگر حسین ع
در کربلا نیست فرمود بلی اما چون سر مبارک آنحضرت را بشام بردند یکی از شیعیان ما آن سر را
دزدید و آورد و دفن کرد در پهلوی قبر امیرالمؤمنین علیه السلام و بسند معتبر دیگر از ابان بن تغلب
مرویست که گفت با حضرت صادق ع رفتیم به پشت کوفه پس اندکی راه رفتند و فرود آمدند و دو
رکعت نماز گذاردند پس اندکی دیگر رفتند و فرود آمدند و دو رکعت نماز کردند پس اندکی
دیگر رفتند و فرود آمدند و دو رکعت نماز کردند پس فرمودند که آن موضع اول محل قبر امیر
المؤمنین علیه السلام بود و موضع دوم محل سر مبارک امام حسین ع بود و موضع سیم محل منبر
حضرت قائم آل محمد صلوات الله علیهم خواهد بود و نیز بسند معتبر منقولست که آنحضرت فرمود
چون بنجف میروی دو قبر میبینی قبر بزرگی و قبر کوچکی قبر بزرگ قبر امیرالمؤمنین ع است قبر کوچک
مدفن سر مبارک حضرت حسین ع است و نیز بسند معتبر از حضرت صادق ع منقولست که چون
امیرالمؤمنین حضرت امام حسن ع را امر فرمود که قبر آنحضرت را در چهار موضع بکنند در مسجد
و در نجف و در موضع دیگر برای آنکه دشمنانش موضع قبر شریف او را ندانند و وارد شده که
حضرت امام حسن ع و امام حسین ع و محمد بن الحنفیه و عبدالله بن جعفر و جمعی از اهل بیت
حضرت امیرالمؤمنین ع را در شب بیرون آوردند و در پشت کوفه دفن کردند از ترس اینکه مبادا
خوارج و غیر ایشان قبرش را بشکافند و آنحضرت را بیرون آورند و در حدیث معتبر از حضرت
صادق علیه السلام منقولست که فرمود در کوفه است قبر نوح ع و ابراهیم و قبر سیصد و هفتاد





پیغمبر و ششصد وصی پیغمبر و قبر بهترین اوصیای پیغمبران یعنی امیر مؤمنان علیه و علیهم السلام
مؤلف گوید که چون در روایات معتبره بسیار وارد است که حضرت آدم و نوح نزد امیر
المؤمنین علیه السلام مدفونند و در بعضی روایات حضرت هود ع نیز وارد شده است و حضرت صالح
نیز مشهور است که در حوالی آنحضرت مدفونست و حضرت یونس ع نیز در این زمان قبرش معروف
است در نجف و در بعضی احادیث حضرت ابراهیم علیه السلام با سایر انبیا و اوصیا وارد شده است اگر
در وقت زیارت آنحضرت همه را زیارت کنند مناسب است آنچه بخصوص مذکور شد خصوصا او
با قبر عموما چنانچه علامه مجلسی ره فرموده و در حدیث صفوان نیز مذکور است که با حضرت
صادق علیه السلام از قادسیه وارد شدیم تا بنجف تا آنکه گفته که حضرت رفت تا رسید بغری
پس بر قبر ایستاد و سلام کرد بر پیغمبران یک یک از آدم گرفته تا به پیغمبر آخر الزمان علیهم السلام
و من با او سلام میفرستادم پس بر روی قبر افتاد و بر صاحب قبر سلام کرد و صدای گریه
آنحضرت بلند شد الخ و بدانکه این احادیث منافاتی ندارد با احادیثی که وارد شده است که
بعضی از ایشان در مواضع دیگر مدفون شده‌اند زیرا که ممکن است مثل حضرت آدم در جای
دیگر مدفون شده باشند و از برای شرف مجاورت آنحضرت ایشان را باین محل شریف نقل کرده
باشند **فصل سیم** در زیارات مطلقه حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه که مقید بوقتی
از اوقات نیست بدانکه زیارات مطلقه آنحضرت قریب به بیست زیارت میشود ولکن ما در اینجا
بنقل چند زیارت معتبره اکتفا مینمائیم بسبب آنکه در باب زیارات حضرت امام حسین علیه السلام
بشرح رفت **اول** زیارتیست که شیخ مفید و سید ابن طاوس و شیخ شهید و غیر ایشان
قدس الله ارواحهم در کتب خود ذکر کرده‌اند و بروایت نسبت داده‌اند و کیفیت آن چنان
است که شیخ مفید فرموده است که مرویست از صفوان که عرض نمود بخدمت حضرت صادق
که چگونه زیارت کنم حضرت امیرالمؤمنین را فرمود که ای صفوان هرگاه اراده زیارت نمائی
غسل کن در خانه و جامه پاک بپوش و بکش از بوی خوش خود را خوشبو کن و اگر نیابی نکنی
نیز جایز است و چون از خانه خود بیرون میروی بگو اللهم انی خرجت من منزلی پس این دعا را

باد عاهای دیگر نقل کرده که خواندن بهتر است در وقت رسیدن بخندق و در وقت دیدن
قبه شریفه و در وقت رسیدن بحنانه و وقت رسیدن بدروازه شهر و بدرگاه صحن مقدس نزد
داخل شدن در صحن تا آنکه فرموده اند پس چون بدر رواق برسی بایست و بگو السلام
على رسول الله امين الله على وحيه وعزائم امره الخاتم لما سبق والفاتح لما استقبل
والمهيمن على ذلك كله ورحمة الله وبركاته السلام على صاحب السكينة السلام
على المدفون بالمدينة السلام على المنصور المؤيد السلام على ابي القاسم محمد بن
عبد الله ورحمة الله وبركاته پس داخل رواق شو و در وقت داخل شدن پای راست را
مقدم دار و بگو اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده
ورسوله جاء بالحق من عنده وصدق المرسلين السلام عليك يا رسول الله السلام
عليك يا حبيب الله وخيرته من خلقه السلام على امير المؤمنين عبد الله واخي
رسول الله يا مولاي يا امير المؤمنين عبدك وابن عبدك وابن امتك جائك
مستجيرا بذمتك قاصدا الى حرمك متوجها الى مقامك متوسلا الى الله تعالى
بك ءادخل يا مولاي ءادخل يا امير المؤمنين ءادخل يا حجة الله ءادخل يا
امين الله ءادخل يا ملائكة الله المقيمين في هذا المشهد يا مولاي أتأذن لي بالدخول
افضل ما اذنت لاحد من اوليائك فان لم اكن له اهلا فانت اهل لذلك پس عتبه را
ببوس و مقدم دار پای راست پیش از پای چپ و داخل شو و در حال داخل شدن بگو
بسم الله وبالله وفي سبيل الله وعلى ملة رسول الله صلى الله عليه وآله اللهم
اغفر لي وارحمني وتب علي انك انت التواب الرحيم پس برو تا محاذی قبر شوی و وقوف
نما پیش از نشستن بقبر و بگو السلام من الله على محمد رسول الله امين الله على وحيه
ورسالاته وعزائم امره ومعدن الوحي والتنزيل الخاتم لما سبق والفاتح لما
استقبل والمهيمن على ذلك كله الشاهد على الخلق السراج المنير والسلام عليه
ورحمة الله وبركاته اللهم صل على محمد واهل بيته المظلومين افضل واكمل و





ارفع واشرف ما صليت على احد من انبيائك ورسلك واصفيائك اللهم صل على
امير المؤمنين عبدك وخير خلقك بعد نبيك واخي رسولك ووصي حبيبك الذي
انتجبته من خلقك والدليل على من بعثته برسالاتك وديان الدين بعدلك وفصل
قضائك بين خلقك والسلام عليه ورحمة الله وبركاته اللهم صل على الائمة من ولده
القوامين بامرك من بعده المطهرين الذين ارتضيتهم انصارا لدينك وحفظة لسرك
وشهداء على خلقك واعلاما لعبادك صلواتك عليهم اجمعين السلام على امير المؤمنين
علي بن ابي طالب وصي رسول الله وخليفته والقائم بامره من بعده سيد الوصيين و
رحمة الله وبركاته السلام على فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وآله سيدة نساء
العالمين السلام على الحسن والحسين سيدي شباب اهل الجنة من الخلق اجمعين السلام
على الائمة الراشدين السلام على الانبياء والمرسلين السلام على الائمة المستودعين
السلام على خاصة الله من خلقه السلام على المتوسمين السلام على المؤمنين الذين قاموا
بامره ووازروا اولياء الله وخافوا بخوفهم السلام على الملائكة المقربين السلام علينا
وعلى عباد الله الصالحين پس برو تا بایستی نزدیک قبر و رو بقبر و پشت بقبله کن و بگو السلام
عليك يا امير المؤمنين السلام عليك يا حبيب الله السلام عليك يا صفوة الله السلام
عليك يا ولي الله السلام عليك يا حجة الله السلام عليك يا امام الهدى السلام عليك
يا علم التقى السلام عليك ايها الوصي البر التقي الوفي السلام عليك يا ابا الحسن و
الحسين السلام عليك يا عمود الدين السلام عليك يا سيد الوصيين وامين رب
العالمين وديان يوم الدين وخير المؤمنين وسيد الصديقين والصفوة من سلالة
النبيين وباب حكمة رب العالمين وخازن وحيه وعيبة علمه والناصح لامة نبيه
والتالي لرسوله والمواسي له بنفسه والناطق بحجته والداعي الى شريعته والماضي
على سنته اللهم اني اشهد انه قد بلغ عن رسولك ما حمل ورعى ما استحفظ وحفظ ما
استودع وحلل حلالك وحرم حرامك واقام احكامك وجاهد الناكثين في سبيلك

والقاسطين في حكمك والمارقين عن امرك صابراً محتسباً لا تاخذك فيك لومة لائم
اللهم صل عليه افضل ما صليت على احد من اوليائك واصفيائك واوصياء انبيائك
اللهم هذا قبر وليك الذي فرضت طاعته وجعلت في اعناق عبادك مبايعته و
خليفتك الذي به تاخذ وتعطي وبه تثيب وتعاقب وقد قصدته طمعاً لما اعددته لاوليائك
فبعظيم قدره عندك وجليل خطره لديك وقرب منزلته منك صل على محمد وآل
محمد وافعل بي ما انت اهله فانك اهل الكرم والجود والسلام عليك يا مولاي
وعلى ضجيعيك آدم ونوح ورحمة الله وبركاته پس ضريح را ببوس و در جانب سر بايست و بگو
يا مولاي اليك وفودي وبك اتوسل الى ربي في بلوغ مقصودي واشهد ان المتوسل بك
غير خائب والطالب بك عن معرفة غير مردود الا بقضاء حوائجه فكن لي شفيعاً الى الله
ربك وربي في قضاء حوائجي وتيسير اموري وكشف شدتي وغفران ذنبي (ذنوبي) وسعة رزقي
وتطويل عمري واعطاء سؤلي في آخرتي ودنياي اللهم العن قتلة امير المؤمنين اللهم
العن قتلة الحسن والحسين اللهم العن قتلة الائمة وعذبهم عذاباً اليماً لا تعذبه احداً
من العالمين عذاباً كثيراً لا انقطاع له ولا اجل ولا امد بما شاقوا ولاة امرك واعد
لهم عذاباً لم تحله باحد من خلقك اللهم وادخل على قتلة انصار رسولك وعلى قتلة انصار
امير المؤمنين وعلى قتلة الحسن والحسين وقتلة من قتل في ولاية آل محمد اجمعين عذاباً
اليماً مضاعفاً في اسفل درك من الجحيم لا يخفف عنهم العذاب وهم فيه مبلسون
ملعونون ناكسوا رؤسهم عند ربهم قد عاينوا الندامة والخزي الطويل لقتلهم عترة
انبيائك ورسلك واتباعهم من عبادك الصالحين اللهم العنهم في مستسر السر و
ظاهر العلانية في ارضك وسمائك اللهم اجعل لي قدم صدق في اوليائك
وحبب الي مشاهدهم ومستقرهم حتى تلحقني بهم وتجعلني لهم تبعاً في الدنيا والآخرة
يا ارحم الراحمين پس ضريح را ببوس و پشت بقبله بايست و رو بجانب قبر امام حسين كن و بگو
السلام عليك يا ابا عبد الله السلام عليك يا ابن رسول الله السلام عليك يا ابن





امير المؤمنين السلام عليك يا ابن فاطمة الزهراء سيدة نساء العالمين السلام عليك
يا ابا الائمة الهادين المهديين السلام عليك يا صريع الدمعة الساكبة السلام
عليك يا صاحب المصيبة الراتبة السلام عليك وعلى جدك وابيك السلام عليك
وعلى امك واخيك السلام عليك وعلى الائمة من ذريتك وبنيك اشهد لقد
طيب الله بك التراب واوضح بك الكتاب وجعلك واباك وجدك واخاك وامك وبنيك
عبرة لاولي الالباب يا ابن الميامين الاطياب التالين الكتاب وجهت سلامي اليك
ما خاب من تمسك بك ولجأ اليك پس برو و نزد پاى قبر بايست و بگو السلام على ابي الائمة
وخليل النبوة والمخصوص بالاخوة السلام على يعسوب الدين والايمان وكلمة الرحمن
السلام على ميزان الاعمال ومقلب الاحوال وسيف ذي الجلال وساقي السلسبيل
الزلال السلام على صالح المؤمنين ووارث علم النبيين والحاكم يوم الدين السلام
على شجرة التقوى وسامع السر والنجوى السلام على حجة الله البالغة ونعمته السابغة
ونقمته الدامغة السلام على الصراط الواضح والنجم اللائح والامام الناصح والزناد
القادح ورحمة الله وبركاته پس بگو اللهم صل على امير المؤمنين علي بن ابي طالب اخي نبيك
ووليه وناصره ووصيه ووزيره ومستودع علمه وموضع سره وباب حكمته والناطق بحجته
والداعي الى شريعته وخليفته في امته ومفرج الكرب عن وجهه قاصم الكفرة ومرغم الفجرة
الذي جعلته من نبيك بمنزلة هرون من موسى اللهم وال من والاه وعاد من عاداه وانصر من
نصره واخذل من خذله والعن من نصب له العداوة من الاولين والآخرين وصل عليه افضل
ما صليت على احد من اوصياء انبيائك يا رب العالمين پس برو كه بجانب سر از براى زيارت حضرت
آدم و نوح عليهما السلام و در زيارت آدم بگو السلام عليك يا صفي الله السلام عليك
يا نبي الله السلام عليك يا امين الله السلام عليك يا حبيب الله السلام عليك يا خليفة الله
في ارضه السلام عليك يا ابا البشر السلام عليك وعلى روحك وبدنك وصلى
الله عليك وعلى الطاهرين من ولدك وذريتك صلوة لا يحصيها الا هو ورحمة الله

و بگذار و نیز در زیارت حضرت نوح ع بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبِیَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفِیَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبیبَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا شَیْخَ الْمُرْسَلینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمینَ اللّٰهِ فی اَرْضِهِ صَلَواتُ اللّٰهِ وَ سَلامُهُ عَلَیْکَ وَ عَلی رُوحِکَ وَ بَدَنِکَ وَ عَلَی الطّاهِرینَ مِنْ وُلْدِکَ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُهُ پس شش رکعت نماز بکن دو رکعت برای امیر المؤمنین علیه السلام در رکعت اول بعد از سوره حمد سوره الرحمن بخوان و در رکعت دویم سوره یس و بعد از نماز تسبیح حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها را بخوان و طلب آمرزش از خدا بکن و از برای خود دعا کن و بگو اَللّٰهُمَّ اِنّی صَلَّیْتُ هاتَیْنِ الرَّکْعَتَیْنِ هَدِیَّةً مِنّی اِلی سَیِّدی وَ مَوْلایَ وَلِیِّکَ وَ اَخی رَسُولِکَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ وَ عَلی آلِهِ اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْها مِنّی وَ اجْزِنی عَلی ذٰلِکَ جَزاءَ الْمُحْسِنینَ اَللّٰهُمَّ لَکَ صَلَّیْتُ وَ لَکَ رَکَعْتُ وَ لَکَ سَجَدْتُ وَحْدَکَ لا شَریکَ لَکَ لِاَنَّهُ لا تَکُونُ الصَّلاةُ وَ الرُّکُوعُ وَ السُّجُودُ اِلّا لَکَ لِاَنَّکَ اَنْتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْ مِنّی زِیارَتی وَ اَعْطِنی سُؤْلی بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطّاهِرینَ و چهار رکعت دیگر هدیه آدم و نوح کن پس سجده شکر بجای آورد و در سجده بگو اَللّٰهُمَّ اِلَیْکَ تَوَجَّهْتُ وَ بِکَ اعْتَصَمْتُ وَ عَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ ثِقَتی وَ رَجائی فَاکْفِنی ما اَهَمَّنی وَ ما لا یُهِمُّنی وَ ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّی عَزَّ جارُکَ وَ جَلَّ ثَناؤُکَ وَ لا اِلٰهَ غَیْرُکَ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ قَرِّبْ فَرَجَهُمْ پس جانب راست رو را بر زمین گذار و بگو اِرْحَمْ ذُلّی بَیْنَ یَدَیْکَ وَ تَضَرُّعی اِلَیْکَ وَ وَحْشَتی مِنَ النّاسِ وَ اُنْسی بِکَ یا کَریمُ یا کَریمُ یا کَریمُ پس جانب چپ رو را بر زمین گذار و بگو لا اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ رَبّی حَقّاً حَقّاً سَجَدْتُ لَکَ یا رَبِّ تَعَبُّداً وَ رِقّاً اَللّٰهُمَّ اِنَّ عَمَلی ضَعیفٌ فَضاعِفْهُ لی یا کَریمُ یا کَریمُ یا کَریمُ پس برگرد بسجود و صد مرتبه شکراً بگو و جهد کن در دعا که این موضع طلب مطالب است و مقام سعی کن که محل آمرزش گناهان است و حاجات خود را از خدا طلب نما که مقام استجابت دعا است دوم زیارتیست مشهور بامین الله که در نهایت اعتبار است و در تمام کتب مزار و بلکه در غیر آنها نیز این زیارت شریف نقل شده است





و علامه مجلسی ره فرموده که آن بهترین زیاراتست از جهة متن و سند و باید که در جمیع روضات مقدسه بر این مواظبت نمایند و کیفیت آن چنانستکه بسندهای معتبر روایت شده از جابر از امام محمد باقر ع که امام زین العابدین علیه السلام بزیارت امیر المؤمنین علیه السلام آمد و نزد قبر آنحضرت ایستاد و گریست و گفت اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمینَ اللّٰهِ فی اَرْضِهِ وَ حُجَّتَهُ عَلی عِبادِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ اَشْهَدُ اَنَّکَ جاهَدْتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ وَ عَمِلْتَ بِکِتابِهِ وَ اتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ حَتّی دَعاکَ اللّٰهُ اِلی جِوارِهِ فَقَبَضَکَ اِلَیْهِ بِاخْتِیارِهِ وَ اَلْزَمَ اَعْداءَکَ الْحُجَّةَ فی قَتْلِهِمْ اِیّاکَ مَعَ ما لَکَ مِنَ الْحُجَجِ الْبالِغَةِ عَلی جَمیعِ خَلْقِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْ نَفْسی مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِکَ راضِیَةً بِقَضائِکَ مُولَعَةً بِذِکْرِکَ وَ دُعائِکَ مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ اَوْلِیائِکَ مَحْبُوبَةً فی اَرْضِکَ وَ سَمائِکَ صابِرَةً عِنْدَ نُزُولِ بَلائِکَ شاکِرَةً لِفَواضِلِ نَعْمائِکَ ذاکِرَةً لِسَوابِغِ آلائِکَ مُشْتاقَةً اِلی فَرْحَةِ لِقائِکَ مُتَزَوِّدَةً التَّقْوی لِیَوْمِ جَزائِکَ مُسْتَنَّةً بِسُنَنِ اَوْلِیائِکَ مُفارِقَةً لِاَخْلاقِ اَعْدائِکَ مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَ ثَنائِکَ پس پهلوی روی مبارک خود را بر قبر گذاشت و گفت اَللّٰهُمَّ اِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتینَ اِلَیْکَ والِهَةٌ وَ سُبُلَ الرّاغِبینَ اِلَیْکَ شارِعَةٌ وَ اَعْلامَ الْقاصِدینَ اِلَیْکَ واضِحَةٌ وَ اَفْئِدَةَ الْوافِدینَ اِلَیْکَ فازِعَةٌ وَ اَصْواتَ الدّاعینَ اِلَیْکَ صاعِدَةٌ وَ اَبْوابَ الْاِجابَةِ لَهُمْ مُفَتَّحَةٌ وَ دَعْوَةَ مَنْ ناجاکَ مُسْتَجابَةٌ وَ تَوْبَةَ مَنْ اَنابَ اِلَیْکَ مَقْبُولَةٌ وَ عَبْرَةَ مَنْ بَکی مِنْ خَوْفِکَ مَرْحُومَةٌ وَ الْاِغاثَةَ لِمَنِ اسْتَغاثَ بِکَ مَوْجُودَةٌ وَ الْاِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِکَ مَبْذُولَةٌ وَ عِداتِکَ لِعِبادِکَ مُنْجَزَةٌ وَ زَلَلَ مَنِ اسْتَقالَکَ مُقالَةٌ وَ اَعْمالَ الْعامِلینَ لَدَیْکَ مَحْفُوظَةٌ وَ اَرْزاقَکَ اِلَی الْخَلائِقِ مِنْ لَدُنْکَ نازِلَةٌ وَ عَوائِدَ الْمَزیدِ اِلَیْهِمْ واصِلَةٌ وَ ذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرینَ مَغْفُورَةٌ وَ حَوائِجَ خَلْقِکَ عِنْدَکَ مَقْضِیَّةٌ وَ جَوائِزَ السّائِلینَ عِنْدَکَ مُوَفَّرَةٌ وَ عَوائِدَ الْمَزیدِ مُتَواتِرَةٌ وَ مَوائِدَ الْمُسْتَطْعِمینَ مُعَدَّةٌ وَ مَناهِلَ الظِّماءِ لَدَیْکَ مُتْرَعَةٌ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعائی وَ اقْبَلْ ثَنائی وَ اجْمَعْ بَیْنی وَ بَیْنَ اَوْلِیائی بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِیٍّ وَ فاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ وَ الْاَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّیَّةِ الْحُسَیْنِ اِنَّکَ وَلِیُّ نَعْمائی وَ مُنْتَهی مُنایَ وَ غایَةُ رَجائی فی مُنْقَلَبی وَ مَثْوایَ وَ دَر

فرموده کامل الزیارة بعد از این زیارت این فقرات نیز مسطور است أَنْتَ إِلٰهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ
اغْفِرْ لِأَوْلِيَائِنَا وَكُفَّ عَنَّا أَعْدَاءَنَا وَاشْغَلْهُمْ عَنْ أَذَانَا وَأَظْهِرْ كَلِمَةَ الْحَقِّ وَاجْعَلْهَا الْعُلْيَا
وَأَدْحِضْ كَلِمَةَ الْبَاطِلِ وَاجْعَلْهَا السُّفْلَى إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ پس حضرت امام محمد باقر
فرمود که هرگاه از شیعیان ما این زیارت و دعا را نزد قبر امیر المؤمنین علیه السلام یا نزد قبر یکی از ائمه
علیهم السلام بخواند البته حق تعالی این زیارت و دعای او را در نامه از نور بالا برد و مهر محمد صلی
الله علیه و آله را بر آن بزند و چنین محفوظ باشد تا تسلیم نماید بقائم آل محمد علیه السلام پس
استقبال نماید صاحبش را ببشارت و تحیت و کرامت انشاء الله تعالی جابر گفت که من این حدیث
خدمت امام جعفر صادق علیه السلام گفتم فرمود که هرگاه خواهی وداع یکی از ائمه علیهم السلام بکنی
این زیارت را بخوان و اضافه کن اَلسَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَسْتَوْدِعُكَ
اللّٰهَ وَعَلَيْكَ السَّلامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ آمَنَّا بِالرَّسُولِ وَبِمَا جِئْتُمْ بِهِ وَدَعَوْتُمْ إِلَيْهِ
اللّٰهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي وَلِيَّكَ اللّٰهُمَّ لا تَحْرِمْنِي ثَوَابَ مَزَارِهِ الَّذِي أَوْجَبْتَ
لَهُ وَيَسِّرْ لَنَا الْعَوْدَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالَى مؤلف گوید که این زیارت شریفه هم از زیارات
مطلقه محسوب میشود و هم از زیارات مخصوصه روز غدیر و هم از زیارات جامعه که در
جمیع روضات مقدسه ائمه علیهم السلام خوانده میشود سیم زیارتیست که مروی
از حضرت امام علی النقی علیه السلام است و مشایخ ثلثه یعنی ثقة الاسلام و رئیس المحدثین و شیخ
الطائفه قدس الله ارواحهم از او روایت کرده اند و در کامل الزیارة شیخ جعفر بن قولویه
و کتاب جامع محمد بن الحسن بن الولید استاد صدوق نیز ذکر شده است و کیفیت آن چنانچه
در کتاب من لا یحضره الفقیه است باختصار آنست که فرمود چون بخواهی زیارت کنی یعنی بنجف
اشرف پس غسل کن و با آرامی و وقار برو تا برسی نزد امیر المؤمنین علیه السلام پس روی خود را
بطرف آن حضرت کن و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ أَوَّلُ مَظْلُومٍ وَأَوَّلُ مَنْ غُصِبَ
حَقُّهُ صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ لَقِيتَ اللّٰهَ وَأَنْتَ شَهِيدٌ
عَذَّبَ اللّٰهُ قَاتِلَكَ بِأَنْوَاعِ الْعَذَابِ وَجَدَّدَ عَلَيْهِ الْعَذَابَ جِئْتُكَ عَارِفاً بِحَقِّكَ مُسْتَبْصِراً

عليك م





بِشَأْنِكَ مُعَادِياً لِأَعْدَائِكَ وَمَنْ ظَلَمَكَ أَلْقَى عَلَى ذٰلِكَ رَبِّي إِنْ شَاءَ اللّٰهُ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ إِنَّ
لِي ذُنُوباً كَثِيرَةً فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللّٰهِ مَقَاماً مَعْلُوماً وَإِنَّ لَكَ عِنْدَ
اللّٰهِ جَاهاً وَشَفَاعَةً وَقَدْ قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى وَلا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى چهارم زیارتیست
مروی در کتاب شریف کافی و تهذیب و غیرهما است که میگوئی در زیارت آنحضرت اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يَا وَلِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا
عَمُودَ الدِّينِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ النَّبِيِّينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا قَسِيمَ النَّارِ وَالْجَنَّةِ
صَاحِبَ الْعَصَا وَالْمِيسَمِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَشْهَدُ أَنَّكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَبَابُ
الْهُدَى وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَالْحَبْلُ الْمَتِينُ وَالصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَى
خَلْقِهِ وَشَاهِدُهُ عَلَى عِبَادِهِ وَأَمِينُهُ عَلَى عِلْمِهِ وَخَازِنُ سِرِّهِ وَمَوْضِعُ حِكْمَتِهِ وَأَخُو رَسُولِهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَشْهَدُ أَنَّ دَعْوَتَكَ حَقٌّ وَكُلَّ دَاعٍ مَنْصُوبٍ دُونَكَ بَاطِلٌ مَدْحُوضٌ
أَنْتَ أَوَّلُ مَظْلُومٍ وَأَوَّلُ مَغْصُوبٍ حَقُّهُ صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ظَلَمَكَ وَتَقَدَّمَ
عَلَيْكَ وَصَدَّ عَنْكَ لَعْناً كَثِيراً يَلْعَنُهُمْ بِهِ كُلُّ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ وَكُلُّ نَبِيٍّ مُرْسَلٍ وَكُلُّ عَبْدٍ
مُؤْمِنٍ مُمْتَحَنٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ أَشْهَدُ أَنَّكَ
عَبْدُ اللّٰهِ وَأَمِينُهُ بَلَّغْتَ نَاصِحاً وَأَدَّيْتَ أَمِيناً وَقُتِلْتَ صِدِّيقاً وَمَضَيْتَ عَلَى يَقِينٍ لَمْ
تُؤْثِرْ عَمًى عَلَى هُدًى وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقٍّ إِلَى بَاطِلٍ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَآتَيْتَ
الزَّكٰوةَ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاتَّبَعْتَ الرَّسُولَ وَنَصَحْتَ لِلْأُمَّةِ وَتَلَوْتَ
الْكِتَابَ حَقَّ تِلاوَتِهِ وَجَاهَدْتَ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَدَعَوْتَ إِلَى سَبِيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَدَعَوْتَ إِلَيْهِ عَلَى
بَصِيرَةٍ وَبَلَّغْتَ مَا أُمِرْتَ بِهِ وَقُمْتَ بِحَقِّ اللّٰهِ غَيْرَ وَاهِنٍ وَلا مُوهِنٍ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ
صَلٰوةً مُتَتَابِعَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَرَادِفَةً يَتْبَعُ بَعْضُهَا بَعْضاً لا انْقِطَاعَ لَهَا وَلا أَمَدَ وَلا أَجَلَ
وَالسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ وَجَزَاكَ اللّٰهُ مِنْ صِدِّيقٍ خَيْراً عَنْ رَعِيَّتِهِ أَشْهَدُ
أَنَّ الْجِهَادَ مَعَكَ وَإِلَيْكَ وَأَنْتَ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ وَمِيرَاثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَكَ فَصَلَّى اللّٰهُ

منصوب ن
مؤمن ن
جهاد من ن

عَلَيكَ وَسَلَّمَ تَسليماً وَعَذَّبَ اللهُ قاتِلَكَ بِأَنواعِ العَذابِ أَتَيتُكَ يا أَميرَ المُؤمِنينَ عارِفاً
بِحَقِّكَ مُستَبصِراً بِشَأنِكَ مُعادِياً لِأَعدائِكَ مُوالِياً لِأَولِيائِكَ بِأَبي أَنتَ وَأُمّي
أَتَيتُكَ عائِذاً بِكَ مِن نارٍ استَحَقَّها مِثلي بِما جَنَيتُ عَلى نَفسي أَتَيتُكَ زائِراً أَبتَغي بِزِيارَتِكَ
فَكاكَ رَقَبَتي مِنَ النّارِ أَتَيتُكَ هارِباً مِن ذُنوبِيَ الَّتي احتَطَبتُها عَلى ظَهري أَتَيتُكَ وافِداً
لِعَظيمِ حالِكَ وَمَنزِلَتِكَ عِندَ رَبّي فَاشفَع لي عِندَ رَبِّكَ فَإِنَّ لي ذُنوباً كَثيرَةً وَإِنَّ لَكَ
عِندَ اللهِ مَقاماً مَعلوماً وَجاهاً عَظيماً وَشَأناً كَبيراً وَشَفاعَةً مَقبولَةً وَقَد قالَ اللهُ عَزَّ
وَجَلَّ وَلا يَشفَعونَ إِلّا لِمَنِ ارتَضى اللّهُمَّ رَبَّ الأَربابِ صَريخَ الأَحبابِ إِنّي عُذتُ بِأَخي
رَسولِكَ مُعاذاً فَكَّ رَقَبَتي مِنَ النّارِ آمَنتُ بِاللهِ وَبِما أُنزِلَ إِلَيكُم وَأَتَوَلّى آخِرَكُم بِما
تَوَلَّيتُ بِهِ أَوَّلَكُم وَكَفَرتُ بِالجِبتِ وَالطّاغوتِ وَاللّاتِ وَالعُزّى **پنجم** زيارتيست
كه علامهٔ مجلسی آن را زيارت ششم تحفة الزائر قرار داده و با جهة مشهوره بزيارت ششم شده و از
از شيخ مفيد و محمد بن المشهدی نقل كرده با شرحی طويل كه ذكرش مناسب اين مختصر نيست و
فقير مأخذ شرح آن اين است كه صفوان گفت كه حضرت صادق عليه السلام فرمود كه ای صفوان
هرگاه ترا حاجتی نزد خدا باشد اين زيارت را بكن هر جا كه باشی و اين دعا را بخوان و حاجت
خود را سؤال كن كه البته برآورده ميشود و زيارت امير المؤمنين عليه السلام اينست و بقبر آنحضرت
اشاره كن و بگو السَّلامُ عَلَيكَ يا صَفوَةَ اللهِ السَّلامُ عَلَيكَ يا أَمينَ اللهِ السَّلامُ عَلى مَنِ
اصطَفاهُ اللهُ وَاختَصَّهُ وَاختارَهُ مِن بَرِيَّتِهِ السَّلامُ عَلَيكَ يا خَليلَ اللهِ ما دَجَى
اللَّيلُ وَغَسَقَ وَأَضاءَ النَّهارُ وَأَشرَقَ السَّلامُ عَلَيكَ ما صَمَتَ صامِتٌ وَنَطَقَ ناطِقٌ
وَذَرَّ شارِقٌ وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ السَّلامُ عَلى مَولانا أَميرِ المُؤمِنينَ عَلِيِّ بنِ أَبي طالِبٍ صاحِبِ
السَّوابِقِ وَالمَناقِبِ وَالنَّجدَةِ وَمُبيدِ الكَتائِبِ الشَّديدِ البَأسِ العَظيمِ المِراسِ المَكينِ الأَساسِ
ساقِي المُؤمِنينَ بِالكَأسِ مِن حَوضِ الرَّسولِ المَكينِ السَّلامُ عَلى صاحِبِ النُّهى وَالفَضلِ
وَالطَّوائِلِ وَالمَكرُماتِ وَالنَّوائِلِ السَّلامُ عَلى فارِسِ المُؤمِنينَ وَلَيثِ المُوَحِّدينَ وَ
قاتِلِ المُشرِكينَ وَوَصِيِّ رَسولِ رَبِّ العالَمينَ وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ السَّلامُ عَلى مَن أَيَّدَهُ

الله



اللهُ بِجَبرَئيلَ وَأَعانَهُ بِميكائيلَ وَأَزلَفَهُ فِي الدّارَينِ وَحَباهُ بِكُلِّ ما تَقَرُّ بِهِ العَينُ وَصَلَّى
اللهُ عَلَيهِ وَعَلى آلِهِ الطّاهِرينَ وَعَلى أَولادِهِ المُنتَجَبينَ وَعَلَى الأَئِمَّةِ الرّاشِدينَ الَّذينَ أَمَروا
بِالمَعروفِ وَنَهَوا عَنِ المُنكَرِ وَفَرَضوا عَلَينَا الصَّلَواتِ وَأَمَروا بِإيتاءِ الزَّكوةِ وَعَرَّفونا صِيامَ
شَهرِ رَمَضانَ وَقِراءَةَ القُرآنِ السَّلامُ عَلَيكَ يا أَميرَ المُؤمِنينَ وَيَعسوبَ الدّينِ وَقائِدَ
الغُرِّ المُحَجَّلينَ السَّلامُ عَلَيكَ يا بابَ اللهِ السَّلامُ عَلَيكَ يا عَينَ اللهِ النّاظِرَةَ وَيَدَهُ الباسِطَةَ
وَأُذُنَهُ الواعِيَةَ وَحِكمَتَهُ البالِغَةَ وَنِعمَتَهُ السّابِغَةَ وَنِقمَتَهُ الدّامِغَةَ السَّلامُ عَلى
قَسيمِ الجَنَّةِ وَالنّارِ السَّلامُ عَلى نِعمَةِ اللهِ عَلَى الأَبرارِ وَنِقمَتِهِ عَلَى الفُجّارِ السَّلامُ عَلى سَيِّدِ المُتَّقينَ
الأَخيارِ السَّلامُ عَلى أَخي رَسولِ اللهِ وَابنِ عَمِّهِ وَزَوجِ ابنَتِهِ وَالمَخلوقِ مِن طينَتِهِ السَّلامُ
عَلَى الأَصلِ القَديمِ وَالفَرعِ الكَريمِ السَّلامُ عَلَى الثَّمَرِ الجَنِيِّ السَّلامُ عَلى أَبِي الحَسَنِ عَلِيٍّ
السَّلامُ عَلى شَجَرَةِ طوبى وَسِدرَةِ المُنتَهى السَّلامُ عَلى آدَمَ صَفوَةِ اللهِ وَنوحٍ نَبِيِّ اللهِ وَ
إِبراهيمَ خَليلِ اللهِ وَموسى كَليمِ اللهِ وَعيسى روحِ اللهِ وَمُحَمَّدٍ حَبيبِ اللهِ وَمَن بَينَهُم مِنَ النَّبِيّينَ
وَالصِّدّيقينَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحينَ وَحَسُنَ أُولئِكَ رَفيقاً السَّلامُ عَلى نورِ الأَنوارِ
وَسَليلِ الأَطهارِ وَعَناصِرِ الأَخيارِ السَّلامُ عَلى والِدِ الأَئِمَّةِ الأَبرارِ السَّلامُ عَلى
حَبلِ اللهِ المَتينِ وَجَنبِهِ المَكينِ وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ السَّلامُ عَلى أَمينِ اللهِ في أَرضِهِ
وَخَليفَتِهِ وَالحاكِمِ بِأَمرِهِ وَالقَيِّمِ بِدينِهِ وَالنّاطِقِ بِحِكمَتِهِ وَالعامِلِ بِكِتابِهِ أَخِي الرَّسولِ
وَزَوجِ البَتولِ وَسَيفِ اللهِ المَسلولِ السَّلامُ عَلى صاحِبِ الدَّلالاتِ وَالآياتِ الباهِراتِ
وَالمُعجِزاتِ القاهِراتِ وَالمُنجي مِنَ الهَلَكاتِ الَّذي ذَكَرَهُ اللهُ في مُحكَمِ الآياتِ فَقالَ تَعالى
وَإِنَّهُ في أُمِّ الكِتابِ لَدَينا لَعَلِيٌّ حَكيمٌ السَّلامُ عَلَى اسمِ اللهِ الرَّضِيِّ وَوَجهِهِ المُضيءِ وَجَنبِهِ
العَلِيِّ وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ السَّلامُ عَلى حُجَجِ اللهِ وَأَوصِيائِهِ وَخاصَّةِ اللهِ وَأَصفِيائِهِ
وَخالِصَتِهِ وَأُمَنائِهِ وَرَحمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ قَصَدتُكَ يا مَولايَ يا أَمينَ اللهِ وَحُجَّتَهُ زائِراً
عارِفاً بِحَقِّكَ مُوالِياً لِأَولِيائِكَ مُعادِياً لِأَعدائِكَ مُتَقَرِّباً إِلَى اللهِ بِزِيارَتِكَ
فَاشفَع لي عِندَ اللهِ رَبّي وَرَبِّكَ في خَلاصِ رَقَبَتي مِنَ النّارِ وَقَضاءِ حَوائِجي حَوائِجِ الدُّنيا

والآخرة

والآخرین پس خود را بقبر بچسبان وقبر را ببوس وبگو سلام الله وسلام ملائکته المقربین
والمسلمین لک بقلوبهم یا امیر المؤمنین والناطقین بفضلک والشاهدین علی
انک صادق امین صدیق علیک ورحمة الله وبرکاته اشهد انک طهر طاهر مطهر
من طهر طاهر مطهر اشهد لک یا ولی الله وولی رسوله بالبلاغ والاداء واشهد
انک جنب الله ووجهه الذی یؤتی منه وانک سبیل الله وانک عبد الله واخو رسول
الله صلی الله علیه وآله اتیتک متقربا الی الله عز وجل بزیارتک راغبا الیک فی الشفاعة
ابتغی بشفاعتک خلاص رقبتی من النار متعوذا بک من النار هاربا من ذنوبی التی احتطبتها علی
ظهری فزعا الیک رجاء رحمة ربی اتیتک استشفع بک یا مولای واتقرب بک الی الله
لیقضی بک حوائجی فاشفع لی یا امیر المؤمنین الی الله فانی عبد الله ومولاک وزائرک ولک
عند الله المقام المحمود والجاه العظیم والشأن الکبیر والشفاعة المقبولة اللهم صل علی
محمد وآل محمد وصل علی علی امیر المؤمنین عبدک المرتضی وامینک الاوفی وعروتک
الوثقی ویدک العلیا وجنبک الاعلی وکلمتک الحسنی وحجتک علی الوری وصدیقک
الاکبر وسید الاوصیاء ورکن الاولیاء وعماد الاصفیاء امیر المؤمنین ویعسوب
الدین وقدوة الصالحین وامام المخلصین المعصوم من الخلل المهذب من الزلل المطهر
من العیب المنزه من الریب اخی نبیک ووصی رسولک البائت علی فراشه والمواسی
له بنفسه وکاشف الکرب عن وجهه الذی جعلته سیفا لنبوته وآیة لرسالته و
شاهدا علی امته ودلالة علی حجته وحاملا لرایته ووقایة لمهجته وهادیا لامته
ویدا لبأسه وتاجا لرأسه وبابا لسره ومفتاحا لظفره حتی هزم جیوش الشرک
باذنک وابار عساکر الکفر بامرک وبذل نفسه فی مرضات رسولک وجعلها
وقفا علی طاعته فصل اللهم علیه صلوة دائمة باقیة پس بگو السلام علیک
یا ولی الله والشهاب الثاقب والنور العاقب یا سلیل الاطائب یا سر الله ان بینی
وبین الله تعالی ذنوبا قد اثقلت ظهری ولا یأتی علیها الا رضاه فبحق من ائتمنک





علی سره واسترعاک امر خلقه کن لی الی الله شفیعا ومن النار مجیرا وعلی الدهر ظهیرا فانی
عبد الله وولیک وزائرک صلی الله علیک پس شش رکعت نماز زیارت بکن و هر دعا که
خواهی بکن وبگو السلام علیک یا امیر المؤمنین علیک منی سلام الله ابدا ما بقیت وبقی
اللیل والنهار پس اشاره کن و متوجه شو بجانب قبر امام حسین علیه السلام وبگو السلام
علیک یا ابا عبد الله السلام علیک یا بن رسول الله اتیتکما زائرا ومتوسلا الی الله
ربی وربکما ومتوجها الی الله بکما ومستشفعا بکما الی الله فی حاجتی هذه فاشفعا لی فان
لکما عند الله المقام المحمود والجاه الوجیه والمنزل الرفیع والوسیلة انی انقلب عنکما
منتظرا لتنجز الحاجة وقضائها ونجاحها من الله بشفاعتکما لی الی الله فی ذلک فلا اخیب
ولا یکون منقلبی عنکما منقلبا خائبا خاسرا بل یکون منقلبی منقلبا راجحا مفلحا منجحا
مستجابا لی بقضاء جمیع حوائجی فاشفعا لی انقلب علی ما شاء الله لا حول ولا قوة الا بالله
مفوضا امری الی الله ملجئا ظهری الی الله متوکلا علی الله واقول حسبی الله وکفی سمع الله لمن
دعا لیس لی وراء الله ووراءکم منتهی ما شاء ربی کان وما لم یشأ لم یکن یا سیدی یا امیر
المؤمنین ومولای وانت یا ابا عبد الله سلامی علیکما متصل ما اتصل اللیل والنهار
واصل ذلک الیکما غیر محجوب عنکما سلامی ان شاء الله واسئله بحقکما ان یشاء ذلک و
یفعل فانه حمید مجید انقلب یا سیدی عنکما تائبا حامدا لله شاکرا راضیا مستیقنا
للاجابة غیر آیس ولا قانط عائدا راجعا الی زیارتکما غیر راغب عنکما راجع ان شاء الله الیکما
یا سادتی رغبت الیکما بعد ان زهد فیکما وفی زیارتکما اهل الدنیا فلا خیبنی الله فیما
رجوت وما املت فی زیارتکما انه قریب مجیب پس رو بقبله کن و بگو یا الله یا الله یا الله یا
مجیب دعوة المضطرین ویا کاشف کرب المکروبین ویا غیاث المستغیثین ویا صریخ
المستصرخین ویا من هو اقرب الی من حبل الورید یا من یحول بین المرء وقلبه ویا من
هو بالمنظر الاعلی وبالافق المبین ویا من هو الرحمن الرحیم علی العرش استوی
ویا من یعلم خائنة الاعین وما تخفی الصدور ویا من لا یخفی علیه خافیة ویا من لا

تشتبه علیه الاصوات ویا من لا تغلطه الحاجات ویا من لا یبرمه الحاح الملحین یا مدرک کل فوت یا جامع کل شمل یا بارئ النفوس بعد الموت یا من هو کل یوم فی شأن یا قاضی الحاجات یا منفس الکربات یا معطی السؤلات یا ولی الرغبات یا کافی المهمات یا من یکفی من کل شیء ولا یکفی منه شیء فی السماوات والارض اسئلک بحق محمد خاتم النبیین وعلی امیر المؤمنین وبحق فاطمة بنت نبیک وبحق الحسن والحسین فانی بهم اتوجه الیک فی مقامی هذا وبهم اتوسل وبهم اتشفع الیک وبحقهم اسئلک واقسم واعزم علیک وبالشأن الذی لهم عندک وبالقدر الذی لهم عندک وبالذی فضلتهم علی العالمین وباسمک الذی جعلته عندهم وبه خصصتهم دون العالمین وبه ابنتهم وابنت فضلهم من فضل العالمین حتی فاق فضلهم فضل العالمین جمیعا واسئلک ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تکشف عنی غمی وهمی وکربی وان تکفینی المهم من اموری وتقضی عنی دینی وتجیرنی من الفقر وتجیرنی من الفاقة وتغنینی عن المسئلة الی المخلوقین وتکفینی هم من اخاف همه وعسر من اخاف عسره وحزونة من اخاف حزونته وشر من اخاف شره ومکر من اخاف مکره وبغی من اخاف بغیه وجور من اخاف جوره وسلطان من اخاف سلطانه وکید من اخاف کیده ومقدرة من اخاف مقدرته علی وترد عنی کید الکیدة ومکر المکرة اللهم من ارادنی فارده ومن کادنی فکده واصرف عنی کیده ومکره وباسه وامانیه وامنعه عنی کیف شئت وانی شئت اللهم اشغله عنی بفقر لا تجبره وببلاء لا تستره وبفاقة لا تسدها وبسقم لا تعافیه وذل لا تعزه وبمسکنة لا تجبرها اللهم اجعل الذل نصب عینیه وادخل الفقر فی منزله والسقم فی بدنه حتی تشغله عنی بشغل شاغل لا فراغ له وانسه ذکری کما انسیته ذکرک وخذ عنی بسمعه وبصره ولسانه ویده ورجله وقلبه وجمیع جوارحه وادخل علیه فی جمیع ذلک السقم ولا تشفه حتی تجعل ذلک له شغلا شاغلا به عنی وعن ذکری واکفنی یا کافی ما لا یکفی سواک یا مفرج من لا مفرج له

واتشفع

واقسم واعزم علیک

فانک الکافی لا کافی سواک





سواک ومغیث من لا مغیث له سواک وجار من لا جار له سواک ومنجا من لا ملجأ له غیرک خاب من کان رجائه سواک ومغیثه سواک ومفزعه الی سواک ومهربه وملجأه الی غیرک انت ثقتی ورجائی ومفزعی ومهربی وملجأی ومنجای فبک استفتح وبک استنجح وبمحمد وآل محمد اتوجه الیک واتوسل واتشفع یا الله یا الله یا الله ولک الحمد ولک الشکر ولک المشتکی وانت المستعان فاسئلک بحق محمد وآل محمد ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تکشف عنی همی وغمی وکربی فی مقامی هذا کما کشفت عن نبیک غمه وهمه وکربه وکفیته هول عدوه فاکشف عنی کما کشفت عنه وفرج عنی کما فرجت عنه واکفنی کما کفیته واصرف عنی هول ما اخاف هوله ومؤنة ما اخاف مؤنته وهم من اخاف همه بلا مؤنة علی نفسی من ذلک واصرفنی بقضاء حاجتی وکفایة ما اهمنی همه من امر دنیای وآخرتی یا ارحم الراحمین

پس ملتفت شو بجانب قبر امیر المؤمنین ع و بگو السلام علیک یا امیر المؤمنین والسلام علی ابی عبد الله الحسین ما بقیت وبقی اللیل والنهار ولا جعله الله آخر العهد منی لزیارتکما ولا فرق الله بینی وبینکما **مؤلف گوید** اگر خواهد جمع بین احادیث کند چنانچه علامه مجلسی فرموده این زیارت را تا اتیتک یا ابا عبد الله ولیتک وزائرک صلی الله علیک بخواند پس از نماز شروع کند در زیارت عاشوراء معروف بتمامه بعمل آورد و دعای علقمه را هم بخواند تا بجمیع احادیث عمل شود و درک فضیلت این زیارت کند **و نیز مؤلف گوید** مناسب است در اینجا تنبیه کنیم بر چند امر **اول** آنکه مخفی و پوشیده نماند که در تمام کتب مزار دیده نشده که در این مشاهد مشرفه مقدسه که علی مشرفها الآف السلام والتحیة زیارت غیر صاحب بقعه منوره چه یکی باشد یا متعدد مستحب باشد بالخصوص زیارتی والفاظ مخصوصه وارد شده باشد از برای آن مثل زیارت حضرت رسول صلی الله علیه وآله در حرم امیر المؤمنین علیه السلام و زیارت امیر و بزرگوار در حرم ابی عبد الله علیه السلام و همچنین در سایر حرمها بالنسبه بغیر صاحبش از سایر حجج طاهره علیهم السلام و زیارت حضرت امام حسین که در حرم امیر المؤمنین علیهما السلام مستحب و در اخبار عدیده امر بآن شده و این نداء جهة فضائل زیارت

ومنجاه من مخلوق غیرک

فاسئلک یا الله

یا الله ۳

همه بلا مؤنة من

آنحضرت نیست که احصا توان کرد چه آن فضایل بحدّی و درجه برسد تا از بعض از زیارت پدر بزرگوار
نرسد و با احتمال زیارت پدرش امیر المؤمنین ع در حرم آنحضرت و سایر حرمها خصوصا
مستحق نیست بلکه در اخبار اشاره بان نموده‌اند و همچنین از زیارت رسول الله صلی الله علیه
واله در سایر حرمها بلکه زیارت خود حضرت ابی عبد الله علیه السلم در غیر حرم امیر المؤمنین
علیه السلم پس تا این مطلب بملاحظه امر دیگر باشد غیر از این که فضیلت زیارت آن امر
نیست مگر در غایت قرب قبر مبارک آنحضرت که حسب اخبار سابقه و غیرها در بالا سر قبر امیر
المؤمنین است و مقابر دفن شده و دیگر قدیم الایام اثر قبر ظاهر بوده و همین ملاحظه
جمعی از علما و اتقیا و صلحا از آن طرف عبور نکنند و بمقتضای احتیاط گذشتن از آنجا را شایسته
ندانند بلکه بعضی از ایشان از بعضی از طرف بالا سر هم نگذرند و بعضی اگر عبور کنند پا برهنه
نمایند و از اینجهت است که در اخبار عابدین محل زیارت آنحضرت را در این حرم شریف در بالا سر
مقرر فرموده‌اند حتی آنکه از مواضع مخصوصه زیارت عاشورا همین محل شریف است
در زیارت اول حضرت امیر که در روایت شده بود از صفوان گذشت که فرموده بود که در جا
سر بایست و بگو یا مولای الیات و فوده الی آخر انکار منه ثم ابوسرو پشت بقبله بایست
و روی بجانب قبر امام حسین کن و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَبا عَبْدِ اللهِ پس هر کس زیارت کند
حضرت امام حسین ع را در این حرم مطهر نکرده با این پایان در پشت سر یا مواضع دیگر غیر از
سمت سر زیارت وارده آنحضرت را انجام نکرده بلکه از اینجانب زیارت آنحضرت در هر محل و
مکان چه دور و چه نزدیک و در هر زمان مندوب و مرغوب است البته باجر و ثواب آن خواهد
رسید انشاء الله و لکن بادب مخصوص وارده در این حرم مطهر عمل نشده و چون این مطلب
معلوم شد پس بدانکه در این محل شریف چند زیارت است که بانها حضرت ابی عبد الله علیه السلم
زیارت میشود اول و دوم زیارت عاشورای معروفه و عاشورای غیر معروفه است که هر دو
در باب زیارات حضرت ابی عبد الله ذکر شده است سیم زیارتی که خواهد آمد در اعمال مسجد حنانه
بنا بر فرموده علامه مجلسی ره در تحفة الزائر چهارم زیارت معروفه متداوله که شیخ مفید





سید و شهید رحمهم الله از صفوان روایت کرده‌اند و در ضمن زیارت اول حضرت امیر المؤمنین
علیه السلم مذکور شد پس اگر کسی زیارت که حضرت امیر المؤمنین ع بغیر زیارت اول در جما
زیارت حضرت امام حسین علیه السلم رجوع کند بیکی از این زیارات مذکوره امر دیگر انکه چون بحسب
اخبار کثیره ظاهر شده که عظام حضرت ادم ع و بدن جناب نوح علیه السلم در همان قبر شریف
امیر المؤمنین علیه السلم است لهذا باید که زائر این دو اعظم مظهر آن دو پیغمبر معظم را نیز زیارت کند
و بر سلام کردن بر ایشان از امر عظیم الشان بیرون نرود و الا ادای حق تعظیم ایشان نشده
چه آنکه تعظیم و توقیر هر یک از پیغمبران و اوصیا صلوات الله علیهم بر همه مکلفین لازم است
عقلا و شرعا چه از امت ایشان باشند یا نباشند چنانچه در قران کریم اشاره باین امر شده
لا نفرق بین احد من رسله و احترام و اکرام ایشان در حیات و ممات فرقی نکند پس اگر در زمان
حضور یکی از ایشان کسی در محضر شریفش حاضر شود و سلام نکند و تحیت نگوید البته اهانت
کرده و حقیر شمرده آن رسول معظم پروردگار را هم چنین بعد از وفات اگر در نزد مرقد شریف
حاضر شد البته باید چنان رفتار کند که گویا زنده و حاضر و ناظر است و اما الفاظ زیارت
این دو پیغمبر مکرم همانست که در ضمن زیارت اول جناب امیر المؤمنین علیه السلم ذکر شد
و محل زیارتشان در بالای سر است و همانجا که زیارت حضرت سید الشهدا علیه السلم را باید
کرد پشت بقبله رو بایشان چنانچه در آداب زیارت معصوم ذکر شد و در عنوان زیارتشان
نیز اشاره بهمین مطلب شده پس آنچه مرسوم شده میان عوام و خدام و غیرهم که در پشت سر رو
بقبله میایستند و این دو رسول معظم پروردگار را در حکم رعایا و غیر معصوم در آورده زیارت
میکنند خلاف ادب است بانکه با داب مقرره وارده عمل نکرده‌اند بلکه در تعظیم و تجلیل ایشان ننموده
کوتاهی کرده‌اند و بدانکه ما بعد از این در زیارات جامعه زیارتی نقل کنیم انشاء الله که در
همه مواضع و مشاهد بتوان خواند از اوان زیارات اول جوامع قرار دهیم اگر خواستی جناب
ادم و نوح علیهما السلم را بان زیارت کنی نیز مناسب است چنانچه بعضی از علما اکتفا کرده‌اند
و علامه مجلسی ره فرموده که اثر اگر بعد از زیارت حضرت آدم ع با بعد از نماز زیارت آنحضرت

خوانان بحلوا لدوا که از جمله امام زین العابدین علیه السلام منقولست بزایر آنحضرت و در
از نسخ صحیفه کامله الحاق نموده اند مناسب است و آن اینست اللهم و ادم مالنع و طائلک
و اول معترف بین الطائین بنوبتک و ... عمل عبادک و برتبتک و الدلیل علی
الاستجارة بعفوک من عقابک و التابع سبل توبتک و الوسیلة بین الخلق و بین
معرفتک و الذی اقتبسه ما رضیت بنعمة تملک علیه و المنیب الذی لم یتر علی
معصیتک و سابق المتذللین بحلق رأسه فی حرمک و المتوسل بعد المعصیة بالطاعة
الی عفوک و ابو الانبیاء الذین اوذوا فی جنبک و اکثر سکان الارض سعیا فی طاعتک
فصل علیه انت یا رحمن و ملائکتک و سکان سمواتک و ارضک کما عظم حرماتک
و دلنا علی سبیل مرضاتک یا ارحم الراحمین **امر سیم** آنکه در قبر مطهر امیر المؤمنین
علیه السلام در بین دو ... بالاسر دو سوراخ است و مشهور است بجای دو انگشت و
میگویند که این جای دو انگشت مبارک آنحضرتست که از قبر مطهر بیرون آمده و مرة بن قیس کافر را
بان دو نیم ساخته و این معجزه از آنحضرت اگرچه در کتب معتبره یافت نشد لکن در نزد شیعه
بمرتبه از شهرت رسیده که بر احدی مخفی نیست و جمعی از شعراء سابقین در اشعار خود باین
مطلب اشاره کرده اند و آنرا از مناقب آنحضرت شمرده اند چنانچه حکیم ابو القاسم فردوسی
که از شعرای حدود سنه چهارصد است گفته شهی که زد بدو انگشت مره را بدو نیم برای
قتل عدو ساخت ذو الفقار انگشت و حکیم سنائی معروف که در حدود سنه پانصد بوده
گفته خواب دام مرّه و عنتر کرده در مغز عقل زیر و زبر و دیگری گفته است آن
است امام که دو انگشت چون مره قیس کافر کشت و ملا حسن کاشی املی در خصوص این
معجزه قصیده ساخته و ملخص این قضیه را عالم فاضل شمس الدین محمد رضوی که یکی از علما
صفویه است در کتاب حبل المتین که در معجزات امیر المؤمنین علیه السلام است از کتاب بصیرة
المؤمنین نقل کرده در آن کتاب گفته که بعضی علما این را بتفصیل ذکر نموده و همچنین عالم
فاضل محمد صالح حسینی ترمذی متخلص بکشفی که از علماء اهل سنت است در کتاب مناقب







نقل نموده و گفته که این مطلب ثابت شده باسانید صحیحه و آنحکایت چنان است که مرة بن قیس
مردی از کفار بود که مال و خدم و حشم بسیار داشت و روزی با قوم خود مذاکره اباء و اجداد و بزرگان
قوم خود را نموده با و گفتند که بسیاری از ایشان را علی بن ابیطالب کشته همینکه آن احمق پلید
این مطلب را از ایشان شنید از مدفن آنحضرت سؤال کرد دلالت کردند او را بنجف اشرف پس
با دو هزار سوار و چند هزار پیاده بسمت نجف شتافت همینکه بنواحی نجف رسید اهل
آنجا خبر رسید اهل آنجا خبر شده خود را متحصن نموده و آن ملعون تا شش روز با ایشان محاربه
نمود تا آنکه موضعی از حصار ولایت را خراب کرده با لشکر خود داخل شدند مسلمین که چنین
دیدند روی بهزیمت نهادند و آن خبیث آمد تا داخل روضه مطهره شد و با آنحضرت عتاب نمود
که یا علی تو کشتی پدران و اجداد مرا و خواست که قبر مطهر را بشکافد که دو انگشت مبارک
مانند ذو الفقار از قبر بیرون آمد و بر کمر او زده و او را بدو نیم ساخت و در همان وقت آن
دو نصفه و سنگ سیاه شد پس او را آورده در پشت دروازه نجف انداختند و پیوسته
آنجا بود و هر که بزیارت نجف میآمد پائی بر آن میزد و از خاصیت او آن بود که هیچ حیوانی
از نزد او عبور نمیکرد مگر آنکه بول میکرد بر او پس بعضی از جهال از بر داشته و برد بمحل
کوفه که او را سر مایه خود کنند و از کسانیکه بتماشای او میآیند انتفاعی برند پس آن سنگ
بود تا آنکه بمرور ایام مضمحل شده و از هم پاشید صاحب کتاب مذکور گفته که حکایت کرد
از برای من شیخ یونس که از صلحای نجف است که من یک عضوی از اعضاء او را در ابجاد ... 
و از شیخ عالم جلیل شیخ قاسم کاظمینی نجفی صاحب شرح استبصار حکایت شده که او بسیار
نفرین مینمود در حق آنکه این سنگ را از نجف بیرون برده بود و میگفت خذل الله من اخرج
هذا الملعون من تلک العتبة المقدسة و ابطل هذه المعجزة الباهرة خدا رسوا کند آنکه را
که این ملعون یعنی مرة قیس را از نجف بیرون برد و نابود کرد این معجزه باهره را **مؤلف گوید**
که از کلام خاتم الفقهاء العظام و شیخ العلماء الفخام صاحب جواهر الکلام ظاهر میشود که این مطلب
نزد ایشان معتبر بوده و سبب آنکه این موضع از قبر مطهر محل ورود معجزه و کرامت است آن ...

است موضع و از مکانهای شریفه نجف است چنانچه در کتاب لغات جواهر در شرح قول
محقق ثانی بملاحظة اللسان بالقول والمکان گفته که از امکنه شریفه نجف مکانی است که
معروف است بعد از انگشت در شهادت امیر المؤمنین علیه السلام نزد نزدیکی سر معظم آنحضرت
صلوات الله علیه مقصد دوم در بیان زیارات مخصوصه امیر المؤمنین علیه السلام است و در آن چند
فصل است فصل اول در زیارت روز عید غدیر است شیخ طوسی و سید ابن طاوس
رحمهما الله بسند خود از شیخ معظم جلیل جناب ابی نصر بزنطی روایت کرده اند که گفت فرمود
بمن حضرت امام رضا علیه السلام که ای ابن ابی نصر هر جا که باشی حاضر شو در روز غدیر نزد قبر
امیر المؤمنین ع بدرستیکه حق تعالی میامرزد در این روز از هر مرد مؤمن و زن مؤمنه گناه شصت
سال را و آزاد میکند از آتش جهنم دو برابر آنچه آزاد کرده است در ماه رمضان و در شب قدر
و در شب فطر و یکدرهم در این روز برابر است با هزار درهم اگر بدهی ببرادران مؤمن عارف خود
و تفضل کن در این روز بر برادران مؤمن بسیار بکن و شاد کن در این روز هر مؤمن و مؤمنه را
پس فرمود که ای اهل کوفه حال بشما خیر بسیار داده شده است و شما از آن جماعتی هستید که خدا
دل ایشان را برای ایمان امتحان کرده است پس پیوسته خوار و مظلوم و امتحان کرده شده
اید بر شما ریخته میشود بلا در محبت ما پس برطرف میکند و دور میکند و دور میکند از شما حادثات
که دفع کننده بلاهای عظیم است والله که اگر بدانند مردم فضیلت این روز را چنانچه باید بدانند هر
آینه ملائکه با ایشان هر روز ده مرتبه مصافحه کنند و بدانکه علما برای این روز شریف سه زیارت
نقل کرده اند اول زیارتیست که در روز زیارت دوم از زیارات مطلقه گذشت و آن زیارت معروفه
بامین الله است دوم زیارتیست که سید ابن طاوس ره از او روایت کرده است و در اعمال روز
غدیر بیاید انشاء الله تعالی سوم زیارتیست که شیخ مفید و شیخ شهید علیهما الرحمة و دیگران
روایت کرده اند باین کیفیت که حضرت امام حسن عسکری علیه السلام خبر داد از پدر بزرگوار
خود امام علی النقی علیه السلام که در سالی که معتصم آنحضرت را طلبیده بود در روز عید غدیر
حضرت امیر المؤمنین ع را باین لفظ زیارت کرده اند و نسبت این زیارت شریفه بحضرت امام حسن





زیارت روز عید غدیر

عسکری علیه السلام چنانچه در کتاب مستطاب تحفه واقع شده از قلم مبارک مؤلفش سهو
شده و صحیح همان است که در بحار است و نسخ مزار مفید و شهید فعلا نیز در نزد حقیر موجود
است و عبارت متن ترجمه عبارات ایشان است بعلاوه آنکه معتصم قبل از ولادت با سعادت
حضرت عسکری ع ملاقات نموده و شیخ مفید ره فرموده که چون اراده زیارت نمائی بایست بر در روضه منوره
و رخصت طلب نما پس پای راست را مقدم دار و داخل شو و برو نزدیک ضریح مطهر و پشت
بقبله در برابر قبر منور بایست و بگو اَلسَّلامُ عَلی مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ وَسَیِّدِ
الْمُرْسَلینَ وَصَفْوَةِ رَبِّ الْعالَمینَ اَمینِ اللّهِ عَلی وَحْیِهِ وَعَزائِمِ اَمْرِهِ وَالْخاتِمِ لِما سَبَقَ وَالْفاتِحِ
لِمَا اسْتُقْبِلَ وَالْمُهَیْمِنِ عَلی ذلِکَ کُلِّهِ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ وَصَلَواتُهُ وَتَحِیّاتُهُ وَالسَّلامُ
عَلی اَنْبِیاءِ اللّهِ وَرُسُلِهِ وَمَلائِکَتِهِ الْمُقَرَّبینَ وَعِبادِهِ الصّالِحینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا
اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ وَسَیِّدَ الْوَصِیّینَ وَوارِثَ عِلْمِ النَّبِیّینَ وَوَلِیَّ رَبِّ الْعالَمینَ وَمَوْلایَ وَمَوْلَی
الْمُؤْمِنینَ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ یا اَمینَ اللّهِ فی
اَرْضِهِ وَسَفیرَهُ فی خَلْقِهِ وَحُجَّتَهُ الْبالِغَةَ عَلی عِبادِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا دینَ اللّهِ الْقَویمَ
وَصِراطَهُ الْمُسْتَقیمَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا النَّبَاُ الْعَظیمُ الَّذی هُمْ فیهِ مُخْتَلِفُونَ وَعَنْهُ
یُسْاَلُونَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ آمَنْتَ بِاللّهِ وَهُمْ مُشْرِکُونَ وَصَدَّقْتَ بِالْحَقِّ
وَهُمْ مُکَذِّبُونَ وَجاهَدْتَ وَهُمْ مُحْجِمُونَ وَعَبَدْتَ اللّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدّینَ صابِراً مُحْتَسِباً حَتّی
اَتاکَ الْیَقینُ اَلا لَعْنَةُ اللّهِ عَلَی الظّالِمینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَ الْمُسْلِمینَ وَیَعْسُوبَ
الْمُؤْمِنینَ وَاِمامَ الْمُتَّقینَ وَقائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلینَ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ اَشْهَدُ اَنَّکَ اَخُو رَسُولِ
اللّهِ وَوَصِیُّهُ وَوارِثُ عِلْمِهِ وَاَمینُهُ عَلی شَرْعِهِ وَخَلیفَتُهُ فی اُمَّتِهِ وَاَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَ
صَدَّقَ بِما اُنْزِلَ عَلی نَبِیِّهِ وَاَشْهَدُ اَنَّهُ قَدْ بَلَّغَ عَنِ اللّهِ ما اَنْزَلَهُ فیکَ فَصَدَعَ بِاَمْرِهِ وَ
اَوْجَبَ عَلی اُمَّتِهِ فَرْضَ طاعَتِکَ وَوِلایَتِکَ وَعَقَدَ عَلَیْهِمُ الْبَیْعَةَ لَکَ وَجَعَلَکَ اَوْلی
بِالْمُؤْمِنینَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ کَما جَعَلَهُ اللّهُ کَذلِکَ ثُمَّ اَشْهَدَ اللّهَ تَعالی عَلَیْهِمْ فَقالَ اَلَسْتُ قَدْ
بَلَّغْتُ فَقالُوا اللّهُمَّ بَلی فَقالَ اللّهُمَّ اشْهَدْ وَکَفی بِکَ شَهیداً وَحاکِماً بَیْنَ الْعِبادِ فَلَعَنَ اللّهُ جاحِدَ وِلایَتِکَ

بعد الاقرار بما كنت عاهدتهم به من الميثاق واشهد انك وفيت بعهد الله تعالى وان الله موفٍ لك بعهده ومن اوفى بما عاهد عليه الله فسيؤتيه اجرا عظيما واشهد انك امير المؤمنين الحق الذي نطق بولايتك التنزيل واخذ لك العهد على الامة بذلك الرسول واشهد انك وعمك واخاك الذين تاجرتم الله بنفوسكم فانزل الله فيكم ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة يقاتلون في سبيل الله فيقتلون ويقتلون وعدا عليه حقا في التورية والانجيل والقرآن ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا ببيعكم الذي بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم التائبون العابدون الحامدون السائحون الراكعون الساجدون الآمرون بالمعروف والناهون عن المنكر والحافظون لحدود الله وبشر المؤمنين اشهد يا امير المؤمنين ان الشاك فيك ما آمن بالرسول الامين وان العادل بك غيرك عاند عن الدين القويم الذي ارتضاه لنا رب العالمين واكمله بولايتك يوم الغدير واشهد انك المعني بقول العزيز الرحيم وان هذا صراطي مستقيما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله ضل والله واضل من اتبع سواك وعند عن الحق من عاداك اللهم سمعنا لامرك واطعنا واتبعنا صراطك المستقيم فاهدنا ربنا ولا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا الى طاعتك واجعلنا من الشاكرين لانعمك واشهد انك لم تزل للهوى مخالفا وللتقى محالفا وعلى كظم الغيظ قادرا وعن الناس عافيا غافرا واذا عصي الله ساخطا واذا اطيع الله راضيا وبما عهد اليك عاملا راعيا لما استحفظت حافظا لما استودعت مبلغا ما حملت منتظرا ما وعدت واشهد انك ما اتقيت ضارعا ولا امسكت عن حقك جازعا ولا احجمت عن مجاهدة غاصبيك ناكلا ولا اظهرت الرضا بخلاف ما يرضي الله مداهنا ولا وهنت لما اصابك في سبيل الله ولا استكنت عن طلب حقك مراقبا معاذ الله ان تكون كذلك بل اذ ظلمت احتسبت ربك وفوضت اليه امرك وذكرتهم فما ادكروا ووعظتهم فما اتعظوا وخوفتهم الله فما تخوفوا واشهد انك يا امير المؤمنين جاهدت في الله حق جهاده حتى دعاك الله الى جواره وقبضك اليه باختياره والزم اعداءك

عادل بك

ما افنا قول بطلا نقضوا ما افتا بحاله من بعده ربيع النقض

غاصبيك

مراقبا

فما تخوفوا







الحجة بقتلهم اياك لتكون الحجة لك عليهم مع ما لك من الحجج البالغة على جميع خلقه السلام عليك يا امير المؤمنين عبدت الله مخلصا وجاهدت في الله صابرا وجدت بنفسك محتسبا وعملت بكتابه واتبعت سنة نبيه واقمت الصلوة وآتيت الزكوة وامرت بالمعروف ونهيت عن المنكر ما استطعت مبتغيا ما عند الله راغبا فيما وعد الله لا تحفل بالنوائب ولا تهن عند الشدائد ولا تحجم عن محارب افك من نسب غير ذلك اليك وافترى باطلا عليك واولى لمن عند عنك لقد جاهدت في الله حق الجهاد وصبرت على الاذى صبر احتساب وانت اول من آمن بالله وصلى له وجاهد وابدى صفحته في دار الشرك والارض مشحونة ضلالة والشيطان يعبد جهرة وانت القائل لا تزيدني كثرة الناس حولي عزة ولا تفرقهم عني وحشة ولو اسلمني الناس جميعا لم اكن متضرعا اعتصمت بالله فعززت وآثرت الآخرة على الاولى فزهدت وايدك الله وهداك واخلصك واجتباك فما تناقضت افعالك ولا اختلفت اقوالك ولا تقلبت احوالك ولا ادعيت ولا افتريت على الله كذبا ولا شرهت الى الحطام ولا دنسك الآثام ولم تزل على بينة من ربك ويقين من امرك تهدي الى الحق والى صراط مستقيم اشهد شهادة حق واقسم بالله قسم صدق ان محمدا وآله صلوات الله عليهم سادات الخلق وانك مولاي ومولى المؤمنين وانك عبد الله ووليه واخو الرسول ووصيه ووارثه وانه القائل لك والذي بعثني بالحق ما آمن بي من كفر بك ولا اقر بالله من جحدك وقد ضل من صد عنك ولم يهتد الى الله ولا الي من لا يهتدي بك وهو قول ربي عز وجل واني لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدى الى ولايتك مولاي فضلك لا يخفى ونورك لا يطفأ وان من جحدك الظلوم الاشقى مولاي انت الحجة على العباد والهادي الى الرشاد والعدة للمعاد مولاي لقد رفع الله في الاولى منزلتك واعلى في الآخرة درجتك وبصرك ما عمي على من خالفك وحال بينك وبين مواهب الله لك فلعن الله مستحلي الحرمة منك وذائدي الحق عنك واشهد انهم الاخسرون الذين تلفح وجوههم النار

وَهُمْ بِهَا كَافِرُونَ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مَا اَقْدَمْتَ وَلَا اَحْجَمْتَ وَلَا نَطَقْتَ وَلَا اَمْسَكْتَ اِلَّا بِاَمْرٍ
مِنَ اللهِ وَرَسُولِهِ قُلْتَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ نَظَرَ اِلَيَّ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ
اَضْرِبُ بِالسَّيْفِ قُدُماً فَقَالَ يَا عَلِيُّ اَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى اِلَّا اَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي
وَاُعْلِمُكَ اَنَّ مَوْتَكَ وَحَيَاتَكَ مَعِي وَعَلَى سُنَّتِي فَوَاللهِ مَا كَذِبْتُ وَلَا كُذِبْتُ وَلَا ضَلَلْتُ
وَلَا ضُلَّ بِي وَلَا نَسِيتُ مَا عَهِدَ اِلَيَّ رَبِّي وَاِنِّي لَعَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي بَيَّنَهَا لِنَبِيِّهِ وَبَيَّنَهَا
النَّبِيُّ لِي وَاِنِّي لَعَلَى الطَّرِيقِ الْوَاضِحِ اَلْفِظُهُ لَفْظاً صَدَقْتَ وَاللهِ وَقُلْتَ الْحَقَّ فَلَعَنَ اللهُ مَنْ
سَاوَاكَ بِمَنْ نَاوَاكَ وَاللهُ جَلَّ اسْمُهُ يَقُولُ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
فَلَعَنَ اللهُ مَنْ عَدَلَ بِكَ مَنْ فَرَضَ اللهُ عَلَيْهِ وِلَايَتَكَ وَاَنْتَ وَلِيُّ اللهِ وَاَخُو رَسُولِهِ وَ
الذَّابُّ عَنْ دِينِهِ وَالَّذِي نَطَقَ الْقُرْاٰنُ بِتَفْضِيلِهِ قَالَ اللهُ تَعَالَى وَفَضَّلَ اللهُ الْمُجَاهِدِينَ
عَلَى الْقَاعِدِينَ اَجْراً عَظِيماً دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللهُ غَفُوراً رَحِيماً وَقَالَ
اللهُ تَعَالَى اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجَاهَدَ
فِي سَبِيلِ اللهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللهِ وَاللهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللهِ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ
يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَداً
اِنَّ اللهَ عِنْدَهُ اَجْرٌ عَظِيمٌ اَشْهَدُ اَنَّكَ الْمَخْصُوصُ بِمِدْحَةِ اللهِ الْمُخْلِصُ لِطَاعَةِ اللهِ لَمْ تَبْغِ بِا
لْهُدَى بَدَلاً وَلَمْ تُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّكَ اَحَداً وَاَنَّ اللهَ تَعَالَى اسْتَجَابَ لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَاٰلِهِ فِيكَ دَعْوَتَهُ ثُمَّ اَمَرَهُ بِاِظْهَارِ مَا اَوْلَاكَ لِاُمَّتِهِ اِعْلَاءً لِشَاْنِكَ وَاِعْلَاناً لِبُرْهَانِكَ
وَدَحْضاً لِلْاَبَاطِيلِ وَقَطْعاً لِلْمَعَاذِيرِ فَلَمَّا اَشْفَقَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَاسِقِينَ وَاتَّقَى فِيكَ
الْمُنَافِقِينَ اَوْحَى اِلَيْهِ رَبُّ الْعَالَمِينَ يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَاِنْ لَمْ
تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ فَوَضَعَ عَلَى نَفْسِهِ اَوْزَارَ الْمَسِيرِ وَ
نَهَضَ فِي رَمْضَاءِ الْهَجِيرِ فَخَطَبَ وَاَسْمَعَ وَنَادَى فَاَبْلَغَ ثُمَّ سَاَلَهُمْ اَجْمَعَ فَقَالَ هَلْ بَلَّغْتُ
فَقَالُوا اللّٰهُمَّ بَلَى فَقَالَ اللّٰهُمَّ اشْهَدْ ثُمَّ قَالَ اَلَسْتُ اَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا بَلَى





فَاَخَذَ بِيَدِكَ وَقَالَ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهٰذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ اَللّٰهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ
وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ فَمَا اٰمَنَ بِمَا اَنْزَلَ اللهُ فِيكَ عَلَى نَبِيِّهِ اِلَّا قَلِيلٌ وَلَا زَادَ
اَكْثَرَهُمْ غَيْرَ تَخْسِيرٍ وَلَقَدْ اَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى فِيكَ مِنْ قَبْلُ وَهُمْ كَارِهُونَ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا مَنْ
يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَاْتِي اللهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ رَاكِعُونَ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا فَاِنَّ حِزْبَ اللهِ هُمُ الْغَالِبُونَ رَبَّنَا اٰمَنَّا
بِمَا اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا
وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعْلَمُ اَنَّ هٰذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ
فَالْعَنْ مَنْ عَارَضَهُ وَاسْتَكْبَرَ وَكَذَّبَ بِهِ وَكَفَرَ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَيِّدَ الْوَصِيِّينَ وَاَوَّلَ الْعَابِدِينَ وَاَزْهَدَ الزَّاهِدِينَ
وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ وَصَلَوَاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُ اَنْتَ مُطْعِمُ الطَّعَامِ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِيناً وَيَتِيماً وَاَسِيراً
لِوَجْهِ اللهِ لَا تُرِيدُ مِنْهُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُوراً وَفِيكَ اَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى وَيُؤْثِرُونَ عَلَى اَنْفُسِهِمْ وَ
لَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ وَاَنْتَ الْكَاظِمُ لِلْغَيْظِ وَ
الْعَافِي عَنِ النَّاسِ وَاللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ وَاَنْتَ الصَّابِرُ فِي الْبَاْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَاْسِ وَ
اَنْتَ الْقَاسِمُ بِالسَّوِيَّةِ وَالْعَادِلُ فِي الرَّعِيَّةِ وَالْعَالِمُ بِحُدُودِ اللهِ مِنْ جَمِيعِ الْبَرِيَّةِ وَاللهُ
تَعَالَى اَخْبَرَ عَمَّا اَوْلَاكَ مِنْ فَضْلِهِ بِقَوْلِهِ اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِناً كَمَنْ كَانَ فَاسِقاً لَا يَسْتَوُونَ اَمَّا
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَاْوَى نُزُلاً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَاَنْتَ الْمَخْصُوصُ
بِعِلْمِ التَّنْزِيلِ وَحُكْمِ التَّاْوِيلِ وَنَصِّ الرَّسُولِ وَلَكَ الْمَوَاقِفُ الْمَشْهُودَةُ وَالْمَقَامَاتُ
الْمَشْهُورَةُ وَالْاَيَّامُ الْمَذْكُورَةُ يَوْمَ بَدْرٍ وَيَوْمَ الْاَحْزَابِ اِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ
الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللهِ الظُّنُونَا هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالاً شَدِيداً وَاِذْ
يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللهُ وَرَسُولُهُ اِلَّا غُرُوراً وَاِذْ قَالَتْ

طائفةٌ منهم يا اهل يثرب لا مقام لكم فارجعوا ويستأذن فريقٌ منهم النبيّ يقولون انّ
بيوتنا عورةٌ وما هي بعورةٍ ان يريدون الّا فرارا وقال الله تعالى ولمّا رأى المؤمنون
الاحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله وما زادهم الّا ايمانا
وتسليما فقتلت عمرهم وهزمت جمعهم وردّ الله الّذين كفروا بغيظهم لم ينالوا خيرا وكفى الله
المؤمنين القتال وكان الله قويّا عزيزا ويوم احدٍ اذ يصعدون ولا يلوون على احدٍ و
الرّسول يدعوهم في اخراهم وانت تذود بهم المشركين عن النّبيّ ذات اليمين وذات
الشّمال حتّى ردّهم الله تعالى عنكما خائفين ونصر بك الخاذلين ويوم حنينٍ على ما نطق
به التّنزيل اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيئا وضاقت عليكم الارض بما رحبت ثمّ
ولّيتم مدبرين ثمّ انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين والمؤمنون انت ومن
يليك وعمّك العبّاس ينادي المنهزمين يا اصحاب سورة البقرة يا اهل بيعة الشّجرة حتّى
استجاب له قومٌ قد كفيتهم المؤونة وتكفّلت دونهم المعونة فعادوا آيسين من المثوبة
راجين وعد الله تعالى بالتّوبة وذلك قول الله جلّ ذكره ثمّ يتوب الله من بعد ذلك على
من يشاء وانت حائزٌ درجة الصّبر فائزٌ بعظيم الاجر ويوم خيبر اذ اظهر الله خور المنافقين
وقطع دابر الكافرين والحمد لله ربّ العالمين ولقد كانوا عاهدوا الله من قبل لا يولّون
الادبار وكان عهد الله مسؤلا مولاي انت الحجّة البالغة والمحجّة الواضحة والنّعمة
السّابغة والبرهان المنير فهنيئا لك بما آتاك الله من فضلٍ وتبّا لشانئك ذي الجهل
شهدت مع النّبيّ صلّى الله عليه وآله جميع حروبه ومغازيه تحمل الرّاية امامه وتضرب
بالسّيف قدّامه ثمّ لحزمك المشهور وبصيرتك في الامور امّرك في المواطن ولم
يكن عليك اميرٌ وكم من امرٍ صدّك عن امضاء عزمك فيه التّقى واتّبع غيرك في
مثله الهوى فظنّ الجاهلون انّك عجزت عمّا اليه انتهى ضلّ والله الظّانّ لذلك
وما اهتدى ولقد اوضحت ما اشكل من ذلك لمن توهّم وامترى بقولك صلّى الله
عليك قد يرى الحوّل القلّب وجه الحيلة ودونها حاجزٌ من تقوى الله فيدعها رأي

خيبر





العين وينتهز فرصتها من لا حريجة له في الدّين صدقت وخسر المبطلون واذ ماكرك
النّاكثان فقالا نريد العمرة فقلت لهما لعمركما ما تريدان العمرة لكن تريدان الغدرة
فاخذت البيعة عليهما وجدّدت الميثاق فجدّا في النّفاق فلمّا نبّهتهما على فعلهما اغفلا
وعادا وما انتفعا وكان عاقبة امرهما خسرا ثمّ تلاهما اهل الشّام فسرت اليهم بعد
الاعذار وهم لا يدينون دين الحقّ ولا يتدبّرون القرآن همجٌ رعاعٌ ضالّون وبالّذي
انزل على محمّدٍ فيك كافرون ولاهل الخلاف عليك ناصرون وقد امر الله تعالى باتّباعك
وندب المؤمنين الى نصرك وقال عزّ وجلّ يا ايّها الّذين آمنوا اتّقوا الله وكونوا مع الصّادقين
مولاي بك ظهر الحقّ وقد نبذه الخلق واوضحت السّنن بعد الدّروس والطّمس
فلك سابقة الجهاد على تصديق التّنزيل ولك فضيلة الجهاد على تحقيق التّأويل
وعدوّك عدوّ الله جاحدٌ لرسول الله يدعو باطلا ويحكم جائرا ويتأمّر غاصبا ويدعو
حزبه الى النّار وعمّارٌ يجاهد وينادي بين الصّفّين الرّواح الرّواح الى الجنّة ولمّا
استسقى فسقي اللّبن كبّر وقال قال لي رسول الله صلّى الله عليه وآله آخر شرابك من
الدّنيا ضياحٌ من لبنٍ وتقتلك الفئة الباغية فاعترضه ابو العادية الفزاريّ فقتله
فعلى ابي العادية لعنة الله ولعنة ملائكته ورسله اجمعين وعلى من سلّ سيفه
عليك وسللت سيفك عليه يا امير المؤمنين من المشركين والمنافقين الى يوم الدّين
وعلى من رضي بما ساءك ولم يكرهه واغمض عينه ولم ينكر او اعان عليك بيدٍ
او لسانٍ او قعد عن نصرك او خذل عن الجهاد معك او غمط فضلك وجحد حقّك او
عدل بك من جعلك الله اولى به من نفسه وصلوات الله عليك ورحمة الله وبركاته
وسلامه وتحيّاته وعلى الائمّة من آلك الطّاهرين انّه حميدٌ مجيدٌ والامر الاعجب
والخطب الافظع بعد جحدك حقّك غصب الصّدّيقة الطّاهرة الزّهراء سيّدة النّساء
فدكا وردّ شهادتك وشهادة السّيّدين سلالتك وعترة المصطفى صلّى الله عليكم
وقد اعلى الله تعالى على الامّة درجتكم ورفع منزلتكم وابان فضلكم وشرّفكم على العالمين

اذهب عنكم الرجس و طهركم تطهيرا قال الله عز و جل ان الانسان خلق هلوعا اذا
مسه الشر جزوعا و اذا مسه الخير منوعا الا المصلين فاستثنى الله تعالى نبيه
المصطفى و انت يا سيد الاوصياء من جميع الخلق فما اعمه من ظلمك عن الحق ثم افرضوك
سهم ذوي القربى مكرا و احادوه عن اهله جورا فلما آل الامر اليك اجريتهم على ما اجر
يا رغبة عنهما بما عند الله لك فاشبهت محنتك بهما محن الانبياء عليهم السلام
عند الوحدة و عدم الانصار و اشبهت في البيات على الفراش الذبيح عليه السلام
اذ اجبت كما اجاب و اطعت كما اطاع اسمعيل صابرا محتسبا اذ قال له يا بني اني ارى
في المنام اني اذبحك فانظر ماذا ترى قال يا ابت افعل ستجدني ان شاء الله من الصابرين ما تؤمر
و كذلك انت لما اباتك النبي صلى الله عليه و اله و امرك ان تضجع في مرقده واقيا له
بنفسك اسرعت الى اجابته مطيعا و لنفسك على القتل موطنا فشكر الله تعالى طاعتك
و ابان عن جميل فعلك بقوله جل ذكره و من الناس من يشري نفسه ابتغاء مرضات الله
ثم محنتك يوم صفين و قد رفعت المصاحف حيلة و مكرا فاعرض الشك و عزف الحق
و اتبع الظن اشبهت محنة هرون اذ امره موسى على قومه فتفرقوا عنه و هرون ينادي
بهم و يقول يا قوم انما فتنتم به و ان ربكم الرحمن فاتبعوني و اطيعوا امري قالوا لن نبرح
عليه عاكفين حتى يرجع الينا موسى و كذلك انت لما رفعت المصاحف قلت يا قوم
انما فتنتم بها و خدعتم فعصوك و خالفوا عليك و استدعوا نصب الحكمين فابيت
عليهم و تبرأت الى الله من فعلهم و فوضته اليهم فلما اسفر الحق و سفه المنكر و اعترفوا
بالزلل و الجور عن القصد اختلفوا من بعده و الزموك على سفه التحكيم الذي ابيته
و احبوه و حظروه و اباحوا ذنبهم الذي اقترفوه و انت على نهج بصيرة و هدى و هم على
سنن ضلالة و عمى فما زالوا على النفاق مصرين و في الغي مترددين حتى اذاقهم الله و
بال امرهم فامات بسيفك من عاندك فشقي و هوى و احيى بحجتك من سعد فهدي
صلوات الله عليك غادية و رائحة و عاكفة و ذاهبة فما يحيط المادح وصفك





و لا يحبط الطاعن فضلك انت احسن الخلق عبادة و اخلصهم زهادة و اذبهم عن الدين
اقمت حدود الله بجهدك و فللت عساكر المارقين بسيفك تخمد لهب الحروب ببنانك
و تهتك ستور الشبه ببيانك و تكشف لبس الباطل عن صريح الحق لا تأخذك في الله
لومة لائم و في مدح الله تعالى لك غنى عن مدح المادحين و تقريظ الواصفين قال
الله تعالى من المؤمنين رجال صدقوا ما عاهدوا الله عليه فمنهم من قضى نحبه و منهم من
ينتظر و ما بدلوا تبديلا و لما رايت ان قتلت الناكثين و القاسطين و المارقين و صدقك
رسول الله صلى الله عليه و اله وعده فاوفيت بعهده قلت اما آن ان تخضب هذه من
هذه ام متى يبعث اشقاها و اثقا بانك على بينة من ربك و بصيرة من امرك قادم
على الله مستبشر ببيعك الذي بايعته به و ذلك هو الفوز العظيم اللهم العن
قتلة انبيائك و اوصياء انبيائك بجميع لعناتك و اصلهم حر نارك و العن من
غصب وليك حقه و انكر عهده و جحده بعد اليقين و الاقرار بالولاية له يوم اكملت
له الدين اللهم العن قتلة امير المؤمنين و من ظلمه و اشياعهم و انصارهم اللهم العن
ظالمي الحسين و قاتليه و المتابعين عدوه و ناصريه و الراضين بقتله و خاذليه
لعنا وبيلا اللهم العن اول ظالم ظلم آل محمد و مانعيهم حقوقهم اللهم خص اول
ظالم و غاصب لآل محمد باللعن و كل مستن بما سن الى يوم القيمة اللهم صل على
محمد خاتم النبيين و على علي سيد الوصيين و اله الطاهرين و اجعلنا بهم
متمسكين و بولايتهم من الفائزين الآمنين الذين لا خوف عليهم و لا هم يحزنون
مؤلف گويد كه مناسب بود كه در اينجا ذكر كنم دو فائده عظيمه اول آنكه شيخ
جليل محمد بن المشهدي كه از بزرگان علما است در مزار كبير براى اين باب و غيره بسند
بسيار معتبر ذكر نموده كه كمتر خبرى بقوت سند او ميرسد عبارتش در اينجا تمام چنين است

و اخبرني الفقيه الاجل ابو الفضل شاذان بن جبرئيل القمي رضي الله عنه عن الفقيه العماد
محمد بن ابي القسم الطبري عن ابي علي عن والده محمد بن الحسن عن الشيخ المفيد محمد بن محمد بن

الثمان عن ابی القسم جعفر بن قولویه عن محمد بن یعقوب الکلینی عن علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابی القاسم بن روح و عثمان بن سعید العمری عن ابی محمد الحسن بن علی العسکری عن ابیه صلوات الله علیهما الخ و این سلسله شریفه همه از اعیان علماء و شیوخ طائفه و رؤساء مذهب اند و جناب ابو القاسم بن روح و عثمان بن سعید هر دو از نواب امام عصر صلوات الله علیه اند و بعد از تامل معلوم میشود که در تمام زیارات ماثوره زیارتی باین درجه از صحت و اعتبار و قوت سند پیدا نمیشود و در مزار قدیم که مؤلفش معاصر محمد بن المشهدی است نیز این زیارت بهمین سند مذکور است باختلاف جزئی باینقسم که نا شیخ کلینی موافقت کرده پس از آن گفته عن علی بن ابراهیم عن الشیخ ابی القسم بن روح عن الشیخ الجلیل عثمان بن سعید و بملاحظه طبقات رواة این سند اقرب است بصواب

**دوم** آنکه در مزار قدیم بعد از ذکر همین زیارت چنین فرموده عن الشیخ الجلیل عثمان بن سعید العمری قدس الله سره و اسمه عن مولانا ابی محمد الحسن العسکری عن مولانا ابیه علی بن محمد الهادی صلوات الله علیهم و ذکر انه ع زار بهما مولانا امیر المؤمنین علیه السلام فی الغدیر فی السنة التی اشخصه فیها المعتصم فتقف علی ضریح مولانا امیر المؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله علیه و کلما حضرت مشهده الشریف و ابن حللت من البلاد فزره بهذه الزیارة و خصوصا یوم الغدیر حاصل معنی آنکه عثمان بن سعید ره از امام حسن عسکری علیه السلام روایت کرده که آنحضرت فرمودند پدر بزرگوارش باین زیارت امیر المؤمنین علیه السلام را در روز غدیر زیارت کردند در آن سالیکه معتصم آنحضرت را طلبیده بود پس میبایستی بر سر قبر حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و هر وقت که حاضر شوی در آن مشهد شریف و در هر بلد که باشی پس آنحضرت را زیارت کن باین زیارت خصوص در روز غدیر و این عبارت صریح است در آنکه این زیارت را در هر روز از نزدیک و دور میتوان خواند و این فائده جلیله ایست که البته راغبین در عبادات شائقین زیارت حضرت شاه ولایت ع از آن غنیمت خواهند شمرد

**فصل دوم** در کیفیت زیارت روز مولود است یعنی روزیکه ولادت با سعادت حضرت رسالت





پناه ص واقع شده و آن موافق مشهور هفدهم ربیع الاول است و این زیارت که نقل میشود بعینه از زیارات است چنانچه علامه مجلسی ره فرموده و جماعت بسیاری از علماء از او روایت نموده اند شیخ مفید و شیخ شهید و سید ابن طاوس رضی الله عنهم روایت کرده اند که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام زیارت کرد حضرت امیر المؤمنین ع را در هفدهم ماه ربیع الاول باین زیارت و تعلیم فرمود زیارت را به ثقه عظیم الشان جناب محمد بن مسلم ثقفی رضی الله عنه و باو فرمود که چون آمدی بمشهد امیر المؤمنین علیه السلام پس غسل زیارت بکن و بپوش پاکیزه ترین جامهای خود را و ببوی خوشی خود را معطر نما و برو با آرامی و وقار پس چون برسی بباب السلام یعنی در حرم مطهر رو بقبله بایست و سی مرتبه بگو الله اکبر و بگو اَلسَّلامُ عَلٰی رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلٰی خِیَرَةِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَی الْبَشیرِ النَّذیرِ السِّراجِ الْمُنیرِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَی الطُّهْرِ الطّاهِرِ اَلسَّلامُ عَلَی الْعَلَمِ الزّاهِرِ اَلسَّلامُ عَلَی الْمَنْصُورِ الْمُؤَیَّدِ اَلسَّلامُ عَلٰی اَبِی الْقاسِمِ مُحَمَّدٍ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلٰی اَنْبِیاءِ اللهِ الْمُرْسَلینَ وَعِبادِ اللهِ الصّالِحینَ اَلسَّلامُ عَلٰی مَلائِکَةِ اللهِ الْحافّینَ بِهٰذَا الْحَرَمِ وَبِهٰذَا الضَّریحِ اللّائِذینَ بِهِ پس نزدیک قبر برو و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَصِیَّ الْاَوْصِیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عِمادَ الْاَتْقِیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ الْاَوْلِیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَ الشُّهَداءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا آیَةَ اللهِ الْعُظْمٰی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خامِسَ اَهْلِ الْعَباءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا قائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلینَ الْاَتْقِیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عِصْمَةَ الْاَوْلِیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا زَیْنَ الْمُوَحِّدینَ النُّجَباءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خالِصَ الْاَخِلّاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا والِدَ الْاَئِمَّةِ الْاُمَناءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الْحَوْضِ وَحامِلَ اللِّواءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا قَسیمَ الْجَنَّةِ وَاللَّظٰی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ شُرِّفَتْ بِهِ مَکَّةُ وَمِنٰی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بَحْرَ الْعُلُومِ وَکَنَفَ الْفُقَراءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ وُلِدَ فِی الْکَعْبَةِ وَزُوِّجَ فِی السَّماءِ بِسَیِّدَةِ النِّساءِ وَکانَ شُهُودَها الْمَلائِکَةُ الْاَصْفِیاءُ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مِصْباحَ الضِّیاءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ خَصَّهُ النَّبِیُّ بِجَزیلِ الْحِباءِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ باتَ عَلٰی فِراشِ خاتَمِ الْاَنْبِیاءِ وَوَقاهُ بِنَفْسِهِ

زیارت روز مولود

الحافظین لهذا الحرم

والعقل

شر الاعداء السلام عليك يا من ردت له الشمس فسامى شمعون الصفا السلام
عليك يا من انجى الله سفينة نوح باسمه واسم اخيه حيث التطم الماء حولها وطمى
السلام عليك يا من تاب الله به وباخيه على آدم اذ غوى السلام عليك يا فلك
النجاة الذي من ركبه نجى ومن تاخر عنه هوى السلام عليك يا من خاطب الثعبان
وذئب الفلاة السلام عليك يا امير المؤمنين ورحمة الله وبركاته السلام عليك
يا حجة الله على من كفر واناب السلام عليك يا امام ذوي الالباب السلام عليك
يا معدن الحكمة وفصل الخطاب السلام عليك يا من عنده علم الكتاب السلام عليك
يا ميزان يوم الحساب السلام عليك يا فاصل الحكم الناطق بالصواب السلام
عليك ايها المتصدق بالخاتم في المحراب السلام عليك يا من كفى الله المؤمنين القتال
به يوم الاحزاب السلام عليك يا من اخلص لله الوحدانية واناب السلام عليك
يا قاتل خيبر وقالع الباب السلام عليك يا من دعاه خير الانام للمبيت على فراشه
فاسلم نفسه للمنية واجاب السلام عليك يا من له طوبى وحسن مآب ورحمة الله
وبركاته السلام عليك يا ولي عصمة الدين ويا سيد السادات السلام عليك
يا صاحب المعجزات السلام عليك يا من نزلت في فضله سورة العاديات السلام
عليك يا من كتب اسمه في السماء على السرادقات السلام عليك يا مظهر العجائب
والآيات السلام عليك يا امير الغزوات السلام عليك يا مخبرا بما غبر وبما هو آت
السلام عليك يا مخاطب ذئب الفلوات السلام عليك يا خاتم الحصى ومبين المشكلات
السلام عليك يا من عجبت من حملاته في الوغا ملائكة السماوات السلام عليك يا من
ناجى الرسول فقدم بين يدي نجواه الصدقات السلام عليك يا والد الائمة البررة
السادات ورحمة الله وبركاته السلام عليك يا تالي المبعوث السلام عليك يا وارث
علم خير موروث ورحمة الله وبركاته السلام عليك يا سيد الوصيين السلام عليك
يا امام المتقين السلام عليك يا غياث المكروبين السلام عليك يا عصمة المؤمنين

السلام



السلام عليك يا مظهر البراهين السلام عليك يا طه ويس السلام عليك يا حبل
الله المتين السلام عليك يا من تصدق في صلاته بخاتمه على المسكين السلام
عليك يا قالع الصخرة عن فم القليب ومظهر الماء المعين السلام عليك يا عين الله
الناظرة ويده الباسطة ولسانه المعبر عنه في بريته اجمعين السلام عليك يا وارث
علم النبيين ومستودع علم الاولين والآخرين وصاحب لواء الحمد وساقي اوليائه
من حوض خاتم النبيين السلام عليك يا يعسوب الدين وقائد الغر المحجلين ووالد
الائمة المرضيين ورحمة الله وبركاته السلام على اسم الله الرضي ووجهه المضيء
وجنبه القوي وصراطه السوي السلام على الامام التقي المخلص الصفي السلام على
الامام ابي الحسن علي ورحمة الله وبركاته السلام على الائمة الهدى ومصابيح
الدجى واعلام التقى ومنار الهدى وذوي النهى وكهف الورى والعروة
الوثقى والحجة على اهل الدنيا ورحمة الله وبركاته السلام على نور الانوار وحجة
الجبار ووالد الائمة الاطهار وقسيم الجنة والنار المخبر عن الآثار المدمر على الكفار
مستنقذ الشيعة المخلصين من عظيم الاوزار السلام على المخصوص بالطاهرة
التقية النقية ابنة المختار المولود في البيت ذي الاستار المزوج في السماء با
لبرة الطاهرة الرضية المرضية والدة الائمة الاطهار ورحمة الله وبركاته السلام
على النبأ العظيم الذي هم فيه مختلفون وعليه يعرضون وعنه يسألون السلام
على نور الله الانور وضيائه الازهر ورحمة الله وبركاته السلام عليك يا ولي الله
وحجته وخالصة الله وخاصته اشهد يا ولي الله لقد جاهدت في سبيل الله حق جهاده
واتبعت منهاج رسول الله صلى الله عليه وآله وحللت حلال الله وحرمت حرام
الله وشرعت احكامه ولم تتعد حدود الله واقمت الصلوة وآتيت الزكوة وامرت
بالمعروف ونهيت عن المنكر وجاهدت في سبيل الله صابرا ناصحا مجتهدا محتسبا
عند الله عظيم الاجر حتى اتاك اليقين فلعن الله من دفعك عن حقك وازالك عن

مقامك

مقامات و لعن الله من بلغه ذلك فرضى به اشهد الله و ملائكته و انبيائه و رسله انى ولى لمن والاك و عدوّ لمن عاداك السلام عليك و رحمة الله و بركاته پس خود را بقبر بچسبان و قبر را ببوس و بگو اشهد انك تسمع كلامى و تشهد مقامى و اشهد لك يا ولى الله بالبلاغ و الاداء يا مولاى يا حجة الله يا امين الله يا ولى الله ان بينى و بين الله عز و جل ذنوبا قد اثقلت ظهرى و منعتنى من الرقاد و ذكرها يقلقل احشائى و قد هربت الى الله عز و جل و اليك فبحق من ائتمنك على سره و استرعاك امر خلقه و قرن طاعتك بطاعته و موالاتك بموالاته كن لى الى الله شفيعا و من النار مجيرا و على الدهر ظهيرا پس باز خود را بقبر بچسبان و ببوس آنرا و بگو يا ولى الله يا حجة الله يا باب حطة الله وليك و زائرك و اللائذ بقبرك و النازل بفنائك و المنيخ رحله فى جوارك يسئلك ان تشفع له الى الله فى قضاء حاجته و نجح طلبته فى الدنيا و الآخرة فان لك عند الله الجاه العظيم و الشفاعة المقبولة فاجعلنى يا مولاى من همك و ادخلنى فى حزبك و السلام عليك و على ضجيعيك آدم و نوح و السلام عليك و على ولديك الحسن و الحسين و على الائمة الطاهرين من ذريتك و رحمة الله و بركاته آنگاه شش ركعت نماز بكن دو ركعت براى زيارت حضرت امير المؤمنين عليه السلام و دو ركعت براى جناب آدم ع و دو ركعت براى جناب نوح ع و بسيار بخوان خدا تعالى را كه باجابت خواهد رسيد انشاء الله تعالى **فصل سيم** در زيارت شب و روز مبعث است يعنى بعثت هفتم ماه رجب بدانكه علما از براى اين شب و روز سه زيارت ذكر كرده اند **اول** زيارتيست كه معروف است بزيارت هفتم چون در تحفة الزائر علامه مجلسى ره از هفتم زيارات مطلقه امير المؤمنين ع قرار داده و از از كتاب عتيق غروى كه باعتقاد ايشان هم از مؤلفات شيخ جليل هرون بن موسى تلعكبرى است از صفوان جمال نقل كرده و صاحب مزار قديم همين زيارت را باسناد ذكر نموده و گفته است كه مختص است بشب بعثت و هفتم ماه رجب ميايستى مقابل قبر شريف امير المؤمنين ع





وميكوئى السلام عليك يا ابا الائمة و معدن النبوة و المخصوص بالاخوة السلام على يعسوب الدين و الايمان و كلمة الرحمن و كهف الانام السلام على ميزان الاعمال و مقلب الاحوال و سيف ذى الجلال السلام على صالح المؤمنين و وارث علم النبيين و الحاكم يوم الدين السلام على شجرة التقوى و سامع السر و النجوى و منزل المن و السلوى السلام على حجة الله البالغة و نعمته السابغة و نقمته الدامغة السلام على اسرائيل الامة و باب الرحمة و ابى الائمة السلام على صراط الله الواضح و النجم اللائح و الامام الناصح و الزناد القادح السلام على وجه الله الذى من آمن به امن السلام على نفس الله القائمة فيه بالسنن و عينه التى من عرفها يطمئن السلام على اذن الله الواعية فى الامم و يده الباسطة بالنعم و جنبه الذى من فرط فيه ندم اشهد انك مجازى الخلق و شافع الرزق و الحاكم بالحق بعثك الله علما لعباده فوفيت بمراده و جاهدت فى الله حق جهاده فصلى الله عليكم و جعل افئدة من الناس تهوى اليكم فالخير منك و اليك عبدك الزائر لحرمك اللائذ بكرمك الشاكر لنعمك قد هرب اليك من ذنوبه و رجاك لكشف كروبه فانت ساتر عيوبه فكن لى الى الله سبيلا و شفيعا و من النار مقيلا و لما ارجوا منك كفيلا انجو بها من وصل حبله بحبلك و سلك بك الى الله سبيلا فانت سامع الدعاء و ولى الجزاء علينا منك السلام و انت السيد الكريم و الامام العظيم فكن بنا رحيما يا امير المؤمنين و السلام عليك و رحمة الله و بركاته **دوم** زيارت رجبيه معروفه است كه در ماه رجب در همه جا از مشاهد مشرفه خوانده ميشود و صاحب مزار قديم و شيخ محمد بن المشهدى ره آنرا از زيارات مخصوصه شب مبعث نيز شمرده اند و اين منافات ندارد كه اين زيارت مخصوصه باشد و از زيارات جامعه عاميه نيز باشد مثل زيارت امين الله و عاشورا و زيارت غدير گذشته بهر حال اين زيارت ما در ماه رجب ذكر خواهيم نمود انشاء الله اگر خواستى بانجا رجوع كن **سيم** زيارت مخصوصه معروفه



زيارت حضرت امام ... در اوقات شريفه ... معروف به ...

است که در شب و روز مبعث باید خواند چنانچه شیخ مفید و سید و شهید رحمهم الله
نقل نموده‌اند باین طریق که چون خواستی در این شب یا روز آن زیارت کنی حضرت امیر را
پس بایست بر در قبه شریفه مقابل قبر آنحضرت و بگو اشهد ان لا اله الا الله وحده لا
شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله و ان علی بن ابی طالب امیر المؤمنین عبد الله
واخو رسوله و ان الائمة الطاهرین من ولده حجج الله علی خلقه پس داخل شو و بایست
نزدیک قبر آنحضرت رو بقبر و پشت بجانب قبله کرده باش و قبله را در پشت خود قرار
ده و در اینجا صد مرتبه تکبیر بگو و بگو السلام علیک یا وارث آدم خلیفة الله السلام
علیک یا وارث نوح صفوة الله السلام علیک یا وارث ابرهیم خلیل الله السلام
علیک یا وارث موسی کلیم الله السلام علیک یا وارث عیسی روح الله السلام
علیک یا وارث محمد سید رسل الله السلام علیک یا امیر المؤمنین السلام
علیک یا امام المتقین السلام علیک یا سید الوصیین السلام علیک یا وصی
رسول رب العالمین السلام علیک یا وارث علم الاولین والاخرین السلام علیک
ایها النبأ العظیم السلام علیک ایها الصراط المستقیم السلام علیک ایها المهذب
الکریم السلام علیک ایها الوصی التقی السلام علیک ایها الزکی الرضی السلام
علیک ایها البدر المضیء السلام علیک ایها الصدیق الاکبر السلام علیک
ایها الفاروق الاعظم السلام علیک ایها السراج المنیر السلام علیک یا امام
الهدی السلام علیک یا علم التقی السلام علیک یا حجة الله الکبری السلام
علیک یا خاصة الله وخالصته وامین الله وصفوته وباب الله وحجته ومعدن
حکم الله وسره وعیبة علم الله وخازنه وسفیر الله فی خلقه اشهد انک اقمت
الصلوة واتیت الزکوة وامرت بالمعروف ونهیت عن المنکر واتبعت الرسول
وتلوت الکتاب حق تلاوته وبلغت عن الله ووفیت بعهد الله وتمت بک کلمات
الله وجاهدت فی الله حق جهاده ونصحت لله ولرسوله صلی الله علیه واله و



زیارت امیر در روز مبعث





جدت بنفسک صابرا محتسبا مجاهدا عن دین الله موقیا لرسول الله طالبا ما
عند الله راغبا فیما وعد الله ومضیت للذی کنت علیه شهیدا وشاهدا و
مشهودا فجزاک الله عن رسوله وعن الاسلام واهله من صدیق افضل الجزاء اشهد
انک کنت اول القوم اسلاما واخلصهم ایمانا واشدهم یقینا واخوفهم لله واعظمهم
عناء واحوطهم علی رسول الله وافضلهم مناقب واکثرهم سوابق وارفعهم درجة
واشرفهم منزلة واکرمهم علیه فقویت حین وهنوا ولزمت منهاج رسول الله
صلی الله علیه واله واشهد انک کنت خلیفته حقا لم تنازع برغم المنافقین وغیظ
الکافرین وضغن الفاسقین وقمت بالامر حین فشلوا ونطقت حین تتعتعوا ومضیت
بنور الله اذ وقفوا فمن اتبعک فقد اهتدی کنت اولهم کلاما واشدهم خصاما واصوبهم
منطقا واسدهم رایا واشجعهم قلبا واکثرهم یقینا واحسنهم عملا واعرفهم بالامور
کنت للمؤمنین ابا رحیما اذ صاروا علیک عیالا فحملت اثقال ما عنه ضعفوا وحفظت
ما اضاعوا ورعیت ما اهملوا وشمرت اذ جبنوا وعلوت اذ هلعوا وصبرت اذ جزعوا
کنت علی الکافرین عذابا صبا وغلظة وغیظا وللمؤمنین غیثا وخصبا وعلما لم
تفلل حجتک ولم یزغ قلبک ولم تضعف بصیرتک ولم تجبن نفسک کنت کالجبل
لا تحرکه العواصف ولا تزیله القواصف کنت کما قال رسول الله قویا فی بدنک
متواضعا فی نفسک عظیما عند الله کبیرا فی الارض جلیلا فی السماء لم یکن لاحد
فیک مهمز ولا لقائل فیک مغمز ولا لخلق فیک مطمع ولا لاحد عندک هوادة
یوجد الضعیف الذلیل عندک قویا عزیزا حتی تاخذ له بحقه والقوی العزیز عندک
ضعیفا حتی تاخذ منه الحق القریب والبعید عندک فی ذلک سواء شانک الحق و
الصدق والرفق وقولک حکم وحتم وامرک حلم وعزم ورایک علم وحزم اعتدل بک
الدین وسهل بک العسیر واطفئت بک النیران وقوی بک الایمان وثبت بک
الاسلام وهدت مصیبتک الانام فانا لله وانا الیه راجعون لعن الله من قتلک و

صلی الله علیه واله

صلی الله علیه واله

[illegible] فرحي علينا ولعن الله من ظلمك وغصبك حقك
[illegible] من بلغه ذلك فرضي به إنا إلى الله منهم براء لعن الله أمة خالفتك وجحدت
ولايتك وتظاهرت عليك وقتلتك وحادت عنك وخذلتك الحمد لله الذي
جعل النار مثواهم وبئس الورد المورود أشهد لك يا ولي الله وولي رسوله بالبلاغ
والأداء وأشهد أنك جنب الله وبابه وأنك حبيب الله ووجهه الذي منه يؤتى و
أنك سبيل الله وأنك عبد الله وأخو رسوله صلى الله عليه وآله أتيتك زائراً
لعظيم حالك ومنزلتك عند الله وعند رسوله متقرباً إلى الله بزيارتك
راغباً إليك في الشفاعة أبتغي بشفاعتك خلاص نفسي متعوذاً بك من النار
هارباً من ذنوبي التي احتطبتها على ظهري فزعاً إليك رجاء رحمة ربي أتيتك أستشفع
بك يا مولاي إلى الله وأتقرب بك إليه ليقضي بك حوائجي فاشفع لي يا أمير المؤمنين
إلى الله فإني عبد الله ومولاك وزائرك ولك عند الله المقام المعلوم والجاه العظيم
والشأن الكبير والشفاعة المقبولة اللهم صل على محمد وآل محمد وصل على عبدك
وأمينك الأوفى وعروتك الوثقى ويدك العليا وكلمتك الحسنى وحجتك على الورى
وصديقك الأكبر وسيد الأوصياء وركن الأولياء وعماد الأصفياء أمير المؤمنين
ويعسوب المتقين وقدوة الصديقين وإمام الصالحين المعصوم من الزلل والمفطوم
من الخلل والمهذب من العيب والمطهر من الريب أخي نبيك ووصي رسولك والبائت
على فراشه والمواسي له بنفسه وكاشف الكرب عن وجهه الذي جعلته سيفاً لنبوته
ومعجزاً لرسالته ودلالة واضحة لحجته وحاملاً لرايته ووقاية لمهجته وهادياً
لأمته ويداً لبأسه وتاجاً لرأسه وباباً لنصره ومفتاحاً لظفره حتى هزم جنود الشرك
بأيدك وأباد عساكر الكفر بأمرك وبذل نفسه في مرضاة رسولك وجعلها وقفاً
على طاعته ومجناً دون نكبته حتى فاضت نفسه صلى الله عليه وآله في كفه و
استلب بردها ومسحه على وجهه وأعانته ملائكتك على غسله وتجهيزه وصلى

صلى الله عليه وآله

حالك

بإذنك ور





عليه ووارى شخصه وقضى دينه وأنجز وعده ولزم عهده واحتذى مثاله وحفظ
وصيته وحين وجد أنصاراً نهض مستقلاً بأعباء الخلافة مضطلعاً بأثقال الإمامة
فنصب راية الهدى في عبادك ونشر ثوب الأمن في بلادك وبسط العدل في بريتك
وحكم بكتابك في خليقتك وأقام الحدود وقمع الجحود وقوم الزيغ وسكن الغمرة
وأباد الفترة وسد الفرجة وقتل الناكثة والقاسطة والمارقة ولم يزل على منهاج
رسول الله ووتيرته ولطف شاكلته وجمال سيرته مقتدياً بسنته متعلقاً بهمته
مباشراً لطريقته وأمثلته نصب عينيه يحمل عبادك عليها ويدعوهم إليها إلى أن
خضبت شيبته من دم رأسه اللهم فكما لم يؤثر في طاعتك شكاً على يقين ولم يشرك
بك طرفة عين صل عليه صلاة زاكية نامية يلحق بها درجة النبوة في جنتك
وبلغه منا تحية وسلاماً وآتنا من لدنك في موالاته فضلاً وإحساناً ومغفرة و
رضواناً إنك ذو الفضل الجسيم برحمتك يا أرحم الراحمين پس ضريح را ببوس و روی
راست خود را بگذار بر آن و بعد از آن رو بجانب قبله کن و نماز زيارت بجا آر
وآنچه خواهی بعد از نماز دعا کن و بگو بعد از فرستادن تسبيح زهراء عليها السلام اللهم
إنك بشرتني على لسان رسولك محمد صلواتك عليه وآله فقلت وبشر الذين آمنوا
أن لهم قدم صدق عند ربهم اللهم إني مؤمن بجميع أنبيائك ورسلك صلواتك
عليهم فلا تقفني بعد معرفتهم موقفاً تفضحني فيه على رؤوس الأشهاد بل قفني معهم و
توفني على التصديق بهم اللهم وأنت خصصتهم بكرامتك وأمرتني باتباعهم
اللهم وإني عبدك وزائرك متقرباً إليك بزيارة أخي رسولك وعلى كل مأتي و
مزور حق لمن أتاه وزاره وأنت خير مأتي وأكرم مزور فأسألك يا الله يا رحمن يا رحيم
يا جواد يا ماجد يا أحد يا صمد يا من لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفواً أحد ولم يتخذ
صاحبة ولا ولداً أن تصلي على محمد وآل محمد وأن تجعل تحفتك إياي من زيارتي أخا
رسولك فكاك رقبتي من النار وأن تجعلني ممن يسارع في الخيرات ويدعوك رغباً

ورزقنا او تجعلني لك من الخاشعين اللهم انك مننت علي بزيارة مولاي علي بن ابي
طالب وولايته ومعرفته فاجعلني ممن ينصره وينتصر به ومن علي بنصرك لدينك
اللهم واجعلني من شيعته وتوفني على دينه اللهم اوجب لي من الرحمة والرضوان و
المغفرة والاحسان والرزق الواسع الحلال الطيب ما انت اهله يا ارحم الراحمين و
الحمد لله رب العالمين فصل چهارم در زيارت حضرت امير المؤمنين عليه السلام است در روز
شهادت آن بزرگوار كه روز بيست و يكم ماه رمضان است و مناسب است زيارت كردن آنحضرت را
در اين روز بكلماتى كه جناب خضر عليه السلام گفت چنانچه ثقة الاسلام كلينى و شيخ صدوق و
شيخ طوسى و غير ايشان روايت كرده اند بسند خود از اسيد بن صفوان كه گفت در روزى كه
شهادت حضرت امير المؤمنين واقع شد تمام موضع باضطراب آمد از گريه و شيون مانند
روزى كه حضرت رسول صلى الله عليه واله از دنيا رحلت نمود
پس آمد مردى بشتاب گريان و استرجاع ميكرد و ميگفت امروز خلافت نبوت منقطع
شد تا آنكه ايستاد بر در خانه كه امير المؤمنين عليه السلام در آن بود پس گفت
رحمك الله يا ابا الحسن كنت اول القوم اسلاما واخلصهم ايمانا واشدهم يقينا و
اخوفهم لله واعظمهم عناء واحوطهم على رسول الله صلى الله عليه واله وآمنهم
على اصحابه وافضلهم مناقب واكرمهم سوابق وارفعهم درجة واقربهم من رسول
الله واشبههم به هديا وخلقا وسمتا وفعلا واشرفهم منزلة واكرمهم عليه فجزاك
الله عن الاسلام وعن رسوله وعن المسلمين خيرا قويت حين ضعف اصحابه وبرزت
حين استكانوا ونهضت حين وهنوا ولزمت منهاج رسول الله صلى الله عليه
واله اذ هم اصحابه كنت خليفته حقا لم تنازع ولم تضرع برغم المنافقين وغيظ الكافرين
وكره الحاسدين وصغر الفاسقين فقمت بالامر حين فشلوا ونطقت حين تتعتعوا
ومضيت بنور الله اذ وقفوا فاتبعوك فهدوا وكنت اخفضهم صوتا واعلاهم قنوتا
واقلهم كلاما واصوبهم نطقا واكبرهم رايا واشجعهم قلبا واشدهم يقينا واحسنهم





عملا واعرفهم بالامور كنت والله يعسوبا للدين اولا واخرا الاول حين تفرق الناس
والاخر حين فشلوا كنت للمؤمنين ابا رحيما اذ صاروا عليك عيالا فحملت اثقال
ما عنه ضعفوا وحفظت ما اضاعوا ورعيت ما اهملوا وشمرت اذ اجتمعوا وعلوت
اذ هلعوا وصبرت اذ انتجعوا وادركت اوتار ما طلبوا ونالوا بك ما لم يحتسبوا كنت
على الكافرين عذابا صبا ونهبا وللمؤمنين عمدا وحصنا فطرت والله بنعمائها وفزت
بحبائها واحرزت سوابقها وذهبت بفضائلها لم تفلل حجتك ولم يزغ قلبك
ولم تضعف بصيرتك ولم تجبن نفسك كنت كالجبل لا تحركه العواصف وكنت كما قال
عليه السلام امن الناس في صحبتك وذات يدك وكنت كما قال عليه السلام ضعيفا
في بدنك قويا في امر الله متواضعا في نفسك عظيما عند الله كبيرا في الارض جليلا
عند المؤمنين لم يكن لاحد فيك مهمز ولا لقائل فيك مغمز ولا لاحد فيك مطمع ولا
لاحد عندك هوادة الضعيف الذليل عندك قوي عزيز حتى تاخذ له بحقه والقوي
العزيز عندك ضعيف ذليل حتى تاخذ منه الحق والقريب والبعيد عندك في
ذلك سواء شانك الحق والصدق والرفق وقولك حكم وحتم وامرك حلم وحزم
ورايك علم وعزم فيما فعلت وقد نهج بك السبيل وسهل بك العسير واطفئت
بك النيران واعتدل بك الدين وقوي بك الاسلام والمؤمنون وسبقت سبقا
بعيدا واتعبت من بعدك تعبا شديدا فجللت عن البكاء وعظمت رزيتك في السماء
وهدت مصيبتك الانام فانا لله وانا اليه راجعون رضينا عن الله قضاءه وسلمنا
لله امره فوالله لن يصاب المسلمون بمثلك ابدا كنت للمؤمنين كهفا وحصنا وقنة
راسيا وعلى الكافرين غلظة وغيظا فالحقك الله بنبيه ولا احرمنا اجرك ولا اضلنا
بعدك چون اين كلام منقضى شد بگريستند آنها و اصحاب رسول خدا صلى الله عليه واله
بر گريه كردند ايشان پس طلب آن شخص نمودند اورا نيافتند و بدانكه زيارت
امير المؤمنين عليه السلام در غير اين اوقات از ايام شريفه مثل ساير اعمال خير فضيلت تام

دارد خصوصاً ایامیکه اختصاص بآنحضرت دارد مثل روز ولادت آنحضرت که موافق مشهور
سیزدهم رجب است و روزیکه ضربت بر فرق مبارکش خورده شد بدست ابن ملجم ملعون
و شبی که آنحضرت بر فراش خاتم النبیین خوابید و جان خود را فدای آنحضرت نمود که موافق مشهور
شب اول ماه ربیع الاول است و روزیکه فتح بدر بدست آنحضرت شد که هفدهم ماه مبارک
است موافق احادیث و روزیکه در حمایت حضرت رسول ص جلالت خود را ظاهر ساخت در
جنگ احد و جبرئیل ع در شان آنحضرت در آسمان ندا کرد لا سیف الا ذو الفقار و لا
فتی الا علی و آن واقعه در نیمه شوال بود بنا بر قول شیخ مفید یا هفدهم آن چنانچه مختار
شیخ بهائی و علامه مجلسی است و در مثل همین روز یعنی هفدهم شوال آفتاب برای آنحضرت
برگردید و روزیکه فتح خیبر و قتل مرحب بدست معجز نمای آنحضرت واقع شد که بیست و چهارم
رجب است و علامه مجلسی در تحفه و بحار بیست و هفتم را اختیار کرده و مشهور همان
است که در زاد المعاد است و ما در اینجا و فوائد الرجبیه ذکر کردیم و روز بیستم ماه رمضان
که آنحضرت پا بر دوش مبارک حضرت رسول ص گذاشت و بتها را از بام کعبه افکند و شکست
و مثل همین روز نیز فتح مکه واقع شد و روز فتح بصره که نیمه جمادی الاولی است و روزیکه
از جانب حق تعالی منصوب شد از برای تبلیغ سوره برائه و اولی از آن امر معزول شد که
روز اول ماه ذی الحجه است و روزیکه پیغمبر صلی الله علیه و آله امر فرمود صحابه را که در خانه‌های
شان که بمسجد باز میشد ببندند مگر در خانه آنحضرت که باز باشد و آن در روز عرفه بود
و روزیکه انگشتر در رکوع نماز تصدق کرد و نص امامت در شانش نازل شد که آیه شریفه
انما ولیکم الله باشد و آن روز بیست و چهارم ذی الحجه است و چون بنا بر مشهور روز
مباهله نیز همین است از اینجهت نیز بآنحضرت اختصاص دارد و روزیکه سوره هل اتی در
حق او و اهل بیتش نازل شد که روز بیست و پنجم ذی الحجه است و روز تزویج حضرت فاطمه
بآنحضرت علیهما السلام که پانزدهم رجب یا اول ذی الحجه است و شب زفاف آنحضرت که شب بیست و
یکم محرم است و روزیکه بعد از قتل عثمان مردم بآنحضرت بیعت کردند که هجدهم ذی الحجه





یا روز دیگر است و روز نوروز که موافق بعضی از روایات روز بیعت آنحضرت است و همچنین
سایر ایام که کرامتی و فضیلتی از آنحضرت در آن ظاهر شده باشد بسیار است و مقدار اکتفا
بیش از این نیست والله الموفق مقام دوم در ذکر فضیلت و اعمال مسجد کوفه و زیارت جناب
مسلم و هانی و اعمال مسجد سهله و زید و صعصعه است و در آن چند فصل است فصل اول
در فضیلت کوفه و مسجد بزرگ آن است بدانکه احادیث بسیار در فضیلت کوفه وارد
شده و کوفه یکی از آن چهار بلدی است که حقتعالی اختیار فرموده و طور سینین تفسیر
بآن شده و حرم امیر المؤمنین ع است و از امام حسن مجتبی علیه السلام منقولست که بقعه جائی
پاکتر از کوفه نزد من محبوبتر است دوستتر میدارم از خانه که در مدینه داشتم باشم و بسند
معتبر از حضرت امیر المؤمنین ع روایت شده که آنحضرت خطاب نمود بکوفه و فرمود که فتنه‌های
عظیم در تو حادث خواهد شد و من میدانم که هیچکس اراده بدی نسبت بتو نمیکند مگر آنکه
خدا او را مبتلا میگرداند ببلائی که از تو مشغول شود یا امری که موجب کشته شدن او
گردد و نیز از آنحضرت منقولست که حقتعالی بلا را از کوفه دفع میکند چنانچه از خیمه‌های
پیغمبر ص دفع میکند و در روایت معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که فرمود دوستان
ما در کوفه بیش از همه شهرها است و بروایت معتبر دیگر فرمود که یک درهم که در کوفه تصدق
نمائی حساب میشود بصد درهم که در جاهای دیگر داده شود و دو رکعت نماز در کوفه بصد
رکعت محسوب میشود و اما فضیلت مسجد کوفه پس زیاده از آن است که در این مختصر ذکر شود
و ما بجهة تبرک مختصری از فضیلت آن اشاره میکنیم بدانکه این مسجد شریف یکی از آن چهار
مسجد است که سزاوار است شد رحال شود بسمت آنها بجهة درک فیوضات آنها و یکی از آن مواطن
است که مسافر مخیر است در آن مابین قصر و اتمام نماز و نماز فریضه در آن معادل حج مقبول و
معادل هزار نماز است که در جای دیگر بجا آورده شود و در روایات وارد شده که محل نماز
پیغمبران است و محل نماز حضرت مهدی صلوات الله علیه خواهد شد و در روایتی هزار پیغمبر
و هزار وصی پیغمبر در آن نماز کرده‌اند و در چند روایت از امیر المؤمنین وارد شده که نوح

حضرت نوح علیه السلام از گوشه راست مسجد از جانب قبله جوشید و اساس اوّل مسجد که در
زمان حضرت نوح علیه السلام بوده دوازده هزار ذرع کم کرده اند و شیخ جلیل جعفر بن قولویه
روایت کرده از امام محمد باقر علیه السلام که فرمود اگر مردم بدانند که چه فضیلت دارد مسجد
کوفه هر آینه از شهرهای بلاد بعیده توشه و زاد و راحله کنند و بسوی این مسجد بیایند و فرمود که نماز
واجب در آن معادل حج مقبول و نماز نافله برابر عمره مقبوله و در روایتی یک نماز فریضه
و نافله در آن معادل حج و عمره ایست که با رسول خدا کرده باشند و ثقة الاسلام در کافی از حضرت
امام محمد باقر علیه السلام روایت نموده که فرمودند مسجد کوفه باغیست از باغهای بهشت نماز
کرده است در آن هفتاد هزار پیغمبر جانب راستش رحمت است و در جانب چپش مکر است
در آن است عصای موسی و درخت کدو که برای حضرت یونس علیه السلام روئید و انگشتر سلیمان و از آن
موضع جوشید تنور در طوفان نوح علیه السلام و کشتی را در این مسجد ساخت و آن اشرف جاهای
بابل و یا وسط بابل است و مجمع پیغمبران علیهم السلام است علامه مجلسی ره در معنی این حدیث
فرموده که گویا مراد این است که در جانب راستش قبر امیر المؤمنین و قبر امام حسین علیهما
السلام است که محل رحمت خدا اند و در جانب چپش خانهای خلفای جور بوده است که معدن
مکر و حیله بوده اند و رئیس المحدثین در امالی بسند معتبر از هرون بن خارجه روایت کرده که گفت
فرمود بمن حضرت صادق علیه السلام که چه مقدار مسافت است میان خانه تو و مسجد کوفه گفت
من عرض کردم که یکمیل است فرمود که هیچ ملک مقرب و پیغمبر مرسل و بنده صالحی نیست که
داخل کوفه شده و نماز در این مسجد نکرده باشد و بدرستیکه حضرت رسول صلی الله علیه و آله
گذشت بان مسجد در شب معراج و رخصت طلبید و فرود آمد و دو رکعت نماز در آنمسجد
کرد و نماز واجب در آن برابر است با هزار نماز و نماز نافله با پانصد نماز و نشستن در آن
بدون تلاوت قرآن نیز عبادت است پس برو بسوی آنمسجد اگرچه بروش کودکان خود را
بر زمین کشی و در روایتی وارد شده که هیچ غمگینی دعا نمیکند در این مسجد که حاجتی از خدا
طلب کند مگر آنکه دعایش مستجاب شود و غمش زایل میگردد **فصل دوم** در اعمال مسجد کوفه است

سید بن





سید بن طاوس رضوان الله علیه در باب اعمال این مسجد فرموده که چون بشریعه کوفه رسیدی
غسل کن و نماز کن در آن مسجدیکه نزد شریعه است که آن موضع شریفی است و روایت شده
که امیر المؤمنین علیه السلام در آنجا نماز کرده پس متوجه شو بسوی زیارت یونس بن متی علیه
السلام و بایست نزد در و استیذان کن و بخوان اذن دخولی که در مدینه بجهة رسول خدا
صلی الله علیه و آله میخوانی و داخل شو پس همینکه ایستادی نزد قبر آنحضرت بگو السلام علی
اولیاء الله الخ پس این زیارت با دعای استقاله نقل کرده و ما انشاء الله تعالی ذکر آنرا
در باب زیارت پیغمبران نقل میکنیم پس همینکه از زیارت جناب یونس فارغ شدی وداع
کن آنحضرت را و روانه شو بسوی کوفه همانا که روایت شده کوفه حرم خدا و حرم رسول خدا
و حرم امیر المؤمنین علیه السلام است و چون داخل کوفه شدی بگو بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ فِي سَبِيلِ
اللّٰهِ وَ عَلٰى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَ اَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ
پس روانه شو بسوی مسجد کوفه و در حال رفتن تکبیر و تهلیل بگو و حمد کن خدا را و
تسبیح بفرست و تعظیم و تمجید کن ذات اقدس باری تعالی را پس چون بمسجد رسیدی
بایست نزد دریکه معروفست بباب الفیل که باب اعظم است و روایت شده که
داخل مسجد شوید از باب اعظم که آن روضه ایست از روضه های بهشت پس چون
خواستی داخل مسجد شوی بایست نزد در و بگو اَلسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا رَسُولِ
اللّٰهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ اَلسَّلَامُ عَلٰى اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ اَبِي
طَالِبٍ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ عَلٰى مَجَالِسِهِ وَ مَشَاهِدِهِ وَ مَقَامِ حِكْمَتِهِ وَ آثَارِ
آبَائِهِ آدَمَ وَ نُوحٍ وَ اِبْرَاهِيمَ وَ اِسْمَاعِيلَ وَ تِبْيَانِ بَيِّنَاتِهِ اَلسَّلَامُ عَلَى الْاِمَامِ الْحَكِيمِ
الْعَدْلِ الصِّدِّيقِ الْاَكْبَرِ الْفَارُوقِ بِالْقِسْطِ الَّذِي فَرَّقَ اللّٰهُ بِهِ بَيْنَ الْحَقِّ وَ
الْبَاطِلِ وَ الْكُفْرِ وَ الْاِيمَانِ وَ الشِّرْكِ وَ التَّوْحِيدِ لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ
وَ يَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ خَاصَّةُ نَفْسِ الْمُنْتَجَبِينَ وَ
زَيْنُ الصِّدِّيقِينَ وَ صَابِرُ الْمُمْتَحَنِينَ وَ اَنَّكَ حَكَمُ اللّٰهِ فِي اَرْضِهِ وَ قَاضِي اَمْرِهِ وَ بَابُ

اعمال باب مسجد کوفه

حکمته

حِكْمَتِهِ وَخَافِقِ عِلْمِهِ وَالنَّاطِقِ بِوَعْدِهِ وَالْحَبْلِ الْمَوْصُولِ بَيْنَهُ وَبَيْنَ خَلْقِهِ وَكَهْفِ النَّجَاةِ وَمِنْهَاجِ التُّقَى وَالدَّرَجَةِ الْعُلْيَا وَمُهَيْمِنِ الْقَاضِي الْأَعْلَى يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ بِكَ أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ زُلْفَى أَنْتَ وَلِيِّي وَسَيِّدِي وَوَسِيلَتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ پس داخل مسجد میشوی میگوئی اللّهُ أَكْبَرُ اللّهُ أَكْبَرُ اللّهُ أَكْبَرُ هٰذَا مَقَامُ الْعَائِذِ بِاللَّهِ وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَبِوِلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَئِمَّةِ الْمَهْدِيِّينَ الصَّادِقِينَ النَّاطِقِينَ الرَّاشِدِينَ الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهِيراً رَضِيتُ بِهِمْ أَئِمَّةً وَهُدَاةً وَمَوَالِيَ سَلَّمْتُ لِأَمْرِ اللَّهِ لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً وَلَا أَتَّخِذُ مَعَ اللَّهِ وَلِيّاً كَذَبَ الْعَادِلُونَ بِاللَّهِ وَضَلُّوا ضَلَالاً بَعِيداً حَسْبِيَ اللَّهُ وَأَوْلِيَاءُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَنَّ عَلِيّاً وَالْأَئِمَّةَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَوْلِيَائِي وَحُجَّةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ آنگاه برو بجانب ستون چهارم که در جنب باب انماط و برابر ستون پنجم است و آن ستون حضرت ابراهیم علیه السلام است پس چهار رکعت نماز کن دو رکعت آن را با حمد و قل هو الله احد و دو رکعت دیگر را با حمد و انا انزلناه فی لیلة القدر پس چون فارغ شدی از نماز تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگو و بعد از آن بگو السَّلَامُ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ الرَّاشِدِينَ الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهِيراً وَجَعَلَهُمْ أَنْبِيَاءَ مُرْسَلِينَ وَحُجَّةً عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ و هفتمرتبه بگو سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ پس بگو نَحْنُ عَلَى وَصِيَّتِكَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ الَّتِي أَوْصَيْتَ بِهَا ذُرِّيَّتَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَنَحْنُ مِنْ شِيعَتِكَ وَشِيعَةِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَيْكَ وَعَلَى جَمِيعِ الْمُرْسَلِينَ وَالْأَنْبِيَاءِ وَالصَّادِقِينَ وَنَحْنُ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَدِينِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَالْأَئِمَّةِ الْمَهْدِيِّينَ وَوِلَايَةِ مَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَى الْبَشِيرِ النَّذِيرِ صَلَوَاتُ اللَّهِ





عَلَيْهِ وَرَحْمَتُهُ وَرِضْوَانُهُ وَبَرَكَاتُهُ وَعَلَى وَصِيِّهِ وَخَلِيفَتِهِ الشَّاهِدِ لِلَّهِ مِنْ بَعْدِهِ عَلَى خَلْقِهِ عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ وَالْفَارُوقِ الْمُبِينِ الَّذِي أَخَذْتَ بَيْعَتَهُ عَلَى الْعَالَمِينَ رَضِيتُ بِهِمْ أَوْلِيَاءَ وَمَوَالِيَ وَحُكَّاماً فِي نَفْسِي وَوُلْدِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَقَسْمِي وَحِلِّي وَإِحْرَامِي وَإِسْلَامِي وَدِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي أَنْتُمُ الْأَئِمَّةُ فِي الْكِتَابِ وَفَصْلُ الْمَقَامِ وَفَصْلُ الْخِطَابِ وَأَعْيُنُ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَنَامُ وَأَنْتُمْ حُكَمَاءُ اللَّهِ وَبِكُمْ حَكَمَ اللَّهُ وَبِكُمْ عُرِفَ حَقُّ اللَّهِ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ أَنْتُمْ نُورُ اللَّهِ مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا أَنْتُمْ سُنَّةُ اللَّهِ الَّتِي بِهَا سَبَقَ الْقَضَاءُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا لَكُمْ مُسَلِّمٌ تَسْلِيماً لَا أُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئاً وَلَا أَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلِيّاً الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانِي بِكُمْ وَمَا كُنْتُ لِأَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانِيَ اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَانَا مؤلف گوید سید ابن طاوس در اعمال دکة القضاء و بیت الطشت را ذکر نموده لکن چون خلاف ترتیب مشهور است ما نیز بطریق مشهور از ذکر آنها گذشتیم

بیان نماز و دعا در وسط مسجد

دو رکعت نماز میکنی در وسط مسجد در رکعت اول حمد میخوانی با قل هو الله احد و در رکعت دوم حمد و قل یا ایها الکافرون پس و قتیکه سلام دادی تسبیح زهرا علیهما السلام را بخوان و بگو اللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَإِلَيْكَ يَعُودُ السَّلَامُ وَدَارُكَ دَارُ السَّلَامِ حَيِّنَا رَبَّنَا مِنْكَ بِالسَّلَامِ اللّٰهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هٰذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَتَعْظِيماً لِمَسْجِدِكَ اللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْهَا فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ پس برو بطرف ستون هفتم و بایست نزد آن رو بقبله و بگو بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى أَبِينَا آدَمَ وَأُمِّنَا حَوَّاءَ السَّلَامُ عَلَى هَابِيلَ الْمَقْتُولِ ظُلْماً وَعُدْوَاناً السَّلَامُ عَلَى مَوَاهِبِ اللَّهِ وَرِضْوَانِهِ السَّلَامُ عَلَى شَيْثٍ صَفْوَةِ اللَّهِ الْمُخْتَارِ الْأَمِينِ وَعَلَى الصَّفْوَةِ الصَّادِقِينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ الطَّيِّبِينَ أَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَ

اسحق و يعقوب و على ذريتهم المختارين السلام على موسى كليم الله السلام على
عيسى روح الله السلام على محمد بن عبد الله خاتم النبيين السلام على علي امير المؤمنين
وذريته الطيبين ورحمة الله وبركاته السلام عليكم في الاولين السلام عليكم
في الآخرين السلام على فاطمة الزهراء السلام على الائمة الهادين شهداء الله
على خلقه السلام على الرقيب الشاهد على الامم لله رب العالمين پس نماز میکنی
نزد آن ستون چهار رکعت و میخوانی در رکعت اوّل حمد و انّا انزلناه و در رکعت دوّم
حمد و قل هو الله احد و در رکعت سوّم و چهارم بهمین نحو و چون فارغ شدی تسبیح زهرا
بخوان پس بگو اللهم ان كنت قد عصيتك فاني قد اطعتك في الايمان بك منّا
منك علي لا منّا مني عليك واطعتك في احب الاشياء اليك لم اتخذ لك ولدا
ولم ادع لك شريكا وقد عصيتك في اشياء كثيرة على غير وجه المكابرة لك
ولا الخروج عن عبوديتك ولا الجحود لربوبيتك ولكن اتبعت هواي وازلني
الشيطان بعد الحجة علي والبيان فان تعذبني فبذنوبي غير ظالم لي وان تعف عني
وترحمني فبجودك وكرمك يا كريم اللهم ان ذنوبي لم يبق لها الا رجاء عفوك و
قد قدمت آلة الحرمان فانا اسألك اللهم ما لا استوجبه واطلب منك ما لا
استحقه اللهم ان تعذبني فبذنوبي ولم تظلمني شيئا وان تغفر لي فخير راحم انت
يا سيدي اللهم انت انت وانا انا انت العواد بالمغفرة وانا العواد بالذنوب و
انت المتفضل بالحلم وانا العواد بالجهل اللهم فاني اسألك يا كنز الضعفاء يا
عظيم الرجاء يا منقذ الغرقى يا منجي الهلكى يا مميت الاحياء يا محيي الموتى انت الله لا
اله الا انت انت الذي سجد لك شعاع الشمس ودوي الماء وحفيف الشجر ونور
القمر وظلمة الليل وضوء النهار وخفقان الطير فاسألك اللهم يا عظيم بحقك
على محمد وآله الصادقين وبحق محمد وآله الصادقين عليك وبحقك على علي
وبحق علي عليك وبحقك على فاطمة وبحق فاطمة عليك وبحقك على الحسن وبحق





الحسن عليك وبحقك على الحسين وبحق الحسين عليك فان حقوقهم عليك
من افضل انعامك عليهم وبالشان الذي لك عندهم وبالشان الذي لهم عندك
صل عليهم يا رب صلوة دائمة منتهى رضاك واغفر لي بهم الذنوب التي بيني و
بينك وارض عني خلقك واتمم علي نعمتك كما اتممتها على آبائي من قبل ولا تجعل
لاحد من المخلوقين علي فيها امتنانا وامنن علي كما مننت على آبائي من قبل يا كهيعص
اللهم كما صليت على محمد وآله فاستجب لي دعائي فيما سألتك يا كريم يا كريم يا كريم
پس بسجده رو و در سجده بگو يا من يقدر على حوائج السائلين ويعلم ما في ضمير الصامتين
يا من لا يحتاج الى التفسير يا من يعلم خائنة الاعين وما تخفي الصدور يا من انزل
العذاب على قوم يونس وهو يريد ان يعذبهم فدعوه وتضرعوا اليه فكشف
عنهم العذاب ومتعهم الى حين قد ترى مكاني وتسمع دعائي وتعلم سري وعلانيتي
وحالي صل على محمد وآل محمد واكفني ما اهمني من امر ديني ودنياي وآخرتي
پس هفتاد مرتبه بگو يا سيدي پس سر از سجده بردار و بگو يا رب اسألك بركة
هذا الموضع وبركة اهله واسألك ان ترزقني من رزقك رزقا حلالا طيبا
تسوقه الي بحولك وقوتك وانا خائض في عافيتك يا ارحم الراحمين مؤلف
گويد كه احاديث در فضيلت اين ستون هفتم بسيار وارد شده و شيخ كليني ره
بسند معتبر روايت كرده كه امير المؤمنين عليه السلام رو باين ستون نماز ميكرد و نزديك
مى ايستاد كه ميان آنحضرت و ستون آنقدر فاصله بود كه بزى بگذرد و در روايت
ديگر وارد شده است كه در هر شب هفتاد هزار ملك از آسمان نازل ميشوند در
ستون هفتم نماز ميكنند و در شب ديگر ملائكه ديگر غير اينها و ديگر
هيچيك عود نميكنند تا روز قيامت و در حديث معتبر از حضرت صادق عليه السلام
منقول است كه ستون هفتم مقام حضرت ابراهيم است و نيز شيخ كليني در كافي و شيخ
طوسي در تهذيب بسند معتبر از ابو حمزه روايت كرده اند كه گفت اصبغ بن نباته

دست مرا گرفت و ستون هفتم را بمن نشان داد و گفت که این ستون مقام حضرت امیرالمؤمنین است که نزد آن نماز میکرد و امام حسن در نزد ستون پنجم نماز میکرد و چون امیرالمؤمنین ع حاضر نبود امام حسن در جای او نماز میخواند و بالجمله اخبار در فضیلت این ستون بسیار است و بنای ما بر اختصار است

**عمل ستون پنجم**

بدانکه از جملهٔ مواضع ممتازهٔ مسجد کوفه ستون پنجم است که باید نزد آن نماز کنند و حاجات خود را از حق تعالی طلب نمایند زیرا که در روایات معتبره وارد شده است که محل نماز حضرت ابراهیم خلیل الرحمن ع بوده است و منافات ندارد با روایات دیگر زیرا که ممکن است که آنحضرت در همه این مواضع نماز کرده باشد و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که ستون پنجم مقام جبرئیل ع است و از حدیث سابق ظاهر است که مقام امام حسن علیه السلام است و بالجمله آنچه از احادیث معلوم میشود آن است که نزد ستون هفتم و پنجم اشرف است از سایر جاهای مسجد و سید ابن طاوس ره گفته که در نزد ستون پنجم دو رکعت نماز کن بحمد و هر سوره که خواهی و چون سلام گفتی و تسبیح فرستادی پس بگو اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِجَمیعِ اَسْمآئِکَ کُلِّها ما عَلِمْنا مِنْها وَما لا نَعْلَمُ وَاَسْئَلُکَ بِاِسْمِکَ الْعَظیمِ الْاَعْظَمِ الْکَبیرِ الْاَکْبَرِ الَّذی مَنْ دَعاکَ بِهِ اَجَبْتَهُ وَمَنْ سَئَلَکَ بِهِ اَعْطَیْتَهُ وَمَنِ اسْتَنْصَرَکَ بِهِ نَصَرْتَهُ وَمَنِ اسْتَغْفَرَکَ بِهِ غَفَرْتَ لَهُ وَمَنِ اسْتَعانَکَ بِهِ اَعَنْتَهُ وَمَنِ اسْتَرْزَقَکَ بِهِ رَزَقْتَهُ وَمَنِ اسْتَغاثَکَ بِهِ اَغَثْتَهُ وَمَنِ اسْتَرْحَمَکَ بِهِ رَحِمْتَهُ وَمَنِ اسْتَجارَکَ بِهِ اَجَرْتَهُ وَمَنْ تَوَکَّلَ عَلَیْکَ بِهِ کَفَیْتَهُ وَمَنِ اسْتَعْصَمَکَ بِهِ عَصَمْتَهُ وَمَنِ اسْتَنْقَذَکَ بِهِ مِنَ النّارِ اَنْقَذْتَهُ وَمَنِ اسْتَعْطَفَکَ بِهِ تَعَطَّفْتَ لَهُ وَمَنْ اَمَّلَکَ بِهِ اَعْطَیْتَهُ الَّذِی اتَّخَذْتَ بِهِ آدَمَ صَفِیّاً وَنُوحاً نَجِیّاً وَاِبْرهیمَ خَلیلاً وَمُوسی کَلیماً وَعیسی رُوحاً وَمُحَمَّداً حَبیباً وَعَلِیّاً وَصِیّاً صَلَّی اللهُ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ اَنْ تَقْضِیَ لی حَوآئِجی وَتَعْفُوَ عَمّا





سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی وَتَتَفَضَّلَ عَلَیَّ بِما اَنْتَ اَهْلُهُ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ لِلدُّنْیا وَالْآخِرَةِ یا مُفَرِّجَ هَمِّ الْمَهْمُومینَ وَیا غِیاثَ الْمَلْهُوفینَ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ سُبْحانَکَ یا رَبَّ الْعالَمینَ

آنگاه برو بسجود که امام زین العابدین علیه السلام و آن در نزد ستون سیم است از طرف متصل بباب کنده پس نماز کن در آنجا دو رکعت و بخوان در آن حمد و هر سوره که خواستی پس همینکه سلام دادی و تسبیح فرستادی پس بگو بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ اَللّٰهُمَّ اِنَّ ذُنُوبی قَدْ کَثُرَتْ وَلَمْ یَبْقَ لَها اِلَّا رَجآءُ عَفْوِکَ وَقَدْ قَدَّمْتُ آلَةَ الْحِرْمانِ اِلَیْکَ فَاَنَا اَسْئَلُکَ اَللّٰهُمَّ ما لا اَسْتَوْجِبُهُ وَاَطْلُبُ مِنْکَ ما لا اَسْتَحِقُّهُ اَللّٰهُمَّ اِنْ تُعَذِّبْنی فَبِذُنُوبی وَلَمْ تَظْلِمْنی شَیْئاً وَاِنْ تَغْفِرْ لی فَخَیْرُ راحِمٍ اَنْتَ یا سَیِّدی اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَنْتَ وَاَنَا اَنَا اَنْتَ الْعَوّادُ بِالْمَغْفِرَةِ وَاَنَا الْعَوّادُ بِالذُّنُوبِ وَاَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْحِلْمِ وَاَنَا الْعَوّادُ بِالْجَهْلِ اَللّٰهُمَّ فَاِنّی اَسْئَلُکَ یا کَنْزَ الضُّعَفآءِ یا عَظیمَ الرَّجآءِ یا مُنْقِذَ الْغَرْقی یا مُنْجِیَ الْهَلْکی یا مُمیتَ الْاَحْیآءِ یا مُحْیِیَ الْمَوْتی اَنْتَ اللهُ الَّذی لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ اَنْتَ الَّذی سَجَدَ لَکَ شُعاعُ الشَّمْسِ وَنُورُ الْقَمَرِ وَظُلْمَةُ اللَّیْلِ وَضَوْءُ النَّهارِ وَخَفَقانُ الطَّیْرِ فَاَسْئَلُکَ اَللّٰهُمَّ یا عَظیمُ بِحَقِّکَ یا کَریمُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصّادِقینَ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصّادِقینَ عَلَیْکَ وَبِحَقِّکَ عَلی عَلِیٍّ وَبِحَقِّ عَلِیٍّ عَلَیْکَ وَبِحَقِّکَ عَلی فاطِمَةَ وَبِحَقِّ فاطِمَةَ عَلَیْکَ وَبِحَقِّکَ عَلَی الْحَسَنِ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ عَلَیْکَ وَبِحَقِّکَ عَلَی الْحُسَیْنِ وَبِحَقِّ الْحُسَیْنِ عَلَیْکَ فَاِنَّ حُقُوقَهُمْ مِنْ اَفْضَلِ اِنْعامِکَ عَلَیْهِمْ وَبِالشَّأْنِ الَّذی لَکَ عِنْدَهُمْ وَبِالشَّأْنِ الَّذی لَهُمْ عِنْدَکَ صَلِّ یا رَبِّ عَلَیْهِمْ صَلوةً دآئِمَةً مُنْتَهی رِضاکَ وَاغْفِرْ لی بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتی بَیْنی وَبَیْنَکَ وَاَتْمِمْ نِعْمَتَکَ عَلَیَّ کَما اَتْمَمْتَها عَلی آبآئی مِنْ قَبْلُ یا کهیعص اَللّٰهُمَّ کَما صَلَّیْتَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَجِبْ لی دُعآئی فیما سَئَلْتُکَ

پس رو بسجده و جانب راست رو را بر زمین گذار و بگو یا سَیِّدی یا سَیِّدی صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لی وَاغْفِرْ لی و بسیار بگو با گریه و خشوع و

و بعضی علما ذکر کرده اند که بخوانند این دعا را نزد

**عمل ستون سیم**

... این دعا است انشاء الله ...



عمل ستون پنجم

کرده پس جانب چپ رو را بر زمین بگذار و اینکار را نیز بکن و همچنین کن در سجدهٔ
اخیره پس دعا کن بآنچه میخواهی مؤلف گوید که در بعض مجامع غیر معتبره
و مشهور بین مردم آن است که در اینمقام بجا میآورند عملی را که حضرت صادق ع
تعلیم یکی از اصحاب خود نموده و لکن مقید باینمقام نیست و کیفیت آن چنان است
که از النجعه نقل شده که بعضی از اصحاب خود فرمودند که اگر ترا حاجتی باشد امداد
نموده که کجا روی گفت بمسجد کوفه عزم کرده ام فرمود که چهار رکعت نماز بکن
در آن مسجد پس بگو الهی ان کنت قد عصیتک فانی قد اطعتک فی احب الاشیاء
الیک لم اتخذ لک ولدا و لم ادع لک شریکا و قد عصیتک فی اشیاء کثیرة
علی غیر وجه المکابرة لک و لا الاستکبار عن عبادتک و لا الجحود لربوبیتک
و لا الخروج عن العبودیة لک و لکن اتبعت هوای و ازلنی الشیطان بعد
الحجة و البیان فان تعذبنی فبذنوبی غیر ظالم انت و ان تعف عنی و ترحمنی
فبجودک و کرمک یا کریم و باز میگوئی غدوت بحول الله و قوته غدوت بغیر
حول منی و لا قوة و لکن بحول الله و قوته یا رب اسئلک برکة هذا البیت و
برکة اهله و اسئلک ان ترزقنی رزقا حلالا طیبا تسوقه الی بحولک و قوتک
و انا خائض فی عافیتک و شیخ مفید و شهید و محمد بن المشهدی اینعمل را از برای حضرت
مسجد که بعد از عمل ستون چهارم است ذکر نموده اند چون از عمل ستون سیم
فارغ شدی برو بدکهٔ باب امیر المؤمنین علیه السلام و آن صفه ایست که متصل است
بدریکه از مسجد بسوی خانهٔ امیر المؤمنین علیه السلام مفتوح میشود پس دو
رکعت نماز کن بحمد و هر سوره که خواستی از قرآن و چون فارغ شدی تسبیح حضرت
پس بگو اللهم صل علی محمد و آل محمد و اقض حاجتی یا الله یا من لا یخیب سائله
و لا ینفد نائله یا قاضی الحاجات یا مجیب الدعوات یا رب الارضین و السموات
یا کاشف الکربات یا واسع العطیات یا دافع النقمات یا مبدل السیئات





حسنات عد علی بطولک و فضلک و احسانک و استجب دعائی فیما سألتک
و طلبت منک بحق نبیک و وصیک و اولیائک الصالحین ص نماز دیگر
در اینمقام وارد است دو رکعت است همینکه فارغ شدی و تسبیح کردی پس بگو اللهم
انی حللت بساحتک لعلمی بوحدانیتک و صمدانیتک و انه لا قادر علی قضاء
حاجتی غیرک و قد علمت یا رب انه کلما شاهدت نعمتک علی اشتدت فاقتی
الیک و قد طرقنی یا رب من مهم امری ما قد عرفته لانک عالم غیر معلم و اسئلک
بالاسم الذی وضعته علی السموات فانشقت و علی الارضین فانبسطت و
علی النجوم فانتشرت و علی الجبال فاستقرت و اسئلک بالاسم الذی جعلته
عند محمد و عند علی و عند الحسن و عند الحسین و عند الائمة کلهم صلوات
الله علیهم اجمعین ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تقضی لی یا رب حاجتی و
تیسر عسیرها و تکفینی مهمها و تفتح لی قفلها فان فعلت ذلک فلک الحمد و
ان لم تفعل فلک الحمد غیر جائر فی حکمک و لا حائف فی عدلک پس میگذاری
طرف راست رو را بر زمین و میگوئی اللهم ان یونس بن متی عبدک و
نبیک دعاک فی بطن الحوت فاستجبت له و انا ادعوک فاستجب لی بحق محمد
و آل محمد و دعا کن بآنچه میخواهی پس طرف چپ بگذار و بگو اللهم انک امرت بالدعاء
و تکفلت بالاجابة و انا ادعوک کما امرتنی فاستجب لی کما وعدتنی یا کریم
پس پیشانی را بر زمین گذار و بگو یا معز کل ذلیل و یا مذل کل عزیز تعلم کربتی
فصل علی محمد و آل محمد و فرج عنی یا کریم آنگاه نماز کن در مکانیکه ضربت زدند
امیر المؤمنین را دو رکعت بحمد و هر سوره که خواهی و چون سلام دادی و تسبیح
کردی پس بگو یا من اظهر الجمیل و ستر القبیح یا من لا یؤاخذ بالجریرة و لم
یهتک الستر و السریرة یا عظیم العفو یا حسن التجاوز یا واسع المغفرة یا
باسط الیدین بالرحمة یا صاحب کل نجوی یا منتهی کل شکوی یا کریم

اعمال مقام امیر المؤمنین

الصّفح یا عظیم الرّجاء یا سیّدی صلّ علی محمّد وآل محمّد وافعل بی ما انت اهله
یا کریم و شیخ شهید و محمّد بن المشهدی در ذکر آن کرده اند که میگوئی نیز الهی
قد مدّ الیک الخاطئ المذنب یدیه بحسن ظنّه بک الهی قد جلس المسیئ
بین یدیک مقرّاً لک بسوء عمله راجیاً منک الصّفح عن زلله الهی قد رفع
الظّالم کفّیه الیک راجیاً لما بین یدیک فلا تخیّبه برحمتک من فضلک
الهی قد جثا العائد الی المعاصی بین یدیک خائفاً من یوم یجثو فیه الخلائق
بین یدیک الهی جاءک العبد الخاطئ فزعاً مشفقاً ورفع الیک طرفه حذراً
راجیاً وفاضت عبرته مستغفراً نادماً الهی فصلّ علی محمّد وآل محمّد واغفر لی
برحمتک یا خیر الغافرین پس بخوانند **مناجات حضرت امیر المؤمنین ع**
اللّهمّ انّی اسئلک الامان یوم لا ینفع مال ولا بنون الّا من اتی الله بقلب
سلیم واسئلک الامان یوم یعضّ الظّالم علی یدیه یقول یا لیتنی اتّخذت مع
الرّسول سبیلاً واسئلک الامان یوم یعرف المجرمون بسیماهم فیؤخذ بالنّواصی
والاقدام واسئلک الامان یوم لا یجزی والد عن ولده ولا مولود هو
جاز عن والده شیئاً انّ وعد الله حقّ واسئلک الامان یوم لا ینفع الظّالمین
معذرتهم ولهم اللّعنة ولهم سوء الدّار واسئلک الامان یوم لا تملک نفس
لنفس شیئاً والامر یومئذ لله واسئلک الامان یوم یفرّ المرء من اخیه وامّه
وابیه وصاحبته وبنیه لکلّ امرئ منهم واسئلک الامان یوم یودّ المجرم لو
یومئذ شأن یغنیه
یفتدی من عذاب یومئذ ببنیه وصاحبته واخیه وفصیلته الّتی تؤویه
ومن فی الارض جمیعاً ثمّ ینجیه کلّا انّها لظی نزّاعة للشّوی مولای یا مولای
انت المولی وانا العبد وهل یرحم العبد الّا المولی مولای یا مولای انت المالک
وانا المملوک وهل یرحم المملوک الّا المالک مولای یا مولای انت العزیز
وانا الذّلیل وهل یرحم الذّلیل الّا العزیز مولای یا مولای انت الخالق و





انا المخلوق وهل یرحم المخلوق الّا الخالق مولای یا مولای انت العظیم وانا
الحقیر وهل یرحم الحقیر الّا العظیم مولای یا مولای انت القویّ وانا الضّعیف
وهل یرحم الضّعیف الّا القویّ مولای یا مولای انت الغنیّ وانا الفقیر و
هل یرحم الفقیر الّا الغنیّ مولای یا مولای انت المعطی وانا السّائل و
هل یرحم السّائل الّا المعطی مولای یا مولای انت الحیّ وانا المیّت وهل
یرحم المیّت الّا الحیّ مولای یا مولای انت الباقی وانا الفانی وهل یرحم
الفانی الّا الباقی مولای یا مولای انت الدّائم وانا الزّائل وهل یرحم
الزّائل الّا الدّائم مولای یا مولای انت الرّازق وانا المرزوق وهل یرحم
المرزوق الّا الرّازق مولای یا مولای انت الجواد وانا البخیل وهل یرحم
البخیل الّا الجواد مولای یا مولای انت المعافی وانا المبتلی وهل یرحم المبتلی
الّا المعافی مولای یا مولای انت الکبیر وانا الصّغیر وهل یرحم الصّغیر
الّا الکبیر مولای یا مولای انت الهادی وانا الضّالّ وهل یرحم الضّالّ الّا
الهادی مولای یا مولای انت الرّحمن وانا المرحوم وهل یرحم المرحوم الّا
الرّحمن مولای یا مولای انت السّلطان وانا الممتحن وهل یرحم الممتحن الّا السّلطان
مولای یا مولای انت الدّلیل وانا المتحیّر وهل یرحم المتحیّر الّا الدّلیل مولای
یا مولای انت الغفور وانا المذنب وهل یرحم المذنب الّا الغفور مولای
یا مولای انت الغالب وانا المغلوب وهل یرحم المغلوب الّا الغالب مولای
یا مولای انت الرّبّ وانا المربوب وهل یرحم المربوب الّا الرّبّ مولای یا
مولای انت المتکبّر وانا الخاشع وهل یرحم الخاشع الّا المتکبّر مولای یا مولای
ارحمنی برحمتک وارض عنّی بجودک وکرمک وفضلک یا ذا الجود والاحسان
والطّول والامتنان برحمتک یا ارحم الرّاحمین **اعمال دکّهٔ حضرت صادق ع**
پس برو بسوی مقام حضرت صادق علیه السّلام و آن واقع است نزدیک درب مسلم بن عقیل

پس انجا دو رکعت نماز کن و چون سلام دادی تسبیح کن پس بگو یا صانع کلّ
مصنوع و یا جابر کلّ کسیر و یا حاضر کلّ ملاء و یا شاهد کلّ نجوی و یا عالم
کلّ خفیّة و یا شاهداً غیر غائب و یا غالباً غیر مغلوب و یا قریباً غیر بعید و
یا مونس کلّ وحید و یا حیّ حین لا حیّ غیره و یا محیی الموتی و ممیت الاحیاء القائم
علی کلّ نفس بما کسبت لا اله الّا انت صلّ علی محمّد و آل محمّد پس بخوان هرچه
دوست داری **اعمال دکّة القضاء** پس برو بسوی دکّة القضاء و در انجا دو
رکعت نماز کن بحمد و هر سوره که خواهی و چون فارغ شدی تسبیح زهرا علیها السّلام
بفرست و بگو یا مالکی و مملّکی و متغمّدی بالنّعم الجسام من غیر استحقاق
وجهی خاضع لما تعلوه الاقدام لجلال وجهک الکریم لا تجعل هذه الشّدّة
و لا هذه المحنة متّصلة باستیصال الشّافة و امنحنی من فضلک ما لم تمنح
به احداً من غیر مسئلة انت القدیم الاوّل الّذی لم تزل و لا تزال صلّ علی
محمّد و آل محمّد و اغفر لی و ارحمنی و زکّ عملی و بارک لی فی اجلی و اجعلنی من
عتقائک و طلقائک من النّار برحمتک یا ارحم الرّاحمین **اعمال بیت الطّشت**
که متّصل است بدکّة القضاء نماز کن در انجا دو رکعت و بعد از سلام تسبیح بفرست
پس بگو اللّهمّ انّی ذخرت توحیدی ایّاک و معرفتی بک و اخلاصی لک و
اقراری بربوبیّتک و ذخرت ولایة من انعمت علیّ بمعرفتهم من بریّتک محمّد
و عترته صلّی الله علیه و علیهم لیوم فزعی الیک عاجلاً و آجلاً و قد فزعت الیک
و الیهم یا مولای فی هذا الیوم و فی موقفی هذا و سألتک ما زکی من نعمتک
و ازاحة ما اخشاه من نقمتک و البرکة فیما رزقتنیه و تحصین صدری
من کلّ همّ و جائحة و معصیة فی دینی و دنیای و آخرتی یا ارحم الرّاحمین
**مؤلّف** گوید که در اینجا فائدهٔ عظیم است که اشارت بان مهمّ است
اوّل انکه علامه بحر خود در حضرت امیر المؤمنین علیه السّلام که محراب ان بزرگوار







است حسب معروف متداول نزدیک باب کنده که معروف است بباب الثعبان
متّصل بمنبر موجود است و بملاحظهٔ کثرت بی احترامی که از عموم عوام در انجا میشد
بعضی از علماء اعلام قدّه بر آن شباکی ساخته و خلق از فیض نماز در ان محروم شده
اند و لکن مقام دیگر هست در صف همین محراب در نزدیک آخر دیوار قبلی که محراب
و محتمل است محراب حضرت و عمل بجا آوردن اعمال محراب سابق در اینجا باشد و علّامه
مجلسی ره در بحار نقل کرده از عالم کامل بارع امیر شرف الدّین شولستانی مجاور
نجف اشرف که یکی از مشایخ کبار ایشان بود است که ایشان فرمودند در ضمن کلامی
که در تحقیق قبلهٔ مسجد کوفه کرده اند که در وسط دیوار مذکور یعنی دیوار قبلی
محراب بزرگی است که عبادت در آن متروک است و مشهور نیست بمقام امیر المؤمنین
و نه بمحراب احدی از انبیاء و ائمّه علیهم السّلام و چون مسجد خراب شد و ستونها که در
آن بود منهدم و فرش اصلی مسجد که از سنگ و خاک بود مخفی شد و زیر کبیر میرزا
تقیّ الدّین محمّد رحمه الله اراده کرد که مستحبّین را که مسجد را از کثافات که در انجا بود
پاک کند و دیوار قبلی مسجد را بسازد و خاک و سنگ که در انجا مجتمع بود پاک کرد
و بفرش اصلی رسیدهاند را پاک و نظیف کردند و دکّه در دو طرف شرقی و غربی
ساخت پس مکشوف شد که محرابی در که مشهور بود بمحراب در بمنسوب بآنحضرت
متّصل بفرش اصلی نبودند بلکه از آن مرتفع بودند قریب بدو ذراع و محراب مذکور
که در وسط دیوار قبلی است متّصل و بفرش اصلی رسیده و ظاهر شد در نزدیکی
در نزدیکی محراب از اوّل تا آخر دیوار قبلی ستونها و سنگها بود و وزیر احداث
عمارت خود را بر آن بنا کرده و نزد ان محراب صفّهٔ بزرگی بود بقدر دو صفّه در
اطراف و در انجا اثر ستونی نبود و چون این محراب بزرگ کهنه و کثیف شده
بود وزیر امر کرد که روی انرا بردارند تا انرا سفید کنند چون ان کثافات را از
روی آن برداشتند معلوم شد که سنگ نوبت آن را سفید کرده اند و انرا بسنگ

ونکهین کرده اند و در هر طبقه سفیدی بود با قرمزی مایل بطرف چپ محراب پس امیر در
این امر معصوم را احضار کرد و از ایشان نشان داد و با او جمع کثیری بودند از علماء و
عقلاء اخیار و همه در این امر حیران و متفکر بودند پس بخاطر رسید که این محراب
همان محراب امیر المؤمنین علیه السلام است که نماز را در انجا میخواندند چون بفرش اصلی
مسجد سیاه و بجهة بود لشکر در مقدار یک ذرع در انجا علما و اخیار در پشت سر
امام علیه السلام جمع میشدند و همچنین این در در منسوب بانحضرت است که از انجا از
خانه بمسجد تشریف میاوردند چون متصل است بفرش اصلی مسجد و چون دیوار
کهنه و محراب در آن واقع شده و قبلهٔ آن موافق جهت شرع نبود یعنی مطابق
نبود با خطی که از جنوب و از ده درجه و کسری منحرف باشد بسمت مغرب حضرت
در آن محراب متیاسرا نماز میخواندند و بعد از آن مسلمین انرا منحرف کردند و سفیدی
و سرخی را بسمت چپ مایل کردند تا مردم بدانند که انجناب در آن محراب متیاسر
میکردند و انرا با سرخی رنگین کردند تا بدانند که انجناب در انجا شهید شد و
تکرار سفیدی و سرخی بجهة تکرار اندراس و کثافات است و چون مسجد خراب
شد ستونها و سنگها منهدم شد و فرش اصلی مستور شد و فرش جدیدی
حادث شد بعضی از مردمان این محراب صغیر را احداث کردند و این در صغیر نزدیک
بان را باز کردند بر روی سطح آن و شهرت دادند که این محراب و باب انجناب است و
چون ابن طاوس بروز بود و حاضرین عرض داشتم همه تصدیق کردند مرا و قبول
نمودند و نمازهای متعدد نمودند که بایست نزد محراب انحضرت کرد در انجا
بجا آوردند بود تمام مشهود که بابد بعد از آن نماز خواندند در انجا خواندند و نماز را
متیاسرا کردند چنانچه در آن محراب بایستند و نزد امام کرد که انرا از بیت هند بنیاد
بر زمین سایر محرابها و معابد در این باب تامل کرد و در عراق حادث شد انچه
حادث شد بعد از ... ما اعتقاد اشتیم این محراب بحال خود ماند و مثل سایر محرابها





والسلام علی من اتبع الهدی انتهی فقیر گوید که شیخ مرحوم علامه نوری طاب ثراه این
عبارات را بعینه از بحار نقل کرده در رسالهٔ سلامة المرصاد پس از آن گفته که
ظاهر اینمطلب را در کتاب توضیح المقال دیدم که شرح او است بعض سید شولستانی
ره بر اثنا عشریه صلوة مرحوم صاحب معالم ره و نیز گفته که مرحوم خلد آشیان حاجی ملا
علی طهرانی ره که از علماء عصر بود اطمینان تام داشت که این محراب همان محراب
ضربت است و در عبادت در انجا بغایت مواظبت داشت و حقیر یکمرتبه یا دو
مرتبه در خواب دید که حضرت امیر علیه السلام در انجا نماز میکرد بلکه یکمرتبه دید که
حضرت مجتبی و ... الشهدا علیه السلام نیز با انجناب نماز میخواندند و مرحوم مغفور می
فرمود در این محراب اصحاب یمین در صف جماعت یاد میشوند بخلاف آن محراب
والبته اینمطلب انحضرت رعایت میکردند تمام شد کلام شیخ مرحوم طاب ثراه بهرحال
نهایت احتیاط در آن است که اعمال محراب را در هر دو جا بکنند یا کاهی در آن و کاهی
در این **دوم** انکه علماء رحمهم الله نمازهای بسیار نقل کرده اند که از برای حاجات
خوانده میشود در این مسجد شریف و لکن معتبرتر از همه که بتجربه هم رسیده نماز یست
که از حضرت صادق علیه السلام روایت شده و کیفیت آن چنان است که شیخ طوسی ره
در امالی بسند معتبر از انحضرت روایت کرده که فرمودند هر که را انجا حاجتی باشد برود
بمسجد کوفه و وضوی کامل بسازد و در ان مسجد دو رکعت نماز کذارد و بخواند در
هر رکعتی سورهٔ حمد و هفت سورهٔ دیگر که آن معوذتین و قل هو الله احد و قل یا ایها
الکافرون و اذا جاء نصر الله و الفتح و سبح اسم ربک الاعلی و انا انزلناه فی لیلة
القدر است و چون از دو رکعت نماز خود فارغ شد حاجت خود را از خدا بخواهد
که انشاء الله تعالی بر آورده است علی بن حسن بن فضال که یکی از راویان این
حدیث شریف است گفته که من این نماز را کردم و از خدا طلبیدم که روزیم را فراخ
کرداند و امروز نعمت بسیار دارم و دعا کردم برای حج و مرا روزی شد و بدیگری

در زمان ... هفت سوره

تعمیر کرده که دور پیش بنات بوده بجا آورده وحق تعالی روزیش را فراخ گردانید

سیم آنکه در زاویه شرقی مسجد کوفه موضعی است که از آن نسبت بمختار میدهند و عوام را چنان گمان است که آنجا قبر مختار است و لهذا چون از عمل محراب امیر المؤمنین علیه السلام فارغ میشدند و رو بسوی دکه حضرت صادق علیه السلام که میاورند بان موضع میکنند نزد پیش مختار و او را زیارت میکنند و بعد از آن متوجه میشوند بمقام حضرت صادق علیه السلام و بهمین است عمل خدام آن مسجد شریف و این زعم فاسدی است زیرا که تا بحال ما خلفا از برای آن دلیلی نشد بلکه شیخ جلیل و محقق فقیه نجم الدین ابن نما که از مشایخ محقق و علامه رحمهم الله شمرده شده در کتاب شرح ثار در احوال مختار فرموده قبته لکل من خرج من باب مسلم کالنجم اللامع قبه مختار برای هر کس که از در مسلم بیرون رود مانند ستاره درخشان پیدا است از این عبارت معلوم میشود در زمان ایشان قبه مختار ظاهر و از صحن مسلم هم دور بوده نه در این موضع که الحال معین کرده اند و شیخ مرحوم علامه نوری قدس سره فرموده اند که در زمان بولیه تهیه ایشانند تو نان بعضی خوانین قاجاریه از ظلم ایشان نزد مرحوم خلد آشیان فقیه عصر و علامه دهر شیخ عبد الحسین طهرانی طاب ثراه فرستاد بجهت تعیین قبر مختار نوشتند قبر معلوم نیست مصرف دیگر شود در جواب اصرار بلیغ کردند که باید در همین محل صرف شود شیخ مرحوم در مقام تفحص بر آمدند حقیر هم در خدمت ایشان بودم غیر از عبارت ابن نما چیزی در دست نیامد اعراض فرموده انتهی و از برای قبر مختار که فعلاً تعیین شده نظیر پیدا است از جمله قبر مقداد در شهروان که ظاهراً از بعض مشایخ عرب باشد و جهال عوام را اعتقاد آن است که مدفن مقداد است و حال آنکه مقداد بن اسود کندی که از صحابه کبار است در جرف که بکفرسخی مدینه است فوت شد و از آنجا او را حمل کردند بمدینه و در بقیع دفنش نمودند و غیر ذلک که تمام را مناسبت با ذکرش نیست والله





العالم

**فصل سیم** در زیارت جناب مسلم بن عقیل علیه السلام و هانی بن عروه است سید اجل علی بن طاوس ره در مصباح الزائر فرموده که چون از اعمال مسجد کوفه فارغ شدی برو بسمت قبر مسلم بن عقیل ره و بایست نزد قبر آنجناب و بگو اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْمَلِكِ الْحَقِّ الْمُبِينِ الْمُتَصَاغِرِ لِعَظَمَتِهِ جَبَابِرَةُ الطَّاغِينَ الْمُعْتَرِفِ بِرُبُوبِيَّتِهِ جَمِيعُ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرَضِينَ الْمُقِرِّ بِتَوْحِيدِهِ سَائِرُ الْخَلْقِ اَجْمَعِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِ الْاَنَامِ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْكِرَامِ صَلٰوةً تَقَرُّ بِهَا اَعْيُنُهُمْ وَيَرْغَمُ بِهَا اَنْفُ شَانِئِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَجْمَعِينَ سَلَامُ اللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَسَلَامُ مَلٰئِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَاَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَاَئِمَّتِهِ الْمُنْتَجَبِينَ وَعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَجَمِيعِ الشُّهَدَاءِ وَالصِّدِّيقِينَ وَالزَّاكِيَاتُ الطَّيِّبَاتُ فِيمَا تَغْتَدِي وَتَرُوحُ عَلَيْكَ يَا مُسْلِمَ بْنَ عَقِيلِ بْنِ اَبِي طَالِبٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَآتَيْتَ الزَّكٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَجَاهَدْتَ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَقُتِلْتَ عَلٰى مِنْهَاجِ الْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِهِ حَتّٰى لَقِيتَ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ عَنْكَ رَاضٍ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ وَفَيْتَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَبَذَلْتَ نَفْسَكَ فِي نُصْرَةِ حُجَّتِهِ وَابْنِ حُجَّتِهِ حَتّٰى اَتَاكَ الْيَقِينُ اَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلِيمِ وَالْوَفَاءِ وَالنَّصِيحَةِ لِخَلَفِ النَّبِيِّ الْمُرْسَلِ وَالسِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ وَالدَّلِيلِ الْعَالِمِ وَالْوَصِيِّ الْمُبَلِّغِ وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ فَجَزَاكَ اللّٰهُ عَنْ رَسُولِهِ وَعَنْ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ اَفْضَلَ الْجَزَاءِ بِمَا صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَاَعَنْتَ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ اَمَرَ بِقَتْلِكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ظَلَمَكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنِ افْتَرٰى عَلَيْكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ بَايَعَكَ وَغَشَّكَ وَخَذَلَكَ وَاَسْلَمَكَ وَمَنْ اَلَّبَ عَلَيْكَ وَلَمْ يُعِنْكَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ النَّارَ مَثْوٰاهُمْ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ قُتِلْتَ مَظْلُومًا وَاَنَّ اللّٰهَ مُنْجِزٌ لَكُمْ مَا وَعَدَكُمْ جِئْتُكَ زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّكُمْ مُسَلِّمًا لَكُمْ تَابِعًا لِسُنَّتِكُمْ وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

فهمکم بمکان لا معادن لکم صلوات الله علیکم و علی ارواحکم و اجسادکم و
شاهدکم و غائبکم والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته قتل الله امة قتلتکم
بالایدی و الالسن پس سید فرموده که اشاره کن بضریح آنجناب و بگو السلام
علیک الخ و شیخ محمد بن المشهدی نیز عبارات سابقه را بمنزله اذن دخول قرار
داده که در نزد در باید خوانده شود پس گفته که داخل شو و بچسبان خود را بقبر
و بگو السلام علیک ایها العبد الصالح و المطیع لله و لرسوله و لامیر المؤمنین
و الحسن و الحسین علیهم السلام الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی
محمد و آله والسلام علیک و رحمة الله و برکاته و مغفرته و علی روحک و
بدنک اشهد انک مضیت علی ما مضی به البدریون و المجاهدون فی سبیل الله
المبالغون فی جهاد اعدائه و نصرة اولیائه فجزاک الله افضل الجزاء و اکثر الجزاء
و اوفر جزاء احد ممن وفی ببیعته و استجاب له دعوته و اطاع ولاة امره اشهد
انک قد بالغت فی النصیحة و اعطیت غایة المجهود حتی بعثک الله فی الشهداء
و جعل روحک مع ارواح السعداء و اعطاک من جنانه افسحها منزلا و افضلها
غرفا و رفع ذکرک فی العلیین و حشرک مع النبیین و الصدیقین و الشهداء
و الصالحین و حسن اولئک رفیقا اشهد انک لم تهن و لم تنکل و انک قد مضیت
علی بصیرة من امرک مقتدیا بالصالحین و متبعا للنبیین فجمع الله بیننا و بینک
و بین رسوله و اولیائه فی منازل المخبتین فانه ارحم الراحمین پس نماز کن دو
رکعت و شیخ مشهدی گفته که در نزد بالای سر ضریح مطهر باشد پس آن نماز را
هدیه جناب مسلم کن پس بگو اللهم صل علی محمد و آل محمد و لا تدع لی ذنبا الا
غفرته و لا هما الا فرجته و لا مرضا الا شفیته و لا عیبا الا سترته و لا رزقا
الا بسطته و لا خوفا الا آمنته و لا شملا الا جمعته و لا غائبا الا حفظته و ادنیته و لا عریانا الا کسوته
و لا حاجة من حوائج الدنیا و الآخرة لک فیها رضی و لی فیها

صلاح

خبر صحیح

دعای بعد از نماز



صلاح الا قضیتها یا ارحم الراحمین و چون خواستی وداع کنی آنحضرت را وداع کن
او را بهمان نحو وداعی که در زیارت حضرت ابی الفضل علیه السلام مذکور شد

**زیارت دیگر برای جناب مسلم ع** و ابن بابویه زیارتی نیز سید بن طاوس علیه الرحمه نقل
کرده گفته همینکه بضریح آنجناب رسیدی بایست و بقبله و بگو السلام علیک ایها
الفادی بنفسه و مهجته الشهید الفقید المظلوم المغصوب حقه المنتهک حرمته
السلام علیک یا من فادی بنفسه ابن عمه و فدی بدمه دمه السلام علیک
یا اول الشهداء و امام السعداء السلام علیک یا مسلم یا من اسلم نفسه و
سکن علی طاعة الله رمسه و اخمد حسه السلام علیک یا ابن السادة الابرار
و یا ابن اخی علی الفارس الکرار الضارب بذی الفقار السلام علیک و رحمة
الله و برکاته یا من ارضی بفعاله محمد المختار و الملک الجبار السلام علیک لقد
صبرت فنعم عقبی الدار السلام علیک یا وحیدا غریبا عن اهله بین الاعداء بلا
ناصر و لا مجیب اشهد بین یدی الله انک جاهدت و صابرت و خاصمت اعداء
الله علی طاعته و طاعة نبیه و وصیه و ولیه فمضیت شهیدا او تولیت حمیدا
انا لله و انا الیه راجعون اللهم احشرنی معه و مع ابیه و عمومته و بنیهم و لا
تحرمنی فی بقیة عمری زیارته پس ببوس ضریح او و نماز زیارت بجا آور و هدیه
کن ثواب آنرا بروح آنجناب پس وداع کن آنحضرت را و بیرون رو پس سید فرموده

**ذکر زیارت هانی بن عروة مرادی ره** میایستی در نزد قبر او و سلام
میکنی بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و میگوئی سلام الله العظیم و صلواته علیک
یا هانی بن عروة السلام علیک ایها العبد الصالح الناصح لله و لرسوله و
لامیر المؤمنین و الحسن و الحسین علیهم السلام اشهد انک قتلت مظلوما
فلعن الله من قتلک و استحل دمک و حشی الله قبورهم نارا اشهد انک لقیت
الله و هو راض عنک بما فعلت و نصحت و اشهد انک قد بلغت درجة الشهداء

وجعل

زیارت جناب هانی

و جمع بینی و بینک مع ارواح السعداء بما نصحت لله و لرسوله مجتهداً فی ذات
الله و مرضاته فرحمک الله و رضی عنک و حشرک مع محمد و آله الطاهرین و
جمعنا و ایاکم معهم فی دار النعیم و سلام علیک و رحمة الله و برکاته پس دو رکعت
نماز کن و هدیه کن ثواب آنرا بروح مطهر او و دعا کن از برای خود بانچه میخواهی و وداع کن او را
بانچه در وداع مسلم میگفتی **مؤلف گوید** که چون جناب مسلم در روز
هشتم ذی الحجه سنه شصتم از هجرت در کوفه خروج کرد و روز چهارشنبه نهم که روز
عرفه بوده بشهادت فایز گشته اگر در این دو روز خصوص روز شهادتش آنجناب را
زیارت کنند و قاتلان او را لعنت کنند بسیار مناسب خواهد بود چنانچه علامه
مجلسی ره فرموده و ما در باب زیارت سلمان ذکر نمودیم که انچه اهل نجف را عقیده گشته
که حضرت سید الشهداء علیه السلام فرموده اند که هر که نتواند بزیارت من بیاید در
ایام زیارات مخصوصه پس زیارت کند پسر عم مسلم را در کوفه بیما خذ است و تا بحال
کسی از اصل آن نشان نداده و لکن جلالت شان و فضل زیارت حضرت مسلم ع
بالاتر از آن است که کسی بجهت ترغیب بزیارتش متمسک بچیزهای واهی شود شیخ
مفید ره در کتاب ارشاد و دیگران نوشته اند که پس از اینکه کاغذهای متواتره
اهل کوفه برای حضرت امام حسین علیه السلام آمد حضرت در جواب آنها کاغذی نوشت باین
مضمون بسم الله الرحمن الرحیم من الحسین بن علی الی الملأ من المؤمنین و المسلمین
**اما بعد** و تا آنکه نوشته و انا باعث الیکم اخی و ابن عمی و ثقتی من اهل بیتی مسلم
بن عقیل الخ من فرستادم بسوی شما برادر و پسر عم و ثقه اهل بیتم مسلم بن
عقیل را و این کلام حضرت در حق مسلم دلالت میکند بر عظمت شان و رفعت مقام
او تا انجا که عقل تصور نمیکند و شیخ صدوق در امالی بسند خود از ابن عباس
روایت کرده که وقتی امیر المؤمنین برسول خدا صلی الله علیهما و آلهما عرض کرد که یا
رسول الله شما عقیل را دوست میدارید فرمود بلی بخدا قسم من دوست میدارم





او را از دو جهت یکی بجهة محبوبیت خودش و دیگر از جهة دوستی که ابو طالب با او
داشت پس فرمود و بدرستیکه فرزند عقیل یعنی مسلم علیه السلام در راه محبت فرزند
تو شهید خواهد شد پس گریه خواهد کرد بر او چشمان مؤمنین و صلوات فرستند بر
او ملائکه مقربین پس حضرت رسول گریه کرد تا آنکه اشک نازنینش بسینه اش جاری
گشت گفت بخدا شکایت میکنم انچه را که بر عترت من وارد میشود از بعد من و علامه
مجلسی ره در تحفه فرموده و فضل زیارت آن بزرگوار یعنی مسلم محتاج بورود اخبار
نیست و در بعضی از زیارات شهدا مندرج است انتهی **و بدانکه** در پشت
مسجد کوفه موضعی است که قبه کاشی برای او است مشهور است بخانه امیر المؤمنین
علیه السلام و شیخ مرحوم قده اصرار بلیغی داشت بر نفی این شهرت و میفرمود که تا حال
در هیچ کتاب دیده نشده و عالمی نگفته و سندی هر چند بسیار ضعیف باشد برای
این نسبت یعنی نسبت این مقام را بحضرت امیر ع ذکر نشده و لکن علامه مجلسی ره در
تحفة الزائر فرموده و اما خانه امیر المؤمنین ع اگر چه روایتی در نماز و زیارت در
آن وارد نشده است اما چون بشرف سکنای آنحضرت مشرف گردیده است نماز و دعا
در آن فضل عظیم خواهد داشت و حدیث مطلقی در تعظیم مطلق مساکن و مشاهد
شریفه ایشان وارد شده است و نیز فرموده که مزار بعضی از دختران امیر المؤمنین ع
در حوالی مسجد کوفه معروف است انتهی و نیز در نزدیکی خانه مشهوره بقعه و قبه
ایست منسوب بمیثم تمار که از بزرگان اصحاب امیر المؤمنین علیه السلام است و در سال
قبل بعضی از اهل خیر صحنی از برای آن بنا کرد و قریب بقبه جناب میثم در طرف راست
راه نجف بقعه عالی است که ظاهر از اولاد حسن مثنی است و اسم او ابراهیم است
چنانچه شیخ استاد الفقها و الاساتید شیخ مهدی قده و نیز در مزار کتاب خود فلاح النجاة
ذکر نموده **فصل چهارم** در بیان فضیلت مسجد سهله و اعمال آن و اعمال مسجد
زید و صعصعه **بدانکه** بعد از مسجد کوفه مسجدی بفضیلت مسجد سهله در آن حوالی

نیست و عالم جلیل قطب راوندی در قصص الانبیاء از حضرت صادق علیه السلام روایت
نموده که فرمود چون داخل کوفه شوی برو بمسجد سهله و نماز بکن و حاجت دین و دنیای
خود را از خدا بطلب بدرستیکه مسجد سهله خانه حضرت ادریس ع است که در انجا
خیاطی میکرده و نماز میکرده است و هر که در آن مسجد خدا را بخواند بهر حاجتی
که خواهد حاجاتش برآورده شود و حقتعالی در روز قیامت بسوی مقامی بلند که
درجه حضرت ادریس است او را بالا برد و از مکروه های دنیا و مکر دشمنان امان
یابد و در چند حدیث معتبر دیگر از آنحضرت منقولستکه مسجد سهله خانه حضرت ابراهیم
علیه السلام بود که از انجا بجنگ عمالقه رفت و خانه ادریس بود که در آن خیاطی
میکرده و در آن سنگ سبزی هست که در ان صورت هر پیغمبری هست و از زیر آن
سنگ طینت هر پیغمبر برداشته اند و محل ورود حضرت خضر ع و مسکن آنحضرت است
پس فرمود که اگر عموی من زید در هنگامی که خروج کرد بان مسجد میرفت و نماز میکرد
و از خدا امان میخواست بیست سال امان مییافت و هیچ غمناکی بان مسجد نمیرود که نماز
کند میان نماز شام و خفتن و دعا کند مگر حقتعالی غمش را زایل میکرداند راوی در
بعض احادیث پرسید که این پیغمبران در کجا سکنی میکرده اند فرمود که در گوشه‌های
انمسجد و شیخ محمد بن المشهدی ره در مزار کبیر بروایت معتبر از ابی بصیر روایت کرده که
گفت فرمود بمن حضرت صادق علیه السلام که ای ابا محمد گویا می‌بینم حضرت صاحب الامر
علیه السلام در مسجد سهله فرود آید با اهل و عیالش و منزل آنحضرت باشد و حقتعالی
هیچ پیغمبری نفرستاده است مگر آنکه در آن مسجد نماز کرده است و هر که در آن مسجد
اقامت نماید چنانستکه در خیمه رسول خدا صلی الله علیه و آله اقامت نموده است و
هیچ مرد و زن مؤمنی نیست مگر آنکه دلش مایل است بسوی انمسجد و در آنمسجد سنگی
است که در آن صورت هر پیغمبری هست و هیچکس با نیت صادق نماز و دعا نمیکند
در آن مسجد مگر آنکه برمیگردد با حاجت برآمده شده و هیچکس در آن مسجد امان نمی







طلبد مگر آنکه امان مییابد از هر چه که میترسد گفتم فضیلت این است که از برای این
مسجد است حضرت فرمود زیادتر بگویم از برایت عرض کردم بلی فرمود که آن از جمله بقعه‌هایی
است که خدا دوست میدارد که او را در آنها بخوانند و هیچ شبی و روزی نیست مگر
آنکه ملائکه می‌آیند بزیارت آنمسجد و عبادت میکنند خدا را در آن پس فرمود که اگر
من نزدیک میبودم بشما همه نمازها را در آنمسجد میکردم پس فرمود که ای ابا محمد آنچه
وصف نکردم از فضیلت اینمسجد بیشتر از آن است که گفتم من عرض کردم فدایت شوم
حضرت قائم علیه السلام همیشه در آنمسجد خواهد بود فرمود بلی الخ و از حضرت امام زین
العابدین علیه السلام منقولستکه فرموده هر که دو رکعت نماز کند در مسجد سهله
حقتعالی بر عمرش بیفزاید دو سال و بالجمله احادیث در فضایل این مسجد بسیار است و
این مختصر گنجایش ذکر آنها را ندارد به همین جزئی قناعت میکنیم و اما اعمال مسجد سهله

اعمال مسجد سهله

پس دو رکعت نماز میان شام و خفتن سنت است چنانچه شیخ طوسی ره در تهذیب از
حضرت صادق ع روایت کرده و فرموده‌اند که هر که چنین کند و دعا کند حقتعالی غمش را
زایل کند و سید ابن طاوس فرموده که چون اراده کردی که بمسجد سهله روی پس
ما بین مغرب و عشا در شب چهارشنبه وارد آنمسجد شو که افضل اوقات دیگر است
پس همانکه که وارد شدی نماز مغرب و نافله‌اش را بجای آور و پس برخیز دو رکعت نماز
تحیت مسجد کن قربة الی الله و چون فارغ شدی دستهارا بسمت آسمان بلند کن و بگو
أَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ مُبْدِئُ الْخَلْقِ وَمُعِيدُهُمْ وَأَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ خالِقُ الْخَلْقِ
وَرازِقُهُمْ وَأَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ الْقابِضُ الْباسِطُ وَأَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ مُدَبِّرُ
الْأُمُورِ وَباعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ وَأَنْتَ وارِثُ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْها أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ
الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ وَأَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ عالِمُ السِّرِّ وَأَخْفى أَسْأَلُكَ
بِاسْمِكَ الَّذِي إِذا دُعِيتَ بِهِ أَجَبْتَ وَإِذا سُئِلْتَ بِهِ أَعْطَيْتَ وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ
مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَهُ عَلى نَفْسِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

وَاَنْ تَقْضِيَ لي حاجَتي السّاعَةَ السّاعَةَ يا سامِعَ الدُّعاءِ يا سَيِّداهُ يا مَوْلاهُ يا غِياثاهُ اَسْئَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ اَوِ اسْتَأثَرْتَ بِهِ في عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَنَا السّاعَةَ السّاعَةَ يا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْاَبْصارِ يا سَميعَ الدُّعاءِ پس بسجده برو وخشوع كن وبخوان خدا را بجهة هر چيز كه ميخواهى مؤلف گويد كه شيخ شهيد عليه الرحمة اين دعا را مرسلا وشيخ محمد بن المشهدى بسند معتبر از حضرت صادق عليه السلام روايت كرده اند كه بجهة خلاصى زنى از شيعه كه لعن بظالمان حضرت فاطمه عليها السلام نموده بود واعوان خلفاى جور او را اذيت كرده وحبس كرده بودند آنحضرت باشتر مكارى بمسجد رفتند واين دعا بعد از نماز خواندند وحق تعالى آن زن را از زندان رهائى داد وچون حديث طولانى بود ذكر ننمودم ونيز محمد بن المشهدى وشهيد وصاحب مزار قديم روايت كرده اند از ابن بابويه واو از محمد بن يعقوب كه گفت حديث كرد مرا على بن ابراهيم از پدرش كه گفت من قصد كردم حج بيت الله الحرام را پس وارد كوفه شدم وداخل شدم در مسجد سهله پس ديدم شخصى را كه مشغول ركوع وسجود بود پس چون فارغ شد خواند اَنْتَ اللّهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ تا آخر دعا كه مذكور شد آنگاه برخواست ورفت بگوشه مسجد پس ايستاد ودو ركعت نماز كرد وما با او بوديم وچون از نماز فارغ شد تسبيح حضرت زهرا را گفت واين دعا خواند اَللّهُمَّ بِحَقِّ هذِهِ الْبُقْعَةِ الشَّريفَةِ وَبِحَقِّ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ فيها قَدْ عَلِمْتَ حَوائِجي فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاقْضِها وَقَدْ اَحْصَيْتَ ذُنُوبي فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْها اَللّهُمَّ اَحْيِني ما كانَتِ الْحَيوةُ خَيْراً لي وَاَمِتْني اِذا كانَتِ الْوَفاةُ خَيْراً لي عَلى مُوالاةِ اَوْلِيائِكَ وَمُعاداةِ اَعْدائِكَ وَافْعَلْ بي ما اَنْتَ اَهْلُهُ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ پس برخواست پرسيديم از او كه اين چه موضعست گفت اينموضع خانه ابراهيم خليل است كه از اينجا بجنگ عمالقه رفت پس رفت بجانب گوشه مسجد كه در جانب مغرب است ودو ركعت نماز كرد وبروايت مزار قديم چون





سلام داد تسبيح فرستاد پس دستها را برداشت وگفت اَللّهُمَّ اِنّي صَلَّيْتُ هذِهِ الصَّلوةَ ابْتِغاءَ مَرْضاتِكَ وَطَلَبَ نائِلِكَ وَرَجاءَ رِفْدِكَ وَجَوائِزِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْها مِنّي بِاَحْسَنِ قَبُولٍ وَبَلِّغْني بِرَحْمَتِكَ الْمَأمُولَ وَافْعَلْ بي ما اَنْتَ اَهْلُهُ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ پس برخواست ورفت بگوشه كه در جانب مشرق است ودو ركعت نماز كرد ودستها را گشود وگفت اَللّهُمَّ اِنْ كانَتِ الذُّنُوبُ وَالْخَطايا قَدْ اَخْلَقَتْ وَجْهي عِنْدَكَ فَلَمْ تَرْفَعْ لي اِلَيْكَ صَوْتاً وَلَمْ تَسْتَجِبْ لي دَعْوَةً فَاِنّي اَسْئَلُكَ بِكَ يا اَللّهُ فَاِنَّهُ لَيْسَ مِثْلَكَ اَحَدٌ وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُقْبِلَ اِلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ وَتُقْبِلَ بِوَجْهي اِلَيْكَ وَلا تُخَيِّبَني حينَ اَدْعُوكَ وَلا تَحْرِمَني حينَ اَرْجُوكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ پس بسجده رفت وپهلوهاى روى خود را بخاك گذاشت وبرخواست وبيرون آمد پرسيديم كه اينمكان بچه ناميده ميشود گفت كه اينمقام صالحين وانبيا ومرسلين است پس صاحب مزار قديم گفته كه آنشخص رفت بخانه كه در صحن مسجد است پس دو ركعت نماز كرد ودستها را گشود وگفت اَللّهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ يا مَنْ لا تَراهُ الْعُيُونُ وَلا تُحيطُ بِهِ الظُّنُونُ وَلا يَصِفُهُ الْواصِفُونَ وَلا تُغَيِّرُهُ الْحَوادِثُ وَلا تُفْنيهِ الدُّهُورُ يَعْلَمُ مَثاقيلَ الْجِبالِ وَمَكائيلَ الْبِحارِ وَوَرَقَ الْاَشْجارِ وَرَمْلَ الْقِفارِ وَما اَضاءَتْ بِهِ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَاَظْلَمَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَوَضَحَ عَلَيْهِ النَّهارُ وَلا تُواري مِنْهُ سَماءٌ سَماءً وَلا اَرْضٌ اَرْضاً وَلا جَبَلٌ ما في اَصْلِهِ وَلا بَحْرٌ ما في قَعْرِهِ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَجْعَلَ خَيْرَ اَمْري آخِرَهُ وَخَيْرَ اَعْمالي خَواتيمَها وَخَيْرَ اَيّامي يَوْمَ اَلْقاكَ اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ اَللّهُمَّ مَنْ اَرادَني بِسُوءٍ فَاَرِدْهُ وَمَنْ كادَني فَكِدْهُ وَمَنْ بَغاني بِهَلَكَةٍ فَاَهْلِكْهُ وَاكْفِني ما اَهَمَّني مِمَّنْ دَخَلَ هَمُّهُ عَلَيَّ اَللّهُمَّ اَدْخِلْني في دِرْعِكَ الْحَصينَةِ وَاسْتُرْني بِسِتْرِكَ الْواقي يا مَنْ يَكْفي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلا يَكْفي مِنْهُ شَيْءٌ اِكْفِني ما اَهَمَّني مِنْ اَمْرِ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ وَصَدِّقْ قَوْلي وَفِعالي يا شَفيقُ

نماز ديگر از تعقيب علم بدانكه اينمكان شريف بدانكه كه در صحن مسجد يعنى خانه كه معروف است است بمقام امام زين العابدين عليه السلام وسيد ابن طاوس وعلامه عمل آنجا را ذكر كرده اند كه دو ركعت نماز گذارد وبگو يا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَريدِ يا فَعّالاً لِما يُريدُ يا مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَحُلْ بَيْنَنا وَبَيْنَ مَنْ يُؤْذينا بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يا كافِياً مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلا يَكْفي مِنْهُ شَيْءٌ اِكْفِنَا الْمُهِمَّ مِنْ اَمْرِ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ پس روى خود را بر خاك بگذار ودعا كن

بارفه فرّجني المضيق ولا تحملني ما لا اطيق اللهمّ احرسني بعينك التي لا تنام وارحمني بقدرتك عليّ يا ارحم الراحمين يا عليّ يا عظيم انت عالم بحاجتي وعلى قضائها قدير وهو لديك يسير وانا اليها فقير فمنّ عليّ بها يا كريم انّك على كلّ شيء قدير اللهمّ ما علمت من حوائجي فصلّ على محمّد وآله واقضها وقد احصيت ذنوبي فصلّ على محمّد وآله واغفرها يا كريم پس بخاک گذاشت طرف روی خود را پس شیخ شهید وصاحب مزار کبیر وصاحب مزار قدیم گفته اند که شخص از مسجد سهله بیرون آید بمسجد کوچکی که در پیش روی مسجد سهله است پس بایستد و دو رکعت نماز کند ودستها را بگشاید واین دعا را بخواند الهي قد مدّ اليك الخاطئ المذنب يديه بحسن ظنّه بك الهي قد جلس المسيء بين يديك مقرّاً لك بسوء عمله وراجياً منك الصفح عن زلله الهي قد رفع اليك الظالم كفّيه راجياً لما لديك فلا تخيّبه برحمتك من فضلك الهي قد جثا العائد الى المعاصي بين يديك خائفاً من يوم تجثو فيه الخلائق بين يديك الهي قد جاءك العبد الخاطئ فزعاً مشفقاً ورفع اليك طرفه حذراً راجياً وفاضت عبرته مستغفراً نادماً وعزّتك وجلالك ما اردت بمعصيتي مخالفتك وما عصيتك اذ عصيتك وانا بك جاهل ولا لعقوبتك متعرّض ولا لنظرك مستخفّ ولكن سوّلت لي نفسي واعانني على ذلك شقوتي وغرّني سترك المرخى عليّ فمن الآن من عذابك من يستنقذني وبحبل من اعتصم ان قطعت حبلك عنّي فيا سوأتاه غداً من الوقوف بين يديك اذا قيل للمخفّين جوزوا وللمثقلين حطّوا أمع المخفّين اجوز ام مع المثقلين احطّ ويلي كلّما كبر سنّي كثرت ذنوبي ويلي كلّما طال عمري كثرت معاصيّ فكم اتوب وكم اعود اما آن لي ان استحيي من ربّي اللهمّ فبحقّ محمّد وآل محمّد اغفر لي وارحمني يا ارحم الراحمين وخير الغافرين پس گریست و پهلوی دست راست خود را بر زمین گذاشت و گفت ارحم من اساء واقترف واستكان واعترف پس پهلوی چپ خود





خود را بر زمین گذاشت و گفت عظم الذنب من عبدك فليحسن العفو من عندك يا كريم پس برخاست و بیرون رفت از عقب او روانه شدم و از او پرسیدم که ای آقای من چه نام دارد این مسجد فرمود این مسجد زید بن صوحان است که از صحابهٔ امیر المؤمنین علیه السلام بوده است و این دعای او است که در نماز شب میخواند پس آن شخص از نظر ما غائب شد پس رفیقم بمن گفت که این خضر علیه السلام بود **مؤلف گوید** که سخن رفیق از روی حدس بوده و احتمال قوی میرود که شخص غائب امام غائب حضرت صاحب الامر علیه السلام بوده چنانچه نظیر آن بیاید در عمل مسجد صعصعه برادر زید مذکور **و امّا** عمل مسجد صعصعه پس چنان است که علمای سابق الذکر روایت کرده اند از علی بن محمّد بن عبد الرحمن شوشتری و در مزار قدیم روایت از محمّد پدر علی نقل کرده که گفت گذشتم بطائفه بنی رواس یکی از ایشان گفت که بیا برویم بمسجد صعصعه و در آنجا نماز کنیم که این ماه رجب است و سنّت است در این ماه زیارت این مواضع شریفه که امامان مقامهای مبارکشان بانجا رسیده است و در آنها نماز کرده اند و مسجد صعصعه از آنها است پس با او رفتیم بسوی مسجد دیدیم ناقه را که در درب مسجد عقال کرده بودند یعنی دستش را بسته بودند چون داخل مسجد شدیم دیدیم مردی نشسته و بر بدنش جامه های حجازی است و عمامه مثل عمامهٔ ایشان بر سر دارد و این دعا را میخواند که من و رفیقم او را حفظ کردیم و در مزار قدیم است که این دعا را خواند بعد از آنکه دو رکعت نماز کرد و تسبیح فرستاد اللهمّ يا ذا المنن السابغة والآلاء الوازعة والرحمة الواسعة والقدرة الجامعة والنعم الجسيمة والمواهب العظيمة والايادي الجميلة والعطايا الجزيلة يا من لا ينعت بتمثيل ولا يمثّل بنظير ولا يغلب بظهير يا من خلق فرزق والهم فانطق وابتدع فشرع وعلا فارتفع وقدّر فاحسن وصوّر فاتقن واحتجّ فابلغ وانعم فاسبغ واعطى فاجزل ومنح فافضل يا من سما في العزّ ففات خواطر الابصار ودنا في اللطف فجاز هواجس الافكار يا

مَنْ تَوَحَّدَ بِالْمُلْكِ فَلا نِدَّ لَهُ فى مَلَكُوتِ سُلْطانِهِ وَتَفَرَّدَ بِالْآلاءِ وَالْكِبْرِياءِ فَلا
ضِدَّ لَهُ فى جَبَرُوتِ شَأْنِهِ يا مَنْ حارَتْ فى كِبْرِياءِ هَيْبَتِهِ دَقائِقُ لَطائِفِ الْاَوْهامِ
وَانْحَسَرَتْ دُونَ اِدْراكِ عَظَمَتِهِ خَطائِفُ اَبْصارِ الْاَنامِ يا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِهَيْبَتِهِ
وَخَضَعَتِ الرِّقابُ لِعَظَمَتِهِ وَوَجِلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خيفَتِهِ اَسْئَلُكَ بِهذِهِ الْمِدْحَةِ
الَّتى لا تَنْبَغى اِلاّ لَكَ وَبِما وَاَيْتَ بِهِ عَلى نَفْسِكَ لِداعيكَ مِنَ الْمُؤْمِنينَ وَبِما ضَمِنْتَ
الْاِجابَةَ فيهِ عَلى نَفْسِكَ لِلدّاعينَ يا اَسْمَعَ السّامِعينَ وَاَبْصَرَ النّاظِرينَ وَاَسْرَعَ
الْحاسِبينَ يا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتينِ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَعَلى اَهْلِ بَيْتِهِ
الطّاهِرينَ وَاقْسِمْ لى فى شَهْرِنا هذا خَيْرَ ما قَسَمْتَ وَاحْتِمْ لى فى قَضائِكَ خَيْرَ ما حَتَمْتَ
وَاخْتِمْ لى بِالسَّعادَةِ فيمَنْ خَتَمْتَ وَاَحْيِنى ما اَحْيَيْتَنى مَوْفُوراً وَاَمِتْنى مَسْرُوراً وَ
مَغْفُوراً وَتَوَلَّ اَنْتَ نَجاتى مِنْ مُسائَلَةِ الْبَرْزَخِ وَادْرَءْ عَنّى مُنْكَراً وَنَكيراً وَاَرِ عَيْنى
مُبَشِّراً وَبَشيراً وَاجْعَلْ لى اِلى رِضْوانِكَ وَجِنانِكَ مَصيراً وَعَيْشاً قَريراً وَمُلْكاً
كَبيراً وَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَثيراً پس سجده طولانی کرد و برخاست بر ناقه سوار شد
و رفت رفیقم گفت که این حضرت خضر بود چرا با او سخن نگفتیم گویا زبان ما بسته
بود چون بیرون آمدیم ابن ابی رواد رواسی را دیدیم پرسید که از کجا می‌آئید
گفتیم که از مسجد صعصعه و خبر با او نقل کردیم گفت این سوار هر دو سه روز
یک مرتبه باین مسجد می‌آید و با کسی سخن نمیگوید پرسیدیم که کیست آن گفت شما چه گمان
میکنید او را گفتیم گمان میکنیم که او حضرت خضر باشد گفت والله نمیدانم او را
مگر کسی که خضر محتاج است به دیدن او برگردید با استقامت پس
رفیق من گفت که او والله صاحب الزمان صلوات الله علیه است **مؤلف گوید**
که احتمال قوی میرود که کلام ابن ابی رواد از روی حدس و از پیش نفس نبوده بلکه از برای
او نظیر این واقعه اتفاق افتاده بود و او گمان کرده که آن جناب خضر است پس آن حضرت همین
کلام را با او فرموده و ابن ابی رواد همان کلام شریف را بعینه با آن شخص شوشتری و رفیقش





گفت و نخواست بجهة غرضی قصه خود را برای ایشان نقل کند و مؤید این احتمال است
روایت سید ابن طاوس ره در کتاب اقبال چنانچه در اعمال ماه رجب از همین ابن ابی
رواد نقل کرده که او در روزی از روزهای ماه مبارک رجب با محمد بن جعفر دهان بمسجد
سهله رفت پس محمد بن جعفر گفت که بیا برویم بمسجد صعصعه که این مسجد مبارکیست
و امیر المؤمنین علیه السلام در آن نماز کرده است و قدمهای امامان بآن رسیده است
چون داخل مسجد شدیم و مشغول نماز شدیم ناگاه مردی را دیدیم که از ناقه خود فرود
آمد و پای ناقه را بست و داخل مسجد شد و دو رکعت نماز کرد و بسیار طول داد نماز را
پس دستها را بلند کرد و این دعا که در روایت سابق مذکور شد خواند و چون فارغ
شد بر ناقه سوار شد محمد بن جعفر گفت که بیا بپرسیم که این کیست رفتیم و او را
قسم دادیم که کیستی فرمود بگمان شما من کیستم گفتیم ما گمان داریم که شما حضرت
خضر باشید فرمود که من آن کسم که خضر محتاج است بدیدن او برگردید که من
امام زمان شمایم **و بدانکه** در کوفه مسجدهای بسیار بوده که بعضی مبارک و بعضی
ملعون بوده و علما رضوان الله علیهم از برای مسجد غنی و مسجد جعفی و مسجد کاهل
که از مساجد مبارکه هستند اعمال و ادعیه روایت کرده اند و چون موضع اینها در
این زمان معلوم نیست ما از ذکر آن اعراض نمودیم **مقام چهارم** در ذکر مجملی
از تکالیف زوار در بلد نجف اشرف و در آن چند امر است **امر اول** رفتن بمسجد
حنانه و بجا آوردن اعمال آنست بدان ایدک الله تعالی که نزدیک ارض مقدسه نجف از
طرف شرقی بفاصله سه هزار ذراع تقریبا مکانی است که در آن قدیم بنائی داشت
گویا شبیه میل که از قائم میگفتند و علم مینامیدند و وجه تسمیه آن باین اسم معلوم
نیست و محتمل است که نشانه فرسخ بوده چه از ابتدای شهر کوفه همین مقدار مسافت طی شد
و چون جنازه حضرت امیر المؤمنین علیه السلام را در شب حرکت دادند که در تربت پاک
نجف دفن کنند عبورشان باین بنا افتاد آن بنا خم شد بجهت تعظیم و احترام آن حضرت چون رکوع

کند بکان منتهی و کج شد پس از آن حنانه نامیده شد و کاهی قائم مائل میگویند و این بجهة
شرافت این محل است و جهة دیگر آنکه چون سر مبارک حضرت امام حسین علیه السلام را از
کربلا بکوفه میبردند شب در این موضع گذاشتند و از این جهة نماز و دعا و زیارت در اینجا
مقرر شده و طائفه زوار از فیض این محل محروم بجهة نادانی و تنبیه نکردن دانایان ایشان را
و بجهة قلت تردد و ندانستن بزرگی و مقام او و این محل شریف مهجور و متروک و خراب
مانده و حال آنکه منزل اول سر مبارک حضرت ابی عبد الله الحسین ع است بلکه بنا بر
احتمالی که بعض علما داده اند مدفن آن یعنی مدفن بعضی از اجزای شریفه سر است که جرئت
بر ذکر آن نیست و شیخ محمد بن المشهدی در مزار کبیر گفته فقد جاء فی الآثار ان راس
الحسین ع هناک در خبر آمده که سر مبارک امام حسین ع آنجا است و علامه مجلسی ره
در بحار احتمال داده که اصل نسخه وضع هناک بوده یعنی سر مقدس در آنجا گذاشته
شده و بالجمله مسجدی با این شرافت اگر در بلاد بعیده بود دوستان و موالیان که
از شوق و محبت ایشان الاف و الوف در راه آنحضرت صرف میکنند بقدر مقدور
در تعظیم و تجلیل آن میکوشیدند و در بنا و عمارت و زینت آن و عبادت و اعمال
در آن جد نموده خود را معرفی مینمودند و نمیگذاشتند که با این حال بماند که فعلا نه مطاف
زوار و نه مورد صرف وجوه بریه و نه معبد طالبین خیر است قبور بسیاری در قرب
همین مسجد شریف با بناهای عالیه و قباب رفیعه و شموع معلقه است و این مسجد چنین
خراب و ویران و بی خادم و کوتاه روشنائی چراغ اکنون در شب بخودند یعنی تا روز
جزا در نزد مالک یوم الدین چه شکایتها کند و از مصدر جلال حضرت جبار منتقم چه
حکم در آید **اما** آداب وارده برای این مسجد شریف پس چند چیز است **اول** دو
رکعت نماز شیخ مفید و سید و شهید رحمهم الله در کتب مزار خود روایت کرده اند
از مفضل بن عمر که گفت گذشت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بقائم مائل در راه
غری یعنی آن علم کج شده بود بجهة جنازه حضرت پس دو رکعت نماز کرد پس بان





حضرت عرض کردند این چه نماز است فرمودند این موضع سر جدم حسین بن علی علیهما السلام
است که آنرا در اینجا گذاشتند چون از کربلا آوردند آنگاه از اینجا نزد عبید الله بن زیاد
بردند **دوم** خواندن این دعا است چنانچه علمای مذکور از صفوان جمال روایت کرده اند
که حضرت صادق علیه السلام باو فرمود چون بعلم یعنی حنانه رسیدی بگو اللهم انک تری
مکانی و تسمع کلامی و لا یخفی علیک شیء من امری و کیف یخفی علیک ما انت
مکونه و بارئه و قد جئتک مستشفعا بنبیک نبی الرحمة و متوسلا بوصی رسولک
فاسئلک بهما ثبات القدم والهدی والمغفرة فی الدنیا والاخرة **سیم** علامه مجلسی
فرموده که شیخ محمد بن المشهدی روایت کرده که حضرت صادق ع در مسجد حنانه حضرت
امام حسین علیه السلام را باین زیارت زیارت کرد و چهار رکعت نماز گذارد و زیارت این است
السلام علیک یابن رسول الله السلام علیک یابن امیر المؤمنین السلام علیک
یابن الصدیقة الطاهرة سیدة نساء العالمین السلام علیک یا مولای یا ابا
عبد الله ورحمة الله وبرکاته اشهد انک قد اقمت الصلوة وآتیت الزکوة وامرت
بالمعروف ونهیت عن المنکر وتلوت الکتاب حق تلاوته وجاهدت فی الله حق
جهاده وصبرت علی الاذی فی جنبه محتسبا حتی اتاک الیقین واشهد ان الذین خالفوک
وحاربوک وان الذین خذلوک والذین قتلوک ملعونون علی لسان النبی
الامی وقد خاب من افتری لعن الله الظالمین لکم من الاولین والاخرین وضاعف
علیهم العذاب الالیم اتیتک یا مولای یابن رسول الله زائرا عارفا بحقک
موالیا لاولیائک معادیا لاعدائک مستبصرا بالهدی الذی انت علیه عارفا
بضلالة من خالفک فاشفع لی عند ربک پس فرموده که اگر باین زیارت در اینجا
حضرت امیر المؤمنین علیه السلام برای سر مبارک امام حسین ع نیز بخوانند مناسب است
**ثویه کوفه** که در بالای مسجد حنانه از طرف شرقی تل کوچکی است که از آن اثر ثویه
میگویند شیخ مرحوم علامه نوری طاب ثراه فرموده که ثویه در قدیم محل معروفی بوده

و آب داشت و در آنجا جمعی از بزرگان اصحاب حضرت امیر المؤمنین ع مدفونند که یکی
از آنها کمیل است که قبرش ظاهر و از ملتقی اثری نیست و فرموده که کانّ رشید هجری
که جلالت قدرش از کمیل خیلی بالاتر است در آنجا باشد و احنف بن قیس معروف
که در حلم باو مثل زنند نیز در آنجا است بلکه جبار عنید زیاد پدر عبید الله و مغیره
نیز در آنجایند حقیر گوید که مراد از مغیره مغیرة بن شعبه است چنانچه ابن اثیر در لغت
ثویه متعرض شده و گفته که در همان موضع قبر ابی موسی اشعری نیز واقع است انتهی
پس از آن چون بآنجا رسید **اولاً** دو رکعت نماز کند چنانچه صفوان از حضرت امام
جعفر صادق ع روایت کرده که باو فرموده‌اند چنین کند **و ثانیاً** این دعا را بخواند
که در همان روایت مذکور است اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلیٰ مَا اخْتَصَّنِی بِهِ مِنْ طِیبِ الْمَوْلِدِ وَ اسْتَخْلَصَنِی
اِکْرَاماً بِهِ مِنْ مُوَالاتِ الْاَبْرَارِ السَّفَرَةِ الْاَطْهَارِ وَ الْخِیَرَةِ الْاَعْلَامِ اَللّٰهُمَّ فَتَقَبَّلْ سَعْیِی
اِلَیْکَ وَ تَضَرُّعِی بَیْنَ یَدَیْکَ وَ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتِی لَا تَخْفیٰ عَلَیْکَ اِنَّکَ اَنْتَ الْمَلِکُ
الْغَفَّارُ **و ثالثاً** زیارت کند جناب کمیل را و سلام کند بر او و بر همه اصحاب حضرت
که در آنجا مدفونند و آنچه تواند بخواند از سور و آیات قرآن که مقرر است خواندن آن
برای اهل قبور مثل سورهٔ یس و حمد و یازده مرتبه توحید و هفت مرتبه انا انزلناه و
آیة الکرسی و همه را بآن شریک کند و از فیض همه بهره‌مند شود و بتوسل ارواح
مقدسهٔ ایشان متقرب شود بمولای ایشان و مولای هر مؤمن و مؤمنه امیر المؤمنین
علیه السلام **و رابعاً** مناسب است که از آن جبار ظالم عنید زیاد یاد کند و از آنچه
بشیعیان خاص آنحضرت کرد از انواع ظلم و اذیت و قتل و دار کشیدن و میل آهن
گداخته در چشمها کشیدن بلکه سنگ کردن حضرت و جمع کردن مردم در مسجد برای
این عمل منکر که در همان روز بمقصد خود نرسیده بطاعون یا بفالج مبتلا و دنیا را
از لوث وجود خود پاک نمود و غیر اینها بخاطر آرد و تا تواند دهان را از لعن او و لعن
امثال او از جابره پاک و پاکیزه و خوشبو و معطر کند **و بدانکه** در غربی قبرستان





وادی السلم مکانی است معروف بمقام حضرت مهدی علیه السلام و از برای او است صحن
مختصر و قبه و محرابی و صلحا و بزرگان احترام آنموضع را نگاه دارند و در نماز و دعا و توسلات
بآنحضرت در آنجا مواظبت دارند و سببی از برای آن دیده نشده و شاید که کسی بلقاء
آنحضرت در آنمکان شریف فائز شده یا معجزه از آنحضرت در آنجا ظاهر شده باشد یا آنکه
آنجا محل منبر آنحضرت باشد که در اخبار اشاره بآن شده و حقیر در چند سال قبل دیدم
مکتوبی بخط سید محمد سعید افندی خطیب نجف که کرامتی از آنمقام شریف دیده بودند
در آن درج کرده بود و برای شیخ مرحوم فرستاده بود و آنمرحوم بعینه آنرا در رساله
کشف الاستار ایراد فرموده پس از آن گفته که اینمقام در قدیم نیز موجود بوده و بعض
علماء قرن یازدهم در جامع کبیر خود ذکر نموده قصهٔ مرد کاشانی را که مریض و مأیوس
از خود شده بوده بآنموضع رفته حق تعالی او را شفا بخشیده و از آن قصه معلوم میشود
که در آن زمان نیز اینمکان معروف و ظاهر بوده و الله العالم **امر دوم** از تکالیف
زوار در نجف اشرف خواندن دعای شریف مخصوصی است در عقب نماز زیارت و
سایر نمازها از واجب و مستحب مادامیکه در آن بلد شریف اقامه دارد چنانچه علماء
فرموده‌اند و ما دعا را از کتاب تهذیب نقل کنیم پس از آن تصریح علما را بر این مطلب ذکر
نمائیم شیخ طوسی ره در تهذیب روایت کرده از شیخ قمیین محمد بن احمد بن داود صاحب مزار
کبیر که معروف بوده باسناد خود روایت کرده از یونس بن ظبیان که گفت رفتم بمجلس
حضرت صادق علیه السلام در وقتی که در حیره تشریف داشتند پس مرا با خود برد بمکانی
و در آنجا ایستاد و دستها را بلند کرد و دعائی آهسته خواند که من نفهمیدم پس دو
رکعت نماز کرد بجهر و سورهٔ کوچک خواند در آن نماز و من نیز چنان کردم پس دعا
خواند که من فهمیدم و تعلیم من نمود پس فرمود که ای یونس آیا میدانی این چه مکان
است گفتم فدای تو شوم نمیدانم همین قدر میدانم که در صحرا ایم فرمود که این قبر امیر
المؤمنین علیه السلام است که با رسولخدا ص ملاقات مینماید تا روز قیامت یعنی آنحضرت

از رسول خدا جدا نیست هر چند قبه‌های ایشان از هم دور است و دعا اینست اللّهمّ
لا بدّ من امرك ولا بدّ من قدرك ولا بدّ من قضائك ولا حول ولا قوّة الّا بك اللّهمّ
فما قضيت علينا من قضاء وقدّرت علينا من قدر فاعطنا معه صبرا يقهره
ويدمغه واجعله لنا صاعدا في رضوانك ينمي في حسناتنا وتفضيلنا وسؤددنا
وشرفنا ونعمائنا وكرامتنا في الدنيا والآخرة ولا تنقص من حسناتنا اللّهمّ وما
اعطيتنا من عطاء او فضّلتنا به من فضيلة او اكرمتنا به من كرامة فاعطنا معه
شكرا يقهره ويدمغه واجعله لنا صاعدا في رضوانك وحسناتنا وسؤددنا
وشرفنا ونعمائك وكرامتك في الدنيا والآخرة ولا تجعله لنا اشرا ولا بطرا
ولا فتنة ولا مقتا ولا عذابا ولا خزيا في الدنيا ولا في الآخرة اللّهمّ انّا نعوذ بك
من عثرات اللسان وسوء المقام وخفّة الميزان اللّهمّ لقّنا حسناتنا في الممات
ولا ترنا اعمالنا علينا حسرات ولا تخزنا عند قضائك ولا تفضحنا بسيّئاتنا
يوم نلقاك واجعل قلوبنا تذكرك ولا تنساك وتخشاك كانّها تراك حتّى
تلقاك وبدّل سيّئاتنا حسنات واجعل حسناتنا درجات واجعل درجاتنا
غرفات واجعل غرفاتنا عاليات اللّهمّ واوسع لفقيرنا من سعة ما قضيت على
نفسك اللّهمّ صلّ على محمّد وآل محمّد ومنّ علينا بالهدى ما ابقيتنا والكرامة ما
احييتنا والكرامة اذا توفّيتنا والحفظ فيما بقي من عمرنا والبركة فيما رزقتنا والعون
على ما حمّلتنا والثبات على ما طوّقتنا ولا تؤاخذنا بظلمنا ولا تقايسنا بجهلنا ولا
تستدرجنا بخطايانا واجعل احسن ما نقول ثابتا في قلوبنا واجعلنا عظماء
عندك اذلّة في انفسنا وانفعنا بما علّمتنا وزدنا علما نافعا اللّهمّ انّي اعوذ بك
من قلب لا يخشع ومن عين لا تدمع ومن صلاة لا ترفع واجرنا من سوء الفتن يا وليّ
الدنيا والآخرة و سیّد عبد الکریم بن طاوس در فرحة الغری این خبر را بسند دیگر نیز نقل
کرده و شیخ مفید و سیّد بن طاوس بعد از ذکر زیارت دوّم بروایت صفوان که همان





زیارتی است که ما اثر اوّل زیارات حضرت امیر المؤمنین علیه السلام قرار داده‌ایم فرموده‌اند
و کلّما صلّیت صلوة فرضا کانت او نفلا ما دمت مقیما بمشهد امیر المؤمنین ع فادع
بهذا الدعاء یعنی هر نماز که کردی چه نماز واجب باشد چه مستحب ما دامیکه در مشهد
امیر المؤمنین ع اقامه داری پس این دعا را بخوان و شیخ ما علامه نوری فرموده که بعید
نیست که این از تتمه کلام حضرت صادق ع باشد در روایت صفوان نه از کلام شیخ و
سیّد و نیز فرموده که این دعای شریف با این مضامین عالیه و اشتمال آن بر مهمّات
امور دنیا و آخرت و اهتمام در خواندن آن در این ارض مقدّسه با این کثرت چنان
مهجور و متروک شده که در این طول مجاورت که اهل حرم مطهر بگوشم نرسیده از
زائرین یا مجاورین یا مزوّرین فقرات این دعا و هزار هزار دعای نادر و مستحبّی با این فقرات
موحشه شنیده و خواهیم شنید نیست این مگر از ضعف اسلام و رفتن غیرت از اهل
ایمان انتهی و مراد ایشان از دعای نادر و مستحبی دعاهای ملحق باخصّ صفات است تا آخر
چنانچه در باب زیارت حضرت سیّد الشهداء علیه السلام بان اشاره شد و بدان نیز
که سیّد ابن طاوس و شیخ شهید ره بعد از ذکر این دعا گفته‌اند دعای دیگر نیز هست
که مستحب است در عقب نماز زیارت امیر المؤمنین علیه السلام بخوانند و آن دعا این است
یا الله یا الله یا الله یا مجیب دعوة المضطرّین تا آخر و این دعا همان دعائی است که ما
در باب سابق بعد از زیارت عاشورا ذکر نمودیم محتاج بذکر نیست در اینجا هر که
خواهد بانجا رجوع کند و بعض خواندن آن خود را تامّل کند امر سیّم زیارت علما
و صلحا و بزرگان و مؤمنین است که در نجف اشرف مدفونند بدانکه زمین نجف اشرف
مملو است از علما و اعاظم و مؤمنین بخصوص وادی السلام که بقعه ایست از جنّت عدن
و محلّ ارواح مؤمنین است چنانچه در کافی بسند معتبر منقول است که شخصی بحضرت صادق
علیه السلام عرض کرد که برادرم در بغداد است میترسم که در آنجا بمیرد فرمود که پروا
مکن هر جا که خواهد بمیرد بدرستیکه نمیرد مؤمنی در مشرق و مغرب زمین مگر آنکه

حقه‌ای ارواح را محشور میکرداند بسوی وادی السلام پرسید که وادی السلام کجا است
فرمود که پشت کوفه است گویا می‌بینم که ایشان حلقه حلقه نشسته‌اند و با یکدیگر سخن
میگویند پس باید زیارت آنها را غنیمت دانست و از فیض آن خود را محروم ننمود زیرا که
بر زیارت آنها ثواب بسیار و اجر بیشمار و فوائد عظیمه مترتب است چنانچه در باب زیارت
اموات بیاید و نیز بعد از آنجا ادعیه و سوره از قرآن نقل کنیم که مقرر شده برای آنها پس بانجا
رجوع و بدستور العمل که ذکر میشود در آنجا رفتار شود و ثقة الاسلام در کافی بسند
معتبر نقل کرده که از حبه عرنی که گفت بیرون رفتم با حضرت امیر المؤمنین به پشت کوفه
چون بصحرای نجف رسید نهاد ایستادند گویا با جماعتی مخاطبه میکردند من نیز در
خدمت آنحضرت ایستادم تا مانده شدم پس نشستم باندازه که از نشستن هم ملال
بهم رسانیدم باز برخواستم و ایستادم تا مانده شدم باز نشستم تا دلتنگ شدم پس بر
خواستم و رداء خود را جمع کردم و گفتم یا امیر المؤمنین میترسم بر شما که تعب بکشید از
بسیاری ایستادن ساعتی استراحت فرمائید پس رداء خود را انداختم که آنحضرت
بر روی آن بنشیند فرمود که این ایستادن نیست مگر برای سخن گفتن با مؤمنی یا انس
گرفتن با مؤمنی گفتم یا امیر المؤمنین ارواح مؤمنین چنین است فرمود بلی اگر پرده
از پیش دیده تو برداشته شود هرآینه خواهی دید ایشان را که گروه گروه حلقه حلقه نشسته
و با یکدیگر سخن میگویند گفتم بدنها یا روحها فرمود که روحها و هیچ مؤمنی نمیمیرد
در بقعه از بقعه‌های زمین مگر آنکه بروحش میگویند که ملحق شو بوادی السلام که صحرای
نجف است و آن بقعه ایست از جنت عدن و مخفی نماند که زیارت اموات و مجاورت و
انس با آنها وقتی نفع دهد که انسان تفکر در حال آنها کند و عبرت و آگاهی از حال آنها
نماید نه چنانکه بعض از غافلین و جهال میکنند و در غالب بلاد رسم شده که قبرستانرا
موضع گشت و سیر خود قرار داده‌اند و دسته دسته تفرج کنان با خنده‌های قهقهه
و گفتگوهای لغو و سخنان ناشایسته که از هر چیز اثرش بیشتر است در قساوت قلب





بانجا رفته و با اطفال بر گردند و باید استمداد در تعظیم و تکریم و کثرت تلاوت قرآن
و ادعیه مقرره آنها نمود و از علما و مشایخیکه در آن بلد شریف مدفونند مانند شیخ معظم جلیل
و عالم بدیل فخر الاعاجم شیخ الطائفه ابو جعفر محمد بن الحسن الطوسی قدس الله روحه
القدسی و علامه عصر خود صاحب کرامات باهره السید السند مولانا السید مهدی
طباطبائی معروف ببحر العلوم طیب الله رمسه که این هر دو بزرگوار با بعض دیگر در مسجد
طوسی در نزدیکی صحن مقدس مدفونند و مانند سید العلما و المجتهدین حجة الاسلام
والمسلمین آقای حاجی میرزا محمد حسن شیرازی طاب ثراه که در جنب باب طوسی صحن
شریف در مدرسه معروفه باسم خود مدفون است و مانند خاتم الفقهاء والمجتهدین و
شیخ مشایخ المتأخرین جناب شیخ محمد حسن صاحب جواهر الکلام نور الله مرقده که
در محله عمارت نجف قبر شریفش با بقعه و قبه رفیعه معروف است و در مقابل قبر او نیز کوچه
قبور جمله از اعاظم علما است که دارای قبه و بقعه هستند که از جمله آنها است عماد العلما
و سناد الفقهاء والنقباء مولانا السید مهدی قزوینی ساکن حله و جناب آقا سید حسین
ترک و غیره رضوان الله علیهم و در نزدیکی آنها بفاصله کوچه کمی قبر فقیه اهل البیت شیخ
جعفر کبیر رضوان الله علیه است و در مقابل او قبر عالم فاضل شیخ راضی عرب است
و در مقابل کوچه سلام قبر عالم جلیل و فقیه نبیل صاحب کرامات باهره شیخ خضر
شلال است و در محله براق قبر شیخ فخر الدین طریحی صاحب مجمع البحرین است و مانند
شیخ اجل اعلم و استاد اعظم استاد المجتهدین و خاتم الفقها و المحققین شیخ مرتضی انصاری
قدس الله سره قبرش واقع است در بقعه که متصل بباب القبله صحن مطهر است از طرف
چپ آنکه داخل شود و در مقابلش قبر سید سند نبیل حجة الاسلام آقا سید اسد الله
اصفهانی در راه است با قبر جناب آقا سید علی شیرازی رحمه الله و مانند شیخ و استاد ما
خاتم الفقها و المحدثین غواص بحار الاخبار و محیی ما اندرس من الآثار علامه دهر و زینت
و برکت عصر خود ثقة الاسلام حاجی میرزا حسین نوری طبرسی افاض الله علی تربته صفو

مقدسه القدیر قم شریف نجف واقع است در ایوان سیم از ایوانهای شرقی باب القبله و قبر شریف
عالم جلیل و جامع تقوی و ورع و مخزن اخبار و تفسیر آیات قرآن و غیره صاحب کرامات باهره
جناب حاجی ملا محمد علی طاب ثراه که از جمله مشایخ شیخ ما علامه نوری است با جمله از اکابر
در بقعه ایست که متصل است بباب سلطانیه در طرف راست آنکه داخل شود و قبر محقق نراقی
قدس سره واقع است در زمین صحن در طرف پشت سر متصل بدر بکجا کاهی رواق مطهر باز
شود و روی قبر مفروش است بسنگی که امتیازی تمام دارد از سایر سنگها که زمین صحن را بان
فرش شده و قبر مرحوم عماد الاسلام و ثقة الشیخ الاورع الافخر مرحوم حاجی شیخ جعفر شوشتری
رحمه الله و مرحوم حجة الاسلام حاجی میرزا حسن اشتیانی ره واقع است در صحن در حجره اول
در زیر دالان بالای سر در سمت یمین کسیکه از پشت سر داخل دالان شوند و قبر شریف
خاتم العلماء و المجتهدین و افضل الفقهاء و المحققین جناب حاجی میرزا حبیب الله رشتی
طاب ثراه واقع است در بقعه که متصل است بباب شرقی صحن در طرف راست آنکسیکه
از صحن بیرون رود و مانند شیخ اجل اکمل آیة الله فی العالمین جمال الملة والحق والدین
افضل العلماء و المحققین فخر الشیعه و مروج الشریعه مولانا الحسن بن مطهر الحلی المشهور
بعلامه رفع الله فی الخلد مقامه قبر شریف واقع است در ایوان مطهر در بقعه که منتهی
شود بحرم مطهر در طرف یمین کسیکه داخل حرم میشود و بقعه دیگر که محاذی قبر این او
است مدفن شیخ فقیه نبیه عماد العلماء والفقهاء و سناد الاتقیاء والصلحاء المولی المقدس
حاجی ملا احمد اردبیلی است طیب الله رمسه و رزقنا من علمه و قدس سره و بقعه که متصل
است ببقعه آیة الله علامه حلی مدفن مروج مذهب جعفریه آقا شیخ محمد جعفر استرابادی
است طاب ثراه و غیر ایشان از علماء دیگر رضوان الله علیهم که زیاده از آنند که در این
مختصر ذکر شود بلکه خصوص صحن مطهر و حجرات آن تمام مملو است از بزرگان دین و
علماء و مجتهدین که ذکر اسامی شریفه آنها باعث تطویل و اطناب است و چه قدر سزاوار است
از برای ارباب علم و تقوی و قدس که از خاک این بزرگواران بکذر نزنند تا اینکه [illegible]





صحن مطهر در نزد قبرهای آنها نشینند شرط ادب و تعظیم بجای آورند و از باطن آن
بزرگواران استمداد نمایند و ملاحظه فرمایند که اینها همه شیوخ و مشایخ امثال ایشان
بوده اند که الحال باب مجلس افاده و تدریس و بحث را بر روی خود بسته و از این نشأة فانیه
خود را وارسته نموده اند پس تاسف خورند بر فراق ایشان و اندوهناک شوند برای
فقدان ینابیع علم ایشان فاضل اشکوری در کتاب محبوب القلوب در احوال خاتم
الحکماء الیونانیین ارسطوطالیس فرموده که چون ارسطو در مدینه اسطاغیرا از دنیا
رحلت نمود اهل انجا جمع کردند استخوانهای او را پس از آنکه پوسیده شده بود و
در ظرفی از مس گذاردند و او را دفن کردند در یکموضعی و آنمکان را مجمع خود قرار دادند
و در آنجا جمع میشدند از برای مشاورت در کارهای بزرگ و امورات و هر وقتیکه
برایشان مشکل میشد مطلبی از فنون علم و حکمت قصد آنجا مینمودند و در سر قبر
او نشسته و مشغول بمناظره و مباحثه میشدند تا آنکه واضح میشد برایشان مشکلات
شان و چنان اعتقاد داشتند که آمدن بموضعیکه استخوانهای ارسطوطالیس در
آن دفن شده بر عقل ایشان می افزاید و ذهن ایشان را پاکیزه و لطیف میکند و نیز
این تعظیمی از برای ارسطو میدانستند بعد از مرگ او و باعث تاسف بر فراق و
حزن و اندوه بر آن فجیعه و مصیبت فقدان آن ینابیع حکمت او میدانستند **باب
ششم** در بیان فضیلت و کیفیت زیارت رسول خدا و فاطمه زهرا و ائمه بقیع صلوات
الله علیهم در مدینه طیبه و ذکر مختصری از تکالیف حجاج در آن بلد شریف و مختصری
از تکالیف آنها در مکه معظمه زادها الله شرفا و در آن چند مقام و یک خاتمه است
**مقام اول** در فضیلت زیارت ایشان و کیفیت زیارت حضرت رسول و فاطمه
صلوات الله علیهم اجمعین و در آن چند فصل است **فصل اول** در فضیلت
زیارت ایشان صلوات الله علیهم بدانکه مستحب مؤکد است در حق قاطبه مردم بخصوص
حجاج مشرف شدن بزیارت روضه مطهره و آستانه منوره فخر عالمیان حضرت رسالت پناه

محمد بن عبد الله صلوات الله و سلامه علیه و آله و ترک زیارت آنحضرت باعث آن میشود که
جفا شود در حق او در روز قیامت و شیخ شهید اول در کتاب دروس فرموده که اگر
مردم ترک زیارت آنحضرت کنند بر امام است که ایشان را مجبور کند بر رفتن بزیارت آنحضرت
زیرا که ترک زیارتشان موجب جفای محرم است و شیخ صدوق علیه الرحمه در کتاب
علل الشرایع و عیون الاخبار بروایت معتبر از حضرت صادق ع نقل کرده که فرمود هرگاه
احدی از شما حج کند باید که حجش را ختم کند بزیارت ما زیرا که این از تمامی حج است و
نیز در خصال روایت کرده از حضرت امیر المؤمنین ع که فرمود تمام کنید حج خود را به
زیارت حضرت رسول ص که ترک زیارت آنحضرت بعد از حج جفا و خلاف ادب است و
شما را امر باین کرده اند و بروید بزیارت قبرهایی چند که حقتعالی لازم کردانیده است
بر شما حق آنها و زیارت آنها را و روزی را از حقتعالی طلب کنید نزد آن قبرها و نیز در کتاب عیون
اخبار الرضا علیه السلام از ابو الصلت هروی روایت کرده که گفت بخدمت حضرت امام رضا ع
عرض کردم که چه میفرمائی یابن رسول الله در حدیثی که اهل حدیث روایت میکنند
که مؤمنین در بهشت زیارت میکنند پروردگار شان را از منازل خودشان کنایه
از آنکه معنی حدیث اگر درست باشد چیست با آنکه متضمن است چیزی را که بحسب
ظاهر با اعتقاد حق درست نمی آید پس حضرت جواب او را فرمودند باین طریق که ای ابا
الصلت حق تعالی پیغمبرش محمد صلی الله علیه و آله را افضل کردانید از جمیع خلقش
از پیغمبران و ملائکه و طاعت او را طاعت خود و بیعت او را بیعت خود شمرده و زیارت
او را زیارت خود شمرده چنانچه فرموده من یطع الرسول فقد اطاع الله و فرموده ان
الذین یبایعونک انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم و حضرت رسول ص فرموده که
هر که مرا زیارت کند در حال حیات یا بعد از فوت چنان است که حقتعالی را زیارت کرده
باشد الخ و حمیری در قرب الاسناد از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود
رسول خدا ص فرموده هر که مرا زیارت کند در حیات من یا بعد از فوت من شفیع او کردم





در روز قیامت و بروایت کامل الزیارة در جوار من باشد در روز قیامت و بسند های
معتبر چنانچه در علل و کامل است از حضرت صادق ع روایت شده که رسول خدا ص فرمود
هر که بسوی مکه آید برای حج و مرا زیارت نکند در مدینه جفا کرده ام او را در روز قیامت و هر که به
زیارت من بیاید واجب شود شفاعت من برای او و هر که واجب شود او را شفاعت من
بهشت او را واجب کردد و بروایت کامل و هر که در حرم مکه یا حرم مدینه بمیرد او را در
قیامت حساب نکنند و مرده باشد هجرت کننده بسوی خدا و محشور شود در روز قیامت با
شهیدان بدر و بچندین سند معتبر نیز در همان دو کتاب از آنحضرت منقول است که حضرت
امام حسن ع از حضرت رسول صلی الله علیه و آله پرسید که چه ثواب دارد کسیکه ترا زیارت
کند فرمود که ای فرزند هر که مرا زیارت کند در حال حیات یا بعد از ممات من یا پدر ترا
زیارت کند یا برادرت را زیارت کند یا ترا زیارت کند لازم است بر من که او را زیارت
کنم در روز قیامت پس خلاص کردانم او را از گناهانش و او را داخل بهشت کردانم و
در کامل الزیارة از امیر المؤمنین ع روایت کرده که رسول خدا ص فرمود هر که زیارت
کند مرا بعد از فوت من چنانست که مرا زیارت کرده باشد در حیات من و من گواه
و شفاعت کننده او باشم در روز قیامت و نیز بسند معتبر از علی بن الحسین علیهما السلام
روایت کرده که حضرت رسول ص فرمود که هر که قبر مرا زیارت کند بعد از موت من چنان
است که هجرت کرده باشد بسوی من در حیات من و اگر نتوانید که بزیارت من آئید پس
از دور سلام بسوی من بفرستید که بمن میرسد و نیز بسند معتبر از حسن بن جهم روایت
کرده که گفت بخدمت حضرت امام رضا ع عرض کردم که بفرمائید کدام بهتر است مردی که حج
کند و بمدینه نرود یا بزیارت پیغمبر ص برود و بمکه نرود پس آنحضرت بمن فرمود که شما در
این باب چه میگوئید عرض کردم که ما زیارت حضرت امام حسین ع را چنین یعنی بهتر از حج
میدانیم چگونه زیارت حضرت رسول را بهتر ندانیم پس حضرت فرمود الحال که این را گفتی
بدان که حضرت ابو عبد الله یعنی حضرت صادق ع روز عیدی در مدینه بود پس رفت

بزیارت حضرت رسول صلعم و بر آنحضرت سلام کرده و فرمود که ما بر اهل همه شهرها فضیلت
داریم خواه مکه و خواه غیر مکه بسبب زیارت و سلام ما بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
طوسی رح در تهذیب از یزید بن عبد الملک روایت کرده و او از پدر و جدش که گفت به
خدمت حضرت فاطمه سلام الله علیها مشرف شدم پس آنحضرت ابتدا فرمود بسلام بر من پس از
من پرسید که برای چه آمده عرض کردم از برای طلب برکت و ثواب فرمود که خبر داد مرا پدرم
و اینک حاضر است که هر که بر او و بر من سه روز سلام کند حق تعالی بهشت را از برای او واجب
گرداند گفتم در حیات او و شما فرمود بلی و همچنین بعد از موت ما علامه مجلسی فرموده که
در حدیث معتبر از عبد الله بن عباس منقولست که حضرت رسول صلعم فرمود که هر که حضرت
امام حسن ع را در بقیع زیارت کند قدمش بر صراط ثابت باشد در روزیکه قدمها از آن
لغزنده باشد و در مناقب از حضرت صادق علیه السلم روایت شده که فرمود هر که مرا زیارت کند گناهانش
آمرزیده شود و فقیر و پریشان نمیمیرد و در تهذیب از حضرت امام حسن عسکری علیه السلم
منقولست که هر که زیارت کند امام جعفر صادق و پدرش حضرت باقر را از درد چشم نکشد
و بیماری دردی باو نرسد و مبتلا ببلائی نشود تا بمیرد و ابن قولویه رح در کامل
حدیث طولانی از هشام بن سالم از حضرت صادق علیه السلم روایت کرده که از جمله فقرات
او این است که مردی بخدمت حضرت صادق علیه السلم شرفیاب شد و عرض کرد که آیا زیارت
باید کرد پدرت را فرمود بلی عرض کرد چه چیز است از برای زائر فرمود که بهشت از برای
او است اگر اعتقاد بامامت او داشته باشد و متابعت او کند عرض کرد کسیکه اعراض
کند از زیارت آنحضرت چه خواهد داشت فرمود حسرت روز حسرة که روز قیامت است الخ و احادیث
این باب بسیار است و همین مقدار کافی و وافی است **فصل دویم** در بیان
کیفیت زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و آداب آن علامه مجلسی رح در تحفة الزائر
در مثل چنین مقام فرموده بدانکه غسل کردن سنت است و علما دو غسل را مستحب
دانسته اند یکی برای داخل شدن مدینه مشرفه و یکی برای زیارت حضرت رسول صلعم و





آنچه از احادیث ظاهر میشود آنست که یک غسل سنت است و اگر پیش از دخول مدینه واقع
سازد بهتر است و اگر در آن غسل قصد دخول مدینه و دخول مسجد و زیارت حضرت رسول
و حضرت فاطمه علیهما السلم بلکه توبه از گناهان بکند شاید بهتر باشد و بهتر آنست که
در در مسجد بایستد و رخصت داخل شدن بطلبد و بعد از حصول رقت با خضوع و
خشوع و حضور قلب و آرام تن داخل شود چنانچه در باب سابق یعنی باب آداب زیارت مذکور
شد و اگر دعائی از آنچه علما ذکر کرده اند بخواند مناسب است و دعا این است اللهم
انی وقفت علی باب بیت من بیوت نبیک و آل نبیک علیه و علیهم السلام و قد
منعت الناس الدخول الی بیوته الا باذن نبیک فقلت یا ایها الذین آمنوا لا تدخلوا
بیوت النبی الا ان یؤذن لکم اللهم و انی اعتقد حرمة نبیک فی غیبته کما اعتقد
فی حضرته و اعلم ان رسلک و خلفائک احیاء عندک یرزقون یرون مکانی فی
وقتی هذا و زمانی و یسمعون کلامی فی وقتی هذا و یردون علی سلامی و انک حجبت
عن سمعی کلامهم و فتحت باب فهمی بلذیذ مناجاتهم فانی استاذنک یا رب اولا و استاذن
رسولک صلواتک علیه و آله ثانیا و استاذن خلیفتک المفروض علی طاعته
فی الدخول فی ساعتی هذه الی بیته و استاذن ملائکتک الموکلین بهذه
البقعة المبارکة المطیعة لله السامعة السلام علیکم ایها الملائکة الموکلون
بهذه المشاهد المبارکة و رحمة الله و برکاته باذن الله و اذن رسوله و اذن خلفائه
و اذنکم صلوات الله علیکم اجمعین ادخل هذا البیت متقربا الی الله بالله و رسوله
محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین فکونوا ملائکة الله اعوانی و
کونوا انصاری حتی ادخل هذا البیت و ادعو الله بفنون الدعوات و اعترف لله بالعبودیة
و للرسول و لابنائه صلوات الله علیهم بالطاعة پس بسم الله بگوید و داخل شود و علما
گفته اند که بگوید بسم الله و بالله و فی سبیل الله و علی ملة رسول الله رب ادخلنی
مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق و اجعل لی من لدنک سلطانا نصیرا و در

اکثر کتب مذکور است که بعد از داخل شدن ضامن نهیه الله اکبر بگوید پس بایستد بجانب بالا سر حضرت و در پیش ستون دویم که برابر سر مبارک حضرت است و بقبله بایستد و زیارت کند و اگر تقیه باشد برابر روی حضرت برود و زیارت کند چنانچه سنیان میکنند انتهی و سید ابن طاوس گفته که چون داخل شود دو رکعت نماز تحیة مسجد بگذارد و بعد برود بنزد حجره شریفه بجهة زیارت و در کامل الزیارة بسند صحیح از امام جعفر صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند که چون خواستی داخل مدینه شوی پیش از داخل شدن یا در حین دخول غسل کن پس مروی بنزد قبر رسول پس سلام میکنی بر آنحضرت پس میایستی نزد ستون پیشرو که در جانب راست قبر است و بقبله که دوش چپ بجانب قبر باشد و دوش راست بجانب منبر که آنموضع سر رسول خدا صلی الله علیه و آله است و میگوئی اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ رَسُولُ اللّٰهِ وَاَنَّكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللّٰهِ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالاتِ رَبِّكَ وَنَصَحْتَ لِاُمَّتِكَ وَجاهَدْتَ فی سَبِیلِ اللّٰهِ وَعَبَدْتَ اللّٰهَ حَتّٰی اَتاكَ الْیَقِینُ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَاَدَّیْتَ الَّذِی عَلَیْكَ مِنَ الْحَقِّ وَاَنَّكَ قَدْ رَؤُفْتَ بِالْمُؤْمِنِینَ وَغَلُظْتَ عَلَی الْكافِرِینَ فَبَلَغَ اللّٰهُ بِكَ اَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِّ الْمُكَرَّمِینَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِی اسْتَنْقَذَنا بِكَ مِنَ الشِّرْكِ وَالضَّلالَةِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَواتِكَ وَصَلَواتِ مَلائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِینَ وَعِبادِكَ الصّالِحِینَ وَاَنْبِیائِكَ الْمُرْسَلِینَ وَاَهْلِ السَّماواتِ وَالْاَرَضِینَ وَمَنْ سَبَّحَ لَكَ یا رَبَّ الْعالَمِینَ مِنَ الْاَوَّلِینَ وَالْآخِرِینَ عَلٰی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِیِّكَ وَاَمِینِكَ وَنَجِیبِكَ وَحَبِیبِكَ وَصَفِیِّكَ وَخاصَّتِكَ وَصَفْوَتِكَ وَخِیَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ وَاَعْطِهِ الدَّرَجَةَ وَالْوَسِیلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ وَابْعَثْهُ مَقاماً مَحْمُوداً یَغْبِطُهُ بِهِ الْاَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ جاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوّاباً رَحِیماً وَاِنِّی اَتَیْتُ نَبِیَّكَ مُسْتَغْفِراً تائِباً مِنْ ذُنُوبِی وَاِنِّی اَتَوَجَّهُ اِلَیْكَ بِنَبِیِّكَ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ یا مُحَمَّدُ اِنِّی اَتَوَجَّهُ اِلَی اللّٰهِ رَبِّی وَرَبِّكَ بِكَ لِیَغْفِرَ لِی





ذُنُوبِی و اگر ترا حاجتی باشد بگردان قبر حضرت رسول صلی الله علیه و آله را در پشت کتف خود و رو بقبله کن و دستهارا بردار و حاجت خودرا بطلب بدرستیکه سزاوار است که برآورده شود انتهی علامهٔ مجلسی ره فرموده که گویا مراد بگردانیدن قبر در پشت کتف آن باشد که از آن محل که زیارت کرده است اندکی پیشتر رود که محاذی قبر نباشد و چون مقابل حقیقی قبر نیست باکی نیست و از کلام جمعی موافق ظاهر بعضی از اخبار ظاهر میشود که اگر محاذی قبر نیز پشت بقبر و رو بقبله کند بقصد استظهار بآن حضرت و توجه بجناب مقدس الهی خوب است و آنچه اول مذکور شد بگمان فقیر احوط و اولی است باآنکه در این زمانها باعتبار تقیه غالبا موجب ضرر عظیم است و مشروع نیست انتهی فقیر گوید که تأیید میکند فرمایش علامهٔ مجلسی را روایت قرب الاسناد که بسند موثق از ابن فضال روایت کرده که گفت بحضرت امام رضا علیه السلام عرض کردم که دیدم شمارا که سلام میکردید بر حضرت رسول در غیر آن موضعی که ما سلام میکنیم رو بروی قبر حضرت فرمود که تو سلام کن در آن موضعی که دیگران سلام میکنند و ابن قولویه ره در کامل الزیارة بسند معتبر روایت کرده از محمد بن مسعود که گفت دیدم حضرت صادق ع را که بنزد قبر حضرت رسول ص آمد و دست مبارک خود را بر قبر گذاشت و گفت اَسْأَلُ اللّٰهَ الَّذِی اجْتَباكَ وَاخْتارَكَ وَهَداكَ وَهَدیٰ بِكَ اَنْ یُصَلِّیَ عَلَیْكَ پس فرمود اِنَّ اللّٰهَ وَمَلائِكَتَهُ یُصَلُّونَ عَلَی النَّبِیِّ یا اَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَیْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِیماً و بسند معتبر از ابن ابی نصر بزنطی منقول است که گفت بخدمت حضرت ابی الحسن یعنی امام رضا علیه السلام عرض کردم که چگونه باید سلام کرد بر رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود که اَلسَّلامُ عَلٰی رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حَبِیبَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا صَفْوَةَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَمِینَ اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ نَصَحْتَ لِاُمَّتِكَ وَجاهَدْتَ فی سَبِیلِ اللّٰهِ وَعَبَدْتَهُ حَتّٰی اَتاكَ الْیَقِینُ فَجَزاكَ اللّٰهُ اَفْضَلَ ما جَزیٰ نَبِیّاً عَنْ اُمَّتِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ ما صَلَّیْتَ عَلٰی اِبْراهِیمَ وَآلِ اِبْراهِیمَ اِنَّكَ حَمِیدٌ مَجِیدٌ و نیز در معتبر کامل الزیارة از

ابراهیم بن ابی البلاد روایت کرده که حضرت امام رضا علیه السلام بمن فرمود که چگونه سلام میکنی بر حضرت رسول خدا عرض کردم آنچه میدانیم و بما رسیده است فرمود آیا تعلیم نکنم ترا چیزی که افضل است از این گفتم بلی فدایت شوم پس آنحضرت نوشت برای من بخط شریف خود و من نشسته بودم و خواند آن را برای من باین کیفیت که چون ایستادی نزد قبر حضرت رسول صلی الله علیه و آله بگو أَشْهَدُ أَنْ لا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللّٰهِ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللّٰهِ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ خاتَمُ النَّبِيِّينَ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالَةَ رَبِّكَ وَنَصَحْتَ لِأُمَّتِكَ وَجاهَدْتَ فِي سَبِيلِ رَبِّكَ وَعَبَدْتَهُ حَتّىٰ أَتاكَ الْيَقِينُ وَأَدَّيْتَ الَّذِي عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَجِيبِكَ وَأَمِينِكَ وَصَفِيِّكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ أَفْضَلَ ما صَلَّيْتَ عَلىٰ أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيائِكَ وَرُسُلِكَ اللّٰهُمَّ سَلِّمْ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَما سَلَّمْتَ عَلىٰ نُوحٍ فِي الْعالَمِينَ وَامْنُنْ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَما مَنَنْتَ عَلىٰ مُوسىٰ وَهارُونَ وَبارِكْ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَما بارَكْتَ عَلىٰ إِبْراهِيمَ وَآلِ إِبْراهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَرَحَّمْ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اللّٰهُمَّ رَبَّ الْبَيْتِ الْحَرامِ وَرَبَّ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ وَرَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقامِ وَرَبَّ الْبَلَدِ الْحَرامِ وَرَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرامِ وَرَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرامِ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنِّي السَّلامَ و نیز در همان کتاب از علی بن جعفر روایت کرده که آنجناب از پدر و جد خود نقل کرده که فرمودند حضرت امام زین العابدین علیه السلام می‌ایستادند نزد قبر حضرت رسول و سلام میکردند و شهادت میدادند از برای آنحضرت بتبلیغ رسالت و دعا میکردند پس پشت میدادند بجانب قبر آنحضرت بر ستون مرمر سبزی که نزدیک قبر است و پشت بقبر میچسبانیدند و رو بقبله میکردند و این دعا میخواندند اللّٰهُمَّ إِلَيْكَ أَلْجَأْتُ أَمْرِي وَإِلىٰ قَبْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ أَسْنَدْتُ ظَهْرِي وَالْقِبْلَةَ الَّتِي رَضِيتَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اسْتَقْبَلْتُ اللّٰهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ لا أَمْلِكُ لِنَفْسِي خَيْرَ ما أَرْجُو لَها وَلا أَدْفَعُ عَنْها شَرَّ ما أَحْذَرُ عَلَيْها وَأَصْبَحَتِ الْأُمُورُ بِيَدِكَ وَلا فَقِيرَ أَفْقَرُ مِنِّي إِنِّي لِما أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ اللّٰهُمَّ





ارْدُدْنِي مِنْكَ بِخَيْرٍ وَلا رادَّ لِفَضْلِكَ اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ تُبَدِّلَ اسْمِي أَوْ تُغَيِّرَ جِسْمِي أَوْ تُزِيلَ نِعْمَتَكَ عَنِّي اللّٰهُمَّ زَيِّنِّي بِالتَّقْوىٰ وَجَمِّلْنِي بِالنِّعَمِ وَاغْمُرْنِي بِالْعافِيَةِ وَارْزُقْنِي شُكْرَ الْعافِيَةِ و شیخ مفید و سید ابن طاوس و شهید اول و شیخ محمد بن المشهدی و دیگران گفته اند در باب زیارت آنحضرت که چون از زیارت فارغ شدی پس یازده مرتبه بخوان سوره انا انزلناه را و گفته اند پس برو بسوی مقام آنحضرت و آن ما بین قبر و منبر است پس بایست نزد ستونی که نزدیک منبر است و از پیش روی خود قرار ده و چهار رکعت نماز زیارت بکن و اگر ممکن نشود دو رکعت کن پس چون سلام گفتی و تسبیح فرستادی یعنی تسبیح زهرا ع پس بگو اللّٰهُمَّ هٰذا مَقامُ نَبِيِّكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ جَعَلْتَهُ رَوْضَةً مِنْ رِياضِ جَنَّتِكَ وَشَرَّفْتَهُ عَلىٰ بِقاعِ أَرْضِكَ بِرَسُولِكَ وَفَضَّلْتَهُ بِهِ وَعَظَّمْتَ حُرْمَتَهُ وَأَظْهَرْتَ جَلالَتَهُ وَأَوْجَبْتَ عَلىٰ عِبادِكَ التَّبَرُّكَ بِالصَّلاةِ وَالدُّعاءِ فِيهِ وَقَدْ أَقَمْتَنِي فِيهِ بِلا حَوْلٍ وَلا قُوَّةٍ كانَ مِنِّي فِي ذٰلِكَ إِلّا بِرَحْمَتِكَ اللّٰهُمَّ وَكَما أَنَّ حَبِيبَكَ لا يَتَقَدَّمُهُ فِي الْفَضْلِ خَلِيلُكَ فَاجْعَلِ اسْتِجابَةَ الدُّعاءِ فِي مَقامِ حَبِيبِكَ أَفْضَلَ ما جَعَلْتَهُ فِي مَقامِ خَلِيلِكَ اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي هٰذَا الْمَقامِ الطّاهِرِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُعِيذَنِي مِنَ النّارِ وَتَمُنَّ عَلَيَّ بِالْجَنَّةِ وَتَرْحَمَ مَوْقِفِي وَتَغْفِرَ زَلَّتِي وَتُزَكِّيَ عَمَلِي وَتُوَسِّعَ لِي فِي رِزْقِي وَتُدِيمَ عافِيَتِي وَرُشْدِي وَتُسْبِغَ نِعَمَكَ عَلَيَّ وَتَحْفَظَنِي فِي أَهْلِي وَمالِي وَتَحْرُسَنِي مِنْ كُلِّ مُتَعَدٍّ عَلَيَّ وَظالِمٍ لِي وَتُطِيلَ عُمْرِي وَتُوَفِّقَنِي لِما يُرْضِيكَ عَنِّي وَتَعْصِمَنِي عَمّا يُسْخِطُكَ عَلَيَّ اللّٰهُمَّ إِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ وَأَهْلِ بَيْتِهِ حُجَجِكَ عَلىٰ خَلْقِكَ وَآياتِكَ فِي أَرْضِكَ أَنْ تَسْتَجِيبَ لِي دُعائِي وَتُبَلِّغَنِي فِي الدِّينِ وَالدُّنْيا أَمَلِي وَرَجائِي يا سَيِّدِي وَمَوْلايَ قَدْ سَأَلْتُكَ فَلا تُخَيِّبْنِي وَرَجَوْتُ فَضْلَكَ فَلا تَحْرِمْنِي فَأَنَا الْفَقِيرُ إِلىٰ رَحْمَتِكَ الَّذِي لَيْسَ لِي غَيْرُ إِحْسانِكَ وَتَفَضُّلِكَ فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُحَرِّمَ شَعْرِي وَبَشَرِي عَلَى النّارِ وَتُؤْتِيَنِي مِنَ الْخَيْرِ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وَما لَمْ أَعْلَمْ وَادْفَعْ عَنِّي وَعَنْ وَلَدِي وَإِخْوانِي وَأَخَواتِي مِنَ الشَّرِّ ما عَلِمْتُ مِنْهُ وَما لَمْ أَعْلَمِ اللّٰهُمَّ

اغفر لي ولوالديّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات انك على كل شيء قدير پس برو بنزد
منبر و دست بر آن بمال و دو قبه پائين منبر را بگير و بچشمها و روى خود را بر آن بمال و بخوان
كلمات فرج يعنى دعاى لا اله الّا الله الحليم الكريم را تا آخر و بگو بعد از آن اشهد ان لا
اله الّا الله وحده لا شريك له واشهد انّ محمّدا عبده ورسوله صلّى الله عليه وآله
الحمد لله الذي عقد بك عرى الاسلام وجعلك مرتقى خير الانام ومصعد الداعي الى
دار السلام الحمد لله الذي خفض بانتصابك علوّ الكفر وسموّ الشرك ونكس بك
علم الباطل وراية الضلال اشهد انك لم تنصب الا لتوحيد الله سبحانه وتمجيده
وتعظيم اسمه وتحميده ولمواعظ عباد الله والائمة المعصومين وعترته اشهد انك
قد استوفيت من رسول الله صلى الله عليه وآله بارتقائه فيك مراقيك واستوفيت
غايات حظ شرفك وفضلك ونصيبه الذي ذخره لك ونلت كمال ذكرك وحرمتك
الله حرمتك واوجب التمسح بك فكم قد وضع المصطفى صلى الله عليه وآله قدمه
عليك وقام للناس خطيبا فوقك ووحّد الله ومجّده واثنى عليه ومجّده وكم
بلّغ عليك من الرسالة وادّى فيك من الامانة وتلا من القرآن وقرء من الفرقان واخبر
من الوحي وبيّن الامر والنهي وفصل بين الحلال والحرام وامر بالصلوة والصيام
وحثّ العباد على الجهاد واخبر عن ثواب المعاد پس بايست در روضه وآن ما بين منبر و
قبر مطهر است و بگو اللهم انّ هذه روضة من رياض جنتك وشعبة من شعب
رحمتك التي ذكرها رسولك وابان عن فضلها وشرف التعبد لك بها فقد بلّغتنيها
في سلامة نفسي فلك الحمد يا سيدي على عظيم نعمتك علي في ذلك وعلى ما رزقتنيه
من طاعتك وطلب مرضاتك وتعظيم حرمة نبيك صلى الله عليه وآله بزيارة
قبره والتسليم عليه والتردد في مشاهده ومواقفه فلك الحمد يا مولاي حمدا ينتظم
به محامد حملة عرشك وسكان سماواتك لك ويقصر عنه حمد من مضى ويفضل
حمد من بقي من خلقك ولك الحمد يا مولاي حمد من عرف الحمد لك والتوفيق للحمد منك





حمدا يملأ ما خلقت ويبلغ حيث ما اردت ولا يحجب عنك ولا ينقضي دونك و
يبلغ اقصى رضاك ولا يبلغ آخره اوائل محامد خلقك لك ولك الحمد ما عرف الحمد و
اعتقد وجعل ابتداء الكلام الحمد يا باقي العز والعظمة ودائم السلطان والقدرة و
شديد البطش والقوة ونافذ الامر والارادة وواسع الرحمة والمغفرة ورب الدنيا و
الآخرة كم من نعمة لك علي يقصر عن تعدادها حمدي ولا يبلغ ادناها شكري وكم من
صنائع منك الي لا يحيط بكثيرها وهمي ولا يقيّدها فكري اللهم صل على نبيك المصطفى
بين البرية طفلا وخيرها شابا وكهلا اطهر المطهرين شيمة واجود المستمطرين ديمة واعظم
الخلق جرثومة الذي اوضحت به الدلالات واقمت به الرسالات وختمت به النبوات
وفتحت به باب الخيرات واظهرته مظهرا وابتعثته نبيا وهاديا امينا مهديا داعيا
اليك ودالا عليك وحجة بين يديك اللهم صل على المعصومين من عترته والطيبين
من اسرته وشرف لديك به منازلهم وعظم عندك مراتبهم واجعل في الرفيق الاعلى
مجالسهم وارفع الى قرب رسولك درجاتهم وتمم بلقائه سرورهم ووفر بمكانه انسهم
مؤلف گويد كه بعضى از علما پس از اين دعا گفته اند كه پس زيارت كن فاطمه عليها
السلام را در روضه و ما بعد از اين ذكر ميكنيم زيارت فاطمه سلام الله عليها را و بدانكه
اين مكان از مكانهاى شريفه است و شيخ كلينى بسند حسن از حضرت صادق عليه السلام
روايت كرده كه رسول خدا فرمود كه ميان خانه من و منبر من باغى است از باغهاى بهشت
و منبر من بر دريست از درهاى بهشت و قائمه هاى منبر من در بهشت نصب شده اند و
از حضرت صادق پرسيد كه روضه امروز هم باغيست فرمود بلى اگر پرده برداشته شود
هر آينه خواهيد ديد و علامه مجلسى فرموده كه وصف اين موضع شريف بباغ بهشت
يا از جهت اين است كه اعمال صالحه در اين موضع سبب دخول بهشت است يا از جهت
اين است كه اين موضع چون در عهد حضرت رسالت پناه منبت اشجار و اثمار حقايق و
مواعظ بوده است كه ميوه هاى آنها انواع رياحين و ثمار طاعات و عبادات است يا اين

سبب از آتش و بریاض بهشت فرموده اند و آنچه حضرت صادق علیه السلام فرموده گویا
مراد این است که اگر پرده غفلت و حجب جسمانیه از پیش دیده دل برخیزد هر
آینه معلوم خواهد شد که باغستانهای معنوی مرغوب‌تر از جنات صوریست و درختهای حقایق
و معارف و میوه‌های طاعات و عبادات برای تقویت عقل و روح اقوی و انفع و خوش
آینده‌ترند از اشجار و انهار و ثمار ظاهره که مورث تقویت و تفریح قوای جسمانی میگردند
و محتمل است که محمول بر ظاهر باشد که در زیر این موضع باغی از باغهای بهشت بوده باشد
یا اینکه در قیامت این محل شریف را بهشت ببرند و ستون کنند و بهترین باغستانهای بهشت
گردانند و حد روضه در طول از قبر مقدس حضرت رسول است تا منبر و در عرض از منبر
است تا چهار ستون که بشمار می‌آید از مسجد چنانچه در حدیث معتبر از حضرت صادق ع پرسیدند
که حد روضه چیست فرمود که چهار ستون شماری از منبر بسوی آنچه سقف دارد از مسجد
پرسیدند که از صحن مسجد چیزی در روضه داخلست فرمودند نه انتهی پس علما بعد از ذکر
اعمال روضه گفته اند برو بسوی مقام جبرئیل ع و آن در زیر ناودانی است که هرگاه بیرون
میروی از دری که از او در فاطمه ع میگویند هرگاه محاذی در بایستی و ناودان در بالای سرت
باشد و در از پشت سرت پس دو رکعت نماز مستحبی بجا آور و بگو یا من خلق السموات
وملأها جنودا من المسبحين له من ملائكته والممجدين لقدرته وعظمته وافرغ
على ابدانهم حلل الكرامات وانطق السنتهم بضروب اللغات والبسهم شعار التقوى
وقلدهم قلائد النهى وجعلهم اوفر اجناس خلقه معرفة بوحدانيته وقدرته
وجلالته وعظمته واكملهم علما به واشدهم فرقا وادومهم له طاعة وخضوعا واستكانة
وخشوعا يا من فضل الامين جبرئيل ع بخصائصه ودرجاته ومنازله واختاره
لوحيه وسفارته وعهده وامانته وانزال كتبه واوامره على انبيائه ورسله و
جعله واسطة بين نفسه وبينهم اسئلك ان تصلي على محمد وآل محمد وعلى جميع
ملائكتك وسكان سمواتك اعلم خلقك بك واخوف خلقك لك واقرب

خلقك

دعای مقام جبرئیل



خلقك منك واعمل خلقك بطاعتك الذين لا يغشيهم نوم العيون ولا سهو العقول
ولا فترة الابدان المكرمين بجوارك والمؤتمنين على وحيك المجتنبين الآفات والموقين
السيئات اللهم واخصص الروح الامين صلواتك عليه باضعافها منك وعلى
ملائكتك المقربين وطبقات الكروبيين والروحانيين وزد في مراتبه عندك
وحقوقه التي له على اهل الارض بما كان ينزل به من شرايع دينك وما بينته على السنة
انبيائك من محللاتك ومحرماتك اللهم اكثر صلواتك على جبرئيل فانه قدوة الانبياء
وهادي الاصفياء وسادس اصحاب الكساء اللهم اجعل وقوفي في مقامي هذا
سببا لنزول رحمتك علي وتجاوزك عني پس بگو اي جواد اي كريم اي قريب اي
بعيد اسئلك ان تصلي على محمد وآل محمد وان توفقني لطاعتك ولا تزيل عني نعمتك
وان ترزقني الجنة برحمتك وتوسع علي من فضلك وتغنيني عن شرار خلقك و
تلهمني شكرك وذكرك ولا تخيب يا رب دعائي ولا تقطع رجائي بمحمد وآله مؤلف
گوید که این مقام نیز از مکانهای شریفه است و در حدیث صحیح از حضرت صادق ع
روایت شده که چون جبرئیل بر حضرت رسول ص نازل میشد آنجا می‌ایستاد و رخصت میطلبید
و بعد از رخصت داخل میشد و در روایت دیگر فرمودند اگر توانی که دو رکعت نماز مستحب
در آنجا بکنی بکن که هیچکس در آنجا دعا نمیکند مگر اینکه دعایش مستجاب میشود و حقیر گمان
میکنم که خواندن دعاهای اول صحیفه سجادیه چون دعای تحمید و صلوات بر رسول
و حمله عرش در مسجد شریف مناسب باشد بخصوص دعای اخیر را در اینمقام که بسیار
مناسبت دارد و نیز از آنحضرت منقولست که فرمود هر زنی که خون استحاضه‌اش منقطع
نشود اگر در اینمقام رو بقبله کند و دعای مذکور را بخواند البته خونش منقطع شود و طاهر شود
و دعای مذکور این است ای جواد ای کریم ای قریب ای بعید اسئلك ان تصلي على محمد
واهل بيته واسئلك ان ترد على نعمتك و شیخ صدوق دعا را بهمین نحو نقل
کرده و در تحفة الزائر مذکور است و در کتاب فقه الرضا علی من نسب الیه السلام

مذکور

مذکور است که در مقام جبرئیل دو رکعت نماز بکن و بگو یا جواد یا کریم یا قریب یا غیر
بعید اسئلك بانك انت الله ليس كمثلك شيء ان تعصمني من المهالك وان تسلمني
من آفات الدنيا والآخرة ووعثاء السفر وسوء المنقلب وان تردني سالماً الى
وطني بعد حج مقبول وسعي مشكور وعمل متقبل ولا تجعله آخر العهد مني من
حرمك وحرم نبيك صلى الله عليه وآله پس عمل بعد از اعمال مقام جبرئیل آن
است که دو رکعت نماز کن در نزد ستون ابی لبابه و آن ستون توبه است و بگو بعد از نماز
بسم الله الرحمن الرحيم اللهم لا تهني بالفقر ولا تردني الى الهلكة واعصمني كي
اعتصم واصلحني كي انصلح واهدني كي اهتدي اللهم اعني على اجتهاد نفسي ولا
تعذبني بسوء ظني ولا تهلكني وانت رجائي وانت اهل ان تغفر لي وقد اخطأت
وانت اهل ان تعفو عني وقد اقررت وانت اهل ان تقيل وقد عثرت وانت اهل
ان تحسن وقد اسأت وانت اهل التقوى واهل المغفرة فوفقني لما تحب وترضى و
يسر لي اليسير وجنبني كل عسير اللهم اغنني بالحلال عن الحرام وبالطاعات
عن المعاصي وبالغنى عن الفقر وبالجنة عن النار وبالابرار عن الفجار يا من ليس
كمثله شيء وهو السميع البصير وانت على كل شيء قدير مؤلف گوید که
مکانیکه در نزد ستون ابی لبابه است غیر از مکانهای شریفه مسجد است و نماز در نزد آن
اعتکاف در پای آن و نشستن در نزد آن در همه اوقات مندوب است چنانچه بعد از این
مذکور شود و اسم ابی لبابه رفاعة بن المنذر است و شهید فرموده که نامش بشیر بن عبد المنذر
است و از طایفه انصار و حاضر شدگان بدر است و وجه اشتهار این ستون باسطوانه ابی
لبابه و اسطوانه توبه چنانچه در بعضی از کتب معتبره دیدم این است که ابو لبابه با جمعی دیگر
در بعضی از اسفار که جناب رسول خدا صلی الله علیه و آله تشریف میبردند تخلف نمودند و خود را از
شرافت رکاب انور محروم نمودند بعد پشیمان و نادم شدند و خود را بآنحضرت ممکن نبود آنکه خود را
باین ستون محکم بست و سوگند یاد نمود که آب و طعام نخورد تا آنکه بمیرد یا خداوند عالم





توبه او را قبول فرماید و در بعضی احادیث وارد شده که تا هفت روز چنین بود و از شدت
عطش و جوع بیهوش شد جناب رسول خدا از سفر معاودت فرمودند نظر بعادت
شریفه داخل مسجد شدند بجهة نماز بعد از ملاحظه حال ابی لبابه و خبر از حال ایشان آنحضرت
فرمودند حقیقت حال را بآنسرور عرض کردند و بعرض ایشان رسانیدند که ابو لبابه
قسم یاد نموده که تا جناب رسول خدا بدست مبارک خود او را نگشاید خود را نگشوده باشد
حضرت فرمودند که من هم سبقت در این امر نخواهم نمود تا خطابی از جانب خداوند عالم
برسد بعد از آن بشارت قبول توبه نازل شد و آخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا
عملا صالحا وآخر سيئا عسى الله ان يتوب عليهم ان الله غفور رحيم آنوقت جناب رسول
خدا صلی الله علیه و آله بند او را گشودند و این اسطوانه مشهور است و در آن هم نوشته شده اسطوانه توبه
و بدانکه علما از برای زیارت رسول صلی الله علیه و آله زیارات بسیاری بیرون روایت کرده
نموده اند و چون بنای ما بر اختصار است بهمین مقدار کفایت میکنیم و زیارت آنحضرت
در اوقات شریفه و ایام متبرکه ثوابش مضاعف است چنانچه علامه مجلسی ره تصریح فرموده
خصوصاً ایامیکه بآنحضرت اختصاص دارد مثل روز ولادت شریف آنحضرت که موافق
مشهور هفدهم ربیع الاول است و بعضی دوازدهم گفته اند و روز وفات که بیست
هشتم صفر است و روز مبعث و روز فتح بدر و روز فتح مکه و روز جنگ احد و روز فتح
خیبر و روز مباهله و همچنین سایر ایام فتوحات آنحضرت و تعیین این روزها در باب
زیارت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام مذکور شد و شب هجرت آنحضرت از مکه بمدینه که شب
اول ماه ربیع الاول است و روزیکه از شعب ابی طالب بیرون آمدند که نیمه رجب است
و شبی که حضرت آمنه رضی الله عنها بآنحضرت حامله شد که نوزدهم جمادی الاخره است و شب
معراج که شب بیست و یکم ماه رمضان است و بعضی هفدهم ذی الحجه گفته اند و بعضی هفدهم
ربیع الاول نیز گفته اند و روزیکه حضرت خدیجه را بعقد خود در آورد که دهم ماه ربیع
الاول است فصل پنجم در وداع حضرت رسول خدا و فضیلت کیفیت زیارت آنحضرت

در بلاد بعیده و در احادیث معتبر از حضرت صادق ع منقول است که چون خواهی از مدینه
بیرون روی غسل بکن و برو نزد قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله بعد از آنکه از کارهای
خود فارغ شده باشی پس وداع کن و بعمل آور آنچه پیشتر کرده بودی در داخل شدن مسجد
و بگو اَللّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَةِ قَبْرِ نَبِیِّکَ فَاِنْ تَوَفَّیْتَنی قَبْلَ ذلِکَ
فَاِنّی اَشْهَدُ فی مَماتی عَلی ما شَهِدْتُ عَلَیْهِ فی حَیاتی اَنْ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ وَاَنَّ مُحَمَّداً
عَبْدُکَ وَرَسُولُکَ و نیز در کامل الزیارة از یونس بن یعقوب روایت کرده که گفت
سؤال کردم از حضرت صادق ع از کیفیت وداع قبر پیغمبر ص فرمود میگوئی صَلَّی اللهُ
عَلَیْکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ لا جَعَلَهُ اللهُ آخِرَ تَسْلیمی عَلَیْکَ **مؤلف گوید** که اگر
بعد از این وداع دعای وداع اوّل را بخواند موافق میشود با وداعی که شیخ صدوق در
کتاب فقیه نقل فرموده و در فقه الرضوی ع دعای وداع چنین مذکور است اَللّهُمَّ
لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَةِ قَبْرِ نَبِیِّکَ وَحَرَمِهِ فَاِنّی اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلَّا اللهُ
فی حَیاتی اِنْ تَوَفَّیْتَنی قَبْلَ ذلِکَ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُکَ وَرَسُولُکَ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ
و فرموده وداع قبر مکن مگر با غسل و اگر غسل ممکن نباشد وضو بساز **وامّا**
احادیث در فضیلت زیارت آنحضرت در بلاد بعیده پس بسیار است شیخ صدوق در
امالی از حضرت رسول ص روایت کرده که فرمودند که خدا را ملکی چند هستند که میگردند
در زمین و هر که از امّت من بر من سلام میفرستد بمن میرسانند و شیخ طوسی ره از
امام محمد باقر ع روایت کرده که فرمودند ملکی از ملائکه از حق تعالی سؤال نمود که هر چه
بندگان خدا گویند او بشنود حق تعالی سؤال او را باجابت مقرون فرموده شنوائی
باو عطا فرموده پس آن ملک ایستاده است تا روز قیامت و هر که از مؤمنان بگوید
صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ البته آن ملک گوید وَعَلَیْکَ یعنی بر تو باد نیز سلام
پس آن ملک گوید یا رسول الله فلان شخص سلام رسانیده است بشما پس حضرت میفرمایند
وَعَلَیْهِ السَّلامُ یعنی بر او باد نیز سلام و ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح از معویة بن وهب





روایت کرده که حضرت صادق ع فرمود که صلوات بفرستید بر حضرت رسول ص در پهلوی
آنحضرت هر چند صلوات مؤمنان هر جا که باشند بآنحضرت میرسد **مؤلف گوید**
که صلوات در این حدیث احتمال میرود که مراد بآن نماز باشد پس حدیث دلالت دارد بنا
بر این احتمال بر استحباب نماز هدیه از دور و نزدیک که هدیه روح مقدس آنحضرت شود و
احادیث صلوة و سلام بر آنحضرت در شهرهای دور بسیار است **وامّا** کیفیت زیارت
بعیده آنحضرت با سایر ائمه در باب زیارات بعیده مذکور خواهد شد انشاء الله و در اینجا
اکتفا کنیم بذکر یک حدیث صحیح عبدالله بن جعفر حمیری در قرب الاسناد از ابن ابی الخطاب
از بزنطی یعنی محمد بن ابی نصر روایت کرده که بخدمت حضرت امام رضا علیه السلام عرض کردم
که بعد از نمازهای مکتوبه چگونه صلوات و سلام بر حضرت رسول ص باید فرستاد فرمود که
میگوئی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ
بْنَ عَبْدِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خِیَرَةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبیبَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یا صَفْوَةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمینَ اللهِ اَشْهَدُ اَنَّکَ رَسُولُ اللهِ وَاَشْهَدُ اَنَّکَ
مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللهِ وَاَشْهَدُ اَنَّکَ قَدْ نَصَحْتَ لِاُمَّتِکَ وَجاهَدْتَ فی سَبیلِ رَبِّکَ
وَعَبَدْتَهُ مُخْلِصاً حَتّی اَتاکَ الْیَقینُ فَجَزاکَ اللهُ یا رَسُولَ اللهِ اَفْضَلَ ما جَزی نَبِیّاً عَنْ
اُمَّتِهِ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ ما صَلَّیْتَ عَلی اِبْراهیمَ وَآلِ اِبْراهیمَ اِنَّکَ
حَمیدٌ مَجیدٌ

## فصل چهارم

در کیفیت زیارت حضرت فاطمه صلوات الله علیها است
بدانکه چون حضرت فاطمه ع وصیت نمود که او را در شب دفن کنند و کسانیکه باو
ظلم کرده بودند بنماز و جنازه‌اش حاضر نشوند او را در شب دفن کردند بابن سبب
محل قبر شریف آنحضرت مختلف فیه میان علمای خاصه و عامه گشته ظاهر اکثر احادیث
معتبره آن است که آنحضرت در خانه خود مدفون گردیده است که متصل بحجره طاهره
حضرت رسول است و اکنون ضریح نیز از برای آنحضرت ساخته‌اند و بعضی گفته‌اند که در
روضه مدفونست که میان قبر و منبر است و بعضی گفته‌اند که در بقیع نزد اهل قبر

ائمه اربعه علیهم السلام مدفون است و احوط آن است که در هر سه موضع زیارت شود اگرچه
بودن قبر آنحضرت در بقیع بعید است و اظهر نزد جماعتی آن است که در خانه خود مدفون است
و همین است مختار شیخ صدوق ره و بعضی دیگر و شیخ طوسی فرموده که افضل نزد من
آن است که در خانه و روضه هر دو جا زیارت شود و این ضرری از برای زائر ندارد و باعث
بزرگی اجر او میشود و شیخ صدوق و غیره از ابن ابی نصر روایت کرده‌اند که گفت از حضرت
امام رضا علیه السلام سؤال نمودم از قبر حضرت فاطمه فرمود که در خانه خود مدفون شد پس
چون زیاد کردند بنی امیه مسجد را داخل مسجد شد و حمیری نیز از بزنطی روایت کرده که
او همین سؤال را از آنحضرت نمود پس حضرت فرمود که این سؤال از حضرت جعفر نیز شد در
حالیکه عیسی بن موسی حاضر بود پس عیسی جواب سائل را داد که حضرت فاطمه ع در بقیع
مدفون شده پس سائل بحضرت امام جعفر عرض کرد که شما چه میفرمائید فرمود که عیسی جواب
ترا داد ابن ابی نصر بزنطی گوید که چون حضرت امام رضا این فرمایش را بیان نمود من بآنحضرت
عرض کردم که اصلحک الله مرا چه بحرف عیسی بن موسی یعنی رای او مرد بچه کار من میخورد
خبر بده مرا از پدران بزرگوار اینکه آنها چه فرموده‌اند فرمود که آنحضرت در خانه خود مدفون
شده و نیز شیخ صدوق در معانی الاخبار از حضرت صادق ع روایت کرده آنچه را که
حاصلش این است که حضرت فاطمه ع در روضه مدفون است و باین سبب حضرت رسول ص
فرمود که روضه او از روضه‌های بهشت است زیرا که قبر فاطمه ع باغی از باغهای بهشت
و بسوی آن گشوده شده است دری از درهای بهشت علامه مجلسی ره در تحفه بعد از ذکر
این احادیث فرموده **مؤلف گوید** که چون سابقاً مذکور شد که روضه بقدر
چهار ستون عرض دارد و مذکور شد که پاره از خانه حضرت فاطمه را داخل مسجد کرده‌اند
پس ممکن است جمع میان این حدیثها و احادیث پیش کردن که حضرت در خانه خود مدفون شده
باشد در جانب مسجد که محاذی مابین قبر و منبر و داخل روضه باشد و مؤید این است آنچه
در روایت سابق مذکور شد که خانه حضرت داخل روضه و بهترین جاهای روضه است

و فرمود که دری
از درهای بهشت
است

انتهی



زیارت حضرت فاطمه ع

انتهی و بدانکه در احادیث مستفیضه وارد شده که نماز در خانه حضرت فاطمه ع افضل است
از نماز در روضه **و اما کیفیت زیارت آنحضرت** پس شیخ طوسی ره در تهذیب از ابراهیم بن
محمد حضینی روایت کرده که گفت حدیث کرد مرا حضرت ابو جعفر یعنی امام محمد تقی علیه السلام
روزی فرمود که چون میروی بسوی قبر جده خود فاطمه علیها السلام پس بگو یا ممتحنة
امتحنک الله الذی خلقک قبل ان یخلقک فوجدک لما امتحنک صابرة وزعمنا
انا لک اولیاء و مصدقون و صابرون لکل ما اتانا به ابوک و اتانا به وصیه
فانا نسئلک ان کنا صدقناک الا الحقتنا بتصدیقنا لهما لنبشر انفسنا بانا قد
طهرنا بولایتک و سید ابن طاوس ره در کتاب اقبال ذکر کرده است چیزی که ملخصش این
است که ما در کتاب تعریف روایت کرده‌ایم از جماعتی از اصحاب که وفات حضرت فاطمه علیها السلام
در روز سیم ماه جمادی الاخره بوده است پس سزاوار است که اهل وفا در آن روز محزون
باشند و زیارت شود آنحضرت بانچیزیکه در کتاب جمال الاسبوع ایراد نموده‌ام در نزد حجره
پیغمبر ص از برای کسیکه در آنجا حاضر باشد و اگر نه هر مکانیکه باشد و روایت کرده است
جامع کتاب مسائل که ابراهیم بن محمد همدانی نوشت بحضرت امام علی النقی علیه
السلام که خبر بده از قبر حضرت فاطمه ع که آیا در مدینه است یا در بقیع است چنانچه مردم
میگویند حضرت جواب نوشت که مادرم فاطمه با جدم رسول خدا صلی الله علیهما و آلهما مدفون
است و سید گفته است که پس میگوئی السلام علیک یا سیدة نساء العالمین

زیارت حضرت فاطمه ع

السلام علیک یا والدة الحجج علی الناس اجمعین السلام علیک ایتها المظلومة الممنوعة
حقها پس بگو اللهم صل علی امتک و ابنة نبیک و زوجة وصی نبیک صلوة
تزلفها فوق زلفی عبادک المکرمین من اهل السموات و اهل الارضین بتحقیق که
روایت شده است که هر که باین زیارت آنحضرت را زیارت کند و از خدا طلب آمرزش
کند حق تعالی گناهانش را بیامرزد و او را داخل بهشت گرداند **مؤلف گوید** که بعد
سید ابن طاوس نیز این زیارت را در کتاب زوائد الفوائد نقل کرده و گفته مختص است

بروز وفات آنحضرت که سیم ماه جمادی الاخره باشد و کیفیت زیارت را باینطریق فرموده که بجا
میکنی نماز زیارت با نماز خود آنحضرت را او دو رکعت است در هر رکعت بعد از حمد شصت
مرتبه سوره قل هو الله احد بخوانی و اگر نتوانی در رکعت اول بعد از حمد سوره قل هو
الله احد بخوان و در رکعت دوم سوره قل یا ایها الکافرون و چون سلام گفتی بگو السلام
علیک تا آخر زیارت که مذکور شد و بدانکه علما این زیارت را از برای آنحضرت در روضه نقل
نموده اند گفته اند که میایستی نزد روضه و میگوئی السلام علی البتول الطاهرة الصدیقة
المعصومة البرة التقیة سلیلة المصطفی و حلیلة المرتضی و ام الائمة النجبا اللهم
انها خرجت من دنیاها مظلومة مغشومة قد ملئت داء و حسرة و کمدا و غصة
تشکو الیک و الی ابیها ما فعل بها اللهم انتقم لها و خذ لها بحقها اللهم و صل علی
الزهراء الزکیة المبارکة المیمونة صلوة تزید فی شرف محلها عندک و جلالة منزلها
لدیک و بلغها منا السلام و السلام علیها و رحمة الله و برکاته و شیخ طوسی
در تهذیب چون زیارت اول را ذکر نموده فرموده که این زیارت یعنی زیارتی که مذکور شد
سابق ذکر نمودیم بطریق روایت نیافتم و اما اصحاب ما در زیارت آنحضرت چنین گفته اند که
میایستی نزدیک آن موضع یعنی در خانه آنحضرت یا در روضه و میگوئی السلام علیک
یا بنت رسول الله السلام علیک یا بنت نبی الله السلام علیک یا بنت حبیب
الله السلام علیک یا بنت خلیل الله السلام علیک یا بنت صفی الله السلام
علیک یا بنت امین الله السلام علیک یا بنت افضل انبیاء الله و رسله و
ملائکته السلام علیک یا بنت خیر البریة السلام علیک یا سیدة نساء
العالمین من الاولین و الاخرین السلام علیک یا زوجة ولی الله و خیر الخلق
بعد رسول الله السلام علیک یا ام الحسن و الحسین سیدی شباب اهل
الجنة السلام علیک ایتها الصدیقة الشهیدة السلام علیک ایتها الرضیة
المرضیة السلام علیک ایتها الفاضلة الزکیة السلام علیک ایتها الحوراء

مغشومه نسخه مظلومه

زیارت آنحضرت فاطمه





الانسیة السلام علیک ایتها النقیة التقیة السلام علیک ایتها المحدثة
العلیمة السلام علیک ایتها المغصوبة المظلومة السلام علیک ایتها المضطهدة
المقهورة السلام علیک یا فاطمة بنت رسول الله و رحمة الله و برکاته صلی الله
علیک و علی روحک و بدنک اشهد انک مضیت علی بینة من ربک و ان
من سرک فقد سر رسول الله و من جفاک فقد جفا رسول الله و من اذاک فقد اذی
رسول الله و من وصلک فقد وصل رسول الله و من قطعک فقد قطع رسول
الله لانک بضعة منه و روحه التی بین جنبیه کما قال صلی الله علیه و اله
اشهد الله و رسله و ملائکته انی راض عمن رضیت عنه ساخط علی من
سخطت علیه متبرئ ممن تبرأت منه موال لمن عادیت مبغض لمن ابغضت محب
لمن احببت و کفی بالله شهیدا و حسیبا و جازیا و مثیبا پس صلوات میفرستی بر
رسول خدا و امامان علیهم السلام و شیخ صدوق این زیارت را در فقیه نقل فرموده و
صلوات بر پیغمبر و ائمه را باین کیفیت گفته اللهم صل و سلم علی عبدک و رسولک
محمد بن عبد الله خاتم النبیین و خیر الخلائق اجمعین و صل علی وصیه علی بن
ابیطالب امیر المؤمنین و امام المسلمین و خیر الوصیین و صل علی فاطمة بنت
محمد سیدة نساء العالمین و صل علی سیدی شباب اهل الجنة الحسن و
الحسین و صل علی زین العابدین علی بن الحسین و صل علی محمد بن علی باقر
علم و صل علی الصادق عن الله جعفر بن محمد و صل علی الکاظم الغیظ فی الله
موسی بن جعفر و صل علی الرضا علی بن موسی و صل علی التقی محمد بن علی
و صل علی النقی علی بن محمد و صل علی الزکی حسن بن علی و صل علی الحجة
القائم ابن الحسن بن علی اللهم احی به العدل و امت به الجور و زین بطول
بقائه الارض و اظهر به دینک و سنة نبیک حتی لا یستخفی بشیء من الحق
مخافة احد من الخلق و اجعلنا من اعوانه و اشیاعه المقبولین فی زمرة اولیائه

لمن والیت م

صلوات بر ائمه اطهار

یا رب العالمین اللهم صل علی محمد و اهل بیته الذین اذهبت عنهم الرجس و طهرتهم
تطهیرا و شیخ صدوق فرموده که من وقتیکه از حج بیت الله الحرام رجوع کنی بمدینه
بعد از فراغ از زیارت رسول خدا قصد خانه فاطمه علیها السلام نمودم و پشت بقبله کرده ذکر
حالیکه با غسل بودم و این زیارت را خواندم و چون نیافتم من در باب زیارت فاطمه زهرا علیها السلام
زیارت مؤلف محمد و در پس این زیارت را در کتاب خود ذکر کردم و پسندیدم از برای ناظر
در کتاب خود آنچه را که از برای خود پسندیده ام تمام شد محصل عبارت شیخ صدوق
علیه الرحمه در من لا یحضره **وبدانکه** زیارت آنحضرت در اوقات شریفه و ازمنه مخصوصه
بآنحضرت اولی و انسب است مثل روز ولادت آنحضرت که بیستم ماه جمادی الاخره است بنابر
قول شیخ مفید و سید ابن طاوس یا دهم آن بر قول جمعی و روز وفات آنحضرت که سیم ماه مذکور
است بنابر قول سید و جمعی یا در ایام البیض ماه جمادی الاولی بنابر روایت هفتاد و پنج روز
بعد از وفات پدر بزرگوارش یا بیست و یکم ماه رجب چنانچه با ابن عیاش نسبت داده شده
و روز تزویج آنحضرت و شب زفاف آنحضرت و روز مباهله و روز نزول هل اتی و غیر اینها از
ایامیکه فضیلت یا کرامتی از آنحضرت ظاهر شده و تعیین این اوقات در باب زیارت
حضرت امیر المؤمنین مذکور شد **مقام دوم** در زیارت ائمه بقیع یعنی حضرت امام
حسن مجتبی و امام زین العابدین و امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهم السلام و زیارت
ابراهیم فرزند رسول خدا و فاطمه بنت اسد مادر امیر المؤمنین علیه السلام و اشاره بقبور جمعی
از بنی هاشم و اصحاب که در بقیع مدفونند و در آن دو فصل است **فصل اول** در
کیفیت زیارت ائمه بقیع علیهم السلام باید دانست که در باب اول مذکور شد از غسل
و تطهیر جامه ها و بوی خوش کردن و رخصت طلبیدن در دخول و غیر اینها از اعمال بیاورد
و اگر در دعای اذن دخول آنچه شیخ محمد بن المشهدی ذکر کرده است بخواند بهتر است
گفته است که بر در بایستد و بگوید یا موالی یا ابناء رسول الله عبدکم و ابن امتکم
الذلیل بین ایدیکم و المضعف فی علو قدرکم و المعترف بحقکم جائکم مستجیرا بکم

دعای اذن دخول





قاصدا الی حرمکم متقربا الی مقامکم متوسلا الی الله تعالی بکم ءادخل یا اولیاء الله
ءادخل یا ملائکة الله المحدقین بهذا الحرم المقیمین بهذا المشهد و بعد از
خضوع و خشوع و رقت دل داخل شود و پای راست مقدم دارد و بسم الله بگوید پس بگوید
آنچه محمد بن المشهدی گفته است الله اکبر کبیرا و الحمد لله کثیرا و سبحان الله بکرة و
اصیلا و الحمد لله الفرد الصمد الماجد الاحد المتفضل المنان المتطول الحنان الذی
من بطوله و سهل زیارة ساداتی باحسانه و لم یجعلنی عن زیارتهم ممنوعا بل تطول
و منح پس نزدیک قبور مقدسه ایشان برود و پشت بقبله و رو بقبور ایشان کرده
بگوید آنچه شیخ کلینی و ابن قولویه و شیخ طوسی و غیر ایشان رضوان الله علیهم روایت کرده
اند از ائمه که فرموده اند چون برو بنزد قبور امامان که در بقیع مدفونند بایست نزد
ایشان و قبر را پیش روی خود قرار ده و بگو السلام علیکم ائمة الهدی السلام
علیکم اهل التقوی السلام علیکم الحجج علی اهل الدنیا السلام علیکم ایها القوام
فی البریة بالقسط السلام علیکم اهل الصفوة السلام علیکم آل رسول الله السلام
علیکم اهل النجوی اشهد انکم قد بلغتم و نصحتم و صبرتم فی ذات الله و کذبتم و اسیئ
الیکم فغفرتم و اشهد انکم الائمة الراشدون المهتدون و ان طاعتکم مفروضة
و ان قولکم الصدق و انکم دعوتم فلم تجابوا و امرتم فلم تطاعوا و انکم دعائم الدین
و ارکان الارض لم تزالوا بعین الله ینسخکم من اصلاب کل مطهر و ینقلکم من ارحام
المطهرات لم تدنسکم الجاهلیة الجهلاء و لم تشرک فیکم فتن الاهواء طبتم و طاب
منبتکم من بکم علینا دیان الدین فجعلکم فی بیوت اذن الله ان ترفع و یذکر فیها
اسمه و جعل صلواتنا علیکم رحمة لنا و کفارة لذنوبنا اذ اختارکم الله لنا
و طیب خلقنا بما من علینا من ولایتکم و کنا عنده مسمین بعلمکم معترفین بتصدیقنا
ایاکم و هذا مقام من اسرف و اخطأ و استکان و اقر بما جنی و رجا بمقامه الخلاص
و ان یستنقذه بکم مستنقذ الهلکی من الردی فکونوا لی شفعاء فقد وفدت الیکم

وادخل یا موالی

اِذْ رَغِبَ عَنْكُمْ اَهْلُ الدُّنْيا وَاتَّخَذُوا آياتِ اللّٰهِ هُزُواً وَاسْتَكْبَرُوا عَنْها يا مَنْ هُوَ قائِمٌ لا
يَسْهُو وَدائِمٌ لا يَلْهُو وَمُحيطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ لَكَ الْمَنُّ بِما وَفَّقْتَني وَعَرَّفْتَني بِما اَقَمْتَني عَلَيْهِ اِذْ
صَدَّ عَنْهُ عِبادُكَ وَجَهِلُوا مَعْرِفَتَهُ وَاسْتَخَفُّوا بِحَقِّهِ وَمالُوا اِلى سِواهُ فَكانَتِ الْمِنَّةُ
مِنْكَ عَلَيَّ مَعَ اَقْوامٍ خَصَصْتَهُمْ بِما خَصَصْتَني بِهِ فَلَكَ الْحَمْدُ اِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ في مَقامي
هذا مَذْكُوراً مَكْتُوباً فَلا تَحْرِمْني ما رَجَوْتُ وَلا تُخَيِّبْني فيما دَعَوْتُ بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرينَ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ پس دعا کن از برای خود بهر چه خواهی و شیخ طوسی ره در
تهذیب فرموده که بعد از آن هشت رکعت نماز زیارت بکن یعنی از برای هر امامی دو
رکعت و سید ابن طاوس گفته است که چون خواهی ایشان را وداع کنی بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ اَسْتَوْدِعُكُمُ اللّٰهَ وَاَقْرَءُ عَلَيْكُمُ السَّلامَ آمَنّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَ
بِما جِئْتُمْ بِهِ وَدَلَلْتُمْ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ فَاكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدينَ پس دعا بسیار کن و از خدا
سؤال کن که دیگر ترا بزیارت ایشان برگرداند و آخر عهد تو نباشد از زیارت ایشان
و علامه مجلسی ره در بحار زیارت مبسوطی از بعضی از نسخ قدیمه ایراد فرموده و چون بعض
ایشان و دیگران بهترین زیارات برای ایشان زیارات جامعه است که انشاء الله بعضی
از آنها بعد از این مذکور خواهد شد ما در اینمقام بهمین قدر قناعت کردیم و در کامل
الزیاره بسند معتبر نقل شده که محمد بن الحنفیه رضی الله عنه بزیارت برادر خود امام حسن ع
میرفت و میگفت اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا بَقِيَّةَ الْمُؤْمِنينَ وَابْنَ اَوَّلِ الْمُسْلِمينَ وَكَيْفَ
لا تَكُونُ كَذلِكَ وَاَنْتَ سَليلُ الْهُدى وَحَليفُ التُّقى وَخامِسُ اَهْلِ الْكِساءِ
غَذَتْكَ يَدُ الرَّحْمَةِ وَرُبّيتَ في حِجْرِ الْاِسْلامِ وَرُضِعْتَ مِنْ ثَدْيِ الْاِيمانِ
فَطِبْتَ حَيّاً وَطِبْتَ مَيِّتاً غَيْرَ اَنَّ الْاَنْفُسَ غَيْرُ طَيِّبَةٍ بِفِراقِكَ وَلا شاكَّةٍ فِي الْحَيوةِ
لَكَ يَرْحَمُكَ اللّٰهُ و نیز در کامل الزیاره از حضرت صادق ع روایت کرده که میفرمود
در نزد قبر علی بن الحسین ع هر چه خواهی بگو یعنی هر لفظ که زیارت کنی خوب است
و علامه مجلسی ره در بحار از کتاب عتیق که بزعم او از مؤلفات تلعکبری است نقل کرده

زیارت امام حسن





که در آنجا مسنداً روایت شده از جناب عثمان بن سعید عمری که با ابو القاسم بن روح
که هر دو از نائبان خاص امام عصر اند بزیارت حضرت ابی عبد الله جعفر بن محمد علیهما
السلام مشرف شدند پس ایستادند نزد باب السلام و گفتند اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلايَ
وَابْنَ مَوْلايَ وَاَبا مَوالِيَّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا شَهيدَ دارِ الْفَناءِ
وَزَعيمَ دارِ الْبَقاءِ اِنّا خالِصُكَ وَمَواليكَ وَنَعْتَرِفُ بِاَوَّلِكَ وَآخِرِكَ فَاشْفَعْ
لَنا اِلى مُشَفِّعِكَ اللّٰهِ تَعالى رَبِّنا وَرَبِّكَ فَما خابَ عَبْدٌ قَصَدَ بِكَ رَبَّهُ وَاَتْعَبَ
فيكَ قَلْبَهُ وَهَجَرَ فيكَ اَهْلَهُ وَصَحْبَهُ وَاتَّخَذَكَ وَليَّهُ وَحَسْبَهُ وَالسَّلامُ عَلَيْكَ
وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ علامه مجلسی بعد از نقل فرموده بعید نیست که این زیارت
از برای ابی عبد الله الحسین ع باشد و ناسخین آنرا تصحیف کرده باشند **مؤلف**
**گوید** که در بقعه ائمه اربعه علیهم السلام که اصل آن از بناهای ناصر بن المستضیء
است و نیز دیگر نیز مدفونند یکی عباس عموی حضرت رسول صلی الله علیه و آله که
قبرش متصل بقبر ائمه ع است و در طرف غربی است و دیگر قبریست که در طرف قبلی
بقعه متصل بدیوار است و ضریح کوچکی دارد و آنرا نسبت بحضرت فاطمه میدهند و
جماعت بسیاری از عامه معتقدند که آن قبر فاطمه زهرا سلام الله علیها است و قبر فاطمه
بنت اسد همان است که در زاویه قبرستان بقیع در طرف شمالی قبه عثمان معروف است
و در سابق بشرح رفت که مفاد اخبار و مذهب اکثر علمای شیعه است که مدفن حضرت طاهره
یا خانه خود است یا روضه مطهره و بعید نیست که این قبر که در پیش روی ائمه بقیع ع
محل قبر فاطمه بنت اسد باشد کما اشتباه شده و شیخ ره در تهذیب در باب نسب حضرت صادق
علیه السلام فرموده که قبر آنحضرت با پدر و جد و عم بزرگوارش حضرت حسن ع در بقیع است و در
بعض اخبار است که آنها نازل شده اند بر جده شان فاطمه بنت اسد بن هاشم بن عبد مناف رض
یعنی قبر آن بزرگواران نزد قبر فاطمه مادر حضرت امیر ع است پس اظهر همان است که از
کلام شیخ مفهوم میشود و بقعه که نسبت بفاطمه بنت اسد میدهند شاید سعد بن

ذکر کیفیت زیارت ... رسول

موته شهریست در زمین

مکاذات بهیل است چنانچه در تلخیص معالم الهجره گفته شده سمهودی که از علمای عامه است
در کتاب خلاصة الوفاء باخبار دار المصطفی نیز اختیار کرده که فاطمه بنت اسد نیز در قبه ائمه بقیع
مدفون است پس سزاوار است که زیارت آنحضرت در آنجا نیز واقع شود و از فیض زیارت جناب عباس
نیز غافل نباید شد شیخ شهید ره در دروس فرموده و مستحب است زیارت کردن منتجبین
از اصحاب رضوان الله علیهم اجمعین خصوص جعفر بن ابیطالب که بموته مدفون است و عبد الله
و اولاد او و سلمان که در مداین و عمار که در صفین و جماعت رضوان الله علیهم اجمعین انتهی
و بدانکه زیارت ائمه بقیع علیهم السلام در اوقات متبرکه و ازمنه مخصوصه بایشان
اولی است مثل روز ولادت حضرت امام حسن ع که موافق مشهور نیمه ماه رمضان است و روز
و روز وفات آنحضرت که هفتم یا بیست و هشتم یا آخر ماه صفر است و روزی که در آن مبارک شرا
عروج کردند که بیست و هفتم ماه رجب است و روز مباهله و روز نزول هل اتی که تعیین
آن گذشت و روز خلافت آنحضرت که روز شهادت پدر بزرگوارش است و روز ولادت
حضرت امام زین العابدین علیه السلام که پنجم یا نهم ماه شعبان است یا نیمه ماه جمادی الاولی
یا غیر آن بنابر اختلاف و روز وفات آنحضرت که دوازدهم یا هجدهم یا بیست و پنجم ماه محرم
است و روز خلافت آنحضرت که روز شهادت امام حسین ع است و روز ولادت امام محمد باقر
که روز اول ماه رجب است و روز وفات آنحضرت که هفتم ماه ذی الحجه است و روز خلافت
آنحضرت که روز وفات امام زین العابدین علیه السلام است و روز ولادت امام جعفر صادق
علیه السلام که هفدهم ماه ربیع الاول است و روز وفات آنحضرت که پانزدهم رجب یا ماه
شوال است و روز خلافت آنحضرت که روز وفات امام محمد باقر علیه السلام است **فصل**
**دوم** در کیفیت زیارت ابراهیم ع فرزند نبی و فاطمه بنت اسد و اشاره بقبور جمعی از
بنی هاشم و غیره که در بقیع اند بفرموده شیخ مفید و سید و شهید رضوان الله علیهم قدس
الله چون از زیارت ائمه بقیع فارغ شدی پس برو بسوی مزار ابراهیم فرزند رسول خدا
و چون بآنجا رسیدی بایست نزد قبر و بگو السلام علی رسول الله السلام علی نبی الله

زیارت حضرت ابراهیم





السلام علی حبیب الله السلام علی صفی الله السلام علی نجی الله السلام علی محمد بن
عبد الله سید الانبیاء و خاتم المرسلین و خیرة الله من خلقه فی ارضه و سمائه السلام
علی جمیع انبیاء الله و رسله السلام علی السعداء و الشهداء و الصالحین السلام
علینا و علی عباد الله الصالحین السلام علیک ایتها الروح الزاکیة السلام علیک
ایتها النفس الشریفة السلام علیک ایتها السلالة الطاهرة السلام علیک ایتها
النسمة الزاکیة السلام علیک یا بن خیر الوری السلام علیک یا بن النبی المجتبی
السلام علیک یا بن المبعوث الی کافة الوری السلام علیک یا بن البشیر النذیر السلام
علیک یا بن السراج المنیر السلام علیک یا بن المؤید بالقرآن السلام علیک یا بن
المرسل الی الانس و الجان السلام علیک یا بن صاحب الرایة و العلامة السلام علیک
یا بن الشفیع یوم القیمة السلام علیک یا بن من حباه الله بالکرامة السلام علیک
و رحمة الله و برکاته اشهد انک قد اختار الله لک دار انعامه قبل ان یکتب علیک
احکامه او یکلفک حلاله و حرامه فنقلک الیه طیبا زاکیا مرضیا طاهرا من کل
نجس مقدسا من کل دنس و بوأک جنة المأوی و رفعک الی الدرجات العلی و صلی
علیک صلوة تقر بها عین رسوله و تبلغه اکبر مأموله اللهم اجعل افضل صلواتک
و ازکاها و انمی برکاتک و اوفاها علی رسولک و نبیک و خیرتک من خلقک
محمد خاتم النبیین و علی ما نسل من اولاده الطیبین و علی ما خلف من عترته
الطاهرین برحمتک یا ارحم الراحمین اللهم انی اسئلک بحق محمد صفیک و ابراهیم
نجل نبیک ان تجعل سعیی بهم مشکورا و ذنبی بهم مغفورا و حیوتی بهم سعیدة و
عاقبتی بهم حمیدة و حوائجی بهم مقضیة و افعالی بهم مرضیة و اموری بهم
مسعودة و شؤونی بهم محمودة اللهم و احسن لی التوفیق و نفس عنی کل هم و ضیق
اللهم جنبنی عقابک و امنحنی ثوابک و اسکنی جنانک و ارزقنی رضوانک
و امانک و اشرک فی صالح دعائی والدی و ولدی و جمیع المؤمنین و المؤمنات

الاحیاء منهم و الاموات انک ولی الباقیات الصالحات آمین رب العالمین پس حاجات خود را از خدا بخواه و دو رکعت نماز زیارت بجای آور **مؤلف** گوید که قبر جناب ابراهیم واقع است در بقعه قریب به بقعه ائمه بقیع علیهم السلام و جناب عثمان بن مظعون رضی الله عنه که یکی از اعاظم و اکابر اصحاب رسول خدا است و جلالت شان او بالاتر از آن است که ذکر شود و در زیارت شهداء که از ناحیه مقدسه بیرون آمده اشاره بجلالت او شده در این فقره السلام علی عثمان بن امیر المؤمنین سمی عثمان بن مظعون و نیز قبر شریف در همان بقعه شریفه است و اول کسی است که در بقیع مدفون گشت و پیش از او بقیع مکان اشجار بود و بدین سبب بقیع غرقد میگفتند پس سزاوار است که زیارت او نیز کرده نیز شود و صاحبان تاریخ مدینه ذکر نموده اند که علما جناب رقیه و ام کلثوم دو دختر رسول خدا صم نیز در همین بقعه مدفونند و در روایات ایشان و روایات شیعه وارد شده که زمانیکه مکرمه رقیه از دنیا رفت حضرت رسول صم فرمود که ملحق شو بسلف صالح ما عثمان بن مظعون و سید علی سمهودی گفته که ظاهر آنست که دختران پیغمبر جمیعا در نزد عثمان بن مظعون مدفون شده باشند بجهة آنکه حضرت رسول صم در وقتیکه سنگی بالای سر قبر عثمان گذاشت فرمود باین سنگ نشان میکنم قبر برادرم را و دفن میکنم در نزد او هر که از اهل من بمیرد از اولادم فقیر گوید که زیارت از برای دختران رسول صم بنظرم نرسیده تا آنکه علامه مجلسی ره در تحفه فرموده و از جمله زیارات مرغوبه زیارت ابراهیم فرزند رسول خدا است در بقیع و در روز ولادت آنحضرت که هفدهم ماه ربیع است موافق مشهور انتهی و روز هفدهم ماه مذکور روز وفات آنحضرت است چنانچه خود علامه در زاد المعاد متعرض شده پس ذکر ولادت از اشتباهات نساخ است **و اما** کیفیت زیارت فاطمه بنت اسد رضی الله عنها پس چنان است که سید و شیخ مفید و شهید رحمهم الله فرموده اند که چون از زیارت ابراهیم ع فارغ شدی متوجه شو بسوی زیارت فاطمه والده مکرمه امیر المؤمنین ع پس هرگاه که بقبر او رسیدی بگو السلام علی نبی الله



زیارت فاطمه بنت اسد



اَلسَّلامُ عَلی رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلی مُحَمَّدٍ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ اَلسَّلامُ عَلی مُحَمَّدٍ سَیِّدِ الْاَوَّلینَ اَلسَّلامُ عَلی مُحَمَّدٍ سَیِّدِ الْاخِرینَ اَلسَّلامُ عَلی مَنْ بَعَثَهُ اللهُ رَحْمَةً لِلْعالَمینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلی فاطِمَةَ بِنْتِ اَسَدٍ الْهاشِمِیَّةِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا الصِّدّیقَةُ الْمَرْضِیَّةُ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا التَّقِیَّةُ النَّقِیَّةُ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ اَیَّتُهَا الْکَریمَةُ الرَّضِیَّةُ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا کافِلَةَ مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا والِدَةَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا مَنْ ظَهَرَتْ شَفَقَتُها عَلی رَسُولِ اللهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا مَنْ تَرْبِیَتُها لِوَلِیِّ اللهِ الْاَمینِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ وَ عَلی رُوحِکِ وَ بَدَنِکِ الطّاهِرِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ وَ عَلی وَلَدِکِ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکاتُهُ اَشْهَدُ اَنَّکِ اَحْسَنْتِ الْکَفالَةَ وَ اَدَّیْتِ الْاَمانَةَ وَ اجْتَهَدْتِ فی مَرْضاتِ اللهِ وَ بالَغْتِ فی حِفْظِ رَسُولِ اللهِ عارِفَةً بِحَقِّهِ مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِ مُعْتَرِفَةً بِنُبُوَّتِهِ مُسْتَبْصِرَةً بِنِعْمَتِهِ کافِلَةً بِتَرْبِیَتِهِ مُشْفِقَةً عَلی نَفْسِهِ واقِفَةً عَلی خِدْمَتِهِ مُخْتارَةً رِضاهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّکِ مَضَیْتِ عَلَی الْایمانِ وَ التَّمَسُّکِ بِاَشْرَفِ الْاَدْیانِ راضِیَةً مَرْضِیَّةً طاهِرَةً زَکِیَّةً تَقِیَّةً نَقِیَّةً فَرَضِیَ اللهُ عَنْکِ وَ اَرْضاکِ وَ جَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَکِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ انْفَعْنی بِزِیارَتِها وَ ثَبِّتْنی عَلی مَحَبَّتِها وَ لا تَحْرِمْنی شَفاعَتَها وَ شَفاعَةَ الْاَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّیَّتِها وَ ارْزُقْنی مُرافَقَتَها وَ احْشُرْنی مَعَها وَ مَعَ اَوْلادِهَا الطّاهِرینَ اَللّٰهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی اِیّاها وَ ارْزُقْنِی الْعَوْدَ اِلَیْها اَبَداً ما اَبْقَیْتَنی وَ اِذا تَوَفَّیْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها وَ اَدْخِلْنی فی شَفاعَتِها بِرَحْمَتِکَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّها عِنْدَکَ وَ مَنْزِلَتِها لَدَیْکَ اغْفِرْ لی وَ لِوالِدَیَّ وَ لِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَ الْمُؤْمِناتِ وَ آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَ فِی الْاخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنا بِرَحْمَتِکَ عَذابَ النّارِ پس دو رکعت نماز زیارت میکنی و میخوانی خدا را بآنچه میخواهی و برمیگردی **مؤلف گوید** که در مقابل زیارت ائمه بقیع علیهم السلام گفتیم که در موضعی است که منسوب است بفاطمه بنت اسد که مراد معروف در کنار در بقعه ائمه علیهم السلام پس سزاوار است که در همه جا زیارت آن

معظم شود و دیگر آنکه علماء سیر و مؤلفین تاریخ مدینه گفته‌اند که بیشتر صحابه رسول خدا
در بقیع مدفون گشته‌اند و قاضی عیاض ده هزار گفته و لکن غالب آنها
مخفی است قبر شان هم عمداً و هم جهلاً و سببش آنست که در زمان پیش بنا و کتابه نمیکردند
بر سر قبور یا نشانه باشد بعلاوه آنکه تمادی ایام هم موجب انمحا است بجز کسانیکه از بنی
هاشم و غیرهم مدفون اینجا عمداً یا جهلاً معلوم است قبر جناب ابراهیم است که مذکور شد
و دیگر قبر جناب عقیل برادر حضرت امیر المؤمنین علیه السلام است در قبه عقیل است
پسر برادرش عبد الله ابن جعفر که بصفت جود مشهور آفاق است و بعضی گفته‌اند که عقیل
در خانه خود مدفون شده و در نزدیکی قبر عقیل بقعه ایست منسوب بزنهای پیغمبر صلی الله علیه
و آله غیر از خدیجه که در مکه است و غیر از میمونه که در سرف است که موضعی است ما بین مکه و
مدینه و مالک بن انس که یکی از ائمه مذهب اهل سنت است نیز در بقعه زوجات رسول است
و قبر صفیه دختر عبد المطلب عمه رسول خدا صلی الله علیه و آله در طرف چپ کسی است که
از بقیع بیرون رود و قبر جناب اسماعیل فرزند حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در مشهد
بزرگی که در طرف غربی قبه عباس خارج از بقیع است آن بقعه رکن سور مدینه است از
جهت قبله و مشرق و در این از داخل مدینه مفتوح بوده و بناء آن بقعه پیش از سور مدینه
شده و ما در سابق در اعمال مسجد کوفه اشاره کردیم باینکه قبر مقداد نیز در بقیع است
نزد شهروان که فعلاً در مرکز مشهور است و محتمل است که قبر شیخ جلیل معظم فاضل
مقداد باشد که یکی از علماء جلیل الشأن شیعه و صاحب مؤلفات نفیسه است چنانچه
سید جلیل ماهر آقا سید محمد باقر مؤلف روضات الجنات در ترجمه فاضل مقداد ذکره
گفته و از خبر بعضی نیز من احتمال قوی دارد انستکه بقعه واقعه در شهروان که معروف
بمقبره مقداد است قبر این مرد جلیل الشأن باشد بنابر آنکه وفاتش در آنجا واقع شده
با آنکه وصیت کرده باشد که او را در آنجا دفن کنند بجهة بودن سر راه زوار عتبات
عالیات و الا مقداد بن اسود کندی که از بزرگان صحابه است در زمین بقیع مدفون





المنت اهل یثرب گفته‌اند که در جرف که یکفرسخی مدینه است از دنیا رحلت کرد پس جنازه
او را بدوش حمل کردند و در بقیع دفن نمودند انتهی و سید جلیل قاضی نور الله ششتری
در مجالس المؤمنین نقل نموده که جناب مالک اشتر که در حوالی قلزم بسبب عسلی که بزهر
آلوده بود شهید شد جنازه مالک اشتر را بمدینه طیبه نقل کردند و در آنجا دفن نمودند و نیز
فرموده که حضرت محمد بن امیر المؤمنین که مشهور است بابن حنفیه در سنه هشتاد و سه
رحلت نمود و در بقیع مدفون گشته و در تواریخ مسطور است که محمد بن عبد الله بن الحسن
بن الحسن بن علی بن ابیطالب که در ایام منصور کشته شد مدفون است در جوف
مسجدی نیز در مدینه که در شرقی سلع است فقیر گوید که محمد بن عبد الله همان است
که پدرش برای او بیعت گرفت از مردم و از حضرت صادق ع بیعت خواست بعد آن حضرت
خبر داد بکشته شدن او و تمام نشدن این کار برای او و تفصیل آنرا ابو الفرج و شیخ
مفید ایراد فرموده‌اند و سلع کوهی است معروف و غیر ایشان که مقام را گنجایش
ذکر نیست و موضع دفنشان نیز درست معلوم نیست * تمام سیم در تکالیف
زوار در مدینه طیبه و در آن چند امر است **امر اول** آنکه مادامیکه در مدینه هستی
فرصت غنیمت دانسته بسیار نماز کن در مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله که نماز در آنجا مقابل
هزار نماز نیست که در جاهای دیگر کرده شود و بهترین مکانهای مسجد روضه است که
ما بین قبر و منبر است و در سابق اشاره شد بفضیلت آن و در حدیث حسن از حضرت
منقول است که حضرت صادق علیه السلام بمرازم فرمود که در مسجد رسول خدا بسیار نماز
بکن تا توانی و فرمود که همیشه ترا میسر نمیشود که مکان شریف بیابی الخ و شیخ طوسی ره در
تهذیب بسند معتبر از مرازم نقل کرده که حضرت صادق ع فرمود که روزه گرفتن در مدینه
و نماز کردن نزد ستونها واجب نیست بلکه واجب همان نماز پنجگانه و روزه ماه رمضان
است و لکن هر که خواهد روزه بدارد بهتر است از برای او و فرمود بسیار نماز کنید نزد
این مسجد شریف تا توانید که بهتر است از برای شما و بدانید که آدمی گاه هست برای

مباش در کار دنیا مردم او را مدح میکنند که چه بسیار زاهد است فلانی پس چون باشد که کسی دنیا را مقدم برخود دارد و زیارت حضرت رسول صلعم را در هر روز مکرر و همچنین ائمه بقیع را باندازه که ممکن است ترا و هر وقت که مشاهده کردی حجرهٔ حضرت رسول و اسلام بکن بر آنحضرت و دعا میکند در مدینه همیشه مواظب خود باش و خود را حفظ کن از کاهلان و مطالم و نیکو تفکر کن در شرافت آنجا خصوص در زمینی که قدمهای مبارک رسول بر آن زمینها گذاشته شده و آنحضرت در کوچه و بازار او تردد فرموده و در مسجد نماز خوانده و آنجا محل وحی و تنزیل است و حضرت جبرئیل و ملائکه مقربین آنجا فرود میآمدند ولنعم ما قیل ارض مشی جبریل فی عرصاتها والله شرف ارضها وسمائها و تا ممکن شود تصدق کن در مدینه خصوص در مسجد و بخصوص بسادات و ذریه رسول صلی الله علیه و آله که ثواب جزیل و اجر عظیم بر آن مترتب است و علامه مجلسی فرموده که در روایت معتبر وارد شده است که درهمی که در آنجا تصدق کنند برابر است با ده هزار درهم که در جاهای دیگر تصدق کنند و اگر ممکن شود بر اختیار کن مجاورت آن بلد طیب را که مجاورت در مدینه باجماع علما مستحب است و احادیث مستفیضه در فضیلت او وارد شده و مخفی نماند که از جمله اعمال مستحبه مؤکده در مدینه مشرفه روزه گرفتن سه روز است در زمان شریف خواه قصد اقامه عشره داشته باشد یا نه و افضل اوقات این سه روز چهار شنبه و پنجشنبه و جمعه است و اگر اعتکاف نماید زیاده فضیلت خواهد داشت و سنت است که در شب چهارشنبه که روز شرا میخواهند روزه دارد نماز کند در نزد ستون ابولبابه که ستون توبه نیز نام دارد بلکه در نزد آن ستون که محل اجابه است در هر وقت امکان نماز و دعا و مناجات با حضرت قاضی الحاجات بسیار مناسب است و روز چهارشنبه را نیز در نزد آن ستون بگذارند و در شب پنجشنبه که شب دوم روزه او است نماز کند در پای ستون که محاذی مقام و مصلای پیغمبر است شب جمعه نماز کند در مقام آنحضرت و بترتیب دیگر نیز وارد شده و این ترتیب مضمون روایات صحیحه معتبره و مختار کتاب دروس





شهید و دیگر علما است علامه مجلسی رح در تحفة الزائر فرموده و در حدیث صحیح از آنحضرت یعنی حضرت صادق ع منقول است که اگر اقامت در مدینه ترا میسر شود سه روز روزه میدار و شب چهار شنبه نماز میکنی نزد ستون ابی لبابه که خود را بر آن ستون بست تا توبه او از آسمان نازل شد و روز چهارشنبه نزد آن ستون می نشینی پس میروی شب پنجشنبه نزد ستونیکه بعد از او است و پهلوی مقام رسول صلعم است پس می نشینی نزد آن ستون در آن شب و آن روز و روزه میداری در روز پنجشنبه پس میروی نزد ستونیکه اصل مقام پیغمبر صلی الله علیه و آله است در شب جمعه و در آن شب و روز آنجا نماز میکنی و در روز جمعه را روزه میداری و اگر توانی در این سه روز سخن مگو مگر بقدر ضرورت و از مسجد بیرون مرو مگر از برای حاجتی و در شب و روز خواب مکن بدرستیکه این عمل فضیلت عظیم دارد پس روز جمعه حمد و ثنای الهی بجا آور و صلوات بر رسول خدا و آل صلوات الله علیهم بفرست و حاجت خود را سؤال کن و باید که این دعا بخوانی اللهم ما کانت لی الیک من حاجة شرعت انا فی طلبها والتماسها او لم اشرع سئلتکها او لم اسئلکها فانی اتوجه الیک بنبیک محمد صلی الله علیه و آله نبی الرحمة فی قضاء حوائجی صغیرها و کبیرها اگر چنین کنی سزاوار است که حاجتت بر آورده شود امر دوم از تکالیف زوار در مدینه رفتن بسوی احد و زیارت کردن جناب حمزه عم رسول خدا و سایر شهدای احد است همینکه از زیارت حضرت رسول صلعم و زیارت ائمه بقیع فارغ شدی برو بسوی احد که در یکفرسخی مدینه است همینکه آنجا رسیدی زیارت کن حضرت حمزه را و در زیارت او بگو آنچه را که از ائمه علیهم السلام رسیده السلام علیک یا عم رسول الله وخیر الشهداء السلام علیک یا اسد الله واسد رسوله اشهد انک قد جاهدت فی الله ونصحت لرسول الله وجدت بنفسک وطلبت ما عند الله ورغبت فیما وعد الله پس در روایت دارد که داخل شو و نماز بکن و در وقت نماز رو بقبر مکن و چون از نماز فارغ شوی خود را بر روی قبر بینداز و بگو اللهم صل

در بیان زیارت شهدای احد

عمّ محمّد و علی اهل بیته اللهم انی تعرضت لرحمتک بلزومی لقبر عم نبیک صلوات(ک)
علیه و علی اهل بیته لیجیرنی من نقمتک و سخطک و مقتک و من الزلل فی
یوم تکثر فیه العثرات و الاصوات و تشتغل کل نفس بما قدمت و تجادل کل
نفس عن نفسها فان ترحمنی الیوم فلا خوف علیّ و لا حزن و ان تعاقب فمولی
له القدرة علی عبده اللهم فلا تخیبنی الیوم و لا تصرفنی بغیر حاجتی فقد لزقت
بقبر عم نبیک و تقربت به الیک ابتغاء مرضاتک و رجاء رحمتک فتقبل منی
و عد بحلمک علی جهلی و برأفتک علی جنایة نفسی فقد عظم جرمی و ما اخاف ان
تظلمنی و لکن اخاف سوء الحساب فانظر الیوم الی تقلبی علی قبر عم نبیک صلواتک
علی محمد و اهل بیته فبهما فکنی و لا تخیب سعیی و لا یهونن علیک ابتهالی و لا تحجب
منک صوتی و لا تقلبنی بغیر قضاء حوائجی یا غیاث کل مکروب و محزون یا مفرج
عن الملهوف الحیران الغریق المشرف علی الهلکة صل علی محمد و اهل بیته
الطاهرین و انظر الی نظرة لا اشقی بعدها ابدا و ارحم تضرعی و غربتی و انفرادی
فقد رجوت رضاک و تحریت الخیر الذی لا یعطیه احد سواک و لا ترد املی و در
روایت معتبر از حضرت صادق ع مذکور است که چون از نماز کردن در مسجد فتح فارغ
شوی برو بجانب کوه احد و ابتدا کن بمسجدی که در پایین سنگستان است و در آن نماز
بکن پس برو بسوی قبر حمزة بن عبد المطلب ع و سلام کن بر او پس برو بسوی قبرهای شهدا
و بایست نزد آن قبرها و بگو السلام علیکم یا اهل الدیار انتم لنا فرط و انا بکم
لاحقون بدانکه شیخ مفید و شهید ره زیارت مبسوطی از برای حمزه سید الشهدا و
سایر شهدای احد نقل کرده اند و بعد از زیارت شهدا گفته اند که بخوان سوره انا انزلناه را
هر قدر که ممکن باشد و از برای هر زیارتی دو رکعت نماز زیارت بکن و حقیر چون بنا
بر اختصار داشتم بآنچه در حدیث رسیده بود اکتفا کردم و اگر شهدای احد را روز دوشنبه
زیارت شوند بسیار مناسب است و روز شهادت ایشان پانزدهم شوال است

پس



پس در آن مسجد نماز بکن که از آن موضع رسول خدا ص بیرون رفت بسوی احد در وقتیکه با کفار
مکه جنگ کرد پس در آنجا نماز کرد و بجنگ رفت پس باز کرد و نماز کن نزد قبر شهدا آنچه
خدا برای تو مقرر کرده باشد الخ و نیز در روایت کامل الزیارة است که آنحضرت فرمودند
که بما رسیده است که پیغمبر ص چون نزد قبور شهدا میآمد میگفت السلام علیکم بما
صبرتم فنعم عقبی الدار و ثقة الاسلام کلینی در کافی بسند صحیح از هشام بن سالم روایت کرده
که گفت شنیدم که حضرت صادق ع میفرمود که حضرت فاطمه بعد از رسول خدا صلوات الله علیهما
و آلهما هفتاد و پنج روز در دنیا زندگانی فرمود و در این مدت کسی آن مظلومه را خندان ندید
و در هر هفته روز دوشنبه و روز پنجشنبه میرفت بسوی قبور شهدای احد و میفرمود در
اینجا بود مکان رسول خدا و اینجا بود مکان مشرکین و در روایت دیگر آنکه حضرت فاطمه ع در آنجا
نماز میخواند و دعا میکرد و پیوسته چنین بود کار آنحضرت تا از دنیا رحلت فرمود مؤلف
گوید که علمای تاریخ مدینه گفته اند که عبد الله بن جحش که خواهرزاده حمزه است
نیز در بقعه او مدفون است و مادر خلیفه ناصر لدین الله در سال پانصد و هفتاد
قبهٔ عالیه بر قبر آنها بنا کرده و گفته اند که در سمت قبله چسبیده بکوه احد مسجدیست
که بنیانش منهدم شده گفته شده که حضرت رسول ص در آنجا نماز ظهر و عصر را بجا آورد
و نیز در جهت قبله این مسجد موضعی است سوراخ در کوه بقدر سر آدمی گفته شده که
آنحضرت نشسته اند بر روی سنگی که در زیر او واقع است و همچنین در شمال این مسجد
غاریست در کوه که عوام الناس میگویند پیغمبر داخل آن شده و اینها مطلب صحیحی ندارد
زیرا که چنین چیزی نقل نشده و نیز گفته اند که باید زیارت کند خود کوه احد را و در
اخبار بسیاری از آنها مذکور است که فرمودند احد کوهی است که دوست میدارد ما را
و ما نیز او را دوست میداریم و سمهودی شافعی در خلاصة الوفا روایت کرده از جابر
که گفت که حضرت موسی و هارون علیهما السلام حج کردند پس گذشتند بمدینه طیبه
از یهود آنجا خوف کرده مخفیا بسمت احد رفتند همینکه آنجا رسیدند بحالت موت در

حضرت

حضرت هرون خاموش شد پس جناب موسی از برای او قبری حفر کرد و هرون داخل آن قبر
شد و در حال آن فوت شد پس جناب موسی خاک بر روی او ریخت و او را در آنجا دفن کرد و شیخ
جلیل علی بن ابراهیم قمی در تفسیر خود از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که آنحضرت فرمود
که موسی و هرون هر دو در تیه رحلت نمودند و وفات هرون پیش از موسی بود **مطلب**
**سیم** از تکالیف زوار در مدینه رفتن بمساجد و اماکن مشرفه آنجا است بدانکه
اماکن شریفه چند است در مدینه که اتیان بآنها و عبادت در آنها مطلوب است **اول**
مسجد قبا است که کاهی تعبیر از آن بمسجد ذی القبلتین شده و آن اول مسجدیست که
رسول خدا ص در آن نماز کردند بعد از هجرت از مکه معظمه بمدینه و این مسجد مشهور است و
بسیار اشرف است و اخبار کثیره در فضیلت او وارد شده از طریق شیعه و سنی و ابن
قولویه از حضرت رسول ص روایت کرده که فرمود هر که بیاید بسوی مسجد من مسجد قبا و دو
رکعت در آن نماز بکذارد برگردد با ثواب عمره و باسناد معتبر از معویة بن عمار منقول
است که حضرت صادق ع فرمود که ترک مکن رفتن بمشاهد مدینه را که یکی از آنها مسجد
قبا است و حقتعالی در شان اینمسجد فرستاده است لمسجد اسس علی التقوی
من اول یوم احق ان تقوم فیه **دوم** مشربه ام ابراهیم است یعنی غرفه مادر حضرت
ابراهیم فرزند رسول خدا ص که رفتن بآنجا و عبادت و نماز در آن بسیار مرغوب و
مندوب است و شیخ جلیل جعفر بن قولویه بسند معتبر از عقبه روایت کرده که از
حضرت صادق ع سؤال نمودم که من میروم بسوی مساجدی که در دور مدینه است بکدام
ابتدا کنم فرمود که ابتدا کن بمسجد قبا پس بسیار نماز کن در آن که آن اول مسجدیست که
حضرت رسول ص در این عرصه در آن نماز کرده پس برو بغرفه مادر ابراهیم پس نماز کن در
آن که آن مسکن و محل نماز رسول خدا بوده است الخ **مؤلف کوید** که در چند سال
قبل که بمدینه طیبه مشرف شدیم بجهة تعصب بعضی حجره رسول خدا و فاطمه زهرا و ائمه بقیع
صلوات الله علیهم اجمعین چون وقت ضیق بود لهذا امکنه چندان در آن بلاد شریف





نمودیم بعلاوه آنکه حالم هم نبود و ساعتی هم نداشتم از اینجهت از فیض این امکنه
مشرفه نشدیم ماندم ولی از حقتعالی سؤال میکنم مرتبه دیگر مرا تا تدارک کنم و بالجمله چون بصیرتی
باین امکنه نداشتم با جمال خویش آنها را باقی گذاشتم ولکن جناب آقا سید محمد باقر حجة الاسلام
قدس سره در مناسک حج خود فرموده و اما مشربه ام ابراهیم در این زمان معروف نیست
حقیر با جمعی از حاج که همراه بودند سعی بسیار کردیم تا بمیان نخلستانها و مسجد خرابه رسیدیم
بعضی از اهالی آنجا گفتند که این مشربه ام ابراهیم است و در همه دو مسجد نماز کردیم **سیم**
مسجد فضیخ است بضاد و خاء نقطه دار و وجه تسمیه این مسجد بجناب معصوم سؤال کرده شد
فرمودند چونکه نخلی که در آن هست مسمی بفضیخ است باین سبب این مسجد را فضیخ مینامند
و این مسجد قریب بمسجد قبا است و او را مسجد رد شمس نیز میگویند و ما در باب زیارت
کاظمین علیهما السلام اشاره باین مسجد نمودیم و در ذیل روایت عقبه که سابق ذکر شد
مذکور است که حضرت صادق ع فرمود پس برو بمسجد فضیخ و دو رکعت نماز بکن که پیغمبر
در آن نماز کرده است و شیخ کلینی بسند معتبر از عمار ساباطی روایت کرده که کفت با حضرت
صادق ع رفتیم بسوی مسجد فضیخ فرمود که ای عمار می بینی این گودال را عرض کردم بلی فرمود
که اسماء زن جعفر بن ابیطالب که بعد از جعفر امیر المؤمنین علیه السلام او را خواست و تزویج
نمود روزی در اینموضع نشسته بود با دو پسرش که از جعفر داشت پس گریست پسرهایش
از او پرسیدند که چه چیز ترا بگریه در آورد ای مادر گفت گریستم از برای امیر المؤمنین گفتند
از برای امیر المؤمنین گریه میکنی و برای جعفر پدر ما گریه نمیکنی گفت نه چنین است که از
برای موت امیر المؤمنین گریه ام باشد بلکه بیاد آوردم حدیثی را که امیر المؤمنین در این
مکان برای من نقل فرمود و باین سبب گریستم گفتند آن حدیث چیست گفت روزی با آنحضرت
در اینمسجد نشسته بودم فرمود که می بینی این گودال را گفتم بلی فرمود که من و رسول
خدا ص در اینموضع نشسته بودیم ناگاه سر مبارک خود را در دامن من گذاشت و بخواب
تشریف برد تا وقت نماز عصر شد نخواستم که سر مبارک آنحضرت را از دامنم بکذارم و

بنماز برخیزم که مبادا از او انحضرت باشد تا انکه وقت بیرون رفت و نماز من فوت شد پس
حضرت رسول ص از خواب بیدار شد و فرمود که یا علی نماز کرده عرض کردم نه فرمود چرا گفتم
نخواستم شما را از او کنم پس برخواست و رو بقبله کرده و دستهارا بلند نمود و گفت خداوندا
برگردان افتاب را بوقت نماز تا علی نماز کند پس افتاب برگشت بوقت نماز عصر تا من نماز
کردم پس بنهایت سرعت مانند شهاب فرو رفت **چهارم** مسجد فتح است که مسجد احزاب
نیز میگویند و در روایت معویة بن عمار از حضرت صادق ع مذکور است که از چیزهائیکه
باید بگوئی در مسجد فتح این دعا است یا صریخ المکروبین و یا مجیب دعوة المضطرین
اکشف عنی همی و غمی و کربی کما کشفت عن نبیک همه و غمه و کربه و کفیته هول عدوه
فی هذا المکان **پنجم** رفتن بعریض یک فرسخی مدینه است بجهة زیارت سید جلیل القدر
جناب علی بن جعفر عریضی که فرزند بلاواسطه حضرت صادق ع است که جلالت مقام و عظم
شان آن والا مقام بالاتر از آن است که بیان شود و در بلده قم اگرچه مزار انجناب نیز معروف
است لکن مظنون همین است و ما انشاء الله تعم در باب زیارت امامزادگان اشاره باین مقام
نمائیم باید رجوع شود **و بدانکه** مکانهای دیگر است در مدینه و اطراف آن که اتیان
بانها نیز مرغوب و نماز در انجاها مطلوب است اگر زائر متمکن شد از اتیان بانها از فیض آن
خود را محروم ننماید و در فقه الرضا ع مذکور است که چون از اعمال مسجد فارغ شوی برو بنزد
قبور ائمه بقیع و برو بمسجد حضرت فاطمه ع و دو رکعت نماز بگذار شاید مراد از مسجد فاطمه
بیت الاحزان انحضرت باشد که در بقیع است و زیارت کن قبر حمزه و سایر شهداء احد را
و برو بمسجد فتح و مسجد قبا و مسجد سقیا که در انها فضیلت بسیار هست و مسجد خلوت
و خانه امیر المؤمنین ع و خانه امام جعفر صادق ع که در در مسجد است و دو رکعت نماز
در انجا بکن و شیخ محمد بن المشهدی ره فرموده است که مستحب است نماز کند در خانه حضرت
امام زین العابدین ع و خانه امام جعفر صادق ع و مسجد سلمان فارسی و مسجد امیر المؤمنین ع
که محاذی قبر حمزه است و مسجد مباهله پس نماز کند در اینمواضع انقدر که تواند و دعا

[Margin note:] در بعضی نسخ ... یا صریخ المکروبین ... [illegible] ... الراحمین





کند بانچه میخواهد و من دعاهای اینجا را در کتاب بغیة الطالب ذکر نموده ام انتهی و علامه مجلسی ره
در بحار و تحفه فرموده و مستحب است زیارت جعفر بن ابیطالب ع در موته و زیارت شهدا
بدر در بدر و زیارت جناب ابوذر در ربذه که نزدیک بصفراء است از جانب راست راه
نسبت بکسی که از مکه بمدینه رود و شیخ شهید رحمه الله در کتاب ذکری فرموده که از جمله
مساجد شریفه مسجد غدیر است که نزدیک بجحفه است و آن مسجد در این زمان اثرش ظاهر
و دیوارهایش باقی است و این مسجد مشهور است و غالبا کسیکه بمکه میرود از این راه که
میرود این مسجد در آن راه است **بدانکه** این مسجد شریف که در راه مکه واقع است باعث
ابتلای نواصب بود بشدت غیظ و غضب و اقتحام مهاوی عطب و شعب و موجب انسداد
ابواب سرور و سبب ازدیاد فرایض و اضطرام صدور لهذا بعضی طاقت نیاورده نار نصب
و عناد در کانون سینه اش مشتعل گشته حدیث غدیر را اکذب عظیم شمرده و در قصیده
سراسر خسارت خود بیانات هنگام سراییده ثم مررنا بغدیر خم کم قائل فیه بزور جم
علی علی والنبی الامی و بحمد الله تعالی ابن جریر شمیره ذیل فرموده و ظهر این ناصب معاند
شکسته کتابی در طرق حدیث غدیر تصنیف فرموده چنانچه در فیض الغدیر بتفصیل
ذکر نموده ام و نواصب باین مقدار اکتفا نکرده ند آخر الامر از جهت اخفای فضیلت و نص
بر امامت امیر المؤمنین این راه را گردانیده اند و مسجد بر سر راه ایشان نیست بلکه نزدیک
است براه جحفه همان جائی است که در این زمان رابغ میگویند انرا و روایت کرده حسان
جمال که گفت حضرت صادق علیه السلام را حمل نمودم که از مدینه بمکه ببرم همینکه بمسجد غدیر
رسیدیم حضرت نظری افکند بجانب چپ مسجد پس فرمود که اینموضع قدم رسولخدا ص
است در روزیکه میفرمود من کنت مولاه فعلی مولاه اللهم وال من والاه وعاد من
عاداه پس انحضرت بجانب دیگر مسجد نظر فرمود و فرمود که اینموضع خیمه ابو فلان و فلان
و سالم مولای ابی حذیفه و ابو عبیدة ابن الجراح است در روزیکه دیدند که حضرت
رسول ص دست خود را بلند کرده است بعضی از ایشان گفتند که ببینید چشمهای ایشان را

که میگفت گویا که دیده های مجنون است پس جبرئیل نازل شد و آیهٔ شریفهٔ و ان
یکاد الذین کفروا را آورد **خاتمه** در مختصری از تکالیف حاج در مکهٔ معظمه زادها
الله شرفا **بدانکه** تفصیل این مقام از وظائف کتبی است که در مناسک حج نوشته
میشود نه مثل این رساله لکن چون حقیر مامورم که فی الجمله اشاره کنم در این رساله بانچه
مقامات مشرفه که در بلاد شریفه و طرق زائرین و حاج است و همچنین نقل کنم قبور
اعاظم و زیارت آنها را و چون در مکهٔ معظمه واقع است از امثال اینها لهذا مختصر ا ذکر
میکنم پس گوییم که از جمله تکالیف حاج در مکهٔ معظمه مشرف شدن بزیارت حضرت ابوطالب
و عبد المطلب و عبد مناف و خدیجه رضوان الله علیهم است و عظمت شان و جلالت
این بزرگواران زیاده از آن است که ذکر شود و اجماع شیعه منعقد است بر طهارت
ایشان از دنس شرک و کفر و خدمات جناب عبد المطلب و ابوطالب نسبت برسول خدا
و حفظ و حراست آنها از آنجناب بخصوص جناب ابوطالب در اخبار بسیار مذکور است حتی
آنکه وارد شده که جناب ابوطالب مثلش مثل اصحاب کهف بوده که در باطن ایمان آورده
بود و اظهار شرک مینمود بجهت آنکه متمکن باشد از حفظ و حراست رسول خدا از شر
کفار مکه و لهذا حقتعالی اجر او را مضاعف فرموده و سید فخار موسوی استاد محقق حلی
در کتاب حجة الذاهب از حضرت باقر العلوم علیه السلام روایت کرده که آنحضرت فرمود که اگر
ایمان ابوطالب گذاشته شود در کفهٔ ترازو و ایمان این خلق در کفهٔ دیگرش هر آینه ایمان
ابوطالب بچربد بر ایمان آنها و فرمود که آیا نمیدانید که حضرت امیر المؤمنین ع در زمان
حیات خود نایب میگرفت که حج کند از برای عبد الله و آمنه و ابوطالب و در وصیت
خود هم اینمطلب را وصیت فرمود که بعد از او نایب از برای حج برای آنها بگیرند و ابن
ابی الحدید نیز این حدیث را نقل نموده و کافیست در اینمقام آنچه نقل شده که بعد از فوت
ابوطالب جناب رسول خدا بسیار محزون شد و شکایت حزن و غم خود را بحضرت جبرئیل
اظهار فرمود و وحی از جانب خدا رسید که بیرون رو از قریه که اهل آن ظالمند و معین





و ناصری بجهت تو بعد از ابوطالب در آن بلد نمیباشد و خدمات حضرت خدیجه نسبت بآنحضرت
و نصرت او در دین هم مشهورتر از آن است که گفته شود و جناب رسول خدا احترام او را منظور
میداشتند و تمام اولاد آنحضرت غیر از ابراهیم که از ماریهٔ قبطیه است باقی دیگر از
حضرت خدیجه بوده و نقل شده که تا خدیجه در دنیا بود حضرت زن دیگر تزویج نفرمودند
و بعضی گفته اند که موت حضرت خدیجه قبل از وفات جناب ابوطالب بوده بسه روز و قبور
این بزرگواران در سمت راه منی در نزدیکی ابطح است و تا این قبر خدیجه و اینها فی الجمله مشخص
است و از برای اینها علما زیارتی نقل نکرده اند علامهٔ مجلسی ره در بحار فرموده که نمیدانم
بچه سبب علما از برای این بزرگواران در کتب خود زیارت نقل نفرموده اند با آنکه قبور
شان در مکه در نزدیکی ابطح معروف و جلالت شان و فضل و کمال آنها نزد شیعه مشهور
و معلوم است شاید بجهت آن باشد که ذکر نکردن زیارت برای اینها از جهت تقیه از مخالفین بوده
و فرموده که مستحب است زیارت شان بخصوص در ایام مختصه بایشان مثل بیست و
ششم ماه رجب که روز وفات ابوطالب است و دویم ماه ربیع الاول که روز وفات عبد
المطلب است و هفدهم محرم که روز هلاک اصحاب فیل و ظهور کرامت عبد المطلب است و
روز تزویج خدیجه که پیش مذکور شد انتهی **مولدگاه** که در مقابل بقعهٔ جناب
خدیجه بفاصلهٔ کمی بقعهٔ دیگری است با ضریح و بنای رفیع و اهل مکه آنرا نسبت بجناب
آمنه والدهٔ مکرمهٔ حضرت رسول میدهند و حقیر در ایام تشرفم به بیت الله الحرام کلهم
که مشرف میشدم بزیارت این بزرگواران میدیدم که مردم آنجا باسم جناب آمنه اهل حاج را
آنجا میبرند و برای آنها زیارتی میخوانند و دخل کلی از آنها میکنند و لکن بودن حضرت آمنه
در آنجا بعید است و مستبعد از برای آن نه بهم نشده و علامهٔ مجلسی ره فرموده که قبر شریف
آمنه و عبد الله رضی الله عنهما در این زمان معلوم نیست و در بحار فرموده و مقطوع
نشده هم بر قبر این دو بزرگوار **و بدانکه** نیز آنکه در مقابر عبد المطلب و ابوطالب
علیهما السلام جماعتی از بزرگان علمای شیعه و اکابر دین مدفونند که از فیض زیارت و

فاطمه بنت رقیه انها بنا بامحرم گشت مانند سید اجل کامل محدث فقیه امیر زین العابدین
کاشانی رضوان الله علیه که مجاور مکه معظمه اختیار نموده بود و در آن وقت سیل
که آمد و اساس کعبه شریفه را منهدم کرد همین جناب اساس آن را بنا نهاد بتفصیلی که علما
ذکر نموده اند و خود آنجناب دو رساله در این باب تالیف نموده یکی عربی و دیگری
فارسی و اسم رساله مفرحة الانام فی تاسیس بیت الله الحرام است طالبین تفصیل رجوع بآنها
نمایند و این سید را در اواخر اهل سنت شهید کردند و مدفون شد در همان قبری که خود
در حال حیات مهیا فرموده در مقابر ابی طالب و عبد المطلب نزد قبر استاد خود جناب
المولی محمد امین استرابادی و مانند عالم جلیل و محدث فقیه نبیل جناب شیخ محمد سبط
شهید ثانی رحمهما الله و مانند فاضل ماهر خبیر و عالم کامل محقق مولانا میرزا محمد استرابادی
کتاب در تراجم که همه مدفونند و غیر ایشان رضوان الله علیهم که فعلا مستحضر نیستم
**و از جمله** تکالیف حاج در مکه معظمه مشرف شدن بمکانهائی است که بشرف تولد
حضرت رسول ص در آنجا یا سکنای آن بزرگوار در آن مشرف گردیده مراعات آداب نماز
و دعای در آنجا ها را و از فیض آن اماکن خود را محروم ننماید و حالت مطابقی در تعظیم مکان
و مشاهد شریفه ایشان وارد شده است و آن مواضع چند است **اول** موضع تولد
انسر در عالم و فخر کاینات حضرت رسالتمآب است نقل شده که آنجناب تولد شریفش در خانه
شد که آن خانه حسب الارث منتقل بآنحضرت شده بود و آنجناب آنخانه را بخشیدند بعقیل
بن ابیطالب و آنخانه در تصرف عقیل بود و بعد از فوت او منتقل شد باولاد او و اولاد ایشان
فروختند آنخانه را بمحمد بن یوسف که برادر حجاج معروفست و محمد آنخانه را داخل قصر
خود نمود و چنین بود تا دولت بنی امیه منقرض شد و چون مادر هرون الرشید بمکه
مشرف شد آنخانه را از قصر بیرون کرد و در آن مسجدی ساخت **دوم** مشرف شدن
بخانه خدیجه زوجه رسول خدا است و این خانه در همانست که موضع تولد جناب رسول ص
است واقع است و این نزدیک است ببازار مکه و در آنخانه موضعی است که گویند محراب





عبادت رسول خدا ص بوده و موضعی دیگر هست که بعضی گویند موضع تولد حسن بن علی ع
و این توهم محض است چه دلالت باسعادت ربع و قدوه ارباب سعادت در مدینه طیبه که
بوده شاید این موضع مکان تولد شریف حضرت سیدة النساء علیها الاف التحیة و الثنا بوده
چه تولد آن معصومه در سال پنجم از بعثت فخر عالم در مکه معظمه بوده **سیم** مشرف شدن
بغاریست که در جبل حرا واقع است و آن موضعیست که جناب رسول ص در اوایل نزول وحی
در آنجا مشغول عبادت بودند مناسب است که در آنمکان مشغول بمناجات باقاضی
الحاجات شود **چهارم** مشرف شدن بغاریست که در جبل ثور واقع است و آن غاریست
که حضرت رسول ص از ترس مشرکین در آن مخفی شدند و غیر این مواضع از مکانهای دیگر
چون مسجد ارقم و غیره که مقام را گنجایش بسط نیست **و از جمله** تکالیف حاج در مکه
معظمه ختم نمودن قرآن است و وارد شده که کسیکه ختم قرآن در مکه نماید نمیرد تا آنکه ببیند
جناب رسول خدا ص را و ببیند منزل خود را در بهشت و مناسب آنست که بنشیند
نزدیک خانه کعبه مابین رکن یمانی و حجر الاسود زیرا که وارد شده که هفتاد پیغمبر در آنجا
مدفون میباشند و در آنجا مشغول تلاوت شود یا مابین حجر الاسود و مقام حضرت ابراهیم
یا در حجر اسماعیل که مدفن آنحضرت و هاجر مادر او است و در روایت بزنطی در آخر سرائر است
که اسماعیل مادر خود را در حجر دفن کرد و نخواست که قبر او پامال شود لهذا این دیوار را در
دور او کشید و در آنجا قبر پیغمبران است یا در قرب مستجار هر یک از این مواضع که اختیار
نماید خوب است و اگر جمع مابین همه نماید شاید اکمل بوده باشد و همچنین نماز کردن در
این مواضع شریفه و وارد شده که نماز در مسجد الحرام مقابل هزار هزار نماز است که
در جای دیگر شود و معلوم است که نماز در این اماکن بخصوص در حطیم که افضل مکانهای
مسجد است چنانچه در خبر ثواب الاعمال است افضل است و همچنین ثواب ختم نمودن در
مسجد الحرام و مخصوصا در این امکنه شریفه از حالت نمازست و نسبت از جناب علی بن
الحسین ع وارد است که یک تسبیح در مکه افضل است از خراج عراقین که انفاق

شود که در رضای جناب رب العالمین و همچنین نگاه کردن بخانه کعبه و استلام ارکان و حجر
الاسود فضیلت بسیار دارد و چون معرفت این مواضع و ارکان مناسب است گوئیم مراد
از مقام ابراهیم آن سنگی است که حضرت ابراهیم بر آن ایستاده و بنای کعبه مینمود
و در بعض اخبار است که بر روی آن ایستاد و مردم را بامدن بخانه خدا ندا فرمود و بر آن سنگ
اثر قدم شریف آنحضرت میباشد و در عصر حضرت ابراهیم در جنب خانه بود و در ایام
جاهلیت آن سنگ را نقل نمودند بمکانی که حالا واقع است و در ایام رسالت جناب پیغمبر
آخر الزمان صلوات الله علیه و آله آن سنگ را نقل نمودند بمکان اصلی خود قرار دادند
و در آن مکان بود تا مجموع ایام رسالت جناب رسول خدا و مجموع ایام خلافت مرد اول
و در بعضی از زمان خلافت دومی تا آنکه دومی چنین صلاح دانست که رد شود بمکانیکه
در ایام جاهلیت بوده لهذا بامر او آن سنگ شریف را نقل کردند و در آنجا گذاردند که الحال
واقع است و حطیم ما بین حجر الاسود و در خانه کعبه است و مستجار آن موضعی است که مقابل
باب کعبه واقع است از طرف دیگر قریب برکن یمانی و رکن عراقی رکنی است که حجر الاسود
در آن منصوب است و بعد از آنکه گذشت از رکنی که متصل است باول حجر اسمعیل رکن
شامی است و بعد از آن که منتهی الیه حجر است رکن غربی است و از آنکه گذشت منتهی
میشود برکن چهارم که رکن یمانی است و افضل ارکان رکن عراقی و یمانی است و چون
تفاصیل این مقام از وظیفه این کتاب بیرون است بهمین قدر اکتفا مینمائیم **باب هفتم**
در بیان فضیلت و کیفیت زیارت حضرت ثامن الائمه امام الانس و الجن حضرت علی بن موسی
الرضا علیهم السلام است و در آن چند فصل است **فصل اول** در بیان
فضیلت زیارت آنحضرت است **بدانکه** احادیثی که در فضیلت زیارت آنحضرت
وارد شده زیاده از آن است که در این مختصر توان ذکر نمود و احادیث بسیار رسیده
که حضرت رسول ص و حضرت امیر المؤمنین و حضرت صادق و حضرت امام موسی و دیگر
اباء آنحضرت حتی خود آنحضرت خبر از شهادت او داده اند و اشاره بغربت و مظلومیت

فصل اول در فضیلت زیارت حضرت امام رضا ع





آنحضرت و ثواب زیارتش نموده اند و ما بجهة تبرک و تیمن بذکر چند حدیث اکتفا مینمائیم
شیخ صدوق علیه الرحمه در امالی و عیون روایت کرده بسند معتبر که رسول خدا ص فرمود
زود باشد که پاره از تن من در زمین خراسان مدفون گردد و هیچ مؤمنی زیارت
نکند او را مگر آنکه حقتعالی بهشت را از برای او واجب گرداند و بدن او را بر آتش جهنم حرام
کند و در کتاب عیون بسند معتبر از ابو الصلت هروی روایت کرده که گفت در خدمت
حضرت امام رضا ع بودم که جمعی از اهل قم بخدمت آنحضرت آمدند و سلام کردند پس ایشانرا
جواب سلام فرمود و نزدیک خود طلبید و فرمود مرحبا خوش آمدید شما شیعیان ما هستید
بحقیقت و راستی و خواهد آمد بر شما زمانیکه در آن زمان بزیارت تربت من بیائید بدانید
هر که مرا زیارت کند و با غسل باشد از گناهان بیرون آید مانند روزیکه از مادر متولد
شده باشد و نیز در عیون از جناب عبد العظیم حسنی روایت کرده که گفت شنیدم که حضرت
امام علی النقی علیه السلام فرمود که اهل قم و اهل آبه گناهانشان آمرزیده است بجهة زیارت
کردن ایشان جدم حضرت رضا را و فرمود آگاه باش هر که زیارت کند آنحضرت را و در راه
زیارت آنحضرت یک قطره باران از آسمان بر بدنش بچکد حقتعالی حرام کند جسد او را بر آتش
مؤلف گوید که ذکر اهل قم و اهل آبه را شاید بجهة تشیع ایشان است قدیما اما
اهل قم که معلوم است حال ایشان در تشیع و تصلب در تشیع و اما اهل آبه نیز چنان بوده
اند چنانکه از بعض علماء مفهوم میشود و در کتاب جمال الدین حال شیخ یوسف آبی تلمیذ محقق و شارح
نافع فرموده که اهل آبه در زمان علامه با حال شیعه بوده اند و در مذهب خود متصلب و متعصب
بوده اند و همیشه در آنجا بوده اهل علم و ادب بخلاف ساوه و لهذا بین اینها و قم همیشه منافرت
و عداوت مذهبی بوده و بهمین مطلب اشاره کرده قاضی ابو الطیب وقائلة ابغضت اهل آبه
وهم اعلام العلم والکتابة فقلت الیک عنی ان مثلی یعادی کل من عادی الصحابة و آبه
کاشی است و نیز گفته میشود از نواحی قم و ظاهر آن است و معروف است نیز که امالی و عیون
بسند معتبر منقول است که حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام فرمود که هر که زیارت کند

و بنابر این عمل او هفتاد حج مقبول بوده باشد راوی استبعاد کرد و گفت هفتاد حج مقبول
حضرت فرمود که بلی هفتاد هزار حج پس گفت هفتاد هزار حج فرمود که چه بسیار حجی باشد که مقبول
نباشد هر که آنحضرت را زیارت کند یا یکشب نزد آنحضرت بماند چنان باشد که خدا را در عرش
زیارت کرده باشد و چون روز قیامت شود بر عرش الهی چهار کس از پیشینیان و
چهار کس از پسینیان خواهند بود اما پیشینیان پس نوح و ابراهیم و موسی و عیسی علیهم
السلام اند و اما پسینیان پس محمد و علی و حسن و حسین صلوات الله علیهم اند پس ریسمانها
میکشند در پای عرش پس مینشینند با ما زیارت کنندگان قبرهای ائمه و بدرستیکه زیارت
کنندگان قبر فرزندم علی درجه ایشان از همه بلندتر و عطای ایشان از همه بیشتر خواهد
بود و بسند حسن از حضرت صادق ع منقولست که فرمود که فرزند زاده من شهید خواهد
شد در زمین خراسان در شهری که آنرا طوس گویند هر که او را در آنجا زیارت کند و حق
او را شناسد در روز قیامت دست او را بگیرم و داخل بهشت گردانم هر چند از اهل کبائر
باشد راوی گفت فدایت شوم شناختن حق او کدام است فرمود آن است که بداند او
امامی است که اطاعت او بر خلق واجب است و غریب و شهید است هر که زیارت کند
او را و عارف بحق او باشد عطا فرماید حقتعالی باو ثواب هفتاد شهید و در روایت دیگر
هفتاد هزار شهید از آنها که در پیش روی رسول خدا ص با حقیقت ایمان شهید شده باشند و
بسند معتبر از آنحضرت منقولست که فرمود والله که هیچکس از ما نیست مگر آنکه کشته و
شهید میشود پرسیدند که کی شما را خواهد کشت یا ابن رسول الله فرمود که بدترین خلق
خدا در زمان من مرا بزهر خواهد کشت و مرا دفن خواهد کرد در دور از یار و دیار در بلاد
غربت پس هر که مرا در آن غربت زیارت کند بنویسد حقتعالی از برای او ثواب صد هزار
شهید و صد هزار صدیق و صد هزار حج و عمره کننده و صد هزار جهاد کننده و
محشور شود در روز قیامت در زمره ما و در درجات عالیه بهشت رفیق ما باشد و بسند
صحیح از ابن ابی نصر منقولست که گفت خواندم نامه حضرت امام رضا علیه السلام را که نوشته







بود که برسانید بشیعیان من که زیارت من نزد خدا برابر است با هزار حج پس من این را نقل
بخدمت امام محمد تقی علیه السلام عرض کردم فرمود بلی والله هزار هزار حج هست از برای کسیکه
آنحضرت را زیارت کند و حق او را شناسد و بدو سند معتبر منقولست که حضرت امام رضا
علیه السلام فرمود هر که مرا زیارت کند با این دوری قبر من بیایم بنزد او در سه موطن روز قیامت
تا او را خلاصی بخشم از اهوال آنها در وقتیکه نامهای نیکوکاران بدست راست ایشان و نامهای
بدکاران بدست چپ ایشان پرواز کند و نزد صراط و نزد ترازوی اعمال و در یکی از روایات
است که آنحضرت فرمود سوگند میخورم بخدائی که محمد را گرامی داشت است به پیغمبری و برگزیده است
او را بر جمیع خلایق که هر که از شما شیعیان نزد قبر من دو رکعت نماز کند البته مستحق شود آمرزش
کامل را از خداوند عالمیان در روز قیامت و بسند حسن منقولست که جناب عبد العظیم
حسنی ع بحضرت امام محمد تقی ع عرض کرد که متحیر شده ام میان زیارت قبر پدرت در طوس پس چه
میفرمائی فرمود که در جای خود باش پس داخل خانه شد و بیرون آمد و آب بر رخسارهای مبارکش
بر رویش جاری بود پس فرمود زیارت کنندگان قبر امام حسین ع بسیارند و زیارت کنندگان
قبر پدرم کمند و در عیون اخبار الرضا و کامل الزیاره بسند معتبر منقولست که محمد بن سلیمان
از امام محمد تقی ع پرسید که شخصی حج واجب خود را کرده است بعنوان حج تمتع پس تمتع
رفت و زیارت کرد حضرت رسول ص را پس رفت بنجف و زیارت پدرت امیر المؤمنین ع کرد و حق
او را شناخت و میداند که او حجت خدا است بر خلق و او درگاه خدا است که از آن در
بخدا باید رسید پس سلام کرد بر آنحضرت پس رفت بکربلا و حضرت امام حسین علیه السلام را زیارت
کرد پس رفت ببغداد و حضرت امام موسی کاظم ع را زیارت کرد پس بشهر خود برگشت و در این
وقت خدا انعام کرد مالی باو و روزی کرده است که بحج میتواند رفت کدام بهتر است از برای او که برود
که حج واجب خود را کرده است که برگردد و باز حج کند یا برود بخراسان و بپدرت امام
رضا ع را زیارت کند فرمود که بلکه برود و بر پدرم سلام کند افضل است و باید که در ماه
رمضان باشد و در این زمان نکنید که بر ما و شما از خلیفه خوف تشنیع هست و نزد آنان ...

امام حسین علیه السلام و میان زیارت قبر پدر

علی بن مهزیار روایت کرده است که گفتم بخدمت حضرت جواد علیه السلام عرض کردم فدای تو شوم زیارت امام رضا افضل است یا زیارت ابی عبد الله علیه السلام فرمود زیارت پدرم افضل است بسبب آنکه حضرت ابی عبد الله را زیارت میکنند همه کس و پدرم را زیارت نمیکنند مگر خواص از شیعه علامه مجلسی ره در زاد المعاد فرموده که شاید مراد این باشد که چون فضیلت زیارت امام حسین مشهور گردیده است اکثر شیعه بزیارت آنحضرت رغبت میکنند و فضیلت زیارت امام رضا را کمتر شنیده اند و کمتر رغبت میکنند پس اهتمام خصوص این زیارت خواهد بود و بنابراین در هر عصری هر امام را که کمتر زیارت کنند زیارت او افضل خواهد بود و ممکن است که مراد این باشد که امام حسین را شیعه و سنی زیارت میکنند و آنحضرت را بغیر از شیعه زیارت نمیکنند با آنکه هر که زیارت آنحضرت میکند با اعتقاد بامامت آنحضرت مخصوص شیعیان است یعنی اثنی عشری زیرا که هر که اعتقاد بامامت آنحضرت دارد بهمه ائمه اعتقاد دارد بخلاف حضرت امام حسین که همه فرق شیعه اعتقاد بامامت آنحضرت دارند و نیز در تحفة الزائر فرموده و بسند معتبر ابن بابویه روایت کرده است که چون امام رضا بده سرخ رسید در وقتی که بنزد مامون لعین میرفت گفتند یا ابن رسول الله ظهر شده است نماز نمیکنید پس فرود آمد و آب طلبید گفتند که آب همراه نداریم پس بدست مبارک خود زمین را کاوید آنقدر آب جوشید که آنحضرت و هر که با آنحضرت بود وضو ساختند و اثرش تا امروز باقی است چون داخل سناباد شد پشت مبارک خود را گذاشت بکوهی که دیگها از آن میتراشند و فرمود که خداوندا نفع بخش باین کوه و برکت مده در هر چه در ظرفی گذارند که از این کوه تراشند و فرمود که از برای آنحضرت دیگها از سنگ تراشیدند و فرمود که طعام آنحضرت را نپزند مگر در آن دیگها پس از آن روز مردم دیگها و ظرفها از آن تراشیدند و برکت یافتند بدعای آنحضرت و اینگونه که در کتب معجزات مخصوص کتاب عیون اخبار الرضا علیه السلام تالیف شیخ صدوق علیه الرحمه کرامات و معجزات بسیار برای روضه مقدسه رضویه علی مشرفها السلام ذکر شده





که ایرادش در اینمقام مناسب نیست با آنکه در هر زمان آنقدر ظاهر میشود که محتاج بنقل وقایع گذشته نیست **فصل دوم** در بیان کیفیت زیارت حضرت امام رضا علیه آلاف التحیة والثنا است بدانکه از برای آنحضرت زیارات چند نقل شده و زیارت مشهور آن بزرگوار زیارتیست که در کتب معتبره مذکور است و محمد بن الحسن بن الولید که از مشایخ جناب صدوق است منسوب گردانیده اند و از مزار ابن قولویه معلوم میشود که از ائمه علیهم السلام مروی بوده باشد و کیفیت آن چنان است که فرموده اند که چون اراده نمائی زیارت کنی امام رضا را در طوس پس غسل کن پیش از آنکه از خانه بیرون روی و بگو در وقتی که غسل میکنی اللهم طهرنی وطهر لی قلبی واشرح لی صدری واجر علی لسانی مدحتك والثناء علیك فانه لا قوة الا بك اللهم اجعله لی طهورا وشفاء و میگوئی در وقت بیرون رفتن بسم الله وبالله والی الله والی ابن رسول الله حسبی الله توکلت علی الله اللهم الیك توجهت والیك قصدت وما عندك اردت پس چون بیرون روی بر در خانه خود بایست و بگو اللهم الیك وجهت وجهی وعلیك خلفت اهلی ومالی وما خولتنی وبك وثقت فلا تخیبنی یا من لا یخیب من اراده ولا یضیع من حفظه صل علی محمد وآل محمد واحفظنی بحفظك فانه لا یضیع من حفظت پس هرگاه رسیدی بسلامت انشاء الله پس هرگاه خواهی بزیارت بروی غسل بکن و بگو در وقتیکه غسل میکنی اللهم طهرنی وطهر لی قلبی واشرح لی صدری واجر علی لسانی مدحتك ومحبتك والثناء علیك فانه لا قوة الا بك وقد علمت ان قوة دینی التسلیم لامرك والاتباع لسنة نبیك والشهادة علی جمیع خلقك اللهم اجعله لی شفاء ونورا انك علی کل شیء قدیر پس بپوش پاکیزه ترین جامهای خود را و پا برهنه باش و با آرامی و وقار رو و دلت بیاد خدا باشد والله اکبر ولا اله الا الله وسبحان الله والحمد لله بگو و گامهای خود را کوتاه بردار و چون داخل روضه مقدسه شدی بگو بسم الله وبالله وعلی ملة رسول الله صلی الله علیه

قوام

وآله اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
وَاَشْهَدُ اَنَّ عَلِيّاً وَلِيُّ اللهِ پس برو بنزد ضريح و قبله را در پشت خود بكن و رو بروى
آنحضرت بايست و بگو اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَاَنَّهُ سَيِّدُ الْاَوَّلينَ وَالْاخِرينَ وَاَنَّهُ سَيِّدُ الْاَنْبِياءِ وَالْمُرْسَلينَ اَللّـهُمَّ
صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَسَيِّدِ خَلْقِكَ اَجْمَعينَ صَلوةً لا يَقْوى
عَلى اِحْصائِها غَيْرُكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى اَميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلِيِّ بْنِ اَبيطالِبٍ عَبْدِكَ وَاَخي
رَسُولِكَ الَّذِى انْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ وَجَعَلْتَهُ هادِياً لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَالدَّليلِ
عَلى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسالاتِكَ وَدَيّانِ الدّينِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلِ قَضائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ
وَالْمُهَيْمِنِ عَلى ذلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى فاطِمَةَ
بِنْتِ نَبِيِّكَ وَزَوْجَةِ وَلِيِّكَ وَاُمِّ السِّبْطَيْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبابِ
اَهْلِ الْجَنَّةِ الطُّهْرَةِ الطّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ التَّقِيَّةِ النَّقِيَّةِ الرَّضِيَّةِ الزَّكِيَّةِ سَيِّدَةِ
نِساءِ الْعالَمينَ وَاَهْلِ الْجَنَّةِ اَجْمَعينَ صَلوةً لا يَقْوى عَلى اِحْصائِها غَيْرُكَ اَللّـهُمَّ
صَلِّ عَلى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سِبْطَيْ نَبِيِّكَ وَسَيِّدَيْ شَبابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ الْقائِمَيْنِ فى
خَلْقِكَ وَالدَّليلَيْنِ عَلى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسالاتِكَ وَدَيّانَيِ الدّينِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلَيْ
قَضائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَبْدِكَ الْقائِمِ فى خَلْقِكَ وَالدَّليلِ
عَلى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسالاتِكَ وَدَيّانِ الدّينِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلِ قَضائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ
سَيِّدِ الْعابِدينَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَبْدِكَ وَخَليفَتِكَ فى اَرْضِكَ باقِرِ
عِلْمِ النَّبِيّينَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصّادِقِ عَبْدِكَ وَوَلِيِّ دينِكَ وَحُجَّتِكَ
عَلى خَلْقِكَ اَجْمَعينَ الصّادِقِ الْبارِّ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَبْدِكَ الصّالِحِ
وَلِسانِكَ فى خَلْقِكَ النّاطِقِ بِحُكْمِكَ وَالْحُجَّةِ عَلى بَرِيَّتِكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ
مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضى عَبْدِكَ وَوَلِيِّ دينِكَ الْقائِمِ بِعَدْلِكَ وَالدّاعى اِلى دينِكَ وَ
دينِ آبائِهِ الصّادِقينَ صَلوةً لا يَقْوى عَلى اِحْصائِها غَيْرُكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ





عَلِيٍّ عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ الْقائِمِ بِاَمْرِكَ وَالدّاعى اِلى سَبيلِكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ
عَبْدِكَ وَوَلِيِّ دينِكَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعامِلِ بِاَمْرِكَ الْقائِمِ فى خَلْقِكَ
وَحُجَّتِكَ الْمُؤَدّى عَنْ نَبِيِّكَ وَشاهِدِكَ عَلى خَلْقِكَ الْمَخْصُوصِ بِكَرامَتِكَ الدّاعى
اِلى طاعَتِكَ وَطاعَةِ رَسُولِكَ صَلَواتُكَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ اَللّـهُمَّ صَلِّ عَلى حُجَّتِكَ
وَوَلِيِّكَ الْقائِمِ فى خَلْقِكَ صَلوةً تامَّةً نامِيَةً باقِيَةً تُعَجِّلُ بِها فَرَجَهُ وَتَنْصُرُهُ بِها وَ
تَجْعَلُنا مَعَهُ فِى الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ اَللّـهُمَّ اِنّى اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ وَاُوالى وَلِيَّهُمْ وَاُعادى
عَدُوَّهُمْ فَارْزُقْنى بِهِمْ خَيْرَ الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ وَاصْرِفْ عَنّى بِهِمْ شَرَّ الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ وَاَهْوالَ
يَوْمِ الْقِيمَةِ پس مينشينى نزد سر آنحضرت و ميگوئى اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ اللهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا نُورَ اللهِ فى ظُلُماتِ الْاَرْضِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا
عَمُودَ الدّينِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ ادَمَ صَفْوَةِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ نُوحٍ
نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اِبْرهيمَ خَليلِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اِسْمعيلَ
ذَبيحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُوسى كَليمِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عيسى
رُوحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَحَبيبِ رَبِّ الْعالَمينَ
رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عَلِيِّ بْنِ اَبيطالِبٍ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ وَلِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا وارِثَ فاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اَبى مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ اَبى عَبْدِ اللهِ الْحُسَيْنِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
سَيِّدِ الْعابِدينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ باقِرِ عِلْمِ الْاَوَّلينَ وَالْاخِرينَ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصّادِقِ الْبارِّ الْاَمينِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا
وارِثَ اَبِى الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ الْكاظِمِ الْحَليمِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الشَّهيدُ السَّعيدُ
الْمَظْلُومُ الْمَقْتُولُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الصِّدّيقُ الْوَصِىُّ الْبارُّ التَّقِىُّ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ
اَقَمْتَ الصَّلوةَ وَاتَيْتَ الزَّكوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللهَ مُخْلِصاً
حَتّى اَتيكَ الْيَقينُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ اِنَّهُ حَميدٌ مَجيدٌ

لعن الله امة قتلتك ولعن الله امة ظلمتك لعن الله امة اسست اساس الظلم و
الجور والبدعة عليكم اهل البيت پس خود را بضریح بچسباند و میگوئی
اللهم اليك صمدت من ارضي وقطعت البلاد رجاء رحمتك فلا تخيبني ولا تردني
بغير قضاء حوائجي وارحم تقلبي على قبر ابن اخي رسولك صلواتك عليه واله
بابي انت وامي اتيتك زائرا وافدا عائذا مما جنيت على نفسي واحتطبت على
ظهري فكن لي شافعا الى الله تعالى يوم حاجتي وفقري وفاقتي فان لك عند الله
مقاما محمودا وانت عند الله وجيه پس دست راست بلند میکنی و دست چپ را بر
قبر میگشائی و میگوئی اللهم اني اتقرب اليك بحبهم وولايتهم اتولى اخرهم بما توليت
به اولهم وابرء من كل وليجة دونهم اللهم العن الذين بدلوا نعمتك واتهموا
نبيك وجحدوا باياتك وسخروا بامامك وحملوا الناس على اكتاف ال محمد اللهم
اني اتقرب اليك باللعنة عليهم والبرائة منهم في الدنيا والاخرة پس میگردی
بنزد پای انحضرت میروی و میگوئی صلى الله عليك يا ابا الحسن صلى الله على روحك
وبدنك صبرت وانت الصادق المصدق قتل الله من قتلك بالايدي والالسن
پس تضرع و مبالغه کن که در لعن کردن بر کشنده امیر المؤمنین و قاتلان حسن و حسین
علیهم السلام و قاتلان جمیع اهل بیت رسولخدا صلی الله علیه و آله پس از پشت سر برو و نزد سر انحضرت
دو رکعت نماز بکن در رکعت اول سورۀ یس و در رکعت دوم سورۀ الرحمن بخوان و
جهد کن در دعا و تضرع و بسیار دعا کن از برای خود و پدر و مادر خود و جمیع برادران
مؤمن خود و انچه خواهی نزد سر انحضرت بمان و باید که نمازهای خود را نزد قبر بجا بکنی
مؤلف گوید که این زیارت بهترین زیارات انحضرت است و شیخ محمد بن المشهدی در مزار
کبیر نیز این زیارت را نقل نموده بعد از آن گفته زیارت دیگر از برای انحضرت با طهارت
که غسل میکنی و میایستی در نزد قبر انحضرت و میگوئی السلام عليك يا ولي الله وابن
وليه السلام عليك يا حجة الله وابن حجته السلام عليك يا امام الهدى





والعروة الوثقى ورحمة الله وبركاته اشهد انك مضيت على ما مضى عليه اباؤك
الطاهرون عليهم السلام لم تؤثر عمى على هدى ولم تمل من حق الى باطل وانك قد
نصحت لله ولرسوله واديت الامانة فجزاك الله عن الاسلام واهله خير الجزاء اتيتك
بابي وامي زائرا عارفا بحقك مواليا لاوليائك معاديا لاعدائك فاشفع لي
عند ربك جل وعز **زیارت دیگر** زیارتی است که ابن قولویه در کامل الزیارة
از بعض ائمه علیهم السلام روایت کرده که فرمودند چون بنزد قبر امام رضا علیه السلام بروی
بگو اللهم صل على علي بن موسى الرضا المرتضى الامام التقي النقي وحجتك على
من فوق الارض ومن تحت الثرى الصديق الشهيد صلوة كثيرة تامة زاكية
متواصلة متواترة مترادفة كافضل ما صليت على احد من اوليائك **بدانکه**
علامه مجلسی ره در بحار از بعض مؤلفات قدماء اصحاب زیارتی نقل کرده که متوهم میشود
از حضرت جواد علیه السلام باشد و انهمان زیارتیست که بین مردم مشهور است بزیارت جواد
ولکن ظاهر انست که از امام علیه السلام مروی نباشد چنانچه سیاق عبارتش نیز بر این مطلب
شهادت میدهد لکن دعا بعد از نمازش را اگر کسی بعد از نماز زیارت انحضرت بخواند بسیار
خوب است چنانچه علامه مجلسی از شیخ مفید ره در تحفه استحباب آن دعا را بعد از نماز
زیارت با دعاء مذکور نقل نموده و اگر بنا بر اختصار نبود ان زیارت را با دعایش ذکر می
نمودیم لکن چون مشهور است و نسخش بسیار است کافیست ما را از ذکر **مؤلف گوید**
که علامه مجلسی ره در بحار زیارات چند ایراد فرموده و چون ثابت نبود که منقول از ائمه
اطهار علیهم السلام باشد ذکر انها را ترک کردیم و زیارات جامعه را در این روضه شریفه و
سایر روضات خواندن بسیار مناسب است و اگر کسی در نماز زیارت انحضرت و همچنین ائمه
دیگر نماز جعفر بخواند بسیار خوب است و اجر عظیم در آن خواهد نمود چنانچه
علامه مذکور در بحار نقل کرده از خط شیخ جلیل حسین بن عبد الصمد والد شیخ
بهائی رحمهم الله که شیخ ابو الطيب حسين بن احمد فقيه رازی ره ذکر نموده که هر کس

زیارت کنی آنحضرت امام رضا یا دیگری از ائمه را علیهم السلام پس در نزد آن امام بجای
آورد نماز جعفر را برای او نوشته شود بهر رکعتی ثواب کسیکه هزار حج و هزار عمره
بجا آورده باشد و هزار بنده در راه خدا آزاد کرده باشد و هزار مرتبه بجهاد ایستاده
باشد با پیغمبر مرسل و برای اوست بهر گامی که برمیدارد ثواب صد حج و صد عمره و صد بنده
آزاد کردن در راه خدا بجا آورده و نوشته شود برای او صد حسنه و محو شود از او صد سیئه و اما
کیفیت نماز جعفر پس در اعمال روز جمعه بیاید انشاء الله تعالی **و بدانکه** زیارت
آنحضرت در ایام و اوقات شریفه مختصه با آنحضرت فضیلت بسیار دارد خصوصاً در ماه مبارک
رجب که سابق در بعضی گذشت و مثل چند روز از ایام شهر رمضان که با آنحضرت اختصاص
دارد چون روز اول آنماه که روز بیعت با آنحضرت بیعت کردند یا روز ششم آن و سید ابن
طاوس ره در اقبال برای شکرانه این نعمت از برای روز ششم نمازی نقل کرده شاید انشاء الله
تعالی ذکره مقامش ذکر شود و روز وفات آنحضرت که روز آخر ماه صفر است بافضل قم آن یا بیست و
چهارم ماه رمضان و روز ولادت شریف آنحضرت که موافق مشهور یازدهم ماه ذیقعده است
روز یکه آنحضرت بخلافت الهی فائز گردید یعنی روز وفات پدر بزرگوارش حضرت امام موسی ع باشد
و گذشت در باب زیارت آنحضرت و غیر این روزها از ایام دیگر که با آنحضرت اختصاصی دارد و
چون خواستی وداع کنی آنحضرت را پس بگو آنچه را که در وداع حضرت رسول ص میگفتی
لا جعله الله آخر تسلیمی علیک و اگر خواستی بگو السلام علیک یا ولی الله و رحمة
الله و برکاته اللهم لا تجعله آخر العهد من زیارتی ابن نبیک و حجتک علی خلقک و
اجمعنی و ایاه فی جنتک واحشرنی معه و فی حزبه مع الشهداء والصالحین و حسن
اولئک رفیقا و استودعک الله و استرعیک و اقرء علیک السلام آمنا بالله و
بالرسول و بما جئت به و دللت علیه فاکتبنا مع الشاهدین و شیخ صدوق ره
و دیگران وداع طویلی از برای آنحضرت نقل کرده اند و چون بنا بر اختصار است در وداع
که شیخ کفعمی در بلد الامین ذکر نموده اکتفا نمودیم و بعد از این نیز وداع طویلی نقل کنیم که

در بیان وداع





در تمام روضات ائمه علیهم السلام خوانده شود **فصل سیم** در بیان زیارت چند نفر
از علمای کبار که در آستانه مشهد شریف مدفونند بدانکه در ارض اقدس خراسان جمعی از اعاظم
و مشایخ علماء مدفونند که یکه و وحید دهر بودند و سزاوار است که زائر بزیارت آنها مشرف
و بفیض زیارت و فاتحه بر سر قبر آنها نائل شود **مانند** شیخ عالم جلیل اعجوبه دهر و زینت
عصره علامة البشر و العقل الحادی عشر شیخنا البهائی محمد بن الحسین بن عبد الصمد الحارثی
العاملی قدس الله روحه الشریف که جلالت و نباهت شانش بر احدی مخفی نیست و علماء
رجال او را ستایش بلیغ نموده اند و سید علیخان مدنی شیرازی در سلافه او را از مجدد
مذهب در سنه هزار بعشر شمرده و گفته که نسبتش با سابقین از افاضل و اعیان مثل ملت
محمدیه است بالنسبه بسایر ملل و ادیان و بالجمله قبر شریفش واقع است در بقعه بزرگی
ما بین صحن نو و مسجد معروف بگوهرشاد و مردم را اعتقاد تمامی است بقبر آنجناب و
نذورات بسیار بخصوص شمع و چراغ بان بقعه شریفه برند و فقیر در ایام تشرفم بارض
اقدس مرقومه که از نزد قبر ایشان عبور میکردم چه روز و چه شب میدیدم که شمعهای بسیار
بر سر قبر افروخته است **و مانند** شیخ عالم جلیل و محدث و فقیه نبیل شیخ محمد بن
الحسن بن علی الحر العاملی المشغری صاحب کتاب وسائل الشیعه که مدار احادیث فقهیه است
و الحق این شیخ بزرگوار بتالیف این کتاب شریف منتی عظیم بر شیعه بخصوص بر اهل علم نهاده
و لهذا این سزاوار است از برای مردم سیما سلسله جلیله اهل علم که ادای بعض حقوق
او را نموده و روح پرفتوحش را بهدایا و تحف زیارت و سوره قرآنی و غیره یاد و شاد نمایند قبر
شریفش واقع است در صحن کهنه در یکی از ایوان حجرات آن که در حدود مدرسه معروفه بمدرسه
میرزا جعفر **و مانند** شیخ فقیه و محدث نبیل مولانا رضی الدین ابی نصر حسن بن
فضل الطبرسی مؤلف کتاب مکارم الاخلاق نجل امین الدین ابو علی فضل بن حسن صاحب
مجمع البیان و غیره وفاتش در سنه ... واقع شد جنازه شریفش را نقل کرده بارض اقدس
آوردند در موضع معروف بقتلگاه او را دفن نمودند رضوان الله علیه **و بدانکه**

در نزدیکی مشهد مقدس موضعی است با نزاهت و صفا معروف بخواجه ربیع بواسطهٔ
آنکه قبر ربیع بن خثیم در آنجا واقع است و از برای او بقعه و قبهٔ ایست و مردم بزیارت او بسیار
میروند و معروف باین اسم دو نفرند یکی ربیع بن خثیم بفتح خاء معجمه و تقدیم یاء ساکنه بر
ثاء مثلثه مفتوحه و او از اصحاب حضرت صادق ع میباشد چنانچه از باب طواف مریض کافی
ظاهر میشود و دیگری ربیع بن خُثَیم بضم خاء معجمه و تقدیم مثلثه مفتوحه است
بر یاء ساکنه و از تابعین و از اتباع ابن مسعود صحابی است و شیخ کشی و دیگران فرموده اند
که او یکی از آن هشت نفر زهاد ثمانیه و فیهم است و از کتاب مطالب السئول ظاهر میشود که او معروف
عمو همام بن عبادة بن خثیم معروف است که از حضرت امیر المؤمنین ع سؤال کرد که صفات
متقین را ذکر نماید و چون حضرت صفات متقین ذکر نمود صیحه زد و مرغ روحش پرید و
این ربیع دوم همان است که در خراسان مدفون است و کثیری او را مدح و ستایش نموده
اند بلکه بعضی گفته اند که او از جملهٔ اتقیاء و اتباع امیر المؤمنین ع است و از شیخ بهائی علیه
الرحمه نقل شده که در بعضی رسائل خود در جواب سؤال شاه عباس صفوی راضی از حال
این شخص فرموده بعرض میرساند که خواجه ربیع علیه الرحمه از اصحاب امیر المؤمنین علیه
السلام است و بسیار مقرب آنحضرت بود و در کشتن عثمان داخل شد و در وقتیکه با لشکر
اسلام بخراسان بجهاد کفار آمده بود اینجا فوت شد و از حضرت امام رضا علیه السلام منقول
است که فرمودند مارا از آمدن بخراسان فائدهٔ دیگر نرسید بغیر از زیارت خواجه ربیع انتهی
و قاضی نور الله شهید ره در مجالس در حال خواجه ربیع مذکور گفته که قبر شریفش در
کار دو خانه طوس نزدیک بمشهد مقدس واقع است و از ثقات اندیار شنیده شد
که در وقتی که امام علی بن موسی الرضا علیهما السلام با مامون عباسی در طوس میبودند
بزیارت خواجه ربیع توجه میفرمودند و کفاه هذا فضلا و شرفا انتهی و لکن عالم فاضل
خبیر و ماهر نحریر ابن رضا عن جناب آقا میرزا عبد الله اصفهانی قدس سره را اعتقادی
بر این شخص نیست و مدائح او را اعمال نظر قرار داده و در کتاب ریاض العلماء کلام را در باب





او بسط تمامی داده و چون مناسبت با این مقام ندارد لهذا از ذکر کلمات او طی کشح نمودیم
و با جمال بحو با فی بمانند و الله تعالی العالم **باب هشتم** در زیارات جامعه و ذکر بعضی
ادعیه که در هر یک از مشاهد شریفه بعد از زیارت خوانده میشود و زیارات معصومین
علیهم السلام در بلاد بعیده و ذکر وداعی که هر یک از ائمه علیهم السلام بآن وداع کرده
شوند و محتوی بر چند فصل است **فصل اول** در بیان زیارات جامعه که هر یک را
بآن زیارت میتوان نمود و آنها بسیار است و ما بذکر چند زیارت از آن اکتفا مینمائیم **زیارت**
**اول** شیخ جلیل رئیس المحدثین در کتاب من لا یحضره الفقیه و عیون اخبار الرضا ع
روایت نموده که از حضرت امام همام امام رضا علیه السلام سؤال نمودند در باب زیارت
قبر امام موسی ع فرمودند که نماز بگذارید در مسجدهائی که بر اطراف قبر آنحضرت است و مجزیست
در همهٔ مواضع یعنی در زیارت هر یک از ائمه علیهم السلام یا مطلق مزارهای شریفه مقدسه
مانند مراقد انبیاء و سایر اوصیاء علیهم السلام که در اوصاف مذکوره در متن زیارت
با ذوات مقدسهٔ ائمه علیهم السلام سهیم و شریکند هر چند که در درجات مختلف باشند
اینکه بگوئی السَّلامُ عَلی اَوْلِیاءِ اللهِ وَ اَصْفِیائِهِ السَّلامُ عَلی اُمَناءِ اللهِ وَ اَحِبّائِهِ السَّلامُ
عَلی اَنْصارِ اللهِ وَ خُلَفائِهِ السَّلامُ عَلی مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللهِ السَّلامُ عَلی مَساکِنِ ذِکْرِ اللهِ
السَّلامُ عَلی مُظْهِرِی اَمْرِ اللهِ وَ نَهْیِهِ السَّلامُ عَلَی الدُّعاةِ اِلَی اللهِ السَّلامُ عَلَی الْمُسْتَقِرّینَ
فی مَرْضاتِ اللهِ السَّلامُ عَلَی الْمُخْلِصینَ فی طاعَةِ اللهِ السَّلامُ عَلَی الْاَدِلّاءِ عَلَی اللهِ السَّلامُ
عَلَی الَّذینَ مَنْ والاهُمْ فَقَدْ والَی اللهَ وَ مَنْ عاداهُمْ فَقَدْ عادَی اللهَ وَ مَنْ عَرَفَهُمْ فَقَدْ
عَرَفَ اللهَ وَ مَنْ جَهِلَهُمْ فَقَدْ جَهِلَ اللهَ وَ مَنِ اعْتَصَمَ بِهِمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللهِ وَ مَنْ تَخَلّی مِنْهُمْ
فَقَدْ تَخَلّی مِنَ اللهِ اُشْهِدُ اللهَ اَنّی سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ مُؤْمِنٌ بِسِرِّکُمْ
وَ عَلانِیَتِکُمْ مُفَوِّضٌ فی ذلِکَ کُلِّهِ اِلَیْکُمْ لَعَنَ اللهُ عَدُوَّ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ وَ اَبْرَءُ
اِلَی اللهِ مِنْهُمْ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ و این زیارت در کتاب کافی و تهذیب و کامل الزیارة
نقل شده و در هر کتاب بعد از اتمام زیارت مذکور است که این یعنی اینکه ملائکه ذکر شد

مجزیست و در همه زیارتها و بسیار صلوات مفرستی بر محمد و آل محمد علیهم السلام و نام
همه یک یک را با نامهای ایشان و بیزاری میجوئی از دشمنان ایشان و اختیار مینمائی از همه
دعاها دعا که خواهی از برای خود و مؤمنین و مؤمنات **مؤلف گوید** که ظاهر است
که تتمه مذکوره جزء حدیث بوده باشد و بر تقدیر یکه عبارت بعضی از محدثین باشد
چون اعاظم مشایخ حدیث چنین فهمیده اند که در همه زیارتها کافی است چنانچه ظاهر
اول حدیث بر آن دلالت دارد و در باب زیارات جامعه نقل نموده اند و الفاظ زیارت
هم از صفات جامعه است که اختصاص بعضی ندارد بنا بر این خاطر از جامعه بودن این
زیارت جمع و خواندن آن در همه مشاهد حتی در مشاهد انبیا و اوصیا علیهم السلم
چنانچه جمعی از علما در مشهد جناب یونس ع نقل کرده اند مناسب است و در فصل
اعمال کوفه بان اشاره شد و در باب زیارت انبیا علیهم السلم نیز خواهد آمد و چون
در ذیل زیارت امام صلوات در همان بخصوص وارد شده است اگر این صلوات را معمول
بخوانند بعد از زیارت بسیار مناسب است و این صلوات در کتب عدیده با سنادش مذکور
است و چون طولی دارد اکتفا مینمائیم بانچه شیخ الطائفه قده در مصباح کبیر ذکر کرده
است فرموده چنانچه در تحفه مذکور است که این صلواتیست که بیرون داده بسوی ابو الحسن
ضرّاب اصفهانی در مکه و نسخه اش اینست بسم الله الرحمن الرحیم اللهم صل
علی محمد سید المرسلین و خاتم النبیین و حجة رب العالمین المنتجب فی المیثاق المصطفی
فی الظلال المطهر من کل آفة البریء من کل عیب المؤمل للنجاة المرتجی للشفاعة المفوض
الیه دین الله اللهم شرف بنیانه و عظم برهانه و افلج حجته و ارفع درجته و اضئ
نوره و بیض وجهه و اعطه الفضل و الفضیلة و المنزلة و الوسیلة و الدرجة الرفیعة
و ابعثه مقاما محمودا یغبطه به الاولون و الآخرون و صل علی امیر المؤمنین و وارث
المرسلین و قائد الغر المحجلین و سید الوصیین و حجة رب العالمین و صل علی الحسن بن
علی امام المؤمنین و وارث المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی الحسین بن علی





امام المؤمنین و وارث المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی علی بن الحسین امام
المؤمنین و وارث المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی محمد بن علی امام المؤمنین
و وارث المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی جعفر بن محمد امام المؤمنین و وارث
المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی موسی بن جعفر امام المؤمنین و وارث
المرسلین و حجة رب العالمین و صل علی علی بن موسی امام المؤمنین و وارث المرسلین
و حجة رب العالمین و صل علی محمد بن علی امام المؤمنین و وارث المرسلین و حجة

وصل علی علی بن محمد امام المؤمنین و وارث المرسلین و حجة رب العالمین صح

رب العالمین و صل علی الحسن بن علی امام المؤمنین و وارث المرسلین و حجة رب
العالمین و صل علی الحجة المنتظر الخلف القائم الهادی المهدی امام المؤمنین و وارث
المرسلین و حجة رب العالمین اللهم صل علی محمد و اهل بیته الائمة الهادین المهدیین
العلماء الصادقین الاوصیاء المرضیین دعائم دینک و ارکان توحیدک و تراجمة
وحیک و حججک علی خلقک و خلفائک فی ارضک فهم الذین اخترتهم لنفسک و
اصطفیتهم لعبادک و ارتضیتهم لدینک و خصصتهم بمعرفتک و جللتهم بکرامتک و
غشیتهم برحمتک و ربیتهم بنعمتک و غذیتهم بحکمتک و البستهم من نورک و رفعتهم
فی ملکوتک و حففتهم بملائکتک و شرفتهم بنبیک صلواتک علیه و آله اللهم صل
علی محمد و علیهم صلوة زاکیة نامیة کثیرة طیبة دائمة لا یحیط بها الا انت و لا یسعها
الا علمک و لا یحصیها احد غیرک اللهم و صل علی ولیک المحیی سنتک القائم بامرک
الداعی الیک الدلیل علیک و حجتک علی خلقک و خلیفتک فی ارضک و شاهدک
علی عبادک اللهم اعز نصره و مد فی عمره و زین الارض بطول بقائه اللهم اکفه بغی
الحاسدین و اعذه من شر الکائدین و ازجر عنه ارادة الظالمین و خلصه من ایدی
الجبارین اللهم اعطه فی نفسه و ذریته و شیعته و رعیته و خاصته و عامته و عدوه
و جمیع اهل الدنیا ما تقر به عینه و تسر به نفسه و بلغه افضل امله فی الدنیا و الآخرة
انک علی کل شیء قدیر اللهم جدد به ما محی من دینک و احی به ما بدل من کتابک و

اظهر به ما غیّر من حکمک حتّی یعود دینک به وعلی یدیه غضّاً جدیداً خالصاً مخلصاً
لا شکّ فیه ولا شبهة معه ولا باطل عنده ولا بدعة لدیه اللّهمّ نوّر بنوره کلّ ظلمة
وهدّ برکنه کلّ بدعة واهدم بعزّته کلّ ضلالة واقصم به کلّ جبّار واخمد بسیفه
کلّ نار واهلک بعدله جور کلّ جائر واجر حکمه علی کلّ حکم واذلّ بسلطانه کلّ
سلطان اللّهمّ اذلّ کلّ من ناواه واهلک کلّ من عاداه وامکر بمن مکره وکد من کاده
واستأصل من جحد حقّه واستهان بامره وسعی فی اطفاء نوره واراد اخماد ذکره
اللّهمّ صلّ علی محمّد المصطفی وعلیّ المرتضی وفاطمة الزّهراء والحسن الرّضا والحسین
المصفّی وجمیع الاوصیاء مصابیح الدّجی واعلام الهدی ومنار التّقی والعروة الوثقی
والحبل المتین والصّراط المستقیم وصلّ علی ولیّک وولاة عهدک والائمّة من
ولده ومدّ فی اعمارهم وزد فی آجالهم وبلّغهم اقصی آمالهم دیناً ودنیا وآخرة انّک
علی کلّ شیء قدیر. **زیارت دوّم** زیارتیست که شیخ جلیل نبیل شیخ ابراهیم کفعمی در
کتاب بلد الامین روایت کرده از امام علی النّقی علیه السّلم، بعد از ذکر صد تکبیر که آن بزرگوار
چنین زیارت کند السّلام علیکم یا اهل بیت النّبوّة وموضع الرّسالة ومختلف الملائکة
ومهبط الوحی وخزّان العلم ومنتهی الحلم ومعدن الرّحمة ومأوی السّکینة واصول
الکرم وقادة الامم واولیاء النّعم وعناصر الابرار ودعائم الجبّار وساسة العباد و
ارکان البلاد وابواب الایمان وامناء الرّحمن وسلالة النّبیّین وصفوة المرسلین
وآل یس وعترة رسول ربّ العالمین ورحمة الله وبرکاته السّلام علیکم ائمّة الهدی
ومصابیح الدّجی واعلام التّقی وکهوف الوری وبدور الدّنیا واعلام التّقی وذوی
النّهی واولی الحجی وذرّیّة الانبیاء والمثل الاعلی والدّعوة الحسنی وورثة الانبیاء
والحجّة علی من فی الارض والسّماء والآخرة والاولی ورحمة الله وبرکاته السّلام علی
محالّ معرفة الله ومشاکی نور الله ومساکن برکة الله ومعادن حکمة الله وخزنة علم
الله وحفظة سرّ الله وحملة کتاب الله وورثة رسول الله واوصیائه وذرّیّته صلّی الله





علیه وآله ورحمة الله وبرکاته السّلام علی الدّعاة الی الله والادلّاء علی مرضات الله و
المؤدّین عن الله والقائمین بحقّ الله والنّاطقین عن الله والمستقرّین فی امر الله والمخلصین
فی توحید الله والصّادعین بامر الله والتّائبین فی محبّة الله والمظهرین لامر الله ونهیه
وعباده المکرمین الّذین لا یسبقونه بالقول وهم بامره یعملون ورحمة الله وبرکاته
السّلام علی الائمّة الدّعاة والقادة الهداة والسّادة الولاة والذّادة الحماة واهل
الذّکر واولی الامر وبقیّة الله وحزبه وخیرته وعیبة علمه وحجّته وعینه وجنبه وصراطه
ونوره ورحمة الله وبرکاته اشهد ان لا اله الّا الله وحده لا شریک له کما شهد الله
لنفسه وشهدت له ملائکته واولوا العلم من خلقه لا اله الّا هو العزیز الحکیم
واشهد انّ محمّداً عبده المجتبی ورسوله المرتجی ونبیّه المصطفی وامینه المرتضی
ارسله بالهدی ودین الحقّ لیظهره علی الدّین کلّه ولو کره المشرکون فصدع صلّی الله
علیه وآله بامر ربّه وبلّغ ما حمّله ونصح لامّته وجاهد فی سبیل ربّه ودعا الیه
بالحکمة والموعظة الحسنة وصبر علی ما اصابه فی جنبه وعبد ربّه صادقاً حتّی اتاه الیقین
فصلّی الله علیه وآله واشهد انّ الدّین کما شرع والکتاب کما تلا والحلال کما احلّ والحرام
کما حرّم والفصل کما قضی والحقّ ما قال والرّشد ما امر وانّ الّذین کذّبوه وخالفوا علیه
وجحدوا حقّه وانکروا فضله واتّهموه وظلموا وصیّه وحلّوا عقده ونکثوا بیعته و
اعتدوا علیه وغصبوه خلافته ونبذوا امره فیه واسّسوا الجور والعدوان علی
اهل النّبیّ صلّی الله علیه وآله وقتلوهم وتولّوا غیرهم ذاقوا العذاب فی اسفل درک
من نار جهنّم لا یخفّف عنهم من عذابها وهم فیه مبلسون ملعونون متعبون ناکسوا
رؤسهم یعاینون النّدامة والخزی الطّویل مع الاذلّین الاشرار قد کبّوا علی وجوههم
فی النّار وانّ الّذین آمنوا به وصدّقوه ونصروه ووقّروه وعزّروه واتّبعوا النّور الّذی
انزل معه اولئک هم المفلحون فی جنّات النّعیم والفوز العظیم والثّواب المقیم الکریم
الغبطة والسّرور والفوز الکبیر فجزاه الله عنّا احسن الجزاء وخیر ما جزی نبیّاً عن

امنائه ورسولا عمن ارسل اليه وخصه بافضل قسم الفضائل وبلغه اعلى محل شرف
المكرمين من الدرجات العلى في اعلى عليين في جنات ونهر في مقعد صدق عند مليك
مقتدر واعطاه حتى يرضى وزاده بعد الرضا وجعله اقرب النبيين مجلسا وادناهم
اليه منزلا واعظمهم عنده جاها واعلاهم لديه كعبا واكثرهم اتباعا واوفر الخلق
نصيبا واجزلهم حظا في كل خير الله قاسمه بينهم ونصيبا واحسن اللهم مجازاته عن جميع
المؤمنين من الاولين والاخرين واشهد انكم الائمة الراشدون المهديون المعصومون
المكرمون المقربون الصادقون المصطفون المطيعون لله القوامون بامره العاملون
بارادته الفائزون بكرامته اصطفاكم بعلمه واصطنعكم لنفسه وارتضاكم لغيبه و
اختاركم لسره واجتباكم بقدرته واعزكم بهداه وخصكم ببرهانه وانتجبكم لنوره وايدكم
بروحه ورضيكم خلفاء في ارضه وجعلكم حججا على بريته وانصارا لدينه وحفظة لحكمته
وخزنة لعلمه ومستودعا لسره وتراجمة لوحيه واركانا لتوحيده وشهداء على خلقه
واسبابا اليه واعلاما لعباده ومنارا في بلاده وسبيلا الى جنته وادلاء على صراطه
عصمكم الله من الذنوب وبراكم من العيوب وائتمنكم على الغيوب وجنبكم الآفات ووقاكم
من السيئات وطهركم من الدنس والزيغ ونزهكم من الزلل والخطاء واذهب عنكم
الرجس وطهركم تطهيرا وامنكم من الفتن واسترعاكم الانام وعرفكم الاسباب و
اورثكم الكتاب واعطاكم المقاليد وسخر لكم ما خلق فعظمتم جلاله واكبرتم شانه و
هبتم عظمته ومجدتم كرمه وادمتم ذكره ووكدتم ميثاقه واحكمتم عقد عرى طاعته
ونصحتم له في السر والعلانية ودعوتم الى سبيله بالحكمة والموعظة الحسنة و
بذلتم انفسكم في مرضاته وصبرتم على ما اصابكم في جنبه وصدعتم بامره وتلوتم كتابه
وحذرتم باسه وذكرتم باياته واوفيتم بعهده واقمتم الصلوة واتيتم الزكوة وامرتم
بالمعروف ونهيتم عن المنكر وجادلتم بالتي هي احسن وجاهدتم في الله حق جهاده
حتى اعلنتم دعوته وقمعتم عدوه واظهرتم دينه وبينتم فرائضه واقمتم حدوده





وشرعتم احكامه وسننتم سنته وصرتم في ذلك منه الى الرضا وسلمتم له القضا
وصدقتم من رسله من مضى فالراغب عنكم مارق واللازم لكم لاحق والمقصر عنكم
زاهق والحق معكم وفيكم ومنكم واليكم وانتم اهله ومعدنه وميراث النبوة عندكم
واياب الخلق اليكم وحسابهم عليكم وفصل الخطاب عندكم وايات الله لديكم وعزائمه
فيكم ونوره معكم وبرهانه عندكم وامره نازل اليكم من والاكم فقد والى الله ومن
عاداكم فقد عادى الله ومن احبكم فقد احب الله ومن اعتصم بكم فقد اعتصم بالله انتم
يا موالي نعم الموالي لعبيدهم انتم السبيل الاعظم والصراط الاقوم وشهداء دار الفناء
وشفعاء دار البقاء والرحمة الموصولة والاية المخزونة والامانة المحفوظة والباب
المبتلى به الناس من اتاكم فقد نجى ومن لم ياتكم هلك ومن اباكم هوى الى الله تدعون
وعليه تدلون وبه تؤمنون وله تسلمون وبامره تعملون والى سبيله ترشدون وبقوله
تحكمون واليه تنيبون واياه تعظمون سعد والله بكم من والاكم وهلك من عاداكم
وخاب من جهلكم وضل من فارقكم وفاز من تمسك بكم وامن من لجا اليكم وسلم من
صدقكم وهدي من اعتصم بكم من اتبعكم فالجنة ماويه ومن خالفكم فالنار مثواه ومن
جحدكم كافر ومن حاربكم مشرك ومن رد عليكم ففي اسفل درك الجحيم اشهد ان هذا
سابق لكم فيما مضى وجار لكم فيما بقي وان انواركم واشباحكم وسناكم وظلالكم و
ارواحكم وطينتكم واحدة جلت وعظمت وبوركت وقدست وطابت وطهرت بعضها
من بعض لم تزالوا بعين الله وعنده في ملكوته انوارا تامرون وله تخافون واياه تسبحون
وبعرشه محدقون وبه حافون حتى من بكم علينا فجعلكم في بيوت اذن الله ان ترفع و
يذكر فيها اسمه تولى عز ذكره تطهيرها ورضي من خلقه بتعظيمها فرفعها على كل بيت
قدسه واعلاها على كل بيت طهره في السماء لا يوازيها خطر ولا يسمو الى سمائها
النظر ولا يقع على كنهها الفكر ولا يطمح الى ارضها البصر ولا يطاول سكانها البشر
يتمنى كل احد انه منكم ولا تتمنون انكم من غيركم اليكم انتهت المكارم والشرف ومنكم

استقرّ بها الانوار والعزّ والجاه والتّوحيد فما فوقكم احد الّا الله ولا اقرب اليه ولا
اخصّ لديه ولا اكرم عليه منكم انتم سكن البلاد ونور العباد وعليكم الاعتماد يوم
التّناد كلّما غاب منكم حجّة او افل منكم علم اطلع الله لخلقه من عقب الماضي خلفا
اماما ونورا وهاديا وبرهانا مبينا نيّرا داعيا عن داع وهاديا بعد هاد وخزنة و
حفظة لا يغيض لهم غور ولا ينقطع عنكم موادّه ولا يسلب منكم ارتجاء سببا
موصولا من الله اليكم ورحمة منه علينا يرشدنا اليه ويقرّبنا منه ويزلفنا
لديه وجعل صلواتنا عليكم وذكرنا لكم وما خصّنا به من ولايتكم وعرّفناه من
فضلكم طيبا لخلقنا وطهارة لانفسنا وتزكية لنا وكفّارة لذنوبنا فكنّا عنده
بكم مؤمنين مسلّمين وبفضلكم معترفين وبتصديقنا ايّاكم مشكورين و
بطاعتنا لكم مشهورين فبلغ الله بكم اشرف محلّ المكرّمين وافضل شرف المشرّفين
واعلى منازل المقرّبين وارفع درجات المرسلين حيث لا يلحقه لاحق ولا يفوقه
فائق ولا يسبقه سابق ولا يطمع في ادراكه طامع حتّى لا يبقى ملك مقرّب ولا
نبيّ مرسل ولا صدّيق ولا شهيد ولا عالم ولا جاهل ولا دنيّ ولا فاضل
ولا مؤمن صالح ولا فاجر طالح ولا جبّار عنيد ولا شيطان مريد ولا خلق فيما
بين ذلك شهيد الّا عرّفهم جلالة امركم وعظم خطركم وكبر شأنكم وتمام
نوركم وصدق مقالكم وثبات مقامكم وشرف محلّكم ومنزلتكم عنده وكرامتكم
عليه وخاصّتكم لديه وقرب منزلتكم منه بابي انتم وامّي ونفسي واهلي ومالي
واسرتي يا سادتي وائمّتي اشهد الله واشهدكم انّي بكم مؤمن وبما آمنتم به كافر
بعدوّكم وبما كفرتم به مستبصر بشأنكم عارف بضلالة من خالفكم موال
لكم ولاوليائكم مبغض لاعدائكم ومعاد لهم سلم لمن سالمكم وحرب لمن حاربكم
محقّق لما حقّقتم مبطل لما ابطلتم مطيع لكم عارف بحقّكم مقرّ بفضلكم محتمل
لعلمكم محتجب بذمّتكم معترف بكم مؤمن بايابكم مصدّق برجعتكم

منتظر



منتظر لامركم مرتقب لدولتكم آخذ بقولكم عامل بامركم مستجير بكم زائر لكم
عائذ بكم لائذ بقبوركم مستشفع الى الله عزّ وجلّ بكم متقرّب اليه بمحبّتكم ومقدّمكم
امام طلبتي ومسئلتي وحوائجي وارادتي ومتوسّل بكم اليه ومقدّمكم بين يدي
في كلّ احوالي واموري مؤمن بسرّكم وعلانيتكم وشاهدكم وغائبكم واوّلكم و
آخركم ومفوّض في ذلك كلّه الى الله عزّ وجلّ ثمّ اليكم ومسلّم فيه معكم وقلبي لقلبكم
سلم ورأيي لكم تبع ونصرتي لكم معدّة حتّى يحيي الله دينه بكم ويردّكم في ايّامه و
يظهركم لعدله ويمكّنكم في ارضه فمعكم معكم ان شاء الله لا مع غيركم آمنت
بكم وتولّيت آخركم بما تولّيت به اوّلكم وبرئت الى الله عزّ وجلّ من اعدائكم و
من الجبت والطّاغوت واوليائهم والشّياطين وحزبهم والظّالمين لكم و
الجاحدين لحقّكم والمارقين من دينكم ومن ولايتكم والغاصبين لارثكم والشّاكّين
فيكم والمنحرفين عنكم ومن كلّ وليجة دونكم وكلّ مطاع سواكم ومن الائمّة الّذين
يدعون الى النّار فثبّتني الله ابدا ما حييت على موالاتكم ومحبّتكم ودينكم و
وفّقني لطاعتكم ورزقني شفاعتكم وجعلني من خيار مواليكم التّابعين الى ما
دعوتم اليه وجعلني ممّن يقتصّ آثاركم ويسلك سبيلكم ويهتدي بهديكم و
يحشر في زمرتكم ويكرّ في رجعتكم ويملّك في دولتكم ويشرّف في عافيتكم ويمكّن في
ولايتكم ويتمكّن في ايّامكم وتقرّ عينه غدا برؤيتكم بابي انتم وامّي ونفسي واهلي و
مالي واسرتي من اراد الله بدأ بكم ومن وحّده قبل عنكم ومن قصده توجّه بكم
موالي لا احصي ثناءكم ولا ابلغ من المدح كنهكم ولا من الوصف قدركم
لانّكم نور الانوار وخيرة الاخيار وهداة الابرار وحجج الجبّار بكم فتح الله وبكم
ختم الله وبكم ينزّل الله الغيث والرّحمة وبكم يمسك السّماء ان تقع على الارض
الّا باذنه وبكم ينفّس الهمّ ويكشف الضّرّ وعندكم ما نزلت به رسله وهبطت
به ملائكته والى جدّكم بعث الرّوح الامين    واگر زيارت حضرت امير المؤمنين

باشد

باشد بجای الی جدکم بگو والی اخیک بعث الروح الامین پس بگو و بمفتاح منطقکم نطق کل لسان وبکم یسبح القدوس السبوح وبتسبیحکم جرت الالسن بالتسبیح والله بمنه آتاکم ما لم یؤت احداً من العالمین تطأطأ کل شریف لشرفکم وبخع کل متکبر لطاعتکم وخضع کل جبار لفضلکم وذل کل شیء لکم واشرقت الارض بنورکم وفاز الفائزون بولایتکم بکم یسلک الی الرضوان وعلی من جحد ولایتکم غضب الرحمن بابی انتم وامی ونفسی واهلی ومالی ذکرکم فی الذاکرین واسمائکم فی الاسماء واجسادکم فی الاجساد وارواحکم فی الارواح وانفسکم فی النفوس وآثارکم فی الآثار وقبورکم فی القبور فما احلی اسمائکم واکرم انفسکم واعظم شأنکم واجل خطرکم واوفی عهدکم واصدق وعدکم کلامکم نور وامرکم رشد ووصیتکم التقوی وفعلکم الخیر وعادتکم الاحسان وسجیتکم الکرم وشأنکم الحق وکلامکم الصدق وطبعکم الرفق وقولکم حکم وحتم ورأیکم علم وحلم وکرم وامرکم عزم وحزم ان ذکر الخیر کنتم اوله واخره واصله وفرعه ومعدنه ومأویه والیکم منتهاه بابی انتم وامی ونفسی واهلی ومالی کیف اصف حسن ثنائکم واحصی جمیل بلائکم بکم اخرجنا الله من الذل واطلق عنا رهائن الغل وفرج عنا غمرات الکروب وانقذنا من شفا جرف الهلکات ومن عذاب النار بابی انتم وامی ونفسی واهلی ومالی بموالاتکم علمنا الله معالم دیننا واصلح ما کان فسد من دنیانا وبموالاتکم تمت الکلمة وعظمت النعمة وکملت الملة وائتلفت الفرقة وبموالاتکم تقبل الاعمال ولکم الطاعة المفترضة والمودة الواجبة والدرجات الرفیعة والمکان المحمود والمقام المعلوم عند الله عز وجل والجاه العظیم والشأن الکبیر والشفاعة المقبولة ربنا آمنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاکتبنا مع الشاهدین ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب سبحان ربنا ان کان وعد ربنا لمفعولا







بعد از آن خود را بر ضریح بچسبان و بوس ضریح را و بگو یا ولی الله ان بینی وبین الله عز وجل ذنوباً کثیرة لا یأتی علیها الا رضی الله ورضاکم فبحق من ائتمنکم علی سره واسترعاکم امر خلقه وقرن طاعتکم بطاعته وموالاتکم بموالاته لما استوهبتم ذنوبی وکنتم شفعائی الی الله تعالی فانی لکم مطیع من اطاعکم فقد اطاع الله ومن عصاکم فقد عصی الله ومن احبکم فقد احب الله ومن ابغضکم فقد ابغض الله

بعد از آن هر دو دستها را بلند کن بسوی آسمان و بگو اللهم انی لو وجدت شفعاء اقرب الیک من محمد واهل بیته الاخیار الائمة الابرار علیه وعلیهم السلام لجعلتهم شفعائی الیک اللهم فبحقهم الذی اوجبت لهم علیک اسئلک ان تدخلنی فی جملة العارفین بهم وبحقهم وفی زمرة المرحومین بشفاعتهم انک ارحم الراحمین

**زیارت سیم** زیارتیست که علامهٔ مجلسی ره در تحفة الزائر اثر از زیارت هشتم جوامع قرار داده و فرموده که این زیارتیست که سید ابن طاوس ذکر ضمن ادعیهٔ عرفه روایت کرده از حضرت صادق علیه السلام و در هر وقت و هر موضع که باشد میتوان کرد خصوصاً در روز عرفه و زیارت این است السلام علیک یا رسول الله السلام علیک یا نبی الله السلام علیک یا خیرة الله من خلقه وباب علمه وامینه علی وحیه السلام علیک یا مولای یا امیر المؤمنین السلام علیک یا مولای انت حجة الله علی خلقه وباب علمه ووصی نبیه والخلیفة من بعده فی امته لعن الله امة غصبتک حقک وقعدت مقعدک وانا بریء منهم ومن شیعتهم الیک السلام علیک یا فاطمة البتول السلام علیک یا زین نساء العالمین السلام علیک یا بنت رسول رب العالمین صلی الله علیک وعلیه السلام السلام علیک یا ام الحسن والحسین لعن الله امة غصبتک حقک ومنعتک ما جعله الله لک حلالا انا بریء الیک منهم ومن شیعتهم السلام علیک یا مولای یا ابا محمد الحسن الزکی السلام

عليك يا مولاي لعن الله امة قتلتك وبايعت في امرك وشايعت انا برئ اليك
منهم ومن شيعتهم السلام عليك يا مولاي يا ابا عبد الله الحسين بن علي صلوات
الله عليك وعلى ابيك وجدك محمد صلى الله عليه وآله لعن الله امة استحلت
دمك ولعن الله امة قتلتك واستباحت حريمك ولعن الله اشياعهم ولعن
الله الممهدين لهم بالتمكين من قتالكم انا برئ الى الله واليك منهم السلام عليك
يا مولاي يا ابا محمد علي بن الحسين السلام عليك يا مولاي يا ابا جعفر محمد بن
علي السلام عليك يا مولاي يا ابا عبد الله جعفر بن محمد السلام عليك يا مولاي
يا ابا الحسن موسى بن جعفر السلام عليك يا مولاي يا ابا الحسن علي بن موسى
السلام عليك يا مولاي يا ابا جعفر محمد بن علي السلام عليك يا مولاي
يا ابا الحسن علي بن محمد السلام عليك يا مولاي يا ابا محمد الحسن بن علي
السلام عليك يا مولاي يا ابا القاسم محمد بن الحسن صاحب الزمان صلى الله
عليك وعلى عترتك الطاهرة الطيبة يا موالي كونوا شفعائي في حط وزري و
خطاياي آمنت بالله وبما انزل اليكم واتوالى آخركم بما اتوالى اولكم وبرئت من الجبت
والطاغوت واللات والعزى يا موالي انا سلم لمن سالمكم وحرب لمن حاربكم
وعدو لمن عاداكم وولي لمن والاكم الى يوم القيمة ولعن الله ظالميكم وغاصبيكم
ولعن الله اشياعهم واتباعهم واهل مذهبهم وابرء الى الله واليكم منهم

اتوالى آخركم [illegible]

**زيارت چهارم** زيارتيست كه سيد ابن طاوس و شيخ محمد بن المشهدي از ائمه عليهم
السلام روايت كرده اند با مقدماتي از دعا و نماز در وقت رفتن بسفر زيارت و ذكر غسل
زيارت و دعاي آن پس گفته اند پس چون نزديك شوي بباب مشهد يعني بدر روضه
مقدسه بگو الحمد لله الذي وفقني لقصد وليه وزيارة حجته واوردني
حرمه ولم يبخسني حظي من زيارة قبره والنزول بعقوة مغيبه وساحة تربته
الحمد لله الذي لم يسمني بحرمان ما املته ولا صرف عني ما رجوته ولا قطع

زيارت جامعه

عزمي عثاره





رجائي فيه وتوقعته بل البسني عافيته وافادني نعمته وآتاني كرامته پس
چون داخل روضه متبركه شوي بايست نزد ضريح و بگو السلام عليكم ائمة
المؤمنين وسادة المتقين وكبراء الصديقين وامراء الصالحين وقادة المحسنين
واعلام المهتدين وانوار العارفين وورثة الانبياء وصفوة الاوصياء و
شموس الاتقياء وبدور الخلفاء وعباد الرحمن وشركاء القرآن ومناهج
الايمان ومعادن الحقائق وشفعاء الخلائق ورحمة الله وبركاته اشهد انكم
ابواب الله ومفاتيح رحمته ومقاليد مغفرته وسحائب رضوانه ومصابيح جنانه
وحملة فرقانه وخزنة علمه وحفظة سره ومهبط وحيه وعندكم امانات
النبوة وودائع الرسالة انتم امناء الله واحباؤه وعباده واصفياؤه وانصار
توحيده واركان تمجيده ودعاته الى كتبه وحرسة خلائقه وحفظة ودائعه لا
يسبقكم ثناء الملائكة في الاخلاص والخشوع ولا يضادكم ذو ابتهال
وخضوع انى ولكم القلوب التي تولى الله رياضتها بالخوف والرجاء وجعلها
اوعية للشكر والثناء وآمنها من عوارض الغفلة وصفاها من شواغل الفترة
بل يتقرب اهل السماء بحبكم وبالبراءة من اعدائكم وتواتر البكاء على مصابكم
والاستغفار لشيعتكم ومحبيكم فانا اشهد الله خالقي واشهد ملائكته
وانبياءه واشهدكم يا موالي اني مؤمن بولايتكم معتقد لامامتكم مقر بخلافتكم
عارف بمنزلتكم مؤمن بعصمتكم خاضع لولايتكم متقرب الى الله بحبكم وبالبراءة
من اعدائكم عالم بان الله قد طهركم من الفواحش ما ظهر منها وما بطن ومن
كل ريبة ونجاسة ودنية ورجاسة ومنحكم راية الحق التي من تقدمها ضل و
من تأخر عنها زل وفرض طاعتكم على كل اسود وابيض واشهد انكم قد وفيتم
بعهد الله وذمته وبكل ما اشترط عليكم في كتابه ودعوتم الى سبيله وانفذتم
طاقتكم في مرضاته وحملتم الخلائق على منهاج النبوة ومسالك الرسالة وسرتم

[illegible]

موقن [illegible]

فيه بسيرة الانبياء ومذاهب الاوصياء فلم يطع لكم امر ولم تصغ اليكم اذن
فصلوات الله على ارواحكم واجسادكم پس خود را بضريح بچسبان وبگو بابي
انت وامي يا حجة الله لقد ارضعت بثدي الايمان وفطمت بنور الاسلام و
غذيت ببرد اليقين والبست حلل العصمة واصطفيت وورثت علم الكتاب
ولقنت فصل الخطاب واوضح بك معارف التنزيل وغوامض التأويل وسلمت
اليك راية الحق وكلفت هداية الخلق ونبذ اليك عهد الامامة والزمت
حفظ الشريعة واشهد يا مولاي انك وفيت بشرائط الوصية وقضيت
ما لزمك من فرض الطاعة ونهضت باعباء الامامة واحتذيت مثال
النبوة في الصبر والاجتهاد والنصيحة للعباد وكظم الغيظ والعفو عن الناس
وعزمت على العدل في البرية والنصفة في القضية ووكدت الحجج على الامة
بالدلائل الصادقة والشواهد الناطقة ودعوت الى الله بالحكمة البالغة
والموعظة الحسنة فمنعت من تقويم الزيغ وسد الثلم واصلاح الفاسد
وكسر المعاند واحياء السنن واماتة البدع حتى فارقت الدنيا وانت شهيد
ولقيت رسول الله صلى الله عليه واله وانت حميد صلوات الله عليك تترى
وترى پس رو بقبر بكن وبگو يا ساداتي يا آل رسول الله اني بكم اتقرب
الى الله جل وعلا بالخلاف على الذين غدروا بكم ونكثوا بيعتكم وجحدوا ولايتكم
وانكروا امامتكم وخلعوا ربقة طاعتكم وهجروا اسباب مودتكم وتقربوا الى
فراعنتهم بالبراءة منكم والاعراض عنكم ومنعوكم من اقامة الحدود واستيصال
الجحود وشعب الصدع ولم الشعث وسد الخلل وتثقيف الاود وامضاء
الاحكام وتهذيب الاسلام وقمع الاثام وارهجوا عليكم نقع الحروب والفتن
وانحوا عليكم سيوف الاحقاد وهتكوا منكم الستور وابتاعوا بخمسكم الخمور
وصرفوا صدقاتكم في المساكين الى المضحكين والساخرين وذلك بما طرقت لهم







اليه الفسقة الغواة والحسدة البغاة اهل النكث والغدر والخلاف والمكر
والقلوب المنتنة من قذر الشرك والاجساد المشحنة من درن الكفر الذين اضبوا
على النفاق واكبوا على علائق الشقاق فلما مضى المصطفى صلوات الله عليه واله
اختطفوا الغرة وانتهزوا الفرصة وانتهكوا الحرمة وغادروه على فراش الوفاة
واسرعوا لنقض البيعة ومخالفة المواثيق المؤكدة وخيانة الامانة المعروضة على
الجبال الراسية وابت ان تحملها وحملها الانسان الظلوم الجهول ذو الشقاق
والعزة بالاثام المولمة والانفة عن الانقياد لحميد العاقبة فحشر سفلة
الاعراب وبقايا الاحزاب الى دار النبوة والرسالة ومهبط الوحي والملائكة
ومستقر سلطان الولاية ومعدن الوصية والخلافة والامامة حتى نقضوا
عهد المصطفى في اخيه علم الهدى والمبين طريق النجاة من طرق الردى وجرحوا
كبد خير الورى في ظلم ابنته واضطهاد حبيبته واهتضام عزيزته بضعة لحمه
وفلذة كبده وخذلوا بعلها وصغروا قدره واستحلوا محارمه وقطعوا رحمه
وانكروا اخوته وهجروا مودته ونقضوا بيعته وجحدوا ولايته واطمعوا العبيد
في خلافته وقادوه الى بيعتهم مصلتة سيوفها مشرعة اسنتها وهو ساخط
القلب هائج الغضب شديد الصبر كاظم الغيظ يدعونه الى بيعتهم التي عم شومها
الاسلام وزرعت في قلوب اهلها الاثام وعنفت سلمانها وطردت مقدادها و
نفت جندبها وفتقت بطن عمارها وحرفت القرآن وبدلت الاحكام وغيرت
المقام واباحت الخمس للطلقاء وسلطت اولاد اللعناء على الفروج والدماء
وخلطت الحلال بالحرام واستخفت بالايمان والاسلام وهدمت الكعبة و
اغارت على دار الهجرة يوم الحرة وابرزت بنات المهاجرين والانصار للنكال
والسوءة والبستهن ثوب العار والفضيحة ورخصت لاهل الشبهة في قتل
اهل بيت الصفوة وابادة نسله واستيصال شأفته وسبي حرمه وقتل

طاعته

انصاره وكسر منبره وقلب فخره واخفاء دينه وقطع ذكره يا موالي فلو عاينكم
المصطفى وسهام الامة مغرقة في اكبادكم ورماحهم مشرعة في نحوركم وسيوفهم
مولغة في دمائكم يشفي ابناء العواهر غليل الفسق من ورعكم وغيظ الكفر من
ايمانكم وانتم بين صريع في المحراب قد فلق السيف هامته وشهيد فوق الجنازة قد
شبكت السهام اكفانه وقتيل بالعراء قد رفع فوق القناة راسه ومكبل
في السجن قد رضت بالحديد اعضاؤه ومسموم قد قطعت بجرع السم امعاؤه
وشملكم عباديد تفنيهم العبيد وابناء العبيد فهل المحن يا سادتي الا التي
لزمتكم والمصائب الا التي عمتكم والفجائع الا التي خصتكم والقوارع الا التي
طرقتكم صلوات الله عليكم وعلى ارواحكم واجسادكم ورحمة الله وبركاته
پس ببوس قبر را وبگو بابي وامي يا آل المصطفى انا لا نملك الا ان نطوف حول
مشاهدكم ونعزي فيها ارواحكم على هذه المصائب العظيمة الحالة بفنائكم والرزايا
الجليلة النازلة بساحتكم التي اثبتت في قلوب شيعتكم القروح واورثت اكبادهم
الجروح وزرعت في صدورهم الغصص ونحن نشهد الله انا قد شاركنا اولياءكم
وانصاركم المتقدمين في اراقة دماء الناكثين والقاسطين والمارقين وقتلة
ابي عبد الله سيد شباب اهل الجنة عليه السلام يوم كربلاء بالنيات والقلوب
والتاسف على فوت تلك المواقف التي حضروا لنصرتكم وعليكم والله ولينا
بابائكم منا السلام ورحمة الله وبركاته پس قبر را ميان خود وقبله قرار ده يعنى
بايست در پشت سر وبگو اللهم يا ذا القدرة التي صدر عنها العالم مكونا
مبروءا عليها مفطورا تحت ظل العظمة فنطقت شواهد صنعك فيه بانك
انت الله لا اله الا انت مكونه وبارئه وفاطره ابتدعته لا من شيء ولا على شيء ولا
في شبهه ولا لوحشة دخلت عليك اذ لا غيرك ولا حاجة بدت لك في تكوينه
ولا لاستعانة منك على ما تخلق بعده بل انشاته ليكون دليلا عليك

بانك



بانك بائن من الصنع فلا يطيق المنصف بعقله انكارك والموسوم بصحة المعرفة
جحودك اسألك بشرف الاخلاص في توحيدك وحرمة التعلق بكتابك واهل
بيت نبيك ان تصلي على آدم بديع فطرتك وبكر حجتك ولسان قدرتك و
الخليفة في بسيطتك وعلى محمد الخالص من صفوتك والفاحص عن معرفتك
والغائص المامون على مكنون سريرتك بما اوليته من نعمتك بمعونتك
وعلى من بينهما من النبيين والمكرمين والاوصياء والصديقين وان
تهبني لامامي هذا پس بپهلوى راست خود بر ضريح بگذار وبگو اللهم بحق
هذا السيد من طاعتك وبمنزلته عندك لا تمتني فجاة ولا تحرمني توبة و
ارزقني الورع عن محارمك دينا ودنيا واشغلني بالآخرة عن طلب الاولى
ووفقني لما تحب وترضى وجنبني اتباع الهوى والاغترار بالاباطيل و
المنى اللهم اجعل السداد في قولي والصواب في فعلي والصدق والوفاء في
ضماني ووعدي والحفظ والايناس مقرونين بعهدي وعقدي والبر و
الاحسان من شاني وخلقي واجعل السلامة لي شاملة والعافية بي محيطة
ملتفة ولطيف صنعك وعونك مصروفا الي وحسن توفيقك ويسرك
موفورا علي واحيني يا رب سعيدا وتوفني شهيدا وطهرني للموت وما بعده
اللهم واجعل الصحة والنور في سمعي وبصري والجدة والخير في طرقي والهدى و
البصيرة في ديني ومذهبي والميزان ابدا نصب عيني والذكر والموعظة شعاري
ودثاري والفكرة والعبرة انسي وعمادي ومكن اليقين في قلبي واجعله اوثق
الاشياء في نفسي واغلبه على رايي وعزمي واجعل الارشاد في عملي والتسليم
لامرك مهادي وسندي والرضا بقضائك وقدرك اقصى عزمي ونهايتي وابعد
همي وغايتي حتى لا اتقي احدا من خلقك بديني ولا اطلب به غير آخرتي ولا
استدعي منه اطرائي ومدحي واجعل خير العواقب عاقبتي وخير المصائر

مصيري

مَصِیری وَاَنعَمَ العَیشِ عَیشی وَاَفضَلَ الهُدی هُدایَ وَاَوفَرَ الحُظُوظِ حَظّی وَ اَجزَلَ الاَقسامِ قِسمی وَنَصیبی وَکُن لی یا رَبِّ مِن کُلِّ سُوءٍ وَلِیّاً وَاِلی کُلِّ خَیرٍ دَلیلاً وَقائِداً وَمِن کُلِّ باغٍ وَحَسُودٍ ظَهیراً وَمانِعاً اَللّٰهُمَّ بِکَ اعتِدادی وَعِصمَتی وَثِقَتی وَتَوفیقی وَحَولی وَقُوَّتی وَلَکَ مَحیایَ وَمَماتی وَفی قَبضَتِکَ سُکُونی وَحَرَکَتی وَاِنَّ بِعُروَتِکَ الوُثقی استِمساکی وَوُصلَتی وَعَلَیکَ فِی الاُمُورِ کُلِّها اعتِمادی وَتَوَکُّلی وَمِن عَذابِ جَهَنَّمَ وَمَسِّ سَقَرَ نَجاتی وَخَلاصی وَفی دارِ اَمنِکَ وَکَرامَتِکَ مَثوایَ وَمُنقَلَبی وَعَلی اَیدی سادَتی وَمَوالِیَّ آلِ المُصطَفی فَوزی وَفَرَجی اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغفِر لِلمُؤمِنینَ وَالمُؤمِناتِ وَالمُسلِمینَ وَالمُسلِماتِ وَاغفِر لی وَلِوالِدَیَّ وَما وَلَدا وَاَهلِ بَیتی وَجیرانی وَلِکُلِّ مَن قَلَّدَنی یَداً مِنَ المُؤمِنینَ وَالمُؤمِناتِ اِنَّکَ ذُو فَضلٍ عَظیمٍ وَالسَّلامُ عَلَیکَ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ پس سید ابن طاوس ره دعائی ذکر نموده و فرموده که این دعا را بعد از زیارت هر یک از ائمه بخوانند و چون دعاء مختص باین زیارت نیست بلکه عقب هر زیارتی خوانده میشود لهذا ما در فصل آینده بعد از چند سطر دیگر بیان نمائیم انشاء الله **وبدانکه** زیارات جامعه بسیار است ما بهمین قدر قناعت می نمائیم و یکی از زیارات جامعه زیارت معروفه بامین الله است که ما آنرا از زیارت دوم قرار دادیم در باب زیارت مطلقهٔ امیر المؤمنین ع و یکی دیگر از زیارات جامعه زیارت رجبیه است که ما انشاء الله در باب یازدهم در عمل ماه رجب ذکر خواهیم نمود پس آنچه در این رساله از زیارات جامعه ذکر شده شش زیارت است **بدانکه** عالم جلیل شیخ شرف الدین نجفی تلمیذ محقق ثانی رحمهما الله در کتاب شریف تأویل الآیات الباهرة در سورهٔ مبارکهٔ نحل در ذیل آیهٔ شریفه و اوحی ربک الی النحل این زیارت را از مزاری که در خزانهٔ عامرهٔ غرویه دیده بود نقل کرده و شیخ مرحوم ثقة الاسلام نوری طاب ثراه این زیارت را در زیارات جامعه مستدرک از مزار





بحار و در تحیة الزائر نقل نموده و لفظ زیارت این است اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِئَةِ الهاشِمِیَّةِ وَالمِشکوٰةِ الباهِرَةِ النَّبَوِیَّةِ وَالدَّوحَةِ المُبارَکَةِ الاَحمَدِیَّةِ وَالشَّجَرَةِ المَیمُونَةِ الرَّضِیَّةِ الَّتی تَنبُعُ بِالنُّبُوَّةِ وَتَفَرَّعَ بِالرِّسالَةِ وَتُثمِرُ بِالاِمامَةِ وَتُغَذّی یَنابیعَ الحِکمَةِ وَتُسقی مِن مُصَفَّی العَسَلِ وَالماءِ العَذبِ الغَدَقِ الَّذی فیهِ حَیوٰةُ القُلُوبِ وَنُورُ الاَبصارِ المُوحی اِلَیهِ بِاَکلِ الثَّمَراتِ وَاتِّخاذِ البُیُوتِ مِنَ الجِبالِ وَالشَّجَرِ وَمِمّا یَعرِشُونَ لِتَسلُکَ سُبُلَ رَبِّهِ الَّتی مَن رامَ غَیرَها ضَلَّ وَمَن سَلَکَ سِواها هَلَکَ یَخرُجُ مِن بُطُونِها شَرابٌ مُختَلِفٌ اَلوانُهُ فیهِ شِفاءٌ لِلنّاسِ المُستَمِعِ الواعی القابِلِ الدّاعی وحقیر نیز در بعض مجامیع معتبره دیدم که نوشته بود بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمٰنِ الرَّحیمِ این زیارتیست مختصره که زیارت کرده میشود بان هر یک از ائمهٔ اثنی عشر علیهم السلام و جاری شده بر زبان این فقیر بهاء الدین عاملی و نامیدم آنرا باثنی عشریه بجهة آنکه هر فقرهٔ از آن بدون حرف عطف دوازده حرف است و زیارت این است سَلامُ اللّٰهِ عَلَیکُم اَهلَ بَیتِ العِصمَةِ وَمَفاتیحَ الرَّحمَةِ وَالاَوصِیاءَ بِالحَقِّ وَالهادینَ لِلخَلقِ سَلامُ اللّٰهِ عَلَیکُم مَعالِمَ دینِ اللّٰهِ وَمَظاهِرَ حُکمِ اللّٰهِ وَمَهابِطَ وَحیِ اللّٰهِ وَحَمَلَةَ کِتابِ اللّٰهِ وَاَوصِیاءَ رَسُولِ اللّٰهِ سَلامُ اللّٰهِ عَلَیکُم اَعلامَ الهِدایَةِ وَاَقطابَ الوِلایَةِ وَاَنوارَ المَلَکُوتِ وَاَسرارَ اللّاهُوتِ وَیَنابیعَ العُلُومِ عَنِ الحَیِّ القَیُّومِ سَلامُ اللّٰهِ عَلَیکُم مَصابیحَ الظَّلامِ وَساداتِ الاِسلامِ وَهُداةَ دارِ السَّلامِ وَ اَئِمَّةَ کُلِّ الاَنامِ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ **فصل دوم** در بیان بعضی از ادعیهٔ شریفه که در هر یک از مشاهد مشرفه بعد از زیارت خوانده میشود بدانکه دعاهائی که بعد از زیارات ائمه ع خوانده شود بسیار است و احسن آنها بحسب مضامین و اعتبار دعاهائی است که در اینجا ذکر میشود سزاوار است که زائرین غنیمت دانسته و در خواندن آنها مسامحه نکنند **از جمله** دعائی است که شیخ مفید ره آنرا

ایراد فرموده و سید ابن طاوس بعد از زیارت جامعهٔ سابقه ذکر نموده و فرموده
اند که این دعا را بعد از زیارت هر یک از ائمه علیهم السلام بخوانند اللّٰهُمَّ اِنّی
زُرْتُ هٰذَا الْاِمامَ مُقِرّاً بِاِمامَتِهِ مُعْتَقِداً لِفَرْضِ طاعَتِهِ فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبی
وَعُیُوبی وَمُوبِقاتِ آثامی وَکَثْرَةِ سَیِّئاتی وَخَطایایَ وَما تَعْرِفُهُ مِنّی مُسْتَجیراً
بِعَفْوِکَ مُسْتَعیذاً بِحِلْمِکَ راجِیاً رَحْمَتَکَ لاجِئاً اِلیٰ رُکْنِکَ عائِذاً بِرَأْفَتِکَ
مُسْتَشْفِعاً بِوَلِیِّکَ وَابْنِ اَوْلِیائِکَ وَصَفِیِّکَ وَابْنِ اَصْفِیائِکَ وَاَمینِکَ وَ
ابْنِ اُمَنائِکَ وَخَلیفَتِکَ وَابْنِ خُلَفائِکَ الَّذینَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسیلَةَ اِلیٰ رَحْمَتِکَ
وَرِضْوانِکَ وَالذَّریعَةَ اِلیٰ رَأْفَتِکَ وَغُفْرانِکَ اَللّٰهُمَّ وَاَوَّلُ حاجَتی اِلَیْکَ اَنْ
تَغْفِرَ لی ما سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی عَلیٰ کَثْرَتِها وَاَنْ تَعْصِمَنی فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری وَتُطَهِّرَ
دینی مِمّا یُدَنِّسُهُ وَیَشینُهُ وَیُزْری بِهِ وَتَحْمِیَهُ مِنَ الرَّیْبِ وَالشَّکِّ وَالْفَسادِ
وَالشِّرْکِ وَتُثَبِّتَنی عَلیٰ طاعَتِکَ وَطاعَةِ رَسُولِکَ وَذُرِّیَّتِهِ النُّجَباءِ السُّعَداءِ
صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَتُکَ وَسَلامُکَ وَبَرَکاتُکَ وَتُحْیِیَنی ما اَحْیَیْتَنی عَلیٰ
طاعَتِهِمْ وَاَنْ لا تَمْحُوَ مِنْ قَلْبی مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ وَبُغْضَ اَعْدائِهِمْ وَمُرافَقَةَ اَوْلِیائِهِمْ
وَبِرَّهُمْ وَاَسْئَلُکَ یا رَبِّ اَنْ تَقَبَّلَ ذٰلِکَ مِنّی وَتُحَبِّبَ اِلَیَّ عِبادَتَکَ وَالْمُواظَبَةَ
عَلَیْها وَتُنَشِّطَنی لَها وَتُبَغِّضَ اِلَیَّ مَعاصِیَکَ وَمَحارِمَکَ وَتَدْفَعَنی عَنْها وَتُجَنِّبَنِی
التَّقْصیرَ فی صَلَواتی وَالْاِسْتِهانَةَ بِها وَالتَّراخِیَ عَنْها وَتُوَفِّقَنی لِتَأْدِیَتِها وَ
الْقِیامِ بِحَقِّها کَما فَرَضْتَ وَاَمَرْتَ بِهِ عَلیٰ سُنَّةِ رَسُولِکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ
وَرَحْمَتُکَ وَبَرَکاتُکَ خُضُوعاً وَخُشُوعاً وَتَشْرَحَ صَدْری لِاِیتاءِ الزَّکٰوةِ
وَاِعْطاءِ الصَّدَقاتِ وَبَذْلِ الْمَعْرُوفِ وَالْاِحْسانِ اِلیٰ شیعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِمُ
السَّلامُ وَمُواساتِهِمْ وَلا تَتَوَفّانی اِلّا بَعْدَ اَنْ تَرْزُقَنی حَجَّ بَیْتِکَ الْحَرامِ وَزِیارَةَ
قَبْرِ رَسُولِکَ وَقُبُورِ الْاَئِمَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ وَاَسْئَلُکَ یا رَبِّ تَوْبَةً نَصُوحاً
تَرْضاها وَنِیَّةً خالِصَةً تَحْمَدُها وَعَمَلاً صالِحاً تَقْبَلُهُ وَاَنْ تَغْفِرَ لی وَتَرْحَمَنی اِذا

وتحببني الى المتقين على طاعتهم





تَوَفَّیْتَنی وَتُهَوِّنَ عَلَیَّ سَکَراتِ الْمَوْتِ وَتَحْشُرَنی فی زُمْرَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلَواتُ اللهِ عَلَیْهِ
وَعَلَیْهِمْ وَتُدْخِلَنِی الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِکَ وَتَجْعَلَ دَمْعی غَزیراً فی طاعَتِکَ وَعَبْرَتی جارِیَةً
فیما یُقَرِّبُنی مِنْکَ وَقَلْبی عَطُوفاً عَلیٰ اَوْلِیائِکَ وَتَصُونَنی فی هٰذِهِ الدُّنْیا مِنَ الْعاهاتِ
وَالْآفاتِ وَالْاَمْراضِ الشَّدیدَةِ وَالْاَسْقامِ الْمُزْمِنَةِ وَجَمیعِ اَنْواعِ الْبَلاءِ وَالْحَوادِثِ
وَتَصْرِفَ قَلْبی عَنِ الْحَرامِ وَتُبَغِّضَ اِلَیَّ مَعاصِیَکَ وَتُحَبِّبَ اِلَیَّ
الْحَلالَ وَتَفْتَحَ لی اَبْوابَهُ وَتُثَبِّتَ نِیَّتی وَفِعْلی عَلَیْهِ وَتَمُدَّ فی عُمْری وَتُغْلِقَ اَبْوابَ
الْمِحَنِ عَنّی وَلا تَسْلُبَنی ما مَنَنْتَ بِهِ عَلَیَّ وَلا تَسْتَرِدَّ شَیْئاً مِمّا اَحْسَنْتَ بِهِ اِلَیَّ
وَلا تَنْزِعَ مِنِّی النِّعَمَ الَّتی اَنْعَمْتَ بِها عَلَیَّ وَتَزیدَ فیما خَوَّلْتَنی وَتُضاعِفَهُ اَضْعافاً
مُضاعَفَةً وَتَرْزُقَنی مالاً کَثیراً واسِعاً سائِغاً هَنیئاً نامِیاً وافِیاً وَعِزّاً باقِیاً
کافِیاً وَجاهاً عَریضاً مَنیعاً وَنِعْمَةً سابِغَةً عامَّةً تُغْنِیَنی بِذٰلِکَ عَنِ الْمَطالِبِ
الْمُنَکَّدَةِ وَالْمَوارِدِ الصَّعْبَةِ وَتُخَلِّصَنی مِنْها مُعافاً فی دینی وَنَفْسی وَوَلَدی
وَما اَعْطَیْتَنی وَمَنَحْتَنی وَتَحْفَظَ عَلَیَّ مالی وَجَمیعَ ما خَوَّلْتَنی وَتَقْبِضَ عَنّی اَیْدِیَ
الْجَبابِرَةِ وَتَرُدَّنی اِلیٰ وَطَنی وَتُبَلِّغَنی نِهایَةَ اَمَلی فی دُنْیایَ وَآخِرَتی وَتَجْعَلَ
عاقِبَةَ اَمْری مَحْمُودَةً حَسَنَةً سَلیمَةً وَتَجْعَلَنی رَحیبَ الصَّدْرِ واسِعَ الْحالِ
حَسَنَ الْخُلْقِ بَعیداً مِنَ الْبُخْلِ وَالْمَنْعِ وَالنِّفاقِ وَالْکِذْبِ وَالْبَهْتِ وَقَوْلِ الزُّورِ
وَتُرَسِّخَ فی قَلْبی مَحَبَّةَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَشیعَتِهِمْ وَتَحْرُسَنی یا رَبِّ فی نَفْسی وَاَهْلی
وَمالی وَوَلَدی وَاَهْلِ حُزانَتی وَاِخْوانی وَاَهْلِ مَوَدَّتی وَذُرِّیَّتی بِرَحْمَتِکَ وَجُودِکَ
اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ حاجاتی عِنْدَکَ وَقَدِ اسْتَکْثَرْتُها لِلُؤْمی وَشُحّی وَهِیَ عِنْدَکَ صَغیرَةٌ حَقیرَةٌ
وَعَلَیْکَ سَهْلَةٌ یَسیرَةٌ فَاَسْئَلُکَ بِجاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ عِنْدَکَ
وَبِحَقِّهِمْ عَلَیْکَ وَبِما اَوْجَبْتَ لَهُمْ وَبِسائِرِ اَنْبِیائِکَ وَرُسُلِکَ وَاَصْفِیائِکَ
وَاَوْلِیائِکَ الْمُخْلَصینَ مِنْ عِبادِکَ وَبِاسْمِکَ الْاَعْظَمِ الْاَعْظَمِ لَمّا قَضَیْتَها کُلَّها
وَاَسْعَفْتَنی بِها وَلَمْ تُخَیِّبْ اَمَلی وَرَجائی اَللّٰهُمَّ وَشَفِّعْ صاحِبَ هٰذَا الْقَبْرِ فِیَّ یا سَیِّدی

يا وليّ الله يا امين الله انّي اسئلك ان تشفع لي الى الله عزّ وجلّ في هذه الحاجات كلّها
بحقّ آبائك الطاهرين وبحقّ اولادك المنتجبين فانّ لك عند الله تقدّست
اسماؤه المنزلة الشريفة والمرتبة الجليلة والجاه العريض والشفاعة المقبولة
اللّهمّ لو عرفت من هو اوجه عندك من هذا الامام ومن آبائه وابنائه الطاهرين
عليهم السلام والصلوة لجعلتهم شفعائي وقدّمتهم امام حاجتي وطلباتي هذه
فاسمع منّي واستجب لي وافعل بي ما انت اهله يا ارحم الراحمين اللّهمّ وما قصرت
عنه مسئلتي وعجزت عنه قوّتي ولم تبلغه فطنتي من صالح ديني ودنياي و
آخرتي فامنن به عليّ واحفظني واحرسني وهب لي واغفر لي ومن ارادني بسوء
او مكروه من شيطان مريد او سلطان عنيد او جبّار شديد او مخالف في دين
او منازع في دنيا او حاسد عليّ نعمة او ظالم او باغ فاقبض عنّي يده واصرف عنّي
كيده واشغله عنّي بنفسه واكفني شرّه وشرّ اتباعه وشياطينه واجرني من كلّ
ما يضرّني ويجحف بي واعطني جميع الخير كلّه ممّا اعلم اللّهمّ صلّ على محمّد وآل محمّد
واغفر لي ولوالديّ ولاخواني واخواتي واعمامي وعمّاتي واخوالي وخالاتي واجدادي
وجدّاتي واولادهم وذراريهم وازواجي وذرّياتي واقربائي واصدقائي وجيراني
واخواني فيك من اهل الشرق والغرب ولجميع اهل مودّتي من المؤمنين والمؤمنات
الاحياء منهم والاموات ولجميع من علّمني خيرا او تعلّم منّي علما اللّهمّ اشركهم
في صالح دعائي وزيارتي لمشهد حجّتك ووليّك واشركني في صالح ادعيتهم
برحمتك يا ارحم الراحمين وبلّغ وليّك منهم السلام والسلام عليك ورحمة الله
وبركاته يا سيّدي يا مولاي يا فلان بن فلان صلّى الله عليك وعلى روحك وبدنك
انت وسيلتي الى الله وذريعتي اليه ولي حقّ موالاتي وتأميلي فكن شفيعي الى الله
عزّ وجلّ في الوقوف على قصّتي هذه وصرفي عن موقفي هذا بالنجح بما سألته كلّه
برحمته وقدرته اللّهمّ ارزقني عقلا كاملا ولبّا راجحا وعزّا باقيا وقلبا زكيّا وعملا

واشياعه — وممّا لا اعلم





كثيرا وادبا بارعا واجعل ذلك كلّه لي ولا تجعله عليّ برحمتك يا ارحم الراحمين
**واز جمله** نیز دعائی است که سیّد و شیخ مفید ره ذکر نموده‌اند و فرموده‌اند که
بخوانند این دعا بعد از زیارت هر یک از ائمّه علیهم السّلم مستجاب است اللّهمّ ان كانت
ذنوبي قد اخلقت وجهي عندك وحجبت دعائي عنك وحالت بيني وبينك
فاسئلك ان تصلّي على محمّد وآل محمّد وان تقبل عليّ بوجهك الكريم وتنشر
عليّ رحمتك وتنزل عليّ بركاتك وان كانت قد منعت ان ترفع لي اليك صوتا
او تغفر لي ذنبا او تتجاوز عن خطيئة مهلكة فها انا ذا مستجير بكرم وجهك وعزّ
جلالك متوسّل اليك متقرّب اليك باحبّ خلقك اليك واكرمهم عليك
واولاهم بك واطوعهم لك واعظمهم منزلة ومكانا عندك محمّد وبعترته
الطاهرين الائمّة الهداة المهديّين الذين فرضت على خلقك طاعتهم وامرت
بمودّتهم وجعلتهم ولاة الامر من بعد رسولك صلّى الله عليه وآله يا مذلّ كلّ
جبّار عنيد ويا معزّ المؤمنين بلغ مجهودي فهب لي نفسي الساعة برحمة منك
تمنّ بها عليّ يا ارحم الراحمين پس ضریح ببوس و هر دو طرف رو بر ضریح بگذار
وبگو اللّهمّ انّ هذا مشهد لا يرجو من فاتته فيه رحمتك ان ينالها في غيره
ولا احد اشقى من امرئ قصده مؤمّلا فآب عنه خائبا اللّهمّ انّي اعوذ بك من
شرّ الاياب وخيبة المنقلب والمناقشة عند الحساب وحاشاك يا ربّ ان تقرن
طاعة وليّك بطاعتك وموالاته بموالاتك ومعصيته بمعصيتك ثمّ
تؤيس زائره والمتحمّل من بعد البلاد الى قبره وعزّتك يا ربّ لا ينعقد على ذلك
ضميري اذ كانت القلوب اليك بالجميل تشير وشیخ مفید گفته است که پس
بگو يا وليّ الله انّ بيني وبين الله عزّ وجلّ ذنوبا لا يأتي عليها الّا رضاك فبحقّ من
ائتمنك على سرّه واسترعاك امر خلقه وقرن طاعتك بطاعته وموالاتك
بموالاته تولّ صلاح حالي مع الله عزّ وجلّ واجعل حظّي من زيارتك تخليط

دعای بعد از زیارت هر یک از ائمّه

بجانب صحیح قرار دادی یا الّذین تسئل الله عزّ و جلّ فی عتق رقابهم و ترغب الیه فی حسن ثوابهم و ما انا الیوم بغیرک لائذ و بحسن دعائک عنّی عائذ فتلافنی یا مولای و ادرکنی و اسئل الله عزّ و جلّ فی امری فانّ لک عند الله مقاما کریما و جاها عظیما صلّی الله علیک و سلّم تسلیما و سیّد ابن طاوس گفته که پس نماز زیارت بکن و گفته که چون خواهی وداع کنی و برگردی بگو السّلام علیک یا اهل بیت النّبوّة تا آخر زیارت وداع که در همین باب مذکور میشود ان شاء الله تعالی **تو لعلکو بدان** که بهتر آنستکه را از چون خواهد دعا کند در مقامات متبرّکه هر دعا کند در هر جا که باشد برا هر طلبی و حاجتی آنکه مقدّم دارد بر دعای خود دعا بر سلامتی وجود مقدّس حجّة عصر حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه و علی آبائه را و ائمّه طلب آن نمایند و دارای فوائد مهمّه استکه شرحش مناسب این جا نیست و شیخ مرحوم در باب ششم کتاب نجم ثاقب این مطلب را مشروحا ذکر نموده و بعضی از ادعیه مخصوصه باین مقام را ذکر نموده هر که خواهد با خبار رجوع کند و مختصر ترین آنها دعائیست که شیخ کلینی و شیخ طوسی و سیّد ابن طاوس و شیخ ابن المشهدی و دیگران ذکر کرده اند در اعمال شب بیست و سیّم ماه رمضان باسانید خود از ائمّه علیهم السّلام روایت شده که فرمودند مکرّر میخوانی در شب بیست و سیّم شهر رمضان در حال سجود و در حال قیام و حال قعود و در هر حالی که باشی و در همه ماه و هر جور که ممکن باشد و در هر وقت از اوقات که باشد میگوئی بعد از تحمید و تمجید حق تعالی و صلوات بر پیغمبر صلّی الله علیه و آله اللّهمّ کن لولیّک فلان بن فلان فی هذه السّاعة و فی کلّ ساعة من ساعات اللّیل و النّهار ولیّا و حافظا و قائدا و ناصرا و دلیلا و عینا حتّی تسکنه ارضک طوعا و تمتّعه فیها طویلا **فصل سیم** در بیان زیارات حجج طاهره علیهم السّلام در شهرهای دور **بدانکه** از چیزهائی که سزاوار است از برای انسان زیارت کردن رسول خدا و ائمّه صلوات الله علیهم است اگر چه در بلاد بعیده باشد و سزاوار است که در هر روز بلکه در عقب هر نماز فریضه







ترک نکند و در باب زیارت پیغمبر صلّی الله علیه و آله کیفیّت زیارت آنحضرت را در عقب نمازها ذکر کردیم و شیخ شهید در کتاب دروس فرموده که مستحبّ است زیارت پیغمبر و ائمّه علیهم السّلام در هر روز جمعه اگر چه از دور باشد و اگر بر مکان بلندی بالا رود و زیارت کند افضل است انتهی و ابن بابویه از رسول خدا روایت کرده که فرمودند خدا را ملکی چند هست که در روی زمین سیاحت میکنند و هر که از امّت من بر من سلام کند بمن میرسانند و در روایت دیگر فرمودند که هر که در هر جائی من بر من سلام کند بمن میرسد و هر که نزد قبر من بر من سلام کند میشنوم و باین مضامین اخبار کثیره وارد شده و علّامه مجلسی جمله از آن را ذکر نموده و بعد از آن فرموده که احادیث صلوات و سلام بر آنحضرت و زیارت آنحضرت در شهرهای دور بسیار است و در کامل الزّیارة بسند صحیح از حضرت صادق علیه السّلام منقول استکه کسیکه ناحیه اش بعید و خانه اش دور باشد از ما پس بالا رود ببام خانه خود و دو رکعت نماز بگذارد و اشاره کند بسوی قبرهای ما که آن سلام بما میرسد و شیخ طوسی ره در تهذیب نیز این حدیث را از آنحضرت روایت کرده پس از آن فرموده که زیارت میتوان کرد ائمّه را از دور چنانچه از نزدیک ایشانرا زیارت میکنند امّا در جائیکه آنیات زائرا باشد این بگوید قصدتک بقلبی زائرا اذ عجزت عن حضور مشهدک و وجّهت الیک سلامی لعلمی انّه یبلغک صلّی الله علیک فاشفع لی عند ربّک جلّ و عزّ و دعا کن آنچه خواهی و نیز از حضرت صادق علیه السّلام روایت شده که بسدیر فرمود که بسیار زیارت میکنی قبر حسین بن علی را گفت از بسیاری شغل مرا مقدور نمیشود فرمود که میخواهی ترا چیزی تعلیم کنم که هر گاه بکنی از برای تو زیارت آنحضرت نوشته شود گفت بلی فدای تو شوم فرمود که غسل بکن در خانه خود و بالا رو ببام خانه خود و اشاره کن بجانب آنحضرت بسلام کردن تا نوشته شود از برای تو ثواب زیارت **تو لعلکو بدان** که از این حدیث و احادیث دیگر معلوم میشود که غسل زیارت از برای زیارت بعید مستحبّ است

و از بعضی عمومات مستفاد میشود که بغسل نیز میتوان اکتفا کرد و نیز از احادیث پیش ظاهر شد که
نماز زیارت بعید را پیش از زیارت باید کرد و لکن در حدیث طول حنان بن سدیر
که کیفیت زیارت بعید از حضرت صادق ع تعلیم او فرموده نماز زیارت بعد از زیارت
است لهذا علامهٔ مجلسی ره قائل بتخییر شده و تفصیل کلام در فصل زیارت عاشورا
مذکور شد و علامهٔ مجلسی ره در تحفه فرموده و در حدیث معتبر منقولست از سلیمان
بن عیسی که گفت عرض کرد پدرم بخدمت حضرت صادق ع که چگونه ترا زیارت کنم
هرگاه قادر بر آمدن نباشم فرمود که ای عیسی هرگاه قادر بر آمدن نباشی چون روز
جمعه شود غسل کن یا وضو بساز و بالا رو ببام خانهٔ خود و دو رکعت نماز بگذار
و متوجه شو بسوی من بدرستیکه هر که مرا زیارت کند در حیات من چنانست که
مرا زیارت کند بعد از موت من و کسیکه مرا زیارت کند بعد از موت من چنانست
که مرا زیارت کرده باشد در حیات من پس آنمرحوم فرموده که اینحدیث دلالت میکند بر
آنکه در این زمانها حضرت صاحب الامر ع را در همه موضع زیارت میتوان کرد و اگر روی
بسامره کنند در وقت زیارت بهتر است و نیز در تحفه فرموده که بعضی از اکابر علما
روایت کرده است از ابو الحسن فارسی ره که گفت من بسیار بزیارت حضرت امام حسین
علیه السلام میرفتم پس چندی بسبب کمی مال و پیری توفیق زیارت آنحضرت نیافتم پس شبی
حضرت رسول را در خواب دیدم که حضرت امام حسن و حضرت امام حسین علیهما السلام در خدمت
آنحضرت بودند چون من بنزدیک ایشان رسیدم امام حسین ع گفت یا رسول الله این
مرد مرا بسیار زیارت میکرد و اکنون ترک کرده است حضرت رسول ص متوجه من
شده و فرمود که آیا ترک زیارت مثل حسین ع میتوان کرد گفتم یا رسول الله قلت مال و
پیری مرا مانع از ادراک این سعادت گردیده است حضرت فرمود که هر شب بر بام خانهٔ خود
بالا رو و بانگشت شهادت بسوی قبر آنحضرت اشاره کن و بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَ عَلی
جَدِّکَ وَ اَبیکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَ عَلی اُمِّکَ وَ اَخیکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَ عَلی





اَلاَئِمَّةِ مِنْ بَنیکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الدَّمْعَةِ السّاکِبَةِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یا صاحِبَ الْمُصیبَةِ الرّاتِبَةِ لَقَدْ اَصْبَحَ کِتابُ اللهِ فیکَ مَهْجُوراً وَ رَسُولُ اللهِ فیکَ
مَوْتُوراً اَلسَّلامُ عَلَیْکَ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلی اَنْصارِ اللهِ وَ خُلَفائِهِ
اَلسَّلامُ عَلی اُمَناءِ اللهِ وَ اَحِبّائِهِ اَلسَّلامُ عَلی مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللهِ وَ مَعادِنِ حِکْمَةِ اللهِ
وَ حَفَظَةِ سِرِّ اللهِ وَ حَمَلَةِ کِتابِ اللهِ وَ اَوْصِیاءِ نَبِیِّ اللهِ وَ ذُرِّیَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ
عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکاتُهُ پس هر حاجت که خواهی از خدا طلب کن پس اگر
چنین کنی زیارت تو از نزدیک و دور هر دو مقبولست پس علامهٔ مذکور فرموده
و بدانکه زیارت هشتم از زیارات جامعه که بعد از این مذکور میشود در خصوص بعید
وارد شده است انتهی **مؤلف گوید** که ما نیز این زیارت را در زیارات جامعه
ذکر نموده ایم و زیارت سیم قرار داده ایم اگر خواستی بآنجا رجوع کن و نیز در باب زیارات
حضرت امام حسین ع حدیثی در فضیلت و کیفیت زیارت آنحضرت در بلاد بعیده ایراد
نموده ایم در نظر باشد و سید ابن طاوس در کتاب جمال الاسبوع و شیخ طوسی در مصباح
متهجد فرموده اند که مستحب است زیارت حضرت رسول و ائمه علیهم السلام در روزهای
جمعه و از حضرت صادق ع روایت کرده اند که فرمود هر که خواهد زیارت کند قبر
رسول خدا و قبر امیر المؤمنین و فاطمه و حسن و حسین و قبرهای سایر حجج طاهره علیهم
السلام را و او در شهر خود باشد پس در روز جمعه غسل کند و دو جامهٔ پاکیزه بپوشد
و بیرون رود بصحرا و بروایتی دیگر بر بام خانه بالا رود پس چهار رکعت نماز بکند
با هر سوره که میسر شود پس چون سلام نماز دهد بایستد رو بقبله و بگوید اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا النَّبِیُّ الْمُرْسَلُ وَ
الْوَصِیُّ الْمُرْتَضی وَ السَّیِّدَةُ الْکُبْری وَ السَّیِّدَةُ الزَّهْراءُ وَ السِّبْطانِ الْمُنْتَجَبانِ
وَ الاَوْلادُ الاَعْلامُ وَ الاُمَناءُ الْمُنْتَجَبُونَ جِئْتُ اِنْقِطاعاً اِلَیْکُمْ وَ اِلی آبائِکُمْ وَ وَلَدِکُمُ
الْخَلَفِ عَلی بَرَکَةِ الْحَقِّ فَقَلْبی لَکُمْ مُسَلِّمٌ وَ نُصْرَتی لَکُمْ مُعَدَّةٌ حَتّی یَحْکُمَ اللهُ لِدینِهِ

معکم معکم لا مع عدوکم انی لمن القائلین بفضلکم مقر برجعتکم لا انکر لله شیئاً قدرة
ولا ازعم الا ما شاء الله سبحان الله ذی الملک والملکوت یسبح الله باسمائه
جمیع خلقه والسلام علی ارواحکم واجسادکم ورحمة الله وبرکاته **فصل**
**چهارم** در ذکر زیارت وداع که هر یک از ائمه علیهم السلام بان وداع کرده شوند
**مستور نماند** که از جملهٔ آداب زیارت چنانچه در باب ششم ذکر شده وداع کردن
مزور است و قبل ازین رقم زده شد که از آن بزرگوار باینچه ازایشان رسیده و نیز مخفی نماند
که در غالب زیارات مطلقه و خصوصیهٔ ماثوره وداعی رسیده که ظاهراً مخصوص بهمان
زیارت باشد که متضمن آن وداع است مگر آنکه برای زیارت جامعهٔ کبیرهٔ معروفه و
داعیست که متضمن است مضامین غالب زیارات وداع را بلکه زیادتی و شاهد کلمات
علماء این فن آنست که این وداع مخصوص بان جامعه نیست که اگر زائر زیارت جامعه را
نخوانده بخواند بقصد ورود آنرا نخواند بلکه بان هر امامی که خواهد وداع کند چه
جامعه را خوانده یا نخوانده باشد و شاهد براین مدعی چند چیز است یکی آنکه
شیخ محمد بن المشهدی آنرا در باب وداع مزار کبیر نقل کرده با آنکه زیارت جامعه را در
انجا ذکر ننموده دوم آنکه سید ابن طاوس این وداع را بعد از زیارت جامعه مروی
بائمة المؤمنین بعد از نقل آن تعالی که عقب زیارات ائمه خوانده میشود نقل نموده
با آنکه این زیارت جامعه را الصلاة در کتاب خود ایراد نفرموده و عبارت سید را ما در
اواخر فصل دوم همین باب نقل نمودیم سیم آنکه شیخ شهید نیز با آنکه این زیارت
جامعه را در مزار خود نقل نموده وداع آنرا از برای زیارت وداع نقل کرده چهارم
آنکه شیخ ما علامهٔ نوری نیز متابعت ایشان نموده و وداع مذکور را در مقام وداع
ائمه علیهم السلام در تحیة نقل نموده بهرحال چون معلوم شد که این بزرگواران
این وداع را عمل مستقل دانسته اند نه جزو جامعه نقیه ما نیز متابعت ایشان
نمائیم و در اینمقام بهمین زیارت وداع قناعت کنیم و زیارت وداع این است السلام





علیکم سلام مودع لا سئم ولا قال ولا مال ورحمة الله وبرکاته علیکم یا اهل
بیت النبوة انه حمید مجید سلام ولی غیر راغب عنکم ولا مستبدل بکم ولا مؤثر
علیکم ولا منحرف عنکم ولا زاهد فی قربکم ولا جعله الله آخر العهد من زیارة
قبورکم واتیان مشاهدکم والسلام علیکم وحشرنی الله فی زمرتکم واوردنی
حوضکم وجعلنی من حزبکم وارضاکم عنی ومکننی فی دولتکم واحیانی فی رجعتکم
وملکنی فی ایامکم وشکر سعیی بکم وغفر ذنبی بشفاعتکم واقال عثرتی بمحبتکم
واعلی کعبی بموالاتکم وشرفنی بطاعتکم واعزنی بهداکم وجعلنی ممن انقلب
مفلحاً منجحاً غانماً سالماً معافاً غنیاً فائزاً برضوان الله وفضله وکفایته بافضل
ما ینقلب به احد من زوارکم وموالیکم ومحبیکم وشیعتکم ورزقنی الله العود
ثم العود ابداً ما ابقانی ربی بنیة صادقة وایمان وتقوی واخبات ورزق
واسع حلال طیب اللهم لا تجعله آخر العهد من زیارتهم وذکرهم والصلوة
علیهم واوجب لی المغفرة والرحمة والخیر والبرکة والتقوی والفوز والنور و
الایمان وحسن الاجابة کما اوجبت لاولیائک العارفین بحقهم الموجبین طاعتهم
والراغبین فی زیارتهم المتقربین الیک والیهم بابی انتم وامی ونفسی واهلی و
مالی اجعلونی فی همکم وصیرونی فی حزبکم وادخلونی فی شفاعتکم واذکرونی
عند ربکم اللهم صل علی محمد وآل محمد وابلغ ارواحهم واجسادهم منی السلام
والسلام علیه وعلیهم ورحمة الله وبرکاته وصلی الله علی محمد وآل محمد
وسلم تسلیماً کثیراً وحسبنا الله ونعم الوکیل **بدانکه** سوز قلب
زائر در وقت وداع و شدت تلخی کام شرنگ مقام فرقت و مهاجرت از آن روضهٔ مقدسه
باندازهٔ شوق و انبساط و فرح و نشاط او است از اول ورود و درجات آن مختلف
است بحسب درجات معرفت و محبت که بان دو ارواح مقدسه ارواح طیبه دارد اگر
صادق است در آن دعوی پست ترین مرتبهٔ آن انستکه بر آستان چو مقدس امام

نزد او محبوبتر باشد از اهل و مال و اولاد و آنچه که با آنها دل بسته و علاقه پیدا کرده پس اگر بدرقت و داغ حالش چنان است که میخواهد از عزیزترین خلق و محبوبترین ایشان در نزد او مفارقت کند و از او جدا شود پس ناچار دلش بریان و اشکش ریزان و پایش لرزان خواهد بود پس خدا را برابر این نعمت عظمی شکر کند و اگر نه در دعوی خویش کاذب و بجایش خائب

## باب پنجم

در بیان کیفیت صلوات فرستادن بر ائمه علیهم السلام و نماز هدیه بروح ایشان نمودن و کیفیت استغاثه و توسل با آنها و نوشتن عرایض بخدمت ایشان و در آن دو فصل است

### فصل اول

در بیان کیفیت صلوات بر حجج طاهره علیهم السلام و نماز هدیه بروح ایشان نمودن اما کیفیت صلوات پس چنان است که شیخ طوسی ره بسند معتبر روایت کرده است که عبد الله بن محمد گفت که من سؤال کردم از حضرت امام حسن عسکری ع که املا نماید بر من کیفیت صلوات فرستادن بر حضرت رسول ص و اوصیای آنحضرت را و با خود حاضر کرده بودم کاغذ بزرگی پس بر من املا فرمود بی آنکه از کتابی املا فرماید باین نحو صلوات بر پیغمبر صلوات الله علیه و آله اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد کما حمل وحیک و بلّغ رسالاتک وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما احلّ حلالک و حرّم حرامک و علّم کتابک وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما اقام الصّلوة و ادّی الزّکوة و دعا الی دینک وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما صدّق بوعدک و اشفق من وعیدک وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما غفرت به الذّنوب و سترت به العیوب و فرّجت به الکروب وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما دفعت به الشّقاء و کشفت به الغمّاء و اجبت به الدّعاء و نجّیت به من البلاء وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما رحمت به العباد و احییت به البلاد و قصمت به الجبابرة و اهلکت به الفراعنة وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما اضعفت به الاموال و احرزت به من الاهوال و کسرت به الاصنام و رحمت به الانام وصلّ علی محمّد و آل محمّد کما بعثته بخیر الادیان و اعززت به الایمان و تبّرت به الاوثان و عظّمت به

در کیفیت صلوات فرستادن بر رسول خدا و ائمه هدی





البیت الحرام وصلّ علی محمّد و اهل بیته الطّاهرین الاخیار و سلّم تسلیما اللّهمّ صلّ علی امیر المؤمنین علیّ بن ابیطالب اخی نبیّک و ولیّه و وصیّه و وزیره و مستودع علمه و موضع سرّه و باب حکمته و النّاطق بحجّته و الدّاعی الی شریعته و خلیفته فی امّته و مفرّج الکرب عن وجهه قاصم الکفرة و مرغم الفجرة و الّذی جعلته من نبیّک بمنزلة هرون من موسی اللّهمّ وال من والاه و عاد من عاداه و انصر من نصره و اخذل من خذله و العن من نصب له من الاوّلین و الآخرین وصلّ علیه افضل ما صلّیت علی احد من اوصیاء انبیائک یا ربّ العالمین اللّهمّ صلّ علی الصّدّیقة فاطمة الزّکیّة حبیبة حبیبک و نبیّک و امّ احبّائک و اصفیائک الّتی انتجبتها و فضّلتها و اخترتها علی نساء العالمین اللّهمّ کن الطّالب لها ممّن ظلمها و استخفّ بحقّها و کن الثّائر اللّهمّ بدم اولادها اللّهمّ و کما جعلتها امّ ائمّة الهدی و حلیلة صاحب اللّواء و الکریمة عند الملاء الاعلی فصلّ علیها و علی امّها صلوة تکرم بها وجه ابیها محمّد صلّی الله علیه و آله و تقرّ بها اعین ذرّیّتها و ابلغهم عنّی فی هذه السّاعة افضل التّحیّة و السّلام اللّهمّ صلّ علی الحسن و الحسین عبدیک و ولیّیک و ابنی رسولک و سبطی الرّحمة و سیّدی شباب اهل الجنّة افضل ما صلّیت علی احد من اولاد النّبیّین و المرسلین اللّهمّ صلّ علی الحسن بن سیّد النّبیّین و وصیّ امیر المؤمنین السّلام علیک یا بن رسول الله السّلام علیک یا بن سیّد الوصیّین اشهد انّک یا بن امیر المؤمنین امین الله و ابن امینه عشت مظلوما و مضیت شهیدا و اشهد انّک الامام الزّکیّ الهادی المهدیّ اللّهمّ صلّ علیه و بلّغ روحه و جسده عنّی فی هذه السّاعة افضل التّحیّة و السّلام اللّهمّ صلّ علی الحسین بن علیّ المظلوم الشّهید قتیل الکفرة و طریح الفجرة السّلام علیک یا ابا عبد الله السّلام علیک یا بن رسول الله السّلام علیک یا بن امیر المؤمنین اشهد موقنا انّک امین الله

وابن امينه قُتلت مظلوماً ومضيت شهيداً واشهد ان الله تعالى الطالب بثارك
والمنجز ما وعدك من النصر والتأييد فى هلاك عدوك واظهار دعوتك و
اشهد انك وفيت بعهد الله وجاهدت فى سبيل الله وعبدت الله مخلصاً حتى
اتيك اليقين لعن الله امة قتلتك ولعن الله امة خذلتك ولعن الله امة البت
عليك وابرء الى الله تعالى ممن اكذبك واستخف بحقك واستحل دمك بابى
انت وامى يا ابا عبد الله لعن الله قاتلك ولعن الله خاذلك ولعن الله من سمع
واعيتك فلم يجبك ولم ينصرك ولعن الله من سبا نسائك انا الى الله منهم
برئ وممن والاهم ومالئهم واعانهم عليه اشهد انك والائمة من ولدك كلمة
التقوى وباب الهدى والعروة الوثقى والحجة على اهل الدنيا واشهد انى بكم
مؤمن وبمنزلتكم موقن ولكم تابع بذات نفسى وشرايع دينى وخواتيم عملى ومنقلبى
فى دنياى وآخرتى اللهم صل على على بن الحسين سيد العابدين الذى استخلصته
لنفسك وطهرته من الرجس واصطفيته وجعلته هادياً مهدياً اللهم فصل
عليه افضل ما صليت على احد من ذرية انبيائك حتى تبلغ به ما تقر به عينه
فى الدنيا والآخرة انك عزيز حكيم اللهم صل على محمد بن على باقر العلم و
امام الهدى وقائد اهل التقوى والمنتجب من عبادك اللهم وكما جعلته علماً
لعبادك ومناراً لبلادك ومستودعاً لحكمتك ومترجماً لوحيك وامرت بطاعته
وحذرت من معصيته فصل عليه يا رب افضل ما صليت على احد من ذرية
انبيائك واصفيائك ورسلك وامنائك يا رب العالمين اللهم صل
على جعفر بن محمد الصادق خازن العلم الداعى اليك بالحق النور المبين اللهم
وكما جعلته معدن كلامك ووحيك وخازن علمك ولسان توحيدك و
ولى امرك ومستحفظ دينك فصل عليه افضل ما صليت على احد من اصفيائك
وحججك انك حميد مجيد اللهم صل على الامين المؤتمن موسى بن جعفر البر

الوفى



الوفى الطاهر الزكى النور المبين المجتهد المحتسب الصابر على الاذى فيك اللهم
وكما بلغ عن آبائه ما استودع من امرك ونهيك وحمل على المحجة وكابد اهل
العزة والشدة فيما كان يلقى من جهال قومه رب فصل عليه افضل واكمل ما
صليت على احد ممن اطاعك ونصح لعبادك انك غفور رحيم اللهم صل
على على بن موسى الذى ارتضيته ورضيت به من شئت من خلقك اللهم
وكما جعلته حجة على خلقك وقائماً بامرك وناصراً لدينك وشاهداً على
عبادك وكما نصح لهم فى السر والعلانية ودعا الى سبيلك بالحكمة والموعظة
الحسنة فصل عليه افضل ما صليت على احد من اوليائك وخيرتك من خلقك
انك جواد كريم اللهم صل على محمد بن على بن موسى علم التقى ونور الهدى
ومعدن الوفاء وفرع الازكياء وخليفة الاوصياء وامينك على وحيك
اللهم وكما هديت به من الضلالة واستنقذت به من الحيرة وارشدت به
من اهتدى وزكيت به من تزكى فصل عليه افضل ما صليت على احد من اوليائك
وبقية اوصيائك انك عزيز حكيم اللهم صل على على بن محمد وصى الاوصياء
وامام الاتقياء وخلف ائمة الدين والحجة على الخلائق اجمعين اللهم كما
جعلته نوراً يستضيئ به المؤمنون فبشر بالجزيل من ثوابك وانذر بالاليم
من عقابك وحذر باسك وذكر بآياتك واحل حلالك وحرم حرامك
وبين شرائعك وفرائضك وحض على عبادتك وامر بطاعتك ونهى عن
معصيتك فصل عليه افضل ما صليت على احد من اوليائك وذرية انبيائك
يا اله العالمين اللهم صل على الحسن بن على البر التقى الصادق الوفى النور
المضيئ خازن علمك والمذكر بتوحيدك وولى امرك وخلف ائمة الدين الهداة
الراشدين والحجة على اهل الدنيا فصل عليه يا رب افضل ما صليت على احد من
اصفيائك وحججك واولاد رسلك يا اله العالمين اللهم صل على وليك

وابن

وَابْنِ اَوْلِیاۤئِکَ الَّذینَ فَرَضْتَ طاعَتَهُمْ وَاَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَاَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَ
طَهَّرْتَهُمْ تَطْهیراً اَللّٰهُمَّ انْصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ لِدینِکَ وَانْصُرْ بِهِ اَوْلِیاۤئَکَ وَاَوْلِیاۤئَهُ
وَشیعَتَهُ وَاَنْصارَهُ وَاجْعَلْنا مِنْهُمْ اَللّٰهُمَّ اَعِذْهُ مِنْ شَرِّ کُلِّ باغٍ وَطاغٍ وَمِنْ شَرِّ
جَمیعِ خَلْقِکَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ یَمینِهِ وَعَنْ شِمالِهِ وَاحْرُسْهُ
وَامْنَعْهُ مِنْ اَنْ یُوصَلَ اِلَیْهِ بِسُوۤءٍ وَاحْفَظْ فیهِ رَسُولَکَ وَآلَ رَسُولِکَ وَاَظْهِرْ
بِهِ الْعَدْلَ وَاَیِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَانْصُرْ ناصِریهِ وَاخْذُلْ خاذِلیهِ وَاقْصِمْ بِهِ جَبابِرَةَ الْکَفَرَةِ
وَاقْتُلْ بِهِ الْکُفّارَ وَالْمُنافِقینَ وَجَمیعَ الْمُلْحِدینَ حَیْثُ کانُوا مِنْ مَشارِقِ الْاَرْضِ وَ
مَغارِبِها بَرِّها وَبَحْرِها وَامْلَأْ بِهِ الْاَرْضَ عَدْلاً وَاَظْهِرْ بِهِ دینَ نَبِیِّکَ عَلَیْهِ
وَآلِهِ السَّلامُ وَاجْعَلْنِی اللّٰهُمَّ مِنْ اَنْصارِهِ وَاَعْوانِهِ وَاَتْباعِهِ وَشیعَتِهِ وَاَرِنی فی
آلِ مُحَمَّدٍ ما یَأْمُلُونَ وَفی عَدُوِّهِمْ ما یَحْذَرُونَ اِلٰهَ الْحَقِّ آمینَ  مستور نباشد که
باب نوع دیگر از صلوة بر حجج طاهرین علیهم السلام را در آخر زیارت جامعه که اول زیارات
جامعه قرار داده شده بود ذکر کرده ام پس از فرض خواندن آن محروم نشوند ان شاء الله
و اما کیفیت هدیه کردن نماز بروح معصومین علیهم السلام نیز چنانستکه شیخ
طوسی رضی الله عنه در مصباح ذکر کرده و گفته روایت شده از ائمه علیهم السلام
که مستحبست آدمی در روز جمعه هشت رکعت نماز بگذارد و بعد از هر دو رکعت سلام
بگوید چهار رکعت از آنرا هدیه حضرت رسول ص بگرداند و چهار رکعت بگرداند هدیه
حضرت فاطمه سلام الله علیها و در روز شنبه چهار رکعت بکند و هدیه حضرت امیر
المؤمنین ع گرداند و همچنین هر روز از هفته را چهار رکعت هدیه امامی کند بترتیب
ایشان تا آنکه در روز پنجشنبه چهار رکعت کند و هدیه امام جعفر صادق ع گرداند و با
در روز جمعه هشت رکعت کند چهار رکعت هدیه حضرت امام موسی علیه السلم کند و
همچنین هر روز چهار رکعت بگذارد و هدیه امامی نماید بترتیب تا روز پنجشنبه چهار
رکعت هدیه امام عصر عجل الله فرجه گرداند و این هر دو رکعت بعد از هر





دو رکعت از این نمازها این دعا را بخواند اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلامُ وَمِنْکَ السَّلامُ وَاِلَیْهِ
یَعُودُ السَّلامُ حَیِّنا رَبَّنا مِنْکَ بِالسَّلامِ اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذِهِ الرَّکَعاتِ هَدِیَّةٌ مِنّی اِلیٰ وَلِیِّکَ
فُلانٍ فَصَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَبَلِّغْهُ اِیّاها وَاَعْطِنی اَفْضَلَ اَمَلی وَرَجاۤئی فیکَ وَفی رَسُولِکَ
صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَفیهِ پس دعا که بخواهد بکند **مؤلف گوید** که
نسبت ایام بحجج طاهرین صلوات الله علیهم بحسب اعمال و اورادیکه بآنها متوسل شد
انها نزد ایشان بجهة رسیدن بمنافع داخلیه و خارجیه دنیویه و اخرویه و دفع
کردن بلاهای آسمانی و زمینی و شرور شیاطین انسی و جنی مختلف است لهذا در توسل
بحضرت رسول و ائمه علیهم السلم بوسیله نماز و بردن هدیه نماز در نزد ایشان پس
چنانستکه مذکور شد و اما بوسیله زیارات و توسل بسلام و ثنا گوئی و مدحت
سرائی پس چنانچه سید ابن طاوس در کتاب جمال الاسبوع ذکر نموده شنبه منسوبست
بحضرت رسول ص و یکشنبه بامیر المؤمنین ع و دوشنبه امام حسن و امام حسین علیهما
السلام و سه شنبه بحضرت امام زین العابدین و امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهم
السلام و چهارشنبه بحضرت امام موسی امام رضا و امام محمد تقی و امام علی نقی علیهم السلم
و پنجشنبه با امام حسن عسکری ع و روز جمعه منسوبست با امام عصر حضرت حجة بن الحسن
صاحب الزمان صلوات الله علیه باسم او است و آن روزیستکه ظاهر خواهد شد
در آن و برای هر روز زیارتی ذکر نموده و در همه آنها اشاره شده باینمطلب
که امروز روز شما است و من در این روز مهمان شمایم و پناه بشما آورده ام مرا ضیافت کنید
و پناه دهید اما این ترتیب مطابق است با دو روایت که یکی از حضرت هادی علیه
السلام رسیده یکی را شیخ صدوق از صقر بن ابی دلف و دیگری را قطب راوندی از ابی سلمان
[illegible] نقل نموده اند و ذکر خبر و زیارت منافات با اختصاص [illegible]
اعمال نماند و بر مستور نماند که چنانچه از برای ایام هفته و ساعات روز تقسیمی است
نسبت بائمه علیهم السلام از برای ایام ماه نیز تقسیمی است منسوب بایشان که در هر

روز باید خوانده شود تسبیحیکه مختص است بآنکه آن روز منسوب بآوست و طالبین رجوع بمواضع آن کنند **فصل دویم** در کیفیت استغاثه و توسل بائمه علیهم السلام و نوشتن عرایض بخدمت ایشان و در آن چند مطلب است **مطلب اول** علامه مجلسی فرموده که در بعضی از کتب معتبره نقل کرده اند از محمد بن بابویه که این دعا توسل از ائمه روایت کرده است و گفته است که در هیچ امری نخواندم مگر آنکه اثر اجابت را دیدم و آن دعا اینست **دعا** اللهم انی اسئلك واتوجه الیك بنبیك نبی الرحمة محمد صلی الله علیه وآله یا ابا القاسم یا رسول الله یا امام الرحمة یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا الحسن یا امیر المؤمنین یا علی بن ابیطالب یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا فاطمة الزهراء یا بنت محمد یا قرة عین الرسول یا سیدتنا ومولاتنا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیهة عند الله اشفعی لنا عند الله یا ابا محمد یا حسن بن علی ایها المجتبی یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا عبد الله یا حسین بن علی ایها الشهید یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا الحسن یا علی بن الحسین یا زین العابدین یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا جعفر





یا محمد بن علی ایها الباقر یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا عبد الله یا جعفر بن محمد ایها الصادق یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا الحسن یا موسی بن جعفر ایها الکاظم یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا الحسن یا علی بن موسی ایها الرضا یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا جعفر یا محمد بن علی ایها التقی الجواد یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا الحسن یا علی بن محمد ایها الهادی النقی یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا ابا محمد یا حسن بن علی ایها الزکی العسکری یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله یا وصی الحسن والخلف الحجة ایها القائم المنتظر المهدی یابن رسول الله یا حجة الله علی خلقه یا سیدنا ومولانا انا توجهنا واستشفعنا وتوسلنا بك الی الله وقدمناك بین یدی حاجاتنا یا وجیها عند الله اشفع لنا عند الله

پس حاجت خود را بطلب که بر آورده میشود ان شاء الله تعالی و در روایت دیگر وارد

شد که بعد از این بگوید یا سادتی و موالیّ انی توجهت بکم ائمتی و عدتی لیوم فقری و حاجتی الی الله و توسلت بکم الی الله و استشفعت بکم الی الله فاشفعوا لی عند الله و استنقذونی من ذنوبی عند الله فانکم وسیلتی الی الله و بحبکم و بقربکم ارجو نجاة من الله فکونوا عند الله رجائی یا سادتی یا اولیاء الله صلی الله علیهم اجمعین و لعن الله اعداء الله ظالمیهم من الاولین و الآخرین آمین رب العالمین **مطلب دوم** شیخ کفعمی در جنة الواقیه و محقق سبزواری در مفاتیح النجاة و علامهٔ مجلسی رحمهم الله در تحفه گفته اند که استغاثه ایست بحضرت مهدی صاحب الامر صلوات الله علیه با این طریق که می نویسی آنچه را که ذکر میشود در رقعه و میاندازی او را بر قبری از قبور ائمه علیهم السلام یا آنکه رقعه را مُهر میکنی و مینهی و در میان گِل پاک گذاشته میاندازی او را در نهر یا چاه عمیقی یا در غدیر آبی که آن رقعه بحضرت حجت علیه السلام میرسد و آنحضرت خود متکفل بر آوردن حاجت تو میشود و آنچه در رقعه می نویسی این است بسم الله الرحمن الرحیم کتبت یا مولای صلوات الله علیک مستغیثا و شکوت ما نزل بی مستجیرا بالله عز و جل ثم بک من امر قد دهمنی و اشغل قلبی و اطال فکری و سلبنی بعض لبی و غیر خطیر نعمة الله عندی اسلمنی عند تخیل وروده الخلیل و تبرأ منی عند ترائی اقباله الی الحمیم و عجزت عن دفاعه حیلتی و خاننی فی تحمله صبری و قوتی فلجأت فیه الیک و توکلت فی المسئلة لله جل ثناؤه علیه و علیک فی دفاعه عنی علما بمکانک من الله رب العالمین ولی التدبیر و مالک الامور واثقا بک فی المسارعة فی الشفاعة الیه جل ثناؤه فی امری متیقنا لاجابته تبارک و تعالی ایاک باعطاء سؤلی و انت یا مولای جدیر بتحقیق ظنی و تصدیق املی فیک فی امر کذا و کذا فیما لا طاقة لی بحمله و لا صبر لی علیه و ان کنت مستحقا له و لاضعافه بقبیح افعالی و تفریطی فی الواجبات التی لله عز و جل فاغثنی یا مولای صلوات الله علیک عند اللهف





وقائم المسئلة لله عز و جل فی امری قبل حلول التلف و شماتة الاعداء فبک بسطت النعمة علیّ و اسئل الله جل جلاله لی نصرا عزیزا و فتحا قریبا فیه بلوغ الآمال و خیر المبادی و خواتیم الاعمال و الامن من المخاوف کلها فی کل حال انه جل ثناؤه لما یشاء فعال و هو حسبی و نعم الوکیل فی المبدء و المآل پس میروی بنزد نهر یا غدیر آب و قصد میکنی یکی از نواب صاحب الامر صلوات الله علیه را که عثمان بن سعید عمری یا پسر او محمد بن عثمان یا حسین بن روح یا علی بن محمد سمری رضوان الله علیهم را که اینها عثمان و نایبان آنحضرت بودند در غیبت صغری پس ندا میکنی از ایشان را که یا فلان بن فلان سلام علیک اشهد ان وفاتک فی سبیل الله و انک حیّ عند الله مرزوق و قد خاطبتک فی حیوتک التی لک عند الله عز و جل و هذه رقعتی و حاجتی الی مولینا علیه السلام فسلمها الیه فانت الثقة الامین ای فلان بن فلان سلام بر تو باد گواهی میدهم که وفات تو در راه خداوند بود و تو زنده در نزد خدا عز و جل که ترا روزی میدهند و با تو مخاطبه میکنم در این زندگانی که داری در نزد خداوند عز و جل و این رقعه حاجت من است بسوی مولای ما حضرت حجت عصر علیه السلام پس برسان و تسلیم کن او را بآنجناب که تو ثقه و امینی پس بینداز آن رقعه را در نهر یا در چاه یا غدیر تا بر آورده شود حاجت تو انشاء الله تعالی **مطلب سیم** شیخ جلیل شیخ ابراهیم کفعمی در کتاب بلد الامین فرموده که حضرت صادق منقولست که هرگاه ترا حاجتی بسوی خدا باشد یا از امری خائف و ترسان باشی بنویس در کاغذ بعد بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انی اتوجه الیک باحب الاسماء الیک و اعظمها لدیک و اتقرب و اتوسل الیک بمن اوجبت حقه علیک بمحمد و علی و فاطمة و الحسن و الحسین و نام میبری یک یک از ائمه علیهم السلام را پس می نویسی اکفنی کذا و کذا یعنی حاجت خود را ذکر میکنی پس می پیچی رقعه را و میگذاری او را در بندقه از گل و میاندازی او را در آب جاری یا چاهی که خداوند تعالی فرج کرامت فرماید

**مؤلف گوید** که نسخهٔ رقعهٔ استغاثه و حاجات بانحاء کثیره در رساله و بسیاری از آثار علامه مجلسی ره در بحار و تحفة الزائر و دیگران نیز نقل کرده اند و لکن نسخه بنظر رسید که در کتب مجلسی ره و در کتب ادعیه متداوله ذکر نشده لهذا نقل آن در اینجا مناسب دیدم فاضل متبحر محمد بن محمد الطبیب که از علماء دولت صفویه است در کتاب انیس العابدین که علامه مجلسی ره در بحار و فاضل خبیر میرزا عبد الله اصفهانی در صحیفهٔ ثالثه از آن نقل میکنند این نسخه را از کتاب سعادات نقل کرده باین عبارت

**دعاء توسل برای هر کسی حاجتی** بسم الله الرحمن الرحيم توسلت اليك يا ابا القاسم محمد بن الحسن بن علي بن محمد بن علي بن موسى بن جعفر بن محمد بن علي بن الحسين بن علي بن ابي طالب النبأ العظيم و الصراط المستقيم و عصمة اللاجين بامك سيدة نساء العالمين و بآبائك الطاهرين و بامهاتك الطاهرات بيس و القرآن الحكيم و الجبروت العظيم و حقيقة الايمان و نور النور و كتاب مسطور ان تكون سفيري الى الله تعالى في الحاجة لفلان او هلاك فلان بن فلان و این رقعه را در گل پاکی گذار و در آب جاری یا در چاه آبی بینداز و در آن حال بگو یا محمد بن عثمان و یا عثمان بن سعيد اوصلا قصتي الى صاحب الزمان صلوات الله عليه

**مطلب چهارم** ثقة الاسلام در کافی بسند معتبر روایت کرده از عبد الرحیم قصیر که گفت وارد شدم بر حضرت صادق ع و عرض کردم فدایت شوم از پیش خود دعائی اختراع کرده ام فرمود واگذار مرا از اختراع خود هرگاه ترا حاجتی روی دهد پس پناه بر برسول خدا ص و دو رکعت نماز کن و هدیه کن آنرا بسوی حضرت رسول صلی الله علیه و آله عرض کردم چگونه کنم این نماز را فرمود غسل میکنی و دو رکعت میگذاری مثل نماز فریضه در افتتاح و اختتام و چون سلام گفتی میگوئی اللهم انت السلام و منك السلام و اليك يرجع السلام اللهم صل على محمد و آل محمد و بلغ روح محمد مني السلام و ارواح الائمة الصادقين سلامي و اردد علي منهم السلام





و السلام عليهم و رحمة الله و بركاته اللهم ان هاتين الركعتين هدية مني الى رسول الله صلى الله عليه و آله فاثبني عليهما ما املت و رجوت فيك و في رسولك يا ولي المؤمنين پس بسجده میروی و چهل مرتبه میگوئی يا حي يا قيوم يا حيا لا يموت يا حي لا اله الا انت يا ذا الجلال و الاكرام يا ارحم الراحمين پس جانب روی راست بر زمین میگذاری و ابتدا را چهل مرتبه میگوئی پس جانب چپ رو را بر زمین میگذاری و باز چهل مرتبه میگوئی پس سر از سجده بر میداری و دستها را بلند میکنی و چهل مرتبه میخوانی پس دستها را بگردن خود میگذاری و انگشت شهادت را بجانب راست و چپ حرکت میدهی و چهل مرتبه میخوانی پس میگیری ریش خود را بدست چپ و گریه یا تباکی میکنی یعنی اگر گریه ات نیاید خود را بگریه میداری و میگوئی يا محمد يا رسول الله اشكو الى الله و اليك حاجتي و اشكو الى اهل بيتك الراشدين حاجتي و بكم اتوجه الى الله في حاجتي پس بسجده میروی و میگوئی يا الله يا الله آنقدر که نفس منقطع شود پس میگوئی صل على محمد و آل محمد و افعل بي كذا و كذا و بجای و افعل بي كذا حاجت خود را میخواهی پس حضرت صادق علیه السلم فرمود که من ضامنم بر خدا عز و جل که از جای خود حرکت نکنی مگر آنکه حاجت تو برآورده شود

**مطلب پنجم** شیخ کفعمی در بلد الامین و شیخ جلیل ابو الحسن سلیمان بن الحسن صهرشتی که از مشاهیر تلامذهٔ شیخ طوسی است در کتاب قبس المصباح روایت کرده از مفضل بن عمر که حضرت صادق ع فرمود هرگاه ترا حاجتی باشد بسوی حق تعالی و سینه ات از آن تنگ شده باشد پس دو رکعت نماز بکن و چون سلام نماز گفتی سه مرتبه تکبیر بگو و تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام بخوان پس بسجده برو و بگو صد مرتبه یا مولاتي يا فاطمة اغيثيني پس جانب راست رو را بر زمین گذار و همین را صد مرتبه بگو پس جانب چپ رو را بر زمین گذار و صد مرتبه بگو پس باز بسجده برو و صد و ده مرتبه بگو و حاجت خود را یاد کن پس بدرستیکه خداوند برمیآورد آنرا انشاء الله **مؤلف گوید** که

طلب فرزند باستغاثه بحضرت فاطمه

که شیخ جلیل حسن بن فضل طبرسی در مکارم الاخلاق نیز این نماز را نقل نموده
بهمین طریق مگر آنکه در لفظ استغاثه بکلمهٔ یا فاطمة اکتفا کرده و بعد از صد و ده
مرتبه یا فاطمة در سجده گفته و بگو یا آمِناً مِن کُلِّ شَیْءٍ وَکُلُّ شَیْءٍ مِنکَ خائِفٌ حَذِرٌ
اَسْئَلُکَ بِاَمْنِکَ مِن کُلِّ شَیْءٍ وَخَوْفِ کُلِّ شَیْءٍ مِنکَ اَن تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ
اَن تُعْطِیَنی اَماناً لِنَفْسی وَاَهْلی وَمالی وَوُلْدی حَتّی لا اَخافَ اَحَداً وَلا اَحْذَرَ مِن
شَیْءٍ اَبَداً اِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ ونیز در آن کتاب شریف از حضرت صادق علیه
السلام روایت کرده که فرمودند هرگاه یکی از شما حاجتی خواهد استغاثه کند بسوی خدا
پس دو رکعت نماز کند پس بسجده رود و بگوید یا مُحَمَّدُ یا رَسُولَ اللهِ یا عَلِیُّ یا
سَیِّدَ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ بِکُما اَسْتَغیثُ اِلَی اللهِ تَعالی یا مُحَمَّدُ یا عَلِیُّ اَسْتَغیثُ
بِکُما یا غَوْثاهُ بِاللهِ وَبِمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَفاطِمَةَ و بشماری هر یک از امامان را نام میگوئی
بِکُمْ اَتَوَسَّلُ اِلَی اللهِ تَعالی پس بدرستیکه در همان ساعت بفریاد تو خواهند رسید
ان شاء الله تعالی وشیخ معظم جلیل احمد بن فهد حلی در عدة الداعی مرسلا از سماعه
روایت کرده که حضرت ابو الحسن علیه السلام بمن فرمود که ای سماعه هر وقت که از برای
تو حاجتی باشد نزد خدا پس بگو اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ فَاِنَّ
لَهُما عِنْدَکَ شَأناً مِنَ الشَّأنِ وَقَدْراً مِنَ الْقَدْرِ فَبِحَقِّ ذلِکَ الشَّأنِ وَبِحَقِّ ذلِکَ
الْقَدْرِ اَن تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَن تَفْعَلَ بی کَذا وَکَذا پس بدرستیکه چون
روز قیامت بپا شود باقی نماند ملک مقربی و نه پیغمبر مرسلی و نه بنده مؤمنی مگر
آنکه محتاج است بسوی رسول خدا و علی مرتضی علیهما وآلهما السلام در آن روز باب
**دهم** در بیان زیارت انبیاء علیهم السلام و زیارت امامزادگان عالی مقام و
زیارت قبور مؤمنین و اصحاب ائمه و علماء عظام و بیان زیارت بنیابت و آداب
ملاقات زائرین است مجموع بر سه فصل و یک خاتمه است **فصل اول** در
زیارت پیغمبران علیهم السلام است بدانکه تکریم و تعظیم و توقیر انبیاء



دعای توسل

دعای توسل





عظام علیهم السلام عقلا و شرعا لازم است لا نفرق بین احد من رسله و زیارت
ایشان راجح و پسندیده و علماء رضوان الله علیهم نیز تصریح فرموده اند باستحباب
زیارت ایشان و عدد آن بزرگواران اگرچه زیاده از صد هزار است لکن قبور معلومه
ایشان بسیار کم و قبور آنهائیکه نقدا مستحضر هستیم از اینقرار است حضرت ابراهیم
خلیل علیه السلام در قدس خلیل که در نزدیک بیت المقدس است حضرت آدم و نوح ع
در مرقد منور حضرت امیر المؤمنین علیه السلام مدفونند و در کرک نوح ع که یکی از قرای
جبل عامل است نیز قبریست که مردم او را بحضرت نوح علیه السلام نسبت میدهند و لکن
این خلاف اخباریست که تصریح شده بآنکه آنحضرت در نزد امیر المؤمنین علیه السلام
است و از برای جناب یونس ع در شریعهٔ کوفه بقعه و قبه ایست معروف و جناب
سید ابن طاوس و غیره در ضمن آداب انجاز زیارت برای ایشان ذکر نموده اند و نیز
در شرقی دجله در مقابل شهر موصل در بالای تپه حصن بسیار با نزاهتی و مسجدی و
قبر و ضریح و قبهٔ باصفا است منسوب بآنجناب و احتمال قوی در همان است براکه آنحضرت
مبعوث بر اهل نینوی بود که در قدیم شهر عظیمی بوده در نزدیکی موصل بمسافه
چند فرسخی و آثار آن موجود است و در بیت المقدس نیز قبه و قبریست منسوب بآنحضرت
و شیخ مرحوم علامه نوری فرموده که نقل کردن علما زیارت جناب یونس را در مکان
معروفیکه در شریعهٔ کوفه است چندان ضرر احتمی ندارد که بنابر قبر شریف در آنجا
باشد زیرا که از آنمکان تعبیر فرمودند بمشهد و مشهد اگرچه ظهور دارد در
مرقد و محل دفن و لکن بر مطلق مکانیکه انبیاء خصوصیتی داشته شخص شریف خود
از آن نیز تعبیر میکنند بمشهد یعنی محل حضور او چنانچه در دعای اذن دخول مسجد
کوفه مذکور است اَلسَّلامُ عَلی مَوْلانا اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ وَرَحْمَةُ
اللهِ وَبَرَکاتُهُ وَعَلی مَجالِسِهِ وَمَشاهِدِهِ وَمَقامِ حِکْمَتِهِ وَآثارِ آبائِهِ آدَمَ وَنُوحٍ وَ
اِبْراهیمَ ع الخ و مراد از مشاهد در اینجا اماکن مخصوصه ایست که انبیاء خاصیتی داشته

حضرت امیر المؤمنین ع مثل غیر این از محل مناجات و عبادت و شهادت آنحضرت بود و جای منبر که محل بیرون آمدن در هنگام غلطان (؟) بهای خطب حکمت و مواعظ و نصیحت بود از صف باشد و همان مبارک شود و بیت الطشت که موضع ظهور معجزه غریب المثیت بود از آن بناء عظیم بود و دکة القضا که مجلس فصل خصومت و بسط معدلت بود از آن علی حکیم و همکذا و بنا بر این احتمال قوی میرود که آنحال بیرون انداختن ماهی باشد جناب یونس را از دهان خود و بروز آیات عجیبه الهیه در حفظ و حراست نقویتش تا آنکاه که بقوم خود در نینوی مراجعت نمود و البته چنین مکان در نهایت شرافت خواهد بود و بجهت امتیازش با نجاست زیارتش مثل زیارت حضرت سید الشهدا علیه السلم در مسجد حنانه چنانچه گذشت و نیز امر در تعیین قبر جناب هود و صالح علیهما السلم فرمود که در اخبار محل آن مختلف است و آنچه که قبرهما وادی السلم نسبت می‌دهند بایشان نسبت درستی ندارد انتهی و علامه مجلسی ره در بحار بعد از نقل اخبار که در بیان موضع قبر امیر المؤمنین ع است گفته و بدان آنکه از این اخبار ظاهر شد که سر حضرت حسین علیه السلم و جسد آدم و نوح و هود و صالح در نزد آنحضرت مدفونند پس سزاوار است که همه آنها زیارت کرده شوند انتهی و مرقد حضرت ذی الکفل در کنار شط فرات در نزدیکی کوفه مسافت بین فرسخ معروف و مشهور است و مرقد حضرت خلیل الرحمن جناب ابراهیم علیه السلم در قدس خلیل که نزدیک به بیت المقدس است معروف و مشهور است و مزاریست برای عامه مسلمین امروز و لکن در روایت معتبر از حضرت صادق علیه السلم وارد شده که فرمودند قبر یعقوب و ابراهیم و قبر سعد و هفتاد پیغمبر و شش صد وصی پیغمبر و قبر بهترین اوصیا پیغمبران یعنی امیر المؤمنین علیه السلم در کوفه است و ما در باب زیارت حضرت امیر المؤمنین ع اشاره کردیم ببعض چیزها که مناسب این مقام است گفتیم که این احادیث چندان منافاتی ندارد با آنکه این بزرگواران در جای دیگر مدفون شده باشند زیرا که ممکن است مثل جناب







ادم ع در جای دیگر دفن نشده باشند و بجهت شرف مجاورت حضرت امیر المؤمنین ایشان با نجا شریف نقل کرده باشند و در شهر موصل قبر جرجیس پیغمبر است و در بیرون شهر قبر شیث هبة الله است و در شوش که شش فرسخی شهر شوشتر است مدفن دانیال پیغمبر است و بارگاهی عظیم بر او ساخته اند مشرف بر نهر و صاحب تاریخ قم گفته که بدن مبارک آنحضرت را ابو موسی حنوط و کفن کرده در میان جوی آب مخفی دفن کرد الخ و نیز در دو فرسخی شوشتر مزاریست منسوب بحضرت شعیب علیه السلم در دهنا و در خارج حله قبریست منسوب بایوب نبی ع و قبر جناب اسمعیل ع در مسجد الحرام است با جماعتی از پیغمبران دیگر علیهم السلم و شیخ مرحوم فرموده که قبر یوشع در خارج کاظمین در قبلی مسجد براثا است و قبر جناب زکریا در حلب و قبر جناب یحیی در بیروت فقیر گوید که در شهر شام مسجدیست معروف به مسجد یحیی با بنای عالی و در آن مسجد قبریست با ضریح معتبری منسوب بآنحضرت و جمله از پیغمبران بنی اسرائیل در بیت المقدس قبورشان در نزد اهل آنجا معلوم و غیر اینها که بعض شواهد بر صدق دارند و بعضی مشتبه و مشکوک است

و اما در بیان کیفیت زیارت ایشان پس در اخبار زیارت مخصوصی ایشان بنظر نرسیده مگر زیارت حضرت آدم و نوح علیهما السلم که در باب زیارت حضرت امیر المؤمنین علیه السلم بشرح رفت و لکن از روایت زیارت جامعه که ما اول زیارات جامعه قرار دادیم ظاهر میشود که انبیاء علیهم السلم نیز بآن زیارت کرده میشوند و شاهد بر این آنکه شیخ جلیل محمد بن المشهدی در مزار و سید اجل علی بن طاوس در مصباح الزائر و غیر ایشان رضوان الله علیهم بعد از دخول کوفه همین زیارت شریفه را از برای مشهد حضرت یونس ع ذکر کرده اند و مظنون است که نقل ایشان زیارت مذکوره را از روی همان کتاب باشد که از نجا ظاهر میشود حال اگر کسی این زیارت جامعه را در مراقد شریفه انبیا علیهم السلم بخواند مناسب است و چون زیارت در سابق مذکور شد محتاج بنقل آن در اینجا نیست فقط بخواند همین زیارت اول زیارات

جامعه رجوع کند و از فیض عظیم آن خود را بهره مند نماید **فصل دوم** در بیان زیارت امامزادگان عظام و شاهزادگان عالیمقام که قبور شان محل فیوضات و برکات و موضع نزول رحمت و عنایات الهیه است و علمای اعلام تصریح فرموده اند باستحباب زیارت قبور ایشان و بحمد الله تعالی در غالب بلاد شیعه قبور شان موجود بلکه در قریهها و برّیّه و اطراف کوهها و درهها پیوسته ملاذ درماندگان و ملجاء وا ماندگان و پناه مظلومین و موجب تسلی دلهای پژمردگان بوده و خواهند بود تا بود قیام و از بسیاری از ایشان کرامات و خوارق عادات مشاهده شده لکن مستور نماند که امامزاده که انسان با طمینان خاطر محض درک فیوضات و کشف کربات بار سفر بندد و شاد رحال کند بسمت قبر شریفش باید دو مطلب اول در نظر داشته باشد آنگاه قصد مقصد کند **اوّل** جلالت قدر و عظمت شان صاحب آن مرقد علاوه بر شرافت نسب و علاقه نبوت بحسب آنچه از کتب احادیث و انساب و تواریخ معلوم میشود **دوّم** معلوم بودن قبر آن سید جلیل و صحت نسبت آن بقعه بآنجناب و جمع بین این دو بسیار کم است چه بسیاری از قبوری که نسبت میدهند بآن بزرگواران نه حال صاحبانش معلوم و نه مدفون بودن او در آنجا و جملهٔ دفنشان در آنجا معلوم و حالشان مجهول و پارهٔ جلالت قدر آن امامزاده معین و لکن مرقد شریفش مشتبه مثلاً سید اجل علی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیهم السلم که فرزند بلا واسطه حضرت امام جعفر صادق علیه السلم است جلالت شان و بزرگی مقام او زیاده از آنست که در اینمقام ذکر شود و بالاتر از آنست که بر کسی مخفی و پوشیده باشد نزد شیعه برادر بزرگوارش حضرت موسی بن جعفر است و از بزرگان راویان و صاحبان تصنیف است که تاکنون بحمد الله در دست است و چهار پنج امام را درک نموده و خدمت کرده و لکن قبر شریفش مشتبه و غیر معلوم است و سه موضع است که بآنجناب نسبت میدهند اوّل در بیرون قلعه سمنان در میان باغچه با نضارت با قبه و بقعه





وعمارت باز اهق علامه مجلسی فرموده که بودن قبر آنحضرت در آنجا معلوم نیست بلکه خلافش مظنون است دوم در بلدهٔ طیبهٔ قم در بیرون بلد مزاریست معروف بآنجناب و از برای او است صحن وسیع و قبه و بقعه بسیار عالی و اثار قدیمه که از آنجمله لوح قبر است که بسیار قدیم و بر روی آن کتابتی هست که ظاهر اثار بخش سنه هفتصد و چهل هجری است باسم آنحضرت و اسم والد بزرگوارش و باین سبب اهل قم را اطمینان تام است بر بودن قبر شریفش در آنجا و علامه مجلسی ره در بحار فرموده که از جمله کسانیکه بجلالت نبالت معروفند علی بن جعفر مدفون بقم است و جلالتش مشهورتر است از آنکه ذکر شود و امّا بودنش مدفون بقم پس مذکور نیست در کتب معتبره لکن اثر قبر شریفش که موجود است قدیم است و بر آن اسمش نوشته است و در تحفه فرموده که مزاری در قم هست که قبر زیدی که در آن ساخته اند و بر روی قبر کتابتی هست که نوشته اند قبر علی بن جعفر صادق ع موسی و از تاریخ بنای آن قبه تا اینزمان نزدیک بچهارصد سال میشود پس همانکه که از بحار نقل شده فرموده تا آنکه گفته و چون از آن قبر قدیم و لوح آن چنین ظاهر میشود که در آنجا مدفون باشد بهتر آنست که در آنجا زیارت آنحضرت بکنند سیم در مکه منبع ملک طیبه در قریهٔ عریض که ملک آنجناب و محل سکنای خودش و ذریه اش بود لهذا آنجناب و اولادش را نسبت بعریض دهند نه از برایش قبر و قبه ایست و ظاهر همین است چنانچه محدث شیخنا علامه نوری است و کلام را در این باب در خاتمه مستدرک بسط تمامی داده و شاید مزار یکه در قم است قبر احفاد و ذریه او باشند بهر حال باقی ماند قلیلی که از یک جهة آن مکشوف است **مثل** قبر اسماعیل پسر امام جعفر صادق علیه السلم که در بقیع نزدیک ائمه بقیع علیهم السلم معلوم است و در سابق اشاره بقبر آنجناب شد و مانند جملهٔ از اولاد حضرت امام موسی کاظم علیه السلم مثل سید جلیل عظیم القدر و الشان احمد معروف بشاه چراغ که در داخل شهر شیراز مدفون و در ظاهر نهر از جهة قبه و صحن و ضریح و خادم و موقوفات تعظیم و احترام تمام دارد **و مثل**



و علامه مجلسی [illegible] در شرح فقیه در ترجمه علی بن جعفر [illegible] [illegible] ذکر [illegible] جلالت [illegible] علی بن جعفر [illegible] قم [illegible] ذکر شود [illegible] آن بزرگوار [illegible] و اهل کوفه [illegible] اخبار [illegible] آن اهل قم [illegible] ایشان [illegible] قم

برادر دیگرش قاسم که در مشهدی نزدیک حله مدفونست مزار شریفش زیارتگاه عامه خلق است و پیوسته علما و اخیار بزیارت او میروند و حدیثی در السنه معروف است قریب باین مضمون که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود هر کس قادر نیست بزیارت من پس زیارت کند برادرم قاسم را او ایضا در جلالت دیده نشده و تاکنون کسی از اصل آن نشانی ندادهٔ ولکن بزرگی جلالت و علو مرتبت جناب قاسم اجل از آن است که برای ترغیب بزیارتش بایضا باصل و نشان متمسک شد چه انکه در اصول کافی خبریست که دلالت میکند بر عظمت شان و بزرگی مقام او تا انجا که عقلا تصور نمیکنند ثقة الاسلام در باب اشاره و نص بر حضرت علی بن موسی الرضا ع خبر طولانی نقل کرده از یزید بن سلیط از حضرت کاظم علیه السلام در راه مکه و در آن خبر مذکور است که آنحضرت باو فرمود خبر دهم ترا ای ابا عماره بیرون آمدم از منزلم پس وصی قرار دادم پسرم فلان را یعنی جناب امام رضا علیه السلام را و شریک کردم با او پسران خود را در ظاهر و وصیت کردم با او در باطن پس اراده کردم تنها او را و اگر امر راجع بسوی من بود هر آئینه قرار میدادم امامت را در قاسم پسرم بجهت محبت من او را و مهربانی من بر او ولکن این امر راجع بسوی خداوند عز و جل است قرار میدهد آنرا هر کجا که میخواهد الخ و علامه مجلسی ره گفته که از جمله امامزادهای مشهور امامزاده قاسم فرزند امام موسی ع است که در حوالی نجف اشرف مدفونست و قبرش معروفست و سید ابن طاوس ره ترغیب بزیارت او نموده است انتهی **و منها** برادر دیگرش امامزاده حمزه کاباشاه چراغ معروف از نیک نادرند و قبر شریفش در شهر ری نزدیک قبر حضرت عبد العظیم حسنی است و جناب عبد العظیم پیوسته بزیارت او میرفت چنانچه بیاید در حکایت حال او و این سید بزرگوار الان صاحب قبه و بارگاه و ضریح و صحن و خدام است و هر که بزیارت عبد العظیم مشرف میشود قصد زیارت او را نیز میکند و بدرک فیض زیارت او نایل میشود **و منها** که در جزیره که در جنوب حله و بین





دجله و فرات است مزاریست مشهور بقبر حمزه پسر حضرت امام موسی ع مردم او را زیارت میکنند و برای او کرامات بسیار نقل میکنند ولکن این شهرت بی اصل است بلکه آن جناب حمزة ابن قاسم بن علی بن حمزة بن حسن بن عبد الله بن عباس بن علی بن ابی طالب ع ابو یعلی ثقه جلیل القدر است که شیخ نجاشی در رجال او را ذکر نموده و ذکر حکایت تشرف سید العلماء و سناد الفقهاء و حید عصره جناب آقا سید مهدی قزوینی حلاوی نجفی بخدمت حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه نیز اشاره باینمطلب شده چنانکه آنحضرت بسید فرمودند که این قبر ابی یعلی حمزة بن قاسم علوی عباسی است که یکی از علماء اجازه و اهل حدیث است و اهل رجال او را ذکر نموده اند در کتب خود و او را ثنا کرده اند بعلم و ورع و حقیر مجمل الحکایت را در خاتمهٔ تحیة الزائر شیخ مرحوم که بدست اینحقیر تمام شد ایراد نموده ام **و بدان** نیز که در بلد قم در وسط شهر امامزاده ایست مشهور بشاهزاده حمزه و صاحب ضریح و قبه و مزار است و بسیار معظم و جلیل القدر و اهل بلد را اعتقاد تمامی است باو و در احترام و اکرام او بسیار کوشند و از کلام صاحب تاریخ قم ظاهر میشود که آنحضرت فرزند بی واسطه حضرت امام موسی علیه السلام است چنانچه در خلال تاریخ سادات حسنیه از سادات خمائیه که در قم بودند و در انجا مدفون شدند گفته که یحیی صوفی بقم اقامت کرد و بمیدان زکریا ابن آدم بنزد مشهد حمزة بن امام موسی بن جعفر علیهما السلام وطن و مقام کرفت و ساکن بود الخ و شاید امامزاده مذکور از احفاد حضرت امام موسی باشد چنانچه در باب علی بن جعفر گفته شده و الله العالم **و منها** ابی حمزه امیر علی بن حمزة بن موسی الکاظم ع که در عمدة الطالب و بعضی از مشجرات او را ذکر نموده اند و گفته اند که قبر شریفش در شیراز خارج باب اصطخر است **و منها** امامزاده محمد فرزند امام جعفر صادق ع که در شهر بسطام مدفونست سید شهید قاضی نور الله ره در مجالس در ضمن احوال بایزید بسطامی گفته که در زمان سلاطین الجایتو خان بامر او قبه بر

حضرت جواد علیه السلام پس چند دختر موسی و تمام اینها مدفونند نزد فاطمه سلام
الله علیها و موسی شب چهارشنبه هشتم ماه ربیع الاخر سنه دویست و نود و شش از
دار دنیا رفت و مدفون شد در خانه خود که الحال معروفست بقبر او پس از آن ذکر نموده
قبور جمع کثیر از سادات رضویه و بسیاری از اولاد محمد بن جعفر الصادق علیه السلام
و جمله از اولاد علی بن جعفر و قبور جمعی از سادات حسنیه که محل ذکر اینها در اینجا نیست
بلی لازم است که جزئی اشاره شود بحال موسی مبرقع علامه مجلسی ره در تحفه فرموده که
در قم قبور بسیار هست که منسوبست باولاد ائمه الطاهرین ع و بعضی از اینها انتسابش
معلوم نیست و بعضی احوال ایشان معلوم نیست مثل موسی مبرقع فرزند امام محمد
تقی که از بعضی احادیث مذمت او ظاهر میشود و ظاهر آنست مراد جناب ایشان از بعض احادیث
حدیثی است که شیخ مفید ره در کتاب ارشاد در باب نصوص و معجزات ابی الحسن
هادی ع از الخ حسین بن حسن از یعقوب بن یاسر نقل میکند که متوکل میگفت وای بر من که
موسی در زمان عنفوان و غرور جوانی شرب نبیذ میکرده و لکن این خبر ضعیف است
بجهاتی چند اول جهالت راوی الخبر بلکه یعقوب که راوی متن خبر است ظاهرا از
بستگان متوکل است و خبر را اگرچه شیخ مفید جناب ثقه ره ذکر فرموده که مقدم بر علما
و شیخ محدثین و متکلمین و فقها است بلکه غیر آنجناب از دیگران نیز اعتماد در باب فضایل
و مناقب و معجزات امثال آن در نقل اخبار تسامح و تساهل است بلکه اگر راوی از
اعادی و مخالفین باشد ذکر آن بهتر است و ثانیا آنکه گوینده کلماتیکه
در عیب موسی است در آخر مثل موسی قد ... یأکل و یشرب الخ همه از منافقین
و اتباع متوکل بودند که بشهادت تمام ایشان در شرع مطهر ثابت نشود نه جرحی و
نه تعدیلی و ثالثا معارض بودن آن با خبری که شیخ کلینی ره در کافی ذکر نموده که
متضمن است گواه گرفتن حضرت جواد علیه السلام موسی را بر نسخه وصیت و در آن تصریح
شده که موسی از طلب ... مستقلا متولی بود بر جمله از موقوفات حضرت





بے مشارکت احدی و تولیت اوقات از جانب امام علیه السلام از شواهد عدالت و امانت و
دیانت است چنانچه مخفی نیست و غیر اینها اگر تفصیل آن در بدو شیعه است پس
ظاهر شد که بمجرد این خبر نتوان در موسی قدح کرد و متعرض او شد با آنکه نعوذ بالله موسی
اهل شرب بوده و امثال آن و چه نیک فرموده علامه مجلسی در بحار الانوار که وارد
شده بعضی اخبار در ذم موسی لکن قدحی نمیرسانند بایشان بمجرد بعض خبرهای نادره
با وجود آنکه رسیده در خبری نهی از قدح کردن اینها و متعرض شدن باینها بجهت این نوع
چیزها انتهی و شیخ مرحوم فرموده که این موسی همانست که از کثرت فضایل و مناقب و
تقوی و سکون نفس و حسن رفتار و علم او و زانت بائمه علیهم السلام گرفته قابل امامت
میدانستند او را و اتفاق و احکام محدثین قم بر قدحش ظاهر و معلوم است که اگر شخصی
از ضعیفین یا مجهول الحالی یا دروغگوئی روایت میکرد او را اخراج میکردند اگرچه بزرگ
و صاحب شان و منزلت بود و در آنچه احترام و اکرام ایشان نسبت باو در طبقه
خود مثل احمد بن محمد بن عیسی الاشعری و احمد بن اسحق و محمد بن یحیی و امثال ایشان
بوده که جمع کرده بودند میان دیانت و ... و علما در کتب حدیث از او روایت
میکنند چون ثقة الاسلام در کافی و شیخ الطائفه در تهذیب در باب میراث خنثی و
حسن بن علی بن شعبه در تحف العقول و غیر ایشان رضوان الله علیهم و مشهد
امامزاده لازم التعظیم جناب شاهزاده عبد العظیم که شرف نسبش بچهار واسطه بسبط
جلیل حضرت خیر الوری امام حسن مجتبی علیه السلام منتهی میشود قبر شریفش در ری مزار و
مشهور و ملاذ و معاذ طوائف مخلوق است علو مقام و جلالت شان او اظهر من
الشمس است چه آنجناب علاوه آنکه از دودمان حضرت خاتم النبیین ص است از اکابر
محدثین و اعاظم علما و زهاد و عباد و صاحب ورع و تقوی است و از اصحاب حضرت
جواد و حضرت هادی علیهما السلام است نهایت توسل و انقطاع بخدمت ایشان داشته
و احادیث بسیار از ایشان روایت کرده و از آنجمله کتاب خطب امیر المؤمنین ع

در باب زیارت معصومه یعنی فاطمه بنت موسی علیهما السلام بدانکه بسند معتبر
روایت شده که سعد بن سعد که راوی حدیث است از حضرت امام رضا علیه السلام سؤال نمود
از فاطمه دختر موسی بن جعفر فرمود که هر که او را زیارت کند از برای اوست بهشت و
بسند معتبر دیگر از حضرت امام محمد تقی ع منقولست که هر که عمه مرا در قم زیارت کند پس
از برای اوست بهشت و در روایت معتبر دیگر نقل نموده اند که حضرت امام رضا علیه
السلام بسعد اشعری فرمود که ای سعد نزد شما قبری از ما هست سعد گفت که فدای
تو شوم قبر فاطمه دختر امام موسی ع را میفرمائی فرمود که بلی هر که او را زیارت کند و حق
او را شناسد از برای اوست بهشت پس چون بقبر آنحضرت برسی نزد سر بایست رو بقبله
بایست و سی و چهار مرتبه بگو الله اکبر و سی و سه مرتبه سبحان الله و سی و سه مرتبه الحمد لله
پس بگو اَلسَّلامُ عَلی آدَمَ صَفْوَةِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبِیِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلی اِبْراهیمَ
خَلیلِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلی مُوسی کَلیمِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلی عیسی رُوحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ
یا رَسُولَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ خَلْقِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفِیَّ اللهِ اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللهِ خاتَمَ النَّبِیّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ عَلِیَّ بْنَ
اَبیطالِبٍ وَصِیَّ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ سَیِّدَةَ نِساءِ الْعالَمینَ اَلسَّلامُ
عَلَیْکُما یا سِبْطَیِ الرَّحْمَةِ وَسَیِّدَیْ شَبابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ
الْحُسَیْنِ سَیِّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ النّاظِرینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ باقِرَ
الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِیِّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصّادِقَ الْبارَّ الْاَمینَ اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ الطّاهِرَ الطُّهْرَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضا
الْمُرْتَضی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ التَّقِیَّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِیَّ
النّاصِحَ الْاَمینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ اَلسَّلامُ عَلَی الْوَصِیِّ مِنْ بَعْدِهِ اَللّهُمَّ
صَلِّ عَلی نُورِکَ وَسِراجِکَ وَوَلِیِّ وَلِیِّکَ وَوَصِیِّ وَصِیِّکَ وَحُجَّتِکَ عَلی
خَلْقِکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ وَ



خَدیجَةَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ
اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلِیِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا اُخْتَ وَلِیِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ
مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ وَ
حَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ وَاَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِیِّکُمْ وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلِیِّ بْنِ اَبیطالِبٍ
صَلَواتُ اللهِ عَلَیْکُمْ اَسْئَلُ اللهَ اَنْ یُرِیَنا فیکُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ وَاَنْ یَجْمَعَنا وَاِیّاکُمْ فی
زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَاَنْ لا یَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ اِنَّهُ وَلِیٌّ قَدیرٌ اَتَقَرَّبُ اِلَی
اللهِ بِحُبِّکُمْ وَالْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِکُمْ وَالتَّسْلیمِ اِلَی اللهِ راضِیاً بِهِ غَیْرَ مُنْکِرٍ وَلا مُسْتَکْبِرٍ وَعَلی
یَقینِ ما اَتی بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ راضٍ نَطْلُبُ بِذلِکَ وَجْهَکَ یا سَیِّدی اَللّهُمَّ وَرِضاکَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ
یا فاطِمَةُ اشْفَعی لی فِی الْجَنَّةِ فَاِنَّ لَکِ عِنْدَ اللهِ شَأْناً مِنَ الشَّأْنِ اَللّهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ
اَنْ تَخْتِمَ لی بِالسَّعادَةِ فَلا تَسْلُبْ مِنّی ما اَنَا فیهِ وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ
اَللّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِکَرَمِکَ وَعِزَّتِکَ وَبِرَحْمَتِکَ وَعافِیَتِکَ وَصَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ
وَآلِهِ اَجْمَعینَ وَسَلَّمَ تَسْلیماً **مؤلف گوید** که در قبه حضرت فاطمه جماعت بسیاری از
بنات فاطمیه و سادات علویه مدفونند مثل جمله از دختران جواد ع و بسیاری از
دختران موسی مبرقع فرزند امام محمد تقی ع مثل ام محمد و خواهرش میمونه و خواهر دیگرش
بریهه و خواهر محمد بن موسی و غیر ایشان مثل ام اسحق جاریه محمد بن موسی و ام حبیب جاریه
محمد بن احمد الرضا چنانچه فاضل متقدم در تاریخ قم ذکر فرموده پس از آن گفته که از جمله
قبوری که در قم است قبر ابی جعفر موسی بن محمد بن علی الرضا علیهم السلام است و او
اول کسی است که از سادات رضویه وارد بقم شده و پیوسته برروی خود برقع کشیده
بود پس بزرگان عرب او را از قم بیرون کردند پس از آن پشیمان شده بجهت او فرستادند
و از او اعتذار خواستند و مکرما بقم واردش ساختند و گرامی داشتند او را و از اموال
خود برای او خانه و مزرعه ها خریدند و حال موسی در قم نیکو شد تا آنکه از مال خود
قریه ها و مزارعی خرید پس از آن وارد شدند بر او خواهرانش زینب و ام محمد و میمونه دختران

تربت این امامزاده عالیمقام بنا نمودند **و از جمله** قبر سید معظم جلیل ابو جعفر محمد بن علی الهادی علیه السلم در نزدیک بلد که اسم منزلی است معروف در طریق سامره و جلالت نبالت شان آن بزرگوار بسیار است بس است در حق او که قابلیت و صلاحیت امامت داشت فرزند بزرگ حضرت هادی علیه السلم بود و شیعه گمان میکردند که او امام خواهد بود بعد از هادی و چون از دنیا رحلت کرد حضرت هادی علیه السلم به امام حسن علیه السلم فرمودند یا بنی احدث لله شکرا فقد احدث فیک امرا ای پسر جان من تازه کن شکر خدا را پس بتحقیق که حقتعالی تازه فرمود در حق تو امری را که مراد امر امامت باشد و در روایتی فرمودند بدا لله فی ابی محمد علیه السلام بعد ابی جعفر ما لم یکن یعرف له کما بدا له فی موسی علیه السلام بعد مضی اسمعیل ما کشف به عن حاله و احادیث باین مضمون که مراد آن باشد در حق حضرت ابی محمد عسکری علیه السلام بعد از ابی جعفر که مراد امامزاده سید محمد باشد بسیار است و جمله از آنها را شیخ مفید ره در ارشاد ذکر فرموده و نیز حدیثی در ارشاد روایت کرده که متضمن است بر آنکه حضرت عسکری علیه السلام در فوت سید محمد گریبان خود را چاک فرموده بود و گفتاه فضلا و شرفا **و منها** سیده جلیله معظمه حضرت ستی فاطمه بنت موسی بن جعفر علیهم السلم که در سال دویست بانحجرت بجهة اشتیاق ملاقات برادرش حضرت امام رضا علیه السلم از مدینه بجانب مرو بیرون آمد زیرا که حضرت امام رضا علیه السلم در یکسال قبل از آن مامون بولایت عهد تشریف برده بودند پس همینکه بساوه رسید مریضه شد سؤال فرمود که تا شهر قم چه مقدار مسافت است عرض کردند که ده فرسخ است فرمود مرا بقم ببرید همینکه بشهر قم آمدند طائفه اشعریین از آل سعد باستقبال آنحضرت رفتند و موسی بن خزرج بن سعد که بزرگ آنها بود از همه سبقت گرفت و مهار ناقه آن سیده جلیله را گرفت کشید تا وارد ساخت او را بقم در خانه خود پس آنحضرت نزول اجلال را در آنخانه نمودند و تا مدت هفده روز مکث نموده پس برحمت ایزدی و بابای





طاهرین خود پیوست پس او را دفن کردند در بابلان بتفصیلیکه در تاریخ قم مذکور است و مقام را گنجایش شرح نیست و مزار آنحضرت در بابلان که اسم همانمکان دفن است که در آنزمان بستان بوده معروف و مشهور است و دارای قبه عالیه و ضریح و صحن و منارها و خدمه بسیار و موقوفات کثیره است و روشنی چشم اهل قم و ملاذ و معاذ عامه خلق است و در هر سال جماعات بسیار از بلاد بعیده شد رحال کنند و تعب سفر کشند بجهة درک فیوضات از زیارت آن معظمه و فضیلت و جلالت آنحضرت از اخبار بسیار ظاهر میشود بعلاوه آنکه شیخ مفید در ارشاد فرموده که از برای هریک از اولاد حضرت ابو الحسن موسی علیه السلم فضیلت و منقبت مشهوره است و در خصوص فضل زیارت آنحضرت روایات بسیار وارد شده از آنجمله شیخ فاضل خبیر ماهر حسن بن محمد قمی که معاصر ابن بابویه قمی رحمهما الله هستند در تاریخ قم که بجهت کافی الکفاة صاحب بن عباد نوشته است روایت کرده که جماعتی از مردم ری در صحبت ابی عبد الله الصادق علیه السلم در آمدند گفتند که ما از مردم ری هستیم حضرت فرمود مرحبا برادران ما از اهل قم انها عرض کردند که ما از مردمان ری هستیم دیگر مرتبه حضرت صادق ع فرمود مرحبا برادران ما از اهل قم تا اینجا عدت کرت این سخن مکرر کردند و امام علیه السلم میفرمود مرحبا برادران قمیین ما را پس آنحضرت فرمود بدرستیکه از برای حقتعالی حرمی است و آن مکه است و برای رسول خدا حرمی است و آن مدینه است و برای حضرت امیر المؤمنین ع حرمی است و آن کوفه است و از برای ما اهل بیت حرمی است و آن بلد قم است و بعد از این دفن شود در آنجا زنی از اولاد من که نام او فاطمه باشد بفاطمه هر که او را زیارت کند بهشت از برای او واجب شود و راوی گفت و قتیکه حضرت صادق ع اینفرمایش نمود هنوز حامله نشده بود مادر حضرت موسی ع بان امام بزرگوار و بروایت دیگر منقول است که زیارت فاطمه موازی و معادل با بهشت است و سید العلما و الفقهاء و المحققین سید اجل جمال الدین محمد بن الحسین الخونساری در مزار خود فرموده **با آنکه** احادیث منقوله

و او است که دین خود را بر امام زمانش حضرت هادی ع عرض کرد و حضرت تصدیق او نمود و فرمود یا ابا القاسم هذا والله دین الله الذی ارتضاه لعباده فاثبت علیه ثبتک الله بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا و الآخرة و بالجمله فضایل و مناقب آنجناب بسیار است و شیخ نجاشی در رجال حکایت آمدن او بری و مدفون شدن او در آنجا نقل فرموده و قضیه مشهور است و علامه مجلسی در تحفه نیز ذکر فرموده و لکن فقیر یافتم نسخه از نهایه شیخ طوسی ره بخط شیخ ابی المحاسن ابراهیم بن الحسین بن بابویه که بر زیاده از ششصد سال قبل نوشته شده بود در آخر جزء اول آن نوشته بود بسیاری از فضایل و علو مقام و رتبه علم و زهد و ورع و نسب جناب عبد العظیم را از انجمله در وصف علم او نوشته بود که روایت کرده ابو تراب رویانی که گفت شنیدم از ابو حماد رازی که میگفت وارد شدم بر حضرت امام علی نقی ع در سر من رای پس سؤال کردم از آنحضرت جمله از مسائل حلال و حرام خود پس جواب فرمود مسائل مرا تا آنکه زمانیکه خواستم بیرون آیم بوداع آنحضرت رفتم همینکه آنحضرت را وداع کردم فرمود بمن ای حماد وقتیکه مشکل شد چیزی از امور دینت در ناحیه خود یعنی در بلد ری پس سؤال کن آنها را از عبد العظیم بن عبد الله حسنی و سلام مرا باو برسان الخ و محقق داماد در کتاب رواشح گفته که احادیث بسیاری در فضیلت زیارت عبد العظیم روایت شده و وارد شده که هر که زیارت کند قبر او را بهشت برا و واجب شود و شیخ شهید ثانی ره در حواشی خلاصه همین روایت را از بعض نسابین نقل فرموده و ابن بابویه و ابن قولویه بسند معتبر روایت کرده اند که مردی از اهل ری بخدمت حضرت امام علی نقی علیه السلام رفت حضرت از او پرسید که کجا بودی عرض کرد که بزیارت امام حسین ع رفته بودم فرمود که اگر زیارت میکردی قبر عبد العظیم را که نزد شما است هر آینه مثل کسی بودی که زیارت امام حسین ع کرده باشد فقیر گوید که علما از برای آن بزرگوار زیارتی نقل نکرده اند مگر آنکه فخر المحققین آقا جمال الدین در مزار خود فرموده که زیارت آنحضرت باین نحو مناسب است





زیارت حضرت عبد العظیم

اَلسَّلامُ عَلیٰ آدَمَ صَفْوَةِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلیٰ نُوحٍ نَبِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلیٰ اِبْرٰهِیمَ خَلِیلِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلیٰ مُوسیٰ کَلِیمِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلیٰ عِیسیٰ رُوحِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ خَلْقِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفِیَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ خاتَمَ النَّبِیِّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ عَلِیَّ بْنَ اَبِی طالِبٍ وَصِیَّ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ سَیِّدَةَ نِساءِ الْعالَمِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا سِبْطَیِ الرَّحْمَةِ وَ سَیِّدَیْ شَبابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ سَیِّدَ الْعابِدِینَ وَ قُرَّةَ عَیْنِ النّاظِرِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ باقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِیِّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصّادِقَ الْبارَّ الْاَمِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ الطّاهِرَ الطُّهْرَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضَا الْمُرْتَضیٰ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ التَّقِیَّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِیَّ النّاصِحَ الْاَمِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ اَلسَّلامُ عَلَی الْوَصِیِّ مِنْ بَعْدِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ نُورِکَ وَ سِراجِکَ وَ وَلِیِّ وَلِیِّکَ وَ وَصِیِّ وَصِیِّکَ وَ حُجَّتِکَ عَلیٰ خَلْقِکَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ اَیُّهَا السَّیِّدُ الزَّکِیُّ وَ الطّاهِرُ الصَّفِیُّ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ السّادَةِ الْاَطْهارِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الْمُصْطَفَیْنَ الْاَخْیارِ اَلسَّلامُ عَلیٰ رَسُولِ اللّٰهِ وَ عَلیٰ ذُرِّیَّتِهِ رَسُولِ اللّٰهِ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَی الْعَبْدِ الصّالِحِ الْمُطِیعِ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمِینَ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِاَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَبَا الْقاسِمِ بْنَ السِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ الْمُجْتَبیٰ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ زِیارَتُهُ ثَوابُ زِیارَةِ سَیِّدِ الشُّهَداءِ یُرْجیٰ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ عَرَّفَ اللّٰهُ بَیْنَنا وَ بَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ وَ حَشَرَنا فِی زُمْرَتِکُمْ وَ اَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِیِّکُمْ وَ سَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلِیِّ بْنِ اَبِی طالِبٍ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیْکُمْ اَسْئَلُ اللّٰهَ اَنْ یُرِیَنا فِیکُمُ السُّرُورَ وَ الْفَرَجَ وَ اَنْ یَجْمَعَنا وَ اِیّاکُمْ فِی زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ اَنْ لا یَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ اِنَّهُ وَلِیٌّ قَدِیرٌ اَتَقَرَّبُ اِلَی اللّٰهِ بِحُبِّکُمْ وَ الْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِکُمْ وَ التَّسْلِیمِ اِلَی اللّٰهِ راضِیاً بِهِ غَیْرَ مُنْکِرٍ وَ لا مُسْتَکْبِرٍ وَ عَلیٰ یَقِینِ ما اَتیٰ بِهِ مُحَمَّدٌ نَطْلُبُ بِذٰلِکَ وَجْهَکَ یا سَیِّدِی اَللّٰهُمَّ

ورضاك والدار الآخرة يا سيدي وابن سيدي اشفع لي في الجنة فان لك عند الله
شاناً من الشأن اللهم اني اسئلك ان تختم لي بالسعادة فلا تسلب مني ما انا فيه
ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم اللهم استجب لنا وتقبله برحمتك وعافيتك و
صلى الله على محمد وآله اجمعين وسلم تسليما يا ارحم الراحمين بشر سيد مذکور
فرموده که در بعضی اخبار مذکور است که امامزاده عبد العظیم در اوقات توقف در ری
از منزل پنهان بیرون میآمد و قبری که در مقابل قبر او است و راه در میان است زیارت میکرد
ومیفرمود که این قبر مردی از اولاد موسی بن جعفر علیه السلام است والحال قبری در آنجا است
که بامامزاده حمزه فرزند حضرت امام موسی منسوب است وظاهر آنست که همان قبری باشد
که امامزاده عبد العظیم زیارت آن مینموده انشاء الله او را نیز زیارت باید نمود و همین
زیارت را میتوان خواند و فقره السلام علیک یا ابا القاسم و فقره بعد از آن را نباید
خواند انتهی مخفی نماند که در صحن امامزاده حمزه قبر شیخ جلیل سعید قدوة المفسرین
جمال الدین ابو الفتوح حسین بن علی خزاعی صاحب تفسیر معروف است بر روی قبر
آنجناب اسم و نسب او بخط قدیم نوشته شده و فرمایش قاضی نور الله در مجالس که قبر ایشان
در اصفهان است بعید است باید آنجناب را زیارت نمود و همچنین از زیارت جناب شیخ
صدوق رئیس المحدثین که معروف بابن بابویه در نزدیکی بلد شاهزاده عبد العظیم
است غفلت نباید نمود بدانکه سید جلیل و عالم نبیل سید عبد اللطیف بن ابو
طالب الموسوی الشوشتری که از دودمان جلیله سید نعمة الله جزائری علیه الرحمة
است در کتاب تحفة العالم که از مؤلفات او است در تاریخ شوشتر بعد ذکر حال مرحوم سید
نعمة الله و اولاد و احفاد و اقارب او و غیره است در فصل [illegible] خلیفه ثانی
لشکر اسلام را بجهة تسخیر بلاد عجم و تسلط ایشان بر شوشتر و محاربه ایشان با هرمزان
گفته که در محاربه شوشتر محمد بن جعفر الطیار نیز [illegible]
بدزفول داعی حق را اجابت گفته در انبار در خارج شهر مدفون [illegible]





والحال بارگاه آن شهید [illegible] در دزفول مطاف انام و زیارتگاه خاص و عام است عمارتی
عالی و باغچه با فضائی دارد که در آن شهر تفرجگاهی از آن بهتر نیست و اکثر مردم در فصل
بهار بسیر و تفرج بآن بقعه شریفه روند و خالی از کیفیتی نیست و اما ارباب سیر دفن
محمد بن جعفر را در شوشتر نوشته اند و محتمل است که چون شوشتر اعظم بلاد خوزستان
و دزفول از توابع آن است باین سبب مورخین شوشتر نوشته باشند و هم در آن کتاب
مسطور است که از جمله بقاع مشهوره بقعه امامزاده عبد الله است که در قبلی شهر یعنی
شهر شوشتر واقع است نسب آنجناب بیک واسطه بسید الساجدین علیه السلام میپیوندد
بدینوجه عبد الله بن الحسن الذکر بن الحسین الاصغر بن زین العابدین ع روزهای پنجشنبه
وجمعه عموماً و روز بیست و یکم ماه رمضان خصوصاً که روز وفات امیر المؤمنین علیه السلام
است مردم بزیارت آنحضرت روند و ازدحامی عظیم شود و گفته که بانی عمارت امامزاده عبد
الله المستنصر بالله خلیفه عباسی است و سادات کرام مرعشی شوشتر که در نسب امام
زادگان آنجناب اند بر عمارت آن افزوده اند و تولیت آن بقعه مبارکه الی الآن با آن سلسله
علیه است و گویند [illegible] است که در شوشتر [illegible] انتهی و قاضی نور الله شوشتری
نیز در مجالس المؤمنین احوال این امامزاده را ذکر فرموده مجملاً و گفته که او از اکابر ذریه
سید المرسلین و در فضل و طهارت مشابه جد خود امام زین العابدین علیه السلام
بوده لهذا در دست اعادی شهید گردیده [illegible] که چون بنای ما بر
اختصار است لهذا در ذکر امامزادگان بهمین مقدار قناعت میکنیم چه انکه استقصا
آنها منافی با قصد ما است و اما در باب زیارت آنها پس مخفی نماند که کلام خاصی که از
معصومین علیهم السلام نقل شده باشد بجهة زیارت آنها بنظر نرسیده مگر بعضی زیارات
متعلقه بشهدا که در بعضی کتابهای مزار مذکور و بعضی از آنها منقول و بیشتر عبارات آن
مشتمل بر فضائل مخصوصه بایشان است و مثل زیارت متعلقه بحضرت معصومه قم که ظاهر
آنست که منقول از معصوم علیه السلام است [illegible] لهذا زیارترا در زیارت سایر امامزادگان

بخوانند با این طریق که بعضی فقرات که اختصاص بآنحضرت دارد بجا آورده از دو فقره چند که مناسب بوده باشد اضافه نماید فضیلت زیارت بعمل میآید چنانچه سید اجل اقاجمال الدین فرموده خود در باب زیارت حضرت عبد العظیم چنین نموده چنانکه ذکر شد و نیز فرموده که آنچه در زیارت مؤمنین وارد شده در هنگام زیارت امامزادهها نیز مناسب است انتهی ولکن سید اجل علی بن طاوس رضی الله عنه در مصباح الزائر دو زیارت از برای امامزادگان نقل نموده که بآن زیارت کرده میشوند و نقلش در اینجا مناسب است فرموده که چون قصد کردی زیارت یکی از ایشان را مثل قاسم فرزند حضرت کاظم علیه السلام یا عباس فرزند امیر المؤمنین علیه السلام یا علی بن الحسین که مقتول بطف است هر که جاری مجرای ایشان باشد در حکم پس بایست بر سر قبر شان و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا السَّيِّدُ الزَّكِيُّ الطّاهِرُ الْوَلِيُّ وَالدّاعِي الْحَفِيُّ اَشْهَدُ اَنَّكَ قُلْتَ حَقّاً وَنَطَقْتَ حَقّاً وَصِدْقاً وَدَعَوْتَ اِلى مَوْلايَ وَمَوْلاكَ عَلانِيَةً وَسِرّاً فازَ مُتَّبِعُكَ وَنَجى مُصَدِّقُكَ وَخابَ وَخَسِرَ مُكَذِّبُكَ وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْكَ اِشْهَدْ لي بِهذِهِ الشَّهادَةِ عِنْدَكَ لِاَكُونَ مِنَ الْفائِزينَ بِمَعْرِفَتِكَ وَطاعَتِكَ وَتَصْديقِكَ وَاتِّباعِكَ وَالسَّلامُ عَلَيْكَ يا سَيِّدي وَابْنَ سَيِّدي اَنْتَ بابُ اللهِ الْمُؤْتى مِنْهُ وَالْمَاْخُوذُ عَنْهُ اَتَيْتُكَ زائِراً وَحاجاتي لَكَ مُسْتَوْدِعاً وَها اَنَا ذا اَسْتَوْدِعُكَ ديني وَاَمانَتي وَخَواتيمَ عَمَلي وَجَوامِعَ اَمَلي اِلى مُنْتَهى اَجَلي وَالسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ زیارت دیگر از برای اولاد ائمه علیهم السلام میگوئی اَلسَّلامُ عَلى جَدِّكَ الْمُصْطَفى اَلسَّلامُ عَلى اَبيكَ الْمُرْتَضَى الرِّضا اَلسَّلامُ عَلَى السَّيِّدَيْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ اَلسَّلامُ عَلى خَديجَةَ اُمِّ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ اَلسَّلامُ عَلى فاطِمَةَ اُمِّ الْاَئِمَّةِ الطّاهِرينَ اَلسَّلامُ عَلَى النُّفُوسِ الْفاخِرَةِ بُحُورِ الْعُلُومِ الزّاخِرَةِ شُفَعائي فِي الْاخِرَةِ وَاَوْلِيائي عِنْدَ عَوْدِ الرُّوحِ اِلَى الْعِظامِ النّاخِرَةِ اَئِمَّةِ الْخَلْقِ وَوُلاةِ الْحَقِّ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الشَّخْصُ الشَّريفُ الطّاهِرُ الْكَريمُ اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلَّا اللهُ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَمُصْطَفاهُ وَاَنَّ عَلِيّاً وَلِيُّهُ وَمُجْتَباهُ وَاَنَّ الْاِمامَةَ

زیارت امامزادگان عظام

مصابه





فی وُلْدِهِ اِلى يَوْمِ الدّينِ نَعْلَمُ ذلِكَ عِلْمَ الْيَقينِ وَنَحْنُ لِذلِكَ مُعْتَقِدُونَ وَفي نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ و از جمله مشاهد متبرکه و آن چنانستکه در شام موضعی است که او را زینبیه میگویند و در آنجا بقعه و قبریست باصحن بسیار باصفا منسوبست بحضرت زینب کبری علیها السلام دختر امیر المؤمنین علیه السلام و حجاج راه شام پیوسته بزیارت آنحضرت میروند و در آنجا خیلی با آه و عزاداری میکنند و احقر هم بزیارت آنحضرت در آنجا مشرف شده ام ولکن در کتب مزاریه و مقاتل معتبره ندیدم چیزی که دلالت کند بر آنکه مزار آنحضرت در آنجا باشد بلکه فاضل متتبع ماهر خبیر میرزا عباسقلی خان سپهر مستوفی در کتاب طراز المذهب مظفری گفته آنچه صحیح میباشد این است که حضرت زینب بعد از مراجعت بمدینه طیبه وفات کرده است و در مدینه مدفون شده است یکی و فاتش چه وقت بوده است خدا میداند و این زینبیه که در شام است گمان میرود که همان دختر امام حسین علیه السلام باشد و نیز گفته تواند بود زینبیه شام منسوب بیکی از دختران یا فرزند زادگان ایشان باشد چنانچه در اغلب امامزادگان حالت بر اینمنوال است که اسامی آباء او را بر زبان نمیآورند و بیان جد بکند امام یا پسر امام است منسوب میدارند که وی مشهور تر است انتهی مؤلف گوید که اگر گوئیم این مزار یکه در شام است البته از حضرت زینب کبری است باید اعتماد کنیم بآن مطلبیکه پارهٔ از متتبعین اهل خبر نوشته اند و حقیر نیز آنرا از شیخ مرحوم ثقة الاسلام نوری طاب ثراه شنیده ام و ماحصلش آنکه هنگامی چنان افتاد که در مدینه طیبه سال قحط و غلا روی داد عبد الله بن جعفر زوج حضرت زینب علیهما السلام با عیال خود روی بطرف شام نهاد تا در آنجا از تعب قحطی مدینة الرسول صلی الله علیه و آله باز شود در آن ایام که در شام توقف داشت در ضیعه قریه که اکنون مزار منور حضرت زینب در آنجا واقع است آنحضرت را حالت استقامت از مزاج عصمت امتزاج بکشت یا آن رنج در گذشت در همانجا بخاک رفت اما آنچه را که جماعه گفته اند که اهل بیت را دو بار اسیر کرده و بشام آورده اند در دفعه دوم حضرت

زیارت جناب زینب سلام الله علیها

زینب وفات کرد و نسبت وفات آنحضرت را نیز بطور مختلف ذکر کرده اند و اشان
بمصیبتها عظیم نموده اند تمام از درجه اعتبار ساقط و همه باطل است و محل اعتماد
نشاید چنانچه فاضل متقدم در طراز المذهب بآن اشاره کرده و مقام را گنجایش
تطویل نیست والله اعلم و اما کیفیت زیارت آنحضرت علیها السلام مناسب است که باین
کلمات زیارت کرده شود پس چون بقبر آنحضرت برسی نزد سر بایست و بقبله بایست و بگو
اَلسَّلامُ عَلىٰ آدَمَ صَفْوَةِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلىٰ اِبْراهيمَ خَليلِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلىٰ مُوسىٰ كَليمِ اللهِ
اَلسَّلامُ عَلىٰ عيسىٰ رُوحِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا رَسُولَ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَيْرَ
خَلْقِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللهِ خاتَمَ النَّبِيّينَ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَميرَ الْمُؤْمِنينَ عَلِيَّ بْنَ اَبي طالِبٍ وَصِيَّ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ
يا فاطِمَةُ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا سِبْطَيِ الرَّحْمَةِ وَسَيِّدَيْ شَبابِ اَهْلِ
الْجَنَّةِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ سَيِّدَ الْعابِدينَ وَقُرَّةَ عَيْنِ النّاظِرينَ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ باقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِيِّ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصّادِقَ
الْبارَّ الْاَمينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ الطّاهِرَ الطُّهْرَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلِيَّ
بْنَ مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضىٰ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ التَّقِيَّ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلِيَّ
بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِيَّ النّاصِحَ الْاَمينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ اَلسَّلامُ عَلَى الْوَصِيِّ
مِنْ بَعْدِهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ نُورِكَ وَسِراجِكَ وَوَلِيِّ وَلِيِّكَ وَوَصِيِّ وَصِيِّكَ وَحُجَّتِكَ
عَلىٰ خَلْقِكَ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ فاطِمَةَ وَ
خَديجَةَ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا اُخْتَ الْحَسَنِ وَ
الْحُسَيْنِ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا عَمَّةَ وَلِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكِ يا بِنْتَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلِيِّ بْنِ اَبي طالِبٍ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ
عَرَّفَ اللهُ بَيْنَنا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فِي زُمْرَتِكُمْ وَاَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ وَسَقانا بِكَاْسِ
جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلِيِّ بْنِ اَبي طالِبٍ صَلَواتُ اللهِ عَلَيْكُمْ اَسْئَلُ اللهَ اَنْ يُرِيَنا فيكُمُ السُّرُورَ وَ

السلام علی نوح نبی الله





الْفَرَجَ وَاَنْ يَجْمَعَنا وَاِيّاكُمْ فِي زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاَنْ لا يَسْلُبَنا مَعْرِفَتَكُمْ
اِنَّهُ وَلِيٌّ قَديرٌ اَتَقَرَّبُ اِلَى اللهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِكُمْ وَالتَّسْليمِ اِلَى اللهِ راضِياً بِهِ
غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلا مُسْتَكْبِرٍ وَعَلىٰ يَقينِ ما اَتىٰ بِهِ مُحَمَّدٌ نَطْلُبُ بِذٰلِكَ وَجْهَكَ يا سَيِّدي
اَللّٰهُمَّ وَرِضاكَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ يا زَيْنَبُ اشْفَعي لي فِي الْجَنَّةِ فَاِنَّ لَكِ عِنْدَ اللهِ شَأْناً
مِنَ الشَّأْنِ اَللّٰهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ اَنْ تَخْتِمَ لي بِالسَّعادَةِ فَلا تَسْلُبْ مِنّي ما اَنَا فيهِ وَلا حَوْلَ
وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظيمِ اَللّٰهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ
وَعافِيَتِكَ وَصَلَّى اللهُ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعينَ وَسَلَّمَ تَسْليماً **فصل سیّم** در فضیلت
و کیفیت زیارت قبور مؤمنین و اصحاب ائمه و علماء عظام رضوان الله علیهم شیخ عالم
کامل جعفر بن قولویه در کامل بسند معتبر از عمرو بن عثمان رازی روایت کرده که گفت
شنیدم از حضرت ابی الحسن الاول یعنی حضرت امام موسی ع که میفرمود هر که قادر نباشد
بر زیارت ما پس زیارت کند صلحاء از موالیان ما را تا نوشته شود برای او ثواب زیارت ما
و کسیکه قادر نباشد بر صله و نیکی با ما پس صله و نیکی کند با صالحان موالیان ما تا از برای
او نوشته شود ثواب صله و نیکی بما و نیز بسند صحیح روایت کرده از محمد بن احمد بن یحیی
الاشعری که گفت در فید که اسم منزلی است در طریق مکه با علی بن بلال روانه
شدیم بسر قبر محمد بن اسماعیل بن بزیع پس علی بن بلال برای من گفت که صاحب این
قبر برای من روایت کرد از حضرت امام رضا علیه السلام که فرمودند هر که بیاید بنزد قبر
برادر مؤمن خود و دست بر قبر گذارد و هفت مرتبه بخواند سوره انا انزلناه در ایمن گردد
از فزع اکبر یعنی ترس بزرگ که روز قیامت و در روایت دیگر مثل همین را نقل کرده
مگر آنکه دارد رو بقبله کند فقیر گوید که این ایمن بودن که حدیث دلالت بر آن
دارد ممکن است که از برای خواننده باشد چنانچه ظاهر حدیث است و محتمل است که
از برای صاحب قبر باشد چنانچه تائید میکند آنرا حدیثی که بعد از این از سید ابن
طاوس نقل میشود و نیز در کامل الزیاره بسند معتبر منقول است که عبد الرحمن بن

ابی عبدالله حضرت صادق علیه السلام عرض کردم که چگونه بگذارم دست خود را بر قبور مسلمین پس حضرت بدست خود اشاره بزمین فرمود و دست را بر زمین گذاشت و خود مقابل قبله بود ونیز بسند صحیح منقولست که عبدالله بن سنان بحضرت صادق علیه السلام عرض کرد که چگونه سلام باید کرد بر اهل قبور فرمود که میگوئی السّلام علی اهل الدّیار من المؤمنین و المسلمین انتم لنا فرط و نحن ان شآء الله بکم لاحقون و از حضرت امام حسن علیه السلام روایت شده که هر که داخل قبرستان شود و بگوید اللّهمّ ربّ الارواح الفانیة و الاجساد البالیة و العظام النخرة التی خرجت من الدّنیا و هی بک مؤمنة ادخل علیهم روحا منک و سلاما منّی بنویسد حقتعالی از برای او حسنات بعدد خلایق از زمان آدم تا قیام قیامت و از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام منقولست که هر که داخل قبرستان شود و بگوید بسم الله الرّحمن الرّحیم السّلام علی اهل لا اله الّا الله من اهل لا اله الّا الله یا اهل لا اله الّا الله بحقّ لا اله الّا الله کیف وجدتم قول لا اله الّا الله من لا اله الّا الله یا لا اله الّا الله بحقّ لا اله الّا الله اغفر لمن قال لا اله الّا الله و احشرنا فی زمرة من قال لا اله الّا الله محمّد رسول الله علیّ ولیّ الله حق سبحانه و تعالی ثواب پنجاه سال عبادت برای او بنویسد و گناه پنجاه سال از او و از پدر و مادرش محو کند و در روایت بکر وارد شده که بهتر چیزی که در قبرستان بگوئی چون از آنجا بگذری آنستکه بایستی و بگوئی اللّهمّ ولّهم ما تولّوا و احشرهم مع من احبّوا و سید ابن طاوس ره در مصباح الزائر گفته که چون قصد کنی زیارت مؤمنین را سزاوار آنست که روز پنجشنبه باشد و اگر نه هر وقت که خواستی و کیفیت زیارت ایشان چنین است که رو بقبله کنی و بگذاری دست خود را بر قبر و بگوئی اللّهمّ ارحم غربته و صل وحدته و آنس وحشته و آمن روعته و اسکن الیه من رحمتک رحمة یستغنی بها عن رحمة من سواک و الحقه بمن کان یتولاه پس میخوانی سورهٔ انا انزلناه را هفت مرتبه و در روایت شده در صفت زیارتشان و ثواب و حاجت بکر بن ابن از





فضیل که گفت هر که بخواند سورهٔ انا انزلناه را هفت مرتبه نزد قبر مؤمنی حقتعالی ملکی بسوی قبر او فرستد که عبادت کند خدا را نزد قبر او و بنویسد حقتعالی از برای میّت ثواب اینعمل ملک را پس چون از قبرش مبعوث شود بهیچ هولی از اهوال قیامت نگذرد مگر آنکه حق تعالی بگرداند آنهول را از او و بسبب اینملک تا خدا او را داخل بهشت گرداند و با هفت مرتبه انا انزلناه سورهٔ حمد و دو سورهٔ قل اعوذ و قل هو الله احد و آیة الکرسی را هر یک سه مرتبه بخواند و نیز روایت شده در صفت زیارت ایشان روایت بکریست از محمد بن مسلم که گفت بحضرت صادق ع عرض کردم که مردگان را زیارت بکنیم فرمود بلی گفتم آیا ایشان میدانند که ما بزیارت ایشان رفته ایم فرمود بلی قسم بخدا میدانند و شاد میشوند و انس میگیرند بشما عرض کردم که چه بگوئیم وقتیکه بزیارت ایشان برویم فرمود بگو اللّهمّ جاف الارض عن جنوبهم و صاعد الیک ارواحهم و لقّهم منک رضوانا و اسکن الیهم من رحمتک ما تصل به وحدتهم و تونس وحشتهم انّک علی کلّ شیء قدیر پس سید فرموده و در وقتیکه بوده باشی بین قبرها بخوان یازده مرتبه قل هو الله احد را و هدیه کن آنرا از برای ایشان بتحقیقکه روایت شده که حقتعالی بعدد مردگان ثواب میدهد انتهی و در کامل الزیارة از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمود مردگان را چون پیش از طلوع آفتاب زیارت کنید میشنوند و جواب میدهند شما را و اگر بعد از طلوع آفتاب زیارت کنید میشنوند و جواب نمیدهند مؤلف گوید که مشهور این است که در روی قبرها راه رفتن بی ضرورت مکروه است و در فقیه حدیث معتبر از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام منقولست که فرمودند چون بقبرستان روی بر روی قبرها راه رو که هر که مؤمن است راحت می‌یابد و هر که منافق است متألم میشود و اکثر احادیث را حمل بر ضرورت کرده اند و بدانکه زیارت قبور مسلمین ثواب بسیار و اجر بیشمار دارد و فوائد عظیمه بر آن مترتب است باعث عبرت آگاهی و زهد و بیمیلی بدنیا و رغبت آخرت میشود و در [illegible]

باید بقبرستان رفت و باید که انسان در قبرستان عبرت بگیرد از ایشان تا حالات
دنیا از دل او بیرون رود و شهد کالای دنیوی در کامش تلخ شود و تفکر کند در رفتن
دنیا و تقلب احوال آن و بخاطر بیاورد که او نیز عنقریب مثل ایشان خواهد گشت
و دستش از عمل کوتاه و باعث عبرت دیگران شود مرویست که هرون الرشید بهلول
عاقل را دید در حالتی که بر نی سوار شده با کودکان بازی میکرد هرون پیشتر
رفته و سلام کرد و التماس پند نمود بهلول گفت یا امیر هذه قصورهم و هذه قبورهم
یعنی مشاهده قصرها و عمارتهای پادشاهان گذشته و ملاحظه قبور ایشان ترا از برای
پند بس است در آنها نظر کن و از ایشان عبرت گیر چه آن قوم که هم از ابنای جنس تو بوده اند
عمری در این قصرها چون تو بساط عیش و نشاط گسترده و اکنون در این گورهای تنگ
مار و مور خفته و خاک حسرت بر سر کرده اند فرداست که بر تو نیز همین ماجرا رو دهد
اوراق حیاتت غرق تندباد ممات شود و این تخت بتابوت مبدل شود و بستر خوابگاه
جامه خواب تن خود کرده اند اندیشه کن که از آن همه حشمت و جاه چه در دستت خواهد ماند
و آنهمه عظمت و جبروت چه فائده بحالت خواهد رسانید و اما زیارت اصحاب ائمه ع
و زیارت علماء عظام پس معلوم است فضیلت زیارت آنها بالخصوص و علما تصریح فرموده
اند باستحباب زیارت آنها و سابقا در باب اعمال مدینه طیبه تصریح شیخ شهید باستحباب
زیارت منتجبین صحابه نقل شد و علامه مجلسی ره در بحار فرموده که مستحب است زیارت
هر که معلوم باشد فضل و علو شان و مرقد او از افاضل صحابه پیغمبر صلی الله علیه
و آله مثل سلمان و ابوذر و مقداد و عمار و حذیفه و جابر انصاری و همچنین فضلای
اصحاب هر یک از ائمه طاهرین ع که معلوم باشد حال ایشان از کتب رجال شیعه مثل
میثم تمار و رشید هجری و قنبر و حجر بن عدی و زراره و محمد بن مسلم و برید و ابو بصیر و
فضیل بن یسار و امثال ایشان با دانستن موضع قبر ایشان و همچنین مشاهیر از اعاظم
شیعه و علماء ایشان که حافظ آثار ائمه طاهرین ع و علوم ایشانند مثل شیخ مفید





و شیخ طوسی و سید جلیل سید مرتضی و سید رضی و علامه حلی رضوان الله علیهم و قبرستان
قم پر است از افاضل و محدثین و تعظیم و اکرام ایشان مانند گرامی داشتن ائمه طاهرین
صلوات الله علیهم اجمعین است انتهی فقیر گوید که چون صحابه و علما و فقهاء و محدثین
شیعه رضوان الله علیهم عددشان از حد حصر افزون است و چون در اثنای کتاب اشاره
کردیم بقبور بسیاری از آنها که در مشاهد مشرفه مدفونند پس اگر بخواهیم در اینجا
اشاره کنیم بذکر سایرین که در بلاد دیگر مدفونند از وضع کتاب بیرون رویم پس
مناسب آنکه باجمال خود باقی ماند و هر که خواهد رجوع باحوال ایشان در کتب رجال
نماید با آنکه بحمد الله هر یک از آنها که در هر ناحیه و بلدی مدفون باشند قبرشان معروف
و معلوم و ملاذ و معاذ اهل آنجاست و شخص غریب همینکه سؤال کند برای او معلوم
شود بلی چون قبرستان بلده طیبه قم از علما و محدثین مملو است چنانچه علامه مجلسی
اشاره بآن فرموده سزاوار است که اینمقام زائرین کنم بذکر چند نفر از مشاهیر ایشان
که مزارشان معروف و بکثرت فضیلت و علو شان موصوف اند مانند شیخ جلیل
ابو جریر زکریا بن ادریس که علماء رجال تصریح بجلالت و وثاقت او نموده و خدمت
چند نفر از ائمه را درک نموده و از حضرت صادق و موسی بن جعفر و امام رضا علیهم
السلام روایت نموده و شیخ کشی بسند صحیح از زکریا بن آدم قمی روایت کرده که داخل
شدم بر حضرت امام رضا ع در اول شب در اوایل زمان موت ابو جریر زکریا بن ادریس
پس حضرت مذاکره فرمود او را و از من از حال او سؤال میفرمود و رحمت فرستاد بر او
و دائما حدیث میفرمود با من و من حکایت میکردم با آنحضرت تا فجر طالع شد و برخاست و
نماز فجر گذارد بهر حال جلالت شأن این بزرگوار بسیار و قبرش بی قبه در وسط قبرستان
شهر در میان شیخان بزرگ مشهور است در جنب او قبور جمله از علماء است و
مانند شیخ معظم نبیل ثقه جلیل القدر زکریا بن آدم بن عبد الله بن سعد اشعری قمی
که از خواص اصحاب حضرت امام رضا علیه السلام است و درک خدمت چند نفر از ائمه علیهم

السلام نموده و احادیث از ایشان روایت نموده و اخبار بسیاری در فضیلت او روایت
شده و در سفر مکه با حضرت امام رضا علیه السلام همراه بوده و حدیث المأمون علی الدین و
الدنیا در حق او وارد شده و شیخ کشی بسند صحیح روایت نموده که زکریا ابن آدم خدمت
حضرت امام رضا عرض کرد که میخواهم از اهل بیت خود دور شوم یعنی از قم بیرون
روم بجهة آنکه سفها در ایشان زیاد شده حضرت فرمود اینکار مکن بدرستیکه
از اهل بیت تو بلا دفع میشود بسبب تو همچنانکه بلا دفع میشود از اهل بغداد بقبر
موسی بن جعفر علیهما السلام و نیز از علی بن مسیب همدانی روایت کرده که خدمت
حضرت امام رضا عرض کردم که راه من بسیار دور است و همیشه ممکن نیست مرا که
بخدمت شما برسم پس از که بگیرم معالم دین خود را فرمود که باید بگیری معالم دین خود را از
زکریا ابن آدم که مأمون است بر دین و دنیا و غیر این اخبار از خبرهای دیگر که دلالت
دارد بر نهایت جلالت شان او و قبر شریفش در مکان معروف بشیخان بزرگ معروف
و از برای او است بقعه بزرگ و در جنب او مدفونند جماعتی از علماء که از آنجمله است
عالم فاضل خبیر ملا محمد طاهر قمی مؤلف کتاب اربعین و کتاب حکمة العارفین
و غیره و مانند شیخ معظم جلیل نبیه علی بن بابویه قمی صدوق اول و والد بزرگوار
رئیس المحدثین شیخ ابو جعفر محمد که تعبیر از او بصدوق مطلق میشود و جلالت و
عظمت شان این دو بزرگوار بر همه معلوم و ظاهر است و در احتجاج طبرسی مذکور است
که حضرت عسکری علیه السلام نامه نوشته به علی بن بابویه و در اول آن بعد از حمد
و صلوة چنین مرقوم است اما بعد یا شیخی و معتمدی یا ابا الحسن علی بن الحسین
القمی وفقک الله لمرضاته و جعل من صلبک اولادا صالحین برحمته تا آخر توقیع
شریف که از جمله فقرات آخرش اینست یا شیخی و امر جمیع شیعتی بالصبر [illegible]
عالم که جلالت شان او بدرجه رسانید که امام علیه السلام باو چنین مخاطبه فرماید قبر شریفش
در قم بمقام معروف است و از برای او است بقعه بزرگی با قبه عالیه و مزار مشهور





رئیس المحدثین در ری در نزدیکی ملک شاهزاده عبد العظیم در وسط باغ با نضارتی
با بقعه و قبه عالیه و زیارتگاه عامه خلق آنجا است رضوان الله علیهما و مانند شیخ
جلیل محدث محمد بن قولویه قمی که قبر شریفش در قبرستان قم معروف در میان محوط
که تعبیر بشیخان صغیر میکنند و این شیخ معظم والد شیخ ابو القاسم جعفر بن قولویه
استاد شیخ مفید است که در کاظمین مدفونست چنانچه در سابق بشرح رفت و
مانند شیخ فاضل سعید قطب الدین سعید بن هبة الله راوندی که از مشاهیر علما و
مؤلف کتاب خرائج و قصص الانبیاء است مزار شریفش در صحن جدید حضرت معصومه
قم معروف است و مانند خاتم الفقهاء و المجتهدین و افضل المدققین و المحققین
حاوی المفاخر و المکارم جناب آقا میرزا ابو القاسم معروف بمحقق قمی صاحب قوانین
و غیره که فعلا مرجع درس و تدریس فضلا است قبر شریفش در نزدیکی قبر زکریا ابن
آدم در میان بقعه ایست با قبه عالیه و در اطراف او قبور بسیاری از علما و فضلا است
که مقام را گنجایش تعداد آنها نیست و در نزدیکی دروازه معصومه شهر در بازار مقابل
در مسجد امام قبریست با بقعه عالیه و معروفست که قبر احمد بن اسحق اشعری وکیل
حضرت عسکری علیه السلام است و اینمطلب بعید است چه آنجناب بحسب ظاهر از روایت مستفاد
موتش در حلوان واقع شده و کیفیت آن چنانست که در کتاب نجم الثاقب مرقوم است
و شیخ ابو جعفر محمد بن جریر طبری در دلائل خود گفته که احمد بن اسحق اشعری شیخ صدوق
وکیل ابو محمد علیه السلام بود پس چون ابو محمد علیه السلام بکرامت خدا ایتعالی رسید مقیم بود
بر وکالت خود از جانب مولای ما صاحب الزمان علیه السلام و میرسید باو توقیعات
آنجناب و حمل میشد بسوی او اموال از جمیع نواحی که در آنجا بود مال مولای ما پس آنها را
تسلیم میگرفت تا آنکه رخصت خواست که بقم برود پس اذن رسید که برود و ذکر
فرمود که او بقم نمیرسد و اینکه او مریض میشود و وفات میکند در راه پس مریض شد در
حلوان و مدفون در آنجا شد و اقام فرمود مولای ما بعد از فوت احمد بن اسحق اشعری

[illegible]

ماند در دیه بین امی انکار غایب شد الخ و شیخ منتجب فضا در ثنا بر نفر بر طاب ثراه در قها
کتاب بعد از اینفقره میفرماید احمد بن اسحق اشعری از بزرگان اصحاب ائمه علیهم السلام و
صاحب امام علی النقی در نزد ایشان و از وکلای معروفین بود و کیفیت وفات او بنحو دیگر
نیز ذکر شده که در حیات عسکری بود و حضرت کافور خادم خود را با کفن برای او و حنوط
در حلوان و غسل و کفن او بدست کافور با ما ناشد و شاید که اطلاع نداشته که با او بوده
چنانچه در خبر طولانی سعد بن عبد الله قمی است که با او بود در آن سفر و فات لکن نجاشی
از بعضی نقل کرده تضعیف الخبر را و حلوان هم بین زهاب معروف است که در راه کرمانشاهان
است بعد از وقبر آن معظم در نزد یکی رود خانه آن قریه است معروف بسرپل بفاصله
هزار قدم تقریبا از طرف جنوب بر آن قبرهای محقری است خرابیست و از بی همتی و بی
معرفتی اهل ثروت آن اهالی بلکه اهل کرمانشاهان و مترددین چنین بی نام نشان ماند
واز هزار نفر زوار یکی بزیارت آن بزرگوار نمیرود با آنکه کسی را که امام علیه السلام خادم
خود را بطی الارض با کفن برای تجهیز او بفرستد و مسجد معروف قم را بامر آن جناب
بنا کند و سالها وکیل در آن نواحی باشد بیشتر و بهتر از این باید با و رفتار کرد و
قبرش را مزار معتبری قرار باید داد که از برکت صاحب قبر و بتوسط او به فیضهای الهیه
برسند انتهی **واما** در باب زیارت آنها پس چیزی بنظر نرسیده غیر از آنچه از برای
اموات مؤمنین نقل شده مگر آنکه در بعضی از نسخ کتاب مزار شیخ شهید دیدم که
این زیارت را از برای آنها نقل فرموده و زیارت این است اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بَحْرَ الْعُلُومِ
وَکَنْزَها وَمُحْیِیَ الرُّسُومِ وَمُرَوِّجَها اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حافِظَ الدِّینِ وَعَوْنَ الْمُؤْمِنینَ
وَمُرَوِّجَ شَریعَةِ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ وَآلِهِ الْاَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ اَفْضَلُ
صَلَواتِ الْمُصَلّینَ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الشَّیْخُ الْعالِمُ الْعامِلُ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الرّاشِدُ
الْکامِلُ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الصّالِحُ النَّقِیُّ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا عُصْمَةَ الْاِسْلامِ فَقیهِ
اَهْلِ الْبَیْتِ عَلَیْهِمْ اَفْضَلُ الصَّلوةِ وَالسَّلامِ وَالسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْعارِفُ

زیارت علماء رضوان الله علیهم





الْمُؤَیَّدُ وَالْعابِدُ الْمُسَدَّدُ اَشْهَدُ اَنَّكَ الْاَمینُ عَلَی الدُّنْیا وَالدّینِ وَاَنَّكَ قَدْ بالَغْتَ
فی اِحْیاءِ الدّینِ وَاجْتَهَدْتَ فی حِفْظِ شَریعَةِ اَشْرَفِ الْاَوَّلینَ وَالْآخِرینَ عَلَیْهِ وَآلِهِ
صَلَواتُ الْمُصَلّینَ وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ الْاَبْرارِ وَرَوَیْتَ عَنْهُمُ الْاَخْبارَ وَعَلِمْتَ بِما رَوَیْتَ
وَاَشْهَدُ اَنَّكَ اَظْهَرْتَ الْحَقَّ وَاَبْطَلْتَ الْباطِلَ وَسَهَّلْتَ السَّبیلَ وَاَوْضَحْتَ الطَّریقَ وَ
نَصَرْتَ الْمُؤْمِنینَ فَجَزاكَ اللهُ عَنِ الْاِیمانِ وَاَهْلِهِ اَفْضَلَ جَزاءِ التّابِعینَ وَحَشَرَكَ
مَعَ النَّبِیّینَ وَالْوَصِیّینَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحینَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفیقاً اَللّٰهُمَّ
اَمْلَأْ قَبْرَهُ نُوراً وَرَوْحاً وَرَیْحاناً وَاَسْکِنْهُ فی بُحْبُوحَةِ جَنَّةِ النَّعیمِ بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ
الرّاحِمینَ **در کیفیت نماز مسجد جمکران** که در یک فرسخی بلده طیبه قم میباشد
و چگونگی کیفیت بنای شریف مسجد در کتاب نجم الثاقب مسطور است آنچه محل حاجت است
در اینجا ثبت میشود و بفرموده امام علیه السلام عجل الله فرجه در این مسجد چهار رکعت نماز
بگذارند دو رکعت تحیت مسجد در هر رکعتی یکبار الحمد و هفت بار قل هو الله احد و تسبیح
رکوع و سجود هفت بار بگویند و دو رکعت نماز امام صاحب الزمان علیه السلام
بگذارند بر این نحو چون فاتحه خواند به ایاك نعبد و ایاك نستعین رسد صد بار
بگوید و بعد از آن فاتحه را تا آخر بخواند و در رکعت دوم نیز بهمین طریق بگذارد و
تسبیح در رکوع و سجود هفت بار بگوید و چون نماز تمام کرده باشد تهلیل بگوید
و تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام و چون از تسبیح فارغ شود سر بسجده نهد و صد
بار صلوات بر پیغمبر و آلش صلوات الله علیهم بفرستد و این نقل از لفظ مبارک
امام علیه السلام است که فمن صلّیهما فکانّما صلّی فی البیت العتیق یعنی هر که این دو رکعت
نماز بگذارد همچنین باشد که دو رکعت نماز در کعبه گذارده باشد انتهی **خاتمه**
در بیان ثواب زیارت بعضی آداب ملاقات زائرین است بدانکه ثواب زیارت
هر یک از رسول خدا و ائمه هدی صلوات الله علیهم را هدیه روح مقدس هر یک از
ایشان میتوان کرد و همچنین بروح هر یک از مؤمنین و زیارت نیابت ایشان میتوان

آداب نماز مسجد جمکران

کرد چنانچه شیخ طوسی در تهذیب بسند معتبر روایت کرده از داود صرمی که گفت
بحضرت امام علی نقی علیه السلام عرض کردم که من زیارت کردم پدرت را و ثوابش را از برای
شما قرار دادم حضرت فرمود که از برای تو است از جانب خدا تعالی اجر و ثواب عظیم و از جانب
ما حمد و ثنا **فقیر گوید** که از این روایت مستفاد میشود که کسیکه زیارت کند از
برای امام عصر صلوات الله علیه یا پدران بزرگوارش را ثواب عظیم و فیض عمیم خواهد
یافت پس البته زائرین و سایر مجاورین ائمه طاهرین را در نظر داشته باشند بلکه در دعوات
و سایر قربات آنحضرت را فراموش نکنند و از برای وجود مقدس که جان عالم است
دعا و تصدق کنند و شیخ محمد بن المشهدی در مزار کبیر فرموده که روایت کردند اصحاب
ما جمیعاً آنکه حضرت صادق علیه السلام طلبید یکی از شیعیان را و درهمی چند باو داد و فرمود
این درهم را بگیر و از جانب اسماعیل فرزند من حج کن تا بوده باشد از برای تو نه
قسمت از ثواب و از برای اسماعیل یکقسمت و نیز در مزار خود گفته که امام علی نقی ع
فرستاد شخصی را بمشهد ابی عبد الله الحسین ع که از جانب او زیارت کند و فرمود
بدرستیکه مکانهائی چند است که حق تعالی دوست میدارد که در آنها خوانده شود و
اجابت فرماید دعاها را و بدرستیکه حایر امام حسین ع از جمله آن مکانها است الخ
و شیخ شهید در دروس فرموده که مستحب است برای کسیکه بزیارت مشرف شود آنکه
زیارت کند از برای پدر و مادر و دوستان و جمیع مؤمنان پس بگوید اَلسَّلامُ
عَلَیْکَ یا مَوْلایَ مِنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ اَتَیْتُکَ زائِراً عَنْهُ فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّکَ و
دعا کند از برای او الخ و ثقة الاسلام و شیخ الطائفه بسند معتبر نقل کرده اند از
ابراهیم حضرمی که گفت چون از مکه معظمه مراجعت کردم در مدینه مشرف شدم
خدمت حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام در مسجد رسول خدا صلی الله علیه و آله
و آنحضرت در ما بین قبر و منبر نشسته بود پس بخدمت مبارکش عرضه داشتم که یا ابن
رسول الله وقتیکه من از ولایت خود بمکه میرفتم آن ایام بسا گفت بمن مردی





که طواف کن از جانب من هفت شوط و دو رکعت نماز گذار پس شد که من غفلت کردم
از او و بجا نیاوردم و الحال که مراجعت ببلد کنم ندانم چگویم او را آنحضرت فرمود وقتیکه رسیدی
بمکه و نسک و اعمال خود را بجا آوردی پس هفت شوط طواف کن و دو رکعت نماز
گذار و بگو اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا الطَّوافَ وَ هاتَیْنِ الرَّکْعَتَیْنِ عَنْ اَبی وَ اُمّی وَ عَنْ زَوْجَتی
وَ عَنْ وُلْدی وَ عَنْ حامَّتی وَ عَنْ جَمیعِ اَهْلِ بَلَدی حُرِّهِمْ وَ عَبْدِهِمْ وَ اَبْیَضِهِمْ وَ اَسْوَدِهِمْ
پس نمیگوئی بمردی از اهل بلاد خود که من از جانب تو طواف و دو رکعت نماز کردم
مگر آنکه در گفته خود صادق و راستگو بوده و همچنین وقتیکه بزیارت قبر مطهر
حضرت رسول ص مشرف شوی چون از اعمال زیارت خود فارغ شوی پس دو رکعت نماز کن
و بایست نزد سر آنحضرت پس بگو اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبِیَّ اللّٰهِ مِنْ اَبی وَ اُمّی وَ زَوْجَتی
وَ وُلْدی وَ حامَّتی وَ مِنْ [illegible] بِلادی حُرِّهِمْ وَ عَبْدِهِمْ وَ اَبْیَضِهِمْ وَ اَسْوَدِهِمْ پس
بهرکس از اهل بلاد خود بگوئی که من رسول خدا را از جانب تو زیارت کردم راست گفته
و شیخ محمد بن المشهدی در مزار گفته که روایت شده که از بعض ائمه صادقین ع سؤال
کردند از مردی که دو رکعت نماز میکند یا یک روز روزه میدارد یا حجه یا عمره
بجا میآورد یا زیارت میکند رسول خدا یا یکی از ائمه علیهم السلام را و هر کدام را که بجا آورد
ثواب او را از برای پدر و مادر خود یا برادر مؤمن خود قرار میدهد آیا او را ثوابی
حاصل میشود فرمودند بدرستیکه ثواب اینعمل میرسد بکسیکه از برای او قرار داده بی
آنکه از ثواب قرار دهنده چیزی کم شود و شیخ طوسی در تهذیب فرموده کسیکه
بنیابت برادر مؤمن خود بزیارت رود با اجرت چون فارغ شود از غسل زیارت یا از
عمل زیارت چنانچه در بعض نسخ است بگوید اَللّٰهُمَّ ما اَصابَنی مِنْ تَعَبٍ اَوْ نَصَبٍ اَوْ
لُغُوبٍ فَأْجُرْ فُلانَ بْنَ فُلانٍ فیهِ وَ اْجُرْنی فی قَضائی عَنْهُ پس چون زیارت کند در آخر
تسلیم زیارت بگوید اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ عَنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ اَتَیْتُکَ زائِراً
عَنْهُ فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّکَ پس هر دعا که خواهد از برای او بکند انتهی و اما

اَوْ شَعَثٍ

آداب ملاقات زائرین پس بدانکه مشایعت و استقبال مؤمنان مستحب است و وارد
شده که از برای مشایعت و استقبال مؤمنان نماز را قصر می‌توان کرد و روزهٔ ماه مبارک
رمضان را می‌توان خورد و شیخ شهید در دروس فرموده که مستحب است زیارت
اخوان فی الله باستحباب مؤکد پس چون بزیارت او روند نازل شوند بر حکم او و خدمت
نفرمایند او را و بتکلف وا ندارند او را و مستحب است که استقبال کند برادرش را
که از زیارت آمده و مصافحه و معانقه کند و ببوسد موضع سجود یعنی پیشانی یکدیگر را
و اگر دست زائر را ببوسد نیز جایز است و بخصوص دست علماء و ذریهٔ رسول خدا صلی
الله علیه و آله بسبب فرمودهٔ حضرت صادق ع بوسه داده نشود دست احدی مگر دست
کسیکه اراده شده باشد باو رسول خدا ص و روایت شده بوسیدن حاجی را وقتیکه از
حج آمده تا آنکه فرموده و روایت کرده شیخ کلینی از ابی حمزه از حضرت صادق ع که هر که
زیارت کند برادرش را برای حق تعالی موکل گرداند بر او حق تعالی هفتاد هزار ملک که
ندا کنند او را که پاکیزه شدی و گوارا باد برای تو بهشت الخ انتهی و علامهٔ مجلسی ره
در بحار فرموده که روایت شده در بعض مؤلفات اصحاب ما از معلی بن خنیس که
حضرت صادق ع فرمود که هرگاه شخصی از برادران مؤمن شما برگردد از زیارت قبر ما
پس او را استقبال کنید و بر او سلام نمائید و او را تهنیت و مبارک باد بگوئید
بآن کرامتیکه حق تعالی باو عطا فرموده که اگر چنین کنید شما را ثوابی مثل ثواب او
خواهد بود و فرمود که شما را رحمت الهی چنانچه او را فرو گرفته است بدرستیکه
هر که زیارت کند ما را یا قبرهای ما را البته رحمت الهی او را فرو گیرد و گناهانش آمرزیده
شود انتهی و بدانکه سزاوار است از برای زائر که چون از سفر برگردد مشغول
کاری نشود تا آنکه غسل کند و دو رکعت نماز گذارد و بسجده رود و صد مرتبه
شکر الهی را بجا آورد و برادران مؤمن خود را بضیافت بطلبد و از برای اهل خود تحفه
بیاورد اگر چه سنگی باشد و سزاوار است که مؤمنین با او معانقه کنند بخصوص





اگر از مکه آمده باشد و وارد شده که هر که دست در گردن حاجی بکند در وقتیکه با گرد
راه برسد چنانست که حجر الاسود را بوسیده است و وارد شده که حضرت رسول ص
میفرمود با کسیکه از مکه می‌آمد قَبِلَ اللهُ مِنْكَ وَ اَخْلَفَ عَلَيْكَ نَفَقَتَكَ وَ غَفَرَ
ذَنْبَكَ تمام شد ابواب زیارات بدست احقر عباس بن محمد رضا القمی غفر الله ذنوبهما
و بعد از این شروع میشود باعمال شهور است **باب دوم** در ذکر مختصری از اعمال
شهور سنه و بیان ایام متبرکه و محتوی بر ده فصل است **فصل اول** در عمل
ماه رجب است و در آن دو مقام است **مقام اول** در اعمال مشترکهٔ این ماه شریف
است یعنی عملیکه در تمام ماه باید بجا آورده شود بدانکه این ماه از ماههای حرام است
و در شرع مطهر تعظیم او وارد شده و در زمان جاهلیت نیز محترم و معظم بوده و از
برای روزه داشتن و عبادت در آن ثواب بسیاری روایت شده و اعمال مشترکهٔ آن
بسیار است و ما بذکر چند امر اکتفا مینمائیم **اول** خواندن این دعا است در هر روز
چنانچه از حضرت صادق ع منقولست خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَى غَيْرِكَ وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ
اِلَّا لَكَ وَ ضَاعَ الْمُلِمُّونَ اِلَّا بِكَ وَ اَجْدَبَ الْمُنْتَجِعُونَ اِلَّا مَنِ انْتَجَعَ فَضْلَكَ بَابُكَ
مَفْتُوحٌ لِلرَّاغِبِينَ وَ خَيْرُكَ مَبْذُولٌ لِلطَّالِبِينَ وَ فَضْلُكَ مُبَاحٌ لِلسَّائِلِينَ وَ نَيْلُكَ
مُتَاحٌ لِلْآمِلِينَ وَ رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ وَ حِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ عَادَتُكَ
الْاِحْسَانُ اِلَى الْمُسِيئِينَ وَ سَبِيلُكَ الْاِبْقَاءُ عَلَى الْمُعْتَدِينَ اَللّٰهُمَّ فَاهْدِنِي هُدَى
الْمُهْتَدِينَ وَ ارْزُقْنِي اجْتِهَادَ الْمُجْتَهِدِينَ وَ لَا تَجْعَلْنِي مِنَ الْغَافِلِينَ الْمُبْعَدِينَ وَ اغْفِرْ لِي
يَوْمَ الدِّينِ **دوم** دعائی است که بسند معتبر نقل شده که حضرت امام زین العابدین
علیه السلام در روز اول این ماه در مکه در حجر خواندند و شیخ طوسی ره ذکر ادعیهٔ هر روز
رجب کرده فرموده علما نیز متابعت شیخ را نموده و از ادعیهٔ مشترکه او را قرار داده اند
و دعا این است یَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ وَ يَعْلَمُ ضَمِيرَ الصَّامِتِينَ لِكُلِّ مَسْاَلَةٍ
مِنْكَ سَمْعٌ حَاضِرٌ وَ جَوَابٌ عَتِيدٌ اَللّٰهُمَّ وَ مَوَاعِيدُكَ الصَّادِقَةُ وَ اَيَادِيكَ الْفَاضِلَةُ

ورحمتك الواسعة فاسئلك ان تصلي على محمد وآل محمد وان تقضي حوائجي للدنيا والآخرة انك على كل شيء قدير **سیم** بسند معتبر منقولست که محمد بن ذکوان بخدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد فدای تو شوم اینماه رجب است مرا دعائی تعلیم فرما که خدا مرا بان نفع بخشد حضرت فرمود که در هر روز از ماه رجب در صبح و پسین و بعد از نمازهای در شب و روز این دعا را بخوان یا من ارجوه لكل خير وآمن سخطه عند كل شر يا من يعطي الكثير بالقليل يا من يعطي من سئله يا من يعطي من لم يسئله ومن لم يعرفه تحننا منه ورحمة اعطني بمسئلتي اياك جميع خير الدنيا وجميع خير الآخرة واصرف عني بمسئلتي اياك جميع شر الدنيا وشر الآخرة فانه غير منقوص ما اعطيت وزدني من فضلك يا كريم پس حضرت ریش مبارک خود را بدست چپ گرفت با کمال تضرع دست راست خود را انگشت سبابه حرکت میداد و این دعا را میخواند يا ذا الجلال والاكرام يا ذا النعماء والجود يا ذا المن والطول حرم شيبتي على النار و دست بر ریش داشت تا از آب چشمانش پر شد **چهارم** سید بن طاوس از یونس بن ظبیان روایت کرده که گفت در خدمت مولای خود حضرت صادق ع بودم که معلی بن خنیس وارد شد و این در ماه رجب بود پس یاد کرد دعای در اینماه شد معلی عرض کرد که ای آقای من مرا تعلیم فرما دعائی که جامع باشد جمیع آنچه که شیعه اول در اینماه خود ذکر نموده اند فرمود بگو اللهم اني اسئلك صبر الشاكرين لك وعمل الخائفين منك ويقين العابدين لك اللهم انت العلي العظيم وانا عبدك البائس الفقير انت الغني الحميد وانا العبد الذليل اللهم صل على محمد وآل محمد وامنن بغناك على فقري وبحلمك على جهلي وبقوتك على ضعفي يا قوي يا عزيز اللهم صل على محمد وآله الاوصياء المرضيين واكفني ما اهمني من امر الدنيا والآخرة يا ارحم الراحمين پس فرمود ای معلی بحق سوگند که در این دعا جمع شده آنچه که از زمان ابراهیم علیه السلام بوده تا زمان محمد صلی الله علیه و آله الطاهرین آنستکه





اینا دعا مخصوص ماه رجب نیست و در همه اوقات میتوان خواند **پنجم** شیخ طوسی و دیگران بسند معتبر از حضرت صاحب الامر علیه السلام روایت کرده اند که مستحبست در هر روز از روزهای ماه مبارک رجب این دعا را بخوانند اللهم اني اسئلك بالمولودين في رجب محمد بن علي الثاني وابنه علي بن محمد المنتجب واتقرب بهما اليك خير القرب يا من اليه المعروف طلب وفيما لديه رغب اسئلك سؤال مقترف مذنب قد اوبقته ذنوبه واوثقته عيوبه فطال على الخطايا دؤوبه ومن الرزايا خطوبه يسئلك التوبة وحسن الاوبة والنزوع عن الحوبة ومن النار فكاك رقبته والعفو عما في ربقته فانت يا مولاي اعظم امله وثقته اللهم واسئلك بمسائلك الشريفة ووسائلك المنيفة ان تتغمدني في هذا الشهر برحمة منك واسعة ونعمة وازعة ونفس بما رزقتها قانعة الى نزول الحافرة ومحل الآخرة وما هي اليه صائرة **ششم** آنکه منقول شده از جناب حسین بن روح قدس سره که از نایبان حضرت صاحب الامر علیه السلام است که فرمود زیارت کن در هر روضه که باشی از روضه‌های ائمه علیهم السلام در ماه رجب باین زیارت چون داخل شوی بگو الحمد لله الذي اشهدنا مشهد اوليائه في رجب واوجب علينا من حقهم ما قد وجب وصلى الله على محمد المنتجب وعلى اوصيائه الحجب اللهم فكما اشهدتنا مشهدهم فانجز لنا موعدهم واوردنا موردهم غير محلئين عن ورد في دار المقامة والخلد والسلام عليكم اني قد قصدتكم واعتمدتكم بمسئلتي وحاجتي وهي فكاك رقبتي من النار والمقر معكم في دار القرار مع شيعتكم الابرار والسلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار انا سائلكم وآملكم فيما اليكم التفويض وعليكم التعويض فبكم يجبر المهيض ويشفى المريض وعندكم ما تزداد الارحام وما تغيض اني بسركم مؤمن ولقولكم مسلم وعلى الله بكم مقسم في رجعي بحوائجي وقضائها وامضائها وانجاحها وابراحها وبشؤوني لديكم وصلاحها والسلام عليكم سلام مودع ولكم حوائجه مودع يسئل الله اليكم المرجع وسعيه اليكم

غير منقطع وان ترجعني من حضرة تلك خير مرجع إلى جناب ممرع وخفض عيش موسع ودعة ومهل الى حين الاجل وخير مصير ومحل في النعيم الازل والعيش المقتبل ودوام الاكل وشرب الرحيق والسلسل وعل ونهل لا سأم منه ولا ملل ورحمة الله وبركاته وتحياته عليكم حتى العود إلى حضرتكم والفوز في كرتكم والحشر في زمرتكم والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته عليكم وصلواته وتحياته وهو حسبنا ونعم الوكيل **هفتم** خواندن اين دعاى شريف است اللهم يا ذا المنن السابغة الخ واين دعا تا باخر شرح در عمل ششم صعصعه در باب پنجم ذكر شد با اخبار مجموع شهر مستحب است نيز در هر روز خواندن اين دعاى شريف كه از ناحيه مقدسه بيرون آمده اللهم اني اسئلك بمعاني جميع ما يدعوك الخ وچون دعا طويل و منافى با اختصار بود او را ذكر نموديم علامه مجلسى ره در زاد المعاد فرموده از حضرت رسول صلى الله عليه وآله منقول است كه در جميع ماه رجب هر بامداد و پسين هفتاد مرتبه بگويد استغفر الله واتوب اليه پس دستها را بسوى آسمان بردارد و بگويد اللهم اغفر لي وتب علي و اين استغفار در جميع ايام سال سنت است و هزار مرتبه سوره قل هو الله در جميع ماه خواندن ثواب بسيار دارد و در حديث وارد شده است اگر خواهد در يك روز بخواند و اگر خواهد هر روز قدرى بخواند كه در تمام ماه هزار مرتبه خوانده باشد و منقول است كه هر كس هزار مرتبه لا اله الا الله در جميع ماه بگويد صد هزار حسنه براى او نوشته شود و حقتعالى در بهشت صد شهر براى او بنا كند و در هر شب از شبهاى ماه رجب هزار مرتبه لا اله الا الله وارد شده است و صد مرتبه اين استغفار نيز وارد شده است در جميع ماه اگر چهار صد مرتبه بخواند فضيلت بسيار دارد استغفر الله الذي لا اله الا هو وحده لا شريك له واتوب اليه و از حضرت امير المؤمنين عليه السلام منقول است كه حضرت رسول صلى الله عليه وآله فرمود كه هر كه در هر شب و روز ماه رجب و شعبان و رمضان سه مرتبه سوره حمد و آية الكرسى و قل يا ايها الكافرون و قل هو الله احد و قل اعوذ





برب الفلق و قل اعوذ برب الناس را بخواند و سه مرتبه بگويد سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم و سه مرتبه اللهم صل على محمد وآل محمد و سه مرتبه اللهم اغفر للمؤمنين والمؤمنات و چهارصد استغفر الله واتوب اليه بگويد گناهانش را خدا بيامرزد اگر چه بعدد قطرهاى باران و برگ درختان و كف درياها باشد و در روز عيد حقتعالى او را ندا كند كه براستى تو دوست منى و طبرحرفى ترا شفاعتى ميدهم در برادران و خواهران مؤمن تو و حضرت فرمود كه اگر در عمر يكبار اين را بعمل آورد حقتعالى بهر حرفى هفتاد هزار حسنه باو عطا كند كه هر حسنه او از جميع كوههاى دنيا سنگين تر باشد و هفتصد حاجت او را در وقت بيرون آمدن از قبر و مثل اين را در وقت پرواز كردن نامهاى اعمال و نزد سنجيدن اعمال در ميزان و نزد صراط بر آورد و او را در سايه عرش خود جا دهد و حساب كند او را حساب آسان و هفتاد هزار ملك او را مشايعت كنند تا داخل بهشت شود و باو عطا كند آنچه هيچ چشمى نديده باشد و هيچ گوشى نشنيده باشد انتهى و شيخ بهائى ره در كشكول و آخوند فيض در خلاصه گفته اند كه حقتعالى فرموده كه هر كه در ماه رجب هزار مرتبه بگويد استغفر الله ذا الجلال والاكرام من جميع الذنوب والآثام آمرزيده شود گفتند: اگر نيامرزم او را پس نيستم پروردگار شما و روزه هر روز ماه رجب مستحب است و ثواب بسيار براى هر روز آن ذكر شده و در خصوص اين ماه از حضرت رسول صلى الله عليه وآله وارد شده است كه بعوض روزه اگر بر آن قادر نباشد هر روز اين تسبيحها بخواند تا ثواب روزه را بيابد سبحان الاله الجليل سبحان من لا ينبغي التسبيح الا له سبحان الاعز الاكرم سبحان من لبس العز وهو له اهل و از براى هر شب اين ماه نماز مخصوصى علما در كتب خود ذكر نموده اند چون سندش معتبر نبود ذكر نموديم **مقام دوم** در اعمال مختصه شهر رجب است **شب اول ماه** غسل سنت است و در وقت ديدن ماه دعاى هلال صحيفه كامله را بخواند كه هنگام ديدن ماه ها است و هفت مرتبه سوره حمد را بخواند تا از درد



در وقت مردن و هفتصد حاجت او را در قبر و هفتصد حاجت او را

هشتم اینکه بخواند زیارت در این ماه سنت است ومنقولست که چون ماه رجب را ببینند و
بگویند اللّٰهُمَّ اَهِلَّهُ عَلَيْنا بِالْاَمْنِ وَالْاِيمانِ وَالسَّلامَةِ وَالْاِسْلامِ رَبِّي وَرَبُّكَ
اللهُ عَزَّ وَجَلَّ ودر این شب وروز آن زیارت حضرت سید الشهداء علیه السلام فضیلت بسیار
دارد وزیارت مخصوصه را در سابق ذکر نمودیم واحیای آن بطاعت وتلاوت قرآن ودعا
سنت است واز حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقولست که در شب اول رجب بعد از نماز
عشا این دعا بخوانند اللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْاَلُكَ بِاَنَّكَ مَلِيكٌ وَاَنَّكَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرٌ
وَاَنَّكَ ما تَشاءُ مِنْ اَمْرٍ يَكُونُ اللّٰهُمَّ اِنِّي اَتَوَجَّهُ اِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ صَلَواتُكَ
عَلَيْهِ وَآلِهِ يا مُحَمَّدُ يا رَسُولَ اللهِ اِنِّي اَتَوَجَّهُ بِكَ اِلَى اللهِ رَبِّكَ وَرَبِّي لِيُنْجِحَ لِي بِكَ طَلِبَتِي اللّٰهُمَّ
بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَالْاَئِمَّةِ مِنْ اَهْلِ بَيْتِهِ اَنْجِحْ لِي طَلِبَتِي پس حاجات خود را طلب کن و
اعمال وادعیه این شب بسیار است **روز اول** روزه اش فضیلت بسیار دارد و
روایت شده از حضرت صادق ع که در این روز حضرت نوح علیه السلام بکشتی سوار شد وامر
کرد جمیع کسانیکه با او بودند که روزه بدارند پس حضرت فرمود هر که آن روز را روزه
بدارد آتش جهنم یکساله راه از او دور گردد وزیارت امام حسین علیه السلام مستحب است
در این روز چنانچه گذشت ودر این روز باید شروع کرد در نماز سلمان باینطریق که ده
رکعت نماز بجا میآوری هر دو رکعت بیک سلام ودر هر رکعت یکمرتبه سوره حمد وسه
مرتبه سوره قل هو الله احد وسه مرتبه سوره قل یا ایها الکافرون بخوانی وبعد از
هر سلام دستها بسوی آسمان بلند کن وبگو لا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللّٰهُمَّ لا مانِعَ
لِما اَعْطَيْتَ وَلا مُعْطِيَ لِما مَنَعْتَ وَلا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ پس دستهای خود را
بروی خود میکشی واز برای این نماز فضیلت بسیار روایت شده واز فوائد آن غفلت
نباید نمود ودر این روز تولد با سعادت حضرت باقر العلوم علیه السلام واقع شده ودر رجب
زیاده شرف این روز ذکر کرده **روز دوم** ایضا بروایت ابن عیاش ولادت

نماز حضرت سلمان اول ماه





حضرت امام علی نقی علیه السلام واقع شده ودر روز سیم وفات آنحضرت واقع شده **روز**
**دهم** بنابر قول شیخ کلینی فرموده که وفات حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام واقع شده
ولکن مشهور آن است که در ماه رجب نبوده ودر روز دهم این ماه ولادت امام محمد تقی ع
واقع گشته وبعضی از روایات فضیلت مخصوص روز دهم این ماه وروز دهم سایر
ماههای حرام ظاهر میشود ودر فضیلت ایام البیض ماه رجب یعنی سیزدهم وچهاردهم
وپانزدهم احادیث معتبره وارد شده است وثواب بسیاری برای روزه این ایام نقل شده
**وبدانکه** مستحب است در هر یک از ماه رجب وشعبان وماه رمضان آنکه در شب
سیزدهم هر یک از این سه ماه دو رکعت نماز بگذارند ودر هر رکعت بعد از حمد این سوره را
بخوانند یس وتبارک الذی بیده الملک وقل هو الله احد ودر شب چهاردهم چهار
رکعت نماز بدو سلام ودر هر رکعت بعد از حمد این سورهها را بخوانند ودر شب پانزدهم
شش رکعت بسه سلام ودر هر رکعت بعد از حمد این سورهها را بخوانند واز حضرت صادق
علیه السلام روایت شده که هر که چنین کند جمیع فضیلت این سه ماه را دریابد وجمیع
گناهانش آمرزیده شود بغیر از شرک بخدا **روز سیزدهم** بنابر مشهور ولادت
با سعادت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در میان کعبه معظمه شده وباعث زیادتی
فضل این روز گردیده **وشب پانزدهم** از لیالی شریفه است غسل در آن مستحب
است واحیای آن بعبادت فضیلت بسیار دارد ودر شب وروز زیارت امام حسین علیه
السلام سنت موکده است والفاظ زیارت در باب زیارات مذکور شد **وروز نیمه**
ایضا نماز سلمان وارد است باینکیفیت که ده رکعت نماز بجا میآوری هر دو رکعت
بیک سلام ودر هر رکعت یکمرتبه سوره حمد وسه مرتبه سوره توحید وسه مرتبه
سوره قل یا ایها الکافرون بخوانی وبعد از هر سلام دستها را بسوی آسمان بلند کرده
میگوئی لا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ
حَيٌّ لا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اِلٰهاً واحِداً اَحَداً فَرْداً صَمَداً لَمْ يَتَّخِذْ

نماز حضرت سلمان دوم

صاحبةً ولا ولدا پس دستها را بروی خود میکشی و بروایت معتبره از حضرت صادق
علیه السلام نقل شده که فرمود عمار ابن ثابت انصاری داخل شد بر امیر المؤمنین علیه السلام
در روز نیمه رجب در حالیکه آنحضرت مشغول نماز بودند همینکه حضرت ملتفت او شد بدست
مبارک بسوی او اشاره کرد که در پشت سر آنحضرت توقف کند عمار گفت من باشاره
آنحضرت ایستادم پس چهار رکعت نماز بجا آورد که دیده نشد از احدی مثل آن نماز نه پیش
از آنحضرت و نه بعد او پس چون سلام نماز داد دستها را گشود و گفت اَللّهمَّ یا مذلَّ کلِّ
جبّارٍ و یا معزَّ المؤمنین اَنتَ کهفی حین تعیینی المذاهب و انتَ بارئ خلقی رحمةً بی
وقد کنتَ عن خلقی غنیّا ولولا رحمتک لکنتُ من الهالکین و انتَ مؤیّدی بالنّصر
علی اعدائی ولولا نصرک ایّای لکنتُ من المفضوحین یا مرسل الرّحمة من معادنها
ومنشئ البرکة من مواضعها یا من خصّ نفسه بالشّموخ والرّفعة فاولیائه بعزّه
یتعزّزون یا من وضعت له الملوک نیر المذلّة علی اعناقهم فهم من سطواته خائفون
اسئلک بکینونیّتک الّتی اشتققتها من کبریائک و اسئلک بکبریائک الّتی اشتققتها
من عزّتک و اسئلک بعزّتک الّتی استویت بها علی عرشک فخلقت بها جمیع خلقک
فهم لک مذعنون ان تصلّی علی محمّد و اهل بیته پس آنحضرت تکلم فرمود بکلام مخفی
کشنیدم پس روی مبارک را بمن نمود و فرمود ای عمار شنیدی گفتم بلی فرمود حفظ
کردی گفتم بلی فرمود حفظ کن او را قسم بآنکه شکافت دانه را و منصوب نمود کعبه را و خلق
کرد خلق را نیست این نماز و دعا نزد احدی از اهل زمین و نمیخواند او را کسیکه مبتلا
بشدت و غم گشته مگر آنکه حق تعالی کرب و شدت او را زایل نماید و از جمله اعمال نیمه رجب
دعای ام داود است که برای برآمدن حاجات و کشف کربات و دفع ظلم ظالمان مجرّبست
و چون بنای ما بر اختصار است از ذکر آن طی کشح نمودیم هر که خواهد رجوع کند بکتب
دیگر و از فیض آن عمل خود را محروم ننماید و غسل نیز در این روز سنّت است و همچنین زیارت
امام حسین علیه السلام چنانچه گذشت و در این روز عقد حضرت فاطمه برای امیر المؤمنین ع





واقع شده و در این روز تحویل قبله از بیت المقدّس بسوی کعبه معظّمه گشت بنا بر قول بعضی
علما و وفات حضرت صادق علیه السلام نیز در این روز واقع شده و در مجد قم اینماه وفات ابراهیم
فرزند رسول خدا صلّی الله علیه و آله واقع گردیده و در بیست و یکم بقول ابن عیّاش حضرت
فاطمه علیها السلام بعالم قدس ارتحال فرموده و این اگرچه خلاف مشهور است امّا
لعن بر دشمنان و ظالمان آن جگر گوشه حضرت رسالت پناه مناسب است و در روز
بیست و دوم وفات معاویه واقع شده و در بیست و سیّم خارجیان خنجر زهرآلود
بران مبارک حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام زدند زیارت آنحضرت و لعن بر قاتلان
و ظالمان آنحضرت مناسب است و در بیست و چهارم فتح خیبر و قتل مرحب یهودی
بدست معجز نمای حضرت اسد الله الغالب علی بن ابیطالب صلوات الله علیه واقع شد
و در بیست و پنجم شهادت حضرت موسی بن جعفر در بغداد واقع شد بتوسّط زهر که
سندی بن شاهک ملعون بآنحضرت خورانید و احادیث بسیار در فضیلت این روز و
ثواب روزه اش وارد شده است و از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام منقول است که روزه اش
کفّاره دویست سال گناه است و در بیست و ششم بقول ابن عیّاش وفات جناب ابیطالب
واقع شده و روزه اش فضیلت بسیار دارد و وارد شده که کفّاره شصت ساله گناه است
و شب بیست و هفتم شب مبعث است و از لیالی متبرّکه است و روایت شده که آن شبی است که
بهتر است از برای مردم از آنچه آفتاب بر آن میتابد و عبادت در آن اجر شصت سال عبادت
دارد و از برای این شب نمازهای بسیار وارد شده و از حضرت ابی الحسن موسی بن جعفر
علیهما السلام منقول است که در شب بیست و هفتم رجب هر وقت شب که باشد دوازده رکعت
نماز بجا آورد و در هر رکعت بعد از سوره حمد چهار مرتبه معوّذتین و توحید بخواند و
چون فارغ شد از نماز در همان مکان چهار مرتبه بگو لا اِلهَ اِلّا اللهُ و اللهُ اکبرُ و
الحمدُ لله و سبحانَ الله و لا حولَ و لا قوّةَ اِلّا بالله العلیّ العظیم پس هر حاجت که خواهی
بطلب و این نماز بطریق دیگر نیز روایت شده و علّامه مجلسی ره در زاد المعاد ذکر بیان

اعمال این شب فرموده که شیخ طوسی ره گفته است که غسل در این شب مستحب است و
زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در این شب سنت
است و این دعا نیز وارد شده است که در این شب بخوانند اللهم انی اسئلک بالتجلی
الاعظم فی هذه اللیلة من الشهر المعظم والمرسل المکرم ان تصلی علی محمد وآله
وان تغفر لنا ما انت به منا اعلم یا من یعلم ولا نعلم اللهم بارک لنا فی لیلتنا هذه
التی بشرف الرسالة فضلتها وبکرامتک اجللتها وبالمحل الشریف احللتها اللهم
فانا نسئلک بالمبعث الشریف والسید اللطیف والعنصر العفیف ان تصلی علی
محمد وآله وان تجعل اعمالنا فی هذه اللیلة وفی سائر اللیالی مقبولة وذنوبنا
مغفورة وحسناتنا مشکورة وسیئاتنا مستورة وقلوبنا بحسن القول مسرورة
وارزاقنا من لدنک بالیسر مدرورة اللهم انک تری ولا تری وانت بالمنظر
الاعلی وان الیک الرجعی والمنتهی وان لک الممات والمحیا وان لک الآخرة و
الاولی اللهم انا نعوذ بک ان نذل ونخزی وان نأتی ما عنه تنهی اللهم انا
نسئلک الجنة برحمتک ونستعیذ بک من النار فاعذنا منها بقدرتک ونسئلک
من الحور العین فارزقنا بعزتک واجعل اوسع ارزاقنا عند کبر سننا واحسن
اعمالنا عند اقتراب آجالنا واطل فی طاعتک وما یقرب الیک ویحظی عندک و
یزلف لدیک اعمارنا واحسن فی جمیع احوالنا وامورنا معرفتنا ولا تکلنا الی احد
من خلقک فیمن علینا وتفضل علینا بجمیع حوائجنا للدنیا والآخرة وابدأ بآبائنا
وابنائنا وجمیع اخواننا المؤمنین فی جمیع ما سئلناک لانفسنا یا ارحم الراحمین
اللهم انا نسئلک باسمک العظیم وملکک القدیم ان تصلی علی محمد وآل محمد وان
تغفر لنا الذنب العظیم انه لا یغفر الذنب العظیم الا العظیم اللهم وهذا رجب المکرم الذی
اکرمتنا به اول اشهر الحرم اکرمتنا به من بین الامم فلک الحمد یا ذا الجود والکرم
فنسئلک به وباسمک الاعظم الاعظم الاعظم الاجل الاکرم الذی خلقته فاستقر فی





ظلک فلا یخرج منک الی غیرک ان تصلی علی محمد واهل بیته الطاهرین وان
تجعلنا من العاملین فیه بطاعتک والآملین فیه لشفاعتک اللهم اهدنا
الی سواء السبیل واجعل مقیلنا عندک خیر مقیل فی ظل ظلیل وملک جزیل
فانک حسبنا ونعم الوکیل اللهم اقلبنا مفلحین منجحین غیر مغضوب علینا ولا
الضالین برحمتک یا ارحم الراحمین اللهم انی اسئلک بعزائم مغفرتک وبواجب
رحمتک السلامة من کل اثم والغنیمة من کل بر والفوز بالجنة والنجاة من النار
اللهم دعاک الداعون ودعوتک وسئلک السائلون وسئلتک وطلب الیک
الطالبون وطلبت الیک اللهم انت الثقة والرجاء والیک منتهی الرغبة والدعاء
اللهم فصل علی محمد وآله واجعل الیقین فی قلبی والنور فی بصری والنصیحة فی صدری
وذکرک فی اللیل والنهار علی لسانی ورزقا واسعا غیر ممنون ولا محظور فارزقنی و
بارک لی فیما رزقتنی واجعل غنای فی نفسی ورغبتی فیما عندک برحمتک یا ارحم
الراحمین پس بسجده رو و بگو الحمد لله الذی هدانا لمعرفته وخصنا بولایته ووفقنا
لطاعته پس بگو شکرا شکرا صد مرتبه پس سر از سجده بردار و بگو اللهم انی قصدتک
بحاجتی واعتمدتک بمسئلتی وتوجهت الیک بائمتی وسادتی اللهم انفعنا
بحبهم واوردنا موردهم وارزقنا مرافقتهم وادخلنا الجنة فی زمرتهم برحمتک یا ارحم
الراحمین **روز بیست و هفتم** از جملهٔ اعیاد عظیمه است روزیست که
حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله در آن روز برسالت بر امت مبعوث گردید و جبرئیل
علیه السلام به پیغمبری بر آنحضرت نازل شد و غسلش سنت است و روزه اش فضیلت بسیار
دارد و روزه اش برابر شده با روزه هفتاد سال و صلوات بر آنحضرت در این روز بسیار
باید فرستاد و زیارت آنحضرت و حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیهما در این روز منقول
است نماز این روز نیز مخصوص وارد شده است که گفته اند که پیش از زوال باید
کرد و ظاهر از بعضی احادیث اطلاق است یعنی در هر وقت روز که بکند خوبست و شیخ

طوسی و سید ابن طاوس رح بسند معتبر از ریان بن الصلت روایت کرده اند که گفت چون حضرت امام محمد تقی علیه السلام ببغداد تشریف آوردند در روز نصف رجب و روز بیست و هفتم روزه داشتند و جمیع ملازمان و اصحاب خود را امر فرمودند که این دو روز را روزه بدارند و در هر یک دوازده رکعت نماز بکنند هر دو رکعت بیک سلام و در هر رکعت الحمد و هر سوره که خواهند بکنند و چون از نماز فارغ شوند سوره حمد و توحید و معوذتین را هر یک چهار مرتبه بخوانند پس چهار مرتبه بگویند لا اله الا الله والله اکبر و سبحان الله والحمد لله و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم پس چهار مرتبه بگویند الله الله ربی لا اشرک به شیئا پس چهار مرتبه بگویند لا اشرک بربی احدا و نماز دیگر در این روز از جناب ابو القاسم حسین بن روح نایب سیم حضرت حجة عصر صلوات الله علیه وارد شده و علامه مجلسی ره از زاد المعاد نقل کرده و چون در نزد اهل خبرت معلوم پیوسته که آنچه از نواب اربعه رسیده البته از جانب امام عصر علیه السلام است چنانچه در سابق باین مطلب اشاره نمودیم لهذا از این حضرت صاحب الامر علیه السلام نسبت داده و چون بنا بر اختصار است ما از ذکر آن اعراض نمودیم از فیض آن نباید غفلت نمود و روزه روز بیست و هشتم و بیست و نهم و سیم این ماه مستحب است و ثواب بسیاری از برای هر یک وارد شده و در روز آخر ماه نماز جناب سلمان مستحب است و کیفیت آن چنین است که ده رکعت نماز کند هر دو رکعت بیک سلام و در هر رکعت یکمرتبه سوره حمد و سه مرتبه سوره توحید و سه مرتبه سوره قل یا ایها الکافرون بخواند و بعد از هر سلام دستها بسوی آسمان بلند کند و بگوید لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیء قدیر و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم پس دستها را بروی خود بمالد و حاجت خود را بطلبد و اعمال این ماه شریف بسیار است بنای این رساله اکتفا بذکر تمام

نماز جناب سلمان





انها نیست **فصل دوم** در اعمال ماه مبارک شعبان و در آن نیز دو مقام است **مقام اول** در اعمال مشترکه این ماه معظم است بدانکه فضیلت ماه شعبان زیاده از ماه رجب است و منسوبست بحضرت خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و در روزه اش ثواب بسیاری وارد شده و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که چون حضرت رسول ماه شعبان را مشاهده مینمودند امر میفرمودند که منادی ندا کند در میان مردم که ای اهل مدینه من رسول از جانب رسول خدا بسوی شما و میفرماید که شعبان ماه من است خدا رحمت کند کسیرا که یاری کند مرا بر ماه من پس حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که از روزیکه ندای منادی آنحضرت را شنیدم روزه شعبان را ترک نکردم و تا زنده ام ترک نخواهم کرد انشاء الله تعالی و فرمود که روزه دو ماه متتابع یعنی شعبان و ماه رمضان توبه ایست از جانب خداوند برای کاملان و بروایت عالی السند از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که هر که یکروز شعبان را از برای خدا روزه بدارد داخل بهشت گردد و هر که در هر روز از شعبان هفتاد مرتبه استغفار کند در قیامت در زمره رسول خدا محشور شود و کرامت داشتن خداوند او را واجب گردد و هر که در شعبان تصدق کند اگر چه بنصف دانه خرما باشد حق تعالی بدن او را بر آتش جهنم حرام گرداند الخ و چون این ماه منسوب بحضرت رسول است صلوات بسیار باید بر آنحضرت فرستاده شود تا شفاعت آنحضرت شامل حال او شود چنانچه در روایت وارد شده بهترین دعاها در ماه شعبان استغفار است بنحویکه در هر روزی هفتاد مرتبه بگوید استغفر الله و اسئله التوبة و بسندهای معتبره منقول است که هر که در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه بگوید استغفر الله الذی لا اله الا هو الرحمن الرحیم الحی القیوم و اتوب الیه حق تعالی او را در افق مبین جای دهد و آن فضائیست در پیش عرش و در آن فضا نهرهای جاریست و قدحها در کنار آن نهرهاست بعدد ستارهای آسمان و در بعضی از روایات الحی القیوم پیش از الرحمن الرحیم است و هر دو خوبست و شیخ

در اعمال ماه مبارک شعبان

طوسی و سید ابن طاوس روایت کرده اند که حضرت امام زین العابدین علیه السّلام
در هر روز ماه شعبان و در شب نیمهٔ آن دعا میکرد و صلوات میفرستاد بر پیغمبر ص
باین صلوات اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد شجرة النّبوّة و موضع الرّسالة
و مختلف الملائکة و معدن العلم و اهل بیت الوحی اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل
محمّد الفلک الجاریة فی اللّجج الغامرة یأمن من رکبها و یغرق من ترکها المتقدّم لهم مارق
و المتأخّر عنهم زاهق و اللّازم لهم لاحق اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد الکهف الحصین
و غیاث المضطرّ المستکین و ملجإ الهاربین و منجی الخائفین و عصمة المعتصمین اللّهمّ
صلّ علی محمّد و آل محمّد صلاة کثیرة طیّبة تکون لهم رضًا و لحقّ محمّد و آل محمّد
اداءً و قضاءً بحول منک و قوّة یا ربّ العالمین اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد
الطّیّبین الابرار الاخیار الّذین اوجبت حقوقهم و فرضت طاعتهم و ولایتهم
اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد و اعمر قلبی بطاعتک و لا تخزنی بمعصیتک و
ارزقنی مواساة من قتّرت علیه من رزقک بما وسّعت علیّ من فضلک و نشرت
علیّ من عدلک و احییتنی تحت ظلّک و هذا شهر نبیّک سیّد رسلک صلواتک
علیه و آله شعبان الّذی حففته منک بالرّحمة و الرّضوان الّذی کان رسول
اللّه صلّی اللّه علیه و آله یدأب فی صیامه و قیامه فی لیالیه و ایّامه بخوعاً لک
فی اکرامه و اعظامه الی محلّ حمامه اللّهمّ فاعنّا علی الاستنان بسنّته فیه و نیل
الشّفاعة لدیه اللّهمّ و اجعله لی شفیعاً مشفّعاً و طریقاً الیک مهیعاً و اجعلنی
له متّبعاً حتّی القاه یوم القیمة عنّی راضیاً و عن ذنوبی غاضیاً قد اوجبت لی منک
الرّحمة و الرّضوان و انزلتنی دار القرار و محلّ الاخیار و سیّد ابن طاوس در کتاب
اقبال مناجاتی روایت کرده از حضرت امیر المؤمنین و ائمّه از ذریّهٔ او که آن بزرگواران
در ماه شعبان میخواندند اگر کسی خواسته باشد در اینجا با قاضی الحاجات مناجات کند
از آنجا بخواند و چون بنابر اختصار است و مقام مناسب ذکر نیست سیّد ابن طاوس

صلوات ماه شعبان

مناجات

نقل



نقل کرده که رسول خدا ص فرمود هر که در مجموع ماه شعبان هزار مرتبه بگوید لا اله الّا
اللّه و لا نعبد الّا ایّاه مخلصین له الدّین و لو کره المشرکون حق تعالی عبادت هزار ساله
در نامهٔ عملش بنویسد و گناه هزار ساله از او محو کند و از قبر بیرون آید با روی نورانی
که مانند ماه شب چهارده بدرخشد و نوشته شود نزد خدا صدّیق و بدانکه از برای هر
شب از اینها نمازی علما نقل فرموده اند و از برای روزه هر روزش ثوابی روایت کرده اند
طالبین عبادت رجوع بآنها نموده و ایّام و لیالی این شهر شریف را غنیمت شمرده از قیام
و صیام آن خود را محروم ننمایند و روزه روزهای پنجشنبه اش نیز ثواب بسیاری دارد
و روایت شده که در هر روز پنجشنبه ماه شعبان زینت میکنند آسمانها را پس ملائکه عرض
میکنند خداوندا بیامرز روزه داران امروز را و دعای ایشان را مستجاب گردان

**مقام دوّم** در اعمال مختصّه شهر شعبان روز اوّل روزه اش مستحبّ است و روایت شده
که هر که این روز روزه دارد بهشت او را واجب گردد البتّه و استحباب روزه سه روز اوّل
نیز ثابت است و از برای آن فضیلت بسیار نقل شده و اگر کسی سه روز اوّل را روزه دارد
و در شبهای این سه روز دو رکعت نماز بخواند در هر رکعت بعد از حمد یازده مرتبه سوره
قل هو اللّه بخواند ثواب بسیاری درک خواهد نمود روز سیّم موافق مشهور ولادت با سعادت
حضرت امام حسین ع است و روزه اش ثواب بسیار دارد شیخ طوسی در مصباح و سیّد
ابن طاوس در اقبال روایت کرده اند که فرمانی بیرون آمد از ناحیه مقدّسه بسوی قاسم بن
العلاء الهمدانی وکیل حضرت عسکری ع که مولای ما امام حسین ع متولّد شد در روز پنجشنبه
سیّم ماه شعبان پس در آن روز روزه بدار و این دعا بخوان اللّهمّ انّی اسئلک بحقّ المولود
فی هذا الیوم الموعود بشهادته قبل استهلاله و ولادته بکته السّماء و من فیها و الارض
و من علیها و لمّا یطأ لابتیها قتیل العبرة و سیّد الاسرة الممدود بالنّصرة یوم الکرّة
المعوّض من قتله انّ الائمّة من نسله و الشّفاء فی تربته و الفوز معه فی اوبته و
الاوصیاء من عترته بعد قائمهم و غیبته حتّی یدرکوا الاوتار و یثأروا الثّار و یرضوا

دعای روز ولادت حضرت امام حسین

الجبّار

الجبّار و یکونوا خیر انصاره صلّی الله علیهم مع اختلاف اللیل و النهار اللهمّ فبحقّهم الیک اتوسّل و اسئل سؤال مقترف معترف مسیئ الی نفسه ممّا فرط فی یومه و امسه یسئلک العصمة الی محلّ رمسه اللهمّ فصلّ علی محمّد و عترته و احشرنا فی زمرته و بوّئنا معه دار الکرامة و محلّ الاقامة اللهمّ و کما اکرمتنا بمعرفته فاکرمنا بزلفته و ارزقنا مرافقته و سابقته و اجعلنا ممّن یسلّم لامره و یکثر الصلوة علیه عند ذکره و علی جمیع اوصیائه و اهل اصفیائه الممدودین منک بالعدد الاثنی عشر النجوم الزهر و الحجج علی جمیع البشر اللهمّ و هب لنا فی هذا الیوم خیر موهبة و انجح لنا فیه کلّ طلبة کما وهبت الحسین لمحمّد جدّه و عاذ فطرس بمهده فنحن عائذون بقبره من بعده نشهد تربته و ننتظر اوبته آمین ربّ العالمین پس بخوان بعد از این دعا دعای امام حسین ع را و این آخر دعائی است که آنحضرت خواند در روزی که مغلوب کفار گردیده بود اللهمّ متعالی المکان عظیم الجبروت شدید المحال غنیّ عن الخلائق عریض الکبریاء قادر علی ما تشاء قریب الرحمة صادق الوعد سابغ النعمة حسن البلاء قریب اذا دعیت محیط بما خلقت قابل التوبة لمن تاب الیک قادر علی ما اردت و مدرک ما طلبت و شکور اذا شکرت و ذکور اذا ذکرت ادعوک محتاجا و ارغب الیک فقیرا و افزع الیک خائفا و ابکی الیک مکروبا و استعین بک ضعیفا و اتوکّل علیک کافیا احکم بیننا و بین قومنا بالحقّ فانّهم غرّونا و خدعونا و خذلونا و غدروا بنا و قتلونا و نحن عترة نبیّک و ولد حبیبک محمّد بن عبد الله الّذی اصطفیته بالرسالة و ائتمنته علی وحیک فاجعل لنا من امرنا فرجا و مخرجا برحمتک یا ارحم الراحمین ابن عیاش گفت که شنیدم از حضرت صادق ع که در این روز این دعا را می‌خواند و میفرمود که از دعاهای روز سیم ماه شعبان است که روز تولد حضرت امام حسین علیه السلام است انتهی علامه مجلسی فرموده که اگر این دعا را نیز در روز مقدم آنحضرت بخواند انسب است و چون آخر دعای آخر مخصوص آنحضرت و احوال آنست باید که

(حاشیه: اثنی عشر)

(حاشیه: از حسین بن علی ع در روزی که کشته شد)





که این دعا را خوانده تا کافیا بخواند و بعد از آن حاجات خود را طلب نماید تمام شد کلام ایشان مؤلف فقیر گوید که دعاهای ماثوره از حضرت سیّد الشهدا که در روز عاشورا خوانده اند بسیار است و لکن دعائی بسیار شریف بنظر رسیده که معروف نیست برادران را در اینجا مناسب دیدم ذکر نمایم عالم کامل راوندی در کتاب دعوات روایت کرده از امام زین العابدین علیه السلام که فرمود پدرم مرا در بر گرفت و بسینه خود چسبانید در آن روزی که کشته شد و الدماء تغلی و خونها در بدن مبارکش جوش میزد و فرمود ای پسرم حفظ کن از من دعائی را که تعلیم فرمود مرا امّی فاطمه صلوات الله علیها و تعلیم فرموده بود او را رسول خدا ص و تعلیم نموده بود بآنحضرت جبرئیل ع از برای حاجت و مهمّ و اندوه و بلاهای سخت که نازل میشود و امر عظیم دشوار و فرمود بگو بحقّ یس و القرآن الحکیم و بحقّ طه و القرآن العظیم یا من یقدر علی حوائج السائلین یا من یعلم ما فی الضمیر یا منفّس عن المکروبین یا مفرّج عن المغمومین یا راحم الشیخ الکبیر یا رازق الطفل الصغیر ۲ صلّ علی محمّد و آل محمّد و افعل بی کذا و کذا بجای این کلمه حاجات ذکر شود و در روز پنجم اینماه نیز روایت شده که ولادت حضرت سیّد الشهداء گشته و سیّد ابن طاوس و بعضی دیگر نیز اختیار کرده اند و اگر هر دو روز را حرمت بدارند و زیارت آنحضرت را در هر دو روز بکنند بسیار مناسب است و روز هفتم بحسب بعضی روایات روز ولادت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام است و مشهور آنست که در ماه رجب است لکن اما بر وفق این روایت اگر روزه و زیارت آنحضرت و سایر اعمال خیر را نیز در این روز بعمل آورند مناسب است و روز نهم میلاد حضرت سیّد سجّاد علیه السلام بوده بحسب فرمایش بعض علما و روزهای ایّام البیض اینماه و نماز در شبهای آن فضیلت بسیار دارد و مانند اعمال ماه رجب نمازی از برای لیالی بیض آن نقل کردیم که در اینماه نیز خوانده میشود رجوع بآنجا شود و امّا شب پانزدهم پس فضیلت و اعمال آن زیاده از آنست که در این رساله احصا توان نمود و ما اکتفا مینمائیم بانچه اخصّ و اصحّ است از حضرت امیر المؤمنین ع منقول است که

(حاشیه: یا من لا یحتاج الی التفسیر)

که شیخ صدوق در کتاب فضائل الاشهر الثلاثه مسنداً از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت
نموده که آنحضرت فرمود در این شب حبیبم جبرئیل بر من نازل شد و گفت یا محمد
امر فرما امت خود را که چون شب نیمه شعبان شود ده رکعت نماز کنند در هر دو رکعت یک
سلام و در هر رکعت بعد از حمد ده مرتبه سوره قل هو الله احد بخوانند پس بسجده روند
و در سجده بگویند اَللّهُمَّ لَكَ سَجَدَ سَوادی وَخَیالی وَبَیاضی یا عَظیمَ كُلِّ
عَظیمٍ اِغْفِرْ ذَنْبِیَ الْعَظیمَ فَاِنَّهُ لا یَغْفِرُهُ غَیْرُكَ یا عَظیمُ پس چون کسی این عمل بجا آورد محو
کند حق تعالی از او صد و شصت هزار گناه او و مثل این حسنات در نامه عمل او بنویسد
و محو کند از پدر و مادرش هفتاد هزار گناه و از جمله اعمال این شب خواندن این دعا
است چنانچه علامه مجلسی ره در زاد المعاد فرموده و منقولست که حضرت رسول صلی الله علیه و آله در این
شب این دعا میخواندند اَللّهُمَّ اقْسِمْ لَنا مِنْ خَشْیَتِكَ ما یَحُولُ بَیْنَنا وَبَیْنَ مَعْصِیَتِكَ
وَمِنْ طاعَتِكَ ما تُبَلِّغُنا بِهِ رِضْوانَكَ وَمِنَ الْیَقینِ ما یَهُونُ عَلَیْنا بِهِ مُصیباتُ
الدُّنْیا اَللّهُمَّ اَمْتِعْنا بِاَسْماعِنا وَاَبْصارِنا وَقُوَّتِنا ما اَحْیَیْتَنا وَاجْعَلْهُ الْوارِثَ مِنّا
وَاجْعَلْ ثارَنا عَلی مَنْ ظَلَمَنا وَانْصُرْنا عَلی مَنْ عادانا وَلا تَجْعَلْ مُصیبَتَنا فی دینِنا
وَلا تَجْعَلِ الدُّنْیا اَكْبَرَ هَمِّنا وَلا مَبْلَغَ عِلْمِنا وَلا تُسَلِّطْ عَلَیْنا مَنْ لا یَرْحَمُنا بِرَحْمَتِكَ
یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ و این دعای جامع کاملیست و متضمن جمیع مطالب دنیا و آخرت
و از جمله دعاهای این شب دعای کمیل است چون این دعای شریف در شبهای جمعه نیز
خوانده میشود لهذا مناسب دیدم که بعد از این در اعمال شب جمعه آنرا ذکر کنم که
عاملین آن شب از فیض خواندن آن محروم نشوند و فایده اش تمامتر باشد و بدانکه
روزه سه روز آخر ماه شعبان فضیلت بسیار دارد و شیخ صدوق روایت کرده از
ابو الصلت هروی که گفت در جمعه آخر ماه شعبان بخدمت حضرت امام رضا ع رفتم حضرت
فرمود که ای ابو الصلت اکثر ماه شعبان رفت و این جمعه آخر آنست پس تدارک و
تلافی کن در آنچه از این ماه باقی مانده است تقصیرهائی که در ایام گذشته این ماه کرده و



دعای نیمه شعبان



تو باد که رو آوری بآنچه نافع است برای تو در آخرت و دعا و استغفار بسیار بکن و تلاوت
قرآن مجید بسیار بکن و توبه کن بسوی حق تعالی از گناهان خود تا آنکه چون ماه رمضان در
آید خالص گردانیده باشی خود را از برای خدا و مگذار در گردن خود امانت و حقی
کسی را مگر آنکه ادا کنی و مگذار در دل خود کینه کسی را مگر آنکه بیرون کنی و مگذار
گناهی را که میکرده مگر آنکه ترک کنی و از خدا بترس و توکل کن بر خدا در پنهان و آشکار
امور خود و هر که بر خدا توکل کند بس است او را و بسیار بخوان در بقیه این ماه این دعا را
اَللّهُمَّ اِنْ لَمْ تَكُنْ غَفَرْتَ لَنا فیما مَضی مِنْ شَعْبانَ فَاغْفِرْ لَنا فیما بَقِیَ مِنْهُ ۞
بدرستیکه حق تعالی در این ماه آزاد میکند بنده های بسیار از آتش جهنم برای حرمت
ماه مبارک رمضان و شیخ طوسی و کفعمی دعائی از حضرت صادق علیه السلام نقل کرده
اند که در شب آخر ماه شعبان و شب اول ماه رمضان میخوانند هر که خواهد رجوع بآنها
کند. **فصل سیم** در مختصری از اعمال ماه مبارک رمضان است و در آن چند مقام است
**مقام اول** در اعمال مشترکه این ماه شریف است بدانکه این ماه شریف بهترین
ماهها است نسبت بحق تعالی و اخبار بسیار در بیان فضیلت عبادت در این ماه و
کثرت تلاوت قرآن و تصدقات و افطار دادن بروزه داران وارد شده و کافیست
در این مقام همان خطبه شریفه حضرت رسول صلی الله علیه و آله که در آخر ماه شعبان خوانده و اگر بنا
بر اختصار نبود در اینجا ذکر مینمودم لکن مقام را گنجایش ذکر نیست پس ذکر کنیم آنچه
مناسب رساله است **بدانکه** اعمال مشترکه این ماه شریف بر چهار قسم است
**قسم اول** اعمالی است که در هر شب و روز این ماه بجا آورده میشود و آنها چند امر
است **اول** سید ابن طاوس از حضرت صادق و کاظم علیهما السلام روایت کرده
که فرمودند میخوانی در تمام شهر رمضان بعد از هر نماز فریضه اَللّهُمَّ ارْزُقْنی
حَجَّ بَیْتِكَ الْحَرامِ فی عامی هذا وَفی كُلِّ عامٍ ما اَبْقَیْتَنی فی یُسْرٍ مِنْكَ وَعافِیَةٍ وَسَعَةِ
رِزْقٍ وَلا تُخْلِنی مِنْ تِلْكَ الْمَواقِفِ الْكَریمَةِ وَالْمَشاهِدِ الشَّریفَةِ وَزِیارَةِ قَبْرِ



اعمال ماه مبارک رمضان

نبیک صلواتک علیه و آله و جمیع حوائج الدنیا و الآخرة ثم اللّهم انی اسئلک فیما تقضی و تقدر من الامر المحتوم فی لیلة القدر من القضاء الذی لا یرد و لا یبدل ان تکتبنی من حجاج بیتک الحرام المبرور حجهم المشکور سعیهم المغفور ذنوبهم المکفر عنهم سیئاتهم و اجعل فیما تقضی و تقدر ان تطیل عمری و توسع علی رزقی و تؤدی عنی امانتی و دینی آمین رب العالمین

**دوم** دعائی است که سید ابن طاوس بعد از روایت سابقه ذکر نموده چنانچه گفته و بخوان عقب هر نمازی در ماه رمضان در شب و روز این دعا را یا علی یا عظیم یا غفور یا رحیم انت الرب العظیم الذی لیس کمثله شیء و هو السمیع البصیر و هذا شهر عظمته و کرمته و فضلته علی الشهور و هو الشهر الذی فرضت صیامه علی و هو شهر رمضان الذی انزلت فیه القرآن هدی للناس و بینات من الهدی و الفرقان و جعلت فیه لیلة القدر و جعلتها خیرا من الف شهر فیا ذا المن و لا یمن علیک من علی بفکاک رقبتی من النار فیمن تمن علیه و ادخلنی الجنة برحمتک یا ارحم الراحمین **سیم** دعائیست که شیخ کفعمی در بلد الامین و شیخ شهید در مجموعه خود از حضرت رسول صلی اللّه علیه و آله نقل کرده اند که آنحضرت فرمودند که این دعا را در ماه رمضان بعد از هر نماز واجبی بخواند حق تعالی گناهان او را تا روز قیامت بیامرزد و دعا اینست اللّهم ادخل علی اهل القبور السرور اللّهم اغن کل فقیر اللّهم اشبع کل جائع اللّهم اکس کل عریان اللّهم اقض دین کل مدین اللّهم فرج عن کل مکروب اللّهم رد کل غریب اللّهم فک کل اسیر اللّهم اصلح کل فاسد من امور المسلمین اللّهم اشف کل مریض اللّهم سد فقرنا بغناک اللّهم غیر سوء حالنا بحسن حالک اللّهم اقض عنا الدین و اغننا من الفقر انک علی کل شیء قدیر و بدانکه بهترین اعمال در شبها و روزهای ماه مبارک رمضان خواندن قرآن است و بسیار

دعای هر روز ماه رمضان





باید خواند چه آنکه قرآن در این ماه نازل شده است و وارد شده که هر چیزی را بهاری است و بهار قرآن ماه رمضان است و در ماههای دیگر ماهی یک ختم سنت است و اقلش شش روز است و در ماه رمضان در هر سه روز یک ختم سنت است و اگر روزی یک ختم تواند بکند خوبست و در حدیث است که بعضی از ائمه علیهم السلام در این ماه چهل ختم قرآن و زیاده میکردند و اگر هر ختم قرآنی را ثوابش را بروح مقدس یکی از چهارده معصوم هدیه کند ثوابش مضاعف گردد و از روایتی ظاهر میشود که اجر چنین کسی آنستکه با ایشان باشد در روز قیامت و در این ماه دعا و صلوات و استغفار بسیار باید نمود و لا اله الا اللّه بسیار باید گفت و اهتمام بعبادت و نافلههای شب و روز بسیار باید کرد **قسم دوم** اعمالی است که در شبهای ماه رمضان باید بجا آورد و آنها چند چیز است **اول** افطار است و مستحب است که افطار بعد از نماز شود مگر آنکه ضعف غالب شده باشد یا جمعی منتظر او باشند و سنت است خواندن این دعا در وقت افطار یا عظیم یا عظیم انت الهی لا اله لی غیرک اغفر لی الذنب العظیم انه لا یغفر الذنب العظیم الا العظیم و خواندن این دعا نیز مستحب است اللّهم لک صمت و علی رزقک افطرت و علیک توکلت و در روایت شده که هر روزه داری را در وقت افطار دعای مستجابی هست پس باید در لقمه اول بگوید بسم اللّه الرحمن الرحیم یا واسع المغفرة اغفر لی و خواندن سوره انا انزلناه در وقت افطار و در وقت سحر خوردن ثواب عظیم دارد و باید بچیزی که بر آن افطار میکنی پاکیزه باشد از محرمات و شبهات و اگر خرما باشد بسیار خوبست و حضرت رسول صلی اللّه علیه و آله افطار میفرمود بر خرما و آب یا برطب و ابو افطار میفرمود و افطار بر آب نیم گرم نیز خوبست و از برای آن فوائد ذکر شده است سزاوار است آنکه در وقت افطار تصدق کنی و افطار دهی روزه دارانرا اگر چه بچند دانه خرما یا شربتی آب باشد **دوم** در هر شب مستحب است خواندن هزار مرتبه سوره انا انزلناه و خواندن صد مرتبه سوره حم دخان اگر

اعمال هر شب ماه رمضان

بیست و سیم غسل کردن در شبهای ماه رمضان است علامه مجلسی فرموده
و در شبهای طاق ماه مبارک غسل سنت است خصوصا شب اول و پانزدهم و هفدهم
و نوزدهم و بیست و یکم و بیست و سیم و در دهه آخر در شبهای جفت نیز غسل سنت
است خصوصا شب آخر و در روایتی وارد شده است که در جمیع ماه در هر شب غسل
مستحب است بیست و چهارم خواندن این دعا است در هر شب سید ابن طاوس بسند صحیح
روایت کرده از بعض آل محمد علیهم السلام که هر که در هر شب این ماه مبارک این دعا بخواند
گناه چهل ساله او آمرزیده شود اللهم رب شهر رمضان الذی انزلت فیه القرآن
وافترضت علی عبادک فیه الصیام صل علی محمد وآل محمد وارزقنی حج بیتک الحرام
فی عامی هذا وفی کل عام واغفر لی تلک الذنوب العظام فانه لا یغفرها غیرک یا رحمن یا
علام بیست و پنجم خواندن دعاء مشهور بافتتاح است علامه مجلسی ره در زاد المعاد فرموده
و بسند معتبر از حضرت صاحب الامر علیه السلام منقول است که بشیعیان نوشتند که در هر
شب ماه مبارک رمضان این دعا را بخوانند که دعای این ماه را ملائکه میشنوند و برای
صاحبش استغفار میکنند و این است دعا اللهم انی افتتح الثناء بحمدک وانت مسدد
للصواب بمنک وایقنت انک انت ارحم الراحمین فی موضع العفو والرحمة واشد
المعاقبین فی موضع النکال والنقمة واعظم المتجبرین فی موضع الکبریاء والعظمة
اللهم اذنت لی فی دعائک ومسئلتک فاسمع یا سمیع مدحتی واجب یا رحیم
دعوتی واقل یا غفور عثرتی فکم یا الهی من کربة قد فرجتها وهموم قد کشفتها وعثرة
قد اقلتها ورحمة قد نشرتها وحلقة بلاء قد فککتها الحمد لله الذی لم یتخذ صاحبة
ولا ولدا ولم یکن له شریک فی الملک ولم یکن له ولی من الذل وکبره تکبیرا الحمد
لله بجمیع محامده کلها علی جمیع نعمه کلها الحمد لله الذی لا مضاد له فی ملکه ولا منازع
له فی امره الحمد لله الذی لا شریک له فی عظمته الحمد لله الفاشی فی الخلق امره وحمده
الظاهر بالکرم مجده الباسط یده الذی لا تنقص خزائنه ولا تزیده کثرة العطاء الا

دعای افتتاح

فی خلقه ولا شبیه له
بالجود





جودا وکرما انه هو العزیز الوهاب اللهم انی اسئلک قلیلا من کثیر مع حاجة
بی الیه عظیمة وغناک عنه قدیم وهو عندی کثیر وهو علیک سهل یسیر
اللهم ان عفوک عن ذنبی وتجاوزک عن خطیئتی وصفحک عن ظلمی وسترک علی قبیح
عملی وحلمک عن کثیر جرمی عند ما کان من خطائی وعمدی اطمعنی فی ان اسئلک ما لا
استوجبه منک الذی رزقتنی من رحمتک واریتنی من قدرتک وعرفتنی من
اجابتک فصرت ادعوک آمنا واسئلک مستانسا لا خائفا ولا وجلا مدلا علیک
فیما قصدت فیه الیک فان ابطا عنی عتبت بجهلی علیک ولعل الذی ابطا عنی
هو خیر لی لعلمک بعاقبة الامور فلم ار مولی کریما اصبر علی عبد لئیم منک علی یا
رب انک تدعونی فاولی عنک وتتحبب الی فاتبغض الیک وتتودد الی فلا اقبل
منک کان لی التطول علیک فلم یمنعک ذلک من الرحمة لی والاحسان الی و
التفضل علی بجودک وکرمک فارحم عبدک الجاهل وجد علیه بفضل احسانک
انک جواد کریم الحمد لله مالک الملک مجری الفلک مسخر الریاح فالق الاصباح
دیان الدین رب العالمین الحمد لله علی حلمه بعد علمه والحمد لله علی عفوه بعد قدرته
والحمد لله علی طول اناته فی غضبه وهو قادر علی ما یرید الحمد لله خالق الخلق باسط
الرزق فالق الاصباح ذی الجلال والاکرام والفضل والانعام الذی بعد فلا
یری وقرب فشهد النجوی تبارک وتعالی الحمد لله الذی لیس له منازع یعادله
ولا شبیه یشاکله قهر بعزته الاعزاء وتواضع لعظمته العظماء فبلغ بقدرته ما
یشاء الحمد لله الذی یجیبنی حین انادیه ویستر علی کل عورة وانا اعصیه ویعظم
النعمة علی فلا اجازیه فکم من موهبة هنیئة قد اعطانی وعظیمة مخوفة قد کفانی
وبهجة مونقة قد ارانی فاثنی علیه حامدا واذکره مسبحا الحمد لله الذی لا یهتک
حجابه ولا یغلق بابه ولا یرد سائله ولا یخیب امله الحمد لله الذی یؤمن الخائفین و
ینجی الصالحین ویرفع المستضعفین ویضع المستکبرین ویهلک ملوکا ویستخلف

الخزين والحمد لله قاصم الجبارين مبير الظالمين مدرك الهاربين نكال الظالمين
صريخ المستصرخين موضع حاجات الطالبين معتمد المؤمنين الحمد لله الذي من خشيته
ترعد السماء وسكانها وترجف الارض وعمارها وتموج البحار ومن يسبح في غمراتها
الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله الحمد لله الذي يخلق
ولم يخلق ويرزق ولا يرزق ويطعم ولا يطعم ويميت الاحياء ويحيي الموتى وهو حي لا يموت
بيده الخير وهو على كل شيء قدير اللهم صل على محمد عبدك ورسولك وامينك
وصفيك وحبيبك وخيرتك من خلقك وحافظ سرك ومبلغ رسالاتك افضل
واحسن واجمل واكمل وازكى وانمى واطيب واطهر واسنى واكثر ما صليت و
باركت وترحمت وتحننت وسلمت على احد من عبادك وانبيائك ورسلك
وصفوتك واهل الكرامة عليك من خلقك اللهم صل على علي امير المؤمنين و
وصي رسول رب العالمين عبدك ووليك واخي رسولك وحجتك على خلقك
وآيتك الكبرى والنبأ العظيم وصل على الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء
سيدة نساء العالمين وصل على سبطي الرحمة وامامي الهدى الحسن و
الحسين سيدي شباب اهل الجنة وصل على ائمة المسلمين علي بن الحسين ومحمد بن
علي وجعفر بن محمد وموسى بن جعفر وعلي بن موسى ومحمد بن علي وعلي بن
محمد والحسن بن علي والخلف الهادي المهدي حججك على عبادك وامنائك
في بلادك صلوة كثيرة دائمة اللهم وصل على ولي امرك القائم المؤمل والعدل
المنتظر وحفه بملائكتك المقربين وايده بروح القدس يا رب العالمين
اللهم اجعله الداعي الى كتابك والقائم بدينك استخلفه في الارض كما استخلفت
الذين من قبله مكن له دينه الذي ارتضيته له ابدله من بعد خوفه امنا يعبدك
لا يشرك بك شيئا اللهم اعزه واعزز به وانصره وانتصر به وانصره نصرا عزيزا
وافتح له فتحا يسيرا واجعل له من لدنك سلطانا نصيرا اللهم اظهر به دينك





وسنة نبيك حتى لا يستخفي بشيء من الحق مخافة احد من الخلق اللهم انا نرغب
اليك في دولة كريمة تعز بها الاسلام واهله وتذل بها النفاق واهله و
تجعلنا فيها من الدعاة الى طاعتك والقادة الى سبيلك وترزقنا بها كرامة الدنيا
والآخرة اللهم ما عرفتنا من الحق فحملناه وما قصرنا عنه فبلغناه اللهم المم به شعثنا
واشعب به صدعنا وارتق به فتقنا وكثر به قلتنا واعزز به ذلتنا واغن به عائلنا و
اقض به عن مغرمنا واجبر به فقرنا وسد به خلتنا ويسر به عسرنا وبيض به وجوهنا
وفك به اسرنا وانجح به طلبتنا وانجز به مواعيدنا واستجب به دعوتنا واعطنا به
سؤلنا وبلغنا به من الدنيا والآخرة آمالنا واعطنا به فوق رغبتنا يا خير المسؤولين
واوسع المعطين اشف به صدورنا واذهب به غيظ قلوبنا واهدنا به لما اختلف
فيه من الحق باذنك انك تهدي من تشاء الى صراط مستقيم وانصرنا به على عدوك
وعدونا اله الحق آمين اللهم انا نشكو اليك فقد نبينا صلواتك عليه وآله
وغيبة ولينا وكثرة عدونا وقلة عددنا وشدة الفتن بنا وتظاهر الزمان علينا فصل
على محمد وآله واعنا على ذلك بفتح منك تعجله وبضر تكشفه ونصر تعزه وسلطان
حق تظهره ورحمة منك تجللناها وعافية منك تلبسناها برحمتك يا ارحم الراحمين
و بسند معتبر بلکه صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقولست که در هر شب ماه مبارک این
دعا را بخوانند اللهم اني اسئلك ان تجعل فيما تقضي وتقدر من الامر المحتوم وفي
الامر الحكيم من القضاء الذي لا يرد ولا يبدل ان تكتبني من حجاج بيتك الحرام
المبرور حجهم المشكور سعيهم المغفور ذنوبهم المكفر عن سيئاتهم وان تجعل
فيما تقضي وتقدر ان تطيل عمري في خير وعافية وتوسع في رزقي وتجعلني ممن
تنتصر به لدينك ولا تستبدل بي غيري [illegible] در هر شب
وارد شده است اللهم برحمتك في الصالحين فادخلنا وفي عليين فارفعنا
وبكاس من معين من عين سلسبيل فاسقنا ومن الحور العين برحمتك فزوجنا

وَمِنَ الْوِلْدانِ الْمُخَلَّدِينَ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ فَأَخْدِمْنا وَمِنْ ثِمارِ الْجَنَّةِ وَلُحُومِ الطَّيْرِ فَأَطْعِمْنا وَمِنْ ثِيابِ السُّنْدُسِ وَالْحَرِيرِ وَالْإِسْتَبْرَقِ فَأَلْبِسْنا وَلَيْلَةَ الْقَدْرِ وَحَجَّ بَيْتِكَ الْحَرامِ وَقَتْلاً فِي سَبِيلِكَ مَعَ وَلِيِّكَ فَوَفِّقْ لَنا وَصالِحَ الدُّعاءِ وَالْمَسْأَلَةِ فَاسْتَجِبْ لَنا وَإِذا جَمَعْتَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَوْمَ الْقِيامَةِ فَارْحَمْنا وَبَراءَةً مِنَ النّارِ فَاكْتُبْ لَنا وَفِي جَهَنَّمَ فَلا تُغِلَّنا وَفِي عَذابِكَ وَهَوانِكَ فَلا تَبْتَلِنا وَمِنَ الزَّقُّومِ وَالضَّرِيعِ فَلا تُطْعِمْنا وَمَعَ الشَّياطِينِ فَلا تَجْعَلْنا وَفِي النّارِ عَلى وُجُوهِنا فَلا تَكْبُبْنا وَمِنْ ثِيابِ النّارِ وَسَرابِيلِ الْقَطِرانِ فَلا تُلْبِسْنا وَمِنْ كُلِّ سُوءٍ يا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ بِحَقِّ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ فَنَجِّنا **بدانکه** و از جمله چیزهائیکه در شبهای ماه مبارک رمضان مستحب است بجا آورده شود هزار رکعت نماز است در تمام اینماه بترتیبی که مذکور خواهد شد انشاء الله و این هزار رکعت نماز نافله را روایت کرده اند مشایخ و اعاظم علما در کتب خود و کمتر کتابی است که در فقه یا عبادات نوشته شده باشد و این نمازها در آن مذکور نباشد و استحباب آن مشهور بلکه اجماع بر آن نقل شده و حقیر تعجب میکنم از علامه مجلسی ره که چگونه در زاد المعاد ایراد نفرموده با آنکه از برای شبهای ماه رمضان نمازهای دیگر نقل فرموده که باعتقاد خود اینها همه غیر معتبر و از طریق عامه است و باینجهت فقیر بذکر همین هزار رکعت در این مختصر قناعت میکنم و اما کیفیت بجا آوردن آن پس احادیث در این باب مختلف است و آنچه موافق روایت ابن ابی قره است از حضرت جواد ع و مختار شیخ مفید در کتاب غریه و اشراف بلکه مختار مشهور اصحاب است که در دهه اول و دهه دوم ماه رمضان در هر شبی بیست رکعت خوانده شود هر دو رکعت بیک سلام باین طریق که هشت رکعت آن را بعد از نماز مغرب بخواند و دوازده رکعت دیگر را بعد از نماز عشا و در دهه آخر در هر شب سی رکعت بخواند با هشت رکعت آن را بعد از نماز مغرب و بیست و دو رکعت دیگر را بعد از نماز عشا و مجموع این نمازها هفتصد رکعت میشود و باقی میماند

کیفیت نماز هزار رکعت در ماه مبارک رمضان





که سیصد رکعت باشد در شبهای قدر بخواند یعنی شب نوزدهم صد رکعت و شب بیست و یکم صد رکعت و شب بیست و سیم نیز صد رکعت پس مجموع هزار رکعت شود و بترتیب دیگر نیز روایت شده و تفصیل کلام در صحائف النور است و اینمقام را گنجایش بسط نیست و امید که اهل خیر در عمل باین هزار رکعت نماز مسامحه و سهل انکاری نکرده از فیض آن خود را بهره مند نمایند **قسم سیم** آداب سحرهای ماه مبارک رمضان است بدانکه از جمله آداب ماه رمضان برخواستن در اوقات سحر و سحور خوردن است و از حضرت رسول صلعم روایت شده که ترک نکند امت من سحور خوردن را اگر چه بیک دانه خرمای نیز بوده باشد و نیز فرموده که حق تعالی و ملائکه صلوات میفرستند بر آنها که استغفار میکنند در سحرها و سحور میخورند پس سحور بخورید اگر چه بیک شربت آب باشد و بهترین سحور سویق و خرما است و روایت شده که هر که سوره انا انزلناه در وقت سحور و در وقت افطار بخواند در مابین این دو حالت ثواب کسی داشته باشد که در راه خدا شهید شده باشد و در خون خود غلطیده باشد و علما گفته اند که اگر نیت روزه را بعد از سحور بکند بهتر است و از اول شب تا آخر شب نیت میتواند کرد و همینکه میداند و قصد دارد که فردا روزه میگیرد و از برای خدا میگیرد بس است و از برای سحر دعاهای بسیار روایت شده از آنجمله دعای حضرت ابی جعفر علیه السلام است چنانچه سید ابن طاوس بسند معتبر روایت کرده که حضرت امام رضا علیه السلام نوشت با یعقوب بن یقطین که این دعائیست که حضرت امام محمد باقر ع در سحرهای ماه رمضان میخواندند و پدرم فرمود که حضرت امام محمد باقر فرمودند که اگر مردم بدانند عظمت این دعا را نزد حق تعالی و سرعت اجابت آن را هر آینه شمشیرها با یکدیگر قتال کنند برای طلب این دعا و اگر سوگند یاد کنم که اسم الله اعظم در این دعا است راست گفته ام پس چون این دعا را بخوانید باهتمام و تضرع بخوانید و از غیر اهلش پنهان دارید و منافقین و مکذبین و جاحدین اهل بیت زنا زاده اند از آنها پنهان دارید و این دعا

همان دعای بهاست که اینست دعا اینست اللهم انی اسئلک من بهائک بابهاه وکل بهائک بهی اللهم انی اسئلک ببهائک کله اللهم انی اسئلک من جمالک باجمله وکل جمالک جمیل اللهم انی اسئلک بجمالک کله اللهم انی اسئلک من جلالک باجله وکل جلالک جلیل اللهم انی اسئلک بجلالک کله اللهم انی اسئلک من عظمتک باعظمها وکل عظمتک عظیمة اللهم انی اسئلک بعظمتک کلها اللهم انی اسئلک من نورک بانوره وکل نورک نیر اللهم انی اسئلک بنورک کله اللهم انی اسئلک من رحمتک باوسعها وکل رحمتک واسعة اللهم انی اسئلک برحمتک کلها اللهم انی اسئلک من کلماتک باتمها وکل کلماتک تامة اللهم انی اسئلک بکلماتک کلها اللهم انی اسئلک من کمالک باکمله وکل کمالک کامل اللهم انی اسئلک بکمالک کله اللهم انی اسئلک من اسمائک باکبرها وکل اسمائک کبیرة اللهم انی اسئلک باسمائک کلها اللهم انی اسئلک من عزتک باعزها وکل عزتک عزیزة اللهم انی اسئلک بعزتک کلها اللهم انی اسئلک من مشیتک بامضاها وکل مشیتک ماضیة اللهم انی اسئلک بمشیتک کلها اللهم انی اسئلک من قدرتک بالقدرة التی استطلت بها علی کل شیء وکل قدرتک مستطیلة اللهم انی اسئلک بقدرتک کلها اللهم انی اسئلک من علمک بانفذه وکل علمک نافذ اللهم انی اسئلک بعلمک کله اللهم انی اسئلک من قولک بارضاه وکل قولک رضی اللهم انی اسئلک بقولک کله اللهم انی اسئلک من مسائلک باحبها الیک وکلها الیک حبیبة اللهم انی اسئلک بمسائلک کلها اللهم انی اسئلک من شرفک باشرفه وکل شرفک شریف اللهم انی اسئلک بشرفک کله اللهم انی اسئلک من سلطانک بادومه وکل سلطانک دائم اللهم انی اسئلک بسلطانک کله اللهم انی اسئلک من ملکک بافخره وکل ملکک فاخر اللهم



دعای سحر



انی اسئلک بملکک کله اللهم انی اسئلک من علوک باعلاه وکل علوک عال اللهم انی اسئلک بعلوک کله اللهم انی اسئلک من منک باقدمه وکل منک قدیم اللهم انی اسئلک بمنک کله اللهم انی اسئلک من آیاتک باکرمها وکل آیاتک کریمة اللهم انی اسئلک بآیاتک کلها اللهم انی اسئلک بما انت فیه من الشان والجبروت واسئلک بکل شان وحده وجبروت وحدها اللهم انی اسئلک بما تجیبنی حین اسئلک فاجبنی یا الله فافعل بی کذا وکذا و بجای فافعل بی کذا وکذا حاجت خود را ذکر میکنی که عطا کرده میشود انشاء الله تعالی واز جملهٔ ادعیهٔ مشهوره سحر دعائیست که شیخ طوسی و دیگران از ابو حمزه ثمالی روایت کرده اند که حضرت امام زین العابدین علیه السلام در شبهای ماه رمضان اکثر شبها را تمام میکردند و چون سحر میشد این دعا را میخواندند الهی لا تؤدبنی بعقوبتک ولا تمکر بی فی حیلتک من این لی الخیر یا رب ولا یوجد الا من عندک ومن این لی النجاة ولا تستطاع الا بک لا الذی احسن استغنی عن عونک ورحمتک ولا الذی اساء واجترء علیک ولم یرضک خرج عن قدرتک یا رب یا رب یا رب تا نفس منقطع شود یا رب بک عرفتک وانت دللتنی علیک ودعوتنی الیک ولو لا انت لم ادر ما انت الحمد لله الذی ادعوه فیجیبنی وان کنت بطیئا حین یدعونی والحمد لله الذی اسئله فیعطینی وان کنت بخیلا حین یستقرضنی والحمد لله الذی اناديه کلما شئت لحاجتی واخلو به حیث شئت لسری بغیر شفیع فیقضی لی حاجتی والحمد لله الذی ادعوه ولا ادعو غیره ولو دعوت غیره لم یستجب لی دعائی والحمد لله الذی ارجوه ولا ارجو غیره ولو رجوت غیره لاخلف رجائی والحمد لله الذی وکلنی الیه فاکرمنی ولم یکلنی الی الناس فیهینونی والحمد لله الذی تحبب الی وهو غنی عنی والحمد لله الذی یحلم عنی حتی کانی لا ذنب لی فربی احمد شیء عندی واحق بحمدی اللهم انی اجد سبل المطالب الیک مشرعة ومناهل



دعای ابوحمزه ثمالی

بیع

الرجاء الیک مشرعة والاستعانة بفضلک لمن امّلک مباحة وابواب
الدعاء الیک للصارخین مفتوحة واعلم انک للراجین بموضع اجابة و
للملهوفین بمرصد اغاثة وان فی اللهف الی جودک والرضا بقضائک عوضا
من منع الباخلین ومندوحة عما فی ایدی المستأثرین وان الراحل الیک قریب
المسافة وانک لا تحتجب عن خلقک الا ان تحجبهم الاعمال دونک وقد قصدت
الیک بطلبتی وتوجهت الیک بحاجتی وجعلت بک استغاثتی وبدعائک
توسلی من غیر استحقاق لاستماعک منی ولا استیجاب لعفوک عنی بل لثقتی
بکرمک وسکونی الی صدق وعدک ولجائی الی الایمان بتوحیدک ویقینی
بمعرفتک منی ان لا رب لی غیرک ولا اله الا انت وحدک لا شریک لک اللهم
انت القائل وقولک حق ووعدک صدق واسئلوا الله من فضله ان الله کان
بکم رحیما ولیس من صفاتک یا سیدی ان تأمر بالسؤال وتمنع العطیة وانت
المنان بالعطیات علی اهل مملکتک والعائد علیهم بتحنن رأفتک الهی ربیتنی
فی نعمک واحسانک صغیرا ونوهت باسمی کبیرا فیا من ربانی فی الدنیا
باحسانه وتفضله ونعمه واشار لی فی الآخرة الی جوده وکرمه معرفتی یا مولای
دلیلی علیک وحبی لک شفیعی الیک وانا واثق من دلیلی بدلالتک وساکن
من شفیعی الی شفاعتک ادعوک یا سیدی بلسان قد اخرسه ذنبه رب اناجیک
بقلب قد اوبقه جرمه ادعوک یا رب راهبا راغبا راجیا خائفا اذا رأیت
مولای ذنوبی فزعت واذا رأیت کرمک طمعت فان عفوت فخیر راحم وان عذبت
فغیر ظالم حجتی یا الله فی جرأتی علی مسألتک مع اتیانی ما تکره جودک وکرمک
وعدتی فی شدتی مع قلة حیائی رأفتک ورحمتک وقد رجوت ان لا تخیب بین
ذین وذین منیتی فحقق رجائی واسمع دعائی یا خیر من دعاه داع وافضل من رجاه
راج عظم یا سیدی املی وساء عملی فاعطنی من عفوک بمقدار املی ولا تؤاخذنی





باسوء عملی فان کرمک یجل عن مجازات المذنبین وحلمک یکبر عن مکافات
المقصرین وانا یا سیدی عائذ بفضلک هارب منک الیک متنجز ما وعدت
من الصفح عمن احسن بک ظنا وما انا یا رب وما خطری هبنی بفضلک و
تصدق علی بعفوک ای رب جللنی بسترک واعف عن توبیخی بکرم وجهک
فلو اطلع الیوم علی ذنبی غیرک ما فعلته ولو خفت تعجیل العقوبة لاجتنبته لا
لانک اهون الناظرین الی واخف المطلعین علی بل لانک یا رب خیر الساترین
واحکم الحاکمین واکرم الاکرمین ستار العیوب غفار الذنوب علام الغیوب
تستر الذنب بکرمک وتؤخر العقوبة بحلمک فلک الحمد علی حلمک بعد علمک
وعلی عفوک بعد قدرتک ویحملنی ویجرئنی علی معصیتک حلمک عنی و
یدعونی الی قلة الحیاء سترک علی ویسرعنی الی التوثب علی محارمک معرفتی
بسعة رحمتک وعظیم عفوک یا حلیم یا کریم یا حی یا قیوم یا غافر الذنب یا قابل
التوب یا عظیم المن یا قدیم الاحسان این سترک الجمیل این عفوک الجلیل این
فرجک القریب این غیاثک السریع این رحمتک الواسعة این عطایاک الفاضلة
این مواهبک الهنیئة این صنائعک السنیة این فضلک العظیم این منک
الجسیم این احسانک القدیم این کرمک یا کریم به وبمحمد وآل محمد علیهم السلام
فاستنقذنی وبرحمتک فخلصنی یا محسن یا مجمل یا منعم یا مفضل لست اتکل
فی النجاة من عقابک علی اعمالنا بل بفضلک علینا لانک اهل التقوی واهل
المغفرة تبدئ بالاحسان نعما وتعفو عن الذنب کرما فما ندری ما نشکر اجمیل
ما تنشر ام قبیح ما تستر ام عظیم ما ابلیت واولیت ام کثیر ما منه نجیت و
عافیت یا حبیب من تحبب الیک ویا قرة عین من لاذ بک وانقطع الیک انت
المحسن ونحن المسیئون فتجاوز یا رب عن قبیح ما عندنا بجمیل ما عندک وای
جهل یا رب لا یسعه جودک او ای زمان اطول من اناتک وما قدر اعمالنا فی

جنب نعمك وكيف نستكثر اعمالاً نقابل بها كرمك بل كيف يضيق على
المذنبين ما وسعهم من رحمتك يا واسع المغفرة يا باسط اليدين بالرحمة
فوعزتك يا سيدي لو انتهرتني ما برحت من بابك ولا كففت عن تملقك لما
انتهى الي من المعرفة بجودك وكرمك وانت الفاعل لما تشاء تعذب من تشاء بما
تشاء كيف تشاء وترحم من تشاء بما تشاء كيف تشاء ولا تسئل عن فعلك ولا
تنازع في ملكك ولا تشارك في امرك ولا تضاد في حكمك ولا يعترض عليك
احد في تدبيرك لك الخلق والامر تبارك الله رب العالمين يا رب هذا مقام من لاذ
بك واستجار بكرمك والف احسانك ونعمك وانت الجواد الذي لا يضيق
عفوك ولا ينقص فضلك ولا تقل رحمتك وقد توثقنا منك بالصفح القديم
والفضل العظيم والرحمة الواسعة افتراك يا رب تخلف ظنوننا او تخيب اما
لنا كلا يا كريم فليس هذا ظننا بك ولا هذا طمعنا فيك يا رب ان لنا فيك املا
طويلا كثيرا ان لنا فيك رجاء عظيما عصيناك ونحن نرجو ان تستر
علينا ودعوناك ونحن نرجو ان تستجيب لنا فحقق رجائنا يا مولانا فقد علمنا
ما نستوجب باعمالنا ولكن علمك فينا وعلمنا بانك لا تصرفنا عنك حثنا
على الرغبة اليك وان كنا غير مستوجبين لرحمتك فانت اهل ان تجود علينا و
على المذنبين بفضل سعتك فامنن علينا بما انت اهله وجد علينا فانا محتاجون
الى نيلك يا غفار بنورك اهتدينا وبفضلك استغنينا وبنعمتك اصبحنا وامسينا
ذنوبنا بين يديك نستغفرك منها ونتوب اليك تحبب علينا بالنعم ونعارضك
بالذنوب خيرك الينا نازل وشرنا اليك صاعد ولم يزل ولا يزال ملك كريم
ياتيك عنا في كل يوم بعمل قبيح فلا يمنعك ذلك من ان تحوطنا بنعمك وتتفضل
علينا بآلائك فسبحانك ما احلمك واعظمك واكرمك مبدئا ومعيدا تقدست
اسمائك وجل ثناؤك وكرم صنائعك وفعالك انت الهي اوسع فضلا واعظم حلما





من ان تقايسني بفعلي وخطيئتي فالعفو العفو العفو سيدي سيدي سيدي اللهم
اشغلنا بذكرك واعذنا من سخطك واجرنا من عذابك وارزقنا من مواهبك و
انعم علينا من فضلك وارزقنا حج بيتك وزيارة قبر نبيك صلواتك ومغفرتك
ورحمتك وبركاتك ورضوانك عليه وعلى اهل بيته انك قريب مجيب وارزقنا
عملا بطاعتك وتوفنا على ملتك وسنة نبيك صلى الله عليه وآله اللهم صل
على محمد وآل محمد واغفر لي ولوالدي وارحمهما كما ربياني صغيرا واجزهما
بالاحسان احسانا وبالسيئات غفرانا اللهم اغفر للمؤمنين والمؤمنات و
المسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات تابع بيننا وبينهم بالخيرات اللهم
اغفر لحينا وميتنا وشاهدنا وغائبنا ذكرنا وانثانا صغيرنا وكبيرنا حرنا ومملوكنا
كذب العادلون بالله وضلوا ضلالا بعيدا وخسروا خسرانا مبينا اللهم صل على
محمد وآل محمد واختم لي بخير واكفني ما اهمني من امر دنياي وآخرتي ولا تسلط على
من لا يرحمني واجعل علي منك جنة واقية باقية ولا تسلبني صالح ما
انعمت به علي وارزقني من فضلك رزقا واسعا حلالا طيبا اللهم واحرسني
بحراستك واحفظني بحفظك واكلأني بكلائتك وارزقني حج بيتك الحرام
في عامنا هذا وفي كل عام ما ابقيتنا وارزقني زيارة قبر نبيك والائمة عليهم
السلام ولا تخلني يا رب من تلك المشاهد الشريفة والمواقف الكريمة اللهم
وتب علي حتى لا اعصيك والهمني الخير والعمل به وخشيتك بالليل والنهار
ابدا ما ابقيتني يا رب العالمين اللهم اني كلما قلت قد تهيأت وتعبأت وقمت للصلوة
بين يديك وناجيتك القيت علي نعاسا اذا انا صليت وسلبتني مناجاتك اذا
انا ناجيتك ومالي كلما قلت قد صلحت سريرتي وقرب من مجالس التوابين مجلسي
عرضت لي بلية ازالت قدمي وحالت بيني وبين خدمتك سيدي لعلك عن بابك
طردتني وعن خدمتك نحيتني او لعلك رايتني مستخفا بحقك فاقصيتني او

لعلك رأيتني غير شاكر لنعمائك فحرمتني او لعلك فقدتني من مجالس العلماء فخذلتني او لعلك رأيتني في الغافلين فمن رحمتك آيستني او لعلك رأيتني آلف مجالس البطالين فبيني وبينهم خليتني او لعلك لم تحب ان تسمع دعائي فباعدتني او لعلك بجرمي وجريرتي كافيتني او لعلك بقلة حيائي منك جازيتني فان عفوت يا رب فطال ما عفوت عن المذنبين قبلي لان كرمك اي رب يجل عن مجازاة المذنبين وحلمك يكبر عن مكافاة المقصرين وانا عائذ بفضلك هارب منك اليك متنجز ما وعدت من الصفح عمن احسن بك ظنا الهي انت اوسع فضلا واعظم حلما من ان تقايسني بعملي او ان تستزلني بخطيئتي وما انا يا سيدي وما خطري هبني بفضلك يا سيدي وتصدق علي بعفوك وجللني بسترك واعف عن توبيخي بكرم وجهك سيدي انا الصغير الذي ربيته وانا الجاهل الذي علمته وانا الضال الذي هديته وانا الوضيع الذي رفعته وانا الخائف الذي آمنته والجائع الذي اشبعته والعطشان الذي ارويته والعاري الذي كسوته والفقير الذي اغنيته والضعيف الذي قويته والذليل الذي اعززته والسقيم الذي شفيته والسائل الذي اعطيته والمذنب الذي سترته والخاطئ الذي اقلته وانا القليل الذي كثرته والمستضعف الذي نصرته وانا الطريد الذي آويته فلك الحمد وانا يا رب الذي لم استحيك في الخلاء ولم اراقبك في الملاء وانا صاحب الدواهي العظمى انا الذي على سيده اجترى انا الذي عصيت جبار السماء انا الذي اعطيت على معاصي الجليل الرشى انا الذي حين بشرت بها خرجت اليها اسعى انا الذي امهلتني فما ارعويت وسترت علي فما استحييت وعملت بالمعاصي فتعديت واسقطتني من عينك فما باليت فبحلمك امهلتني وبسترك سترتني حتى كانك اغفلتني ومن عقوبات المعاصي جنبتني حتى كانك استحييتني الهي لم اعصك حين عصيتك وانا بربوبيتك جاحد ولا بامرك مستخف ولا لعقوبتك متعرض ولا لوعيدك متهاون لكن خطيئة

لعلك رأيتني مستخفا بحقك فأقصيتني او لعلك رأيتني معرضا عنك فقليتني او لعلك وجدتني في مقام الكاذبين فرفضتني





عرضت وسولت لي نفسي وغلبني هواي واعانني عليها شقوتي وغرني سترك المرخى علي فقد عصيتك وخالفتك بجهدي فالآن من عذابك من يستنقذني و من ايدي الخصماء غدا من يخلصني وبحبل من اتصل ان انت قطعت حبلك عني فوا سوأتا على ما احصى كتابك من عملي الذي لولا ما ارجو من كرمك وسعة رحمتك ونهيك اياي عن القنوط لقنطت عند ما اتذكرها يا خير من دعاه داع وافضل من رجاه راج اللهم بذمة الاسلام اتوسل اليك وبحرمة القرآن اعتمد عليك وبحبي للنبي الامي القرشي الهاشمي العربي التهامي المكي المدني ارجو الزلفة لديك فلا توحش استيناس ايماني ولا تجعل ثوابي ثواب من عبد سواك فان قوما آمنوا بالسنتهم ليحقنوا به دماءهم فادركوا ما املوا وانا آمنا بك بالسنتنا وقلوبنا لتعفو عنا فادركنا ما املنا وثبت رجاءك في صدورنا ولا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب فوعزتك لو انتهرتني ما برحت من بابك ولا كففت عن تملقك لما الهم قلبي من المعرفة بكرمك وسعة رحمتك الى من يذهب العبد الا الى مولاه والى من يلتجئ المخلوق الا الى خالقه الهي لو قرنتني بالاصفاد ومنعتني سيبك من بين الاشهاد ودللت على فضائحي عيون العباد وامرت بي الى النار وحلت بيني وبين الابرار ما قطعت رجائي منك وما صرفت وجه تاميلي للعفو عنك ولا خرج حبك عن قلبي انا لا انسى اياديك عندي وسترك علي في دار الدنيا يا سيدي صل على محمد وآل محمد واخرج حب الدنيا من قلبي واجمع بيني وبين المصطفى وآله خيرتك من خلقك وخاتم النبيين محمد صلى الله عليه وآله وانقلني الى درجة التوبة اليك واعني بالبكاء على نفسي فقد افنيت بالتسويف والآمال عمري وقد نزلت منزلة الآيسين من خيري فمن يكون اسوء حالا مني ان انا نقلت على مثل حالي الى قبر لم امهده لرقدتي ولم افرشه بالعمل الصالح لضجعتي ومالي لا ابكي ولا ادري الى ما يكون مصيري وارى

فادركنا ما

نفسي تخادعني وأيامي تخاتلني وقد خفقت عند رأسي أجنحة الموت فما لي لا أبكي
أبكي لخروج نفسي أبكي لظلمة قبري أبكي لضيق لحدي أبكي لسؤال منكر ونكير
إياي أبكي لخروجي من قبري عريانا ذليلا حاملا ثقلي على ظهري أنظر مرة عن يميني
وأخرى عن شمالي إذ الخلائق في شأن غير شأني لكل امرئ منهم يومئذ شأن يغنيه
وجوه يومئذ مسفرة ضاحكة مستبشرة ووجوه يومئذ عليها غبرة ترهقها قترة
وذلة سيدي عليك معولي ومعتمدي ورجائي وتوكلي وبرحمتك تعلقي تصيب
برحمتك من تشاء وتهدي بكرامتك من تحب فلك الحمد على ما نقيت من الشرك
قلبي ولك الحمد على بسط لساني أفبلساني هذا الكال أشكرك أم بغاية جهدي في
عملي أرضيك وما قدر لساني يا رب في جنب شكرك وما قدر عملي في جنب نعمك
وإحسانك إلي إلا أن جودك بسط أملي وشكرك قبل عملي سيدي إليك رغبتي
ومنك رهبتي وإليك تأميلي قد ساقني إليك أملي وعليك يا واحدي عكفت
همتي وفيما عندك انبسطت رغبتي ولك خالص رجائي وخوفي وبك أنست
محبتي وإليك ألقيت بيدي وبحبل طاعتك مددت رهبتي يا مولاي بذكرك
عاش قلبي وبمناجاتك بردت ألم الخوف عني فيا مولاي ويا مؤملي ويا منتهى سؤلي
صل على محمد وآل محمد وفرق بيني وبين ذنبي المانع لي من لزوم طاعتك فإنما
أسألك لقديم الرجاء فيك وعظيم الطمع منك الذي أوجبته
على نفسك من الرأفة والرحمة فالأمر لك وحدك لا شريك لك والخلق
كلهم عيالك وفي قبضتك وكل شيء خاضع لك تباركت يا رب العالمين إلهي
ارحمني إذا انقطعت حجتي وكل عن جوابك لساني وطاش عند سؤالك إياي لبي
فيا عظيم رجائي لا تخيبني إذا اشتدت فاقتي إليك ولا تردني لجهلي ولا تمنعني
لقلة صبري أعطني لفقري وارحمني لضعفي سيدي عليك معتمدي ومعولي و
رجائي وتوكلي وبرحمتك تعلقي وبفنائك أحط رحلي وبجودك أقصد طلبتي





وبكرمك أي رب أستفتح دعائي ولديك أرجو فاقتي وبغناك أجبر عيلتي وتحت
ظل عفوك قيامي وإلى جودك وكرمك أرفع بصري وإلى معروفك أديم نظري فلا
تحرقني بالنار وأنت موضع أملي ولا تسكني الهاوية فإنك قرة عيني يا سيدي لا
تكذب ظني بإحسانك ومعروفك فإنك ثقتي ورجائي ولا تحرمني ثوابك
فإنك العارف بفقري إلهي إن كان قد دنا أجلي ولم يقربني منك عملي فقد جعلت
الاعتراف إليك بذنبي وسائل عللي إلهي إن عفوت فمن أولى منك بالعفو وإن
عذبت فمن أعدل منك في الحكم اللهم ارحم في هذه الدنيا غربتي وعند الموت
كربتي وفي القبر وحدتي وفي اللحد وحشتي وإذا نشرت للحساب بين يديك
ذل موقفي واغفر لي ما خفي على الآدميين من عملي وأدم لي ما به سترتني وارحمني
صريعا على الفراش تقلبني أيدي أحبتي وتفضل علي ممدودا على المغتسل
يغسلني صالح جيرتي وتحنن علي محمولا قد تناول الأقرباء أطراف جنازتي وجد
علي منقولا قد نزلت بك وحيدا في حفرتي وارحم في ذلك البيت الجديد غربتي
حتى لا أستأنس بغيرك يا سيدي فإنك إن وكلتني إلى نفسي هلكت سيدي فبمن
أستغيث إن لم تقلني عثرتي وإلى من أفزع إن فقدت عنايتك في ضجعتي وإلى من
ألتجي إن لم تنفس كربتي سيدي من لي ومن يرحمني إن لم ترحمني وفضل من أؤمل
إن عدمت فضلك يوم فاقتي وإلى من الفرار من الذنوب إذا انقضى أجلي سيدي
لا تعذبني وأنا أرجوك إلهي حقق رجائي وآمن خوفي فإن كثرة ذنوبي لا أرجو فيها
إلا عفوك سيدي أنا أسألك ما لا أستحق وأنت أهل التقوى وأهل المغفرة
فاغفر لي وألبسني من نظرك ثوبا يغطي علي الذنوب والتبعات وتغفرها لي
ولا أطالب بها إنك ذو من قديم وصفح عظيم وتجاوز كريم إلهي أنت الذي تفيض
سيبك على من لا يسألك وعلى الجاحدين بربوبيتك فكيف سيدي بمن سألك
وأيقن أن الخلق لك والأمر إليك تباركت وتعاليت يا رب العالمين إلهي وسيدي

عبدك ببابك أقامته الخصاصة بين يديك يقرع باب إحسانك بدعائه
وتستعطف جميل نظرك بمكنون رجائه فلا تعرض بوجهك الكريم عنّي واقبل
منّي ما أقول فقد دعوت بهذا الدعاء وأنا أرجو أن لا تردّني معرفة منّي برأفتك
ورحمتك إلهي أنت الذي لا يحفيك سائل ولا ينقصك نائل أنت كما تقول
وفوق ما نقول اللهمّ إنّي أسألك صبراً جميلاً وفرجاً قريباً وقولاً صادقاً وأ
جراً عظيماً أسألك يا ربّ من الخير كلّه ما علمت منه وما لم أعلم أسألك
اللهمّ من خير ما سألك منه عبادك الصالحون يا خير من سئل وأجود من أعطى
أعطني سؤلي في نفسي وأهلي ووالديّ وولدي وأهل حزانتي وإخواني فيك وأرغد عيشي
وأظهر مروّتي وأصلح جميع أحوالي واجعلني ممّن أطلت عمره وحسّنت عمله وأتممت
عليه نعمتك ورضيت عنه وأحييته حيوة طيّبة في أدوم السرور وأسبغ الكرامة
وأتمّ العيش إنّك تفعل ما تشاء ولا يفعل ما يشاء غيرك اللهمّ وخصّني منك
بخاصّة ذكرك ولا تجعل شيئاً ممّا أتقرّب به في آناء الليل وأطراف النهار رياءً ولا
سمعةً ولا أشراً ولا بطراً واجعلني لك من الخاشعين اللهمّ أعطني السعة في الرزق
والأمن في الوطن وقرّة العين في الأهل والمال والولد والمقام في نعمك عندي
والصحّة في الجسم والقوّة في البدن والسلامة في الدين واستعملني بطاعتك و
طاعة رسولك محمّد وأهل بيته صلّى الله عليه وآله أبداً ما استعمرتني واجعلني
من أوفر عبادك عندك نصيباً في كلّ خير أنزلته وتنزله في شهر رمضان في ليلة
القدر وما أنت منزله في كلّ سنة من رحمة تنشرها وعافية تلبسها وبليّة
تدفعها وحسنات تتقبّلها وسيّئات تتجاوز عنها وارزقني حجّ بيتك الحرام في
عامنا هذا وفي كلّ عام وارزقني رزقاً واسعاً من فضلك الواسع واصرف عنّي
يا سيّدي الأسواء واقض عنّي الدين والظلامات حتّى لا أتأذّى بشيء منه وخذ عنّي
بأسماع وأبصار أعدائي وحسّادي والباغين عليّ وانصرني عليهم و





أقرّ عيني وحقّق ظنّي وفرّج قلبي واجعل لي من همّي وكربي فرجاً ومخرجاً واجعل
من أرادني بسوء من جميع خلقك تحت قدميّ واكفني شرّ الشيطان وشرّ السلطان
وسيّئات عملي وطهّرني من الذنوب كلّها وأجرني من النار بعفوك وأدخلني الجنّة
برحمتك وزوّجني من الحور العين بفضلك وألحقني بأوليائك الصالحين محمّد
وآله الأبرار الطيّبين الطاهرين الأخيار صلوات الله عليهم وعلى أرواحهم و
أجسادهم ورحمة الله وبركاته إلهي وسيّدي وعزّتك وجلالك لئن طالبتني بذنوبي
لأطالبنّك بعفوك ولئن طالبتني بلؤمي لأطالبنّك بكرمك ولئن أدخلتني
النار لأخبرنّ أهل النار بحبّي لك إلهي وسيّدي إن كنت لا تغفر إلّا لأوليائك
وأهل طاعتك فإلى من يفزع المذنبون وإن كنت لا تكرم إلّا أهل الوفاء بك
فبمن يستغيث المسيئون إلهي إن أدخلتني النار ففي ذلك سرور عدوّك وإن
أدخلتني الجنّة ففي ذلك سرور نبيّك وأنا والله أعلم أنّ سرور نبيّك أحبّ
إليك من سرور عدوّك اللهمّ إنّي أسألك أن تملأ قلبي حبّاً لك وخشية منك
وتصديقاً بكتابك وإيماناً بك وفرقاً منك وشوقاً إليك يا ذا الجلال والإكرام
حبّب إليّ لقاءك وأحبب لقائي واجعل لي في لقائك الراحة والفرج والكرامة
اللهمّ ألحقني بصالح من مضى واجعلني من صالح من بقي وخذ بي سبيل الصالحين
وأعنّي على نفسي بما تعين به الصالحين على أنفسهم ولا تردّني في سوء استنقذتني
منه أبداً واختم عملي بأحسنه واجعل ثوابي منه الجنّة برحمتك يا ربّ العالمين و
أعنّي على صالح ما أعطيتني وثبّتني ولا تردّني في سوء استنقذتني منه اللهمّ
إنّي أسألك إيماناً لا أجل له دون لقائك أحيني ما أحييتني عليه وتوفّني
إذا توفّيتني عليه وابعثني إذا بعثتني عليه وأبرئ قلبي من الرياء والشكّ والسمعة
في دينك حتّى يكون عملي خالصاً لك اللهمّ أعطني بصيرة في دينك وفهماً في
حكمك وفقهاً في علمك وكفلين من رحمتك وورعاً يحجزني عن معاصيك

وَبَیِّض وجهی بنورک واجعل رغبتی فیما عندک وتوفنی فی سبیلک وعلی ملة رسولک صلی الله علیه وآله اللهم انی اعوذ بک من الکسل والفشل والهم والحزن والجبن والبخل والغفلة والقسوة والذلة والمسکنة والفقر والفاقة وکل بلیة والفواحش ما ظهر منها وما بطن واعوذ بک من نفس لا تقنع و بطن لا یشبع وقلب لا یخشع ودعاء لا یسمع وعمل لا ینفع وصلوة لا ترفع و اعوذ بک یا رب علی نفسی وولدی ودینی ومالی وعلی جمیع ما رزقتنی من الشیطان الرجیم انک انت السمیع العلیم اللهم انه لا یجیرنی منک احد ولا اجد من دونک ملتحدا فلا تجعل نفسی فی شیء من عذابک ولا تردنی بهلکة ولا تردنی بعذاب الیم اللهم تقبل منی واعل ذکری وارفع درجتی وحط وزری ولا تذکرنی بخطیئتی واجعل ثواب مجلسی وثواب منطقی وثواب دعائی رضاک عنی والجنة واعطنی یا رب جمیع ما سئلتک وزدنی من فضلک انی الیک راغب یا رب العالمین اللهم انک انزلت فی کتابک العفو وامرتنا ان نعفو عمن ظلمنا وقد ظلمنا انفسنا فاعف عنا فانک اولی بذلک منا وامرتنا ان لا نرد سائلا عن ابوابنا وقد جئتک سائلا فلا تردنی الا بقضاء حاجتی وامرتنا بالاحسان الی ما ملکت ایماننا ونحن ارقائک فاعتق رقابنا من النار یا مفزعی عند کربتی ویا غوثی عند شدتی الیک فزعت وبک استغثت ولذت لا الوذ بسواک ولا اطلب الفرج الا منک فاغثنی وفرج عنی یا من یقبل الیسیر ویعفو عن الکثیر اقبل منی الیسیر واعف عنی الکثیر انک انت الغفور الرحیم اللهم انی اسئلک ایمانا تباشر به قلبی ویقینا صادقا حتی اعلم انه لن یصیبنی الا ما کتبت لی ورضنی من العیش بما قسمت لی یا ارحم الراحمین **قسم چهارم** اعمال روزهای ماه مبارک رمضانست بدانکه از برای روزهای این ماه شریف دو نوع دعا روایت شده نوع اول دعاهائیست که مکرر میشود در هر روز یعنی در



دعای سحر در ماه مبارک رمضان

و در مصباح متهجد ... و زاد المعاد ... که مشتمل است بر ... رحمه الله ... در مصباح روایت کرده اللهم انی اسئلک من فضلک بافضله وکل فضلک فاضل اللهم انی اسئلک بفضلک کله اللهم انی اسئلک من رزقک باعمه وکل رزقک عام اللهم انی اسئلک برزقک کله اللهم انی اسئلک من عطائک باهنئه وکل عطائک هنیء اللهم انی اسئلک



هر روز ماه رمضان آن دعای معین خوانده میشود و این نوع دعا بسیار است و چون مقام را گنجایش ذکر آنها نیست قناعت میکنیم بذکر چند دعای مختصر معتبر بدانکه سید ابن طاوس در کتاب اقبال از کلینی نقل نموده دعاء امام زین العابدین علیه السلام را و فرموده که روایات این دعا مختلف است بزیادتی و کمی و ذکر نموده لفظ دعا را بر بعض روایات و در آن روایت دعا طولانی است و همچنین علامه مجلسی نقل نموده در زاد المعاد دعا را با اختلاف کثیری با نسخه اقبال و ما در اینجا نقل کردیم از نسخه مصححه فروع کافی که فعلا در دست هست و در این نسخه دعا چنان است که در متن ذکر کردیم شیخ محدث جلیل عمدة الحفاظ ثقة الاسلام محمد بن یعقوب کلینی قدس سره در کتاب شریف کافی از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت کرده که آنحضرت در هر روز ماه رمضان این دعا را میخواندند اللهم ان هذا شهر رمضان وهذا شهر الصیام وهذا شهر الانابة وهذا شهر التوبة و هذا شهر المغفرة والرحمة وهذا شهر العتق من النار والفوز بالجنة اللهم فسلمه لی وتسلمه منی واعنی علیه بافضل عونک ووفقنی فیه لطاعتک و فرغنی فیه لعبادتک ودعائک وتلاوة کتابک واعظم لی فیه البرکة واحسن لی فیه العافیة واصح لی فیه بدنی واوسع فیه رزقی واکفنی فیه ما اهمنی واستجب لی فیه دعائی وبلغنی فیه رجائی اللهم اذهب فیه عنی النعاس والکسل والسامة والفترة والقسوة والغفلة والغرة اللهم جنبنی فیه العلل والاسقام والهموم والغموم والاحزان والاعراض والامراض والخطایا والذنوب واصرف عنی فیه السوء والفحشاء والجهد والبلاء والتعب و العناء انک سمیع الدعاء اللهم اعذنی فیه من الشیطان الرجیم وهمزه ولمزه و نفثه ونفخه ووسواسه وکیده ومکره وحیله وامانیه وخدعه وغروره و فتنته ورجله وشرکه واعوانه واتباعه واخدانه واشیاعه واولیائه وشرکائه



اسئلک بعطائک کله اللهم انی اسئلک من خیرک باعجله وکل خیرک عاجل اللهم انی اسئلک بخیرک کله اللهم انی اسئلک

دعای هر روز ماه مبارک

من احسانک باحسنه وکل احسانک حسن اللهم انی اسئلک باحسانک کله اللهم انی اسئلک بما تجیبنی به حین اسئلک فاجبنی یا الله وصل علی محمد عبدک ورسولک المصطفی وامینک و

وجميع كيدهم اللهم ارزقني فيه تمام صيامه وبلوغ الامل في قيامه واستكمال
ما يرضيك فيه صبرا وايمانا ويقينا واحتسابا ثم تقبل ذلك منا بالاضعاف
الكثيرة والاجر العظيم اللهم ارزقني فيه الجد والاجتهاد والقوة والنشاط
والانابة والتوبة والرغبة والرهبة والجزع والرقة وصدق اللسان و
الوجل منك والرجاء لك والتوكل عليك والثقة بك والورع عن محارمك
بصالح القول ومقبول السعي ومرفوع العمل ومستجاب الدعاء ولا تحل بيني
وبين شيء من ذلك بعرض ولا مرض برحمتك يا ارحم الراحمين وشيخ
كفعمی اين دعا را از برای هر روز ماه مبارك نقل كرده ياذا الذی كان قبل كل شیء و
خلق كل شیء ثم يبقی ويفنی كل شیء ياذا الذی ليس في السموات العلی ولا في الارضين
السفلی ولا فوقهن ولا بينهن ولا تحتهن اله يعبد غيره لك الحمد حمدا لا يقوی
علی احصائه الا انت صل علی محمد وال محمد صلوة لا يقوی علی احصائها الا انت
و علامه كاشانی ملا محسن فيض از برای ايام ماه رمضان اين دعا را در خلاصة الاذكار
ايراد نموده كه در روز بعد از هر نماز مرتب خوانده شود سبحان الضار النافع سبحان القاضي
بالحق سبحان العلی الاعلی سبحانه وبحمده سبحانه وتعالی نوع دوم دعاهای
مخصوصه هر روز است علامه مجلسی ره در زاد المعاد گفته كه از ابن عباس روايت
كرده اند كه حضرت رسول ص فضيلت بسيار از برای روزه هر روز ماه مبارك رمضان
بيان فرموده و از برای هر روز دعای مخصوص با فضيلت ثواب بسيار از برای آنها
ذكر كرده و ما باصل دعاها اكتفا نموديم دعای روز اول اللهم اجعل صيامي فيه
صيام الصائمين وقيامي فيه قيام القائمين ونبهني فيه عن نومة الغافلين
وهب لي جرمي فيه يا اله العالمين واعف عني يا عافيا عن المجرمين دعای روز دوم
اللهم قربني فيه الی مرضاتك وجنبني فيه من سخطك ونقماتك ووفقني
فيه لقراءة اياتك برحمتك يا ارحم الراحمين دعای روز سيم اللهم ارزقني فيه





الذهن والتنبيه وباعدني فيه من السفاهة والتمويه واجعل لي نصيبا من كل
خير تنزل فيه بجودك يا اجود الاجودين دعای روز چهارم اللهم قوني فيه علی
اقامة امرك واذقني فيه حلاوة ذكرك واوزعني فيه لاداء شكرك بكرمك و
احفظني فيه بحفظك وسترك يا ابصر الناظرين دعای روز پنجم اللهم اجعلني
فيه من المستغفرين واجعلني فيه من عبادك الصالحين القانتين واجعلني فيه
من اوليائك المقربين برافتك يا ارحم الراحمين دعای روز ششم اللهم لا تخذلني
فيه لتعرض معصيتك ولا تضربني بسياط نقمتك وزحزحني فيه من موجبات
من موجبات سخطك بمنك واياديك يا منتهی رغبة الراغبين دعای روز هفتم
اللهم اعني فيه علی صيامه وقيامه وجنبني فيه من هفواته واثامه وارزقني فيه
ذكرك بدوامه بتوفيقك يا هادي المضلين دعای روز هشتم اللهم ارزقني فيه
رحمة الايتام واطعام الطعام وافشاء السلام ومجانبة اللئام وصحبة الكرام
بطولك يا ملجا الاملين دعای روز نهم اللهم اجعل لي فيه نصيبا من رحمتك
الواسعة واهدني فيه لبراهينك الساطعة وخذ بناصيتي الی مرضاتك الجامعة
بمحبتك يا امل المشتاقين دعای روز دهم اللهم اجعلني فيه من المتوكلين
عليك واجعلني فيه من الفائزين لديك واجعلني فيه من المقربين اليك
باحسانك يا غاية الطالبين دعای روز يازدهم اللهم حبب الي فيه الاحسان
وكره الي فيه الفسوق والعصيان وحرم علي فيه السخط والنيران بعونك يا
غياث المستغيثين دعای روز دوازدهم اللهم زيني فيه بالستر والعفاف واسترني
فيه بلباس القنوع والكفاف واحملني فيه علی العدل والانصاف
وامني فيه من كل ما احذر واخاف بعصمتك يا عصمة الخائفين دعای روز سيزدهم
اللهم طهرني فيه من الدنس والاقذار وصبرني فيه علی كائنات الاقدار ووفقني
فيه للتقی وصحبة الابرار بعونك يا قرة عين المساكين دعای روز چهاردهم اللهم

لا تؤاخذنی فیه بالعثرات واقلنی فیه من الخطایا والهفوات ولا تجعلنی فیه غرضا للبلایا والآفات بعزتك یا عز المسلمین دعای روز پانزدهم اللهم ارزقنی فیه طاعة الخاشعین واشرح فیه صدری بانابة المخبتین بامانك یا امان الخائفین دعای روز شانزدهم اللهم وفقنی فیه لموافقة الابرار وجنبنی فیه مرافقة الاشرار وآونی فیه برحمتك الی دار القرار بالهیتك یا اله العالمین دعای روز هفدهم اللهم اهدنی فیه لصالح الاعمال واقض لی فیه الحوائج والآمال یا من لا یحتاج الی التفسیر والسؤال یا عالما بما فی صدور العالمین دعای روز هیجدهم اللهم نبهنی فیه لبرکات اسحاره ونور فیه قلبی بضیاء انواره وخذ بکل اعضائی الی اتباع آثاره بنورك یا منور قلوب العارفین دعای روز نوزدهم اللهم وفر فیه حظی من برکاته وسهل سبیلی الی خیراته ولا تحرمنی قبول حسناته یا هادیا الی الحق المبین دعای روز بیستم اللهم افتح لی فیه ابواب الجنان واغلق عنی ابواب النیران ووفقنی فیه لتلاوة القرآن یا منزل السکینة فی قلوب المؤمنین دعای روز بیست و یکم اللهم اجعل لی فیه الی مرضاتك دلیلا ولا تجعل للشیطان فیه علی سبیلا واجعل الجنة لی منزلا ومقیلا یا قاضی حوائج الطالبین دعای روز بیست و دوم اللهم افتح لی فیه ابواب فضلك وانزل علی فیه برکاتك ووفقنی فیه لموجبات مرضاتك واسکنی فیه بحبوحات جناتك یا مجیب دعوة المضطرین دعای روز بیست و سیم اللهم اغسلنی فیه من الذنوب وطهرنی فیه من العیوب وامتحن قلبی فیه لتقوی القلوب یا مقیل عثرات المذنبین دعای روز بیست و چهارم اللهم انی اسئلك فیه ما یرضیك واعوذ بك فیه مما یؤذیك واسئلك التوفیق فیه لان اطیعك ولا اعصیك یا جواد السائلین دعای روز بیست و پنجم اللهم اجعلنی فیه محبا لاولیائك ومعادیا لاعدائك مستنا بسنة خاتم انبیائك یا عاصم قلوب النبیین دعای روز بیست و ششم اللهم اجعل سعیی فیه

شریفا وفضیلة منیفة بها قضاء ... الاولین والآخرین اللهم اعط محمدا الوسیلة والشرف والفضیلة والدرجة الکبیرة ... علیا عزیزا ما جزیت نبیا عن امته اللهم اعط محمدا صلی الله علیه وآله مع کل زلفة زلفة ومع کل وسیلة وسیلة ومع کل فضیلة فضیلة ومع کل شرف شرفا یعطی محمدا وآله یوم القیمة افضل ما اعطیت احدا من الاولین والآخرین اللهم واجعل محمدا صلی الله علیه وآله ادنی المرسلین منك مجلسا





مشکورا وذنبی فیه مغفورا وعملی فیه مقبولا وعیبی فیه مستورا واغننی فیه بجودك یا اسمع السامعین دعای روز بیست و هفتم اللهم ارزقنی فیه فضل لیلة القدر وصیر اموری فیه من العسر الی الیسر واقبل معاذیری وحط عنی الوزر یا رؤوفا بعباده الصالحین دعای روز بیست و هشتم اللهم وفر حظی فیه من النوافل واکرمنی فیه باحضار المسائل وقرب فیه وسیلتی الیك من بین الوسائل یا من لا یشغله الحاح الملحین دعای روز بیست و نهم اللهم غشنی فیه بالرحمة وارزقنی فیه التوفیق والعصمة وطهر قلبی من غیاهب التهمة یا رحیما بعباده المؤمنین دعای روز سیم اللهم اجعل صیامی فیه بالشکر والقبول علی ما ترضاه ویرضاه الرسول محکمة فروعه بالاصول بحق سیدنا محمد وآله الطاهرین والحمد لله رب العالمین **مؤلف گوید** که در تقدیم و تاخیر دعاها و عبارات فی الجمله اختلافات در کتب دعوات مختلف ذکر کرده اند و چون روایت اشهر معتبر نبود از متعرض ذکر آنها نشدم و دعای بیست و هفتم را کفعمی در بیست و نهم ذکر کرده است و موافق مذهب شیعه در روز بیست و سیم خواندن دعای روز بیست که انسب باشد تمام شد کلام علامه مجلسی ره

**مقام دوم** در اعمال مخصوصه شب و روز اول است تا شب نوزدهم سنت است در وقت دخول ماه مبارک رمضان طلب هلال نمودن و بعضی واجب دانسته اند و از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت شده چنانچه در هدایه شیخ صدوق است که چون هلال ماه رمضان را دیدی اشاره بهلال مکن بلکه رو بقبله کن و دستها بسوی آسمان بلند کن و خطاب با هلال کن و بگو ربی وربك الله رب العالمین اللهم اهله علینا بالامن والایمان والسلامة والاسلام والمسارعة الی ما تحب وترضی اللهم بارك لنا فی شهرنا هذا وارزقنا خیره وعونه واصرف عنا ضره وشره وبلاءه وفتنته و شیخ طوسی و سید ابن طاوس روایت کرده اند از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام و ایشان از پدر و جد خود حضرت باقر که فرمود

واعظمهم عندك منزلة واقربهم منك مجلسا وافضلهم عندك منزلة واجلهم الیك وسیلة واول شافع و اول قائل وانجح سائل وابعثه المقام المحمود الذی یغبطه به الاولون والآخرون یا ارحم الراحمین واسئلك ان تسمع صوتی وتجیب دعوتی وتتجاوز عن خطیئتی وتصفح عن ظلمی و

دعای هلال

تنجح طلبتی وتقضی حاجتی وتنجز لی ما وعدتنی وتقیل عثرتی وتغفر ذنوبی

باپدرم حضرت زین العابدین علیه السلام در راهی میگذشتیم که ناگاه پدرم نظرش بهلال ماه رمضان افتاد پس ایستاد و گفت ایها الخلق المطیع الدائب تا آخر دعا که در صحیفهٔ سجادیه مذکور است و بهترین دعاهای هلال است و در شب اول جماع با حلال خود سنت است و غسل شب اول نیز سنت است و مستحب است که در شب اول ماه رمضان در نهر جاری غسل کند و سی کف آب بر سر بریزد و زیارت حضرت امام حسین ع مستحب است چنانچه سابقاً گذشت و نیز مستحب است در این شب و سایر شبهای ماه رمضان خواندن سورهٔ انا فتحنا در نماز نافله و نیز سنت است در این شب بجا آوردن دو رکعت نماز در هر رکعت بعد از حمد بخواند سورهٔ انعام و سؤال کند که حق تعالی از او کفایت شر و خوف بکند و در این شب بابد ابتدا کرد به نوافل لیلیهٔ ماه رمضان و آن هزار رکعت است بترتیبی که در مقام اول بشرح رفت و اگر در شب اول ماه نیت روزهٔ تمام ماه را بکند و باز هر شب نیت بکند بهتر است و در روز اول ماه رمضان مستحب است چند امر اول غسل کردن در آب جاری و ریختن سی کف آب بر سر که باعث ایمنی از جمیع دردها و بیماریها است در تمام سال دوم آنکه کفی از گلاب بر رو بزند سیم بجا آوردن دو رکعت نماز اول ماه و تصدق کردن بعد از آن است و این نماز در اول هر ماه خوانده میشود و کیفیت آن در باب دوازدهم خواهد آمد انشاء الله تعالی چهارم خواندن دو رکعت نماز در رکعت اول بعد از حمد سورهٔ انا فتحنا و در رکعت دوم هر سوره که خواهد پنجم خواندن دعائی که شیخ مفید در کتاب مقنعه ذکر نموده و سید ابن طاوس در اقبال از آن کتاب او را ایراد نموده باین کیفیت که چون طالع شود فجر روز اول ماه رمضان این دعا را بخوان اللّهمّ قد حضر شهر رمضان و قد افترضت علینا صیامه و انزلت فیه القرآن هدًی للنّاس و بیّنات من الهدی و الفرقان اللّهمّ اعنّا علی صیامه و تقبّله منّا و تسلّمه منّا و سلّمه لنا فی یسر منک و عافیة انّک علی کلّ شیء قدیر ششم خواندن این دعا که حضرت صادق ع از رسول خدا ص نقل



دعای ... اول ماه



فرموده اللّهمّ انّه قد دخل شهر رمضان اللّهمّ ربّ شهر رمضان الّذی انزلت فیه القرآن و جعلته هدًی للنّاس و بیّنات من الهدی و الفرقان اللّهمّ فبارک لنا فی شهر رمضان و اعنّا علی صیامه و صلواته و تقبّله منّا هفتم خواندن این دعای شریف اگر در شب نخوانده باشی الحمد لله الّذی هدانا لحمده تا آخر دعا که دعای چهل و چهارم صحیفهٔ سجادیه است و غیر این دعا از دعاهای دیگر که ذکرش منافات با اختصار دارد نوزدهم این ماه در روایتی وارد شده که انجیل در این روز بر حضرت عیسی ع نازل شد و بروایت دیگر در ششم و در روایت دیگر در دوازدهم روز ششم شیخ مفید در مسار الشیعه نقل کرده که در این روز مأمون ملعون با حضرت امام رضا علیه السلام بیعت کرد و روز شریفی است و صدقه دادن و شکر الهی بجا آوردن بسیار مناسب است و سید ابن طاوس فرموده که روایت شده از برای این روز دو رکعت نماز در هر رکعت بعد از حمد بیست و پنج مرتبه سورهٔ توحید بجهة شکر نعمت ظاهر شدن حقوق مولای ما حضرت امام رضا علیه السلام روز دهم شیخ مفید نقل کرده که وفات ام المؤمنین حضرت خدیجه واقع شده و از برای شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم نمازی از حضرت صادق ع مرویست که ما در فصل اعمال رجب ذکر نمودیم از فوائد آن محروم نباید شد و شب پانزدهم از لیالی متبرکه است غسل و زیارت امام حسین علیه السلام در آن مستحب است و مستحب است در این شب بجا آوردن صد رکعت نماز و در هر رکعت بعد از حمد ده مرتبه سورهٔ قل هو الله احد و از برای آن فضیلت بسیار نقل شده و کسی که در این شب نزد قبر امام حسین باشد مستحب است که بعد از نماز عشا ده رکعت نماز کند و در هر رکعت بعد از حمد ده مرتبه سورهٔ توحید بخواند و از خدا پناه جوید از آتش جهنم روز پانزدهم تولد با سعادت حضرت امام حسن مجتبی ع شده و شیخ مفید نقل کرده که تولد حضرت امام محمد تقی علیه السلام نیز در این روز



وعلیهم ... اللهم ... کما وعدتنی فاستجب لی ... اللهم انی ... اسئلک ... علی کل شیء ... آمین رب العالمین

شده به جهاد روز بسیار شریفی است و صدقات و مبرات در آن فضیلت بسیار
دارد شب هفدهم نیز شب بسیار مبارکیست و مستحب است غسل در آن شب و
این شبی است که لشکر حضرت رسول صلی الله علیه و آله در آن شب با لشکر کفار قریش
ملاقات کردند در بدر و در روزش جنگ بدر واقع شد و حق تعالی لشکر این
حضرت را بر آن مشرکین غالب و ظفر داد و این اعظم فتوحات بود و روز هجدهم زبور
بر حضرت داود علیه السلام نازل شد مقام سیم در بیان اعمال شبهای قدر است
یعنی شب نوزدهم و شب بیست و یکم و شب بیست و سیم که باجماع علمای شیعه شب
قدر در یکی از این سه شب است و شب قدر را فضیلت بسیار است و شبی بهتر
از آن نیست و عمل در آن بهتر است از عمل کردن در هزار ماه و در شب قدر تقدیر
امورات سال میشود و ملائکه و روح که اعظم ملائکه است در آن شب باذن پروردگار
شان بزمین نازل میشوند و بخدمت امام زمان مشرف میشوند و آنچه برای هر کس
مقدر شده است بر امام علیه السلام عرض میکنند و از برای مخفی بودن آن شب
حکمتهای بسیار و فوائد عبادت کردن در آن شب بینهایت است و اعمال این سه شب
بر دو نوع است یکی آنکه در هر سه شب باید کرد و دیگر آنکه مخصوص است بهر
شبی اما اوّل از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقولست که هر که در شب قدر
دو رکعت نماز بجا آورد و در هر رکعتی بعد از حمد هفت مرتبه قل هو الله احد بخواند
و بعد از فارغ شدن هفتاد مرتبه استغفار بکند یعنی بگوید اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَ
اَتُوبُ اِلَیْهِ از جای خود بر نخیزد تا حق تعالی او را و پدر و مادر او را بیامرزد و ملکی
چند بفرستد که حسنات برای او بنویسند تا سال آینده و ملکی چند بفرستد
بسوی بهشت که درختها برای او غرس نمایند و قصرها برای او بنا کنند و نهرها
برای او جاری کنند و از دنیا بیرون نرود تا همه را مشاهده نماید و غسل در
این سه شب سنت مؤکد است و غسل این شبها را مقارن غروب آفتاب کردن بهتر





در اعمال شب قدر

است که نماز شام را با غسل بکند و سید ابن طاوس از حضرت امام محمد باقر ع
روایت کرده که فرمود که در این سه شب قرآن مجید را بدست بگیر و بگشا و بگذار
آنرا در مقابل خود و بگو اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِکِتابِکَ الْمُنْزَلِ وَ ما فیهِ وَ
فیهِ اسْمُکَ الْاَکْبَرُ وَ اَسْماۤؤُکَ الْحُسْنی وَ ما یُخافُ وَ یُرْجی اَنْ تَجْعَلَنی مِنْ عُتَقاۤئِکَ
مِنَ النّارِ پس طلب نماید حاجات خود را و نیز از حضرت صادق ع روایت کرده که فرمود
مصحف شریف را بگیر و بر سر گذار و بگو اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هذَا الْقُرْآنِ وَ بِحَقِّ مَنْ اَرْسَلْتَهُ
بِهِ وَ بِحَقِّ کُلِّ مُؤْمِنٍ مَدَحْتَهُ فیهِ وَ بِحَقِّکَ عَلَیْهِمْ فَلا اَحَدَ اَعْرَفُ بِحَقِّکَ مِنْکَ
پس بگو ده مرتبه بِکَ یا اَللّٰهُ و ده مرتبه بِمُحَمَّدٍ و ده مرتبه بِعَلِیٍّ و ده مرتبه
بِفاطِمَةَ و ده مرتبه بِالْحَسَنِ و ده مرتبه بِالْحُسَیْنِ و ده مرتبه بِعَلِیِّ بْنِ
الْحُسَیْنِ و ده مرتبه بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ و ده مرتبه بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ و ده مرتبه بِمُوسَی
بْنِ جَعْفَرٍ و ده مرتبه بِعَلِیِّ بْنِ مُوسی و ده مرتبه بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ و ده مرتبه
بِعَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ و ده مرتبه بِالْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ و ده مرتبه بِالْحُجَّةِ ع پس حاجت خود را
از حق تعالی بخواه و زیارت امام حسین علیه السلام در هر یک از این سه شب سنت است
و کیفیت و فضیلت زیارت آنحضرت در این شبها در سابق گذشت و سنت است
در هر یک از این سه شب صد رکعت نماز و احادیث در کیفیت و فضیلت این
صد رکعت نماز در این سه شب بخصوص در شب بیست و یکم و شب بیست و سیم
بسیار وارد شده و این صد رکعت نماز غیر از نافله شب است و بهترین اعمال
در این شبها طلب آمرزش و دعا برای مطالب دنیا و آخرت خود و پدر و مادر
و خویشان خود و برادران مؤمن زنده و مرده ایشان است و اذکار و صلوات
بر محمد و آل محمد علیهم السلام هر قدر میسر شود و خواندن دعای جوشن کبیر که
از دعاهای معتبر است در این سه شب مناسب است و اما نوع دوم پس اعمال
مخصوصه شب نوزدهم است که صد مرتبه بگوید اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبّی وَ اَتُوبُ

دعای شب نوزدهم

النّبیّ و صلّ علیه اللّهمّ العن قتلة امیر المؤمنین و بخواند دعای یا ذا الّذی کان قبل کلّ شیء الخ که در مقام اوّل مذکور شد و نیز بخواند اللّهمّ اجعل فیما تقضی و تقدّر من الامر المحتوم و فیما تفرق من الامر الحکیم فی لیلة القدر من القضاء الّذی لا یردّ و لا یبدّل ان تکتبنی من حجّاج بیتک الحرام المبرور حجّهم المشکور سعیهم المغفور ذنوبهم المکفّر عنهم سیّئاتهم و اجعل فیما تقضی و تقدّر ان تطیل عمری و توسّع علیّ فی رزقی و تفعل بی کذا و کذا بجای و تفعل بی کذا حاجت خود را بخواهد و شب بیست و یکم فضیلتش زیاده از شب نوزدهم است و غسل و اعمال سابقه همه را باید بعمل آورد و بدانکه در این شب حضرت رسول بمعراج رفت و حضرت عیسی در این شب باسمان بالا برده شد و در این شب حضرت موسی علیه السّلام و حضرت یوشع بن نون وصیّ آنحضرت از دنیا رحلت فرمودند و در این شب واقع شد شهادت مولای ما امیر المؤمنین و در روز این شب زیارت آنحضرت مناسب است و کلمات حضرت خضر در روز شهادت آنحضرت که بمنزله زیارت آنحضرت است در باب زیارت آنحضرت مذکور شد و در این دهه اعتکاف در مساجد جامعه سنّت است و بهترین اوقات اعتکاف است و در روایت عالم الاسلام است که حضرت رسول فرمودند که اعتکاف در دهه اخر ماه رمضان معادل دو حجّ و دو عمره است و غسل و احیاء و صد رکعت نماز در این شب ترک نشود و از این شب شروع میشود بدعاهای شبهای دهه اخر که بعد از این اشاره خواهیم کرد بآن ان شاء اللّه تعالی و شب بیست و سیّم از دو شب سابق افضل است و از احادیث بسیار مستفاد میشود که شب قدر همین شب است و از خصال شیخ صدوق نقل شده که فرموده اتّفاق مشایخ ما در باب لیلة القدر باین شب شده و بدانکه در این شب دو غسل سنّت است یکی در اوّل شب و دیگری در اخر شب و از حضرت صادق علیه السّلام روایت شده که شب بیست و سیّم شب جهنی





است و در این شب جمیع امور بر وفق حکمت مقدّر میگردد و در این شب مقدّر میگردد مرگها و بلاها و اجلها و روزیها و قضاها و آنچه در این سال واقع میشود الی آخر پس خوشا حال بنده که احیا کند این شب را و بیدار باشد بعبادت و گاه در رکوع باشد و گاه در سجود و گناهان خود را در برابر دیدهای خود متمثّل کرده و بر آنها بگرید چون چنین کند امید وارم که از فضیلت شب قدر محروم نگردد ان شاء اللّه الخ و خواندن سوره عنکبوت و روم در این شب فضیلت بسیار دارد و حضرت صادق علیه السّلام بدون تعلیق بر مشیّت قسم یاد فرموده که خواننده این دو سوره از اهل بهشت است و خواندن سوره مبارکه قدر هزار مرتبه در این شب مستحبّ است و خواندن سوره حم دخان نیز مستحبّ است و در خصوص زیارت امام حسین علیه السّلام در این شب فضیلت بسیار ذکر شده و احیاء این شب و خواندن صد رکعت نماز بسیار فضیلت دارد و مستحبّ است در این شب بلکه در تمام اوقات مکرّر کردن این دعا که برای وجود مقدّس امام عصر علیه السّلام وارد شده در کتب بسیار معتبره اللّهمّ کن لولیّک فلان بن فلان فی هذه السّاعة و فی کلّ ساعة من ساعات اللّیل و النّهار ولیّا و حافظا و قائدا و ناصرا و دلیلا و عینا حتّی تسکنه ارضک طوعا و تمتّعه فیها طویلا و سیّد بن طاوس این دعا را از برای این شب نقل کرده اللّهمّ امدد لی فی عمری و اوسع لی فی رزقی و بلّغنی املی و ان کنت من الاشقیاء فامحنی من الاشقیاء و اکتبنی من السّعداء فانّک قلت فی کتابک المنزل علی نبیّک صلواتک علیه و آله یمحو اللّه ما یشاء و یثبت و عنده امّ الکتاب علّامه مجلسی فرموده که هر مقدار قرآن که ممکن باشد در این شب بخواند و دعاهای صحیفه کامله را بخواند خصوصا دعای مکارم الاخلاق و دعای توبه و روزهای این شبها را نیز باید حرمت داشت و بعبادت و تلاوت و دعا بسر آورد در بعض احادیث معتبره وارد شده است که روز قدر نیز در فضیلت مثل شب قدر است

دعای شب بیست و یکم

انتهی مقام چهارم در بیان دعاهای شبهای دهۀ آخر و سایر اعمال این دهه
تا آخر ماه بدانکه دعاهای این دهه بر دو قسم است قسم اوّل دعاهائی است که
در هر شب مکرّر میشود چنانچه سیّد ابن طاوس ره در اقبال از مرازم روایت کرده
که حضرت صادق ع در هر شب از شبهای دهۀ آخر ماه رمضان این دعا میخواندند اَللّٰهُمَّ
اِنَّكَ قُلْتَ فى كِتابِكَ الْمُنْزَلِ شَهْرُ رَمَضانَ الَّذى اُنْزِلَ فيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنّاسِ
وَبَيِّناتٍ مِنَ الْهُدى وَالْفُرْقانِ فَعَظَّمْتَ حُرْمَةَ شَهْرِ رَمَضانَ بِما اَنْزَلْتَ فيهِ
مِنَ الْقُرْآنِ وَخَصَصْتَهُ بِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَجَعَلْتَها خَيْراً مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ اَللّٰهُمَّ وَهذِهِ
اَيّامُ شَهْرِ رَمَضانَ قَدِ انْقَضَتْ وَلَياليهِ قَدْ تَصَرَّمَتْ وَقَدْ صِرْتُ يا اِلهى مِنْهُ
اِلى ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّى وَاَحْصى لِعَدَدِهِ مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعينَ فَاَسْئَلُكَ بِما سَئَلَكَ
بِهِ مَلائِكَتُكَ الْمُقَرَّبُونَ وَاَنْبِياؤُكَ الْمُرْسَلُونَ وَعِبادُكَ الصّالِحُونَ اَنْ
تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَفُكَّ رَقَبَتى مِنَ النّارِ وَتُدْخِلَنِى الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ
وَاَنْ تَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِعَفْوِكَ وَكَرَمِكَ وَتَتَقَبَّلَ تَقَرُّبى وَتَسْتَجيبَ دُعائى وَتَمُنَّ عَلَيَّ
بِالْاَمْنِ يَوْمَ الْخَوْفِ مِنْ كُلِّ هَوْلٍ اَعْدَدْتَهُ لِيَوْمِ الْقِيمَةِ اِلهى وَاَعُوذُ بِوَجْهِكَ
الْكَريمِ وَبِجَلالِكَ الْعَظيمِ اَنْ تَنْقَضِيَ اَيّامُ شَهْرِ رَمَضانَ وَلَياليهِ وَلَكَ قِبَلى
تَبِعَةٌ اَوْ ذَنْبٌ تُؤاخِذُنى بِهِ اَوْ خَطيئَةٌ تُريدُ اَنْ تَقْتَصَّها مِنّى لَمْ تَغْفِرْها لى سَيِّدى
سَيِّدى سَيِّدى اَسْئَلُكَ يا لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ اِذْ كُنْتَ رَضيتَ عَنّى فى هذَا الشَّهْرِ فَازْدَدْ
عَنّى رِضاً وَاِنْ لَمْ تَكُنْ رَضيتَ عَنّى فَمِنَ الْآنَ فَارْضَ عَنّى يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ يا اَللهُ
يا اَحَدُ يا صَمَدُ يا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ وبسیار میگوئی یا
مُلَيِّنَ الْحَديدِ لِداوُدَ عَلَيْهِ السَّلامُ يا كاشِفَ الضُّرِّ وَالْكُرَبِ الْعِظامِ عَنْ اَيُّوبَ
عَلَيْهِ السَّلامُ اَيْ مُفَرِّجَ هَمِّ يَعْقُوبَ عَلَيْهِ السَّلامُ اَيْ مُنَفِّسَ غَمِّ يُوسُفَ عَلَيْهِ
السَّلامُ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَما اَنْتَ اَهْلُهُ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ وَافْعَلْ بى
ما اَنْتَ اَهْلُهُ وَلا تَفْعَلْ بى ما اَنَا اَهْلُهُ ودر روایت بکر از ابن ابی عمیر منقول است

دعاهای شبهای دهۀ آخر

که حضرت



که حضرت صادق علیه السّلام فرمود که میگوئی در هر شب از دهۀ آخر ماه رمضان اَعُوذُ
بِجَلالِ وَجْهِكَ الْكَريمِ اَنْ يَنْقَضِيَ عَنّى شَهْرُ رَمَضانَ اَوْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ مِنْ لَيْلَتى هذِهِ
وَيَبْقى لَكَ عِنْدى تَبِعَةٌ اَوْ ذَنْبٌ تُعَذِّبُنى عَلَيْهِ يَوْمَ اَلْقاكَ قسم دوّم دعاهای
مخصوصۀ هر شب است که در کتب معتبره روایت شده ومشتمل است بر مطالب نیکوی
اخروی دعای شب اوّل از این دهه یعنی شب بیست و یکم يا مُولِجَ اللَّيْلِ فِى النَّهارِ وَيا
مُولِجَ النَّهارِ فِى اللَّيْلِ وَمُخْرِجَ الْحَيِّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجَ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ يا رازِقَ مَنْ يَشاءُ
بِغَيْرِ حِسابٍ يا اَللهُ يا رَحْمنُ يا رَحيمُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ لَكَ
الْاَسْماءُ الْحُسْنى وَالْاَمْثالُ الْعُلْيا وَالْكِبْرِياءُ وَالْآلاءُ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَجْعَلَ اسْمى فى هذِهِ اللَّيْلَةِ فِى السُّعَداءِ وَرُوحى مَعَ الشُّهَداءِ وَ
اِحْسانى فى عِلِّيّينَ وَاِسائَتى مَغْفُورَةً وَاَنْ تَهَبَ لى يَقيناً تُباشِرُ بِهِ قَلْبى وَايماناً يُذْهِبُ
الشَّكَّ عَنّى وَتُرْضِيَنى بِما قَسَمْتَ لى وَآتِنا فِى الدُّنْيا حَسَنَةً وَفِى الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا
عَذابَ النّارِ الْحَريقِ وَارْزُقْنى فيها ذِكْرَكَ وَشُكْرَكَ وَالرَّغْبَةَ اِلَيْكَ وَالْاِنابَةَ
وَالتَّوْبَةَ وَالتَّوْفيقَ لِما وَفَّقْتَ لَهُ مُحَمَّداً وَآلَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلامُ دعای
شب بیست و دوّم يا سالِخَ النَّهارِ مِنَ اللَّيْلِ فَاِذا نَحْنُ مُظْلِمُونَ وَمُجْرِيَ الشَّمْسِ لِمُسْتَقَرِّها
بِتَقْديرِكَ يا عَزيزُ يا عَليمُ وَمُقَدِّرَ الْقَمَرِ مَنازِلَ حَتّى عادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَديمِ يا نُورَ
كُلِّ نُورٍ وَمُنْتَهى كُلِّ رَغْبَةٍ وَوَلِيَّ كُلِّ نِعْمَةٍ يا اَللهُ يا رَحْمنُ يا اَللهُ يا قُدُّوسُ يا اَحَدُ
يا واحِدُ يا فَرْدُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ لَكَ الْاَسْماءُ الْحُسْنى تا آخر دعاء سابق دعای
شب بیست و سوّم يا رَبَّ لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَجاعِلَها خَيْراً مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ وَرَبَّ اللَّيْلِ وَ
النَّهارِ وَالْجِبالِ وَالْبِحارِ وَالظُّلَمِ وَالْاَنْوارِ وَالْاَرْضِ وَالسَّماءِ يا بارِئُ يا مُصَوِّرُ
يا حَنّانُ يا مَنّانُ يا اَللهُ يا رَحْمنُ يا اَللهُ يا قَيُّومُ يا اَللهُ يا بَديعُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ لَكَ
الْاَسْماءُ الْحُسْنى تا آخر دعاء شب بیست و یکم دعای شب بیست و چهارم يا فالِقَ
الْاِصْباحِ وَجاعِلَ اللَّيْلِ سَكَناً وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ حُسْباناً يا عَزيزُ يا عَليمُ يا ذَا الْمَنِّ

بدانکه این دعاها مطابق نسخۀ زاد المعاد علامۀ مجلسی ره است و اما آنچه در اقبال سید ابن طاوس ره است دعاهای طالبین [illegible] از این نسخه رجوع نمایند

و در دعای شب بیست و چهارم و بیست و پنجم و در [illegible] میکوئی منته

والطّول

وَالطَّوْلِ وَالْقُوَّةِ وَالْحَوْلِ وَالْفَضْلِ وَالْاِنْعامِ وَالْجَلالِ وَالْاِكْرامِ يا اَللّهُ
يا رَحْمنُ يا اَللّهُ يا فَرْدُ يا وِتْرُ يا اَللّهُ يا ظاهِرُ يا باطِنُ يا حَيُّ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ لَكَ
الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ دعای شب بیست و پنجم يا جاعِلَ اللَّيْلِ لِباساً وَالنَّهارِ
مَعاشاً وَالْاَرْضِ مِهاداً وَالْجِبالِ اَوْتاداً يا اَللّهُ يا قاهِرُ يا اَللّهُ يا جَبّارُ يا اَللّهُ يا سَميعُ
يا اَللّهُ يا قَريبُ يا اَللّهُ يا مُجيبُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ دعای
شب بیست و ششم يا جاعِلَ اللَّيْلِ وَالنَّهارِ آيَتَيْنِ يا مَنْ مَحا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلَ آيَةَ
النَّهارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلاً مِنْهُ وَرِضْواناً يا مُفَصِّلَ كُلِّ شَيْءٍ تَفْصيلاً يا اَللّهُ
يا ماجِدُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَحَدُ يا اَللّهُ يا وَهّابُ يا اَللّهُ يا جَوادُ يا اَللّهُ يا
اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ دعای شب بیست و هفتم يا مادَّ الظِّلِّ وَلَوْ شِئْتَ
لَجَعَلْتَهُ ساكِناً وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَليلاً ثُمَّ قَبَضْتَهُ اِلَيْكَ قَبْضاً يَسيراً
يا ذَا الْجُودِ وَالطَّوْلِ وَالْكِبْرِياءِ وَالْآلاءِ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ عالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهادَةِ
الرَّحْمنُ الرَّحيمُ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ يا قُدُّوسُ يا سَلامُ يا مُؤْمِنُ يا مُهَيْمِنُ يا عَزيزُ يا
جَبّارُ يا مُتَكَبِّرُ يا اَللّهُ يا خالِقُ يا بارِئُ يا مُصَوِّرُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ الْاَسْماءُ
الْحُسْنى الخ دعای شب بیست و هشتم يا خازِنَ اللَّيْلِ فِي الْهَواءِ وَخازِنَ النُّورِ
فِي السَّماءِ وَمانِعَ السَّماءِ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلّا بِاِذْنِهِ وَحابِسَهُما اَنْ تَزُولا يا
عَليمُ يا غَفُورُ يا دائِمُ يا اَللّهُ يا وارِثُ يا باعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ
الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ دعای شب بیست و نهم يا مُكَوِّرَ اللَّيْلِ عَلَى النَّهارِ وَمُكَوِّرَ
النَّهارِ عَلَى اللَّيْلِ يا عَليمُ يا حَكيمُ يا رَبَّ الْاَرْبابِ وَسَيِّدَ السّاداتِ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ
يا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَريدِ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ
دعای شب آخر اَلْحَمْدُ لِلّهِ لا شَريكَ لَهُ اَلْحَمْدُ لِلّهِ كَما يَنْبَغي لِكَرَمِ وَجْهِهِ وَعِزِّ جَلالِهِ
وَكَما هُوَ اَهْلُهُ يا قُدُّوسُ يا نُورُ يا نُورَ الْقُدْسِ يا سُبُّوحُ يا مُنْتَهَى التَّسْبيحِ
يا رَحْمنُ يا فاعِلَ الرَّحْمَةِ يا اَللّهُ يا عَليمُ يا كَبيرُ يا اَللّهُ يا لَطيفُ يا جَليلُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ

يا سَميعُ



يا سَميعُ يا بَصيرُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ يا اَللّهُ لَكَ الْاَسْماءُ الْحُسْنى الخ و اما سایر اعمال دههٔ
آخر ماه رمضان پس بدانکه در شبهای دههٔ آخر غسل سنت است و در شب بیست
چهارم و بیست و پنجم نیز بالخصوص غسل وارد شده و احادیث معتبره در استحباب
غسل شب بیست و پنجم وارد شده و از دعوات و نماز منقول است که خدای عز و جل
دفع میکند در این شب بلاها و گناهان و همه انواع بلاها از روزه داران ماه رمضان
پس عطا میکند حقتعالی بایشان نور در گورهها و دلهای ایشان و در شب بیست
و هفتم نیز غسل بخصوص وارد شده است منقولست که حضرت امام زین العابدین ع
در این شب مکرر این دعا را میخواندند از اول شب تا آخر شب اَللّهُمَّ ارْزُقْنِي
التَّجافِيَ عَنْ دارِ الْغُرُورِ وَالْاِنابَةَ اِلى دارِ الْخُلُودِ وَالْاِسْتِعْدادَ لِلْمَوْتِ قَبْلَ حُلُولِ
الْفَوْتِ و در شب بیست و نهم نیز بخصوص غسل وارد شده است و در بعضی کتب شب
آخر غسل و زیارت امام حسین علیه السلم سنت است و وداع ماه رمضان سنت مؤکد
است برای اظهار آنکه روزه و عبادات این ماه مبارک بر ما دشوار و گران نبوده ما
خواهان او بوده‌ایم و از مفارقت او آزرده و محزونیم و دعاهای وداع را در شب
آخر خواندن سنت است و اگر روز آخر بخوانند خوب است و اگر آخر ماه مشتبه باشد
در شب بیست و نهم احتیاطا بخوانند و دعای وداع بسیار است بهترین دعاهای
وداع صحیفهٔ کامله است و سید ابن طاوس از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده
که آنحضرت فرمودند هر که در شب آخر ماه رمضان وداع کند این ماه شریف را و بگوید
اَللّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيامي لِشَهْرِ رَمَضانَ وَاَعُوذُ بِكَ اَنْ يَطْلُعَ
فَجْرُ هذِهِ اللَّيْلَةِ اِلّا وَقَدْ غَفَرْتَ لي بیامرزد حق تعالی او را پیش از آنکه صبح کند
و روزی فرماید او را توبه و انابه و نیز سید فرموده که این وداع را در نسخهٔ عتیقه
بخط سید رضی الله عنه یافتم اَللّهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ بِاَحَبِّ ما دُعيتَ بِهِ وَاَحَبِّ
ما رَضيتَ بِهِ عَنْ مُحَمَّدٍ وَعَنْ اَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلامُ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ

وَعَلَيْهِمْ

دعای شب بیست و هفتم

دعای وداع ماه مبارک

شرح اعمال شب آخر

دعای وداع

والطول والقوة والحول والفضل والانعام والجلال والاكرام يا الله
يا رحمن يا الله يا فرد يا وتر يا الله يا ظاهر يا باطن يا حي لا اله الا انت لك
الاسماء الحسنى الخ دعای شب بیست و پنجم يا جاعل الليل لباسا والنهار
معاشا والارض مهادا والجبال اوتادا يا الله يا قاهر يا الله يا جبار يا الله يا سميع
يا الله يا قريب يا الله يا مجيب يا الله يا الله يا الله لك الاسماء الحسنى الخ دعای
شب بیست و ششم يا جاعل الليل والنهار آيتين يا من محا آية الليل وجعل آية
النهار مبصرة لتبتغوا فضلا منه ورضوانا يا مفصل كل شيء تفصيلا يا الله
يا ماجد يا الله يا الله يا الله يا احد يا الله يا وهاب يا الله يا جواد يا الله يا
الله يا الله لك الاسماء الحسنى الخ دعای شب بیست و هفتم يا ماد الظل ولو شئت
لجعلته ساكنا وجعلت الشمس عليه دليلا ثم قبضته اليك قبضا يسيرا
يا ذا الجود والطول والكبرياء والآلاء لا اله الا انت عالم الغيب والشهادة
الرحمن الرحيم لا اله الا انت يا قدوس يا سلام يا مؤمن يا مهيمن يا عزيز يا
جبار يا متكبر يا الله يا خالق يا بارئ يا مصور يا الله يا الله لك الاسماء
الحسنى الخ دعای شب بیست و هشتم يا خازن الليل في الهواء وخازن النور
في السماء ومانع السماء ان تقع على الارض الا باذنه وحابسهما ان تزولا يا
عليم يا غفور يا دائم يا الله يا وارث يا باعث من في القبور يا الله يا الله يا الله
لك الاسماء الحسنى الخ دعای شب بیست و نهم يا مكور الليل على النهار ومكور
النهار على الليل يا عليم يا حكيم يا رب الارباب وسيد السادات لا اله الا انت
يا من هو اقرب الي من حبل الوريد يا الله يا الله يا الله لك الاسماء الحسنى الخ
دعای شب آخر الحمد لله لا شريك له الحمد لله كما ينبغي لكرم وجهه وعز جلاله
وكما هو اهله يا قدوس يا نور يا نور القدس يا سبوح يا منتهى التسبيح
يا رحمن يا فاعل الرحمة يا الله يا عليم يا كبير يا الله يا لطيف يا جليل يا الله يا الله

يا ذا الطول

يا سلام

يا سميع



يا سميع يا بصير يا الله يا الله يا الله لك الاسماء الحسنى الخ واما سایر اعمال دهه
آخر ماه رمضان پس بدانکه در شبهای دهه آخر غسل سنت است و در شب بیست
چهارم و بیست و پنجم نیز بالخصوص غسل وارد شده و احادیث معتبره در استحباب
غسل شب بیست و پنجم وارد شده و از دعوات و نماز منقول است که خدای عز و جل
دفع میکند در این شب بلاها و گناهان و همه انواع بلا را از روزه داران ماه رمضان
پس عطا میکند حق تعالی با ایشان نور در گورها و دیده های ایشان و در شب بیست
هفتم نیز غسل بخصوص وارد شده است منقول است که حضرت امام زین العابدین ع
در این شب مکرر این دعا را میخواندند از اول شب تا آخر شب اللهم ارزقني
التجافي عن دار الغرور والانابة الى دار الخلود والاستعداد للموت قبل حلول
الفوت و در شب بیست و نهم نیز بخصوص غسل وارد شده است و همچنین در شب
آخر غسل و زیارت امام حسین علیه السلام سنت است و وداع ماه رمضان سنت مؤکد
است برای اظهار آنکه روزه و عبادات این ماه مبارک بر ما دشوار و گران نبوده ما
خواهان او بوده ایم و از مفارقت آن آزرده و محزونیم و دعاهای وداع را در شب
آخر خواندن سنت است و اگر روز آخر بخوانند خوب است و اگر احتیاطاً در شب
در شب بیست و نهم احتیاطاً بخوانند و دعای وداع بسیار است و بهترین آنها دعای
وداع صحیفه کامله است و سید ابن طاوس از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده
که آنحضرت فرمودند هر که شب آخر ماه رمضان وداع کند این ماه شریف را و بگوید
اللهم لا تجعله آخر العهد من صيامي لشهر رمضان واعوذ بك ان يطلع
فجر هذه الليلة الا وقد غفرت لي بیامرزد حق تعالی او را پیش از آنکه صبح کند
و روزی فرماید او را توبه و انابه و نیز سید فرموده که این وداع را در نسخه عتیقه
بخط سید رضی رضی الله عنه یافتم اللهم اني اسئلك باحب ما دعيت به واحب
ما رضيت به عن محمد وعن اهل بيت محمد عليه وعليهم السلام ان تصلي عليهم

دعای شب بیست و هفتم

شرح دعای ماه مبارک و دعای وداع

دعای وداع دیگر

وعليهم

وَعَلَيْهِمْ وَلَا تَجْعَلْهُ آخِرَ وِدَاعِ شَهْرِي هٰذَا وِدَاعَ خُرُوجِي مِنَ الدُّنْيَا وَلَا وِدَاعَ آخِرِ عِبَادَتِكَ وَوَفِّقْنِي فِيهِ لِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَاجْعَلْهَا لِي خَيْراً مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مَعَ تَضَاعُفِ الْأَجْرِ وَالْإِجَابَةِ وَالْعَفْوِ عَنِ الذَّنْبِ بِرِضَى الرَّبِّ وسید ابن طاوس از برای شب آخر دو رکعت نماز نقل کرده بکیفیتی که در اقبال مذکور است و در جمعه آخر ماه رمضان وداع جمعه‌ها باید نمود شیخ صدوق و سید ابن طاوس روایت کرده‌اند از جابر بن عبدالله انصاری که گفت رفتم بخدمت حضرت رسول صلعم در جمعه آخر ماه رمضان چون نظر آنحضرت بر من افتاد فرمود که ای جابر این آخر جمعه ایست از ماه رمضان پس او را وداع کن و بگو اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِنَا إِيَّاهُ فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاجْعَلْنِي مَرْحُوماً وَلَا تَجْعَلْنِي مَحْرُوماً پس بدرستیکه هر که این دعا را در این روز بخواند بیکی از دو خصلت نیکو ظفر می‌یابد یا بر سیدن بماه رمضان آینده یا بآمرزش خدا و رحمت الهی انتهی و شیخ مفید فرموده در کتاب مسار الشیعه که در شب آخر ماه رمضان ختم میشود نوافل ماه رمضان یعنی آن هزار رکعت بترتیبی که سابقاً بشرح رفت و مستحب است در آن شب ختم کردن قرآن و خوانده میشود در آن شب دعای وداع و آن شب شب با برکتی است مؤلف گوید که سزاوار است از برای کسیکه قرآن ختم کند آنکه بخواند دعای حضرت علی بن الحسین علیهما السلم را که اول آن دعا اینست اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ أَعَنْتَنِي عَلَى خَتْمِ كِتَابِكَ تا آخر دعا که در صحیفه کامله است و دعای چهل و دوم است و اگر خواستی بخوان این دعای مختصر را که شیخ طوسی در مصباح نقل کرده از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلم که آنحضرت این دعا خواند چون قرآن ختم نمود اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ بِالْقُرْآنِ صَدْرِي وَاسْتَعْمِلْ بِالْقُرْآنِ بَدَنِي وَنَوِّرْ بِالْقُرْآنِ بَصَرِي وَأَطْلِقْ بِالْقُرْآنِ لِسَانِي وَأَعِنِّي عَلَيْهِ مَا أَبْقَيْتَنِي فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ و سید ابن طاوس فرموده که روایت شده که در شب آخر ماه رمضان بخوانند سوره انعام و کهف و یس و صد مرتبه

بگویند

دعای وداع جمعه آخر

دعای ختم قرآن



بگویند أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ و از چیزهائیکه در شب آخر ماه رمضان سنت است آزاد کردن بنده‌هاست در متابعت حضرت علی بن الحسین علیهما السلم با کنیزان و غلامان خود در این شب زیاد نمودن انفاق از قبل رقبة مشهور است والله الموفق

فصل چهارم در بیان اعمال ماه شوال است بدان ایدک الله تعالی که از جمله ایام متبرکه ماه شوال روز اول ماه است که عید فطر نامیده میشود و شبش از جمله لیالی شریفه است در فضیلت و ثواب عبادت و احیای آن احادیث بسیار وارد شده و روایت شده که آن شب کمتر از شب قدر نیست و از برای آن شب وظائف چند است که از فرض انها غفلت نباید نمود اول غسل است در وقت غروب کردن آفتاب دوم احیای آن شب است بنماز و دعا و سؤال از حق تعالی چنانچه حضرت امیرالمؤمنین ع میکرد و می فرمود کار کرد المزد ش در این شب میداند سیوم آنکه بخواند در عقب نماز مغرب و همچنین عقب نماز عشاء آن شب و عقب نماز صبح و عقب نماز عید اَللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ عَلَىٰ مَا هَدَانَا وَلَهُ الشُّكْرُ عَلَىٰ مَا أَوْلَانَا چهارم آنکه چون نماز مغرب و نافله آنرا خواند دستها را بسوی آسمان بلند کند و بگوید يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يَا ذَا الْجُودِ يَا مُصْطَفِيَ مُحَمَّدٍ وَنَاصِرَهُ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَحْصَيْتَهُ وَهُوَ عِنْدَكَ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ پس بسجده رود و صد مرتبه در سجده بگوید أَتُوبُ إِلَى اللّٰهِ پس هر حاجت که دارد از حق تعالی بخواهد که انشاء الله تعالی بر آورده خواهد شد پنجم زیارت حضرت امام حسین علیه السلم است و فضیلت زیارت آنحضرت و کیفیت آن در این شب در باب چهارم مذکور شد انشاء الله رجوع شود ششم بجا آوردن نماز حضرت امیرالمؤمنین علیه السلم است چنانچه سید ابن طاوس روایت کرده از حارث اعور که گفت حضرت امیرالمؤمنین ع در شب عید فطر بعد از نماز میکرد و در رکعت اول بعد از حمد هزار مرتبه سوره قل هو الله احد و در دوم یکمرتبه بخواند پس برکوع و سجود برفت و بعد از سلام نماز سر بسجده میگذاشت

وصل

اعمال ماه شوال

تکبیر عقب نماز

نماز امیرالمؤمنین در شب عید فطر

و صد مرتبه میگفت اَتُوبُ اِلَى اللّٰهِ پس میگفت یا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ
یا مُصْطَفِیَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَافْعَلْ بی کَذا وَکَذا یعنی بجای وافعل بی کذا
حاجات خود را طلب نماید پس سر از سجده برمیداشت پس میفرمود بحق آن خداوندی
که جانم بدست قدرت او است هر که این نماز را بکند هر حاجت از حق تعالی طلبد
البته عطا کند و اگر بعدد ریگهای بیابان گناه داشته باشد بیامرزد و در
روایت دیگر بجای هزار مرتبه قل هو الله صد مرتبه نیز وارد شده است و شیخ
طوسی و شیخ مفید نیز این نماز را بهمین توضیح نقل کرده و سید ابن طاوس
و شیخ طوسی این چهار رکعت را از برای بعد از نماز نقل نموده اند و حقیر این نماز را از
کتاب اقبال نقل میکنم و آن دعا اینست یا اَللّٰهُ یا اَللّٰهُ یا اَللّٰهُ یا رَحْمٰنُ یا اَللّٰهُ یا رَحیمُ یا
اَللّٰهُ یا مَلِکُ یا اَللّٰهُ یا قُدُّوسُ یا اَللّٰهُ یا سَلامُ یا اَللّٰهُ یا مُؤْمِنُ یا اَللّٰهُ یا مُهَیْمِنُ یا اَللّٰهُ
یا عَزیزُ یا اَللّٰهُ یا جَبّارُ یا اَللّٰهُ یا مُتَکَبِّرُ یا اَللّٰهُ یا خالِقُ یا اَللّٰهُ یا بارِئُ یا اَللّٰهُ یا مُصَوِّرُ
یا اَللّٰهُ یا عالِمُ یا اَللّٰهُ یا عَظیمُ یا اَللّٰهُ یا کَریمُ یا اَللّٰهُ یا حَلیمُ یا اَللّٰهُ یا حَکیمُ یا اَللّٰهُ یا سَمیعُ
یا اَللّٰهُ یا بَصیرُ یا اَللّٰهُ یا قَریبُ یا اَللّٰهُ یا مُجیبُ یا اَللّٰهُ یا جَوادُ یا اَللّٰهُ یا واجِدُ یا اَللّٰهُ یا
والی یا اَللّٰهُ یا وَفِیُّ یا اَللّٰهُ یا مَوْلیٰ یا اَللّٰهُ یا قاضی یا اَللّٰهُ یا سَریعُ یا اَللّٰهُ یا شَدیدُ یا اَللّٰهُ
یا رَؤُفُ یا اَللّٰهُ یا رَقیبُ یا اَللّٰهُ یا مُجیبُ یا اَللّٰهُ یا جَوادُ یا اَللّٰهُ یا ماجِدُ یا اَللّٰهُ یا عَلِیُّ
یا اَللّٰهُ یا حَفیظُ یا اَللّٰهُ یا مُحیطُ یا اَللّٰهُ یا سَیِّدَ السّاداتِ یا اَللّٰهُ یا اَوَّلُ یا اَللّٰهُ یا آخِرُ یا
اَللّٰهُ یا ظاهِرُ یا اَللّٰهُ یا باطِنُ یا اَللّٰهُ یا فاخِرُ یا اَللّٰهُ یا قاهِرُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا
اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا وَدُودُ یا اَللّٰهُ یا نُورُ یا اَللّٰهُ یا رافِعُ
یا اَللّٰهُ یا مانِعُ یا اَللّٰهُ یا دافِعُ یا اَللّٰهُ یا فاتِحُ یا اَللّٰهُ یا نَفّاعُ یا اَللّٰهُ یا جَلیلُ یا اَللّٰهُ یا جَمیلُ یا اَللّٰهُ یا
شَهیدُ یا اَللّٰهُ یا شاهِدُ یا اَللّٰهُ یا مُغیثُ یا اَللّٰهُ یا حَبیبُ یا اَللّٰهُ یا فاطِرُ یا اَللّٰهُ یا مُطَهِّرُ یا اَللّٰهُ یا مَلِکُ
یا اَللّٰهُ یا مُقْتَدِرُ یا اَللّٰهُ یا قابِضُ یا اَللّٰهُ یا باسِطُ یا اَللّٰهُ یا مُحْیی یا اَللّٰهُ یا مُمیتُ یا اَللّٰهُ یا
مُجیبُ یا اَللّٰهُ یا باعِثُ یا اَللّٰهُ یا مُعْطی یا اَللّٰهُ یا مُفْضِلُ یا اَللّٰهُ یا مُنْعِمُ یا اَللّٰهُ یا حَقُّ یا اَللّٰهُ

دعای بعد از نماز شب عید

یا مبین



یا مُبینُ یا اَللّٰهُ یا طَیِّبُ یا اَللّٰهُ یا مُحْسِنُ یا اَللّٰهُ یا مُبْدِئُ یا اَللّٰهُ یا مُفیدُ یا اَللّٰهُ یا
بادِئُ یا اَللّٰهُ یا بَدیعُ یا اَللّٰهُ یا هادی یا اَللّٰهُ یا کافی یا اَللّٰهُ یا شافی یا اَللّٰهُ یا عَلِیُّ یا اَللّٰهُ
یا حَنّانُ یا اَللّٰهُ یا مَنّانُ یا اَللّٰهُ یا ذَا الطَّوْلِ یا اَللّٰهُ یا مُتَعالی یا اَللّٰهُ یا عَدْلُ یا اَللّٰهُ یا
ذَا الْمَعارِجِ یا اَللّٰهُ یا صادِقُ یا اَللّٰهُ یا دَیّانُ یا اَللّٰهُ یا باقی یا اَللّٰهُ یا ذَا الْجَلالِ یا اَللّٰهُ
یا ذَا الْاِکْرامِ یا اَللّٰهُ یا مَعْبُودُ یا اَللّٰهُ یا مَحْمُودُ یا اَللّٰهُ یا صانِعُ یا اَللّٰهُ یا مُعینُ یا اَللّٰهُ یا
مُکَوِّنُ یا اَللّٰهُ یا فَعّالُ یا اَللّٰهُ یا لَطیفُ یا اَللّٰهُ یا جَلیلُ یا اَللّٰهُ یا غَفُورُ یا اَللّٰهُ یا شَکُورُ
یا اَللّٰهُ یا نُورُ یا اَللّٰهُ یا حَنّانُ یا اَللّٰهُ یا قَدیرُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ
یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ یا رَبّاهُ یا اَللّٰهُ اَسْئَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ
عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَمُنَّ عَلَیَّ بِرِضاکَ وَتَعْفُوَ عَنّی بِحِلْمِکَ وَتُوَسِّعَ عَلَیَّ مِنْ رِزْقِکَ
الْحَلالِ الطَّیِّبِ مِنْ حَیْثُ اَحْتَسِبُ وَمِنْ حَیْثُ لا اَحْتَسِبُ فَاِنّی عَبْدُکَ لَیْسَ لی اَحَدٌ
سِواکَ وَلا اَحَدٌ اَسْئَلُهُ غَیْرَکَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ ما شاءَ اللّٰهُ لا قُوَّةَ اِلّا بِاللّٰهِ
الْعَلِیِّ الْعَظیمِ پس بسجده میروی و میگوئی یا اَللّٰهُ یا اَللّٰهُ یا رَبِّ یا اَللّٰهُ یا رَبِّ یا اَللّٰهُ
یا رَبِّ یا اَللّٰهُ یا مُنْزِلَ الْبَرَکاتِ بِکَ تُنْزَلُ کُلُّ حاجَةٍ اَسْئَلُکَ بِکُلِّ اسْمٍ فی مَخْزُونِ
الْغَیْبِ عِنْدَکَ وَالْاَسْماءِ الْمَشْهُوراتِ عِنْدَکَ الْمَکْتُوبَةِ عَلیٰ سُرادِقِ عَرْشِکَ اَنْ
تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَقَبَّلَ مِنّی شَهْرَ رَمَضانَ وَتَکْتُبَنی فِی الْوافِدینَ اِلیٰ
بَیْتِکَ الْحَرامِ وَتَصْفَحَ لی عَنِ الذُّنُوبِ الْعِظامِ وَتَسْتَخْرِجَ یا رَبِّ کُنُوزَکَ یا رَحْمٰنُ و
از برای این شب نماز دیگر نیز با فضیلت بسیار نقل شده هر کس اقبال بان نماز داشته
باشد رجوع کند باقبال و اما **اعمال روز عید فطر** پس چند چیز است
اول بیرون کردن زکوة فطره است بتفصیلیکه در کتب فقهیه مذکور است دوم
غسل است و از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که غسل را در زیر سقفی بکن
و چون خواستی غسل کنی بگو اَللّٰهُمَّ ایماناً بِکَ وَتَصْدیقاً بِکِتابِکَ وَاتِّباعَ
سُنَّةِ نَبِیِّکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ پس بسم الله بگو و غسل کن و چون فارغ

شدی

شد از غسل بگو اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ كَفّارَةً لِذُنُوبي وَطَهِّرْ ديني اَللّٰهُمَّ اَذْهِبْ عَنّي الدَّنَسَ سیم آنکه پیش از نماز عید در اول روز افطار کنی و بهتر آنستکه خرما یا بشرینی مثل شکر و غیره باشد و شیخ مفید فرموده که مستحب است تناول کردن مقدار کمی از تربت سید الشهداء که شفاء است از برای هر دردی چهارم آنکه بخواند بعد از نماز صبح و بعد از نماز عید این تکبیراتی که در شب بعد از نماز میخواند پنجم زیارت کردن امام حسین علیه السلام است و زیارت مخصوصه آنحضرت در این روز در باب چهارم بشرح رفت ششم خواندن دعای ندبه است که در اعمال روز جمعه ذکر خواهد شد انشاء الله تعالی و کیفیت نماز عید چنین است که شروع کند بنماز و آن دو رکعت است در رکعت اول بعد از حمد سوره سبح اسم ربك الاعلی بخواند و بعد از قرائت پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیری این قنوت را بخواند اَللّٰهُمَّ اَهْلَ الْكِبْرِياءِ وَالْعَظَمَةِ وَاَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبَرُوتِ وَاَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَاَهْلَ التَّقْوى وَالْمَغْفِرَةِ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ هٰذَا الْيَوْمِ الَّذي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمينَ عيداً وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذُخْراً وَمَزيداً اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُدْخِلَني في كُلِّ خَيْرٍ اَدْخَلْتَ فيهِ مُحَمَّداً وَآلَ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُخْرِجَني مِنْ كُلِّ سُوءٍ اَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّداً وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ اَللّٰهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ خَيْرَ ما سَئَلَكَ بِهِ عِبادُكَ الصّالِحُونَ وَاَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعاذَ مِنْهُ عِبادُكَ الْمُخْلَصُونَ پس بعد از این پنج قنوت تکبیر میگوئی برکوع میروی و بعد بسجده تا آنکه برمیخیزی بجهت رکعت دوم در این رکعت بعد از حمد سوره والشمس وضحیها میخوانی پس چهار تکبیر میگوئی و بعد از هر تکبیری همان قنوت را میخوانی و بعد از چهار قنوت تکبیر میگوئی و میروی برکوع و بقیه نماز را تمام میکنی و تسبیح حضرت زهرا علیها السلام میفرستی و دعا میخوانی با نچه ممکن است ترا و بعد از نماز عید دعای بسیار وارد شده است و بهترین دعاها دعای حضرت علی بن الحسین علیهما السلام است

دعای قنوت نماز عید فطر





که در صحیفه کامله است و دعاهای امروز بسیار است بعضی بعد از نماز صبح خوانده میشود و بعضی دیگر در هنگام که بجهت رفتن بنماز عید مهیا شده ای خوانده میشود و مقام را گنجایش نقل نیست و شیخ مفید در تاریخ گفته که در روز اول ماه شوال در سنه چهل و یکم از هجرت هلاکت عمرو عاص واقع شد و باعث زیادتی مسرت این روز گشت **تولفکوید** که بدان ایعزیز من که روز عید فطر اگرچه از اعیاد عظیمه و روز عید و سرور مؤمنین است بجهت قبول اعمالشان و آمرزش گناهانشان و رسیدن ایشان بان جوائز و عطاهای سنیه که از برای روزه ماه رمضان ایشان مهیا شده است لکن سزاوار است از برای تو که در این روز دلت مضطرب و مشغول باشد ما بین خوف و رجاء زیرا که نمیدانی که روزه ات قبول شده و از آن عطاها که حقتعالی در این روز به بندگان خود مرحمت میفرماید بتو هم خواهد داد که در حق تو نیز عید باشد یا آنکه روزه و عملت مردود خواهد شد و از جمله اشقیا و بد عاقبتها شده که از رحمت الهی محروم شده اند پس باید که محزون و مغموم باشی و تضرع و زاری و مسئلت کنی از حقتعالی که رحمتش را شامل حالت کند و ترا دست خالی از باب رحمت خویش برنگرداند و حدیث حضرت مجتبی علیه السلام در این روز مشهور است و اینمطلب اختصاص بروز عید فطر ندارد بلکه عقب هر عبادتی باید حالت چنین باشد و نیز سزاوار است که محزون باشی در این روز بجهة غیبت امام زمان علیه السلام و ممنوع بودن آنحضرت از تصرف در امور رعیت خود و فوت شدن نماز عید با آنحضرت بعلاوه آنکه حزن تو باعث تاسی بر حزن اهل بیت عصمت و طهارت است سلام الله علیهم زیرا که اندوه آن بزرگواران در این روز تازه و تجدید میشود چنانچه از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول استکه بعبد الله بن دینار فرمود که ای عبد الله نمیشود عیدی از برای مسلمین مثل عید قربان و عید فطر مگر آنکه تازه میشود اندوه و غصه از برای آل محمد علیهم السلام در آن روز عبد الله گفت بچه جهت فرمود بجهت آنکه می بینند حق خود را در دست غیر خود شان و معلوم است

کجرین والامدود انها انه از جهت حرج یا دوربها نیست بلکه از جهت شفقت و محبت
برامت و رعیت است که انها را در حیرت و ضلالت نبینند و ممکن نیست ایشان را تمدید
انها و در نیمه شوال در سال سیم از هجرت وقعه احد بوده و در این روز شهادت رسید
شهدای زمان خود حضرت حمزه عم بزرگوار پیغمبر واقع شد شیخ مفید فرموده که مومنین
در این روز ترک کنند لذایذ را بجهت مصیبت حضرت رسول بعموی خود حمزه و اصحاب
با اخلاص خویش که در این روز شهید شدند و بجهت آن صدماتی که بر وجود مبارک
آنحضرت در این روز از مشرکین رسید انتهی و زیارت حضرت امیر المومنین علیه السلام در
این روز مناسب است چه آنکه فتوت و مواسات او با حضرت رسول صلعم در این روز
بر همه عالمیان ظاهر شد و جبرئیل در شان آنحضرت در آسمان ندا کرد لا سیف الا
ذو الفقار و لا فتی الا علی صلوات الله علیه

**فصل پنجم در بیان اعمال ذی القعده است**

بدانکه این ماه اول ماههای حرام است که حق تعالی در قرآن
یاد فرموده است و آنها ذو القعده و ذو الحجه و محرم و رجب است که در جاهلیت و اسلام
معظم و مکرم بوده اند و روایت شده که هر که در یکی از ماههای حرام پنجشنبه و جمعه
و شنبه را متوالی روزه بدارد ثواب نهصد سال عبادت برای او نوشته شود و
در روز یکشنبه این ماه نمازی با فضیلت و ثواب بسیاری وارد شده طالبین رجوع
بکتاب اقبال کنند و روز یازدهم این ماه روز مبارکی است بقول بعضی تولد حضرت
امام رضا علیه السلام در آن شده و شب نیمه از لیالی شریفه است و عبادت در آن
شب فضیلت بسیار دارد و روز بیست و سیم این ماه بقول شیخ مفید و غیره وفات
حضرت امام رضا علیه السلام واقع شده و مستحب است زیارت آنحضرت از دور و نزدیک
و شب بیست و پنجم از لیالی متبرکه است و روز آن روز دحو الارض است یعنی زمین
پهن شد از زیر کعبه و روز بسیار مبارکی است و از برای عبادت در آن شب و روزه
روزش ثواب بسیاری ذکر شده است و از حضرت امیر المومنین منقول است که





چنین کند از برای او است عبادت صد سال که روزهایش را روزه و شبهایش را
بعبادت بسر آورده باشند شیخ صدوق ره روایت کرده است از حسن وشا که گفت
من با پدرم در خدمت حضرت امام رضا ع شام خوردیم در شب بیست و پنجم ماه ذی القعده
پس فرمود که امشب حضرت ابراهیم و حضرت عیسی علیهما السلام متولد شده اند و زمین
از زیر کعبه پهن شده است پس هر که روز شرا روزه بدارد چنانستکه شصت ماه را
روزه داشته باشد و حضرت قائم ع در این روز ظاهر خواهد شد و روایت شده از
رسول خدا صلعم که روزه این روز مثل روزه هفتاد سال است و شیخ کلینی از محمد بن
عبد الله صیقل روایت کرده است که حضرت امام رضا ع در شهر مرو در روز بیست و
پنجم ماه ذی القعده بسوی ما بیرون آمد و فرمود که امروز را روزه بدارید که من نیز
روزه ام گفتیم که فدای تو شویم امروز چه روزیست فرمود روزیست که رحمت در
این روز منتشر گردیده است و زمین در این روز پهن شده است و در این روز کعبه
نصب شده است و حضرت آدم ع در این روز بزمین فرود آمده است و در روایتی
وارد شده که هر که در این روز روزه بگیرد هر چه در مابین آسمان و زمین است برای
او طلب آمرزش و استغفار کند و احادیث در فضیلت روزه این روز بسیار است
و این روز یکی از آن چهار روز است که در سال است و روزه شان مستحب مؤکد
است و سید ابن طاوس از برای این روز نمازی نقل کرده از کتب قمیین با این کیفیت
که در وقت چاشت دو رکعت نماز بجا آورند و در هر رکعت بعد از حمد پنج مرتبه سوره
و الشمس بخوانند و بعد از سلام بگویند لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیمِ
پس دعا کنند و بگویند یَا مُقِیلَ الْعَثَرَاتِ اَقِلْنِی عَثْرَتِی یَا مُجِیبَ الدَّعَوَاتِ
اَجِبْ دَعْوَتِی یَا سَامِعَ الْاَصْوَاتِ اِسْمَعْ صَوْتِی وَ ارْحَمْنِی وَ تَجَاوَزْ عَنْ سَیِّئَاتِی
وَ مَا عِنْدِی یَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْاِکْرَامِ و شیخ طوسی ره در مصباح گفته مستحب است
در این روز این دعا بخوانند اَللّٰهُمَّ دَاحِیَ الْکَعْبَةِ وَ فَالِقَ الْحَبَّةِ وَ صَارِفَ

نماز روز بیست و پنجم

دعای روز بیست و پنجم

اللزبة وكاشف كل كربة اسئلك في هذا اليوم من ايامك التي اعظمت
حقها واقدمت سبقها وجعلتها عند المؤمنين وديعة واليك ذريعة
وبرحمتك الوسيعة ان تصلي على محمد عبدك المنتجب في الميثاق القريب يوم
التلاق فاتق كل رتق وداع الى كل حق وعلى اهل بيته الاطهار الهداة المنار
دعائم الجبار وولاة الجنة والنار واعطنا في يومنا هذا من عطائك المخزون
غير مقطوع ولا ممنون تجمع لنا به التوبة وحسن الاوبة يا خير مدعو واكرم مرجو
يا كفي يا وفي يا من لطفه خفي الطف لي بلطفك واسعدني بعفوك وايدني
بنصرك ولا تنسني كريم ذكرك بولاة امرك وحفظة سرك احفظني من شوائب
الدهر الى يوم الحشر والنشر واشهدني اولياءك عند خروج نفسي وحلول رمسي
وانقطاع عملي وانقضاء اجلي اللهم واذكرني على طول البلى اذا حللت بين
اطباق الثرى ونسيني الناسون من الورى واحللني دار المقامة وبوئني منزل
الكرامة واجعلني من مرافقي اوليائك واهل اجتبائك واصفيائك وبارك
لي في لقائك وارزقني حسن العمل قبل حلول الاجل بريئا من الزلل وسوء الخطل
اللهم واوردني حوض نبيك محمد صلى الله عليه واله واسقني منه مشربا رويا
سائغا هنيئا لا اظمأ بعده ولا احلأ ورده ولا عنه اذاد واجعله لي خير
زاد واوفى ميعاد يوم يقوم الاشهاد اللهم والعن جبابرة الاولين والآخرين
وبحقوق اوليائك المستأثرين اللهم واقصم دعائمهم واهلك اشياعهم
وعاملهم وعجل مهالكهم واسلبهم ممالكهم وضيق عليهم مسالكهم والعن
مساهمهم ومشاركهم اللهم وعجل فرج اوليائك واردد عليهم مظالمهم و
اظهر بالحق قائمهم واجعله لدينك منتصرا وبامرك في اعدائك مؤتمرا اللهم
احففه بملائكة النصر وبما القيت اليه من الامر في ليلة القدر منتقما
لك حتى ترضى ويعود دينك به وعلى يديه جديدا غضا ويمحض الحق محضا





ويرفض الباطل رفضا اللهم صل عليه واله وعلى جميع آبائه واجعلنا من صحبه
واسرته وابعثنا في كرته حتى نكون في زمانه من اعوانه اللهم ادرك بنا قيامه
واشهدنا ايامه وصل عليه وعليهم السلام واردد الينا سلامه ورحمة الله
وبركاته. و شیخ طوسی ره در تهذیب ذکر فرموده وفات حضرت امام محمد تقی علیه السلام را
در روز آخر این ماه **فصل ششم در اعمال ماه ذی الحجه است** و در آن چند
مقام است مقام اول در بیان اعمال مشترکه دهه اول است بدانکه ایام این دهه
در نهایت فضیلت و برکت‌اند و در احادیث معتبره وارد شده است که ایام معلومات
که در آیه شریفه وَاذْكُرُوا اللهَ فِي اَيّامٍ مَعْلُوماتٍ است ده روز اول ماه ذی الحجه است
چنانچه ایام معدودات روز دهم این ماه و سه روز بعد از آنست و از حضرت رسول ص
منقول است که عمل خیر و عبادت در هیچ ایامی نزد حق تعالی محبوبتر نیست از این دهه و از
برای این دهه اعمال چند است **اول** خواندن دو رکعت نماز ما بین نماز شام
و خفتن در تمام شبهای این دهه در هر رکعت یکمرتبه سوره حمد و یکمرتبه سوره قل
هو الله احد و این آیه شریفه وَواعَدْنا مُوسى ثَلاثِينَ لَيْلَةً وَاَتْمَمْناها بِعَشْرٍ فَتَمَّ
مِيقاتُ رَبِّهِ اَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقالَ مُوسى لِاَخِيهِ هارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَاَصْلِحْ وَلا
تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ و وارد شده که چون چنین کنی در ثواب حاجیان شریک
خواهی بود هر چند بحج نروی **دوم** بسند معتبر از حضرت امام جعفر صادق ع
منقول است که آنحضرت از روز اول ذی الحجه تا روز عرفه در عقب نماز صبح و پیش
از مغرب این دعا را میخواندند اللهم هذه الايام التي فضلتها على غيرها من الايام
وشرفتها وقد بلغتنيها بمنك ورحمتك فانزل علينا فيها من بركاتك واسبغ
علينا فيها من نعمائك اللهم اني اسئلك ان تصلي على محمد وآل محمد فيها وان
تهدينا فيها سبيل الهدى وترزقنا فيها التقوى والعفاف والغنى والعمل
فيها بما تحب وترضى اللهم اني اسئلك يا موضع كل شكوى ويا سامع كل نجوى

دو رکعت نماز
دعای دهه اول

دعای دیگر دهه اول
تا روز عرفه

وَيا شاهِدَ كُلِّ مَلاءٍ وَيا عالِمَ كُلِّ خَفِيَّةٍ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَكْشِفَ عَنّا فيهَا الْبَلاءَ وَتَسْتَجيبَ لَنا فيهَا الدُّعاءَ وَتُقَوِّيَنا فيها وَتُعينَنا وَتُوَفِّقَنا فيها لِما تُحِبُّ رَبَّنا وَتَرْضى وَعَلى مَا افْتَرَضْتَ عَلَيْنا مِنْ طاعَتِكَ وَطاعَةِ رَسُولِكَ وَاَهْلِ وِلايَتِكَ اَللّٰهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَهَبَ لَنا فيهَا الرِّضا اِنَّكَ سَميعُ الدُّعاءِ وَلا تَحْرِمْنا خَيْرَ ما تُنْزِلُ فيها مِنَ السَّماءِ وَطَهِّرْنا فيها مِنَ الذُّنُوبِ يا عَلّامَ الْغُيُوبِ وَاَوْجِبْ لَنا فيها دارَ الْخُلُودِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلا تَتْرُكْ لَنا فيها ذَنْباً اِلّا غَفَرْتَهُ وَلا هَمّاً اِلّا فَرَّجْتَهُ وَلا دَيْناً اِلّا قَضَيْتَهُ وَلا غائِباً اِلّا اَدَّيْتَهُ وَلا حاجَةً مِنْ حَوائِجِ الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ اِلّا سَهَّلْتَها وَيَسَّرْتَها اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ اَللّٰهُمَّ يا عالِمَ الْخَفِيّاتِ يا راحِمَ الْعَبَراتِ يا مُجيبَ الدَّعَواتِ يا رَبَّ الْاَرَضينَ وَالسَّماواتِ يا مَنْ لا تَتَشابَهُ عَلَيْهِ الْاَصْواتُ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنا فيها مِنْ عُتَقائِكَ وَطُلَقائِكَ مِنَ النّارِ وَالْفائِزينَ بِجَنَّتِكَ وَالنّاجينَ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعينَ وَسَلَّمَ تَسْليماً **سیم** خواندن پنج دعائی است که جبرئیل برای حضرت عیسی علیهما السلام هدیه آورد که در این دهه بخواند حضرت عیسی از برای حواریین شرح داد فضیلت خواندن هر یک از این پنج دعا را روزی صد مرتبه و حدیثش طویل است و فضیلت آنها بسیار است و ما با صل دعاها اکتفا مینمائیم دعای اوّل اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ **دوم** اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ اَحَداً صَمَداً لَمْ يَتَّخِذْ صاحِبَةً وَلا وَلَداً **سیم** اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ اَحَداً صَمَداً لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ **چهارم** اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيي وَيُميتُ وَهُوَ حَيٌّ لا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ **پنجم** حَسْبِيَ اللّٰهُ وَكَفى سَمِعَ

پنج دعای حضرت عیسی ع





اللّٰهُ لِمَنْ دَعا لَيْسَ وَراءَ اللّٰهِ مُنْتَهى اَشْهَدُ لِلّٰهِ بِما دَعا وَاَنَّهُ بَريءٌ مِمَّنْ تَبَرَّءَ وَاَنَّ لِلّٰهِ الْاخِرَةَ وَالْاُولى **چهارم** خواندن این تهلیلات مبارکه است در هر روز از این دهه و اگر روزی ده مرتبه بخواند بهتر است و از برای آن فضیلت بسیاری ذکر شده و منسوبست بامیر المؤمنین ع لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ اللَّيالي وَالدُّهُورِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ اَمْواجِ الْبُحُورِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَرَحْمَتُهُ خَيْرٌ مِمّا يَجْمَعُونَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الشَّوْكِ وَالشَّجَرِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَبَرِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الْحَجَرِ وَالْمَدَرِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ لَمْحِ الْعُيُونِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ فِي اللَّيْلِ اِذا عَسْعَسَ وَالصُّبْحِ اِذا تَنَفَّسَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الرِّياحِ فِي الْبَراري وَالصُّخُورِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مِنَ الْيَوْمِ اِلى يَوْمِ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ **و** روزه این دهه بغیر از روز عید که روزه اش حرام است فضیلت بسیار دارد و از حضرت امام موسی ع روایت شده که هر که این نه روز را روزه بگیرد حقتعالی ثواب روزه تمام عمر از برای او بنویسد مقام دوم در بیان اعمال مختصه دهه اوّل ذی الحجه است روز اوّل ماه روز بسیار مبارکیست و روزه اش فضیلت بسیار دارد شیخ طوسی ره و اینکه روزه از حضرت امام موسی ع که هر که روز اوّل ذی الحجه را روزه بگیرد حق تع برای او بنویسد ثواب هشتاد ماه روزه و آن روزیست که تولّد حضرت ابراهیم ع شده و در آن روز حقتعالی او را خلیل خود کردانیده و شیخ مفید گفته که در این روز حضرت رسول ص حضرت فاطمه را به امیر المؤمنین صلوات اللّٰه علیهم تزویج نمود و شیخ طوسی نیز همین را اختیار کرده لکن گفته و روایت شده که وقعه تزویج در ششم این ماه بوده و در این روز حضرت رسول ص روانه کرد ابو بکر را بسمت مکه که سوره برائت را بر کفار مکه بخواند پس جبرئیل ع از جانب حقتعالی نازل شد که اداء این امر را نکند مگر تو یا کسی که از تو باشد پس حضرت رسول حضرت امیر المؤمنین علیه السلام را که بمنزله جان خود بود از برای این امر اختیار فرموده بعقب او روانه کرد و مژده اوّلی را از

تهلیلات امیر حضرت امیر ع

نماز حضرت فاطمه علیها السلام

این امر را مهمل کرد پس حضرت امیر المؤمنین در روز بیستم این ماه باو رسیده و سوره را
از او گرفت و روانه شد بتفصیلیکه در مقام خود بشرح رفته و شیخ مفید فرموده که
جبرئیل از برای این امر در روز بیستم این ماه نازل شد بهر حال از برای روز اول ذی
الحجه فضیلت بسیار است و از برای او بغیر از اعمال مشترکه که سابق گذشت عمل مختص
ایست و آن خواندن نماز حضرت فاطمه علیهما السلام است شیخ طوسی فرموده که روایت
شده است که آن نماز چهار رکعت است مثل نماز حضرت امیر المؤمنین علیه السلام بدو سلام
و در هر رکعت بعد از سوره حمد پنجاه مرتبه سوره قل هو الله احد میخوانند و بعد از
سلام تسبیح میکند بتسبیح زهرا علیها السلام و میگوید سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ
الْمُنِيفِ سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَاذِخِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ سُبْحَانَ
مَنْ لَبِسَ الْبَهْجَةَ وَالْجَمَالَ سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ
فِي الصَّفَا سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَقْعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا وَلَا هَكَذَا غَيْرُهُ
و سید ابن طاوس ره نماز دیگری از بعضی کتب نقل کرده از برای روز اول ذی الحجه باین
طریق که پیش از زوال بنیم ساعت برخیزد و دو رکعت بجا آورد و در هر رکعت حمد را
یکمرتبه و هر یک از قل هو الله و آیة الکرسی و انا انزلناه را ده مرتبه بخواند و نیز نقل
کرده که هر که از ظالمی بترسد در این روز بگوید حَسْبِي حَسْبِي حَسْبِي مِنْ سُؤَالِي عِلْمُكَ
بِحَالِي حق تعالی کفایت کند شر آن ظالم را از او و در روز هفتم بنابر قول کفعمی و شهید
وفات حضرت باقر العلوم محمد بن علی علیهما السلام واقع شده و در تقویم المحسنین
است که در این روز حضرت موسی بر ساحران غلبه فرمود روز هشتم روز ترویه است
در این روز حجاج نیت حج تمتع کنند و محرم شده از مکه بسمت منی و عرفات روند و
در این روز حضرت مسلم بن عقیل در کوفه ظاهر شده و از مردم بیعت گرفت و
روزه اش فضیلت بسیار دارد و از حضرت صادق ع مرویست که روزه اش کفاره
شصت سال است و شب نهم از لیالی متبرکه است و از حضرت رسول ص منقول استکه





دعای شب عرفه

در این شب دعا مستجاب است و کسیکه این شب را بعبادت بسر آورد اجر صد و هفتاد
سال عبادت دارد و این شب مناجات با قاضی الحاجات است و توبه توبه کنندگان در
این شب قبول است و از برای این شب دعائی از حضرت صادق ع مرویست که اولش اللّهم
یا شاهد کل نجوی است از فیض خواندن آن محروم نباید شد و سید ابن طاوس روایت
کرده از ام الفیض کنیز عبد الملک مروان که گفت شنیدم از ابن مسعود که میگفت
که هر غلام و کنیزیکه در شب عرفه این دعا را بخواند و هر چه خواهد از حق تعالی بخواهد
خدا او را ندا و عطا فرماید بشرط آنکه سؤال قطع رحم و گناهی نباشد و این ده
کلمه بعینه جمله از تسبیحات عشر است سُبْحَانَ مَنْ فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ سُبْحَانَ الَّذِي
فِي الْأَرْضِ سَطْوَتُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ
سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي
الْهَوَاءِ أَمْرُهُ سُبْحَانَ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ سُبْحَانَ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ سُبْحَانَ الَّذِي
لَا مَنْجَا مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ ام الفیض گفت که با بن مسعود گفتم اینکه گفتی از پیغمبر است گفت
بلی و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت است که هر که شب عرفه زیارت کند زمین
کربلا را و در آنجا بماند تا روز عید شود حق تعالی برگرداند او را و حق تعالی او را از شر آن
سال نگاه دارد و مستحب است نیز در این شب و روز آن خواندن دعای اللّهم
مَنْ تَعَبَّأَ وَتَهَيَّأَ الخ و ما ایندعا را در اعمال شب جمعه ایراد مینمائیم بانجا رجوع شود
و روز نهم روز عرفه است و از اعیاد عظیمه است اگر چه باسم عید نامیده نشده است
و روزیست بسیار مبارک و میمون و روزیستکه حق تعالی بندگان خود را بعبادت
و اطاعت خویش خوانده است و موائد جود و احسان خود را از برای ایشان گسترانیده
و دعا فرموده ایشانرا بامرزش گناهشان و پوشانیدن عیبهای ایشان پس سزا
وار است اینکه شناخته شود عظمت قدر این روز و بپا داشته شود از برای عبادت
و دعا و حمد و شکر باری تعالی شیخ مفید علیه الرحمة فرموده که در روز عرفه حق

تعالی قبول شد توبه حضرت آدم و در این روز متولد شد حضرت ابراهیم و در
این روز نازل شد آیه اکملت لکم دینکم و در این روز حضرت عیسی متولد شد و در این روز
است دعا و موقف عرفات بعد از نماز عصر تا غروب آفتاب بنابر آنچه ثابت شده از
سنت حضرت رسول و در این روز شهید شد حضرت مسلم بن عقیل و بالجمله کسی
که توفیق یابد در عرفات باشد اعمال بسیار دارد و بهترین اعمال در این
روز دعا است و مستحب است که جمع کند میان نماز ظهر و عصر در اول وقت و نافله
و اذان عصر ساقط میشود و بعد از نماز عصر مشغول دعا باید شد تا شام و دعا
از برای برادران مؤمن از زنده و مرده بسیار باید کرد چنانچه بسند صحیح منقولست که
ابراهیم بن هاشم گفت که من عبد الله بن جندب را دیدم در موقف عرفات و حال
هیچکس را از او بهتر ندیدم پیوسته دستهای خود را بسوی آسمان بلند کرده بود و
آب دیده اش بر رویش جاری بود تا بزمین میرسید چون مردم فارغ شدند گفتم وقوف
هیچکس را بهتر از وقوف تو ندیدم گفت بخدا سوگند که دعا نکردم مگر برادران
مؤمن خود را زیرا که از حضرت امام موسی شنیدم که هر که دعا کند از برای برادر
مؤمن خود در غیبت او از عرش ندا باو رسد که از برای تو صد هزار برابر او باد
پس نخواستم که دست بردارم از صد هزار برابر دعای ملک که البته مستجاب
است برای یک دعای خود که نمیدانم مستجاب خواهد شد یا نه و اگر کسی توفیق یابد
که در روز عرفه در تحت قبه مقدسه حضرت امام حسین باشد ثوابش کمتر نیست
از کسیکه در عرفات باشد بلکه زیاده است چنانچه در باب چهارم باز یارت
مخصوصه آنحضرت بشرح رفت و کسیکه در سایر بلاد باشد و توفیق هیچکدام
نیافته باشد غسل کند و در مجمع مؤمنان حاضر شود و زیارت آنحضرت بکند و اگر
در بام بلندی یا صحرای گشاده باشد بهتر است زیارات بعیده در رساله تحفة الزائر
و زیارت نوشتیم از زیارات جامعه این رساله در این روز خواندنش بسیار مناسب





است و چون یاد کند مشغول ذکر و دعا شود نادر ثواب آنها شریک گردد و از
حضرت صادق منقولست که هر که در روز عرفه پیش از آنکه متوجه دعا شود دو رکعت
نماز بجا آورد در زیر آسمان و اعتراف کند نزد خدای تعالی بگناهان خود و اقرار
کند بخطاهای خود فایز گردد بثواب اهل عرفات و گناهان گذشته و آینده اش
آمرزیده گردد و شیخ مفید ره این نماز را بعد از نماز عصر ذکر کرده است و گفته
است که این نماز مخصوص جمعیست که در اطراف باشند و در عرفات نباشند
و غسل در این روز مستحب است و احادیث در باب روزه روز عرفه مختلف است و اکثر
علما جمع میان احادیث باین طریق کرده اند که اگر در ماه اشتباه نباشد و روزه
نیز او را از دعا کردن ضعیف نکرداند سنت است و الا مکروه و مستحب نیست ثوابش
کمتر است و از حضرت صادق علیه السلام چون خواستی مشغول دعا شوی اول صد
مرتبه الله اکبر و صد مرتبه الحمد لله و صد مرتبه سبحان الله و صد مرتبه لا اله الا
الله و صد مرتبه قل هو الله احد بخواند و اگر زیاده بر این دوست داشته باشی صد
مرتبه سوره انا انزلناه نیز بخوان و در روایتی دیگر صد مرتبه آیة الکرسی و صد
مرتبه صلوات بر پیغمبر و آل او علیهم السلام بگو پس مشغول دعا شو و دعاهای
امروز بسیار است و بهترین دعاها دعای صحیفه کامله است که دعای چهل و هفتم
و اولش اللهم لک الحمد بدیع السموات است پس آنرا با خشوع و دقت بخوان که
مشتمل است بر جمیع مطالب دنیا و آخرت و سید ابن طاوس از شیخ طوسی جد
بزرگوار خود روایت کرده و او بسند معتبر از حضرت صادق علیه السلام که فرمودند
که حضرت رسول بحضرت امیر المؤمنین علیهما السلام فرمود میخواهی ترا تعلیم کنم
روز عرفه دعای پیغمبران پیش از من است پس فرمود که میگوئی لا اله
الا الله وحده لا شریک له له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت
بیده الخیر و هو علی کل شیء قدیر اللهم لک الحمد کالذی تقول و خیرا مما نقول

وقوف، ما یقول القائلون اللهم لک صلاتی ونسکی ومحیای ومماتی ولک تراثی وبک حولی ومنک قوتی اللهم انی اعوذ بک من الفقر ومن وسواس الصدور ومن شتات الامر ومن عذاب القبر اللهم انی اسئلک خیر الریاح واعوذ بک من شر ما تجیء به الریاح واسئلک خیر اللیل وخیر النهار اللهم اجعل فی قلبی نوراً وفی سمعی نوراً وفی بصری نوراً وفی لحمی نوراً وفی دمی وعظامی وعروقی ومقعدی ومقامی ومدخلی ومخرجی نوراً واعظم لی نوراً یا رب یوم القاک انک علی کل شیء قدیر. واز حضرت علی بن موسی الرضا صلوات الله علیهما این دعا از برای این روز روایت شده اللهم کما سترت علی ما لم اعلم فاغفر لی ما تعلم وکما وسعنی علمک فلیسعنی عفوک وکما بدأتنی بالاحسان فاتمم نعمتک بالغفران وکما اکرمتنی بمعرفتک فاشفعها بمغفرتک وکما عرفتنی وحدانیتک فاکرمنی بطاعتک وکما عصمتنی مما لم اکن اعتصم منه الا بعصمتک فاغفر لی ما لو شئت عصمتنی منه یا جواد یا کریم یا ذا الجلال والاکرام

دعای روز عرفه

بعد از تمام آن

واز حماد بن عبدالله مرویست که گفت من در موقف عرفات نزدیک حضرت امام موسی ع بودم هنگامیکه نزدیک بود آفتاب غروب کند آنحضرت بدست چپ خود مجامع جامه خود را گرفت پس گفت اللهم انی عبدک وابن عبدک ان تعذبنی فبامور قد سلفت منی وانا بین یدیک برمتی وان تعف عنی فاهل العفو انت یا اهل العفو یا احق من عفی اغفر لی ولاصحابی ولاخوانی پس مرکوب خود را حرکت داد وگذشت یعنی از عرفات رفت بسمت مشعر واز جمله دعاهای مشهوره روز عرفه دعای حضرت سید الشهداء علیه السلام است وچون دعا طولانی است ذکر نکردیم طالبین رجوع بکتب دیگر کنند ودر این روز اصحاب رسول خدا ص مامور شدند که درهای خانهای خود را که بمسجد آنحضرت باز میشد ببندند مگر حضرت امیرالمؤمنین ع وعمل استفتاح نیز در این روز بعمل آوردن نیکو

دعای روز عرفه





وشب دهم این ماه از لیالی متبرکه واز جمله چهار شبی است که احیای آنها سنت است ودرهای آسمان در این شب بسته نمیشود برای بالا رفتن صداهای مؤمنین ودعاهای حاجیان وزیارت حضرت امام حسین ع در این شب سنت است واخبار فضیلت زیارت مخصوصه این شب را در باب چهارم نقل نمودیم بآنجا رجوع کن وهر که حاجتی داشته باشد بخواند در آن شب نماز حاجتی را که در این شب وشبهای جمعه خوانده میشود وما آنرا در اعمال شب جمعه ذکر مینمائیم انشاء الله تعالی وروز دهم روز عید اضحی است وبسیار روز شریفی است واز برای آن چند عمل است اول غسل است که سنت مؤکد است وبعضی واجب دانسته اند دوم نماز عید است بهمان کیفیت که در عید فطر بشرح رفت ولکن در این روز مستحب است که طعام را بعد از نماز تناول کند ونیکوست که از گوشت قربانی باشد سیم خواندن دعاهائیکه وارد شده برای پیش از نماز وبعد از نماز که این رساله را گنجایش ذکر آنها نیست وبهترین دعاهای این روز دعای چهل وهشتم صحیفه کامله است که اولش اینست اللهم هذا یوم مبارک واگر دعای چهل وششم را که اولش یا من یرحم من لا یرحمه العباد است نیز بخوانند خوبست ودعای ندبه بهترین دعاها است در این روز وبعد از این انشاء الله تعالی در ضمن اعمال روز جمعه مذکور خواهد شد چهارم قربانی است وآن سنت مؤکد است وبعضی واجب دانسته اند واز ام سلمه مرویست که بحضرت رسول ص عرض کرد که عید قربان میشود ومن قیمت اضحیه ندارم آیا قرض کنم وقربانی کنم حضرت فرمودند که قرض کن که دینی است اداء میشود وقربانی کردن از برای پدر ومادر واولاد وخویشان که مرده باشند خوبست وحضرت امیرالمؤمنین دو قربانی میکرد یکی از برای حضرت رسول ص ویکی از برای خود واگر جمعی قادر نباشند که هر یک جدا قربانی کنند با یکدیگر شریک شوند تا هفت نفر بلکه تا هفتاد نفر وقربانی کنند پنجم خواندن تکبیرات است بعد از نماز ظهر وعصر چنانچه از ائمه

اظهار روایت شده در تفسیر آیه شریفه واذکروا الله فی ایام معدودات که مراد
تکبیر گفتن است در ایام تشریق پس لهذا که در منی باشد عقب پانزده نماز بگوید که
اولش ظهر روز عید است و آخرش صبح روز سیزدهم و در سایر شهرها عقب ده نماز
که از ظهر روز عید است تا صبح روز دوازدهم و مشهور استحباب است و بعضی واجب
دانسته‌اند و اولش بعد از این نمازها یکمرتبه است علامه مجلسی فرموده که اگر مکرر
گوید بعد از نماز نافله نیز اگر بگوید بهتر است و طریق تکبیر موافق حدیث صحیح اینست
الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر ولله الحمد الله اکبر علی ما هدانا الله اکبر
علی ما رزقنا من بهیمة الانعام والحمد لله علی ما ابلانا و بدانکه روز نهم این ماه بقول مشهور
ولادت با سعادت حضرت امام علی نقی علیه السلام است و روز بیست که خلیفه سیم اهل سنت را
محاصره کردند و کار بر او تنگ شد که مشرف بهلاکت شد مقام حرمت در فضایل
و اعمال روز عید غدیر و سایر ایام این ماه است عید غدیر روز هجدهم این ماه است و عظیم‌ترین
اعیاد است و احادیث بسیار از طرفین در فضیلت و اعمال آن وارد شده است و شبش
نیز شب شریفی است و زیارت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در آن مناسب است و سید
ابن طاوس نماز و دعائی از برای آن شب نقل کرده چون سند معتبر نداشت نقل نکردم
شیخ طوسی و سید ابن طاوس از فیاض بن محمد نقل کرده‌اند که گفت در روز عید غدیر
در مرو در خدمت حضرت امام رضا علیه السلام بودم و آنحضرت در آن روز مخصوصان خویش
و اصحاب خود را جمع کرده و ایشان را نگاه داشته بود که در شب با آنحضرت افطار کنند
و بخانهای ایشان طعامها و زرها و خلعتها فرستاده حتی انگشتر و کفش نیز فرستاد و ملازمان
و خدمتکاران خود را جامه‌های نو بسیار نفیس پوشانیده بود و فضیلت این روز را
برای مردم نقل میفرمود از جمله آنها آنکه فرمود که در بعض از سالهای خلافت حضرت
امیر المؤمنین ع روز جمعه با روز غدیر جمع شده بود پس بعد از پنج ساعت که از
روز گذشته بر منبر بالا رفت و خطبه طولانی خواند و نامهای بسیار از برای این روز



تکبیر منی و عید قربان



ذکر کرد تا آنکه حضرت امیر المؤمنین ع بر گرم فرمود آنچه حاصلش اینست که بعد از انقضای
این مجمع برگردید بخانهای خود و توسعه کنید بر عیال خود و احسان و نیکی کنید نسبت
به برادران مؤمن خود و در خانهای خود برادران مؤمن را جمع کنید و نیکوئی کنید
نسبت بایشان و یکدیگر را تهنیت و مبارکباد بگوئید و نیکی و احسان کردن در این روز
مال و عمر را زیاد میکند و مهربانی با یکدیگر کردن موجب زیادتی رحمت الهی است و تا توانید
بخشش و احسان کنید با عیال خود و برادران مؤمن خود و اظهار شادی و خوشحالی کنید
و هر که امید احسان از شما دارد در حق او تقصیر نکنید ضعیفان و فقیران و غلامان و
کنیزان را با خود برابر کنید بدرستیکه دادن یکدرهم در این روز برابر است با دویست
هزار درهم و حقتعالی زیاده نیز عطا میکند و روزه این روز را حق تعالی سنت گردانیده
و ثوابش را معادل ثواب کسی گردانیده که از اول دنیا تا آخر دنیا عبادت کند با آنکه روزها
روزه بدارد و شبها بعبادت بایستد و کسیکه برآورد حاجت برادر مؤمن را پیش از
آنکه او اظهار کند و از روی رغبت و خواهش با او نیکی کند چنان باشد که این روز را
روزه داشته باشد و تمام شبش را عبادت کرده باشد و هر که در شبش مؤمنی را
افطار فرماید چنان باشد که هزار هزار پیغمبر و صدیق و شهید را افطار فرموده باشد
پس چگونه باشد ثواب کسی که متکفل احوال چندین نفر از مردان مؤمن و زنان مؤمنه
بشود و هرگاه چنین کند من ضامنم بر خدا که امان یابد از کافر شدن و فقیر شدن و
اگر بمیرد در آن شب یا در آن روز یا بعد از آن تا عید غدیر آینده بدون آنکه گناهان
بسیار بجا بکند البته آمرزیده است و هر که قرضی بکند در این روز برای برادران خود
ضامنم بر خدا که اگر او را زنده بدارد یا بمیراند آن قرض را از او متحمل شود و از دوش
او بردارد و چون ملاقات کنید با یکدیگر مصافحه کنید و بزبانها یکدیگر را تهنیت
بگوئید و آنچه گفتم حاضران بغایبان بگویند و توانگران رعایت کنند فقیران را و
اقویا دستگیری کنند ضعیفان را حضرت رسول ص مرا امر باینها فرموده و شیخ کلینی

بسند معتبر روایت کرده که از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند که آیا مسلمانان را عیدی
هست غیر جمعه و اضحی و فطر فرمود بلی عیدی هست که از همه حرمتش بیشتر است راوی
گفت کدام عید است فرمود که آن روزیست که نصب کرد رسول خدا امیر المؤمنین علیهما
السلام را بخلافت خود و فرمود که هر که من مولا و آقای اویم علی مولا و آقا و پیشوای او
است آن روز هیجدهم ذی الحجه است راوی گفت چکار باید کرد در آن روز فرمود که باید
روزه بدارید و عبادت کنید و محمد و آل محمد را یاد کنید و بر ایشان صلوات بفرستید و
وصیت کرد رسول خدا امیر المؤمنین را که این روز را عید کردانند و همه پیغمبران وصی خود را
وصیت میکردند که این روز را عید کردانند و بروایت دیگر فرمود که روزه روز غدیر کفاره
شصت ساله گناه است و بروایت دیگر منقول است که مفضل از حضرت صادق ع پرسید که
امت پیغمبر را که روز غدیر را روزه بگیرند فرمود آری والله آری والله آری بدرستیکه
در این روز خدا توبه حضرت آدم را قبول کرد و بشکر این نعمت روز را روزه داشت و در این
روز خدا ابراهیم را از آتش نجات داد و بشکر این نعمت آن روز را روزه داشت و در این روز
حضرت موسی هرون را وصی خود کردانید و این روز را بشکر این نعمت روزه داشت و در
این روز حضرت عیسی ع وصیت وصی خود شمعون الصفا را ظاهر کردانید و این روز را به
شکر این نعمت روزه داشت و در این روز حضرت رسول ص حضرت امیر المؤمنین ع را خلیفه
و جانشین خود کردانید و فضیلت و وصایت او را بر خلق ظاهر کردانید و این روز را
بشکر این نعمتها روزه داشت و این روز روز روزه داشتن و روز عبادت است و روز طعام
دادن و نیکی کردن با برادران مؤمن است و روزیست که خدا از مؤمنان خوشنود می
گردد و بینی شیطان بر خاک مالیده میشود **مؤلف گوید** که حدیث شریف غدیر خم
که نص صریح است بر امامت و خلافت جناب امیر المؤمنین علیه السلام از متواترات است
و طرق متعدده و اسانید متکثره در کتب فریقین از جمعی کثیر از صحابه عظام مروی
گردیده و اضعاف مضاعف شرط تواتر در آن محقق گشته و کسیکه آن نماید مثل آن

است



است که انکار تواتر مکه و مدینه نماید و بس است از برای اثبات اینمعنی کتبیکه علمای
اهل سنت در این باب تصنیف نموده اند چنانچه حافظ ابو العباس ابن عقده کوفی که
در عصر خود بی بدل و بتصریح دار قطنی حافظ تری از او از زمان ابن مسعود تا زمان
او دیده نشده کتابی مستقل در جمع طرق این حدیث شریف تصنیف کرده و باسانید خود
از متجاوز از صد کس از صحابه این حدیث را نقل کرده که از جمله آنها اند عشره مبشره و ابو
جعفر محمد بن جریر طبری که از اکابر محدثین و ائمه مجتهدین اهل سنت است نیز کتابی در
طرق حدیث غدیر تصنیف کرده و آنرا مسمی نموده بکتاب الولایه و این حدیث را
از هفتاد و پنج طریق ذکر نموده ذهبی گفته که من واقف شدم بر آن کتاب و مدهوش گشتم
از کثرت طرق آن و عبید الله حسکانی و ابو سعید سجستانی و محمد بن احمد ذهبی نیز هریک
کتابی خاص در اثبات این حدیث و کثرت طرق آن تصنیف نموده اند و بالاتر از اینها
آنکه بعضی علما در جمع طرق این حدیث بیست و هشت مجلد یا زیاده تصنیف کرده و
حکایت اینمطلب از ابو المعالی جوینی شهرت بهم رسیده زیاده از این چه خواهد بود
هر که خبری باین مرتبه برسد و لهذا چون کثرت طرق آن بغایت مشهور و تعدد اسانید
آن بمرتبه نهایت رسید علمای کبار و محققین علمای فحول حضرات سنیه نصوص صریحه که
هیچ مساغی برای تاویل آن نیست بر تواتر این حدیث افاده کرده اند مانند ذهبی
و علامه سیوطی و ملا علی متقی و محدث شیرازی و ملا علی هروی و علامه مقبلی
و غیر ایشان که عبارات کتب ایشان را در رساله علیحده ایراد نموده ام و شمس الدین
قاضی القضاه معروف بابن الجزری در کتاب اسنی المطالب فی مناقب علی بن ابی
طالب حدیث غدیر را روایت کرده پس از آن گفته که حدیث غدیر صحیح است بوجوه
کثیره و متواتر است از جناب امیر المؤمنین و از رسول خدا روایت کرده است آنرا
جمع کثیر از جم غفیر پس گفته لا عبرة بمن حاول تضعیفه ممن لا اطلاع له فی هذا
العلم فقد ورد مرفوعا عن ابی بکر الصدیق و عمر بن الخطاب و طلحة بن عبید الله الخ

یعنی

یعنی اعتنائی نیست بقول کسیکه قصد کرده تضعیف این حدیث شریف از کسانیکه اطلاع
نیست ایشانرا اندر این علم چه این حدیث وارد شده مرفوعاً از ابی بکر و عمر و قریب صد نفر
از صحابه را اسم برده پس گفته و غیر ایشان از سایر صحابه و صحیح شده است این حدیث از
جماعتی از آنها که قطع حاصل میشود بخبر ایشان انتهی و نیز باید دانست که جمع بسیاری
از ائمه و اساطین فخام و محققین عظام از اهل سنت که زیاده از صد و شصت نفرند
این حدیث شریف را در کتب و اسفار خود نقل و اخراج نموده اند که از جمله آنهایند جماعتی
از مشایخ بخاری و مسلم و نسائی و ترمذی و ابوداود و مالک ارباب صحاح ستّه
و از جمله آنها است ابن راهویه و احمد بن حنبل و پسر او عبد الله و محمد بن بشار و دولابی
و ابن باخه و بلاذری و ابن قتیبه و محمد بن عیسی بن سورة و بزار و احمد بن شعیب و
ابو یعلی و بغوی و قرطبی و محاملی و طبرانی و دار قطنی و ابن بطه و حاکم و خرکوشی
و ابن مردویه و ابن مسکویه و ثعلبی و ابو نعیم و ابن السمان و بیهقی و ابن عبد البر
و خطیب و واحدی و غزالی و زمخشری و سمعانی و موفق بن احمد و ابن عساکر
و ابن اثیر و ابن طلحه و سبط ابن الجوزی و گنجی و نووی و محب طبری و وصابی و حموئی
و زرندی و یافعی و ابن کثیر و علی همدانی و مقریزی و ابن حجر عسقلانی و ابن
صباغ و سمهودی و ابن حجر هیتمی و مناوی و حلبی و غیر ایشان که اسامی روات
آنها را در فیض القدیر ذکر کرده ام و امّا مجمل واقعهٔ غدیر که از روایات و احادیث
اهل سنت ملخص میشود این است که اولاً حق تعالی وحی فرستاد بحضرت رسالتمآب که
مولائیت جناب امیر المؤمنین را بخلق رساند و آنحضرت از تبلیغ آن خوف نمود که
مبادا مردم فتنه و فساد آغاز کنند و از تنهائی خود بجهت قلّت مخلصین متألم گردید و
بعلم الیقین دانست که مردم او را تکذیب خواهند کرد پس بپروردگار خود عرض
کرد که چگونه من این رسالت را برسانم و حال آنکه تنها هستم پس از حق تعالی فرمان
رسید که ای رسول من برسان آنچه نازل کرده شد بسوی تو و اگر نرسانیدی پس





تبلیغ نکردی رسالت او را و خدا حفظ خواهد کرد ترا از مردم و چون این فرمان هدایت
بنیاد که غرض از آن اظهار نهایت جلالت و عظمت این رساله بوده نازل شد آنجناب
بحکم الهی توقف فرموده در خم غدیر که آن موضعی بوده که قابل نزول و توقف در آن
نبوده و هوا هم در غایت گرمی و حرارت بوده که مردم استظلال بدواب نمودند
و بعضی از شدت حرارت چنین نصف ردای خود را در سر و نصف دیگر آنرا در زیر پا
فرش نمودند و نیز اینموضع مشتمل بوده بر کثرت اشواک و خس و خاشاک پس آن
حضرت حکم بصفا کردن اینموضع فرموده و منبری از جهاز شتران و کجاوه ها ترتیب دادند و
صحابه که در این وقت حاضر بودند حسب بعضی روایات یک لک و بیست هزار
بودند و معلوم بود که مثل این اجتماع بعد از این نخواهد شد که حج آخرین بود و
زمان زمان قرب ارتحال حضرت نبوی صلعم از دار دنیا بود پس آنجناب حکم باجتماع مردم
داد چون مردم جمع شدند بر آن منبر تشریف برد و حسب بعضی از روایات خطبهٔ
طویلهٔ بلیغه انشا فرمود پس حضرت امیر المؤمنین را بلند کرد بحدیکه بیاض زیر بغل
اقدسش نمایان گردید و آنحضرت را همه مردم دیدند پس حضرت رسالت پناه فرمود
که ای مردم بتحقیق که خبر داده مرا خدای تعالی که عمر نمیکند هیچ پیغمبری مگر نصف عمر آن پیغمبر
که پیش از او بوده و من گمان دارم که عنقریب خوانده شوم پس اجابت کنم حق تعالی
را و من سؤال کرده خواهم شد و شما نیز سؤال کرده خواهید شد پس شما چه
خواهید گفت عرض کردند که گواهی میدهیم بآنکه تو تبلیغ کردی و کوشش
فرمودی و نصیحت نمودی حق تعالی ترا جزای خیر دهاد چون باینمعنی اعتراف کردند
آنحضرت فرمود که آیا گواهی نمیدهید که خدائی نیست سوای خدای برحق و محمد
بنده و رسول او است و جنت و نار حق است و موت و بعث حق است و روز قیامت آمدنی
است شکی در آن نیست و پروردگار مبعوث خواهد فرمود مردگان را از قبور مردم
گفتند که بلی گواهی میدهیم باینها و هرگاه که بر این امور که مشتمل بر اصول دینیه جز

الامت بود اعتراف و اقرار از مردم گرفت حضرت ایشان را مخاطب خود ساخت و عرض
کردند که بار الها گواه باش و باز خطاب بمردم کرده فرمود که ایمردم بتحقیق که من اولی بشما
از نفسهای شما نیستم عرض کردند بلی پس حضرت فرمود که بتحقیق که حق تعالی مولای منست
و من مولای مؤمنان هستم و اولی هستم از ایشان بنفسهای ایشان پس کسیکه من مولای
او هستم پس علی مولای او است پس دعا در حق موالیان و معادیان حضرت امیر المؤمنین
علیه السلام بموالات و معادات نمود و باز بتمسک ثقلین یعنی قرآن شریف و اهل
بیت خود حکم فرمود و اظهار نمود که ایشان بحکم الهی از هم جدا نخواهند شد تا روز قیامت
و چون جناب رسالتمآب این رسالت رسانید آیه شریفه اَلْیَوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِینَکُمْ وَ اَتْمَمْتُ
عَلَیْکُمْ نِعْمَتِی وَ رَضِیتُ لَکُمُ الْاِسْلامَ دِیناً نازل شد یعنی بجهة ابلاغ این رسالت حق
تعالی فرمود که امروز کامل کردم برای شما دین شما را و تمام نمودم بر شما نعمت خود را
و پسندیدم برای شما دین اسلام را پس ولایت جناب امیر المؤمنین را موجب
کمال دین و تمام نعمت و پسندیدگی دین اسلام قرار داد و حضرت رسول ص بعد نزول
این آیه فرمود الله اکبر بر اکمال دین و اتمام نعمت و راضی شدن پروردگار برسالت
من و ولایت علی بن ابیطالب ع بعد از آن پس حسان بن ثابت باستیذان حضرت سید
الانبیاء اشعاری چند در واقعه غدیر انشاد کرد که از آنجمله این بیت است فقال له قم
یا علی فاننی رضیتک من بعدی اماما و هادیا پس حضرت اورا استحسان فرمود پس
خلیفه ثانی حضرت امیر المؤمنین را بحصول این مرتبه تهنیت نمود و گفت هنیئاً
لک یابن ابیطالب اصبحت مولای و مولی کل مؤمن و مؤمنة و بعضی روایات اصبحت
مولای و مولی کل مؤمن و مؤمنة و در روایات دارقطنی و ثعلبی خلیفه اول نیز شریک ثانی
گردید در ادای تهنیت و اما اعمال این روز شریف پس چند چیز است اول آن روزه
داشتن است دوم غسل کردن است سیم زیارت حضرت امیر المؤمنین ع است
بزیارات مخصوصه آنحضرت در این روز چهارم تبسم نمودن و اظهار مسرت و شادی





و شاد کردن مؤمنان و شکر الهی بجا آوردن بجهة این نعمت عظیم که اشاره شد بان و
صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام و اکثار در عبادات و طاعات و افطار دادن روزه
داران و توسعه دادن بر عیال و تهنیت و مبارکباد گفتن باین کلمات اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی
جَعَلَنا مِنَ الْمُتَمَسِّکینَ بِوِلایَةِ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَ الْاَئِمَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ پنجم خواندن
نماز این روز و کیفیت مشهورش آنست که نیم ساعت پیش از زوال شمس دو رکعت
بجا آورد و در هر رکعت سوره حمد یکمرتبه و قل هو الله و انا انزلناه و آیة الکرسی هر یک را
ده مرتبه بخواند و بهتر آنکه دعای معروف را که اولش اینست ربنا اننا سمعنا منادیا الخ
بعد از نماز بخواند و اگر این عمل دشوار باشد باین روایت عمل کند که شیخ مفید و محمد بن
المشهدی و دیگران از حضرت صادق ع روایت کرده اند که هر که در روز غدیر دو رکعت نماز
بکند هر وقت که خواهد و اگر نزدیک بزوال بکند که در آن ساعت حضرت رسول حضرت
امیر المؤمنین را در غدیر خم برای مردم بامامت و خلافت نصب کرد بهتر است یعنی هر سوره
که خواهد و اگر در رکعت اول انا انزلناه و در رکعت دوم قل هو الله بخواند چنانچه در
روایت معتبره دیگر وارد شده است بهتر است پس بسجده رود و صد مرتبه شُکْراً لِلّٰهِ یا
شکراً بگوید و چون سر از سجده بردارد این دعا بخواند اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِاَنَّ لَکَ
الْحَمْدَ وَحْدَکَ لا شَریکَ لَکَ وَ اَنَّکَ واحِدٌ اَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ تَلِدْ وَ لَمْ تُولَدْ وَ لَمْ یَکُنْ لَکَ کُفُواً
اَحَدٌ وَ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُکَ وَ رَسُولُکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ یا مَنْ هُوَ کُلَّ یَوْمٍ فی شَأْنٍ
کَما کانَ مِنْ شَأْنِکَ اَنْ تَفَضَّلْتَ عَلَیَّ بِاَنْ جَعَلْتَنی مِنْ اَهْلِ اِجابَتِکَ وَ اَهْلِ دینِکَ
وَ اَهْلِ دَعْوَتِکَ وَ وَفَّقْتَنی لِذلِکَ فی مُبْتَدَءِ خَلْقی تَفَضُّلاً مِنْکَ وَ کَرَماً وَ جُوداً ثُمَّ
اَرْدَفْتَ الْفَضْلَ فَضْلاً وَ الْجُودَ جُوداً وَ الْکَرَمَ کَرَماً رَأْفَةً مِنْکَ وَ رَحْمَةً اِلی اَنْ جَدَّدْتَ
ذلِکَ الْعَهْدَ لی تَجْدیداً بَعْدَ تَجْدیدِکَ خَلْقی وَ کُنْتُ نَسْیاً مَنْسِیّاً ناسِیاً ساهِیاً غافِلاً
فَاَتْمَمْتَ نِعْمَتَکَ بِاَنْ ذَکَّرْتَنی ذلِکَ وَ مَنَنْتَ بِهِ عَلَیَّ وَ هَدَیْتَنی لَهُ فَلْیَکُنْ مِنْ شَأْنِکَ
یا اِلهی وَ سَیِّدی وَ مَوْلایَ اَنْ تُتِمَّ لی ذلِکَ وَ لا تَسْلُبَنیهِ حَتّی تَتَوَفّانی عَلی ذلِکَ وَ اَنْتَ

دعای روز عید غدیر

عنی داعی فانك انت المنعم اتمم نعمتك علی اللهم سمعنا واطعنا واجبنا
داعیك بمنك فلك الحمد غفرانك ربنا والیك المصیر آمنا بالله وحده لا شریك
له وبرسوله محمد صلی الله علیه وآله وصدقنا واجبنا داعی الله واتبعنا الرسول
فی موالاة مولانا ومولی المؤمنین امیر المؤمنین علی بن ابیطالب عبد الله واخی رسوله
والصدیق الاکبر والحجة علی بریته المؤید به نبیه ودینه الحق المبین علماً لدین
الله وخازناً لعلمه وعیبة غیب الله وموضع سر الله وامین الله علی خلقه وشاهده
فی بریته اللهم ربنا اننا سمعنا منادیاً ینادی للایمان ان آمنوا بربکم فآمنا ربنا
فاغفر لنا ذنوبنا وکفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار ربنا وآتنا ما وعدتنا علی
رسلك ولا تخزنا یوم القیمة انك لا تخلف المیعاد فانا یا ربنا بمنك ولطفك اجبنا
داعیك واتبعنا الرسول وصدقناه وصدقنا مولی المؤمنین وکفرنا بالجبت
والطاغوت فولنا ما تولینا واحشرنا مع ائمتنا فانا بهم مؤمنون موقنون ولهم
مسلمون آمنا بسرهم وعلانیتهم وشاهدهم وغائبهم وحیهم ومیتهم ورضینا
بهم ائمة وقادة وسادة وحسبنا بهم بیننا وبین الله دون خلقه لا نبتغی بهم
بدلاً ولا نتخذ من دونهم ولیجة وبرئنا الی الله من کل من نصب لهم حرباً من الجن و
الانس من الاولین والآخرین وکفرنا بالجبت والطاغوت والاوثان الاربعة و
اشیاعهم واتباعهم وکل من والاهم من الجن والانس من اول الدهر الی آخره اللهم
انا نشهدك انا ندین بما دان به محمد وآل محمد صلی الله علیه وعلیهم وقولنا ما
قالوا ودیننا ما دانوا به ما قالوا به قلنا وما دانوا به دنا وما انکروا انکرنا ومن والوا
والینا ومن عادوا عادینا ومن لعنوا لعنا ومن تبرؤا منه تبرأنا منه ومن ترحموا
علیه ترحمنا علیه آمنا وسلمنا ورضینا واتبعنا موالینا صلوات الله علیهم
اللهم فتمم لنا ذلك ولا تسلبناه واجعله مستقراً ثابتاً عندنا ولا تجعله مستعاراً
واحینا ما احییتنا علیه وامتنا اذا امتنا علیه آل محمد ائمتنا فبهم نأتم وایاهم





نوالی وعدوهم عدو الله نعادی فاجعلنا معهم فی الدنیا والآخرة ومن المقربین
فانا بذلك راضون یا ارحم الراحمین پس باز بسجده رود وصد مرتبه الحمد لله وصد
مرتبه شکراً لله بگوید پس حضرت فرمود هر کس این عمل را بجا آورد ثواب کسی داشته باشد
که در روز غدیر نزد حضرت رسول حاضر شده باشد و با حضرت رسول صلی الله علیه
و آله و حضرت امیر المؤمنین بر ولایت آنحضرت بیعت کرده باشد و درجه او در بهشت با درجه
راستگویان و تصدیق کنندگان باشد که تصدیق خدا و رسول را از روی
اخلاص کرده‌اند مانند سلمان و ابوذر و مقداد و مانند کسی باشد که شهید شده باشد
با حضرت رسول و حضرت امیر المؤمنین و حسن و حسین صلوات الله علیهم و مانند کسی
باشد که در زیر علم حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه و در زیر خیمه آنحضرت باشد
از نجیبان و نقیبان و برگزیدگان آنحضرت بوده باشد و ایضاً شیخ مفید علیه الرحمه روایت
کرده که سنت است این دعا را در روز عید غدیر بخوانند اللهم انی اسئلك بحق محمد
نبیك وعلی ولیك والشأن والقدر الذی خصصتهما به دون خلقك ان تصلی علی
محمد وعلی وان تبدأ بهما فی کل خیر عاجل اللهم صل علی محمد وآل محمد الائمة القادة
والدعاة السادة والنجوم الزاهرة والاعلام الباهرة وساسة العباد وارکان
البلاد والناقة المرسلة والسفینة الناجیة الجاریة فی اللجج الغامرة اللهم صل
علی محمد وآل محمد خزان علمك وارکان توحیدك ودعائم دینك ومعادن
کرامتك وصفوتك من بریتك وخیرتك من خلقك الاتقیاء الانقیاء النجباء
الابرار والباب المبتلی به الناس من اتاه نجا ومن اباه هوی اللهم صل علی محمد و
آل محمد اهل الذکر الذین امرت بمسئلتهم وذوی القربی الذین امرت بمودتهم و
فرضت حقهم وجعلت الجنة معاد من اقتص آثارهم اللهم صل علی محمد وآل محمد
کما امروا بطاعتك ونهوا عن معصیتك ودلوا عبادك علی وحدانیتك اللهم
انی اسئلك بحق محمد نبیك ونجیبك وصفوتك وامینك ورسولك الی خلقك



دعای عید غدیر

وبحق امیر المؤمنین ویعسوب الدین وقائد الغر المحجلین الوصی الوفی والصدیق
الاکبر والفاروق بین الحق والباطل والشاهد لک والدال علیک والصادع
بامرک والمجاهد فی سبیلک لم تاخذه فیک لومة لائم ان تصلی علی محمد وآل محمد وان
تجعلنی فی هذا الیوم الذی عقدت فیه لولیک العهد فی اعناق خلقک واکملت
لهم الدین من العارفین بحرمته والمقرین بفضله ومن عتقائک وطلقائک من النار
ولا تشمت بی حاسدی النعم اللهم فکما جعلته عیدک الاکبر وسمیته فی السماء یوم
العهد المعهود وفی الارض یوم المیثاق الماخوذ والجمع المسئول صل علی محمد
وآل محمد واقرر به عیوننا واجمع به شملنا ولا تضلنا بعد اذ هدیتنا واجعلنا
لانعمک من الشاکرین یا ارحم الراحمین الحمد لله الذی عرفنا فضل هذا الیوم و
بصرنا حرمته وکرمنا به وشرفنا بمعرفته وهدانا بنوره یا رسول الله یا امیر المؤمنین
علیکما وعلی عترتکما وعلی محبیکما منی افضل السلام ما بقی اللیل والنهار وبکما
اتوجه الی الله ربی وربکما فی نجاح طلبتی وقضاء حوائجی وتیسیر اموری اللهم
انی اسئلک بحق محمد وآل محمد ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تلعن من جحد حق هذا
الیوم وانکر حرمته فصد عن سبیلک لاطفاء نورک فابی الله الا ان یتم نوره اللهم
فرج عن اهل بیت محمد نبیک واکشف عنهم وبهم عن المؤمنین الکربات اللهم
املاء الارض بهم عدلا کما ملئت ظلما وجورا وانجز لهم ما وعدتهم انک لا تخلف
المیعاد و روز بیست و چهارم این ماه بنابر اشهر روز مباهله است و بعضی روز بیست و
پنجم و بعضی بیست و هفتم این ماه گفته اند و اگر در هر یک از این دو روز بلکه در روز
بیست و ششم نیز اعمال این روز را بجا آورند نیک است و سبب فضیلت روز مباهله
بطور اختصار آن است که چون حضرت رسول صلی الله علیه وآله رسولان فرستاد بسوی نصاری
نجران که اعظم ترسایان عرب بودند و ایشان بکتب خود رجوع کردند و اوصاف
آنحضرت را در جمیع کتب انبیا مشاهده کردند بحث دنیا بر اکثر علمای ایشان غالب





شد و ایمان نیاوردند و شصت نفر از علماء و عظمای خود را فرستادند که صفاتیکه
در کتب سابقه برای حضرت رسول صلی الله علیه وآله دیده اند مشاهده نمایند و بمدینه داخل شدند و
صفات او را موافق یافتند و حضرت رسول صلی الله علیه وآله حجتهای شافی بر ایشان تمام کرد و باز بعضی از
ایشان بسبب حب ریاست و اغراض باطله مضایقه کردند در ایمان آوردن و حق تعالی آیه
مباهله را فرستاد پس حضرت رسول صلی الله علیه وآله عبا بر دوش مبارک گرفت و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام
و حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین علیهم السلام را در زیر عبا داخل کرد و گفت
پروردگارا هر پیغمبری را اهل بیتی بوده است که مخصوص ترین خلق بوده اند باو خداوندا
اینها اهل بیت منند پس از ایشان برطرف کن شک و گناه را و پاک کن ایشان را پاک کردنی
پس جبرئیل نازل شد و آیه تطهیر را در شان ایشان آورد پس حضرت رسول صلی الله علیه وآله این چهار
بزرگوار را بیرون برد از مدینه برای مباهله و چون نصاری حقیقت آنحضرت را دانسته
بودند و بعد از ایستادن حضرت با این بزرگواران در مقام مباهله آثار نزول عذاب
در زمین و آسمان ظاهر شد و عالم بزرگ ایشان گفت بخدا قسم که من روی چندی می
بینم که اگر دعا کنند که کوهی از جای خود کنده شود هر آینه کنده خواهد شد جرأت
مباهله نکردند و استدعای مسالمه و مصالحه کردند و بنا شد که هر سال جزیه
دهند پس حضرت بامر الهی قبول فرموده نفرین نکرده و جزیه قرار داد این مختصر قصه
است علمای شیعه و سنی این را ضبط نموده اند و فوائد بیشمار و فضایل بسیار از برای
اهل بیت آنحضرت بخصوص برای امیر المؤمنین علیه السلام از این واقعه استنباط نموده اند و فخر
در کشاف و محمد بن طلحه شافعی در مطالب السؤل به بسیاری از آن اشاره نموده اند و
رساله را گنجایش ذکر اینها نیست و نیز از جمله امور یکه در این روز واقع شده و باعث مزید
فضل این روز گشته آنست که حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در این روز انگشتری خود را بسائل
بخشید در حال نماز و آیه کریمه انما ولیکم الله که نص صریح بر امامت او است نازل
شد و امامت آنحضرت بر اصحاب بصیرت هویدا گردید و از برای این روز چند عمل است اول

غسل است دوم روزه دو رکعت نماز پیش از زوال بنیم ساعت در هر رکعت بعد از
حمد هر یک از سورهٔ توحید و آیة الکرسی و انا انزلناه ده مرتبه خوانده شود و روایت شده
که این عمل برابر است با صد هزار حج و صد هزار عمره و عامل بآن هر حاجتی از حاجتهای دنیا
و آخرت که از حق تعالی سؤال کند برآورده شود هر چند عظیم باشد پنجم خواندن دعاء
مباهله است که اوّلش اینست اللّهمّ انّی اسئلک من بهائک بابهاه و این دعا شبیه
است بدعای سحرهای ماه مبارک رمضان و دعای روزهای آن و دعای بسیار شریفی
است ششم عملی است که شیخ طوسی و دیگران روایت کرده اند و گفته اند که روز مباهله
روز بیست و چهارم ماه ذی الحجة است در این روز آنچه خواهی از نماز بکن و هر دو رکعت
نماز که بکنی بعد از آن هفتاد مرتبه استغفر اللّه ربّی و اتوب الیه بگو پس میایستی و
بموضع سجود خود نظر میکنی و این دعا میخوانی و باید که با غسل باشی و بروایت دیگر این
روز را روزه بدار برای شکر خدا تعالی بر این نعمت عظمی و غسل بکن و پاکیزه ترین جامه‌ها
خود بپوش و بانچه توانی از بوی خوش خود را خوشبو کن و باید که با آرام دل و با آرام
تن باشی اگر در یکی از مشاهد مشرّفه باشی نزد آن ضریح مقدّس حاضر شو و الّا بجای
خلوتی برو یا بر کوهی بلندی یا بصحرائی بروی باید که از منزل خود بیرون رود و دو غسل
کند و بهترین جامه‌های خود را بپوشد و چون بمحل دعا خواندن داخل شود دو رکعت
نماز کند با آداب شرایط و بعد از نماز هفتاد مرتبه استغفار کند پس بایستد و
بجانب آسمان نظر کند و این دعا بخواند و بعد از آن فرمود که پس هر دعائی که خواهی
بکنی پس دو رکعت نماز بکن و دعا بکن و دعا این است اَلْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعالَمینَ اَلْحَمْدُ
لِلّهِ فاطِرِ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذی لَهُ ما فِی السَّمواتِ وَما فِی الْاَرْضِ اَلْحَمْدُ لِلّهِ
الَّذی خَلَقَ السَّمواتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُماتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذینَ کَفَرُوا بِرَبِّهِمْ
یَعْدِلُونَ اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذی عَرَّفَنی ما کُنْتُ بِهِ جاهِلاً وَلَوْلا تَعْریفُهُ اِیّایَ لَکُنْتُ هالِکاً
اِذْ قالَ وَقَوْلُهُ الْحَقُّ قُلْ لا اَسْئَلُکُمْ عَلَیْهِ اَجْراً اِلاَّ الْمَوَدَّةَ فِی الْقُرْبی فَبَیَّنَ لِیَ الْقَرابَةَ

قال

دعاء روز مباهله



قالَ سُبْحانَهُ اِنَّما یُریدُ اللّهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهیراً فَبَیَّنْتَ لی
اَهْلَ الْبَیْتِ بَعْدَ الْقَرابَةِ ثُمَّ قالَ تَعالی مُبَیِّناً عَنِ الصّادِقینَ الَّذینَ اَمَرَنا بِالْکَوْنِ مَعَهُمْ
وَالرَّدِّ اِلَیْهِمْ بِقَوْلِهِ سُبْحانَهُ یا اَیُّهَا الَّذینَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّهَ وَکُونُوا مَعَ الصّادِقینَ فَاَوْضَحَ
عَنْهُمْ وَاَبانَ عَنْ صِفَتِهِمْ بِقَوْلِهِ جَلَّ ثَناؤُهُ فَقُلْ تَعالَوْا نَدْعُ اَبْناءَنا وَاَبْناءَکُمْ وَنِساءَنا وَ
نِساءَکُمْ وَاَنْفُسَنا وَاَنْفُسَکُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللّهِ عَلَی الْکاذِبینَ فَلَکَ الشُّکْرُ یا
رَبِّ وَلَکَ الْمَنُّ حَیْثُ هَدَیْتَنی وَاَرْشَدْتَنی حَتّی لَمْ یَخْفَ عَلَیَّ الْاَهْلُ وَالْبَیْتُ وَالْقَرابَةُ
فَعَرَّفْتَنی نِساءَهُمْ وَاَوْلادَهُمْ وَرِجالَهُمْ اَللّهُمَّ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَیْکَ بِذلِکَ الْمَقامِ الَّذی
لا یَکُونُ اَعْظَمَ مِنْهُ فَضْلاً لِلْمُؤْمِنینَ وَلا اَکْثَرَ رَحْمَةً لَهُمْ بِتَعْریفِکَ اِیّاهُمْ شَاْنَهُ وَاِبانَتِکَ
فَضْلَ اَهْلِهِ الَّذینَ بِهِمْ اَدْحَضْتَ باطِلَ اَعْدائِکَ وَثَبَّتَّ بِهِمْ قَواعِدَ دینِکَ وَلَوْلا
هذَا الْمَقامُ الْمَحْمُودُ الَّذی اَنْقَذْتَنا بِهِ وَدَلَلْتَنا عَلَی اتِّباعِ الْمُحِقّینَ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ نَبِیِّکَ
الصّادِقینَ عَنْکَ الَّذینَ عَصَمْتَهُمْ مِنْ لَغْوِ الْمَقالِ وَمَدانِسِ الْاَفْعالِ لَخَصَمَ اَهْلُ الْاِسْلامِ
وَظَهَرَتْ کَلِمَةُ اَهْلِ الْاِلْحادِ وَفِعْلُ اُولِی الْعِنادِ فَلَکَ الْحَمْدُ وَلَکَ الْمَنُّ وَلَکَ الشُّکْرُ عَلی
نَعْمائِکَ وَاَیادیکَ اَللّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الَّذینَ افْتَرَضْتَ عَلَیْنا طاعَتَهُمْ وَعَقَدْتَ
فی رِقابِنا وِلایَتَهُمْ وَاَکْرَمْتَنا بِمَعْرِفَتِهِمْ وَشَرَّفْتَنا بِاتِّباعِ آثارِهِمْ وَثَبَّتَّنا بِالْقَوْلِ الثّابِتِ
الَّذی عَرَّفُوناهُ فَاَعِنّا عَلَی الْاَخْذِ بِما بَصَّرُوناهُ وَاجْزِ مُحَمَّداً عَنّا اَفْضَلَ الْجَزاءِ بِما نَصَحَ
لِخَلْقِکَ وَبَذَلَ وُسْعَهُ فی اِبْلاغِ رِسالاتِکَ وَاَخْطَرَ بِنَفْسِهِ فی اِقامَةِ دینِکَ وَعَلی اَخیهِ
وَوَصِیِّهِ وَالْهادی مِنْ بَعْدِهِ اِلی دینِهِ وَالْمُقیمِ سُنَّتَهُ عَلِیٍّ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ
وَصَلِّ عَلَی الْاَئِمَّةِ مِنْ اَبْنائِهِ الصّادِقینَ الَّذینَ وَصَلْتَ طاعَتَهُمْ بِطاعَتِکَ وَاَدْخِلْنا
بِشَفاعَتِهِمْ دارَ الْکَرامَةِ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَللّهُمَّ هؤُلاءِ اَصْحابُ الْکِساءِ وَالْعَباءِ یَوْمَ
الْمُباهَلَةِ اَللّهُمَّ اجْعَلْهُمْ شُفَعاءَنا وَاَسْئَلُکَ بِحَقِّ ذلِکَ الْمَقامِ الْمَحْمُودِ وَالْیَوْمِ الْمَشْهُودِ
اَنْ تَغْفِرَ لی وَتَتُوبَ عَلَیَّ اِنَّکَ اَنْتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ اَللّهُمَّ اِنّی اَشْهَدُ اَنَّ اَرْواحَهُمْ وَ
اَجْسادَهُمْ وَطینَتَهُمْ واحِدَةٌ وَهِیَ الشَّجَرَةُ الَّتی طابَ اَصْلُها وَفَرْعُها وَاَغْصانُها وَ

اوراقها

اوراقها اللهم ارحمنا بحقهم واجرنا من مواقف الخزی فی الدنیا والآخرة بولایتهم
واوردنا مورد الامن من اهوال یوم القیمة بحبهم واقرارنا بفضلهم واتباعنا
آثارهم واهتدائنا بهداهم واعتقادنا ما عرفوناه من توحیدک ووقفونا علیه من
تعظیم شانک وتقدیس اسمائک وشکر آلائک ونفی الصفات ان تحلک والعلم
ان یحیط بک والوهم ان یقع علیک فانک اقمتهم حججا علی خلقک ودلائل علی توحیدک
وهداة تنبه علی امرک وتهدی الی دینک وتوضح ما اشکل علی عبادک وبابا للمعجزات
التی یعجز عنها غیرک وبها تبین حجتک وتدعو الی تعظیم السفیر بینک وبین خلقک وانت
انت المتفضل علیهم حیث قربتهم من ملکوتک واختصصتهم بسرک واصطفیتهم لوحیک
واورثتهم غوامض تاویلک رحمة بخلقک ولطفا بعبادک وحنانا علی بریتک وعلما
بما تنطوی علیه ضمائر امنائک وما یکون من شان صفوتک وطهرتهم فی منشئهم
ومبتدئهم وحرستهم من نفث نافث الیهم واریتهم برهانا علی من عرض بسوء لهم فاستجابوا
لامرک وشغلوا انفسهم بطاعتک وملؤا اجزاءهم من ذکرک وعمروا قلوبهم بتعظیم
امرک وجزؤا اوقاتهم فیما یرضیک واخلوا دخائلهم من معاریض الخطرات الشاغلة
عنک فجعلت قلوبهم مکامن لارادتک وعقولهم مناصب لامرک ونهیک و
السنتهم تراجمة لسنتک ثم اکرمتهم بنورک حتی فضلتهم من بین اهل زمانهم والاقربین
الیهم فخصصتهم بوحیک وانزلت الیهم کتابک وامرتنا بالتمسک بهم والرد الیهم
والاستنباط منهم اللهم فانا قد تمسکنا بکتابک وبعترة نبیک صلواتک علیهم
الذین اقمتهم لنا دلیلا وعلما وامرتنا باتباعهم اللهم فانا قد تمسکنا بهم فارزقنا شفاعتهم
حین یقول الخائبون فما لنا من شافعین ولا صدیق حمیم واجعلنا من الصادقین
المصدقین لهم المنتظرین لایامهم الناظرین الی شفاعتهم ولا تضلنا بعد اذ هدیتنا
وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب آمین رب العالمین اللهم صل علی محمد
نبیک وعلی اخیه وصنوه امیر المؤمنین وقبلة العارفین وعلم المهتدین وثانی الخمسة

الميامين



المیامین الذین فخر بهم روح الامین وباهل الله تعالی بهم المباهلین فقال وهو
اصدق القائلین فمن حاجک فیه من بعد ما جاءک من العلم فقل تعالوا ندع ابناءنا
وابناءکم ونساءنا ونساءکم وانفسنا وانفسکم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله علی الکاذبین
ذلک الامام المخصوص بمؤاخاته یوم الاخاء والمؤثر بالقوت بعد ضر الطوی ومن
شکر الله سعیه فی هل اتی ومن شهد بفضله معادوه واقر بمناقبه جاحدوه مولی
الانام ومکسر الاصنام ومن لم تاخذه فی الله لومة لائم صلی الله علیه وآله ما طلعت
شمس النهار واورقت الاشجار وعلی النجوم المشرقات من عترته والحجج الواضحات من ذریته
وزیارت حضرت امیر المؤمنین در روز مباهله مناسب است وعلامه مجلسی فرموده که
خواندن زیارت جامعه مناسب است وروز بیست وپنجم این ماه نیز از ایام متبرکه است ومشهور
آنستکه سوره مبارکه هل اتی در شان حضرت امیر المؤمنین وحضرت فاطمه وحسنین علیهم
السلام در این روز نازل شده بسبب آنکه حسنین علیهما السلام بیمار شدند وحضرت رسالت
پناه بعیادت ایشان رفت امر فرمود که حضرت امیر المؤمنین وفاطمه وحسنین علیهم السلام
نذر کردند که اگر خدا ایشانرا عافیت دهد سه روز روزه بگیرند وچون حق تعالی عافیت
کرامت فرمود بنذر ایشان آن بزرگوار با فضه خادمه ایشان روزه گرفتند ونداشتند
چیزیکه بآن افطار نمایند پس حضرت امیر المؤمنین مقداری پشم از شمعون یهودی گرفت با سه
صاع از جو که حضرت فاطمه هر روز ثلث آن پشم را بریسد ویکصاع از آن جو را بمزد خود
بردارد پس حضرت فاطمه در روز اول ثلث از پشم را رشت وصاعی بمزد برداشت و
آرد کرد وپنج گرده نان پخت وچون حضرت امیر با حضرت رسول ص نماز شام کرد وبخانه بر
گشت حضرت فاطمه آن پنج گرده نان را حاضر کرد وخواستند که افطار نمایند مسکینی بر در
خانه ندا کرد السلام علیکم اهل بیت محمد من مسکینم از مساکین مسلمانان مرا طعام
دهید تا خدا شما را از مائده های بهشت طعام دهد پس حضرت امیر ابتدا کرد وفرمود
من نان خود را بمسکین میدهم وسایر اهل بیت علیهم السلام باقتدا با آنحضرت موافقت

کرده

کرده نانهای خودرا بسائل دادند و بآب افطار کردند و روز دیگر را روزه داشتند
باز حضرت فاطمه ثلث پشم را ریشته و یکصاع جو را نان کرده و شب خواستند افطار
کنند یتیمی از اولاد مهاجرین بدر خانه آمد و همگی نانهای خود را باو دادند و بآب افطار
کردند و دیگر روز سیم نیز روزه داشتند و حضرت فاطمه بقیه پشم را رشته و یکصاع جو را
بمزد برداشته وارد کرده و نان نموده تا وقت شب که خواستند افطار کنند اسیری از
اسیران کافران بر در خانه آمده و سؤال کرد همه آن بزرگواران بخوشیهای سابق کرده همان
نان را بسائل دادند و بآب افطار کردند و چون صبح شد حقتعالی سوره کریمه هل اتی را
در شان ایشان فرستاد در آن سوره اشاره باین قصه فرموده که یوفون بالنذر الآیه
پس حضرت رسول بخانه اهل بیت طاهره خود آمد و ایشانرا با آن شدت گرسنگی و
ان حالت غریب مشاهده نمود گریست فرمود که این چه حالت است که در شماها بینم و چنین
خود را دیدکه از نقاهت بیماری و گرسنگی مانند جوجه که از تخم بیرون آید میلرزند و
حضرت فاطمه در محراب عبادت ایستاده بود از گرسنگی شکم مبارکش به پشت چسبیده
بود و چشمهایش فرو رفته بود چون از نماز فارغ شد حقتعالی خوانی از بهشت برای فاطمه
فرستاد که در آن کاسه بود و گوشت و ترید گرم در آن میان بود که میجوشید و بوی بهتر
از مشک از آن ساطع بود پس حضرت فاطمه آن خوانرا نزد حضرت رسول آورد حضرت
فرمود ای فاطمه اینرا از کجا آوردی گفت از جانب خدا آمده است خدا هر که را خواهد
روزی میدهد بیحساب حضرت فرمود که الحمد لله از دنیا نرفتم تا در اهل بیت خود شبیه
مریم مادر عیسی را دیدم پس از آن تناول نمودند و تا هفت روز از آن طعام میخوردند
و آخر نمیشد و سنیان نیز این قصه را قبول دارند و بطرق بسیار نقل کرده اند و مناسب
که شیعیان اهلبیت علیهم السلام در این ایام تاسی کنند بموالیان خود تصدق کردن بر
مساکین و یتیمان و سعی نمایند در اطعام ایشان و اعمال روز مباهله در این روز نیز
مناسب است و شیخ مفید گفته است که مستحب است که این روز را روزه بدارند برای





شکر نعمت نزول هل اتی در شان آل عبا علیهم السلام و در بیست و ششم بنا بر مشهور روزیست
که ابو لؤلؤه بر خلیفه دوم اهل سنت زخم زده و روز بیست و هفتم مروان که آخر خلفای
بنی امیه است هلاک شده و دولت بنی امیه برطرف شد و بعضی گفته اند که این روز روز
ولادت امام علی نقی بوده پس روز بسیار شریفی است و شکر الهی را بجا باید آورد و در بیست و نهم
خلیفه ثانی از دنیا رفته بنا بر مشهور بین اهل تاریخ و روز آخر ذی الحجه که آخر سال عربست
وارد شده که دو رکعت نماز بجا آورد و در هر رکعت یکمرتبه سوره حمد و ده مرتبه سوره
قل هو الله احد و ده مرتبه آیة الکرسی بخواند و بعد از سلام این دعا را بخواند اَللّٰهُمَّ
مٰا عَمِلْتُ فی هٰذِهِ السَّنَةِ مِنْ عَمَلٍ نَهَیْتَنی عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسیتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَدَعَوْتَنی
اِلَی التَّوْبَةِ بَعْدَ اجْتِرائی عَلَیْکَ اَللّٰهُمَّ فَاِنّی اَسْتَغْفِرُکَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لی وَمٰا عَمِلْتُ مِنْ عَمَلٍ
یُقَرِّبُنی اِلَیْکَ فَاقْبَلْهُ مِنّی وَلاٰ تَقْطَعْ رَجٰائی مِنْکَ یٰا کَریمُ **فصل هفتم** در بیان
اعمال ماه محرم است از حضرت امام رضا علیه السلام مرویست که حضرت رسول در روز اول ماه
محرم دو رکعت نماز میکردند و چون از نماز فارغ میشدند دست بدعا بر میداشتند
و سه مرتبه این دعا را میخواندند اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاِلٰهُ الْقَدیمُ وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدیدَةٌ فَاَسْئَلُکَ
فیهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّیْطٰانِ وَالْقُوَّةَ عَلٰی هٰذِهِ النَّفْسِ الْاَمّٰارَةِ بِالسُّوءِ وَالْاِشْتِغٰالَ بِمٰا
یُقَرِّبُنی اِلَیْکَ یٰا کَریمُ یٰا ذَا الْجَلاٰلِ وَالْاِکْرٰامِ یٰا عِمٰادَ مَنْ لاٰ عِمٰادَ لَهُ یٰا ذَخیرَةَ مَنْ لاٰ ذَخیرَةَ
لَهُ یٰا حِرْزَ مَنْ لاٰ حِرْزَ لَهُ یٰا غِیٰاثَ مَنْ لاٰ غِیٰاثَ لَهُ یٰا سَنَدَ مَنْ لاٰ سَنَدَ لَهُ یٰا کَنْزَ مَنْ لاٰ کَنْزَ لَهُ یٰا
حَسَنَ الْبَلاٰءِ یٰا عَظیمَ الرَّجٰاءِ یٰا عِزَّ الضُّعَفٰاءِ یٰا مُنْقِذَ الْغَرْقیٰ یٰا مُنْجِیَ الْهَلْکیٰ یٰا مُنْعِمُ یٰا
مُجْمِلُ یٰا مُفْضِلُ یٰا مُحْسِنُ اَنْتَ الَّذی سَجَدَ لَکَ سَوٰادُ اللَّیْلِ وَنُورُ النَّهٰارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ
وَشُعٰاعُ الشَّمْسِ وَدَوِیُّ الْمٰاءِ وَحَفیفُ الشَّجَرِ یٰا اَللّٰهُ لاٰ شَریکَ لَکَ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنٰا خَیْراً
مِمّٰا یَظُنُّونَ وَاغْفِرْ لَنٰا مٰا لاٰ یَعْلَمُونَ وَلاٰ تُؤٰاخِذْنٰا بِمٰا یَقُولُونَ حَسْبِیَ اللّٰهُ لاٰ اِلٰهَ اِلاّٰ
هُوَ عَلَیْهِ تَوَکَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ آمَنّٰا بِهِ کُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنٰا وَمٰا یَذَّکَّرُ اِلاّٰ اُولُوا
الْاَلْبٰابِ رَبَّنٰا لاٰ تُزِغْ قُلُوبَنٰا بَعْدَ اِذْ هَدَیْتَنٰا وَهَبْ لَنٰا مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً اِنَّکَ اَنْتَ الْوَهّٰا

وچون حضرت سید الشهدا علیه السلام در دهم این ماه بسعادت شهادت فایز گردیده و در اکثر
این دهه محزون وغمگین بوده اند ولهذا موافقت بایشان هم میباید که شیعیان ایشان
در مجموع این دهه بلوازم تعزیت آنحضرت قیام نمایند و محزون باشند و اخبار و احادیثی که
مشتمل بر ذکر مصائب ایشان باشد بخوانند و بعضی از علما گفته اند که ترک بعضی از
لذاید بکنند و از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که فرمودند که محرم ماهی بود که کافران
در این ماه جنگ کردن را حرام میدانستند و منافقان این امت در این ماه خون ما را حلال
دانستند و هتک حرمت ما کردند و زنان و فرزندان ما را اسیر کردند و آتش در
خیمه‌های ما زدند و اموال و اسباب ما را غارت کردند و حرمت حضرت رسول صلی الله علیه وآله در باب ما
رعایت نکردند بدرستیکه مصیبت امام حسین علیه السلام چشمهای ما را مجروح کرد و آب چشمهای ما
ما را جاری ساخت و عزیز ما را ذلیل گردانید و واقعه کربلا کرب و بلا از برای ما مهیا
کرد تا روز قیامت پس باید که بر مصیبت آنحضرت گریه کنند گریه کنندگان بدرستیکه
گریه بر آنحضرت گناهان بزرگ را برطرف میکند پس فرمود که پدرم امام موسی علیه السلام چون ماه
محرم داخل میشد کسی آنحضرت را خندان نمیدید و اثر حزن و اندوه بر آنحضرت ظاهر
میشد تا مجموع دهه اول ماه و چون روز دهم میشد روز مصیبت و گریه و اندوه
او بود و میگفت امروز روز شهادت امام حسین علیه السلام است و حکایت ابن شبیب که مناسب این
مقام است در باب چهارم گذشت روز اول روزیست که حق تعالی دعای حضرت زکریا را
در باره اولاد مستجاب فرمود و حضرت یحیی را باو عطا کرد چنانچه از حضرت امام رضا علیه
السلام روایت شده و فرمودند که هر که این روز را روزه دارد و دعا کند حق تعالی دعا
او را مستجاب کند روز سیم محرم روز مبارکیست و روزیست که حضرت یوسف از چاه
بیرون آمده و بعضی گفته اند که روزه اش برای آسانی کارهای صعب و زایل کردن
غمها نافع است روز نهم حضرت موسی بن عمران از دریا عبور کرده روز هفتم شیخ
طوسی گفته که حق تعالی حضرت یونس را از شکم ماهی بیرون آورده و بقول شیخ مفید





در روز نهم ماه بوده و علامه مجلسی فرموده که بهتر آنستکه روز نهم و دهم را روزه ندارند
زیرا که بنی امیه این دو روز را از برای برکت و شماتت بر قتل آنحضرت روزه میداشته اند و
احادیث بسیار در فضیلت این دو روز و روزه آنها بر حضرت رسول صلی الله علیه وآله بسته اند و از طرق
اهلبیت علیهم السلام احادیث بسیار در مذمت روزه این دو روز خصوصا روز عاشورا
وارد شده است شب دهم را باید احیا کرد بگریه و اندوه و حزن برای تاسی بحضرت
امام حسین علیه السلام و اصحاب او که در آن شب در صحرای کربلا در میان سی هزار نفر از کافران بیدین
تا صباح احیا کردند و عبادت و تهیه سعادت شهادت میکردند روز دهم روز عاشورا
است باید که شیعیان مشغول کاری از کارهای دنیا نگردند بلکه مشغول گریه و نوحه
و مصیبت باشند و تعزیت حضرت امام حسین علیه السلام اقامه نمایند و بماتم اشتغال نمایند
چنانچه در ماتم عزیزترین اولاد و اقارب خود اشتغال مینمایند و از برای منزل خود چیزی
ذخیره نکنند و قاتلان حضرت امام حسین را لعنت کنند هزار مرتبه و از برای خواندن هزار
مرتبه قل هو الله احد در این روز فضیلت بسیار وارد شده و در این روز امساک کنند
از خوردن و آشامیدن بی آنکه قصد روزه کنند و در آخر روز بعد از عصر افطار
کنند بغذائیکه اهل مصیبت میخورند مثل ماست یا شیر و مثل اینها نه آنکه غذاهای لذیذ بخورند
واما کیفیت و فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام در این روز بتفصیل در باب چهارم این
رساله بشرح رفت روز دوازدهم بقول شیخ شهید وفات حضرت سجاد علیه السلام بوده
روز هفدهم این ماه اصحاب فیل که بجهت خراب کردن کعبه معظمه آمده بودند برگشتند
و عذاب بر ایشان نازل شد چنانچه شیخ طوسی فرموده و در بیست و دوم بنا بر قول بعض
علما وفات حضرت امام زین العابدین علیه السلام بوده و در شب بیست و یکم بنا بر قول شیخ مفید زفاف
حضرت فاطمه و حضرت امیر علیهما السلام شده و پدر ابن بابویه روزه داشت برای شکر این نعمت
عظمی و روز بیست و پنجم این ماه بنا بر مشهور حضرت امام زین العابدین علیه السلام بعالم
اعلی ارتحال فرموده

## فصل هشتم در اعمال ماه صفر

است بدانکه این ماه مشهور

است بخوست و سبب نحوستش یا بجهت آنستکه وفات حضرت خاتم الانبیا در ان واقع شده یا بجهت آنستکه در این ماه شروع بقتال معاویه شده بعد از انکه در سه ماه متوالی قتال حرام بوده یا بجهت آنستکه در این ماه وبائی واقع شده بودکه رنکهارا زرد کرده بود و بهمین سبب انرا صفر نیز کفته‌اند چنانچه بعضی متعرض شده‌اند بهر حال از برای دفع نحوست این ماه بتصدق و سایر اعمال خیریه نمود و محدث کاشانی در خلاصة الاذکار کفته که کسیکه خواهد که از بلیات این ماه محفوظ بماند در هر روز ده مرتبه این دعا را بخواند یا شدید القوی یا شدید المحال یا عزیز یا عزیز یا عزیز ذلت بعظمتک جمیع خلقک فاکفنی شر خلقک یا محسن یا مجمل یا منعم یا مفضل یا لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین فاستجبنا له ونجیناه من الغم وکذلک ننجی المؤمنین وصلی الله علی محمد واله الطیبین الطاهرین روز اول این ماه روز شهادت زید بن علی بن الحسین علیهم السلام است و در این روز سر مبارک حضرت امام حسین علیه السلام را وارد دمشق کردند روز سیم روزیستکه مسلم بن عقبه آتش در خانه کعبه زد بامر یزید بن معاویه لعنه الله و سید بن طاوس از بعضی از کتب معتبره نقل کرده که در این روز مستحب است که دو رکعت نماز بجا آورند و در رکعت اول بعد از حمد سوره انا فتحنا بخوانند و در رکعت دوم سوره قل هو الله احد و بعد از سلام صد مرتبه اللهم صل علی محمد وال محمد و صد مرتبه اللهم العن ال ابی سفیان و صد مرتبه استغفر الله واتوب الیه بکویند و در این روز بقول جمعی از علما تولد حضرت امام محمد باقر علیه السلام بوده و روز هفتم این ماه بقول بعضی وفات حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام واقع شده و روز شانزدهم شهادت حضرت یحیی بن زکریا واقع شده و روز بیستم این ماه روز اربعین است یعنی روز چهلم شهادت حضرت امام حسین علیه السلام شیخ مفید علیه الرحمه کفته که در این روز حرم حضرت ابی عبد الله الحسین علیه السلام از شام بسمت مدینه مراجعت کردند و در همان روز جابر بن عبد الله انصاری که از صحابه حضرت رسول ص است بکربلا امد بجهة زیارت امام حسین ع و او





بود اول کسیکه انحضرت را از بار تکرده انتهی و از برای امروز زیارتی وارد شده و حقیر در باب چهارم کتاب نقل کردم بانجا رجوع شود و روز بیست و هشتم بنا بر مشهور روز وفات حضرت سید الانبیا صلی الله علیه و اله بوده و شیخ طوسی و مفید و جمعی دیکر کفته‌اند که شهادت امام حسن مجتبی ع نیز در این روز واقع شده پس قیام بمراسم تعزیه این دو بزرکوار و زیارت از نزدیک و دور مناسب است و روز چهارشنبه اخر این ماه بنحوست مشهور است و اصلی از برای این در احادیث بدست نیامده مکر ان احادیث که در نحوست مطلق چهارشنبه خصوصا چهارشنبه اخر ماه وارد شده بلی چون این ماه حسب انچه کذشت بنحوست شهرت کرفته شاید که چهارشنبه اخران از چهارشنبه‌های دیکر نحوستش بیشتر باشد اکر در ان روز از قبیل احتراز از طیره استدفاع بلایا بصدقات و ادعیه و استعاذات که از ائمه علیهم السلام وارد شده است بکنند و توکل کنند بر جناب مقدس الهی که ان کفاره طیره است مناسب است و اکر بلائی متوجه باشد بانها دفع میشود انشاءالله نه انکه بروش جهال متابعت نحوستش کنند و بلهو و لعب و سرود و ساز و امثال اینها مشغول شوند که موجب مزید استحکام قضاهای اسمانی و نقدیرات الهی کردد وفقنا الله و ایاکم در بیان اعمال ماه ربیع الاول است در شب اول این ماه حضرت رسول صلی الله علیه و اله هجرت فرمود از مکه معظمه بسوی مدینه و در انشب در غار ثور پنهان شد و حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه جان شریف خود را فدای جان مقدس انحضرت نمود و در فراش انحضرت خوابید و از شمشیرهای قبایل مشرکین پروا نکرده و فضل خود و مواسات و برادری خود را با حضرت رسول ص بر جمیع عالم ظاهر کردانید و خدای تعالی بملائکه سموات باین فضیلت مباهات فرمود و در حق او این ایه کریمه ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضات الله نازل شد و چون نجات انحضرت و جان مقدس او از کید کافران حفظ کرد کفته‌اند که روزه این روز که روز اول ماه است مستحب است که برای شکر این نعمت عظیمه روزه بدارند و همچنین

علما در این روز زیارتی ذکر نکرده اند امّا زیارت حضرت رسول و حضرت امیرالمؤمنین علیهما
السلام در این روز مناسب است و شیخ طوسی و کفعمی گفته اند که روز اوّل این ماه حضرت امام
حسن عسکری علیه السلام بعالم بقا رحلت نمود و حضرت صاحب الامر ع بمنصب جلیل امامت
فائز گردید پس زیارت این دو بزرگوار نیز مناسب است در این روز و شیخ مفید در چهارم
این ماه وفات آنحضرت را متعرض شده و شیخ کلینی و سید ابن طاوس و شهید و ابن شهرآشوب
و دیگران در هشتم ماه گفته اند پس در این روز نیز زیارت این دو امام علیهما السلام مناسب است
و شب چهارم شبی است که حضرت رسول ص از غار بیرون آمده و بمدینه تشریف بردند و در
روز دوازدهم نزدیک زوال شمس بمدینه رسیدند و در نهم روز سرور شیعه و عید
بزرگ آنها است شیخ مفید در مسار الشیعه گفته که این روز عید بزرگ است و روز عید
بقر یعنی شکافتن است و از برای آن شرح بزرگیست که در غیر این موضع ذکر شده و
حضرت رسول ص این روز را عید فرموده و امر کرده که مردم نیز از اعیاد قرار دهند و
ثریدها درست کنند و بالجمله شرافت این روز بسیار است و مقام را گنجایش بسط نیست
و آنچه مناسب این مقام است حقیر در کتاب مستقل که مسمّی است بذخیرة العقبی فی مثالب
اعداء الزهراء ع ایراد نموده ام طالبین بآنجا رجوع کنند و از غیر اهلش پنهان نمایند
و در دهم این ماه حضرت رسول ص خدیجه کبری را تزویج فرموده و در این روز در سال هشتم
مولد حضرت رسول ص وفات حضرت عبدالمطلب واقع شده روز دوازدهم این ماه حضرت
رسول ص وارد مدینه طیبه شد و از شرّ دشمنان ایمن گردید و در این روز دولت بنی
مروان که از بقیه بنی امیه و دشمنان اهل بیت علیهم السلام بودند بنهایت رسید روز
دوشنبه روز بسیار مبارکی است و اکثر شیعیان و جمعی از علماء ما مانند شیخ کلینی و
مسعودی و آقا رضی قزوینی گفته اند که ولادت با سعادت حضرت خاتم الانبیاء علیه
الصلوة والسلام در این روز واقع شده و اگرچه مشهور روز ولادت هفدهم این ماه است
امّا اگر روزه و غسل و زیارت و سایر اعمال آن روز را در این روز نیز بعمل آورند بسیار





خوب و باحتیاط اقرب است و سید ابن طاوس از برای این روز نمازی نقل کرده باین کیفیت
که دو رکعت بجا آورند در رکعت اوّل بعد از حمد سه مرتبه قل یا ایها الکافرون و در رکعت
دوّم سه مرتبه قل هو الله احد بخوانند و روز چهاردهم شیخ طوسی و مفید فرموده اند
که یزید در این روز بجهنّم پیوسته و بسیار روز شریفی است و شکر باید کرد حق تعالی را بر این
نعمت عظمی و روز هفدهم این ماه روز بسیار مبارکی است و مشهور بین علمای شیعه آنست
که ولادت کثیر السعادة حضرت رسالت صلّی الله علیه و آله در روز جمعه هفدهم این ماه
وقت طلوع فجر واقع شده و آن سال عام الفیل بوده و در بعضی از روایات وارد شده که
عروج آنحضرت باسمانها نیز در شب هفدهم این ماه شده شب و روز هفدهم مبارک کند و در
هفدهم زیارت آنحضرت و حضرت امیرالمؤمنین علیهما السلام مناسب است و علما ذکر کرده
اند و روزه این روز فضیلت بسیار دارد شیخ مفید فرموده که این روز شریفیست و پیوسته
صالحان از آل محمّد علیهم السلام از قدیم ایام تعظیم آن مینموده و حرمت آن را مراعات میکردند
و در روزه آن فضل بسیار و ثواب بیشمار است از ائمّه هدی علیهم السلام روایت شده
که هر که این روز را روزه دارد ثواب روزه یکسال حق تعالی برای او بنویسد و مستحب است
در این روز تصدق کردن و بزیارت مشاهد مشرّفه مشرّف گشتن و خیرات کردن و مؤمنان را
شاد نمودن **مؤلف گوید** که غسل در این روز سنّت است و زیارت حضرت رسول صلّی
الله علیه و آله از نزدیک و دور مناسب است و شیخ مفید و سید ابن طاوس و شهید
زیارتی از برای آنحضرت نقل نموده اند که در بلاد بعیده بآن زیارت شود و چون ما در
باب ششم زیارات نزدیک و دور آنحضرت را نقل نمودیم از ذکر آن زیارت مستغنی هستیم
و زیارت مخصوصه حضرت امیرالمؤمنین ع در این روز که حضرت صادق ع تعلیم محمّد بن مسلم
فرموده در باب پنجم نقل شد بآنجا رجوع کن و از خواندن آن خود را بهره مند کن و سید ابن
طاوس از برای این روز نماز و دعائی نقل کرده اگر حالت اقبال گردد رجوع باقبال کن
و بدانکه در این روز بروایتی ولادت حضرت امام جعفر صادق ع نیز گشته و باعث

متوکل فضل بن [illegible] و شیخ شهید ولادت حضرت امام حسن ع واقع شده و [illegible] در ماه [illegible] است **فصل دهم** در اعمال ماه ربیع الثانی و جمادی الاولی و جمادی الاخره است سید ابن طاوس دعائی از برای روز اول ماه ربیع الثانی و دعائی از برای روز اول ماه جمادی الاولی نقل کرده چون طولانی بود نقل نکردیم روز چهارم ربیع الثانی بقول کفعمی و نقوه الحسنین تولد حضرت عسکری ع واقع شده و بعضی هشتم گفته‌اند و در روز پنجم ان بعضی گفته‌اند هلاک متوکل عباسی واقع شده و شیخ مفید و طوسی گفته‌اند که در دهم ماه ربیع الثانی حضرت امام حسن عسکری علیه السلام تولد شده است و روز شریف بسیار مبارکیست و مستحب است بشکر این نعمت عظمی روزه بدارند و علامه مجلسی گفته که زیارت آنحضرت و سایر اعمال خیر در این روز با برکت مناسب است و در روز دوازدهم ماه ربیع الاخر در سال اول هجرت نماز فریضه حضر و سفر مستقر شد و در روز سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم ماه جمادی الاولی که احتمال میرود در یکی از این سه روز وفات حضرت فاطمه واقع شده باشد زیارت آنحضرت مناسب است خصوصا در چهاردهم و لعن بر ظالمان آنحضرت و اقامه ماتم آنمظلومه در هر یک از این سه روز مناسب است و بودن وفات آنحضرت در یکی از این سه روز از روی روایت صحیحه هفتاد و پنج روز بعد از وفات حضرت رسالت پناه است و در روز پانزدهم جمادی الاولی بقول جمعی از علما ولادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام بوده و روز بسیار شریفی است و گفته‌اند که روزه آن و تصدق و سایر اعمال خیریه در آن روز مستحب است و شیخ طوسی گفته که در این روز فتح بصره برای حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام شده و رضی الدین علی بن یوسف حلی برادر آیة الله علامه در کتاب عدد گفته که در این روز محمد بن ابی بکر در مصر شهید شده **مؤلف گوید** که در این روز زیارت حضرت فاطمه و امیرالمؤمنین و امام زین العابدین علیهم السلام هر یک مناسب است و علامه مجلسی گفته که اگر زیارت جامعه در این قسم ایام بخوانند انشاء الله تعالی بهتر است





واما اعمال ماه جمادی الاخرة پس بدانکه سید ابن طاوس رحمه الله روایت کرده است که در این ماه در هر روز که خواهد سنت است که چهار رکعت نماز بکند یعنی بدو سلام و در رکعت اول بعد از سوره فاتحه یکمرتبه آیة الکرسی بخواند و بیست و پنج مرتبه انا انزلناه و در رکعت دوم یکمرتبه الهیکم التکاثر و بیست و پنج مرتبه قل هو الله احد و در رکعت سیم یکمرتبه قل یا ایها الکافرون و بیست و پنج مرتبه قل اعوذ برب الفلق و در رکعت چهارم یکمرتبه اذا جاء نصر الله و بیست و پنج مرتبه قل اعوذ برب الناس و بعد از سلام رکعت چهارم هفتاد مرتبه بگوید سُبحانَ اللهِ وَالحَمدُ لِلّٰهِ وَلا اِلٰهَ اِلّا اللهُ وَاللهُ اَکبَرُ و هفتاد مرتبه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ پس سه مرتبه بگوید اَللّٰهُمَّ اغفِر لِلمُؤمِنینَ پس سر بسجده بگذارد و سه مرتبه بگوید یا حَیُّ یا قَیُّومُ یا ذَا الجَلالِ وَالاِکرامِ یا اَللهُ یا رَحمٰنُ یا رَحیمُ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ پس هر حاجت که دارد از حق تعالی طلب نماید هر که چنین کند خدا خود را و مالش را و زنان و فرزندان او و دین و دنیای او را حفظ کند و اگر در این سال بمیرد بر شهادت بمیرد یعنی ثواب شهیدان داشته باشد و در روز سیم این ماه بنا بر قول شیخ طوسی و مفید و سید ابن طاوس و کفعمی و بعضی دیگر وفات حضرت فاطمه صلوات الله علیها واقع شده و شیخ بزرگوار محمد بن جریر طبری امامی در کتاب دلائل الامامه بسند معتبر از ابی بصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که آنحضرت فرمود که فاطمه در روز بیستم جمادی الاخره متولد گشته و هشت سال در مکه اقامت کرده و ده سال در مدینه و در روز سه شنبه سیم جمادی الاخره سال یازدهم هجرت برحمت ایزدی پیوست صلوات الله علیها **مؤلف گوید** که اصح همین است در باب تاریخ وفات آنمظلومه و از برای او شواهدی است که مقام را گنجایش ذکر آن نیست و این اگرچه در ظاهر منافی است با روایت هفتاد و پنج روز لکن ممکن است که روایت نود و پنج باشد و تصحیف شده باشد چه سبعین با تسعین مشابهت بسیار دارد بخصوص در خطوط قدیمه که تفصیل آن موجب تطویل است پس باید شیعیان در این ایام تعزیت آنحضرت قیام نمایند و زیارت آنمظلومه و لعن بر ظالمان و غاصبان حق و

کنند و در نهم جمادی الآخره مقتل عبدالله بن الزبیر بن العوام بوده چنانچه شیخ
مفید و طوسی گفته‌اند و در تقویم المحسنین است که در این روز عبدالله زبیر کعبه را خراب
کرده بود و در آن زیر برای آن قرار داد که از یکی از آن در داخل میشوند و از در دیگر بیرون
میروند تا زمان عبدالملک مروان که خانهٔ کعبه را بصورت اول خود برگردانید و در بیستم
ولادت با سعادت حضرت فاطمه زهرا واقع شده و روز بسیار شریفی است شیخ مفید گفته
است اظهار سرور و خوشحالی بکنند و روزه بدارند و تصدقات و اعمال خیر بکنند و
نیز در مقام زیارت بطلوعه نماز آنحضرت و زیارتش کرده این روز باید بجا آورد و در نقل
کرده‌ام با نجار جمیع شهور و در بیست و هفتم چنانچه کلینی در کافی و مسعودی در مروج
الذهب گفته‌اند وفات حضرت امام علی نقی واقع شده و وفات بعضی از خلفای جور نیز در
این روز واقع شده **باب دوازدهم** در بیان اعمالی که در هر ماه باید بجا آورد و در
عمل عید نوروز است و در آن دو فصل است **فصل اول** در اعمال هر ماه است
بدانکه مستحب است در وقت دیدن هلال در هر ماه خواندن دعاهای منقوله از اهل‌بیت
علیهم السلام و بهترین آنها دعای هلال صحیفه کامله است که دعای چهل و سیم است
و شیخ طوسی از حضرت امام محمد باقر علیه السلام این دعا را از برای رؤیت هلال نقل کرده
و این دعا است که حضرت رسول میخواندند چون ماه نو میدیدند اَللّهُمَّ اَهِلَّهُ
عَلَیْنا بِالْیُمْنِ وَالْاِیمانِ وَالسَّلامَةِ وَالْاِسْلامِ وَهُدیً وَمَغْفِرَةٍ وَعافِیَةٍ مُجَلَّلَةٍ وَرِزْقٍ
واسِعٍ اِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ این دعا را میخواندند پس از آنکه تکبیر میگفتند
و خواندن هفت مرتبه سورهٔ حمد برای دفع درد چشم منقولست و بعد از آن پنیر خوردن
گفته‌اند مستحب است سید ابن طاوس در کتاب دروع الواقیه از حضرت صادق روایت
کرده که فرمودند نیکو لقمه ایست پنیر دهان را شیرین و خوشبو میکند و اشتهای طعام
میاورد و باعث هضم میشود و هر کس مقید کند خود را بخوردن آن در اول هر ماه امید
است که حاجتش در آن ماه رد نشود و نیز از آنحضرت روایت کرده که هر که در شب اول

ماه

دعای دیدن ماه نو



ماه دو رکعت نماز بکند و در هر رکعت بعد از حمد سورهٔ انعام بخواند و از حقتعالی سؤال
کند که او را از هر ترسی و دردی ایمن گرداند حقتعالی ایمن کند او را در آن ماه از هر چه مکروه
او باشد و نیز سید در دروع از حضرت جواد علیه السلام نقل کرده که چون ماه نو داخل شد
در روز اول آن دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول بعد از حمد سی مرتبه سورهٔ قل هو
الله احد و در رکعت دویم سی مرتبه سورهٔ انا انزلناه بخوان و بعد از نماز تصدق بکن بانچه
ممکن شود پس اگر چنین کنی سلامتی آن ماه را برای خود خریده باشی و در روایت دیگر وارد
شده که بعد از نماز بخوان بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ وَما مِنْ دابَّةٍ فِی الْاَرْضِ اِلّا عَلَی اللّهِ
رِزْقُها وَیَعْلَمُ مُسْتَقَرَّها وَمُسْتَوْدَعَها کُلٌّ فی کِتابٍ مُبینٍ بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
وَاِنْ یَمْسَسْکَ اللّهُ بِضُرٍّ فَلا کاشِفَ لَهُ اِلّا هُوَ وَاِنْ یُرِدْکَ بِخَیْرٍ فَلا رادَّ لِفَضْلِهِ یُصیبُ
بِهِ مَنْ یَشاءُ مِنْ عِبادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحیمُ بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ سَیَجْعَلُ اللّهُ بَعْدَ
عُسْرٍ یُسْراً ما شاءَ اللّهُ لا قُوَّةَ اِلّا بِاللّهِ حَسْبُنَا اللّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ وَاُفَوِّضُ اَمْری
اِلَی اللّهِ اِنَّ اللّهَ بَصیرٌ بِالْعِبادِ لا اِلهَ اِلّا اَنْتَ سُبْحانَکَ اِنّی کُنْتُ مِنَ الظّالِمینَ رَبِّ اِنّی لِما
اَنْزَلْتَ اِلَیَّ مِنْ خَیْرٍ فَقیرٌ رَبِّ لا تَذَرْنی فَرْداً وَاَنْتَ خَیْرُ الْوارِثینَ و بدانکه از جمله سنتهای
مؤکده که حضرت رسول بر آن مواظبت نمود تا از دنیا رفت روزهٔ سه روز در هر ماه است
و آن موافق مشهور پنجشنبه اول ماه و پنجشنبه آخر ماه و چهارشنبه وسط ماه یعنی چهارشنبه
اول از دههٔ میانه ماه است و در بعضی از روایات عکس این نیز وارد شده است یعنی چهار
شنبه اول و آخر ماه و پنجشنبه وسط ماه و طریق اول اشهر است و سنن آنحضرت تالی واجبات
است در فضیلت و تأکید و آنحضرت نماز سنت را دو برابر نماز واجب مقرر فرموده هشت
رکعت نافله پیش از نماز ظهر و هشت رکعت پیش از نماز عصر و چهار رکعت بعد از نماز
مغرب و دو رکعت نشسته که بمنزلهٔ یک رکعت است بعد از نماز عشا و یازده رکعت
نماز شب و دو رکعت پیش از نماز صبح که مجموع سی و چهار رکعت دو مقابل نماز یومیه
واجبی است و متمم آنست و تأکید زیاده در بارهٔ این نمازها شده و نیز روایات بمنزلهٔ وا

است

است و [illegible] اگر ترک کند سنت است که قضا کند و همچنین روزه سه روز برابر
روزه واجب است که تمام ماه شعبان است و در که ماه دیگر هم [illegible] روزه اگر نتواند
بسبب عارضه سنت است قضا کردن آنها و اگر در تابستان دشوار باشد سنت است که در
زمستان قضا کند و لکن باید مثل این ایام قضا شود و بعضی تعجیل را یعنی تقدیم آنها
بر اوقات خود جایز دانسته اند و اگر دشوار باشد روزه بسبب پیری یا ناتوانی بدل هر روز
یک درهم یا یک مد تصدق کند و شیخ کلینی بسند صحیح از حضرت صادق ع روایت کرده
که کسیکه در هر ماه این سه روز را روزه دارد باکی نیست که با همکیش مجادله نکند و سفاهت
و تندخوئی و بیخردی و مبادرت بسوگند خوردن بخدا را ترک کند و اگر کسی با او
سفاهت و بیخردی کند تحمل کند و معارضه نکند و اما فضیلت این سه روز روزه
بسیار است و اخبار بسیار در این باب وارد شده ثقة الاسلام در کافی و برقی در محاسن
از حماد بن عثمان روایت کرده اند که گفت شنیدم از حضرت صادق ع که فرمود حضرت
رسول ص اول روزه سنت که میگرفت که مردم گفتند دیگر آنحضرت افطار نخواهد کرد و مدتی
افطار کرد که گمان کردند که دیگر روزه سنت نخواهد گرفت پس ملازم روزه حضرت
داود ع گردید که یک روز روزه میداشت و یک روز افطار میکرد و در آخر عمر اختیار
فرموده روزه سه روز را در هر ماه و با این حال بود تا از دنیا رحلت فرمود و میفرمود که این
سه روز روزه ثوابش برابر است با روزه دهر و وسوسه شیطان را از سینه برطرف می
کند حماد گفت گفتم که این سه روز کدام است فرمود که پنجشنبه اول ماه و چهارشنبه اول
بعد از دهه اول و پنجشنبه آخر پس پرسید که برای چه خصوص این روزها را روزه باید
داشت فرمود برای آنکه بر امتهای سابق عذاب در این روزها نازل میشده است پس
رسول خدا ص این روزها را روزه گرفت برای آنکه ایام مخوف بود و در روایت دیگر وارد شده
که پنجشنبه را برای این روزه میدارند که اعمال بندگان را بر حقتعالی عرضه میکنند و چهارشنبه
میانه را برای این روزه میدارند که آتش جهنم در روز چهارشنبه خلق شده است و





روزه سپر است یعنی از برای آتش و نیز در کتاب علل از آنحضرت مرویست که حقتعالی عذاب
نفرمود امتهای سابقه را مگر در چهارشنبه میان ماه پس مستحب شد روزه گرفتن در این روز
و علامه مجلسی فرموده که اگر در این ایام روزه باشد و بخانه برادر مؤمن وارد شود و او
تکلیف کند افطار کردن بهتر است از روزه داشتن به هفتاد برابر یا نود برابر چنانچه در
حدیث معتبر از حضرت صادق ع منقولست و در حدیث دیگر فرموده که هر که داخل شود بخانه
برادر مؤمن خود و روزه باشد و افطار کند و اظهار نکند که من روزه ام که بر او منت
گذارد حقتعالی ثواب روزه یکسال برای او بنویسد انتهی و از جمله روزهای سنت هر
ماه روزه ایام البیض است یعنی سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم ماه و احادیث بسیار در فضیلت
این سه روز از طرق عامه و خاصه وارد شده و از شیخ صدوق ره منقولست که گفته روزه
دو پنجشنبه و چهارشنبه بدل ایام البیض مقرر شده است و منافات ندارد که هر دو
سنت باشد و دو پنجشنبه اول و آخر و چهارشنبه میان بهتر باشد اما اکثر احادیث
ایام البیض از طرق عامه است و سید ابن طاوس از حضرت رسول ص روایت کرده است
که جبرئیل بر من نازل شد و گفت بگو بعلی ع که روزه بدارد از هر ماه سه روز تا نوشته
شود برای تو بسبب روزه روز اول روزه ده هزار سال و بروزه روز دوم سی هزار
سال و بروزه روز سیم صد هزار سال حضرت امیرالمؤمنین ع گفت یا رسول الله این
مخصوص من است یا برای همه کس است حضرت فرمود که هر که از شیعیان تو این روزها
روزه بدارد تا این ثواب برای او خواهد بود گفت کدام روزها فرمود که آن سیزدهم
و چهاردهم و پانزدهم است و از جمله روزه های مرغوب روزه روز چهارشنبه و
پنجشنبه و جمعه است برای کسیکه حاجتی داشته باشد و شاید ما انشاء الله در باب
آینده بآن اشاره کنیم علامه مجلسی فرموده مشهور میان علماء آنست که هر پنجشنبه و جمعه
روزه گرفتن سنت است مگر آنکه موافق یکی از ایام محرمه یا مکروهه واقع شود و بسند
صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقولست که کسیکه اراده عمل خیر داشته باشد باید

نفس ملکیین و روزه داشتن و مثل اینها با اینکه در روز جمعه بعمل آورد زیرا که ثواب عمل
در روز جمعه مضاعف است و ابن جنید رحمه الله گفته که مستحب نیست روز جمعه را تنها روزه
گرفتن و اگر ملحق بسازد باین یک روز پیش یا یک روز بعد را جایز است و گفته است
استحباب روزه روز دوشنبه و پنجشنبه منسوخ است و روزه شنبه نهی از آن وارد شده است
پس علامه مجلسی گفته که اکثر آنچه ابن جنید گفته خلاف مشهور میان علما است و شیخ طوسی در
مصباح گفته است که ترغیب در روزه روز جمعه وارد شده است و بهتر آنست که آنرا
تنها روزه ندارد مگر آنکه یک روز بیشتر روزه بدارد و گمان فقیر آنستکه نهی از تنها گرفتن
روزه روز جمعه محمول بر تقیه است زیرا که سنیان این حدیث را از ابو هریره نقل کرده اند و
بعضی از علما نهی از روز جمعه را حمل کرده اند بر آنکه کراهت آن در صورتیستکه او را ضعیف
کند از فرایض و نوافل و دعاهای روز جمعه و این حمل بد نیست و اما روز دوشنبه
احادیث بر نهی از روزه آن واقع شده است و بهتر ترک است خصوصا هرگاه بقصد
برکت روز دوشنبه باشد مگر با روز متبرکی از روزهای ما موافق شود مثل غدیر و
مبعث و مولود و امثال اینها و نهی از روزه شنبه بنظر فقیر نرسیده اما فضیلتی هر دو
روزه آن بخاطر ندارم مگر آنچه شیخ مفید رحمه الله روایت کرده است که هر که در یکی از
ماههای حرام یعنی رجب و ذی القعده و ذی الحجه و محرم پنجشنبه و جمعه و شنبه را روزه
بدارد حقتعالی برای او ثواب عبادت نهصد سال بنویسد انتهی

## فصل دوم

در فضایل و اعمال روز نوروز است بدانکه اولا آنکه کلمات علما در تعیین این روز مبارک
مختلف است و شیخ طوسی اعمال متعلقه این روز را در مصباح ذکر کرده بدون تعیین
آن و ابن ادریس ره گفته که آنچه بعض اهل حساب و علماء هیئت و اهل این صنعت در
کتاب خود تحقیق آن کرده اند آنستکه روز نوروز روز دهم ایار است و ماه ایار سی و
یک روز است همینکه نه روز از آن گذشت عید نوروز میشود انتهی و شیخ شهید نو
روز را تفسیر کرده بیکی از سه چیز یا اول سال فرسها و وقت دخول آفتاب به برج حمل





یا دهم ایار و شیخ احمد بن فهد حلی در مهذب گفته که روز نوروز روز جلیل القدر
است و تعیین آن مشکل است با آنکه دانستن آن مهم است از جهة آنکه تعلق گرفته باو
عباداتیکه مطلوب شارع است و امثال آن موقوفست بر شناختن آن روز و علمای
ما هیچکدام متعرض آن نشده اند مگر آنچه ابن ادریس گفته پس کلام او را نقل کرده پس
از آن گفته که روز نهم شباط روز نیروز است پس اعمال نیز با خبر معلی بن خنیس نقل کرده
و لکن آنچه در این زمان مشهور و معمول به مردمان است آنستکه نوروز روز انتقال شمس به
برج حمل است و این تفسیر مختار جمعی از علما است که یکی از آنها علامه مجلسی است و در
بحار کلام را بسط تمام داده و در زاد المعاد بعد از آنکه اختلاف اقوال را در این باب
ایراد نموده گفته و بگمان فقیر همین نوروز که در این ازمنه مشهور است اقرب بصواب
و اضبط است و حسنا اگر بجای اعمال را در این بگذارند ظاهرا بد نیست پس فرموده
اما فضایل و اعمال این روز باسانید معتبره از معلی بن خنیس که از خواص اصحاب حضرت
صادق ع بوده است منقولست که گفت در روز نوروز بخدمت حضرت امام جعفر صادق
رفتم فرمود آیا میشناسی این روز را گفتم فدای تو شوم این روزیستکه عجم آنرا تعظیم میکنند
و در این روز تحفه ها و هدیه ها برای یکدیگر میفرستند حضرت فرمود که سوگند یاد می
کنم بحق خانه کعبه که در مکه معظمه است که این تعظیم کردن نیست مگر برای امر قدیمی
که تفسیر میکنم از برای تو تا بفهمی آنرا گفتم ای سید و آقای من دانستن اینرا از برکت شما
محبوبتر است نزد من از آنکه مردگان من زنده شوند و دشمنان من بمیرند حضرت
فرمود که ای معلی روز نوروز روزیستکه حقتعالی در این روز پیمان
بندگانرا گرفت از ارواح ایشان در روز الست که او را ببندگی بپرستند و برای
او شریکی قرار ندهند و در بندگی و پرستش هیچ چیز را شریک او نگردانند و ایمان
بیاورند به پیغمبران و رسولان و حجتهای او بر خلق و امامان و پیشوایان دین یعنی ائمه
معصومین صلوات الله علیهم اجمعین و این اول روزیستکه در آن آفتاب طلوع کرد

است و بادهای ابستن کننده درختان وزیده است و گلها و شکوفه‌های زمین آفریده شده
است و در این روز کشتی نوح ع بعد از طوفان بر کوه جودی قرار گرفته است و این روزیست که
حقتعالی احیا بخشید چندین هزار کس را که از مرگ گریختند یعنی از طاعون و بیکدفعه
خداوند قهار همه را امیراند پس بعد از مدتها که استخوان شده بودند پیغمبری از پیغمبران
خدا بر این استخوانها گذشت و از پروردگار خود سؤال کرد که باو بنماید که چگونه این استخوانهای
پوسیده را زنده میگرداند حقتعالی وحی فرستاد بسوی او که آب بریزد بر استخوانهای ایشان
در همان جاهای خود که هستند پس چنین کرد همه بقدرت الهی زنده شدند و این اول سال
فرس و عجم است و باین سبب سنت شده که در این روز آب بیکدیگر بریزند یا آب بر خود
بریزند و غسل کنند و حقتعالی در قرآن مجید اشاره باین قصه نموده است در آنجا که فرموده
است اَلَمْ تَرَ اِلَی الَّذِینَ خَرَجُوا مِنْ دِیارِهِمْ وَهُمْ اُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقالَ لَهُمُ اللهُ مُوتُوا ثُمَّ
اَحْیاهُمْ و مفسران گفته اند که آن پیغمبر حضرت حزقیل علیه السلام بود و حضرت فرمود که
ایشان سی هزار کس بودند و فرمود که در این روز جبرئیل بر حضرت رسول خدا بوحی نازل
شد یعنی روز نوروز موافق روز مبعث بوده که بیست و هفتم ماه رجب است و فرمود
که این روزیست که حضرت رسالت پناه ص بتهای کفار قریش را در مکه شکست و حضرت ابراهیم ع
نیز در این روز بتهای کافران را شکست و اول اشاره است باینکه سنی و شیعه روایت کرده
اند بطرق بسیار که شبی حضرت رسالت ص حضرت امیر المؤمنین ع را با خود بمسجد الحرام آورد
و حضرت امیر را امر کرد که بر دوش آنحضرت بالا رفت و بتهای کافران را بزیر آورد و شکست
پس مراد این است که در شب این روز بود و فرمود که در این روز حضرت رسول ص امر کرد
اصحاب خود را که بیعت کنند با امیر المؤمنین علیه السلام و اقرار کنند که او پادشاه مؤمنان
است یعنی روز غدیر این روز بوده یا آن روز که سرکرده‌های صحابه را گفت بروید بر علی ع
سلام کنید و بگوئید اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ این روز بوده و فرمود که در
این روز حضرت رسول حضرت امیر را فرستاد بوادی جنیان که از ایشان بیعت از برای





او بگیرد و فرمود که در این روز حق خلافت با امیر المؤمنین ع بر گشت یعنی بعد از کشته
شدن عثمان با آنحضرت بیعت کردند و در این روز حضرت امیر المؤمنین ع با خارجیان نهروان جنگ
کرد و بر ایشان ظفر یافت و سرکرده ایشان را که ذو الثدیه میگفتند کشت و در این روز
قائم آل محمد صلوات الله علیه ظاهر خواهد شد و در این روز امامان دیگر بدنیا رجعت
خواهند کرد و در این روز قائم ما ظفر خواهد یافت بر دجال و بدار کناسه که محله ایست از
محلات کوفه او را بر دار خواهند کشید و در هیچ روز نوروز نیست مگر آنکه ما انتظار
فرج میکشیم زیرا که آن از روزهای ما و روزهای شیعیان ما است این روز را عجمان حفظ
کردند و حرمت آنرا رعایت کردند و شما عربان آنرا ضایع کردید پس حضرت فرمود بمعلی که
چون روز نوروز شود غسل بکن و پاکیزه ترین جامه‌های خود را بپوش و به بهترین بوهای
خوش خود را خوشبو گردان و در آن روز روزه بدار پس چون از نماز پیشین و پسین
و نافله‌های آن فارغ شوی چهار رکعت نماز بگذار یعنی هر دو رکعت بیک سلام و در رکعت
اول بعد از حمد ده مرتبه سوره انا انزلناه بخوان و در رکعت دوم بعد از حمد ده مرتبه
سوره قل یا ایها الکافرون و در رکعت سیم بعد از حمد ده مرتبه سوره قل هو الله احد
و در رکعت چهارم بعد از حمد ده مرتبه قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس
بخوان و بعد از نماز بسجده شکر برو و این دعا بخوان اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
الْاَوْصِیاءِ الْمَرْضِیِّینَ وَعَلی جَمِیعِ اَنْبِیائِکَ وَرُسُلِکَ بِاَفْضَلِ صَلَواتِکَ وَبارِکْ عَلَیْهِمْ
بِاَفْضَلِ بَرَکاتِکَ وَصَلِّ عَلی اَرْواحِهِمْ وَاَجْسادِهِمْ اَللّٰهُمَّ بارِکْ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَبارِکْ
لَنا فِی یَوْمِنا هٰذَا الَّذِی فَضَّلْتَهُ وَکَرَّمْتَهُ وَشَرَّفْتَهُ وَعَظَّمْتَ خَطَرَهُ اَللّٰهُمَّ بارِکْ لِی
فِیما اَنْعَمْتَ بِهِ عَلَیَّ حَتّی لا اَشْکُرَ اَحَداً غَیْرَکَ وَوَسِّعْ عَلَیَّ فِی رِزْقِی یا ذَا الْجَلالِ وَالْاِکْرامِ
اَللّٰهُمَّ ما غابَ عَنِّی فَلا یَغِیبَنَّ عَنِّی عَوْنُکَ وَحِفْظُکَ وَما فَقَدْتُ مِنْ شَیْءٍ فَلا تُفْقِدْنِی
عَوْنَکَ عَلَیْهِ حَتّی لا اَتَکَلَّفَ ما لا اَحْتاجُ اِلَیْهِ یا ذَا الْجَلالِ وَالْاِکْرامِ چون چنین
کنی گناهان پنجاه ساله تو آمرزیده شود و بسیار بگو یا ذَا الْجَلالِ وَالْاِکْرامِ و در غیر کتب

عمل نوروز نماز و دعای نوروز

مشهور روایت کرده اند که در وقت تحویل این دعا را بسیار میخوانند و بعضی سیصد و شصت و شش مرتبه گفته اند یا محوّل الحول و الاحوال حوّل حالنا الی احسن الحال و بروایت دیگر یا مقلّب القلوب و الابصار یا مدبّر اللیل و النهار یا محوّل الحول و الاحوال حوّل حالنا الی احسن الحال و ایضاً بعضی روایت کرده اند که این دعا را نیز در روز نوروز بعد از ادای سال بخوانند اللّهمّ هذه سنة جدیدة و انت ملک قدیم اسئلک خیرها و خیر ما فیها و اعوذ بک من شرّها و شرّ ما فیها و استکفیک مؤنتها و شغلها یا ذا الجلال و الاکرام و اگرچه معنی در دعا نیست امّا دعای اول را خواندن هر چند نماز کرده نشود چون سند معتبر دارد بهتر است تمام شد آنچه از زاد المعاد نقل شده و علامه حلّی رحمه الله در منهاج الصلاح و کفعمی در بلد الامین بعد از اعمال عید نوروز دعائی از حضرت امام رضا علیه السلام نقل کرده اند که در وقت تحویل نوشته میشود و بر گریبان و بر ران کنند که بامان از هر چیزی است عبارت ایشان چنین است رقعة اُجیب عوذة لکلّ شیء بسم الله الرّحمن الرّحیم اخسئوا فیها و لا تکلّمون انّی اعوذ بالرّحمن منک ان کنت تقیّاً اخذت بسمع الله و بصره علی اسماعکم و ابصارکم و بقوّة الله علی قوّتکم لا سلطان لکم علی فلان بن فلان و لا علی ذرّیته و لا علی اهله و لا علی اهل بیته سترت بینه و بینکم بستر النّبوّة الّتی استتروا بها من سطوات الفراعنة جبرئیل عن ایمانکم و میکائیل عن یسارکم و محمّد صلّی الله علیه و آله امامکم و الله مظلّ علیکم یمنعه منکم و یمنع ذرّیته و اهل بیته منکم و من الشّیاطین ما شاء الله لا حول و لا قوّة الّا بالله العلیّ العظیم اللّهمّ انّه لا یبلغ حلمنا اناتک فلا تبلیه و لا یبلغ مجهود نفسه علیک توکّلت و انت نعم المولی و نعم الوکیل حرست الله یا فلان بن فلان و ذرّیتک ممّا یخاف علی احد من خلقه و صلّی الله علی محمّد و آله و میخواند آیة الکرسی را بانطریقه که نازل شده پس از آن مینویسی لا حول و لا قوّة الّا بالله لا ملجأ من الله الّا الیه حسبی الله و نعم الوکیل و اسلم فی راس الشّهباء لها طلسلسبیلا و صلّی الله علی محمّد و اهل بیته



دعای نوروز



الطّیّبین و سلّم کثیراً و الحمد لله ربّ العالمین و الصّلوة علی محمّد و آله الطّاهرین

**مؤلف گوید** که آیة الکرسی بطوریکه نازل شده همین آیة الکرسی است که در قرآن خوانده میشود مگر آنکه آن را اوّل شروع بعد از و ما فی الارض این زیادتی را دارد و ما بینهما و ما تحت الثّری عالم الغیب و الشّهادة هو الرّحمن الرّحیم و خود کفعمی در حاشیه بلد الامین باین مطلب اشاره کرده و گفته که حضرت امام رضا چنین قرائت فرموده انتهی و شیخ جلیل علی بن ابراهیم قمی در تفسیر بسند خود روایت کرده که حضرت امام رضا علیه السّلام قرائت فرمودند آیة الکرسی را باینطور الم الله لا اله الّا هو الحیّ القیّوم لا تأخذه سنة ای لا نعاس و لا نوم له ما فی السّموات و ما فی الارض و ما بینهما و ما تحت الثّری عالم الغیب و الشّهادة هو الرّحمن الرّحیم من ذا الّذی یشفع عنده تا هم فیها خالدون بعد فرمود و الحمد لله ربّ العالمین پس حضرت فرمود که این آیه چنین نازل شده **باب سیزدهم** در اعمال پنجشنبه و جمعه مختصری از اعمال سایر ایّام هفته و مشتمل است بر چند فصل **فصل اوّل** در مختصری از فضایل شب و روز جمعه است بدانکه شب و روز جمعه را امتیازی تام است از سایر لیالی و ایّام بمزید رفعت و شرافت و بنا بر آنچه از رسول خدا صلّی الله علیه و آله روایت شده که شب جمعه و روز جمعه بیست و چهار ساعت است در هر ساعتی حقتعالی ششصد هزار کس را از جهنّم آزاد کند و از حضرت صادق علیه السّلام وارد شده که هر که بمیرد ما بین زوال روز پنجشنبه تا زوال روز جمعه خدا پناه دهد او را از فشار قبر و نیز از آنحضرت منقول است که جمعه را حقّ و حرمتی عظیم هست پس زنهار که ضایع نکنی حرمت آنرا و تقصیر مکن در چیزی از عبادات حقتعالی در آنروز و تقرّب جو بسوی خدا بعملهای شایسته و ترک نما جمیع محرّمات خدا را زیرا که خدا ثواب طاعات را مضاعف میگرداند و عقوبتهای گناهان را محو مینماید و درجات مؤمنان را در دنیا و عقبی بلند میگرداند و شبش در فضیلت مانند روز است اگر توانی که شب جمعه را زنده داری بنماز و دعا تا صبح بکن بدرستیکه خداوند عالم در شب جمعه ملائکه را برای مزید کرامت مؤمنان بآسمان اوّل میفرستد که حساب

ایشان را زیاده کردانند و کناهان ایشان را محو کنند و حق تعالی واسع العطا و کریم است
و نیز در حدیث معتبر از آنحضرت منقولست که کاه هست که مؤمن دعا میکند برای حاجتی
و حق تعالی قضای حاجت او را تأخیر میکند تا آنکه در روز جمعه حاجت او را برآورد و برای
فضیلت جمعه مضاعف کرداند و فرمود که چون برادران یوسف از حضرت یعقوب
استدعای طلب آمرزش کناهان خود کردند گفت سوف استغفر لکم ربی یعنی بعد
از این استغفار خواهم کرد برای شما از پروردکار خود حضرت فرمود که تأخیر کرد که در سحر
شب جمعه دعا کند تا مستجاب کردد و نیز از آنحضرت منقولست که چون شب جمعه می‌شود ماهیان
در دریا از آب سر بیرون می‌آورند و وحشیان صحرا کردن میکشند و حق تعالی را ندا میکنند
که ای پروردکار ما را عذاب مکن بکناهان آدمیان و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول
است که حق سبحانه و تعالی امر میفرماید ملکی را که در هر شب جمعه از بالای عرش ندا می
کند از اول شب تا آخر شب از جانب رب اعلی که آیا بنده مؤمنی هست که پیش از طلوع
صبح برای آخرت و دنیای خود مرا بخواند تا من دعای او را مستجاب کنم آیا بنده مؤمنی
هست که پیش از طلوع صبح از کناه خود توبه کند پس من توبه او را قبول کنم آیا بنده
مؤمنی هست که من روزی او را تنک کرده باشم و از من سؤال کند که روزی او را زیاد کنم
پیش از طلوع صبح پس روزی او را کشاده کردانم آیا بنده مؤمن بیماری هست که از
من سؤال کند پیش از طلوع صبح که او را شفا دهم تا او را عافیت کرامت کنم آیا بنده
مؤمن غمکین محبوسی هست که پیش از طلوع صبح از من سؤال کند که او را از زندان
رها کنم و غمش را فرج دهم پس دعایش را مستجاب کنم آیا بنده مؤمن مظلومی هست که
از من سؤال کند پیش از صبح برای دفع ستم ظالم تا من از برای او انتقام بکشم و
حقش را باو برکردانم پیوسته این ندا میکند تا طلوع صبح و از حضرت امیر المؤمنین
منقولست که حق تعالی جمعه را از همه روزها برکزیده و روزش را عید کردانیده و شبش را
مثل روزش کردانیده و از جمله فضیلت روز جمعه آنست که هر حاجت که در آن روز





از خدا سؤال کنند برآورده میشود و اکر جماعتی مستحق عذاب شوند چون شب جمعه و روز
جمعه را دریابند و دعا کنند خدا آن عذاب را از ایشان برمیکرداند و امور مقدره را حق
تعالی در شب جمعه مبرم و محکم میکرداند پس شب جمعه بهترین شبها و روزش بهترین روزهاست
و از حضرت صادق ع روایت شده که بپرهیزید از کناه در شب جمعه که عقوبت کناهان در آن شب
مضاعف است چنانچه ثواب حسنات مضاعف است و هر که معصیت خدا را در شب جمعه
ترک کند حق تعالی کناهان کذشته او را بیامرزد و هر که در شب جمعه معصیتی را علانیه بکند
حق تعالی او را بکناهان جمیع عمرش عذاب کند و عذاب این کناه را او مضاعف کند و
بسندهای بسیار معتبر از حضرت امام محمد باقر ع منقولست که آفتاب طالع نکردیده است در
روزی که بهتر از روز جمعه باشد و چون مرغان در روز جمعه بیکدیکر میرسند سلام میکنند
و میکویند که عجب روز شایسته ایست و بسند معتبر از حضرت صادق ع منقولست که هر که
روز جمعه را دریابد باید که بکاری بغیر از عبادت مشغول نکردد زیرا که در آن روز خدا
کناه بندکان را میامرزد و رحمت خود را بر ایشان نازل میکرداند و فضایل شب و روز
جمعه زیاده از آن است که در این مختصر ذکر شود **فصل دوم** در بیان اعمال روز
پنجشنبه و شب جمعه است بدانکه روز پنجشنبه تعلق بمشتری دارد و ملاقات قضات و علما و
اکابر بدان روز نیکو است و روز مبارکیست بخصوص از برای طلب حاجات و روزه پنج
شنبه اول ماه و آخر ماه از مستحبات موکد است چنانچه در رساله ابواب اشاره شد و مستحب
است که آدمی در نماز فجر این روز و در دوشنبه سوره هل اتی بخواند و اکر کسی حاجتی
داشته باشد اول صبح آن در پی حاجت خود رود و چون متوجه حاجت خود شود بخواند
سوره حمد و دو قل اعوذ و قل هو الله احد و انا انزلناه و آیة الکرسی و پنج آیه آخر سوره
آل عمران را پس بکوید مولای انقطع الرجاء الا منک وخابت الآمال الا فیک
اسئلک الهی بحق من حقه واجب علیک ممن جعلت له الحق عندک ان تصلی
علی محمد وآل محمد وان تقضی حاجتی و مستحب است طلب کردن علم در این روز و

خواندن سوره انا انزلناه در آن روز زیارت قبور شهداء و مؤمنان در آن و مکروه است
در این روز از مشاهد مشرفه بیرون رفتن تا آنکه جمعه بگذرد و حجامت در این روز مستحب
است و دوا خوردن نیک نیست و مستحب است که در این روز مهیای جمعه شوند بگرفتن
ناخنها و گذاشتن یکی از آنها برای روز جمعه که در جمعه گرفته شود و گرفتن شارب و
غسل جمعه کنند اگر ترس آن باشد که در جمعه ممکن نشود غسلش و مستحب است صلوات
فرستادن بر پیغمبر و آل او صلی الله علیهم در روز پنجشنبه هزار مرتبه و مستحب است
اینکه بگوید اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد و عجّل فرجهم و اهلک عدوّهم من الجنّ
و الانس من الاوّلین و الآخرین و از برای روز پنجشنبه دعا و تسبیح و تعویذ بسیار
نقل شده و مختصرترین دعاهای آن دعای حضرت فاطمه ع است بروایت کفعمی
اللّهمّ انّی اسئلک الهدی و التّقی و العفاف و الغنی و العمل بما تحبّ و ترضی اللّهمّ
انّی اسئلک من قوّتک لضعفنا و من غناک لفقرنا و فاقتنا و من حلمک و علمک
لجهلنا اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد و اعنّا علی شکرک و ذکرک و طاعتک و عبادتک
برحمتک یا ارحم الرّاحمین و عوذه این روز بروایات مشایخ اینست بسم الله الرّحمن
الرّحیم اعیذ نفسی بقدرة الله و عزّة الله و عظمة الله و سلطان الله و جلال الله و کمال
الله و بجمع الله و برسول الله صلّی الله علیه و آله الطّیّبین و بولاة امر الله من شرّ ما
اخاف و احذر و اشهد انّ الله علی کلّ شیءٍ قدیر و لا حول و لا قوّة الّا بالله العلیّ العظیم
و صلّی الله علی سیّدنا محمّد و آله الطّاهرین و سلّم تسلیما و حسبنا الله و نعم الوکیل
و نمازهای وارده این روز بسیار است از آنجمله نمازیست که از حضرت صادق ع با ثواب
بسیاری وارد شده و آن دو رکعت است در رکعت اوّل بعد از حمد صد مرتبه قل
هو الله احد و در رکعت دوم دویست مرتبه نماد بگر کفعمی بسند کمال معتبر از مفضّل بن
عمر روایت کرده است که با جمعی از اصحاب در خدمت حضرت صادق ع بودیم ناگاه اسمعیل بن
عمر موصلی داخل شد حضرت فرمود که ای اسماعیل ابن عم شما را می بینم که نفس متواتر گرا ترا



دعای فاطمه در پنجشنبه
تعویذ روز پنجشنبه



مشاهده میکنم سببش چیست گفت بحق تو سوگند که سینه ام تنگ شده است و شدت
بهمرسانیده حضرت فرمود که چرا نماز حوائج را نمیکنی گفت فدای تو شوم چگونه میکنم فرمود
که چون روز پنجشنبه شود بعد از چاشت غسل بکن و بجای نماز خود برو و چهار رکعت نماز بکن
در هر رکعت بعد از سوره فاتحه ده مرتبه سوره انا انزلناه بخوان و بعد از سلام از رکعت
چهارم صد مرتبه بگو اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد پس دستهایت را بسوی آسمان بلند
کن و ده مرتبه بگو یا الله پس انگشت شهادت دست راست را بجانب راست و چپ و انگشت
شهادت چپ را ببالا و پائین حرکت بده و بگو یا ربّ بقدر که یک نفس فاکند بعد پس
دستها را در برابر روی خود بجانب قبله بکش و ده مرتبه یا الله بگو پس این دعا بخوان یا
افضل من رجی و یا خیر من دعی و یا اجود من سئل و اکرم من سئل یا من لا یعزّ علیه
ما یفعله یا من حیث ما دعی اجاب اسئلک بموجبات رحمتک و عزائم مغفرتک
و اسئلک باسمائک العظام و بکلّ اسم هو لک عظیم و اسئلک بوجهک الکریم و
بفضلک العظیم و اسئلک باسمک العظیم العظیم دیّان یوم الدّین محیی العظام و هی
رمیم و اسئلک بانّک الله لا اله الّا انت ان تصلّی علی محمّد و آل محمّد و ان تقضی
حاجتی و تیسّر لی من امری و لا تعسّر علیّ و تسهّل لی مطلب رزقی من فضلک الواسع
یا قاضی الحاجات یا قادرا علی ما یقدر علیه غیرک یا ارحم الرّاحمین و اکرم الاکرمین
پس حضرت فرمود که چند مرتبه این نماز را بکن راوی گفت که در سال دیگر در خدمت
آنحضرت بودیم باز اسماعیل آمد و از آستین خود کیسه بیرون آورد و گفت این پانصد
اشرفی است که ببرکت شما و برکت دعا و نماز یکه تعلیم من فرمودید از خمس من جدا
شده است و چون این نماز را سه مرتبه کردم مردیکه مال بسیاری از من منکر شده بود
و در مجلس قاضی سوگند یاد کرده بود اموال مرا باز پس داد و از من حلالی طلبید
حضرت فرمود که خدا را حمد کن و عبادت و ورد کار خود را ترک مکن و تفقد احوال
برادران مؤمن خود بکن و مستحب است که بسیار صلوات فرستند بر محمّد و آل و بعد



نماز حاجت در روز پنجشنبه

فی استغفار آخر پنجشنبه

از نماز عصر روز پنجشنبه تا آخر روز جمعه و بسند صحیح از حضرت صادق ع منقولستکه
چون عصر روز پنجشنبه میشود ملائکه از آسمان بزیر میآیند با قلمهای طلا و صحیفهای نقره و
نمینویسند مگر صلوات بر محمد و آل محمد ع را در شب جمعه و روز جمعه تا آفتاب غروب کند و شیخ طوسی فرموده که مستحبست که در آخر روز پنجشنبه استغفار کنند
باین نحو اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذی لا اِلٰهَ اِلّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّومُ وَاَتُوبُ اِلَیْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خاضِعٍ
مِسْکینٍ مُسْتَکینٍ لا یَسْتَطیعُ لِنَفْسِهِ صَرْفاً وَلا عَدْلاً وَلا نَفْعاً وَلا ضَرّاً وَلا حَیٰوةً وَلا مَوْتاً
وَلا نُشُوراً وَصَلَّی اللّٰهُ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَعِتْرَتِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ الْاَخْیارِ الْاَبْرارِ وَسَلَّمَ
تَسْلیماً و اما اعمال شب جمعه پس زیاده از آنستکه ذکر شود و در اینجا اکتفا میکنیم بذکر
مختصری از آن از جمله اعمال این شب صلوات فرستادنست و وارد شده که جمعه شبش بسیار
نورانیست و روزش بسیار روشن پس بسیار بگوئید سُبْحانَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ اَکْبَرُ وَلا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
و بسیار صلوات بفرستید بر محمد و آل محمد علیهم السلام و در روایتی دیگر اقل صلوات در
این شب صد مرتبه است و هر چه زیاده کنی بهتر است و از جمله خواندن این سوره هاست در شب
جمعه که از برای هر یک فوائد و ثواب بسیار وارد شده بنی اسرائیل و کهف و سه طسین
و یس و الم سجده و ص و احقاف و واقعه و لقمن و طور و حم دخان و اقتربت و جمعه و غیرها
و اگر همه ممکن نباشد خواندنش هر کدام را که تواند بخواند و اگر اختیار کند چهار تای اول
و سوره ص و احقاف و واقعه را بهتر است و مستحبست در شب جمعه خواندن سوره جمعه
در رکعت اول نماز مغرب و نماز عشا و خواندن توحید در رکعت دوم مغرب و خواندن
سوره سبح اسم ربک الاعلی در رکعت دوم عشا چنانچه از ابو الصباح کنانی روایت
شده که حضرت صادق ع فرمود در شب جمعه در نماز مغرب سوره جمعه و توحید بخوان
و در نماز عشا جمعه و سبح اسم ربک الاعلی بخوان و در فجر روز جمعه جمعه و توحید و در
ظهرش جمعه و منافقین و در عصرش جمعه و توحید بخوان و طریق دیگر هم روایت شده
است و از جمله دعا کردن در حق مؤمنین چنانچه مرویستکه حضرت فاطمه ع در شب جمعه





دعای مؤمنان

از اول شب تا صبح در محراب خود مشغول عبادت بود و پیوسته برای مؤمنان دعا میکرد
و در روایتی منقولستکه هر که برای ده نفر از برادران مؤمن خود که مرده باشند در شب
جمعه طلب آمرزش کند بهشت برای او واجب گردد و از جمله تناول کردن انار و جماع
کردن با عیال خود است که از برای هر کدام فوائد و فضایل است و از جمله خواندن نماز
های وارده در این شب است و آنها بسیار است از آنجمله نماز حاجتی است که سید روایت
کرده است فرموده که در شب جمعه و در شب عید اضحی دو رکعت نماز بکن و در هر رکعت
سوره فاتحه بخوان و آیه اِیّاکَ نَعْبُدُ وَاِیّاکَ نَسْتَعینُ را صد مرتبه بگو بعد پس حمد را تمام کن
و بعد از حمد بخوان دویست مرتبه سوره توحید را و چون سلام گفتی هفتاد مرتبه بگو
لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ پس بسجده برو و دویست مرتبه بگو یا رَبِّ یا رَبِّ پس

نماز حضرت خضر ع

هر حاجت که داری بطلب که انشاء اللّٰه بر آورده است نماز دیگر در این شب نماز خضر ع
است که سید و اینکه دیگر روایت کرده اند چهار رکعت است بدو سلام و در هر رکعت سوره
فاتحه یکمرتبه بخوانی و صد مرتبه بخوانی آیه فَنادیٰ فِی الظُّلُماتِ... النُّونِ وَاُفَوِّضُ اَمْری اِلَی اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصیرٌ
بِالْعِبادِ فَوَقاهُ اللّٰهُ سَیِّئاتِ ما مَکَرُوا وَحاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذابِ را چون از نماز
فارغ شوی صد مرتبه بگو لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ پس حاجت خود را طلب
که انشاء اللّٰه بر آورده است و از جمله اعمال شب جمعه خواندن دعاهای وارده در آن است
و آنها بسیار است و ما بذکر قلیلی از آنها اکتفا مینمائیم بسند صحیح از حضرت صادق علیه السلام

دعای شب و روز جمعه

منقولستکه هر که در سجده آخر نافله شام هفت مرتبه این دعا بخواند چون فارغ شود آمرزیده
شده باشد و اگر در هر شب چنین کند بهتر است و دعا اینست اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ
بِوَجْهِکَ الْکَریمِ وَاسْمِکَ الْعَظیمِ اَنْ تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَغْفِرَ لی ذَنْبِیَ
الْعَظیمَ و از حضرت رسول ص منقولستکه هر که هفت مرتبه این دعا را بخواند در شب جمعه
یا روز جمعه اگر در آن شب یا در آن روز بمیرد داخل بهشت شود و دعا اینست اَللّٰهُمَّ
اَنْتَ رَبّی لا اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ خَلَقْتَنی وَاَنَا عَبْدُکَ وَابْنُ اَمَتِکَ وَفی قَبْضَتِکَ وَناصِیَتی بِیَدِکَ

أَمْسَيْتُ عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ
بِنِعْمَتِكَ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ و شیخ طوسی و
سید و کفعمی و سید ابن باقی گفته اند که مستحب است در شب جمعه و روز آن و شب عرفه و روز
آن این دعا را بخوانند و ما دعا را از مصباح شیخ نقل میکنیم و دعا اینست اَللّٰهُمَّ
مَنْ تَعَبَّأَ وَتَهَيَّأَ وَأَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِوِفَادَةٍ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رِفْدِهِ وَطَلَبَ نَائِلِهِ وَ
جَائِزَتِهِ فَإِلَيْكَ يَا رَبِّ تَعْبِيَتِي وَاسْتِعْدَادِي رَجَاءَ عَفْوِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَجَائِزَتِكَ
فَلَا تُخَيِّبْ دُعَائِي يَا مَنْ لَا يَخِيبُ عَلَيْهِ سَائِلٌ وَلَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ فَإِنِّي لَمْ آتِكَ ثِقَةً بِعَمَلٍ
صَالِحٍ عَمِلْتُهُ وَلَا لِوِفَادَةِ مَخْلُوقٍ رَجَوْتُهُ أَتَيْتُكَ مُقِرّاً عَلَى نَفْسِي بِالْإِسَاءَةِ وَالظُّلْمِ
مُعْتَرِفاً بِأَنْ لَا حُجَّةَ لِي وَلَا عُذْرَ أَتَيْتُكَ أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ الَّذِي عَفَوْتَ بِهِ عَلَى الْخَاطِئِينَ
فَلَمْ يَمْنَعْكَ طُولُ عُكُوفِهِمْ عَلَى عَظِيمِ الْجُرْمِ أَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَا مَنْ رَحْمَتُهُ
وَاسِعَةٌ وَعَفْوُهُ عَظِيمٌ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ لَا يَرُدُّ غَضَبَكَ إِلَّا حِلْمُكَ وَلَا يُنْجِي
مِنْ سَخَطِكَ إِلَّا التَّضَرُّعُ إِلَيْكَ فَهَبْ لِي يَا إِلٰهِي فَرَجاً بِالْقُدْرَةِ الَّتِي تُحْيِي بِهَا مَيْتَ الْبِلَادِ
وَلَا تُهْلِكْنِي غَمّاً حَتَّى تَسْتَجِيبَ لِي وَتُعَرِّفَنِي الْإِجَابَةَ فِي دُعَائِي وَأَذِقْنِي طَعْمَ الْعَافِيَةِ إِلَى
مُنْتَهَى أَجَلِي وَلَا تُشْمِتْ بِي عَدُوِّي وَلَا تُسَلِّطْهُ عَلَيَّ وَلَا تُمَكِّنْهُ مِنْ عُنُقِي اَللّٰهُمَّ إِنْ وَضَعْتَنِي
فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضَعُنِي وَإِنْ أَهْلَكْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَعْرِضُ لَكَ فِي عَبْدِكَ أَوْ يَسْأَلُكَ
عَنْ أَمْرِهِ وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ ظُلْمٌ وَلَا فِي نَقِمَتِكَ عَجَلَةٌ وَإِنَّمَا يَعْجَلُ مَنْ يَخَافُ
الْفَوْتَ وَإِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى الظُّلْمِ الضَّعِيفُ وَقَدْ تَعَالَيْتَ يَا إِلٰهِي عَنْ ذٰلِكَ عُلُوّاً كَبِيراً
اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ فَأَعِذْنِي وَأَسْتَجِيرُ بِكَ فَأَجِرْنِي وَأَسْتَرْزِقُكَ فَارْزُقْنِي وَأَتَوَكَّلُ
عَلَيْكَ فَاكْفِنِي وَأَسْتَنْصِرُكَ عَلَى عَدُوِّكَ فَانْصُرْنِي وَأَسْتَعِينُ بِكَ فَأَعِنِّي وَأَسْتَغْفِرُكَ
يَا إِلٰهِي فَاغْفِرْ لِي آمِينَ آمِينَ آمِينَ و از جمله دعاهای مشهوره که در شبهای جمعه و در
شب نیمه شعبان خوانده میشود دعای خضر علیه السلام است که معروف است بدعاء
کمیل و از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت شده و دعا اینست بِسْمِ اللّٰهِ

دعای شب و روز جمعه و عرفه

ترفعنی وان رفعتنی فمن ذا الذی یضعنی

دعای کمیل





الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي قَهَرْتَ
بِهَا كُلَّ شَيْءٍ وَخَضَعَ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ وَبِجَبَرُوتِكَ الَّتِي غَلَبْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ
وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ وَبِعَظَمَتِكَ الَّتِي مَلَأَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عَلَا
كُلَّ شَيْءٍ وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ وَبِأَسْمَائِكَ الَّتِي غَلَبَتْ أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ وَبِعِلْمِكَ
الَّذِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ
وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ
النِّقَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ الْبَلَاءَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَقْطَعُ الرَّجَاءَ
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ وَكُلَّ خَطِيئَةٍ أَخْطَأْتُهَا اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِذِكْرِكَ
وَأَسْتَشْفِعُ بِكَ إِلَى نَفْسِكَ وَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ أَنْ تُدْنِيَنِي مِنْ قُرْبِكَ وَأَنْ تُوزِعَنِي
شُكْرَكَ وَأَنْ تُلْهِمَنِي ذِكْرَكَ اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ خَاضِعٍ مُتَذَلِّلٍ خَاشِعٍ أَنْ
تُسَامِحَنِي وَتَرْحَمَنِي وَتَجْعَلَنِي بِقِسْمِكَ رَاضِياً قَانِعاً وَفِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ مُتَوَاضِعاً اَللّٰهُمَّ
وَأَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنِ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ وَأَنْزَلَ بِكَ عِنْدَ الشَّدَائِدِ حَاجَتَهُ وَعَظُمَ فِيمَا
عِنْدَكَ رَغْبَتُهُ اَللّٰهُمَّ عَظُمَ سُلْطَانُكَ وَعَلَا مَكَانُكَ وَخَفِيَ مَكْرُكَ وَظَهَرَ أَمْرُكَ وَ
غَلَبَ قَهْرُكَ وَجَرَتْ قُدْرَتُكَ وَلَا يُمْكِنُ الْفِرَارُ مِنْ حُكُومَتِكَ اَللّٰهُمَّ لَا أَجِدُ لِذُنُوبِي
غَافِراً وَلَا لِقَبَائِحِي سَاتِراً وَلَا لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِيَ الْقَبِيحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلاً غَيْرَكَ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلِي وَسَكَنْتُ إِلَى قَدِيمِ ذِكْرِكَ لِي وَمَنِّكَ
عَلَيَّ اَللّٰهُمَّ مَوْلَايَ كَمْ مِنْ قَبِيحٍ سَتَرْتَهُ وَكَمْ مِنْ فَادِحٍ مِنَ الْبَلَاءِ أَقَلْتَهُ وَكَمْ مِنْ عِثَارٍ
وَقَيْتَهُ وَكَمْ مِنْ مَكْرُوهٍ دَفَعْتَهُ وَكَمْ مِنْ ثَنَاءٍ جَمِيلٍ لَسْتُ أَهْلاً لَهُ نَشَرْتَهُ اَللّٰهُمَّ
عَظُمَ بَلَائِي وَأَفْرَطَ بِي سُوءُ حَالِي وَقَصُرَتْ بِي أَعْمَالِي وَقَعَدَتْ بِي أَغْلَالِي وَحَبَسَنِي عَنْ
نَفْعِي بُعْدُ أَمَلِي وَخَدَعَتْنِي الدُّنْيَا بِغُرُورِهَا وَنَفْسِي بِجِنَايَتِهَا وَمِطَالِي يَا سَيِّدِي فَأَسْأَلُكَ
بِعِزَّتِكَ أَنْ لَا يَحْجُبَ عَنْكَ دُعَائِي سُوءُ عَمَلِي وَفِعَالِي وَلَا تَفْضَحْنِي بِخَفِيِّ مَا اطَّلَعْتَ عَلَيْهِ

من سرّی ولا تعاجلنی بالعقوبة علی ما عملته فی خلواتی من سوء فعلی واسائتی و
دوام تفریطی وجهالتی وکثرة شهواتی وغفلتی وکن اللهم بعزتک لی فی الاحوال
کلها رؤفا وعلیّ فی جمیع الامور عطوفا الهی وربی من لی غیرک اسئله کشف ضرّی و
النظر فی امری الهی ومولای اجریت علیّ حکما اتبعت فیه هوی نفسی ولم احترس فیه
من تزیین عدوّی فغرّنی بما اهوی واسعده علی ذلک القضاء فتجاوزت بما جری علیّ
من ذلک بعض حدودک وخالفت بعض اوامرک فلک الحمد علیّ فی جمیع ذلک ولا
حجّة لی فیما جری علیّ فیه قضاؤک والزمنی حکمک وبلاؤک وقد اتیتک یا الهی بعد
تقصیری واسرافی علی نفسی معتذرا نادما منکسرا مستقیلا مستغفرا منیبا مقرّا
مذعنا معترفا لا اجد مفرّا مما کان منی ولا مفزعا اتوجه الیه فی امری غیر قبولک
عذری وادخالک ایای فی سعة من رحمتک اللهم فاقبل عذری وارحم شدّة
ضرّی وفکّنی من شدّ وثاقی یا رب ارحم ضعف بدنی ورقّة جلدی ودقّة عظمی یا
من بدء خلقی وذکری وتربیتی وبرّی وتغذیتی هبنی لابتداء کرمک وسالف برّک
بی یا الهی وسیدی ومولای وربی اتراک معذّبی بنارک بعد توحیدک وبعد ما انطوی
علیه قلبی من معرفتک ولهج به لسانی من ذکرک واعتقده ضمیری من حبّک وبعد
صدق اعترافی ودعائی خاضعا لربوبیتک هیهات انت اکرم من ان تضیّع من ربّیته
او تبعّد من ادنیته او تشرّد من آویته او تسلّم الی البلاء من کفیته ورحمته و
لیت شعری یا سیدی والهی ومولای اتسلّط النار علی وجوه خرّت لعظمتک ساجدة
وعلی السن نطقت بتوحیدک صادقة وبشکرک مادحة وعلی قلوب اعترفت بالهیتک
محققة وعلی ضمائر حوت من العلم بک حتی صارت خاشعة وعلی جوارح سعت
الی اوطان تعبّدک طائعة واشارت باستغفارک مذعنة ما هکذا الظنّ بک
ولا اخبرنا بفضلک عنک یا کریم یا رب وانت تعلم ضعفی عن قلیل من بلاء الدنیا
وعقوباتها وما یجری فیها من المکاره علی اهلها علی انّ ذلک بلاء ومکروه قلیل

مکثه





مکثه یسیر بقائه قصیر مدته فکیف احتمالی لبلاء الآخرة وجلیل وقوع المکاره
فیها وهو بلاء تطول مدته ویدوم مقامه ولا یخفّف عن اهله لانه لا یکون الا
عن غضبک وانتقامک وسخطک وهذا ما لا تقوم له السموات والارض یا سیدی
فکیف بی وانا عبدک الضعیف الذلیل الحقیر المسکین المستکین یا الهی وربی وسیدی
ومولای لایّ الامور الیک اشکو ولما منها اضجّ وابکی لالیم العذاب وشدّته ام
لطول البلاء ومدّته فلئن صیّرتنی فی العقوبات مع اعدائک وجمعت بینی وبین
اهل بلائک وفرّقت بینی وبین احبّائک واولیائک فهبنی یا الهی وسیدی ومولای
وربی صبرت علی عذابک فکیف اصبر علی فراقک وهبنی صبرت علی حرّ نارک فکیف
اصبر عن النظر الی کرامتک ام کیف اسکن فی النار ورجائی عفوک فبعزتک یا سیدی
ومولای اقسم صادقا لئن ترکتنی ناطقا لاضجّن الیک بین اهلها ضجیج الآملین ولاصرخنّ
الیک صراخ المستصرخین ولابکینّ علیک بکاء الفاقدین ولانادینّک این کنت
یا ولیّ المؤمنین یا غایة آمال العارفین یا غیاث المستغیثین یا حبیب قلوب الصادقین
ویا اله العالمین افتراک سبحانک یا الهی وبحمدک تسمع فیها صوت عبد مسلم سجن فیها
بمخالفته وذاق طعم عذابها بمعصیته وحبس بین اطباقها بجرمه وجریرته وهو یضجّ
الیک ضجیج مؤمّل لرحمتک وینادیک بلسان اهل توحیدک ویتوسّل الیک
بربوبیتک یا مولای فکیف یبقی فی العذاب وهو یرجو ما سلف من حلمک ورأفتک
ورحمتک ام کیف تؤلمه النار وهو یأمل فضلک ورحمتک ام کیف یحرقه لهیبها و
انت تسمع صوته وتری مکانه ام کیف یشتمل علیه زفیرها وانت تعلم ضعفه ام کیف
یتقلقل بین اطباقها وانت تعلم صدقه ام کیف تزجره زبانیتها وهو ینادیک یا ربّه
ام کیف ینزل فیها وهو یرجو فضلک فی عتقه منها فتترکه فیها هیهات ما ذلک
الظنّ بک ولا المعروف من فضلک ولا مشبه لما عاملت به الموحّدین من برّک و
احسانک فبالیقین اقطع لولا ما حکمت به من تعذیب جاحدیک وقضیت به

من اخلاد

من اخلاء معانديك لجعلت النار كلّها بردا وسلاما وما كان لاحد فيها مقرّا ولا مقاما
لكنّك تقدّست اسمائك اقسمت ان تملأها من الكافرين من الجنّة والناس اجمعين و
ان تخلّد فيها المعاندين وانت جلّ ثنائك قلت مبتدئا وتطوّلت بالانعام متكرّما افمن
كان فاسقا لا يستوون الهي وسيّدي فاسئلك بالقدرة الّتي قدّرتها وبالقضيّة الّتي
حتمتها وحكمتها وغلبت من عليه اجريتها ان تهب لي في هذه الليلة وفي هذه الساعة
كلّ جرم اجرمته وكلّ ذنب اذنبته وكلّ قبيح اسررته وكلّ جهل عملته كتمته او اعلنته
اخفيته او اظهرته وكلّ سيّئة امرت باثباتها الكرام الكاتبين الّذين وكّلتهم بحفظ ما
يكون منّي وجعلتهم شهودا عليّ مع جوارحي وكنت انت الرقيب عليّ من ورائهم والشاهد
لما خفي عنهم وبرحمتك اخفيته وبفضلك سترته وان توفّر حظّي من كلّ خير انزلته
او احسان فضّلته او برّ نشرته او رزق بسطته او ذنب تغفره او خطاء تستره يا ربّ
يا ربّ يا ربّ يا الهي وسيّدي ومولاي ومالك رقّي يا من بيده ناصيتي يا عليما بفقري و
فاقتي يا ربّ يا ربّ يا ربّ اسئلك بحقّك وقدسك واعظم صفاتك واسمائك
ان تجعل اوقاتي في الليل والنهار بذكرك معمورة وبخدمتك موصولة واعمالي عندك
مقبولة حتّى تكون اعمالي واورادي كلّها وردا واحدا وحالي في خدمتك سرمدا يا سيّدي
يا من اليه معوّلي يا من اليه شكوت احوالي يا ربّ يا ربّ قوّ على خدمتك جوارحي
واشدد على العزيمة جوانحي وهب لي الجدّ في خشيتك والدوام في الاتّصال بخدمتك
حتّى اسرح اليك في ميادين السابقين واسرع اليك في المبادرين واشتاق الى
قربك في المشتاقين وادنو منك دنوّ المخلصين واخافك مخافة الموقنين واجتمع
في جوارك مع المؤمنين اللّهمّ ومن ارادني بسوء فارده ومن كادني فكده واجعلني
من احسن عبادك نصيبا عندك واقربهم منزلة منك واخصّهم زلفة لديك فانّه
لا ينال ذلك الّا بفضلك وجد لي بجودك واعطف عليّ بمجدك واحفظني برحمتك
واجعل لساني بذكرك لهجا وقلبي بحبّك متيّما ومنّ عليّ بحسن اجابتك واقلني عثرتي





واغفر لي زلّتي فانّك قضيت على عبادك بعبادتك وامرتهم بدعائك وضمنت لهم
الاجابة فاليك يا ربّ نصبت وجهي واليك يا ربّ مددت يدي فبعزّتك استجب لي
دعائي وبلّغني مناي ولا تقطع من فضلك رجائي واكفني شرّ الجنّ والانس من اعدائي
يا سريع الرضا اغفر لمن لا يملك الّا الدعاء فانّك فعّال لما تشاء يا من اسمه دواء
وذكره شفاء وطاعته غنى ارحم من راس ماله الرجاء وسلاحه البكاء يا سابغ النعم
يا دافع النقم يا نور المستوحشين في الظلم يا عالما لا يعلّم صلّ على محمّد وآل محمّد
وافعل بي ما انت اهله وصلّى الله على محمّد والائمّة الميامين من آله وسلّم تسليما كثيرا
كثيرا **فصل سيم** در بيان اعمال روز جمعه است بدان ايّدك الله تعالى كه روز جمعه
سيّد ايّام است واز براي آن فضايل واعمال بسيار است وما در فصل اوّل بجمله‌اي از فضايل
آن اشاره كرديم ودر اينجا بذكر مجملي از اعمال آن اكتفا ميكنيم شيخ جليل معظّم ابي محمّد جعفر بن
احمد قمي در كتاب عروس از حضرت امام محمّد باقر عليه السلام روايت كرده كه رسول خدا ص فرمود
كه جبرئيل آينه براي من آورد ودر ميانش نكته سياهي بود گفتم اي جبرئيل اين آينه چيست
گفت روز جمعه است گفتم جمعه چيست گفت شما را در آن خير بسيار هست گفتم خير بسيار
چيست گفت عيدي است براي تو وبراي امّت تو بعد از تو گفتم ديگر براي ما چه خير در آن
هست گفت در آن روز ساعتي هست كه هر مسلماني در آن ساعت حاجتي بطلبد كه روا
شدني باشد البتّه روا ميشود واگر در دنيا مصلحتش نباشد در آخرت خدا بهتر از آن حاجت
باو عوض ميدهد واگر از بلائي پناه برد حقّ تعالى از بلاهاي بدتر از آن او را در آخرت نجات
دهد شيخ طوسي ره فرموده كه از حضرت رسول ص روايت شده كه كارهاي خوب و بد
روز جمعه مضاعف ميشود پس سزاوار است از براي انسان كه در روز جمعه اعمال خير
بسيار كند واز كارهاي بد اجتناب كند وجماع در آن روز مكروه است ودر روايتي شده جماع را
واز سنّتهاي مؤكّده در روز جمعه غسل جمعه است ووقت آن از بعد طلوع فجر است تا زوال
آفتاب وهرچه نزديك تر بزوال بهتر است وچون خواهد غسل كند پس بگويد

دعای غسل جمعه

اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله صلی الله
علیه و آله اللهم صل علی محمد و آل محمد و اجعلنی من التوابین و اجعلنی من المتطهرین
والحمد لله رب العالمین و مستحب است که ناخن بگیرد و بگوید در وقت ناخن گرفتن بسم

دعای ناخن گرفتن

الله و بالله و علی سنة رسول الله و الائمة من بعده علیه و علیهم السلام و بگیرد شارب
خویش را و بگوید بسم الله و علی ملة رسول الله صلی الله علیه و آله و ملة امیر المؤمنین
و الاوصیاء علیهم السلام و سزاوار است که چیزی از بوی خوش بکار برد و بپوشد پاکیزه
ترین جامه‌های خود را و چون مهیا شود بجهت رفتن بنماز بگوید اللهم من تهیأ فی هذا الیوم
الخ **مؤلف گوید** که تاکید بسیاری شده در باب بوی خوش و غسل جمعه و شستن
سر بخطمی و گرفتن ناخن و شارب و غیره که تفصیل آنرا در رساله سنن و آداب خود ایراد
نموده‌ام و احادیث در باب نوره کشیدن در روز جمعه مختلف است و اکثر احادیث دلالت
بر استحباب میکند و در روایتی وارد شده است که مورث پیسی است علامه مجلسی فرموده
که ظاهرا موافق روایت عامه وارد شده است و اول اقوی است و از چیزهائیکه در روز
جمعه سزاوار است بجا آوردنش تصدق کردن است که در روایتی هزار برابر اوقات دیگر
است و روایت شده که در جمعه حضرت امام زین العابدین ع کنیز خود را فرمود که باید هر
سائلی که امروز بیاید او را اطعام بدهید و رد نکنید که روز جمعه است و از حضرت رسول
منقولست که باید در هر جمعه چیز نیکوئی تازه از میوه و گوشت برای اهل و عیال خود
ببرد تا آنکه شاد شوند بآمدن جمعه و در حدیث دیگر مرویست که آنحضرت بیکی از اصحاب
خود فرمود در روز جمعه که امروز روزه داشته‌ئی گفت نه فرمود که تصدق کرده‌ئی گفت نه
فرمود که برو با زن خود جماع کن که آن تصدق تست بر او و احادیث در فضیلت
خوردن انار در روز جمعه در وقت ناشتا بودن و خوردن آن در شبش و خوردن هفت
برگ کاسنی در روز جمعه پیش از زوال وارد شده و روایت شده که حضرت رسول ص
چون در تابستان از خانه بیرون میآمد برای خواندن روز پنجشنبه بیرون میآمد و چون





در زمستان داخل خانه میشد در روز جمعه بود و بسند صحیح از حضرت صادق ع مرویست که
آف باد بر مسلمانی که در هفته روز جمعه را صرف آموختن مسائل دین خود نکرداند و برای این
امر خود را از کارهای دیگر فارغ نگرداند و باید در روز جمعه احتراز کرد از سفر کردن در
پیش از زوال از جهت فوت شدن نماز جمعه و از حضرت صادق ع منقولست که مکروهست
روایت شعر برای روزه دار و محرم و در حرم و در روز جمعه و در شبها راوی گفت هرچند شعر
حقی باشد فرمود هرچند شعر حق باشد و از حضرت رسول ص منقولست که فرمود هر که ببیند
که در روز جمعه مردی پیری تواریخ جاهلیت و کفر را برای مردم نقل میکند سنگریزه بر سرش بزنید
و هیچ عبادتی در روز جمعه محبوبتر از صلوات نیست و از حضرت صادق ع مرویست که سنت است
در هر جمعه هزار مرتبه صلوات بر محمد و اهل بیت او بفرستی و در سایر روزها صد مرتبه و
نیز از آنحضرت منقولست که هر که بعد از نماز ظهر و نماز صبح در روز جمعه و غیر جمعه بگوید اللهم
صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم نمیرد تا حضرت قائم علیه السلام را دریابد و اگر صد مرتبه
این صلوات را بخواند حق تعالی شصت حاجت او را برآورد سی از حاجات دنیا و سی از حاجات
آخرت و شیخ طوسی ره در مصباح در اعمال جمعه صلواتی روایت کرده از امام زمان ع که بسوی
ابوالحسن ضراب اصفهانی بیرون آمده نقل کرده و ما آن صلوات را در باب زیارات جامعه بعد
از زیارت اول نقل کردیم طالبین بآنجا رجوع کنند و مستحب است زیارت حضرت رسول ص
و ائمه طاهرین علیهم السلام در روز جمعه و زیارت ایشان را ما در باب زیارات بعد ذکر
کردیم و مستحب است در روز جمعه زیارت کردن اموات زیارت قبر پدر و مادر یا یکی از ایشان
و از برای آن فضیلت بسیاری است و مستحب است خواندن سوره جمعه در رکعت اول نماز صبح
روز جمعه و خواندن توحید در رکعت دوم و شیخ طوسی گفته است که سنت است بعد از نماز
صبح روز جمعه صد مرتبه سوره توحید و صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و صد
مرتبه استغفار کند و هر یک از این سوره‌ها را بخواند نساء و هود و کهف و صافات
و الرحمن و احادیث نیز در فضیلت این سوره‌ها و سوره احقاف در روز جمعه وارد

شام واز حضرت صادق علیه السلام منقولست که هر که سوره مؤمنین را در هر جمعه بخواند خدا ختم اعمال او را بسعادت بکند و منزل او را در فردوس اعلی با پیغمبران و مرسلین باشد و بسند صحیح از آنحضرت مرویست که مستحبست که بعد از نماز صبح روز جمعه سوره رحمن را بخواند و هرگاه بخواند فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ بگوید لَا بِشَيْءٍ مِنْ آلَائِكَ رَبِّ أُكَذِّبُ واز برای خواندن آیة الکرسی در روز جمعه فضیلت بسیاری وارد شده واگر آیة الکرسی علی التنزیل را بخواند بنحوی که در باب سابق بیان آن شد بخواند نیز خوبست چنانچه در روایت وارد شده و سید ابن طاوس از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت کرده است که هر که بعد از نماز صبح در روز جمعه بنشیند و مشغول تعقیب باشد تا آفتاب طالع گردد در فردوس اعلی هفتاد درجه برای او بلند گرداند که از هر درجه تا درجه دیگر هفتاد سال راه باشد بدویدن اسبی که تربیت کرده باشند و نیز بسند های معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که بعد از نماز صبح روز جمعه پیش از آنکه سخن بگوید این دعا بخواند کفاره گناهان او باشد از جمعه تا جمعه دیگر و دعا اینست اللَّهُمَّ مَا قُلْتُ فِي جُمُعَتِي هَذِهِ مِنْ قَوْلٍ أَوْ حَلَفْتُ فِيهَا مِنْ حَلْفٍ أَوْ نَذَرْتُ فِيهَا مِنْ نَذْرٍ فَمَشِيَّتُكَ بَيْنَ يَدَيْ ذَلِكَ كُلِّهِ فَمَا شِئْتَ مِنْهُ أَنْ يَكُونَ كَانَ وَمَا لَمْ تَشَأْ مِنْهُ لَمْ يَكُنِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَتَجَاوَزْ عَنِّي اللَّهُمَّ مَنْ صَلَّيْتَ عَلَيْهِ فَصَلَوَاتِي عَلَيْهِ وَمَنْ لَعَنْتَ فَلَعْنَتِي عَلَيْهِ و در حدیث دیگر آنکه هر ماهی یکبار یا در هر سالی یکبار بخواند کفاره مابین باشد و کفعمی روایت کرده که سوره جحد یعنی قل یا ایها الکافرون را پیش از طلوع آفتاب روز جمعه ده مرتبه بخوانَد و دعا کند دعایش مستجاب گردد واز برای روز جمعه ادعیه بسیاری وارد شده و مختصرترین آنها دعای حضرت فاطمه علیها السلام است بروایت کفعمی در بلد الامین و دعا اینست اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَقْرَبِ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ وَأَوْجَهِ مَنْ تَوَجَّهَ إِلَيْكَ وَأَنْجَحِ مَنْ سَأَلَكَ وَتَضَرَّعَ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ كَأَنَّهُ يَرَاكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الَّذِي فِيهِ يَلْقَاكَ وَلَا تُمِتْنَا إِلَّا عَلَى رِضَاكَ اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ أَخْلَصَ لَكَ بِعَمَلِهِ وَأَحَبَّكَ فِي جَمِيعِ خَلْقِكَ

دعا بعد از نماز صبح روز جمعه

دعای حضرت فاطمه در روز جمعه





اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لَنَا مَغْفِرَةً جَزْماً حَتْماً لَا نَقْتَرِفُ بَعْدَهَا ذَنْباً وَلَا نَكْتَسِبُ خَطِيئَةً وَلَا إِثْماً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَاةً نَامِيَةً دَائِمَةً زَاكِيَةً مُتَتَابِعَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَرَادِفَةً بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ واز برای روز جمعه نماز های بسیار نقل شده ذکر بعضی از آنها در اینجا مناسبست از جمله آنها نماز کامله است که شیخ و سید و شهید و علامه و دیگران بسند های معتبر بسیار از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده اند که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود که در روز جمعه پیش از زوال چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت سوره حمد را ده مرتبه و هر یک از قل اعوذ برب الناس و قل اعوذ برب الفلق و قل هو الله احد و قل یا ایها الکافرون و آیة الکرسی را ده مرتبه و بروایت دیگر انا انزلناه و آیه شهد الله را نیز هر یک ده مرتبه بخواند و چون از چهار رکعت نماز فارغ شود صد مرتبه استغفار کند و صد مرتبه بگوید سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ پس صد مرتبه صلوات بفرستد پس هر که این عمل را بجا آورد حقتعالی دفع کند از او شر اهل آسمان و شر اهل زمین و شر شیطان و شر پادشاهان جابر را تا آخر خبر که تمامش در ذکر فضیلت این نماز است نماز دیگر حارث همدانی از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده است که اگر توانی در روز جمعه ده رکعت نماز بکن و رکوع و سجودش را تمام بجا آور و بعد از هر دو رکعت صد مرتبه بگو سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ که فضیلت بسیار دارد نماز دیگر بسند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که هر که سوره ابراهیم و سوره حجر را در دو رکعت در روز جمعه بخواند هرگز پریشان و دیوانگی و بلائی باو نرسد و از جمله نماز های مشهور نماز اعرابی است که مقدار گنجایش ذکر آن نیست و از جمله نماز های روز جمعه نماز هدیه است که در باب نهم بشرح رفت و سید ابن طاوس از برای روز جمعه از حضرت رسول نماز دیگر روایت کرده با فضیلت و آن نماز مثل نماز حضرت امیر المؤمنین علیه السلام است که بعد ذکر میشود انشاء الله و نوافل روز جمعه بیست رکعت است واز برای آنها دعاهای وارد شده

نماز کامله روز جمعه

نماز حاجت در روز جمعه

که بیان تفصیل آن منافی با این مقام است نیز نمازهای بسیار از برای حوائج در روز جمعه وارد شده است که معتبرترین آنها این نماز است که جماعت بسیاری از علما انرا ایراد فرموده اند و ما ان نماز را بطریقیکه محدث شیخ طوسی و سید ابن طاوس است نقل میکنیم از حضرت صادق ع منقولست که فرمودند هرکاه ترا حاجت مهمی رو دهد بسوی خدای عز و جل پس سه روز متوالی که چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه باشد روزه بکیر و چون روز جمعه شد غسل کن و جامه نو و نظیف بپوش پس بالا رو ببامی که بلندترین بامهای خانه ات باشد و دو رکعت نماز بجا اور و دستهارا بسوی اسمان بلند کن و بکو اَللّٰهُمَّ اِنّی حَلَلْتُ بِساحَتِكَ لِمَعْرِفَتی بِوَحْدانِیَّتِكَ وَصَمَدانِیَّتِكَ وَاَنَّهُ لا قادِرَ عَلی قَضاءِ حاجَتی غَیْرُكَ وَقَدْ عَلِمْتُ یا رَبِّ اَنَّهُ كُلَّما تَظاهَرَتْ نِعَمُكَ عَلَیَّ اشْتَدَّتْ فاقَتی اِلَیْكَ وَقَدْ طَرَقَنی یا رَبِّ هَمُّ كَذا وَكَذا وَاَنْتَ بِكَشْفِهِ عالِمٌ غَیْرُ مُعَلَّمٍ واسِعٌ غَیْرُ مُتَكَلِّفٍ فَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی وَضَعْتَهُ عَلَی الْجِبالِ فَنُسِفَتْ وَوَضَعْتَهُ عَلَی السَّمٰواتِ فَانْشَقَّتْ وَعَلَی النُّجُومِ فَانْتَثَرَتْ وَعَلَی الْاَرْضِ فَسُطِحَتْ وَاَسْئَلُكَ بِالْحَقِّ الَّذی جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَعِنْدَ عَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسیٰ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْحُجَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ اَنْ تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَیْتِهِ وَاَنْ تَقْضِیَ لی حاجَتی وَتُیَسِّرَ لی عَسیرَها وَتَكْفِیَنی مُهِمَّها فَاِنْ فَعَلْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ غَیْرَ جائِرٍ فی حُكْمِكَ وَلا مُتَّهَمٍ فی قَضائِكَ وَلا حائِفٍ فی عَدْلِكَ پس رخسار خود را بچسبان بزمین و میکوئی اَللّٰهُمَّ اِنَّ یُونُسَ بْنَ مَتّیٰ عَبْدَكَ دَعاكَ فی بَطْنِ الْحُوتِ وَهُوَ عَبْدُكَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَاَنَا عَبْدُكَ اَدْعُوكَ فَاسْتَجِبْ لی حضرت صادق علیه السلام فرمود بسا حاجتی از برای من پیدا میشود و من میخوانم این دعارا پس مراجعت میکنم و حاجتم براورده شده است نماز دیکر از برای حاجت شیخ طوسی و کفعمی از حضرت صادق ع روایت کرده اند که فرمودند روزه بکیر روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را پس چون عصر پنجشنبه شود تصدق کن بر ده مسکین هر مسکینی یکمد از طعام و چون





نماز حاجت دیگر در روز جمعه

روز جمعه شود غسل کن و برو بسوی صحرائی و نماز جعفر بجا اور و بکذار زانوهای خود را برهنه کرده و بزمین بچسبان و بکو یا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمیلَ وَسَتَرَ عَلَیَّ الْقَبیحَ یا مَنْ لَمْ یُؤاخِذْ بِالْجَریرَةِ وَلَمْ یَهْتِكِ السِّتْرَ یا عَظیمَ الْعَفْوِ یا حَسَنَ التَّجاوُزِ یا واسِعَ الْمَغْفِرَةِ یا باسِطَ الْیَدَیْنِ بِالرَّحْمَةِ یا صاحِبَ كُلِّ نَجْویٰ وَمُنْتَهیٰ كُلِّ شَكْویٰ یا مُقیلَ الْعَثَراتِ یا كَریمَ الصَّفْحِ یا عَظیمَ الْمَنِّ یا مُبْتَدِئاً بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقاقِها پس ده مرتبه بکو یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ و ده مرتبه یا اَللّٰهُ یا اَللّٰهُ و ده مرتبه یا سَیِّداهُ یا سَیِّداهُ و ده مرتبه یا مَوْلاهُ یا مَوْلاهُ و ده مرتبه یا رَجاءاهُ و ده مرتبه یا غِیاثاهُ و ده مرتبه یا غایَةَ رَغْبَتاهُ و ده مرتبه یا رَحْمٰنُ و ده مرتبه یا رَحیمُ و ده مرتبه یا مُعْطِیَ الْخَیْراتِ و ده مرتبه صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ كَثیراً طَیِّباً مُبارَكاً كَاَفْضَلِ ما صَلَّیْتَ عَلیٰ اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ پس حاجت خود را بخواه و بدانکه نمازهای چند است منسوب بمعصومین علیهم السلام که اختصاص بروز جمعه ندارد و لکن کردن انها در روز جمعه افضل است و لهذا علما در اعمال جمعه انهارا ذکر نموده اند ما نیز متابعت ایشان نموده و باین مختصر ذکر مینمائیم از جمله انها نماز حضرت رسول صلی الله علیه و آله سید ابن طاوس بسند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده است که از انحضرت سؤال کردند از نماز حضرت جعفر طیار حضرت فرمود که چرا غافلی از نماز حضرت رسول ص شاید حضرت رسول نماز جعفر را نکرده باشد و شاید جعفر نماز انحضرت را نکرده باشد راوی کفت پس تعلیم کن ان نماز را بمن حضرت فرمود که دو رکعت نماز میکنی در هر رکعت یکمرتبه فاتحه و پانزده مرتبه سوره انا انزلناه میخوانی پس در رکوع و بعد از سر برداشتن و در سجده اول و سر برداشتن و در سجده دوم و سر برداشتن هر یک پانزده مرتبه سوره قدر را میخوانی پس تشهد میخوانی و سلام میکوئی و چون فارغ شوی میان تو و خدا کناهی نمیماند مکر انکه امرزیده شده است و هر حاجت که بطلبی روا شود و بعد از ان این دعا میخوانی لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ رَبُّنا وَرَبُّ آبائِنَا الْاَوَّلینَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اِلٰهاً واحِداً وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ لا نَعْبُدُ اِلّا اِیّاهُ مُخْلِصینَ لَهُ الدّینَ وَلَوْ كَرِهَ الْكافِرُونَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ



نماز حضرت رسول در روز جمعه

وحده وحده انجز وعده ونصر عبده واعز جنده وهزم الاحزاب وحده فله الملك و
له الحمد وهو على كل شيء قدير اللهم انت نور السموات والارض ومن فيهن
فلك الحمد وانت قيام السموات والارض ومن فيهن فلك الحمد وانت الحق ووعدك
الحق وقولك الحق وانجازك حق والجنة حق والنار حق اللهم لك اسلمت وبك
امنت وعليك توكلت وبك خاصمت واليك حاكمت يا رب يا رب يا رب اغفر لي
ما قدمت وما اخرت وما اسررت واعلنت انت الهي لا اله الا انت صل على محمد
وآل محمد واغفر لي وارحمني وتب علي انك انت التواب الرحيم علامه مجلسی گفته
که این نماز از نمازهای مشهوره است و عامه وخاصه در کتب خود روایت کرده اند و بعضی
این را از نمازهای روز جمعه شمرده اند و از روایت اختصاص معلوم نمیشود و ظاهرا در ساير
ایام توان کرد انتهی و از جمله این نمازها نماز حضرت امیر المؤمنین ع است که هر که چهار
رکعت بگذارد یعنی بدو سلام ودر هر رکعت بعد از سوره فاتحه پنجاه مرتبه سوره قل
هو الله احد بخواند چون فارغ گردد میان او و حق تعالی گناهی نماند مگر آنکه امرزیده شده
باشد و سید و شیخ از حضرت صادق ع روایت کرده اند که هر که چهار رکعت نماز امیر
المؤمنین ع را بجا آورد از گناهان بیرون آید مانند روزیکه از مادر متولد شده باشد
و حاجتهای او برآورده شود ودر هر رکعت سوره حمد و پنجاه مرتبه سوره توحید بخواند
و چون فارغ شود این دعا را بخواند که تسبیح آنحضرت است سبحان من لا تبيد معالمه
سبحان من لا تنقص خزائنه سبحان من لا اضمحلال لفخره سبحان من لا ينفد ما عنده
سبحان من لا انقطاع لمدته سبحان من لا يشارك احدا في امره سبحان من لا اله غيره
پس دعا کند بعد از این و بگوید يا من عفى عن السيئات ولم يجاز بها ارحم عبدك يا
الله يا الله نفسي نفسي انا عبدك يا سيداه انا عبدك بين يديك يا رباه بالهي
بكينونيتك يا املاه يا رجاناه يا غياثاه يا غاياتاه عبدك عبدك لا حيلة له يا
منتهى غبتاه يا مجري الدم في عروقي عبدك يا سيداه يا مالكاه ايا هو ايا هو ايا





هو يا رباه عبدك لا حيلة لي ولا غنى بي عن نفسي ولا استطيع لها ضرا ولا نفعا ولا
اجد من اصانعه تقطعت اسباب الخدائع عني واضمحل كل مظنون عني افردني الدهر
اليك فقمت بين يديك هذا المقام يا الهي بعلمك هذا كان كله فكيف انت صانع
بي وليت شعري كيف تقول لدعائي اتقول نعم ام تقول لا فان قلت لا فيا ويلي
يا ويلي يا ويلي يا عولي يا عولي يا عولي يا شقوتي يا شقوتي يا شقوتي يا ذلي يا ذلي يا ذلي
الى من وممن او عند من او كيف او ماذا او الى اي شيء الجأ ومن ارجوا ومن يجود علي
بفضله حين ترفضني يا واسع المغفرة وان قلت نعم كما هو الظن بك والرجاء لك
فطوبى لي انا السعيد وانا المسعود فطوبى لي وانا المرحوم يا مترحم يا مترئف يا
متعطف يا متجبر يا متملك يا مقسط لا عمل لي مع نجاح حاجتي اسئلك باسمك
الذي جعلته في مكنون غيبك واستقر عندك فلا يخرج منك الى شيء سواك
اسئلك به وبك وبه فانه اجل واشرف اسمائك لا شيء لي غير هذا ولا
احد اعود علي منك يا كينون يا مكون يا من عرفني نفسه يا من امرني بطاعته يا من
نهاني عن معصيته ويا مدعو ويا مسئول يا مطلوبا اليه رفضت وصيتك
التي اوصيتني بها ولم اطعك ولو اطعتك فيما امرتني لكفيتني ما قمت اليك
فيه وانا مع معصيتي لك راج فلا تحل بيني وبين ما رجوت يا مترحم لي اعذني
من بين يدي ومن خلفي ومن فوقي ومن تحتي ومن كل جهات الاحاطة بي
اللهم بمحمد سيدي وبعلي وليي وبالائمة الراشدين عليهم السلام اجعل
علينا صلواتك ورأفتك ورحمتك واوسع علينا من رزقك واقض عنا الدين
وجميع حوائجنا يا الله يا الله يا الله انك على كل شيء قدير پس حضرت فرمود که هر که
این نماز را بکند و این دعا را بخواند گناهی میان او و حق نماند مگر آنکه امرزیده
شود و از جمله این نمازها نماز حضرت طاهره فاطمه زهرا علیها السلام است سید ابن طاوس
بسند معتبر از حضرت صادق ع روایت کرده است که فرمود نماز حضرت فاطمه ع دو رکعت

نماز میکرد که جبرئیل تعلیم او کرده بود در رکعت اول بعد از سورهٔ حمد صد مرتبه
سورهٔ قدر و در رکعت دوم صد مرتبه سورهٔ توحید بخواند و چون سلام میگفت
این دعا را میخواند سُبحانَ ذِی العِزِّ الشّامِخِ المُنیفِ سُبحانَ ذِی الجَلالِ الباذِخِ
العَظیمِ سُبحانَ ذِی المُلکِ الفاخِرِ القَدیمِ سُبحانَ مَن لَبِسَ البَهجَةَ وَالجَمالَ سُبحانَ مَن
تَرَدّی بِالنُّورِ وَالوَقارِ سُبحانَ مَن یَری اَثَرَ النَّملِ فِی الصَّفا سُبحانَ مَن یَری وَقعَ
الطَّیرِ فِی الهَواءِ سُبحانَ مَن هُوَ هکَذا وَلا هکَذا غَیرُهُ و سید گفته است که در روایت
دیگر وارد شده است که بعد از این نماز تسبیح مشهور حضرت فاطمه را که بعد از هر
نماز خواندم میشود بخواند و بعد از آن صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و
بدانکه علماء رحمهم الله از برای هر یک از ائمه علیهم السلام نماز هم ذکر نموده اند و چون
سندهای آنها چندان معتبر نبود و هم ذکرش منافات با اختصار داشت آنها را ایراد
ننمودیم طالبین رجوع بماخذ آنها نمایند و نماز حضرت صاحب الامر علیه السلام را در باب
سابع نقل کردیم و از جملهٔ نمازها نماز جعفر بن ابی طالب است که بسندهای بسیار
معتبره وارد شده است و افضل اوقات آن صدر نماز جمعه است سید ابن طاوس
بسند معتبر روایت کرده است که شخصی از حضرت صادق پرسید نماز تسبیح یعنی
نماز جعفر را حضرت فرمود که آن حبوه یعنی بخششی بود که از رسول خدا بجعفر بن
ابی طالب فرمود حدیث کرد مرا پدرم از جدم حضرت امام زین العابدین علیه السلام که چون جعفر
طیار برادر حضرت امیر المؤمنین علیه السلام از هجرت حبشه مراجعت نمود در روزی
آمد که فتح خیبر بدست امیر المؤمنین شده بود حضرت رسول بقدر مسافت یک
تیر پرتاب باستقبال او شتافت چون جعفر نظرش بر جمال عدیم المثال آنحضرت افتاد
مشتاقانه بجانب آنحضرت دوید حضرت او را در بر گرفت و دست در گردن او آورد و
ساعتی با او سخن گفت پس بر ناقهٔ غضبا سوار شد و جعفر را در ردیف خود ساخت
و چون ناقه براه افتاد حضرت فرمود که ای جعفر ای برادر میخواهی بخشش بدهم کنم



فضیلت نماز جعفر



نسبت بتو میخواهی ترا عطیه که بتو بدهم میخواهی ترا بر که بتو ندهم مردم گمان کردند که مال
جزیلی از غنایم خیبر باو عطا خواهد فرمود جعفر گفت بلی پدر و مادرم فدای تو باد پس
حضرت نماز تسبیح را باو تعلیم فرمود و حضرت صادق فرمود که صفتش اینست که آن
چهار رکعت است بدو تشهد و بدو سلام و در رکعت اول بعد از سورهٔ حمد اذا زلزلت
میخواند و در رکعت دوم سورهٔ و العادیات و در رکعت سیم اذا جاء نصر الله و در
رکعت چهارم قل هو الله احد و در هر رکعت بعد از فراغ از قرائت پانزده مرتبه میگوید
سُبحانَ اللهِ وَالحَمدُ لِلّهِ وَلا اِلهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکبَرُ و در رکوع همین تسبیحات را ده مرتبه
میگوید پس چون سر از رکوع بر میدارد ده مرتبه و در سجدهٔ اول ده مرتبه و بعد از سر
برداشتن ده مرتبه و در سجدهٔ دوم ده مرتبه و بعد از سر برداشتن پیش از آنکه بر
خیزد ده مرتبه و در هر چهار رکعت چنین میکند که مجموع سیصد مرتبه میشود و هزار
و دویست تسبیح بوده و بروایات معتبرهٔ دیگر حضرت رسول فرمود که اگر هر روز
بکنی بهتر است از برای تو از دنیا و آنچه در او هست و اگر هر دو روز یکبار بکنی گناهانی
که در میان دو نماز کرده آمرزیده شود و اگر هر جمعه بکنی یا در هر ماهی یکمرتبه یا در سالی
یکمرتبه بکنی هر گناهی که در میان دو نماز کرده آمرزیده شود و بروایات معتبرهٔ دیگر اگر
بقدر کف دریاها و بعدد ریگ بیابان و برگ درختان و ستارهای آسمان گناه بر تو
باشد خدا بیامرزد و اگر از جنگ گریخته باشی که بدترین گناهانست خدا ترا بیامرزد
و از این بحور روایات در فضیلت این نماز بسیار وارد شده است و اما دعائی که در این
نماز مستحب است شیخ کلینی بسند معتبر از حضرت صادق روایت کرده است که در سجدهٔ
آخر نماز جعفر چون از تسبیحات فارغ شوی بگو سُبحانَ مَن لَبِسَ العِزَّ وَالوَقارَ سُبحانَ مَن
تَعَطَّفَ بِالمَجدِ وَتَکَرَّمَ بِهِ سُبحانَ مَن لا یَنبَغِی التَّسبیحُ اِلّا لَهُ سُبحانَ مَن اَحصی کُلَّ
شَیءٍ عِلمُهُ سُبحانَ ذِی المَنِّ وَالنِّعَمِ سُبحانَ ذِی القُدرَةِ وَالاَمرِ اَللّهُمَّ اِنّی اَسئَلُکَ
بِمَعاقِدِ العِزِّ مِن عَرشِکَ وَمُنتَهَی الرَّحمَةِ مِن کِتابِکَ وَاسمِکَ الاَعظَمِ وَکَلِماتِکَ

التمام ملک الکبر نمت صید تقاو غیر لا اصل علی محمد و اهل بیته و شیخ طوسی در مصباح آورده است که بعد از نماز بگوید هر چه که بخواهد چنانکه بعد از تسبیح گفته سبحان ذی الملک و الملکوت سبحان ذی العزة و الفضل سبحان ذی القوة و الطول اللهم انی اسئلک تا آخر دعا پس حاجات خود را ذکر کند و شیخ و سید از مفضل بن عمر روایت کرده اند که گفت دیدم حضرت امام جعفر صادق را که نماز جعفر بجا آورد و دستها بلند کرد و این دعا خواند یا رب یا رب بقدر یک نفس و فاکند یا رباه یا رباه بقدر یک نفس رب رب بقدر یک نفس یا الله یا الله بقدر یک نفس یا حی یا حی بقدر یک نفس یا رحیم یا رحیم بقدر یک نفس یا رحمن یا رحمن بقدر یک نفس یا ارحم الراحمین هفت مرتبه پس خواند اللهم انی افتتح القول بحمدک و انطق بالثناء علیک و امجدک و لا غایة لمجدک و اثنی علیک و من یبلغ غایة ثنائک و امد مجدک و انی لخلیقتک کنه معرفة مجدک و ای زمن لم تکن ممدوحا بفضلک موصوفا بمجدک عوادا علی المذنبین بحلمک تخلف سکان ارضک عن طاعتک فکنت علیهم عطوفا بجودک جوادا بفضلک عوادا بکرمک یا لا اله الا انت المنان ذو الجلال و الاکرام پس حضرت فرمود که ای مفضل هرگاه ترا حاجت ضروری رو دهد باشد نماز جعفر را بکن و این دعا را بخوان و حاجت خود را از خدا طلب کن که برآورده میشود انشاء الله تعالی **مؤلف گوید** که نماز جعفر بروایات مستفیضه بلکه متواتره وارد شده است از عامه و خاصه بطرق بسیار از ائمه نموده اند و اجماع مسلمین است بر استحباب آن جز نادری از عامه و اکثر عامه بملاحظه بغض ایشان این نماز را بعباس عم پیغمبر نسبت داده اند و در روایات اهل بیت علیهم السلام بجعفر نسبت داده و شکی نیست که روایات شیعه که از اهل بیت منقول است اصح و اوثق است چه آنکه اهل البیت ادری بما فی البیت و ممکن است که همین نماز را حضرت رسول به عم خود عباس نیز تعلیم فرموده باشد چنانچه بجعفر تعلیم فرموده بهر حال نمازی بحسب صحت سند و کثرت ثواب بعد از نوافل شبانه روزی مثل نماز جعفر نقل





نشده و اگر کسی خواسته باشد که او را بجای نوافل بکند میتواند و بهر دو حساب شود و بعضی علما گفته اند که اگر کسی مستعجل باشد میتواند نماز جعفر را بدون تسبیحات بجا آورد و تسبیحات را در راه بخواند و نیز محکی از کری شیخ شهید است که کسیکه دو رکعت از نماز جعفر بجا آورد پس او را عارضی رو داد میتواند که پی آن کار رود و دو رکعت دیگر را بعد از زوال عارض بکند و در تعیین سوره های این نماز خلاف است و مشهور آنست که ذکر شد و صاحب فقیه گفته اند که اگر در هر رکعت سوره قل هو الله خواستی بخوانی میتوانی و علامه مجلسی فرموده که در روایت صحیح وارد شده است که در هر رکعت قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد هر دو را بخواند و در روایتی وارد شده است که هر سوره را که خواهد بخواند انتهی و احکام این نماز بسیار است و مقام گنجایش زیاده بر این نیست و بدانکه از جمله اعمال روز جمعه خواندن دعای ندبه است که مشتمل است بر عقاید حقه و تاسف بر غیبت حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه و انه دعا را سید ابن طاوس و شیخ محمد بن المشهدی بروایت محمد بن علی بن ابی قره روایت کرده اند و ابن ابی قره گفته که نقل کردم من این دعا را از کتاب محمد بن الحسین بن سفیان بزوفری و گفته که این دعائی است از برای حضرت صاحب و مستحب است که در عید های چهارگانه یعنی عید فطر و اضحی و عید غدیر و روز جمعه بخوانند و دعا اینست الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد نبیه و آله و سلم تسلیما اللهم لک الحمد علی ما جری به قضاؤک فی اولیائک الذین استخلصتهم لنفسک و دینک اذ اخترت لهم جزیل ما عندک من النعیم المقیم الذی لا زوال له و لا اضمحلال بعد ان شرطت علیهم الزهد فی درجات هذه الدنیا الدنیة و زخرفها و زبرجها فشرطوا لک ذلک و علمت منهم الوفاء به فقبلتهم و قربتهم و قدمت لهم الذکر العلی و الثناء الجلی و اهبطت علیهم ملائکتک و کرمتهم بوحیک و رفدتهم بعلمک و جعلتهم الذرایع الیک و الوسیلة الی رضوانک فبعض اسکنته جنتک الی ان اخرجته منها و بعض حملته فی فلکک و نجیته و من آمن معه من الهلکة برحمتک و بعض اتخذته لنفسک

دعای ندبه که در عید ها و جمعه خوانند

الذریعة

خليلا وسألك لسان صدق في الآخرين فأجبته وجعلت ذلك عليا وبعض كلمته من شجرة تكليما وجعلت له من أخيه ردءا ووزيرا وبعض أولدته من غير أب وآتيته البينات وأيدته بروح القدس وكل شرعت له شريعة ونهجت له منهاجا وتخيرت له أوصياء مستحفظا بعد مستحفظ من مدة إلى مدة إقامة لدينك وحجة على عبادك ولئلا يزول الحق عن مقره ويغلب الباطل على أهله ولا يقول أحد لولا أرسلت إلينا رسولا منذرا وأقمت لنا علما هاديا فنتبع آياتك من قبل أن نذل ونخزى إلى أن انتهيت بالأمر إلى حبيبك ونجيبك محمد صلى الله عليه وآله فكان كما انتجبته سيد من خلقته وصفوة من اصطفيته وأفضل من اجتبيته وأكرم من اعتمدته قدمته على أنبيائك وبعثته إلى الثقلين من عبادك وأوطأته مشارقك ومغاربك وسخرت له البراق وعرجت بروحه إلى سمائك وأودعته علم ما كان وما يكون إلى انقضاء خلقك ثم نصرته بالرعب وحففته بجبرئيل وميكائيل والمسومين من ملائكتك ووعدته أن تظهر دينه على الدين كله ولو كره المشركون وذلك بعد أن بوأته مبوأ صدق من أهله وجعلت له ولهم أول بيت وضع للناس للذي ببكة مباركا وهدى للعالمين فيه آيات بينات مقام إبراهيم ومن دخله كان آمنا وقلت إنما يريد الله ليذهب عنكم الرجس أهل البيت ويطهركم تطهيرا ثم جعلت أجر محمد صلواتك عليه وآله مودتهم في كتابك فقلت قل لا أسألكم عليه أجرا إلا المودة في القربى وقلت ما سألتكم من أجر فهو لكم وقلت ما أسألكم عليه من أجر إلا من شاء أن يتخذ إلى ربه سبيلا فكانوا هم السبيل إليك والمسلك إلى رضوانك فلما انقضت أيامه أقام وليه علي بن أبي طالب صلواتك عليهما وآلهما هاديا إذ كان هو المنذر ولكل قوم هاد فقال والملأ أمامه من كنت مولاه فعلي مولاه اللهم وال من والاه وعاد من عاداه وانصر من نصره واخذل من خذله وقال من كنت أنا نبيه فعلي أميره وقال أنا وعلي من شجرة واحدة وسائر الناس من شجر





شتى وأحله محل هارون من موسى إلا أنه لا نبي بعدك وزوجه ابنته سيدة نساء العالمين وأحل له من مسجده ما حل له وسد الأبواب إلا بابه ثم أودعه علمه وحكمته فقال أنا مدينة العلم وعلي بابها فمن أراد الحكمة فليأتها من بابها ثم قال أنت أخي ووصيي ووارثي لحمك من لحمي ودمك من دمي وسلمك سلمي وحربك حربي والإيمان مخالط لحمك ودمك كما خالط لحمي ودمي وأنت غدا على الحوض خليفتي وأنت تقضي ديني وتنجز عداتي وشيعتك على منابر من نور مبيضة وجوههم حولي في الجنة وهم جيراني ولولا أنت يا علي لم يعرف المؤمنون بعدي وكان بعده هدى من الضلال ونورا من العمى وحبل الله المتين وصراطه المستقيم لا يسبق بقرابة في رحم ولا بسابقة في دين ولا يلحق في منقبة من مناقبه يحذو حذو الرسول صلى الله عليهما وآلهما ويقاتل على التأويل ولا تأخذه في الله لومة لائم قد وتر فيه صناديد العرب وقتل أبطالهم وناوش ذؤبانهم فأودع قلوبهم أحقادا بدرية وخيبرية وحنينية وغيرهن فأضبت على عداوته وأكبت على منابذته حتى قتل الناكثين والقاسطين والمارقين ولما قضى نحبه وقتله أشقى الأشقياء من الأولين والآخرين يتبع أشقى الأولين لم يمتثل أمر الرسول صلى الله عليه وآله في الهادين بعد الهادين والأمة مصرة على مقته مجتمعة على قطيعة رحمه وإقصاء ولده إلا القليل ممن وفى لرعاية الحق فيهم فقتل من قتل وسبي من سبي وأقصي من أقصي وجرى القضاء لهم بما يرجى له حسن المثوبة إذ كانت الأرض لله يورثها من يشاء من عباده والعاقبة للمتقين وسبحان ربنا إن كان وعد ربنا لمفعولا ولن يخلف الله وعده وهو العزيز الحكيم فعلى الأطائب من أهل بيت محمد وعلي صلى الله عليهما وآلهما فليبك الباكون وإياهم فليندب النادبون ولمثلهم فلتذرف الدموع وليصرخ الصارخون ويضج الضاجون ويعج العاجون أين الحسن أين الحسين أين أبناء الحسين صالح بعد صالح وصادق بعد صادق أين السبيل بعد السبيل أين الخيرة بعد الخيرة أين

الشموس الطالعة اين الاقمار المنيرة اين الانجم الزاهرة اين اعلام الدين وقواعد
العلم اين بقية الله التي لا تخلو من العترة الطاهرة اين المعد لقطع دابر الظلمة اين
المنتظر لاقامة الامت والعوج اين المرتجى لازالة الجور والعدوان اين المدخر
لتجديد الفرائض والسنن اين المتخير لاعادة الملة والشريعة اين المؤمل لاحياء
الكتاب وحدوده اين محيي معالم الدين واهله اين قاصم شوكة المعتدين اين هادم
ابنية الشرك والنفاق اين مبيد اهل الفسوق والعصيان والطغيان اين حاصد
فروع الغي والشقاق اين طامس آثار الزيغ والاهواء اين قاطع حبائل الكذب و
الافتراء اين مبيد العتاة والمردة اين مستأصل اهل العناد والتضليل والالحاد
اين معز الاولياء ومذل الاعداء اين جامع الكلم على التقوى اين باب الله الذي منه
يؤتى اين وجه الله الذي اليه يتوجه الاولياء اين السبب المتصل بين اهل الارض
والسماء اين صاحب يوم الفتح وناشر راية الهدى اين مؤلف شمل الصلاح والرضا
اين الطالب بذحول الانبياء وابناء الانبياء اين الطالب بدم المقتول بكربلا اين
المنصور على من اعتدى عليه وافترى اين المضطر الذي يجاب اذا دعا اين صدر الخلائق
ذو البر والتقوى اين ابن النبي المصطفى وابن علي المرتضى وابن خديجة الغراء وابن
فاطمة الزهراء الكبرى بابي انت وامي ونفسي لك الوقاء والحمى يا ابن السادة المقربين
يا ابن النجباء الاكرمين يا ابن الهداة المهديين يا ابن الخيرة المهذبين يا ابن الغطارفة
الانجبين يا ابن الخضارمة المنتجبين يا ابن القماقمة الاكرمين يا ابن الاطائب
المطهرين يا ابن البدور المنيرة يا ابن السرج المضيئة يا ابن الشهب الثاقبة يا ابن الانجم
الزاهرة يا ابن السبل الواضحة يا ابن الاعلام اللائحة يا ابن العلوم الكاملة يا ابن السنن
المشهورة يا ابن المعالم المأثورة يا ابن المعجزات الموجودة يا ابن الدلائل المشهودة يا ابن
الصراط المستقيم يا ابن النبأ العظيم يا ابن من هو في ام الكتاب لدى الله لعلي
حكيم يا ابن الآيات والبينات يا ابن الدلائل الظاهرات يا ابن البراهين الواضحات





الباهرات يا ابن الحجج البالغات يا ابن النعم السابغات يا ابن طه والمحكمات يا ابن يس
والذاريات يا ابن الطور والعاديات يا ابن من دنى فتدلى فكان قاب قوسين او ادنى
دنوا واقترابا من العلي الاعلى ليت شعري اين استقرت بك النوى بل اي ارض
تقلك او ثرى ابرضوى ام غيرها ام ذي طوى عزيز علي ان ارى الخلق ولا ترى ولا
اسمع لك حسيسا ولا نجوى عزيز علي ان لا تحيط بي دونك البلوى ولا ينالك مني
ضجيج ولا شكوى بنفسي انت من مغيب لم يخل منا بنفسي انت من نازح ما نزح عنا
بنفسي انت من امنية شائق يتمنى من مؤمن ومؤمنة ذكرا فحنا بنفسي انت من عقيد
عز لا يسامى بنفسي انت من اثيل مجد لا يجارى بنفسي انت من تلاد نعم لا تضاهى بنفسي
انت من نصيف شرف لا يساوى الى متى احار فيك يا مولاي والى متى واي خطاب اصف
فيك واي نجوى عزيز علي ان اجاب دونك واناغى عزيز علي ان ابكيك ويخذلك الورى
عزيز علي ان يجري عليك دونهم ما جرى هل من معين فاطيل معه العويل والبكاء هل
من جزوع فاساعد جزعه اذا خلا هل قذيت عين فتسعدها عيني على القذى هل
اليك يا ابن احمد سبيل فتلقى هل يتصل يومنا منك بعدة فنحظى متى نرد مناهلك
الروية فنروى متى ننتقع من عذب مائك فقد طال الصدى متى نغاديك ونراوحك
فنقر عيونا متى ترانا ونراك وقد نشرت لواء النصر ترى اترانا نحف بك وانت تام
الملا وقد ملأت الارض عدلا واذقت اعدائك هوانا وعقابا وابرت العتاة وجحدة
الحق وقطعت دابر المتكبرين واجتثثت اصول الظالمين ونحن نقول الحمد لله رب العالمين
اللهم انت كشاف الكرب والبلوى واليك استعدي فعندك العدوى وانت رب الآخرة
والاولى فاغث يا غياث المستغيثين عبيدك المبتلى واره سيده يا شديد القوى
وازل عنه به الاسى والجوى وبرد غليله يا من على العرش استوى ومن اليه الرجعى و
المنتهى اللهم ونحن عبيدك التائقون الى وليك المذكر بك وبنبيك خلقته لنا
عصمة وملاذا واقمته لنا قواما ومعاذا وجعلته للمؤمنين منا اماما فبلغه منا

تحیة و سلاماً و زدنا بذلک یا رب اکراماً و اجعل مستقره لنا مستقراً و مقاماً
و اتمم نعمتک بتقدیمک ایاه امامنا حتی توردنا جنانک و مرافقة الشهداء
من خلصائک اللهم صل علی حجتک و ولی امرک و صل علی جده محمد رسولک السید
الاکبر و صل علی ابیه السید القسور و حامل اللواء فی المحشر و ساقی اولیائه
من نهر الکوثر و الامیر علی سائر البشر الذی من آمن به فقد ظفر و من لم یؤمن به فقد
خطر و کفر صلی الله علیه و علی اخیه و علی نجلهما المیامین الغرر ما طلعت شمس
و ما اضاء قمر و علی جدته الصدیقة فاطمة الزهراء بنت محمد المصطفی و علی من
اصطفیت من آبائه البررة و علیه افضل و اکمل و اتم و ادوم و اکثر و اوفر ما صلیت
علی احد من اصفیائک و خیرتک من خلقک و صل علیه صلوة لا غایة لعددها
و لا نهایة لمددها و لا نفاد لامدها اللهم و اقم به الحق و ادحض به الباطل و ادل
به اولیائک و اذلل به اعدائک و صل اللهم بیننا و بینه وصلة تؤدی الی مرافقة
سلفه و اجعلنا ممن یأخذ بحجزتهم و یمکث فی ظلهم و اعنا علی تأدیة حقوقه الیه و الاجتهاد
فی طاعته و اجتناب معصیته و امنن علینا برضاه و هب لنا رأفته و رحمته و
دعائه و خیره ما ننال به سعة من رحمتک و فوزاً عندک و اجعل صلوتنا به مقبولة
و ذنوبنا به مغفورة و دعائنا به مستجاباً و اجعل ارزاقنا به مبسوطة و همومنا به
مکفیة و حوائجنا به مقضیة و اقبل الینا بوجهک الکریم و اقبل تقربنا الیک
و انظر الینا نظرة رحیمة نستکمل بها الکرامة عندک ثم لا تصرفها عنا بجودک
و اسقنا من حوض جده صلی الله علیه و آله بکأسه و بیده ریاً رویاً هنیئاً سائغاً لا
ظمأ بعده ابداً یا ارحم الراحمین **مؤلف گوید** که اگر بعضی از کسانیکه مبتلا
بامراض قلبیه و عقاید فاسده هستند عبارت دعای ندبه را که در نسخه علامه مجلسی ره
ضبط شده و عرجت بروحه الی سمائک خوانده لباو متمسک نحو گردانند و معراج
جسمانی را که از جمله ضروریات دین است انکار نماید بهم سکوت بر لب او زده و در تتمه





اعتصام او و اکتفا نمائیم بانکه اولاً این عبارت تحریف شده در اصل نسخه که علامه
مرحوم از آن نقل فرموده و اصل آن و عرجت به الی سمائک است بیان این مطلب آنکه
دعای ندبه در سه کتاب مزار نقل شده و علامه مجلسی نیز از بعض آنها نقل نموده و آن
سه مزار یکی مزار محمد بن المشهدی است که علامه مذکور از او تعبیر بمزار کبیر میفرماید و
دیگر مزار ابن طاوس است که مصباح الزائر نام دارد و دیگر مزار قدیم است که
ظاهراً از مؤلفات قطب راوندی است و در این سه مزار دعای ندبه از کتاب ابن ابی قره
نقل شده است و مستندی غیر آن نیست و در مزار قدیم و نسخ کتاب مزار محمد بن المشهدی
تمام و عرجت به است و بعضی از نسخ مصباح الزائر نیز چنین است لکن در جمله از
نسخ مصباح و عرجت بروحه است و نسخه علامه مجلسی ره که از او در کتب خود این دعا را
نقل فرموده نیز چنین بوده و آنمرحوم دعا را بهمان قسم نقل فرموده و بجهة کثرت اشتغال
و نوشتن کتاب ادعیه و احادیث طولانی را در نسخ اصل تا الیف چنانچه از مشاهده
جمله از آنها معلوم شده اتفاق این اختلاف نفرموده و از آنجا که ملاذ و مرجع کافه
مردم در امثال این مقامات مؤلفات شریفه آنمرحوم است و به ماخذ کتب آن بزرگوار
کاملاً مراجعه نکنند لهذا این فقره شایع و منتشر شده و سبب شبهه شده در بعض
قلوب مریضه و نفوس ضعیفه و الحمد لله که اساس شبهه از بیخ منهدم و خراب شد و ثانیاً
علی تسلیم صحت این فقره نیز دلالت بر صحت آن عقیده فاسده که معراج بروح بوده نه
بجسم نکند چه آنکه مراد از روح در اینجا همان جسم است بیانیکه بر اهل بصیرت
پوشیده نیست و ذکر آن در اینجا شایسته نیست و بدانکه ادعیه زوال جمعه
و آداب توجه بنماز جمعه و دعاهای آن و ادعیه و نمازها که بعد از نماز جمعه مستحب
است بسیار است و مقام را گنجایش ذکر آنها نیست طالبین رجوع کنند بمفصلات و از آن
از کتاب جمال الاسابیع و شیخ و سید روایت کرده اند از حضرت رسول که در روز
جمعه در ساعت استجابت این دعا بخوانند سبحانک لا اله الا انت یا حنان یا

مَنّانُ یا بَدیعَ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ یا ذَا الْجَلالِ وَالْاِکْرامِ پس حاجت خود را بطلبند
و نیز ده نوبت ذکر را که گفته اند که چون والشمس شود بخواند دعائی را که محمد بن مسلم از
حضرت باقر علیه السلام روایت کرده است لا اِلهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکْبَرُ وَسُبْحانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّهِ
الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَداً وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَریکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ
تَکْبیراً پس بگوید یا سابِغَ النِّعَمِ یا دافِعَ النِّقَمِ یا بارِئَ النَّسَمِ یا عَلِیَّ الْهِمَمِ یا مُغْشِیَ
الظُّلَمِ یا ذَا الْجُودِ وَالْکَرَمِ یا کاشِفَ الضُّرِّ وَالْاَلَمِ یا مُونِسَ الْمُسْتَوْحِشینَ فِی الظُّلَمِ
یا عالِماً لا یُعَلَّمُ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بی ما اَنْتَ اَهْلُهُ یا مَنِ اسْمُهُ دَواءٌ
وَذِکْرُهُ شِفاءٌ وَطاعَتُهُ غِناءٌ اِرْحَمْ مَنْ رَأْسُ مالِهِ الرَّجاءُ وَسِلاحُهُ الدُّعاءُ
سُبْحانَکَ وَبِحَمْدِکَ لا اِلهَ اِلَّا اَنْتَ یا حَنّانُ یا مَنّانُ یا بَدیعَ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ یا
ذَا الْجَلالِ وَالْاِکْرامِ و اما آداب نماز جمعه سنت است که بامداد بمسجد بیاید و هر که زودتر
بمسجد بیاید ثوابش بیشتر است اما بعد از آنکه غسل کرده باشد و ناخن و شارب گرفته
باشد و سر را تراشیده و بخطمی و سدر شسته باشد و خود را خوشبو کرده باشد و ریش
شانه زده باشد چنانچه در باب هر یک احادیث بسیار وارد شده و باید که پاکیزه ترین
جامه‌های خود را بپوشد و عمامه بر سر گذارد خصوصاً پیش نماز و در هنگام رفتن به
مسجد تند نرود مگر آنکه وقت تنگ شده باشد بلکه بآرام تن و آرام دل برود و دو دستش
بیاد خدا باشد و مشهور آنست که بعد از ظهر یا وجوب جمعه سفر کردن حرام است و خرید
و فروختن بعد از اذان جمعه برای کسیکه بر او جمعه واجب باشد حرام است و غیر اینها
از آداب و کیفیت نماز جمعه که تفصیل این وظیفه کتب فقهیه است و ذکر آنها در این مختصر
با وجود آنکه نماز جمعه منعقد نمیشود مناسب نیست و مستحبست چنانکه در کتاب
عروس و مصباح از حضرت صادق روایت شده خواندن سوره جمعه در رکعت اول
نماز ظهر و عصر جمعه و خواندن منافقین در رکعت دوم نماز ظهر و توحید در رکعت
دوم نماز عصر و در کتاب اعلام الدین از حضرت صادق ع روایت کرده است که هر که





بعد از ظهر روز جمعه سه مرتبه بگوید اَللّهُمَّ اجْعَلْ صَلَواتِکَ وَصَلَواتِ مَلائِکَتِکَ
وَرُسُلِکَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ برای او امان باشد از بلاها تا جمعه دیگر و هر که بعد از
نماز جمعه هفت مرتبه بگوید اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ از اصحاب
حضرت قائم علیه السلام باشد و شیخ و سید بسند معتبر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده
اند که هر که خواهد خدا او را فرزند کرامت فرماید بعد از نماز جمعه دو رکعت نماز بجا آورد
و رکوع و سجود آنرا طول دهد و بعد از نماز بگوید اَللّهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِما سَئَلَکَ
بِهِ زَکَرِیّا عَلَیْهِ السَّلامُ اِذْ نادیٰکَ رَبِّ لا تَذَرْنی فَرْداً وَاَنْتَ خَیْرُ الْوارِثینَ
اَللّهُمَّ هَبْ لی ذُرِّیَّةً طَیِّبَةً اِنَّکَ سَمیعُ الدُّعاءِ اَللّهُمَّ بِاسْمِکَ اسْتَحْلَلْتُها وَفی
اَمانَتِکَ اَخَذْتُها فَاِنْ قَضَیْتَ فی رَحِمِها وَلَداً فَاجْعَلْهُ غُلاماً مُبارَکاً زَکِیّاً وَلا
تَجْعَلْ لِلشَّیْطانِ فیهِ نَصیباً وَلا شِرْکاً و از حضرت صادق ع منقولست که هر که روز
جمعه بعد از سلام از نماز ظهر بخواند هفت مرتبه سوره حمد و هر یک از چهار قل را هم
هفت مرتبه و بخواند آخر سوره برائت لَقَدْ جاءَکُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِکُمْ تا آخر سوره
و آخر سوره حشر لَوْ اَنْزَلْنا هذَا الْقُرْآنَ تا آخر سوره و پنج آیه از آل عمران اِنَّ فی
خَلْقِ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ تا اِنَّکَ لا تُخْلِفُ الْمیعادَ از این جمعه تا جمعه دیگر کفایت
شر دشمنان و بلاها بکند و شیخ و سید از ائمه علیهم السلام روایت کرده اند که هر که
بعد از نماز ظهر روز جمعه دو رکعت نماز بجا آورد و در هر رکعت بعد از حمد هفت مرتبه
سوره قل هو الله احد بخواند و بعد از فراغ از نماز بگوید اَللّهُمَّ اجْعَلْنی مِنْ
اَهْلِ الْجَنَّةِ الَّتی حَشْوُها بَرَکَةٌ وَعُمّارُها الْمَلائِکَةُ مَعَ نَبِیِّنا مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ
عَلَیْهِ وَآلِهِ وَاَبینا اِبْرهیمَ عَلَیْهِ السَّلامُ تا جمعه دیگر بلائی و فتنه باو نرسد و
حق تعالی او را با محمد و ابراهیم صلوات الله علیهما در بهشت جمع گرداند و از جامع
بزنطی نقل شده که روایت کرده از حضرت صادق ع که هر که میان دو نماز روز جمعه
صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد ثوابش معادل هفتاد رکعت نماز باشد و

شیخ طوسی از حضرت روایت کرده که هر که بعد از نماز فجر یا بعد از نماز ظهر روز جمعه
بگوید اللّهمّ اجعل صلواتک وصلوة ملائکتک ورسلک علی محمّد
وآل محمّد تا یکسال گناه او نوشته نشود ودر روایت دیگر از آنحضرت منقولست که هر که این
دو وقت باین طریق صلوات بفرستد اللّهمّ صلّ علی محمّد وآل محمّد وعجّل فرجهم زنده
بماند تا آنکه حضرت قائم علیه السلام را درک کند واعمال وادعیه بعد از نماز جمعه یا ظهر
روز جمعه زیاده بر این است که ما همین مقدار قناعت میکنیم واما اعمال وادعیه بعد از
نماز عصر روز جمعه پس بسیار است از جمله صلواتیست که ابن ادریس در سرائر از جامع
بزنطی نقل کرده واو از حضرت صادق علیه السلام که هر که بعد از عصر روز جمعه این صلوات را
بخواند مثل ثواب عمل جن وانس در آن روز باو عطا کنند وصلوات اینست اللّهمّ
صلّ علی محمّد وآل محمّد الاوصیاء المرضیّین بافضل صلواتک وبارک علیهم
بافضل برکاتک والسّلام علیهم وعلی ارواحهم واجسادهم ورحمة الله وبرکاته
**مؤلف گوید** که این صلوات را جماعت بسیاری از علما با فضیلت بسیار روایت کرده اند
با جزئی اختلافی ودر روایت سید ده مرتبه وبروایت دیگر هفت مرتبه وارد شده وعوض
والسّلام علیهم دارد وعلیه وعلیهم السّلام ودر کافی وثواب الاعمال والسّلام علیه
وعلیهم است ودر روایتی وارد شده که بهترین اوقات صلوات در روز جمعه بعد از
عصر است وصد مرتبه میگوئی اللّهمّ صلّ علی محمّد وآل محمّد وعجّل فرجهم وسید ابن
طاوس بسند بسیار معتبر از حضرت صادق ع روایت کرده است که در صلوات پیغمبر ص
بعد از عصر روز جمعه میگوئی اللّهمّ صلّ علی محمّد وآل محمّد وبارک علی محمّد وآل
محمّد وارحم محمّدا وآل محمّد الّذین اذهبت عنهم الرّجس وطهّرتهم تطهیرا ومستحب
است خواندن صلوات کبیر که اولش اینست اللّهمّ انّ محمّدا کما وصفته فی کتابک تا آخر
بعد از عصر روز جمعه چون طولانی بود ذکر نکردم رجوع بکتب دیگر شود واز جمله اعمال
هفتاد مرتبه استغفار است چنانچه سید بسند معتبر از حضرت صادق ع روایت کرده

است



است که هر که در روز جمعه بعد از عصر هفتاد مرتبه بگوید استغفر الله واتوب الیه
حقتعالی گناه گذشته او را بیامرزد ودر بقیه عمر او را نگاه دارد واگر او گناه نداشته باشد
گناهان پدر ومادر او را بیامرزد واز جمله خواندن سوره قدر صد مرتبه یا ده مرتبه
است چنانچه در مجالس صدوق از امام موسی ع مرویست که خدا را در روز جمعه هزار نسیم
رحمت است که هر بنده را آنچه خواهد از آن رحمتها عطا فرماید پس هر که بعد از عصر روز
جمعه صد مرتبه سوره انّا انزلناه بخواند حق تعالی آن هزار رحمت را باو عطا فرماید ودر
فقه الرضا مذکور است که ده مرتبه سوره قدر بعد از عصر خواندن موجب ثواب عظیم است
واز جمله خواندن دو رکعت نماز است باین کیفیت که شیخ وسید از حضرت رسول ص روایت
کرده اند که هر که بعد از نماز عصر روز جمعه دو رکعت نماز بکند ودر رکعت اول سوره
حمد وآیة الکرسی وبیست وپنج مرتبه قل اعوذ بربّ الفلق ودر رکعت دوم سوره حمد
وتوحید وبیست وپنج مرتبه قل اعوذ بربّ النّاس بخواند وبعد از سلام پنجاه مرتبه بگوید لا
حول ولا قوّة الّا بالله العلیّ العظیم از دنیا بیرون نرود تا خدایتعالی در خواب جای
او را در بهشت باو بنماید واز جمله اعمال عصر جمعه خواندن دعای عشرات است که به
سندهای بسیار معتبر روایت شده است با فضیلت وثواب بسیاری وما باصل دعا
اکتفا کنیم ودر روایت او چنین است که باید در هنگام خواندن دعا با وضو ورو
بقبله باشی واگر روز جمعه بعد از نماز عصر بخوانی بهتر است ودعا اینست بسم
الله الرّحمن الرّحیم بسم الله وبالله وسبحان الله والحمد لله ولا اله الّا الله والله اکبر
ولا حول ولا قوّة الّا بالله العلیّ العظیم سبحان الله آناء اللّیل واطراف النّهار سبحان
الله بالغدوّ والاصال سبحان الله بالعشیّ والابکار سبحان الله حین تمسون
وحین تصبحون وله الحمد فی السّموات والارض وعشیّا وحین تظهرون یخرج الحیّ
من المیّت ویخرج المیّت من الحیّ ویحیی الارض بعد موتها وکذلک تخرجون
سبحان ربّک ربّ العزّة عمّا یصفون وسلام علی المرسلین والحمد لله ربّ العالمین

ولاحول

ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم سبحان الذي له العزة والكرم سبحان الذي
لا ينبغي التسبيح الا له سبحان من احصى كل شيء علمه سبحان ذي الطول والفضل
سبحان ذي المن والنعم سبحان ذي القدرة والكرم سبحان ذي الملك والملكوت
سبحان ذي العزة والعظمة والجبروت سبحان ذي الكبرياء والعظمة سبحان الملك
الحق المبين المهيمن القدوس سبحان الله الملك الحي الذي لا يموت سبحان الله الملك
الحي القدوس سبحان الله القائم الدائم سبحان الدائم القائم سبحان ربي العظيم
سبحان ربي الاعلى سبحان الحي القيوم سبحان العلي الاعلى سبحانه وتعالى سبوح
قدوس ربنا ورب الملائكة والروح سبحان الدائم غير الغافل سبحان العالم بغير
تعليم سبحان خالق ما يرى وما لا يرى سبحان الذي يدرك الابصار ولا تدركه
الابصار وهو اللطيف الخبير اللهم اني اصبحت وامسيت منك في نعمة وخير
وبركة وعافية فصل على محمد وآله واتمم علي نعمتك وخيرك وبركاتك وعافيتك
ونجاة من النار وارزقني شكرك وعافيتك وفضلك وكرامتك ابدا ما ابقيتني
اللهم بنورك اهتديت وبفضلك استغنيت وبنعمتك اصبحت وامسيت اللهم
اني اشهدك وكفى بك شهيدا واشهد ملائكتك وانبياءك ورسلك وحملة
عرشك وسكان سماواتك وارضك وجميع خلقك بانك انت الله الذي لا اله الا انت
وحدك لا شريك لك وان محمدا صلواتك عليه وآله عبدك ورسولك وانك
على كل شيء قدير تحيي وتميت وتميت وتحيي واشهد ان الجنة حق وان النار حق و
النشور حق والساعة آتية لا ريب فيها وان الله يبعث من في القبور واشهد ان
علي بن ابي طالب عليه السلام امير المؤمنين حقا حقا وان الائمة من ولده والحسن
والحسين وعلي بن الحسين ومحمد بن علي وجعفر بن محمد وموسى بن جعفر وعلي بن
موسى ومحمد بن علي وعلي بن محمد والحسن بن علي والخلف الصالح الحجة القائم
المنتظر صلواتك عليهم اجمعين هم الائمة الهداة المهديون غير الضالين ولا المضلين





وانهم اولياؤك المصطفون وحزبك الغالبون وصفوتك وخيرتك من خلقك و
نجباؤك الذين انتجبتهم لدينك واختصصتهم من خلقك واصطفيتهم على عبادك و
جعلتهم حجة على العالمين صلواتك عليهم اجمعين والسلام ورحمة الله وبركاته
اللهم صل على محمد وآل محمد واكتب لي هذه الشهادة عندك حتى تلقنيها يوم القيامة
وانت عني راض انك على ما تشاء قدير اللهم لك الحمد حمدا يصعد لك السماء واكنافها
وتسبح لك الارض ومن عليها اللهم لك الحمد حمدا يصعد اوله ولا ينفد وحمدا يزيد
ولا يبيد آخره اللهم لك الحمد حمدا سرمدا ابدا لا انقطاع له ولا نفاد ولك ينبغي
واليك ينتهي اللهم لك الحمد في وعلي ولدي ومعي وقبلي وبعدي وامامي وخلفي وفوقي
وتحتي واذا مت وفنيت وبقيت ولك الحمد اذا نشرت وبعثت يا مولاي اللهم ولك
الحمد ولك الشكر بجميع محامدك كلها على جميع نعمائك كلها حتى ينتهي الحمد الى ما تحب
ربنا وترضى اللهم لك الحمد على كل عرق ساكن وعلى كل عرق ضارب ولك الحمد على
كل اكلة وشربة وبطشة وقبضة وبسطة وحركة ونومة ويقظة ولحظة وطرفة ونفس
وفي كل موضع شعرة اللهم لك الحمد كله ولك المن كله ولك الخلق كله ولك الملك
كله ولك الامر كله وبيدك الخير كله واليك يرجع الامر كله علانيته وسره وانت
منتهى الشان كله اللهم لك الحمد حمدا خالدا مع خلودك ولك الحمد حمدا لا منتهى له
دون علمك ولك الحمد حمدا لا امد له دون مشيتك ولك الحمد حمدا لا اجر لقائله
الا رضاك ولك الحمد على حلمك بعد علمك ولك الحمد على عفوك بعد قدرتك
علي ولك الحمد باعث الحمد ولك الحمد وارث الحمد ولك الحمد بديع الحمد ولك الحمد
منتهى الحمد ولك الحمد مبتدع مشتري الحمد ولك الحمد ولي الحمد ولك الحمد قديم الحمد
ولك الحمد صادق الوعد وفي العهد عزيز الجند قائم المجد ولك الحمد رفيع الدرجات
مجيب الدعوات منزل الآيات من فوق سبع سماوات عظيم البركات مخرج النور من
الظلمات ومخرج من في الظلمات الى النور مبدل السيئات حسنات وجاعل الحسنات

درجات اللهم لك الحمد غافر الذنب قابل التوب شديد العقاب ذا الطول لا اله الا
انت اليك المصير اللهم لك الحمد في الليل اذا يغشى ولك الحمد في النهار اذا تجلى ولك الحمد
في الاخرة والاولى ولك الحمد عدد كل نجم وملك في السماء ولك الحمد عدد الثرى و
الحصى والنوى ولك الحمد عدد ما في جو السماء ولك الحمد عدد ما في جوف الارض ولك
الحمد عدد اوزان مياه البحار ولك الحمد عدد اوراق الاشجار وقطر الامطار ولك
الحمد عدد الانس والجن والهوام والطير والبهائم والسباع حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه
كما تحب ربنا وترضى وكما ينبغي لكرم وجهك وعز جلالك پس ده مرتبه میگوئی اشهد
ان لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو اللطيف الخبير ده مرتبه
میگوئی لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي ويميت ويميت
ويحيي وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير ده مرتبه استغفر الله الذي
لا اله الا هو الحي القيوم واتوب اليه ده مرتبه يا الله ده مرتبه يا رحمن ده مرتبه
يا رحيم ده مرتبه يا بديع السموات والارض ده مرتبه يا ذا الجلال والاكرام ده
مرتبه يا حنان يا منان ده مرتبه يا حي يا قيوم ده مرتبه يا حي لا اله الا انت
ده مرتبه يا لا اله الا انت ده مرتبه بسم الله الرحمن الرحيم ده مرتبه اللهم صل على محمد
وآل محمد ده مرتبه اللهم افعل بي ما انت اهله ده مرتبه آمين ده مرتبه سوره قل
هو الله احد بخوان پس میگوئی اللهم اصنع بي ما انت اهله ولا تصنع بي ما انا اهله
فانك اهل التقوى واهل المغفرة وانا اهل الذنوب والخطايا فارحمني يا مولاي وانت
ارحم الراحمين پس ده مرتبه بگو لا حول ولا قوة الا بالله توكلت على الحي الذي لا يموت
والحمد لله الذي لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك ولم يكن له ولي من الذل
وكبره تكبيرا واز جمله اعمال بعد از عصر روز جمعه خواندن دعای جلیل القدر سمات
است که از ادعیه مشهوره معتبره است و گفته شده که اکثر علمای سلف بر آن مواظبت مینموده
اند و در مصباح شیخ و کتب کفعمی و سید ابن طاوس بسندهای معتبره از محمد بن عثمان





عمروی که از نواب حضرت صاحب الامر علیه السلام است و از حضرت امام محمد باقر و امام جعفر صادق
علیهما السلام روایت کرده اند و حضرت باقر علیه السلام فرموده اند که اگر مردم بدانند آنچه ما میدانیم
از عظمت شأن این نامها که در این دعا مذکور است نزد خدا و سرعت اجابت حق تعالی کسیرا که او را
باین نامها بخواند بآن صوابهای بسیار که در آخرت برای او ذخیره مینماید هر آینه برای تحصیل
این دعا مقاتله نمایند بشمشیرها ولکن حق تعالی مخصوص کرده اند برحمت خود هر کرا که خواهد
و فرموده که اگر سوگند یاد کنم که اسم اعظم خدا در این دعا هست هر آینه سوگند دروغ یاد
نکرده ام پس هرگاه این دعا را بخوانید سعی کنید که دعای شما برای امور باقیه آخرت باشد
نه لذات فانیه دنیا پس فرموده که این از علمهای مکنون مخزون ماست و از دعاهای لازم الاجابه
است و در روایت کفعمی است که مستحب است در نزد غروب آفتاب از هر روز جمعه و در شب
شنبه خوانده شود و هرگاه این دعا را در وقتی که متوجه حاجتی گردد و یا نزد دشمنی و یا پادشاه
جباری رود بخواند البته حاجتش برآورده شود و ضرر دشمن باو نرسد و کسیکه نتواند
خواند بنویسد این دعا را و بر بازوی خود ببندد یا در بغل گذارد باز همان تاثیر میکند و
این دعا را دعای شبور مینامند برای آنکه بنی اسرائیل در زمان [illegible] میخواندند و شبور
در لغت عبری بمعنی [illegible] است دعا این است بسم الله الرحمن الرحيم اللهم اني
اسئلك باسمك العظيم الاعظم الاعز الاجل الاكرم الذي اذا دعيت
به على مغالق ابواب السماء للفتح بالرحمة انفتحت واذا دعيت به على مضائق ابواب
الارض للفرج بالرحمة انفرجت واذا دعيت به على العسر لليسر تيسرت واذا دعيت
به على الاموات للنشور انتشرت واذا دعيت به على كشف البأساء والضراء انكشفت
وبجلال وجهك الكريم اكرم الوجوه الذي عنت له الوجوه وخضعت له الرقاب
وخشعت له الاصوات ووجلت له القلوب من مخافتك وبقوتك التي بها تمسك
السماء ان تقع على الارض الا باذنك وتمسك السموات والارض ان تزولا و
لئن زالتا ان امسكهما من احد من بعده وبمشيتك التي دان لها العالمون وبكلمتك

دعای سمات

الوجوه واعز

التی خلقت بها السموات والارض وبحکمتک التی صنعت بها العجائب وخلقت بها
الظلمة وجعلتها لیلا وجعلت اللیل سکنا وخلقت بها النور وجعلته نهارا وجعلت
النهار نشورا مبصرا وخلقت بها الشمس وجعلت الشمس ضیاء وخلقت بها القمر
وجعلت القمر نورا وخلقت بها الکواکب وجعلتها نجوما وبروجا ومصابیح وزینة
ورجوما وجعلت لها مشارق ومغارب وجعلت لها مطالع ومجاری وجعلت
لها فلکا ومسابح وقدرتها فی السماء منازل فاحسنت تقدیرها وصورتها
فاحسنت تصویرها واحصیتها باسمائک احصاء ودبرتها بحکمتک تدبیرا
فاحسنت تدبیرها وسخرتها بسلطان اللیل وسلطان النهار والساعات وعدد
السنین والحساب وجعلت رؤیتها لجمیع الناس مرأ واحدا واسئلک اللهم
بمجدک الذی کلمت به عبدک ورسولک موسی بن عمران علیه السلام فی المقدسین
فوق احساس الکروبیین فوق غمائم النور فوق تابوت الشهادة فی عمود النار و
فی طور سیناء وفی جبل حوریث فی الواد المقدس فی البقعة المبارکة من جانب
الطور الایمن من الشجرة وفی ارض مصر بتسع آیات بینات ویوم فرقت لبنی اسرائیل
البحر وفی المنبجسات التی صنعت بها العجائب فی بحر سوف وعقدت ماء البحر فی قلب
الغمر کالحجارة وجاوزت ببنی اسرائیل البحر وتمت کلمتک الحسنی علیهم بما صبروا
واورثتهم مشارق الارض ومغاربها التی بارکت فیها للعالمین واغرقت فرعون
وجنوده ومراکبه فی الیم وباسمک العظیم الاعظم الاعظم الاعظم الاعز الاجل الاکرم
وبمجدک الذی تجلیت به لموسی کلیمک علیه السلام فی طور سیناء ولابرهیم
خلیلک علیه السلام من قبل فی مسجد الخیف ولاسحق صفیک علیه السلام
فی بئر شیع ولیعقوب نبیک علیه السلام فی بیت ایل واوفیت لابرهیم علیه السلام
بمیثاقک ولاسحق علیه السلام بحلفک ولیعقوب بشهادتک وللمؤمنین
بوعدک وللداعین باسمائک فاجبت وبمجدک الذی ظهر لموسی بن عمران علیه

السلام



السلام علی قبة الرمان وبآیاتک التی وقعت علی ارض مصر بمجد العزة والغلبة
بآیات عزیزة وبسلطان القوة وبعزة القدرة وبشأن الکلمة التامة وبکلماتک التی
تفضلت بها علی اهل السموات والارض واهل الدنیا والآخرة وبرحمتک التی مننت
بها علی جمیع خلقک وباستطاعتک التی اقمت بها العالمین وبنورک الذی قد خر
من فزعه طور سیناء وبعلمک وعظمتک وجلالک وکبریائک وعزتک وجبروتک
التی لم تستقلها الارض وانخفضت لها السموات وانزجر لها العمق الاکبر ورکدت
لها البحار والانهار وخضعت لها الجبال وسکنت لها الارض بمناکبها واستسلمت
لها الخلائق کلها وخفقت لها الریاح فی جریانها وخمدت لها النیران فی اوطانها
وبسلطانک الذی عرفت لک به الغلبة دهر الدهور وحمدت به فی السموات و
الارضین وبکلمتک کلمة الصدق التی سبقت لابینا آدم وذریته بالرحمة و
اسئلک بکلمتک التی غلبت کل شیء وبنور وجهک الذی تجلیت به للجبل
فجعلته دکا وخر موسی صعقا وبمجدک الذی ظهر علی طور سیناء فکلمت به عبدک
ورسولک موسی بن عمران وبطلعتک فی ساعیر وظهورک فی جبل فاران بربوات
المقدسین وجنود الملائکة الصافین وخشوع الملائکة المسبحین وببرکاتک
التی بارکت فیها علی ابرهیم خلیلک علیه السلام فی امة محمد صلواتک علیه
وآله وبارکت لاسحق صفیک فی امة عیسی علیهما السلام وبارکت لیعقوب
اسرائیلک فی امة موسی علیهما السلام وبارکت لحبیبک محمد صلی الله علیه و
آله فی عترته وذریته وامته اللهم وکما غبنا عن ذلک ولم نشهده وآمنا به
ولم نره صدقا وعدلا ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تبارک علی محمد وآل
محمد وترحم علی محمد وآل محمد کافضل ما صلیت وبارکت وترحمت علی ابرهیم
وآل ابرهیم انک حمید مجید فعال لما ترید وانت علی کل شیء قدیر پس هر حاجت
که داری ذکر کن وبگو یا الله یا حنان یا منان یا بدیع السموات والارض یا ذا الجلال

والاکرام

وَالاِکرامِ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الدُّعآءِ وَبِحَقِّ هٰذِهِ الْاَسْمآءِ الَّتی لا یَعْلَمُ تَفْسیرَها وَلا تَاْویلَها وَلا ظاهِرَها وَلا باطِنَها غَیْرُکَ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ پس حاجت خود را ذکر کن و دفع شر هر کرا اگر خواهی یاد نما و بگو وَانْتَقِمْ لی مِنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ وَاغْفِرْ لی ذُنُوبی ما تَقَدَّمَ مِنْها وَما تَاَخَّرَ وَوَسِّعْ عَلَیَّ مِنْ حَلالِ رِزْقِکَ وَاکْفِنی مَؤُنَةَ اِنْسانِ سَوْءٍ وَجارِ سَوْءٍ وَسُلْطانِ سَوْءٍ اِنَّکَ عَلی ما تَشآءُ قَدیرٌ وَبِکُلِّ شَیْءٍ عَلیمٌ آمینَ رَبَّ الْعالَمینَ و ابن فهد علیه الرحمه در عدة الداعی گفته که مستحب است خواندن این دعا بعد از دعای سمات اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِحُرْمَةِ هٰذَا الدُّعآءِ وَبِما فاتَ مِنْهُ مِنَ الْاَسْمآءِ وَبِما یَشْتَمِلُ عَلَیْهِ مِنَ التَّفْسیرِ وَالتَّدْبیرِ الَّذی لا یُحیطُ بِهِ اِلّا اَنْتَ اَنْ تَفْعَلَ بی کَذا وَکَذا **فصل چهارم** در اعمال سایر ایام هفته است روز شنبه متعلق است بحضرت محمد است از برای اعمال فلاحت و قضاء حاجات کرفتن و عطا کردن و ابتدا کردن بتعلیم بجهة قول پیغمبر مبارک شد از برای امت من شنبه پنجشنبه و سفر کردن در روز شنبه بسیار خوب است و شیخ طوسی از برای شب و روزان نماز نقل کرده با ثواب بسیار از برای شب شنبه چهار رکعت در هر رکعت بعد از حمد سه مرتبه آیة الکرسی و یکمرتبه توحید و در عقب تمامی سه مرتبه آیة الکرسی و از برای روزش چهار رکعت است در هر رکعت بعد از حمد سه مرتبه قل یا ایها الکافرون و بعد از فراغ یکمرتبه آیة الکرسی و از جمله دعاهای این روز دعای حضرت فاطمه علیها السلام است بروایت کفعمی اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لَنا خَزآئِنَ رَحْمَتِکَ وَهَبْ لَنَا اللّٰهُمَّ رَحْمَةً لا تُعَذِّبُنا بَعْدَها فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَارْزُقْنا مِنْ فَضْلِکَ الْواسِعِ رِزْقاً حَلالاً طَیِّباً وَلا تُحْوِجْنا وَلا تُفْقِرْنا اِلی اَحَدٍ سِواکَ وَزِدْنا لَکَ شُکْراً وَاِلَیْکَ فَقْراً وَفاقَةً وَبِکَ عَمَّنْ سِواکَ غِنیً وَتَعَفُّفاً اَللّٰهُمَّ وَسِّعْ عَلَیْنا فِی الدُّنْیا اَللّٰهُمَّ اِنّا نَعُوذُ بِکَ اَنْ تَزْوِیَ وَجْهَکَ عَنّا فی حالٍ وَنَحْنُ نَرْغَبُ اِلَیْکَ فیهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَعْطِنا ما تُحِبُّ وَاجْعَلْهُ لَنا قُوَّةً فیما تُحِبُّ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ و شیخ در مصباح این تعویذ را از برای روز





شنبه نقل کرده بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحیمِ اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْمَلآئِکَةِ وَالرُّوحِ وَالنَّبِیّینَ وَالْمُرْسَلینَ وَقاهِرَ مَنْ فِی السَّمٰواتِ وَالْاَرَضینَ کُفَّ عَنّی بَاْسَ الْاَشْرارِ وَاَغْشِ اَبْصارَهُمْ وَقُلُوبَهُمْ وَاجْعَلْ بَیْنی وَبَیْنَهُمْ حِجاباً اِنَّکَ رَبُّنا وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللّٰهِ تَوَکَّلْتُ عَلَی اللّٰهِ تَوَکُّلَ عائِذٍ بِهِ مِنْ شَرِّ کُلِّ دابَّةٍ رَبّی آخِذٌ بِناصِیَتِها وَمِنْ شَرِّ ما سَکَنَ فِی اللَّیْلِ وَالنَّهارِ وَمِنْ شَرِّ کُلِّ سُوءٍ وَصَلَّی اللّٰهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلیماً روز یکشنبه متعلق بشمس محمود است از برای ملاقات سلاطین و ارباب دولت و روز نیست که حقتعالی ابتدا فرمود در آن بخلقت آسمانها و زمینها و نیکو است در این روز بنا کردن و غرس اشجار نمودن از برای شب شش چهار رکعت نماز نقل شده در هر رکعتی بعد از حمد یکمرتبه آیة الکرسی و سبح اسم و توحید و از برای روز یکشنبه نیز چهار رکعت است در هر رکعت بعد از حمد آیه آمن الرسول تا آخر از جمله دعاهای این روز دعای حضرت فاطمه علیها السلام است بروایت کفعمی اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ اَوَّلَ یَوْمی هٰذا فَلاحاً وَآخِرَهُ نَجاحاً وَاَوْسَطَهُ صَلاحاً اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنا مِمَّنْ اَنابَ اِلَیْکَ فَقَبِلْتَهُ وَتَوَکَّلَ عَلَیْکَ فَکَفَیْتَهُ وَتَضَرَّعَ اِلَیْکَ فَرَحِمْتَهُ و این تسبیحات را جمع کثیری از علما برای روز یکشنبه نقل کرده اند بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحیمِ سُبْحانَ مَنْ مَلَاَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ سُبْحانَ مَنْ یُغْشِی الْاَبَدَ نُورُهُ سُبْحانَ مَنْ اَشْرَقَ کُلَّ شَیْءٍ ضَوْئُهُ سُبْحانَ مَنْ دانَ بِدینِهِ کُلُّ دینٍ وَلا یُدانُ بِغَیْرِ دینِهِ سُبْحانَ مَنْ قَدَّرَ بِقُدْرَتِهِ کُلَّ قَدْرٍ وَلا یَقْدِرُ اَحَدٌ قَدْرَهُ سُبْحانَ مَنْ لا یُوصَفُ عِلْمُهُ سُبْحانَ مَنْ لا یَعْتَدی عَلی اَهْلِ مَمْلَکَتِهِ سُبْحانَ مَنْ لا یَاْخُذُ اَهْلَ الْاَرْضِ بِاَلْوانِ الْعَذابِ سُبْحانَ الرَّؤُفِ الرَّحیمِ سُبْحانَ مَنْ هُوَ مُطَّلِعٌ عَلی خَزآئِنِ الْقُلُوبِ سُبْحانَ مَنْ یُحْصی عَدَدَ الذُّنُوبِ سُبْحانَ مَنْ لا یَخْفی عَلَیْهِ خافِیَةٌ فِی الْاَرْضِ وَلا فِی السَّمآءِ سُبْحانَ رَبِّیَ الْوَدُودِ سُبْحانَ الْفَرْدِ الْوِتْرِ سُبْحانَ الْعَظیمِ الْاَعْظَمِ تعویذ روز یکشنبه از امام محمد جواد علیه السلام بروایات علما بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحیمِ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اِسْتَوَی الرَّبُّ عَلَی الْعَرْشِ وَقامَتِ السَّمٰواتُ وَالْاَرْضُ بِحِکْمَتِهِ وَزَهَرَتِ النُّجُومُ بِاَمْرِهِ وَرَسَتِ الْجِبالُ بِاِذْنِهِ لا

بجاه واسم من في السموات والارض الذي طابت له الجبال وهي طائعة وانبعثت له
الاجساد وهي بالية وبه احتجب من كل باغ وطاغ وجبار وحاسد وبسم الله الذي
جعل بين البحرين حاجزا واحتجب بالله الذي جعل في السماء بروجا وجعل فيها سراجا
وقمرا منيرا وزينها للناظرين وحفظها من كل شيطان رجيم وجعل في الارض رواسي
وجبالا اوتادا ان يوصل الي سوء او فاحشة او بلية حم حم حم تنزيل من الرحمن الرحيم
حم حم حم عسق كذلك يوحي اليك والى الذين من قبلك الله العزيز الحكيم وصلى الله
على محمد وآل محمد وسلم تسليما روز دوشنبه بقمر تعلق دارد از براى تجارت و معاش
شايسته است و مطالب حاجات سفر بدان روز نشايد و شيخ طوسى از براى شب دوشنبه
و روز آن با فضيلت بسيار روايت كرده و كيفيتش آن چهار ركعت است در هر ركعت
سوره حمد يكمرتبه و سوره انا انزلناه يكمرتبه و بعد از فارغ شدن از نماز ده مرتبه بگويد
اللهم صل على محمد وآل محمد و صد مرتبه اللهم صل على جبرئيل از جمله دعاهاى
اين روز دعاى حضرت فاطمه عليها السلام است اللهم اني اسئلك قوة في عبادتك
وتبصرا في كتابك وفهما في حكمك اللهم صل على محمد وآل محمد ولا تجعل
القرآن بنا ماحلا والصراط زائلا ومحمدا صلى الله عليه وآله وسلم عنا موليا
تعويذ روز دوشنبه بسم الله الرحمن الرحيم الله اكبر الله اكبر الله اكبر استوى
الرب على العرش وقامت السموات والارض بحكمته وقامت النجوم بامره وسيرت
الجبال وهي طائعة ونصبت له الاجساد وهي بالية وقد احتجبت من ظالم
باغ واحتجبت بالذي جعل في السماء بروجا وجعل فيها سراجا وقمرا منيرا وزينها
للناظرين وحفظها من كل شيطان رجيم وجعل في الارض اوتادا ان يوصل الي
والى [illegible] من اخواني بسوء او فاحشة او مكيدة حم حم حم تنزيل من الرحمن الرحيم
وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين وسلم تسليما روز سه شنبه تعلق بمريخ
دارد محمود است از براى ملاقات دشمنان و جهاد و سفر كردن و روز سهل و آسانى است روزى





كه حق تعالى آهن را براى حضرت داود نرم فرموده و حجامت در آن نيك است و از براى شبش
دو ركعت نماز وارد شده است در هر ركعت بعد از حمد آية الكرسى و سوره توحيد و آية شهد
الله هر يك يكمرتبه و از براى روز سه شنبه بيست ركعت نماز نقل شده است در هر ركعت
بعد از حمد يكمرتبه آية الكرسى و سه مرتبه توحيد و از جمله دعاهاى اين روز دعاى حضرت فاطمه
عليها السلام است بروايت كفعمى اللهم اجعل غفلة الناس لنا ذكرا واجعل ذكرهم
لنا شكرا واجعل صالح ما نقول بالسنتنا نية في قلوبنا اللهم ان مغفرتك اوسع من
ذنوبنا ورحمتك ارجى عندنا من اعمالنا اللهم صل على محمد وآل محمد ووفقنا لصالح
الاعمال والصواب من الفعال تعويذ روز سه شنبه بسم الله الرحمن الرحيم اعيذ نفسي
بالله الاكبر مما يخاف ويحذر ومن شر كل انثى وذكر ومن شر ما رأت الشمس والقمر قدوس
قدوس رب الملائكة والروح ادعوكم ايها الجن ان كنتم سامعين وادعوكم ايها
الانس والجن بالله الذي دانت له الخلائق اجمعون وختمت بخاتم الله رب العالمين
وجبرئيل وميكائيل واسرافيل وخاتم سليمان بن داود عليه السلام وخاتم محمد
صلى الله عليه وآله وعليهم اجمعين روز چهارشنبه تعلق بعطارد دارد محمود است
از براى علم و حكمت و كتابت و ابتدا كردن بهر كارى و در حديث نبوى صلى الله عليه وآله
هيچ امرى ابتدا كرده نميشود بان در روز چهارشنبه مگر انكه تمام خواهد شد و شرب
دوا در اين روز پسنديده است از براى شبش دو ركعت نماز وارد شده است در هر
ركعت بعد از حمد هر يك از آية الكرسى و توحيد و قدر يكمرتبه و از براى روزش دوازده
ركعت نماز است در هر ركعت بعد از حمد هر يك از توحيد و سوره فلق و سوره ناس
سه مرتبه از جمله دعاهاى اين روز دعاى حضرت فاطمه عليها السلام است اللهم احرسنا
بعينك التي لا تنام وركنك الذي لا يرام وباسمائك العظام وصل على محمد وآله
واحفظ علينا ما لو حفظه غيرك ضاع واستر علينا ما لو ستره غيرك شاع واجعل
كل ذلك لنا مطواعا انك سميع الدعاء قريب مجيب تعويذ روز چهارشنبه از

حضرت امام جعفر جواد علیه السلم بروایت علما بسم الله الرحمن الرحیم اعیذ نفسی
بالاحد الصمد من شر النفاثات فی العقد و من شر ابن قترة و ما ولد استعیذ بالله الواحد
الاحد الاعلی من شر ما رأت عینی و ما لم تره استعیذ بالله الواحد الفرد الکبیر المتعال
من شر من اراد بی امر عسیر اللهم صل علی محمد و آل محمد و اجعلنی فی جوارک و حصنک
الحصین العزیز الجبار الملک القدوس القهار السلام المؤمن المهیمن الغفار عالم
الغیب و الشهادة الکبیر المتعال هو الله هو الله هو الله لا شریک له محمد رسول الله
صلی الله علیه و آله و سلم تسلیما کثیرا و تمام دعای روز پنجشنبه و جمعه در مقام
خودش نقل شد و الله المستعان **باب چهاردهم** در بیان مختصری از اعمال هر شب و روز
است و در آن چهار فصل است **فصل اول** در اعمالیکه متعلق بمابین طلوع
فجر تا طلوع آفتاب است بدانکه از جمله اوقات شریفه وقت بین الطلوعین است و اخبار
بسیاری از اهل بیت علیهم السلم در فضیلت این وقت و تحریص بر عبادت و ذکر و
تسبیح در آن وارد شده است و در بعض اخبار تعبیر شده از این وقت بساعت غفلت
چنانچه از حضرت باقر منقولست که ابلیس لعین لشکرهای خودش را متفرق و پهن
میکند در دو وقت در حین غروب آفتاب و حین طلوع آن پس بسیار یاد کنید خدا را
در این دو ساعت که هر دو ساعت غفلت است و پناه بجوئید بخدا از شر ابلیس و لشکر
و ذریات او در این دو ساعت و بدانید که در این دو ساعت غفلت
است و بدانکه خواب در این وقت مکروه است و نیز از حضرت باقر علیه السلم مرویست که
خواب در وقت صبح شوم است و روزی را منع میکند و رنگ را زرد و متغیر میکند و
این خواب هم شوم است بدرستیکه حق تعالی روزیها را اندر مابین طلوع فجر تا طلوع آفتاب
قسمت میکند پس بپرهیزید از خواب کردن در این وقت و شیخ طوسی در مصباح این
دعا را نقل کرده که در وقت طلوع فجر هر روز بخوانند اللهم انت صاحبنا فصل
علی محمد و آله و افضل علینا اللهم بنعمتک تتم الصالحات فصل علی محمد و آله





واتممها علینا عائذا بالله من النار عائذا بالله من النار عائذا بالله من النار پس میگوئی
یا فالق من حیث لا اری و مخرجه من حیث اری صل علی محمد و آله و اجعل اول یومنا
هذا صلاحا و اوسطه فلاحا و آخره نجاحا پس ده مرتبه میگوئی اللهم انی اشهد انه
ما اصبح بی من نعمة و عافیة فی دین او دنیا فمنک وحدک لا شریک لک لک الحمد و
لک الشکر بها علی حتی ترضی و بعد الرضا و اذکار وارده در این وقت غیر آنچه
ذکر شد بسیار است و بهترین آنها ذکر سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر
است که تعبیر شده از آن به باقیات الصالحات و نیز خواندن این دعا است لا اله الا الله
وحده لا شریک له له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و یمیت و یحیی و هو حی لا یموت بیده
الخیر و هو علی کل شیء قدیر و چون نداء اذان صبح را شنیدی میگوئی اللهم انی اسئلک
باقبال نهارک و ادبار لیلک و حضور صلواتک و اصوات دعائک و تسبیح
ملائکتک ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تتوب علی انک انت التواب الرحیم
و چون خواستی متوجه بنماز شوی و حاجت داری برفتن بیت الخلا پس ابتدا کن بآن و آداب
بیت الخلا بسیار است و جمله از آن بطور اختصار اینست که مقدم داری در وقت داخل شدن
پای چپ را و بگوئی بسم الله و بالله اعوذ بالله من الرجس النجس الخبیث المخبث الشیطان
الرجیم و چون کشف کردی بسم الله میگوئی و واجب است در اینحال بلکه در تمام حالات
مستور کردن عورت را از ناظر محترم و حرام است در اینحال رو بقبله و پشت بقبله نشستن
و مستحبست آنکه بگوئی در حال قضا حاجت اللهم اطعمنی طیبا فی عافیة و اخرجه
خبیثا منی فی عافیة و وقتیکه نظرت افتاد بر آنچه از تو دفع شده میگوئی اللهم
ارزقنی الحلال و جنبنی الحرام و چون خواستی استنجا کنی اول استبرا میکنی پس دعا
رؤیت آب را میخوانی الحمد لله الذی جعل الماء طهورا و لم یجعله نجسا و در وقت
استنجا میگوئی اللهم حصن فرجی و اعفه و استر عورتی و حرمنی علی النار
و چون از جای خود خواستی برخیزی دست بشکم میکشی و میگوئی الحمد لله الذی

ذکر فضیلت مسواک کردن

ذکر آداب و ادعیه وضو است

اماطَ عَنِّی الاَذی وَهَنّانی طعامی وَشرابی وَعافانی مِنَ البَلوی پس بیرون میآی ومقدّم میداری پای راست بر پای چپ وایندعارا میخوانی اَلحَمدُ لِلّهِ الَّذی عَرَّفَنی وَاَبقی فی جَسَدی قُوَّتَهُ وَاَخرَجَ مِنّی اَذاهُ یا لَها نِعمَةً یا لَها نِعمَةً یا لَها نِعمَةً لا یَقدِرُ القادِرُونَ قَدرَها عَلَیَّ وچون خواستی وضو بگیری ابتدا میکنی بمسواک نمودن که دهانرا پاکیزه میکند وبلغمرا برطرف وحفظرا زیاده میکند وباعث زیادتی حسنات وخوشنودی خداست ودو رکعت نماز با مسواک افضل است از هفتاد رکعت بغیر از مسواک واگر مسواک نباشد انگشت مجزی است از آن ودر وقت وضو گرفتن رو بقبله می نشینی وظرف آبرا در جانب راست خود میگذاری وچون نگاه کنی بر آب این دعا میخوانی اَلحَمدُ لِلّهِ الَّذی جَعَلَ الماءَ طَهُوراً وَلَم یَجعَلهُ نَجِساً پس میشوری دست خودرا پیش از آنکه داخل ظرف آب کنی ومیگوئی در وقت داخل کردن دست در ظرف بِسمِ اللّهِ وَبِاللّهِ اَللّهُمَّ اجعَلنی مِنَ التَّوّابینَ وَاجعَلنی مِنَ المُتَطَهِّرینَ پس سه دفعه مضمضه میکنی یعنی آب در دهان میگردانی ومیگوئی اَللّهُمَّ لَقِّنی حُجَّتی یَومَ اَلقاکَ وَاَطلِق لِسانی بِذِکرِکَ پس سه دفعه استنشاق میکنی ومیگوئی اَللّهُمَّ لا تُحَرِّم عَلَیَّ ریحَ الجَنَّةِ وَاجعَلنی مِمَّن یَشُمُّ ریحَها وَرَوحَها وَطیبَها پس شروع کن بشستن صورت ومیگوئی بعد از بسم الله اَللّهُمَّ بَیِّض وَجهی یَومَ تَسوَدُّ فیهِ الوُجُوهُ وَلا تُسَوِّد وَجهی یَومَ تَبیَضُّ فیهِ الوُجُوهُ پس بردار یکمشت آب بجهة شستن دست راست ودر وقت شستن میگوئی اَللّهُمَّ اَعطِنی کِتابی بِیَمینی وَالخُلدَ فِی الجِنانِ بِیَساری وَحاسِبنی حِساباً یَسیراً پس دست چپ را بشو ودر آن وقت میگوئی اَللّهُمَّ لا تُعطِنی کِتابی بِشِمالی وَلا مِن وَراءِ ظَهری وَلا تَجعَلها مَغلُولَةً اِلی عُنُقی وَاَعُوذُ بِکَ مِن مُقَطَّعاتِ النّیرانِ پس مسح کن پاهای خودرا وبخوان در آن حال اَللّهُمَّ ثَبِّتنی عَلَی الصِّراطِ یَومَ تَزِلُّ فیهِ الاَقدامُ وَاجعَل سَعیی فیما یُرضیکَ عَنّی یا ذَا الجَلالِ وَالاِکرامِ وچون فارغ شدی از وضو میگوئی اَللّهُمَّ اِنّی اَسئَلُکَ تَمامَ الوُضُوءِ وَتَمامَ الصَّلوةِ





وَتَمامَ رِضوانِکَ وَالجَنَّةِ ومیگوئی نیز اَلحَمدُ لِلّهِ رَبِّ العالَمینَ ومیخوانی سورهٔ قدر را سه مرتبه وسایر آداب تخلّی ووضو واسرار آنها زیاده از آنکه در مقالید الفلاح ذکر نموده ام واین مقام را گنجایش زیاده بر این نیست پس بعد از فراغ از وضو بپوش بهترین رخت خود پس روانه میشوی بجانب مسجد با حالت سکینه ووقار ومیگوئی در وقت بیرون شدن از خانه بجهة رفتن بمسجد بِسمِ اللّهِ الَّذی خَلَقَنی فَهُوَ یَهدینِ وَالَّذی هُوَ یُطعِمُنی وَیَسقینِ وَاِذا مَرِضتُ فَهُوَ یَشفینِ وَالَّذی یُمیتُنی ثُمَّ یُحیینِ وَالَّذی اَطمَعُ اَن یَغفِرَ لی خَطیئَتی یَومَ الدّینِ رَبِّ هَب لی حُکماً وَاَلحِقنی بِالصّالِحینَ وَاجعَل لی لِسانَ صِدقٍ فِی الآخِرینَ وَاجعَلنی مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعیمِ وَاغفِر لِاَبی وچون خواستی داخل مسجد شوی اوّل ملاحظه کفش خود نما که نجاستی با آن نباشد پس پای راست مقدّم دار پس میخوانی این دعارا بِسمِ اللّهِ وَبِاللّهِ وَمِنَ اللّهِ وَاِلَی اللّهِ وَخَیرُ الاَسماءِ کُلِّها لِلّهِ تَوَکَّلتُ عَلَی اللّهِ وَلا حَولَ وَلا قُوَّةَ اِلّا بِاللّهِ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافتَح لی اَبوابَ رَحمَتِکَ وَتَوبَتِکَ وَاَغلِق عَنّی اَبوابَ مَعصِیَتِکَ وَاجعَلنی مِن زُوّارِکَ وَعُمّارِ مَساجِدِکَ وَمِمَّن یُناجیکَ فِی اللَّیلِ وَالنَّهارِ وَمِنَ الَّذینَ هُم فی صَلوتِهِم خاشِعُونَ وَادحَر عَنِّی الشَّیطانَ الرَّجیمَ وَجُنُودَ اِبلیسَ اَجمَعینَ وچون اراده کردی که نماز کنی میگوئی اَللّهُمَّ اِنّی اُقَدِّمُ اِلَیکَ مُحَمَّداً صَلَّی اللّهُ عَلَیهِ وَآلِهِ بَینَ یَدَی حاجَتی وَاَتَوَجَّهُ بِهِ اِلَیکَ فَاجعَلنی بِهِ وَجیهاً فِی الدُّنیا وَالآخِرَةِ وَمِنَ المُقَرَّبینَ وَاجعَل صَلوتی بِهِ مَقبُولَةً وَذَنبی بِهِ مَغفُوراً وَدُعائی بِهِ مُستَجاباً اِنَّکَ اَنتَ الغَفُورُ الرَّحیمُ پس اذان واقامه میگوئی بجهة نماز و مابین اذان واقامه فاصله میکنی بیک سجده یا نشستنی وایندعارا میخوانی اَللّهُمَّ اجعَل قَلبی بارّاً وَعَیشی قارّاً وَرِزقی دارّاً وَاجعَل لی عِندَ قَبرِ رَسُولِکَ مُستَقَرّاً وَقَراراً وآنچه خواهی دعا میکنی وحاجت خودرا از خدا طلب میکنی زیرا که دعا در بین اذان واقامه رد نمیشود وبعد از گفتن اقامه میخوانی اَللّهُمَّ اِلَیکَ تَوَجَّهتُ وَمَرضاتَکَ طَلَبتُ وَثَوابَکَ ابتَغَیتُ وَبِکَ آمَنتُ وَعَلَیکَ تَوَکَّلتُ اَللّهُمَّ

دعای تکبیرات

صلّ علی محمّد و آل محمّد وافتح مسامع قلبی لذکرک وثبّتنی علی دینک ودین
نبیّک ولا تزغ قلبی بعد اذ هدیتنی وهب لی من لدنک رحمة انّک انت الوهّاب
پس مهیا میشوی بجهت نماز و حاضر میکنی طلب خود را و ملاحظه میکنی آن مقام خود را
وعظمت و جلال مولای خود را که در مقام مناجات با او و ندا امام و چنان میباشی که
گویا او را می بینی و حیا میکنی از آنکه با او تکلم کنی و دلت بجانب دیگر متوجه باشد پس
میایستی با وقار و خشوع در حالتیکه دستهایت بر رانهای خود مقابل سر زانوها
باشد و ما بین قدمهایت بقدر سه انگشت باز کرده فرجه میگذاری و نظر را بموضع
سجده میافکنی پس نیت فریضهٔ صبح بکن قربة الی الله و تکبیرة الاحرام بگو و مستحبست
که شش تکبیر دیگر بر او اضافه کنی و در هر تکبیری دستها را بلند کنی تا محاذی نرمهٔ
گوش در حالیکه کف دستها رو بقبله باشد و انگشتها غیر از انگشت بزرگ بهم
چسبیده باشد و بخوانی دعاهای تکبیرات را باینطریق که بعد از تکبیر سیم بگوئی
اللّهمّ انت الملک الحقّ لا اله الّا انت سبحانک وبحمدک عملت سوءً وظلمت نفسی
انّی ظلمت نفسی فاغفر لی ذنبی انّه لا یغفر الذنوب الّا انت و بعد از تکبیر پنجم میگوئی
لبّیک وسعدیک والخیر فی یدیک والشرّ لیس الیک والمهدیّ من هدیت
عبدک وابن عبدیک ذلیلاً بین یدیک منک وبک ولک والیک لا ملجأ
ولا منجا ولا مفرّ منک الّا الیک سبحانک وحنانیک تبارکت وتعالیت سبحانک
ربّ البیت الحرام و بعد از تکبیر هفتم میگوئی وجّهت وجهی للّذی فطر السّموات
والارض عالم الغیب والشّهادة حنیفاً مسلماً وما انا من المشرکین انّ صلوتی ونسکی
ومحیای ومماتی للّه ربّ العالمین لا شریک له وبذلک امرت وانا من المسلمین
و چون خواهی شروع کنی بقرائت کلمهٔ استعاذه را آهسته میگوئی پس بخوان سورهٔ حمد را
با آداب تمام و حضور قلب و تفکر در معانی آن و بعد از فراغ بقدر یکنفس ساکت
میشوی پس بخوان سوره از قرآن و خوبست که امثال سورهٔ عمّ و هل اتی و لا اقسم





دعای رکوع

بوده باشد پس از آن نیز بقدر یکنفس ساکت می ایستی پس دستها را بلند میکنی
بجهت گفتن تکبیر بطریقیکه سابق ذکر شد پس برو برکوع و میگذاری دستها را
بر سر زانوی راست پیش از گذاشتن دست چپ بر زانوی چپ و انگشتان کف دستها را
از هم باز میکنی و کمر را خم نموده و گردن را کشیده مساوی با کمر و نظر را بما بین قدمها
میافکنی و بگو سبحان ربّی العظیم وبحمده و سزاوار است که این ذکر را هفت مرتبه یا پنج
یا سه مرتبه بگوئی و پیش از گفتن ذکر ابتدا نما بخواندن اللّهمّ لک رکعت ولک
اسلمت وبک آمنت وعلیک توکّلت وانت ربّی خشع لک سمعی وبصری وشعری
ولحمی ودمی ومخّی وعصبی وعظامی وما اقلّته قدمای غیر مستنکف ولا مستکبر
ولا مستحسر پس برخیز از رکوع و بایست و در اینحال میگوئی سمع الله لمن حمده پس
[illegible] و بسجده با نهایت خضوع و خشوع و کفها را پهن کرده پیش از زانوها
بزمین میگذاری و سجده میکنی بر تربت امام حسین ع و ذکر سجود را بگو و بهتر آنکه هفت
یا پنج یا سه مرتبه بگوئی و پیش از ذکر ابتدا نما بخواندن اللّهمّ لک سجدت وبک آمنت
ولک اسلمت وعلیک توکّلت وانت ربّی سجد وجهی للّذی خلقه وشقّ سمعه
وبصره والحمد للّه ربّ العالمین تبارک الله احسن الخالقین پس ذکر را بگو و سر
از سجده بردار و بنشین و مستحبست که تکبیر بگوئی و متورّکاً بنشینی و بگوئی استغفر
الله ربّی واتوب الیه و نیز میگوئی اللّهمّ اغفر لی وارحمنی واجرنی وادفع عنّی
وعافنی انّی لما انزلت الیّ من خیر فقیر تبارک الله ربّ العالمین پس تکبیر میگوئی
و برو بسجدهٔ دوم و بعمل میاور آنچه در سجدهٔ اول بجا میاوردی پس سر از سجده بردار
و جلسهٔ استراحت را بجا میاوری پس برخیز و در حال برخواستن میگوئی بحول الله و
قوّته اقوم واقعد و چون قرار گرفتی بخوان حمد و سوره را و بهتر آنکه سورهٔ توحید
بخوانی و مستحبست گفتن سه مرتبه کذلک الله ربّی بعد از فراغ از سورهٔ توحید پس
تکبیر میگوئی و دستها را بجهت قنوت بلند میکنی تا بمقابل صورت و شکم کف دستها را

دعای سجود

دعای قنوت

بگو اسمان میکنی وانکشتان را بهم میچسبانی سوای انکشت بزرگ و خوب است انکه اختیار
کنی بجهة قنوت خواندن کلمات فرج را و بخوانی بعد از ان اللهم اغفر لنا وارحمنا
وعافنا واعف عنا فی الدنیا والاخرة انک علی کل شیء قدیر پس میکوئی اللهم
من کان اصبح وله ثقة او رجاء غیرک فانت ثقتی ورجائی یا اجود من سئل ویا ارحم
من استرحم صل علی محمد وال محمد وارحم ضعفی ومسکنتی وقلة حیلتی وامنن علی
بالجنة طولا منک وفک رقبتی من النار وعافنی فی نفسی وفی جمیع اموری برحمتک
یا ارحم الراحمین و سزاوار است طول دادن در قنوت و دعاها بکه در قنوت خوانده
میشود بسیار است پس تکبیر میکوئی و رکوع و سجود را بجا بیاور و بهمان نحو که مذکور شد
و بعد از فراغ از دو سجده بنشین از برای تشهد و سلام و مستحب است انکه متورکا
بنشینی و پیش از تشهد بکوئی بسم الله وبالله والحمد لله وخیر الاسماء کلها لله
اشهد ان لا اله الا الله تا اخر و چون فارغ شدی از نماز شروع میکنی بخواندن تعقیب
که بهترین چیزها است از برای زیادتی در روزی بلکه دعا خواندن بعد از نماز فریضه
افضل است از خواندن نماز نافله وافضل تعقیبات تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام است
که خواندن ان در تعقیب نمازهای یومیه محبوبتر است نزد حضرت صادق علیه السلام از هزار
رکعت نماز در هر روز و خاصیت ان است که هرکه مواظبت نماید بخواندن ان شقی
و بدعاقبت نمیشود و انچه در فضیلت این تسبیح شریف وارد شده زیاده از انستکه
ذکر شود و باید که تعقیب نماز متصل باشد بفراغ از نماز بهمان هیئت که نشسته
رو بقبله و متورکا و سزاوار است که در اثنای ان با کسی حرف نزند و التفات و اشتغال
بچیزی دیگر ننماید و انچه در تعقیب خوانده میشود بسیار است و ما بجزئی از ان در اینجا
اکتفا مینمائیم پس کوئیم چون سلام نماز کفتی سه تکبیر میکوئی و در هر تکبیر دستها بلند
کرده مقابل صورت میکنی و این تکبیرات اول تعقیبات است پس میکوئی لا اله
الا الله الها واحدا ونحن له مسلمون لا اله الا الله لا نعبد الا ایاه مخلصین له





الدین ولو کره المشرکون لا اله الا الله ربنا ورب ابائنا الاولین لا اله الا الله
وحده وحده انجز وعده ونصر عبده واعز جنده وغلب الاحزاب وحده فله الملک
وله الحمد یحیی ویمیت ویمیت ویحیی وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر
استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القیوم ذو الجلال والاکرام واتوب الیه
اللهم اهدنی من عندک وافض علی من فضلک وانشر علی من رحمتک و
انزل علی من برکاتک سبحانک لا اله الا انت اغفر لی ذنوبی کلها جمیعا فانه
لا یغفر الذنوب کلها جمیعا الا انت اللهم انی اسئلک من کل خیر احاط به
علمک واعوذ بک من کل شر احاط به علمک اللهم انی اسئلک عافیتک فی اموری
کلها واعوذ بک من خزی الدنیا وعذاب الاخرة واعوذ بوجهک الکریم و
سلطانک القدیم وعزتک التی لا ترام وقدرتک التی لا یمتنع منها شیء من شر
الدنیا والاخرة ومن شر الاوجاع کلها ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم
توکلت علی الحی الذی لا یموت والحمد لله الذی لم یتخذ ولدا ولم یکن له شریک فی
الملک ولم یکن له ولی من الذل وکبره تکبیرا پس تسبیح زهرا علیها السلام میگوئی
و مستحب است انکه تسبیحها را که ذکر میکنی از تربت امام حسین باشد و رنگ ریسمان
ان کبود باشد پس میکوئی سبحان من لا یعتدی علی اهل مملکته سبحان من لا
یاخذ اهل الارض بالوان العذاب سبحان الرؤف الرحیم اللهم اجعل لی فی
قلبی نورا وبصرا وفهما وعلما انک علی کل شیء قدیر اللهم صل علی محمد وال
محمد اللهم ان الصادق علیه السلام قال انک قلت ما ترددت فی شیء انا فاعله
کترددی فی قبض روح عبدی المؤمن یکره الموت وانا اکره مساءته اللهم
فصل علی محمد وال محمد وعجل لاولیائک الفرج والعافیة والنصر ولا
تسؤنی فی نفسی ولا فی احد من احبتی پس دو تهلیل از تعقیبات معموله که مختص
نماز صبح است لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی و

يميت ويحيي وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير و ده مرتبه ميگوئی
سبحان الله الحي القيوم ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم و اين دعا نيز مختص
بتعقيب نماز صبح است پس ميگوئی صد مرتبه ما شاء الله كان لا حول ولا قوة الا بالله
العلي العظيم و صد مرتبه استغفر الله ربي واتوب اليه و صد مرتبه استجير بالله
من النار واسأله الجنة و صد مرتبه اللهم صل على محمد وآل محمد وعجل فرجهم
و ده مرتبه اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له الها واحدا احدا فردا
صمدا لم يتخذ صاحبة ولا ولدا و ده مرتبه سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اكبر پس ميخوانی اعيذ نفسي وديني واهلي ومالي وولدي واخواني وما رزقني
ربي وجميع من يعنيني امره بالله الواحد الاحد الصمد تا آخر سوره توحيد پس
ميگوئی وبرب الفلق من شر ما خلق تا آخر سوره وبرب الناس ملك الناس
تا آخر سوره پس ميخوانی از قرآن سوره مباركه فاتحه و آية الكرسي و شهد الله تا فان الله
سريع الحساب و آيه قل اللهم و آيه سخره و آخر كهف آيه قل لو كان البحر و ميخوانی
از اول سوره والصافات تا شهاب ثاقب و سه آيه آخر آن را و سه آيه از سوره رحمن كه
اولش اينست يا معشر الجن والانس و چهار آيه از سوره حشر كه اولش اينست لو
انزلنا هذا القرآن پس دوازده مرتبه سوره توحيد ميخوانی پس دستها را پهن
كرده ميگوئی اللهم اني اسألك باسمك المكنون المخزون الطهر الطاهر المبارك
واسألك باسمك العظيم وسلطانك القديم يا واهب العطايا يا مطلق الاسارى
يا فكاك الرقاب من النار اسألك ان تصلي على محمد وآل محمد وان تعتق رقبتي
من النار وان تخرجني من الدنيا سالما وان تدخلني الجنة آمنا وان تجعل دعائي
اوله فلاحا واوسطه نجاحا وآخره صلاحا انك انت علام الغيوب پس ميگوئی
سبحان الله كلما سبح الله شيء وكما يحب الله ان يسبح وكما هو اهله وكما ينبغي لكرم
وجهه وعز جلاله والحمد لله كلما حمد الله شيء وكما يحب الله ان يحمد وكما هو اهله وكما



لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد
ومن شر غاسق اذا وقب
ومن شر النفاثات في العقد
ومن شر حاسد اذا حسد
من شر الوسواس الخناس الذي يوسوس في صدور الناس من الجنة والناس
ويصنع الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه قال ان تسخروا منا فانا نسخر منكم كما تسخرون فسوف تعلمون
مدادا لكلمات ربي لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربي ولو جئنا بمثله مددا
والصافات صفا فالزاجرات زجرا فالتاليات ذكرا ان الهكم لواحد رب السموات والارض وما بينهما ورب المشارق



ينبغي لكرم وجهه وعز جلاله ولا اله الا الله كلما هلل الله شيء وكما يحب الله ان
يهلل وكما هو اهله وكما ينبغي لكرم وجهه وعز جلاله والله اكبر كلما كبر الله شيء
وكما يحب الله ان يكبر وكما هو اهله وكما ينبغي لكرم وجهه وعز جلاله سبحان الله
والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر على كل نعمة انعم بها علي وعلى كل احد
من خلقه ممن كان او يكون الى يوم القيامة اللهم اني اسألك ان تصلي على محمد و
آل محمد واسألك من خير ما ارجو واعوذ بك من شر ما احذر ومن شر ما لا احذر
پس ميخوانی اين دعا را و اين مختص بتعقيب نماز صبح است بسم الله وبالله وصلى الله على
محمد وآله وافوض امري الى الله ان الله بصير بالعباد فوقيه الله سيئات ما مكروا
لا اله الا انت سبحانك اني كنت من الظالمين فاستجبنا له ونجيناه من الغم وكذلك
ننجي المؤمنين حسبنا الله ونعم الوكيل فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم يمسسهم سوء
ما شاء الله لا حول ولا قوة الا بالله ما شاء الله لا ما شاء الناس ما شاء الله وان
كره الناس حسبي الرب من المربوبين حسبي الخالق من المخلوقين حسبي الرازق من
المرزوقين حسبي الله الذي لم يزل حسبي حسبي من كان مذ كنت حسبي حسبي الله
لا اله الا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم پس ميگوئی اللهم اصبح
ظلمي مستجيرا بعفوك واصبحت ذنوبي مستجيرة بمغفرتك واصبح خوفي مستجيرا
بامانك واصبح فقري مستجيرا بغناك واصبح ذلي مستجيرا بعزك واصبح ضعفي
مستجيرا بقوتك واصبح وجهي الفاني مستجيرا بوجهك الباقي يا كائنا
قبل كل شيء ويا كائنا بعد كل شيء ويا مكون كل شيء صل على محمد وآل محمد
واجعل لي من امري فرجا ومخرجا وارزقني من حيث احتسب ومن حيث لا احتسب
پس ميكشی دست خود را بسجده گاه پس دست چپ را ميكشی بالطف را
بسمت آسمان ميكنی و هفت مرتبه ميگوئی يا رب محمد وآل محمد صل على محمد وآل محمد
وعجل فرج محمد وآل محمد و هفت مرتبه ميگوئی يا رب محمد وعلي صل على محمد



انا زينا السماء الدنيا بزينة الكواكب وحفظا من كل شيطان مارد لا يسمعون الى الملأ الاعلى ويقذفون من كل جانب دحورا ولهم عذاب واصب الا من خطف الخطفة فاتبعه شهاب ثاقب
سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين
يا معشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لا تنفذون الا بسلطان فباي آلاء ربكما تكذبان يرسل عليكما شواظ من نار ونحاس فلا تنتصران
لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون هو الله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة

هو الله الذى لا اله الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر سبحان الله عما يشركون هو الله الخالق البارئ المصور له الاسماء الحسنى يسبح له ما فى السموات والارض وهو العزيز الحكيم

والجنة واعتق رقبتى من النار [illegible] يا الله يا رحمن يا رحيم يا حى يا قيوم
برحمتك [illegible] اللهم انت ثقتى فى كل كربة وانت رجائى فى كل شدة وانت لى
فى كل امر نزل بى ثقة وعدة فاغفر لى ذنوبى كلها واكشف همى وفرج غمى اللهم
اغننى بحلالك عن حرامك وبفضلك عمن سواك پس بخوان اين دعا را و اين
دعائيست كه در تعقيب هر نماز خوانده ميشود اصبحت اللهم معتصما بذمامك
المنيع الذى لا يحاول ولا يطاول من شر كل غاشم وطارق من سائر ما خلقت ومن خلقت
الصامت والناطق فى جنة من كل مخوف بلباس سابغة ولاء اهل بيت نبيك
محمد صلواتك عليه وعليهم محتجبا من كل قاصد لى باذية بجدار حصين الاخلاص
فى الاعتراف بحقهم والتمسك بحبلهم موقنا بان الحق لهم ومعهم وفيهم وبهم
اوالى من والوا واجانب من جانبوا فصل على محمد وآل محمد واعذنى اللهم بهم من
شر ما اتقيه يا عظيم حجزت الاعادى عنى ببديع السموات والارض انا جعلنا
من بين ايديهم سدا ومن خلفهم سدا فاغشيناهم فهم لا يبصرون پس بخوان
دعاى صباح حضرت امام زين العابدين عليه السلام را كه دعاى ششم صحيفه است و سزاوار
است خواندن سوره يس بعد از تعقيب صبح و از جمله دعاهاى مشهوره دعاى
صباح است از كلام حضرت امير المؤمنين كه بعد از نماز صبح خوانده ميشود و دعا را از
نسخه صحيحه ذكر نموديم بسم الله الرحمن الرحيم يا من دلع لسان الصباح بنطق
تبلجه وسرح قطع الليل المظلم بغياهب تلجلجه واتقن صنع الفلك الدوار
فى مقادير تبرجه وشعشع ضياء الشمس بنور تاججه يا من دل على ذاته بذاته
وتنزه عن مجانسة مخلوقاته وجل عن ملائمة كيفياته يا من قرب من خطرات الظنون
وبعد عن لحظات العيون وعلم بما كان قبل ان يكون يا من ارقدنى فى مهاد
امنه وامانه وايقظنى الى ما منحنى به من مننه واحسانه وكف اكف السوء
عنى بيده وسلطانه صل اللهم على الدليل اليك فى الليل الاليل والماسك





من اسبابك بحبل الشرف الاطول والناصع الحسب فى ذروة الكاهل الاعبل
والثابت القدم على زحاليفها فى الزمن الاول وعلى آله الاخيار المصطفين الابرار
وافتح اللهم لنا مصاريع الصباح بمفاتيح الرحمة والفلاح والبسنا اللهم
من افضل خلع الهداية والصلاح واغرس اللهم بعظمتك فى شرب جنانى ينابيع
الخشوع واجر اللهم لهيبتك من آماقى زفرات الدموع وادب اللهم نزق الخرق
منى بازمة القنوع الهى ان لم تبتدئنى الرحمة منك بحسن التوفيق فمن السالك
بى اليك فى واضح الطريق وان اسلمتنى اناتك لقائد الامل والمنى فمن المقيل عثراتى
من كبوات الهوى وان خذلنى نصرك عند محاربة النفس والشيطان فقد وكلنى
خذلانك الى حيث النصب والحرمان الهى اترانى ما اتيتك الا من حيث الآمال ام
علقت باطراف حبالك الا حين باعدتنى ذنوبى عن دار الوصال فبئس المطية
التى امتطت نفسى من هواها فواها لها لما سولت لها ظنونها ومناها وتبا لها لجرائتها
على سيدها ومولاها الهى قرعت باب رحمتك بيد رجائى وهربت اليك لاجئا
من فرط اهوائى وعلقت باطراف حبالك انامل ولائى فاصفح اللهم عما اجرمته من
زللى وخطائى واقلنى اللهم من صرعة ردائى فانك سيدى ومولاى ومعتمدى ورجائى
وغاية مناى فى منقلبى ومثواى الهى كيف تطرد مسكينا التجا اليك من
الذنوب هاربا ام كيف تخيب مسترشدا قصد الى جنابك ساعيا ام كيف ترد
ظمآنا ورد الى حياضك شاربا كلا وحياضك مترعة فى ضنك المحول وبابك
مفتوح للطلب والوغول وانت غاية المسؤل ونهاية المامول الهى هذه ازمة
نفسى عقلتها بعقال مشيتك وهذه اعباء ذنوبى درأتها بعفوك ورحمتك
وهذه اهوائى المضلة وكلتها الى جناب لطفك فاجعل اللهم صباحى هذا نازلا
على بضياء الهدى وبالسلامة فى الدين والدنيا ومسائى جنة من كيد العدى
ووقاية من مرديات الهوى انك قادر على ما تشاء تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك

من تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير انك على كل شيء قدير تولج الليل في النهار وتولج النهار في الليل وتخرج الحي من الميت وتخرج الميت من الحي وترزق من تشاء بغير حساب لا اله الا انت سبحانك اللهم وبحمدك من ذا يعلم قدرتك فلا يخافك ومن ذا يعلم ما انت فلا يهابك الفت بقدرتك الفرق وفلقت برحمتك الفلق وانرت بكرمك دياجي الغسق وانهرت المياه من الصم الصياخيد عذبا واجاجا وانزلت من المعصرات ماء ثجاجا وجعلت الشمس والقمر للبرية سراجا من غير ان تمارس فيما ابتدات به لغوبا ولا علاجا فيا من توحد بالعز والبقاء وقهر عباده بالموت والفناء صل على محمد وآله الاتقياء واستمع ندائي واستجب دعائي وحقق بفضلك املي ورجائي يا خير من دعي لكشف الضر والمامول لكل عسر ويسر بك انزلت حاجتي فلا تردني من سني مواهبك خائبا يا كريم يا كريم يا كريم برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين بعد از آن مناجات بخواند الهي قلبي محجوب ونفسي معيوب وعقلي مغلوب وهوائي غالب وطاعتي قليل ومعصيتي كثير ولساني مقر بالذنوب فكيف حيلتي يا علام الغيوب ويا ستار العيوب ويا غفار الذنوب اغفر لي ذنوبي كلها يا غفار يا غفار يا غفار يا شديد العقاب يا غفور يا رحيم يا حليم يا كريم اقض حاجتي بحق القرآن العظيم والنبي الكريم وصلى الله على محمد وآله اجمعين الطاهرين وچون از تعقیب فارغ شد پس سجدهٔ شکر بجای آورد و نیکو است انکه در سجدهٔ شکر بعمل آورد آنچه شیخ طوسی از حضرت ابی ابراهیم موسی بن جعفر علیهما السلام روایت نموده پس در سجدهٔ اول از آن میگوئی اللهم اني اشهدك واشهد ملائكتك وانبيائك ورسلك وجميع خلقك بانك انت الله ربي والاسلام ديني ومحمدا نبيي وعليا وليي والحسن والحسين وعليا ومحمدا وجعفرا وموسى وعليا ومحمدا وعليا والحسن والخلف الصالح صلواتك عليهم ائمتي بهم اتولى ومن

سجدهٔ شکر

و محمداً سلام الله علیهم





اعدائهم اتبرء پس سه مرتبه میگوئی اللهم اني انشدك دم المظلوم بعد از آن میگوئی سه مرتبه اللهم اني انشدك بايوائك على نفسك لاوليائك لتظفرنهم على عدوك وعدوهم ان تصلي على محمد وآل محمد وعلى المستحفظين من آل محمد و نیز سه مرتبه میگوئی اللهم اني انشدك بايوائك على نفسك لاعدائك لتهلكنهم ولتخزينهم بايديهم وايدي المؤمنين ان تصلي على محمد وآل محمد پس سه مرتبه میگوئی اللهم اني اسئلك اليسر بعد العسر پس جانب راست روی را بر زمین میگذاری و سه مرتبه میگوئی يا كهفي حين تعييني المذاهب وتضيق علي الارض بما رحبت ويا بارئ خلقي رحمة بي وكان عن خلقي غنيا صل على محمد وآل محمد وعلى المستحفظين من آل محمد پس جانب چپ رو را بر زمین میگذاری و میگوئی سه مرتبه يا مذل كل جبار ويا معز كل ذليل قد وعزتك بلغ بي مجهودي ففرج عني پس سه مرتبه میگوئی يا حنان يا منان يا كاشف الكرب العظيم پس بر میگردی بسجود و جبهه را بر زمین میگذاری و صد مرتبه شكرا شكرا میگوئی پس صد مرتبه میگوئی يا سامع الصوت يا سابق الفوت يا بارئ النفوس بعد الموت صل على محمد وآل محمد پس حاجت خود را میطلبی و چون سر از سجده برداشتی میمالی دست خود را بر موضع سجود پس مسح میکنی بان صورت خود را از جانب چپ صورت پس جبین پس جانب راست ورا سه مرتبه و در هر مرتبه میگوئی اللهم لك الحمد لا اله الا انت عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم اللهم اذهب عني الغم والحزن والغير والفتن ما ظهر منها وما بطن

**فصل دوم** در مختصری از اعمالیکه متعلق بما بین طلوع آفتاب و غروب است چون آفتاب خواهد طلوع کند بگو ده مرتبه میگوئی اعوذ بالله السميع العليم من همزات الشياطين واعوذ بالله من ان يحضرون ان الله هو السميع العليم و سزاوار است انکه در ابتدای هر روز تصدق دهی اگر چه چیز کمی باشد و چیزهائیکه در روز واقع میشود مانند پوشیدن لباس و بیرون رفتن از منزل و داخل شدن و خوردن و آشامیدن و مصاحبت کردن و سایر چیزها

الظفر بهم

العظام

اللهم

اداء آنها بسبب اشتغال بمراعات آن لازم است و مقام را گنجایش ذکر آنها نیست هر که خواهد
رجوع کند بکتاب [illegible] مقالید النجاح که فقیر بتفصیل آداب هر یک را در آن ذکر کرده
متعرض شده‌ام و ذکر فقها عمل میکنم بهمان آداب ظاهر و سزاوار است که پیش از ظهر
مهیا شوی برای نماز ظهر و مقتضای آن خواب قیلوله را و خواب قیلوله معین است برای
عبادت شب و در روز جمعه غسل جمعه میکنی که برای ظهر مهیا شوی پس وضو میکنی
و میروی بجانب مسجد و نماز تحیت مسجد را بجا میاوری و منتظر دخول وقت میشوی اگر وقت
داخل نشده و مستحب است آنکه نماز در اول وقت خوانده شود و چون زوال محقق شد
اول کاریکه میکنی آنست که میگوئی سُبْحَانَ اللّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِی لَمْ
یَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبِیرًا
و اگر با وضو نیستی مبادرت کن بوضو کردن و آدابیکه در سابق ذکر شد بعمل میاوری
پس شروع میکنی بخواندن نوافل ظهریه و آنها هشت رکعت است پس نیت میکنی از برای دو
رکعت اول و هفت تکبیریکه در سابق ذکر شد با دعاها بجا میاوری و کلمه استعاذه را
میگوئی و میخوانی سوره حمد و توحید در رکعت اول و سوره حمد و قل یا ایها الکافرون
در رکعت دویم و بعد از فراغ از این دو رکعت تکبیریکه اول تعقیبات ذکر شد با تسبیح
حضرت فاطمه میگوئی پس میخوانی اَللّٰهُمَّ اِنِّی ضَعِیفٌ فَقَوِّ فِی رِضَاکَ ضَعْفِی وَخُذْ
اِلَی الْخَیْرِ بِنَاصِیَتِی وَاجْعَلِ الْاِیمَانَ مُنْتَهٰی رِضَایَ وَبَارِکْ لِی فِیمَا قَسَمْتَ لِی وَبَلِّغْنِی
بِرَحْمَتِکَ کُلَّ الَّذِی اَرْجُو مِنْکَ وَاجْعَلْ لِی وُدًّا وَسُرُورًا لِلْمُؤْمِنِینَ وَعَهْدًا عِنْدَکَ
پس دو رکعت دیگر بجا میاوری بهمین طریق مگر آنکه شش تکبیر افتتاح را
نمیگوئی و نیز میخوانی و دو رکعت دیگر بهمین کیفیت بجا میاوری و تسبیح و دعای
مذکور را در عقب این چهار رکعت نیز میخوانی و دو رکعت دیگر از این نوافل را مابین
اذان و اقامه میکنی و بعد از اقامه نماز میگوئی اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ
وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ بَلِّغْ مُحَمَّدًا صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ الدَّرَجَةَ وَالْوَسِیلَةَ وَالْفَضْلَ

در نوافل ظهر است





وَالْفَضِیلَةَ بِاللّٰهِ اَسْتَفْتِحُ وَبِاللّٰهِ اَسْتَنْجِحُ وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ اَتَوَجَّهُ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنِی بِهِمْ عِنْدَکَ وَجِیهًا فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِینَ
پس مشغول شو بخواندن نماز ظهر و مراعات میکنی آنچه را که در نماز صبح مذکور شد و در
اینجا رواست بسم الله آهسته بخوانی و بهتر آنکه بخوانی در رکعت اول بعد از حمد سوره
انا انزلناه را و در رکعت دوم سوره توحید را و چون دو رکعت را از آخر خواندی و از تشهد
فارغ شدی میگوئی بعد از صلوات تشهد وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ پس برخیز و
بخوان تسبیحات اربع را سه مرتبه و اگر اضافه کنی استغفار را قربة الی الله نیز خوب است پس
رکوع و سجود را بجا آور بهمان آدابیکه در سابق بشرح رفت پس برخیز از رکعت سیم و
رکعت چهارم را بهمین کیفیت بکن پس تشهد و سلام بخوان پس از نماز شروع میکنی
بخواندن تعقیب پس سه تکبیریکه اول تعقیبات بود میگوئی پس میخوانی لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اِلٰهًا
وَاحِدًا تا آخر دعا که سابق مذکور شد پس تسبیح زهرا علیها السلام را میگوئی و میخوانی
آنچه خواهی از تعقیبات مشترکه که بعد از نماز صبح میخواندی پس میخوانی دعاهائی را که
مختص بنماز ظهر است و آنها دعاهای چند است از جمله این دعا است که معروف است
بدعای نجاح اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَالْاَرَضِینَ السَّبْعِ وَمَا فِیهِنَّ وَمَا بَیْنَهُنَّ
وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِیمِ وَرَبَّ جَبْرَئِیلَ وَمِیکَائِیلَ وَاِسْرَافِیلَ وَرَبَّ السَّبْعِ الْمَثَانِی
وَالْقُرْاٰنِ الْعَظِیمِ وَرَبَّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِیِّینَ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَسْئَلُکَ بِاسْمِکَ
الْاَعْظَمِ الَّذِی تَقُومُ بِهِ السَّمَاءُ وَالْاَرْضُ وَبِهِ تُحْیِی الْمَوْتٰی وَتَرْزُقُ الْاَحْیَاءَ وَتُفَرِّقُ بَیْنَ
الْجَمْعِ وَتَجْمَعُ بَیْنَ الْمُتَفَرِّقِ وَبِهِ اَحْصَیْتَ عَدَدَ الْآجَالِ وَوَزْنَ الْجِبَالِ وَکَیْلَ الْبِحَارِ
اَسْئَلُکَ یَا مَنْ هُوَ کَذٰلِکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ پس حاجت خود را از حق
تعالی طلب میکنی و از جمله تعقیبات مختصه بنماز ظهر این دعای شریف است که جبرئیل
از جانب خدای تعالی هدیه آورده به پیغمبر صلی الله علیه و آله با شرح آن در ضمن نماز ظهر
خوانده میشود و موسوم است بدعای اهل البیت المعمور یَا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمِیلَ وَسَتَرَ الْقَبِیحَ

در دعای نجاح

در تعقیب مختص بنماز ظهر

دعای بعد از نماز ظهر

یا من لم یؤاخذ بالجرائر ولم یهتک الستر یا کریم الصفح یا عظیم العفو یا حسن
التجاوز یا باسط الیدین بالرحمة یا صاحب کل حاجة یا واسع المغفرة یا فارج الهم
یا مفرج کل کربة یا مقیل العثرات یا کریم الصفح یا عظیم المن یا مبتدئا بالنعم قبل
استحقاقها یا ربّاه یا سیداه یا غایة رغبتاه اسئلک بک وبمحمد وعلی وفاطمة و
الحسن والحسین وعلی بن الحسین ومحمد بن علی وجعفر بن محمد وموسی بن جعفر
وعلی بن موسی ومحمد بن علی وعلی بن محمد والحسن بن علی والقائم المهدی
الائمة الهادیة علیهم السلام ان تصلی علی محمد وال محمد واسئلک یا الله یا
الله یا الله ان لا تشوه خلقی بالنار وان تفعل بی ما انت اهله و از جمله ادعیهٔ
عالیة المضامین است که شیخ طوسی در مصباح ایراد فرموده لا اله الا الله العظیم
الحلیم لا اله الا الله رب العرش الکریم الحمد لله رب العالمین اللهم انی اسئلک موجبات
رحمتک وعزائم مغفرتک والغنیمة من کل بر والسلامة من کل اثم اللهم لا تدع
لی ذنبا الا غفرته ولا هما الا فرجته ولا کربا الا کشفته ولا سقما الا شفیته
ولا عیبا الا سترته ولا رزقا الا بسطته ولا دینا الا قضیته ولا خوفا الا امنته
ولا سوء الا صرفته ولا حاجة هی لک رضا ولی فیها صلاح الا قضیتها یا رب
العالمین پس میگوئی اللهم انی اسئلک بحق محمد وال محمد برائة من النار فاکتب
لنا برائتنا من النار فی جهنم فلا تجعلنا وفی عذابک وهوانک فلا تبتلنا
ومن الضریع والزقوم فلا تطعمنا ومع الشیاطین فی النار فلا تجمعنا وعلی وجوهنا
فی النار فلا تکببنا ومن ثیاب النار وسرابیل القطران فلا تلبسنا ومن کل سوء
یا لا اله الا انت یوم القیمة فنجنا وبرحمتک فی الصالحین فادخلنا وفی علیین
فارفعنا ومن کل کاس معین وسلسبیل فاسقنا ومن الحور العین برحمتک
فزوجنا ومن الولدان المخلدین کانهم لؤلؤ مکنون فاخدمنا ومن ثمار الجنة و
لحوم الطیر فاطعمنا ومن ثیاب الحریر والسندس والاستبرق فالبسنا ولیلة





تعقیبات نماز عصر

القبر فارحمنا وحج بیتک الحرام فارزقنا وسددنا وقربنا الیک زلفی و صالح
الدعاء والمسئلة فاستجب لنا یا خالقنا اسمع لنا واستجب منا واذا جمعت الاولین
والاخرین یوم القیمة فارحمنا یا رب عز جارک وجل ثناؤک ولا اله غیرک پس
ده مرتبه میگوئی بالله اعتصمت وبالله اثق وعلی الله اتوکل پس میگوئی اللهم
ان عظمت ذنوبی فانت اعظم وان کبر تفریطی فانت اکبر وان دام بخلی فانت اجود اللهم
اغفر عظیم ذنوبی بعظیم عفوک وکبیر تفریطی بظاهر کرمک واقمع بخلی بفضل
جودک اللهم ما بنا من نعمة فمنک لا اله الا انت استغفرک واتوب الیک پس
سجدهٔ شکر بجا میاوری و میگوئی در سجده و بعد از سجده انچه را که در اخر فصل اول
ذکر نمودیم و چون از تعقیب نماز ظهر فارغ شدی مهیا میشوی بجهة نماز عصر پس بر میخیزی
بجهة نافلهٔ عصر و ان نیز هشت رکعت است پس دو رکعت از انرا بجا میاوری بدون شش
تکبیرات افتاحیه و میخوانی در ان بعد از حمد هر سوره که خواستی و بعد از سلام این
دعا را میخوانی اللهم انه لا اله الا انت الحی القیوم العلی العظیم الحلیم الکریم
الخالق الرازق المحیی الممیت البدیء البدیع لک الحمد ولک الکرم ولک المن و
لک الجود وحدک لا شریک لک یا واحد یا احد یا صمد یا من لم
یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد ولم یتخذ صاحبة ولا ولدا صل علی محمد وال
محمد وافعل بی کذا وکذا بجای و افعل بی کذا حاجت خود را میخواهی پس میگوئی یا
عدتی فی کربتی ویا صاحبی فی غربتی ویا مونسی فی وحدتی ویا ولیی فی نعمتی ویا
الهی واله ابائی ابرهیم واسمعیل واسحق ویعقوب والاسباط ورب موسی و
عیسی ومحمد واله علینا وعلیهم السلام صل علی محمد وال محمد پس حاجت
خود را میطلبی پس بر میخیزی دو رکعت دیگر بجا میاوری و میخوانی بعد از ان دعائی
نجاح را که در تعقیب ظهر میخواندی پس بر میخیزی دو رکعت دیگر بجا میاوری و میخوانی
بعد از ان این دعا را اللهم انی ادعوک بما دعاک به عبدک ذو النون اذ ذهب

مغاضباً فظن ان لن نقدر علیه فنادی فی الظلمات ان لا اله الا انت سبحانک
انی کنت من الظالمین فاستجبت له ونجیته من الغم فانه دعاک وهو عبدک وانا
عبدک وسألک وهو عبدک وانا اسألک وانا عبدک ان تصلی علی محمد وآل
محمد وان تستجیب لی کما استجبت له وادعوک بما دعاک به عبدک ایوب اذ مسه
الضر وانت ارحم الراحمین فاستجبت له وکشفت ما به من ضر وآتیته اهله و
مثلهم معهم فانه دعاک وهو عبدک وانا ادعوک وانا عبدک وسألک وهو
عبدک وانا اسألک وانا عبدک ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تفرج عنی کما
فرجت عنه وان تستجیب لی کما استجبت له وادعوک بما دعاک به یوسف اذ
فرقت بینه وبین اهله اذ هو فی السجن فانه دعاک وهو عبدک وانا ادعوک
وانا عبدک وسألک وهو عبدک وانا اسألک وانا عبدک ان تصلی علی محمد
وآل محمد وان تفرج عنی کما فرجت عنه وان تستجیب لی کما استجبت له وصل علی
محمد وآل محمد وافعل بی کذا وکذا پس حاجت خود را از حق تعالی میخواهی پس برمیخیزد
و دو رکعت دیگر از نافله عصر را بجا میآورد و بعد از آن دعای اهلبیت معصومین را میخواند
و بعد از فراغ از نوافل اذان میگوید از برای نماز عصر و فاصله میکند میان اذان واقامه
بسجده یا بنشستن و میخواند دعائی را که در بین اذان و اقامه نماز صبح میخواند پس برمیخیزد
و نماز عصر را بجا میآورد بهمان آداب که مذکور شد و سزاوار است آنکه بخواند در رکعت
اول بعد از حمد سوره اذا جاء یا سوره الهیکم التکاثر یا امثال اینها و در رکعت دوم
میخواند سوره توحید را و بعد از فراغ از نماز میخواند آن تعقیباتی را که در عقب نماز
ظهر میخواند بغیر آنچه که مختص بظهر بود پس بعمل میاورد آنچه را که مختص بنماز عصر است
که از جمله هفتاد مرتبه استغفار و ده مرتبه سوره انا انزلناه است و از جمله مختصات بنماز
عصر آنست که در عقب آن میخواند این استغفار را استغفر الله الذی لا اله الا
هو الحی القیوم الرحمن الرحیم ذا الجلال والاکرام واسأله ان یتوب علی توبة عبد

وانا ادعوک

در تعقیب نماز عصر





ذلیل خاضع فقیر بائس مسکین مستکین مستجیر لا یملک لنفسه نفعاً ولا ضراً
ولا موتاً ولا حیوة ولا نشوراً پس میگوئی اللهم انی اعوذ بک من نفس لا تشبع
ومن قلب لا یخشع ومن علم لا ینفع ومن صلوة لا ترفع ومن دعاء لا یسمع اللهم
انی اسألک الیسر بعد العسر والفرج بعد الکرب والرخاء بعد الشدة اللهم ما بنا
من نعمة فمنک وحدک لا اله الا انت استغفرک واتوب الیک پس سجده شکر بجا میآوری
بهمان نحو که بعد از نماز صبح مذکور شد و چون خواستی از سجده برخیزی بیالای این دعا را
میخوانی اللهم دعوتنی فاجبت دعوتک وصلیت مکتوبتک وانتشرت
فی ارضک کما امرتنی فاسألک من فضلک العمل بطاعتک واجتناب معصیتک
والکفاف من الرزق برحمتک فصل سیم در اعمالی است که متعلق بما بین عصر و
آفتاب تا وقت غروب است بدانکه آنچه سزاوار است برای تو در نزدیکی غروب آنستکه
تعجیل کنی برفتن بجانب مسجد و آنکه در وقت زردی آفتاب بگوئی امسی ظلمی مستجیراً بعفوک
وامست ذنوبی مستجیرة بمغفرتک وامسی خوفی مستجیراً بامانک وامسی ذلی
مستجیراً بعزک وامسی فقری مستجیراً بغناک وامسی وجهی البالی مستجیراً بوجهک
الدائم الباقی اللهم البسنی عافیتک وغشنی برحمتک وجللنی کرامتک وقنی
شر خلقک من الجن والانس یا الله یا رحمن یا رحیم و سزاوار است که در این وقت
مشغول باشی به تسبیح کردن و استغفار نمودن زیرا که فضیلت این وقت مثل فضیلت
پیش از طلوع است حق تعالی فرموده وسبح بحمد ربک قبل طلوع الشمس وقبل الغروب
و میگوئی در وقت غروب یا من ختم النبوة بمحمد صلی الله علیه وآله اختم لی فی
یومی هذا بخیر وشهری بخیر وسنتی بخیر وعمری بخیر و چون یقین کردی بداخل شدن
وقت ده مرتبه میگوئی اللهم انی اشهدک انه ما امسی بی من نعمة وعافیة فی
دین او دنیا فمنک وحدک لا شریک لک لک الحمد ولک الشکر بها علی حتی
ترضی وبعد الرضا پس ده مرتبه میگوئی لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک

وله الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیء قدیر و ده مرتبه میگوئی اعوذ بالله السمیع العلیم من همزات الشیاطین و اعوذ بالله ان یحضرون ان الله هو السمیع العلیم پس میکذاری دست خود را بالای سر خود میکشی بر صورت خود پس میکشی بر محاسن خود را بدست میگوئی احطت علی نفسی و اهلی و مالی و ولدی من غائب و شاهد بالله الذی لا اله الا هو عالم الغیب و الشهادة الرحمن الرحیم الحی القیوم لا تاخذه سنة و لا نوم میخوانی تا اخر ایة الکرسی پس مبادرت میکنی بخواندن نماز مغرب و سزاوار نیست تاخیر افکندن نماز مغرب را از اول وقت ان و در احادیث کثیره تاکید بسیار شده بتاخیر نینداختن ان از اول وقتش و چون خواستی مشغول نماز شوی اذان و اقامه میگوئی بهمان اداب که در سابق گذشت نیز در ما بین اذان و اقامه میگوئی اللهم انی اسئلك باقبال لیلك و ادبار نهارك و حضور صلواتك و اصوات دعاتك و تسبیح ملائکتك ان تصلی علی محمد و ال محمد و ان تتوب علی انك انت التواب الرحیم پس میخوانی نماز مغرب را با اداب و شرایط بجا میاوری و بعد از فراغ از نماز سه تکبیر و تسبیح زهرا علیها السلام را میگوئی پس میخوانی ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما اللهم صل علی محمد النبی و علی ذریته و علی اهل بیته و هفت مرتبه میگوئی بسم الله الرحمن الرحیم لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم پس سه مرتبه میگوئی الحمد لله الذی یفعل ما یشاء و لا یفعل ما یشاء غیره و اگر دوست داشته باشی که تعقیب بیشتر از این بخوانی افضل انستکه بعد از نافله مغرب بخوانی پس میخیزی بجهة خواندن نافله مکروه است تکلم ما بین نماز مغرب و نافله ان و مستحبست که در دو رکعت اول نافله مغرب بخوانی سوره حمد یکمرتبه و توحید سه مرتبه و در رکعت دوم بعد از حمد یکمرتبه سوره انا انزلناه و اگر بحمد تنها بخواهی اکتفا کنی جایز است مثل سایر نوافل و سزاوار است باید خواندن قرائت در ان و همچنین در سایر نافلهای شب



در بیان نافله نماز مغرب



و میگوئی بعد از فراغ از این دو رکعت اللهم انك تری و لا تری و انت بالمنظر الاعلی و ان الیك الرجعی و المنتهی و ان لك الممات و المحیا و ان لك الاخرة و الاولی اللهم انا نعوذ بك من ان نذل و نخزی و ان ناتی ما انت تنهی اللهم انی اسئلك ان تصلی علی محمد و ال محمد و اسئلك الجنة برحمتك و استعیذ بك من النار بقدرتك و اسئلك من الحور العین بعزتك و اجعل اوسع رزقی عند کبر سنی و احسن عملی عند اقتراب اجلی و اطل فی طاعتك و ما یقرب منك و یحظی عندك و یزلف لدیك عمری و احسن فی جمیع احوالی و اموری معونتی و لا تکلنی الی احد من خلقك و تفضل علی بقضاء جمیع حوائجی للدنیا و الاخرة و ابدا بوالدی و ولدی و جمیع اخوانی المؤمنین فی جمیع ما سئلتك لنفسی برحمتك یا ارحم الراحمین پس برمیخیزی دو رکعت دیگر نافله مغرب را بجا میاوری بهر سوره که خواهی و بعد از فراغ میگوئی اللهم انی اسئلك موجبات رحمتك و عزائم مغفرتك و النجاة من النار و من کل بلیة و الفوز بالجنة و الرضوان فی دار السلام و جوار نبیك محمد علیه و اله السلام اللهم ما بنا من نعمة فمنك لا اله الا انت استغفرك و اتوب الیك پس میگوئی اللهم بحق محمد و ال محمد شرف بنیاننا و ثقل میزاننا و افلح حجتنا و استر عوراتنا و طهر قلوبنا و حسن اخلاقنا و ادرار ارزاقنا و احفظ اماناتنا و تقبل من محسننا و تجاوز عن مسیئنا و اصلح ذات بیننا و ارفع درجاتنا و حصن فروجنا و احفظ دیننا و لا تجعل فیه مصابنا اللهم انا نسئلك جنات و انهارا و نعیما دائما مبارکا و صحبة الابرار و مرافقتهم و لا تحرمنا ذلك اللهم اخرجنا من الدنیا سالمین فی دیننا و ادخلنا الجنة امنین برحمتك و اصحح لنا ابدا ابدا یا ارحم الراحمین پس چون از چهار رکعت نافله مغرب فارغ شدی پس مانعی نیست از انکه بجا اوری از تعقیبات که انچه بجا اوری پس سجده شکر میکنی بهمان نحو که سابق بشرح رفت و اگر خواستی در سجده میگوئی

اسئلك بحق حبيبك محمد صلى الله عليه واله الا بدلت سيئاتي حسنات و حاسبني حسابا يسيرا پس جانب راست رو را بر زمین میگذاری و میگوئی اسئلك بحق حبيبك محمد صلى الله عليه واله الا كفيتني مؤنة الدنيا و كل هول دون الجنة پس جانب چپ رو را بر زمین میگذاری و میگوئی اسئلك بحق حبيبك محمد صلى الله عليه واله لما غفرت لي الكثير من الذنوب والقليل وقبلت من عملي اليسير پس سر بسجده میگذاری و میگوئی اسئلك بحق حبيبك محمد صلى الله عليه واله لما ادخلتني الجنة وجعلتني من سكانها ولما نجيتني من سفعات النار برحمتك يا ارحم الراحمين پس سر از سجده بر میداری و دست بر موضع سجود را مسح میکنی و میگوئی بسم الله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم اللهم اذهب عني الهم والحزن و اقل چیزیکه در سجدهٔ شکر مجزیست آنستکه بگوئی شکرا شکرا شکرا و بعد از فراغ از این اعمال بر مجزیه بجهة خواندن دو رکعت نماز غفیله و در رکعت اول بعد از حمد میخوانی ایه وذا النون اذ ذهب مغاضبا فظن ان لن نقدر عليه فنادى في الظلمات ان لا اله الا انت سبحانك اني كنت من الظالمين فاستجبنا له ونجيناه من الغم وكذلك ننجي المؤمنين و در رکعت دوم میخوانی ایه وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ويعلم ما في البر والبحر وما تسقط من ورقة الا يعلمها ولا حبة في ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا في كتاب مبين و در قنوت میخوانی این دعا را اللهم اني اسئلك بمفاتح الغيب التي لا يعلمها الا انت ان تصلي على محمد وال محمد وان تفعل بي كذا وكذا پس میگوئی اللهم انت ولي نعمتي والقادر على طلبتي تعلم حاجتي فاسئلك بحق محمد وال محمد عليه وعليهم السلام لما قضيتها لي و حاجت خود را میطلبی و روایتست که هر که این دو رکعت نماز را مابین مغرب و عشا بخواند و بخواند این دعا را و بخواهد حاجت خود را حق تعالی باو عطا فرماید آنچه را که خواهد و چون شهوی پنهان شود اذان و اقامه میگوئی از برای نماز عشا بهمان ادابیکه در سابق گذشت





پس شروع کن بخواندن فریضه عشا با اداب و شرایط و سزاوار است آنکه طول دهی قنوت و تعقیب آنرا زیرا که وقت وسعت دارد پس میخوانی در تعقیب دعاهای مشترکه بین صبح و شام را پس از آن میخوانی دعاهای مختصه بشام را و آنها بسیار است از جمله دعائیست که برای طلب روزی وارد شده و دعا چنانچه در مصباح متهجد است اینست اللهم انه ليس لي علم بموضع رزقي وانما اطلبه بخطرات تخطر على قلبي فاجول في طلبه البلدان فانا فيما انا طالب كالحيران لا ادري افي سهل هو ام في جبل ام في ارض ام في سماء ام في بر ام في بحر ام على يدي من ومن قبل من وقد علمت ان علمه عندك واسبابه بيدك وانت الذي تقسمه بلطفك وتسببه برحمتك اللهم صل على محمد واله واجعل يا رب رزقك لي واسعا ومطلبه سهلا وماخذه قريبا ولا تعنني بطلب ما لم تقدر لي فيه رزقا فانك غني عن عذابي وانا فقير الى رحمتك فصل على محمد واله وجد على عبدك بفضلك انك ذو فضل عظيم و مستحب است آنکه بخوانی هفت مرتبه سوره قدر را پس میگوئی اللهم رب السموات السبع وما اظللن ورب الارضين السبع وما اقللن ورب الشياطين وما اضللن ورب الرياح وما ذرين ورب البحار وما جرين اللهم رب كل شيء واله كل شيء ومليك كل شيء انت الله المقتدر على كل شيء انت الله الاول فلا شيء قبلك وانت الله الباطن فلا شيء دونك رب جبرئيل وميكائيل واسرافيل واله ابراهيم واسحق ويعقوب اسئلك ان تصلي على محمد وال محمد وان تولاني برحمتك ولا تسلط علي احدا من خلقك ممن لا طاقة لي به اللهم اني اتحبب اليك فحببني وفي الناس فعززني ومن شر شياطين الجن والانس فسلمني يا رب العالمين وصل على محمد واله پس دعا کن بانچه دوست میداری و از جمله دعاهای مختصه بتعقیب نماز عشا این دعا است اللهم بحق محمد وال محمد لا تؤمنا مكرك ولا تنسنا ذكرك ولا تكشف عنا سترك ولا تحرمنا فضلك ولا تحل علينا غضبك ولا تباعدنا من جوارك ولا تنقصنا

مِنْ رَحْمَتِكَ وَلا تَنْزِعْ مِنّا بَرَكَتَكَ وَلا تَمْنَعْنا عافِيَتَكَ وَاَصْلِحْ لَنا ما اَعْطَيْتَنا
وَزِدْنا مِنْ فَضْلِكَ الْمُبارَكِ الطَّيِّبِ الْحَسَنِ الْجَميلِ وَلا تُغَيِّرْ ما بِنا مِنْ نِعْمَتِكَ وَلا
تُؤْيِسْنا مِنْ رَوْحِكَ وَلا تُهِنّا بَعْدَ كَرامَتِكَ وَلا تُضِلَّنا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنا وَ
هَبْ لَنا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهّابُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ قُلُوبَنا سالِمَةً وَ
اَرْواحَنا طَيِّبَةً وَاَزْواجَنا مُطَهَّرَةً وَاَلْسِنَتَنا صادِقَةً وَاِيمانَنا دائِماً وَيَقينَنا
صادِقاً وَتِجارَتَنا لا تَبُورُ اَللّٰهُمَّ آتِنا فِي الدُّنْيا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا
بِرَحْمَتِكَ عَذابَ النّارِ پس میخوانی هر یک از فاتحه و توحید و دو قل اعوذ را ده مرتبه
پس ده مرتبه میگوئی سُبْحانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ و ده مرتبه
صلوات میفرستی پس میگوئی اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لي اَبْوابَ رَحْمَتِكَ وَاَسْبِغْ عَلَيَّ مِنْ حَلالِ
رِزْقِكَ وَمَتِّعْني بِالْعافِيَةِ ما اَبْقَيْتَني في سَمْعي وَبَصَري وَجَميعِ جَوارِحِ بَدَني اَللّٰهُمَّ
ما بِنا مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ لا اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوبُ اِلَيْكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ
پس سجده شکر بجا میآوری و میگوئی اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَنْتَ انْقَطَعَ الرَّجاءُ اِلّا مِنْكَ
مِنْكَ مِنْكَ يا اَحَداً مَنْ لا اَحَدَ لَهُ يا اَحَداً مَنْ لا اَحَدَ لَهُ غَيْرُكَ يا مَنْ لا يَزيدُهُ كَثْرَةُ
الْعَطاءِ اِلّا كَرَماً وَجُوداً يا مَنْ لا يَزْدادُ عَلى كَثْرَةِ الْعَطاءِ اِلّا كَرَماً وَجُوداً يا مَنْ لا
يَزيدُهُ كَثْرَةُ الْعَطاءِ اِلّا كَرَماً وَجُوداً صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ
اَهْلِ بَيْتِهِ پس حاجت خود را میطلبی پس از سجده برداشته جانب راست رو را بر
زمین میگذاری و میگوئی همین دعا را پس جانب چپ را میگذاری و همین دعا را میخوانی
پس سر بسجده میگذاری و میخوانی دعای مذکور را و سزاوار است آنکه
بخوانی پس از اینها این دعا را که از دعاهائی است که دفع میشود سختیها بخواندن
آن و دعا این است يا سابِغَ النِّعَمِ يا دافِعَ النِّقَمِ يا بارِئَ النَّسَمِ يا مُجَلِّيَ الْهِمَمِ يا مُغْشِيَ
الظُّلَمِ يا كاشِفَ الضُّرِّ وَالْاَلَمِ يا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ يا سامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يا مُدْرِكَ
كُلِّ فَوْتٍ يا مُحْيِيَ الْعِظامِ وَهِيَ رَميمٌ وَمُنْشِئَها بَعْدَ الْمَوْتِ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ





وَاجْعَلْ لي مِنْ اَمْري فَرَجاً وَمَخْرَجاً يا ذَا الْجَلالِ وَالْاِكْرامِ پس نماز وتیره را بجا میآوری
و آن دو رکعت نماز نشسته است و وقتش کشیده میشود تا وقت نماز عشا و در نماز
وتیره میآوری آن هفت تکبیر افتتاحیه را با دعاهای آنها و مستحب است که در این نماز خوانده
شود صد آیه از قرآن و خوب است آنکه در رکعت اول بعد از حمد خوانده شود سوره واقعه
یا تبارک و در رکعت دوم سوره توحید و میخوانی بعد از سلام هر دعا که خواستی و
افضل آنست که بخوانی دعائی را که شیخ طوسی در مصباح ایراد فرموده و اولش این است
اَمْسَيْنا وَاَمْسَى لِلّٰهِ الْحَمْدُ وَالْعَظَمَةُ وَالْكِبْرِياءُ

## فصل چهارم

در اعمالی است که متعلق
است بوقت خواب تا طلوع فجر بدان ایدک الله تعالی که خواب مثل مرگ است و شاید همینکه
در خواب رفتی قابض الارواح روح ترا قبض نماید پس سزاوار است که چون خواستی بخوابی
مهیای موت شوی با طهارت باشی و توبه از گناهان نمائی و قلب خود را از همومات دنیا فارغ
سازی و یاد کنی وقت مرگ و خوابیدن در لحد را تنها و بی کس و وصیت خود را نوشته در
زیر وساده خود گذاری و عازم باشی بر آنکه برای نماز شب برخیزی زیرا که فخر مؤمن و زینت
او در دنیا و آخرت نماز در آخر شب است و میخوانی در وقت خوابیدن سوره قل هو الله
احد و سوره الهیکم التکاثر و آیة الکرسی را پس سه دفعه میخوانی اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي عَلا فَقَهَرَ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي بَطَنَ فَخَبَرَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي مَلَكَ فَقَدَرَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي يُحْيِي الْمَوْتى وَ
يُميتُ الْاَحْياءَ وَهُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ پس میگوئی تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را و
میخوابی بر طرف راست بهیئت میت که در قبر گذاشته میشود و اگر خواستی آنکه بیدار
شوی از برای نماز شب یا غیر آن و بترسی از غلبه خواب میخوانی آخر سوره کهف را این آیه
قُلْ اِنَّما اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحى اِلَيَّ اَنَّما اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ واحِدٌ فَمَنْ كانَ يَرْجُوا لِقاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلاً
صالِحاً وَلا يُشْرِكْ بِعِبادَةِ رَبِّهِ اَحَداً و در روایتی شاهم از حضرت صادق علیه السلام که هیچ
کس نمیخواند این آیه را در وقت خوابیدن مگر آنکه بیدار میشود در ساعتی که میخواهد
بیدار شود در آن ساعت و اگر از عقرب و جانوران دیگر میترسی بخوان این را الا آنکه

امام محمد باقر علیه السلام ضامن شده سلامتی خواننده از از شر عقرب و هوام تا وقت صبح و دعا اینست اعوذ بکلمات الله التامات التی لا یجاوزهن بر و لا فاجر من شر ما ذرء و من شر ما برء و من شر کل دابة هو آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم و اگر از احتلام ترسی این دعا را بخوان اللهم انی اعوذ بک من الاحتلام و من سوء الاحلام و من ان یتلاعب بی الشیطان فی الیقظة و المنام و اگر بترسی از خراب شدن خانه و مکانیکه در آنجا میخوابی پس بخوان این آیه را ان الله یمسک السموات و الارض ان تزولا و لئن زالتا ان امسکهما من احد من بعده انه کان حلیما غفورا و اگر از دزد بترسی آخر سوره بنی اسرائیل را بخوان که اولش اینست قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن و در وقت خواب سرمه بکش هفت میل چهار میل در چشم راست و سه میل در چشم چپ در وقت سرمه کشیدن میخوانی این دعا را اللهم انی اسئلک بحق محمد و آل محمد ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تجعل النور فی بصری و البصیرة فی دینی و الیقین فی قلبی و الاخلاص فی عملی و السلامة فی نفسی و السعة فی رزقی و الشکر لک ابدا ما ابقیتنی انک علی کل شیء قدیر و سزاوار است آنکه ترک کنی خواب بین الطلوعین و خواب بعد از عصر را و چون خواستی بخوابی چراغ را خاموش میکنی و رو بقبله میخوابی و در بامیکه اطرافش دیوار نداشته باشد نمیخوابی و خوابیکه دعای برای هر کس نقل مکن مگر آنکه عالم و ناصح و مهربان باشد و تفاصیل این مقام در کتب بکر خود ذکر نموده ام و این مختصر را گنجایش بیش از این نیست و بدانکه روایاتیکه در فضیلت نماز شب وارد شده زیاده از آنستکه در اینجا ذکر شود و از جمله وصایای حضرت رسول بامیر المؤمنین علیهما السلام آنستکه فرمود و علیک بصلوة اللیل و علیک بصلوة اللیل و علیک بصلوة اللیل سه مرتبه حضرت رسول بامیر المؤمنین ع فرمود که بر تو باد بخواندن نماز شب و این نهایت تأکید است در امر آن پس سزاوار است که خود را از این فیض عظیم محروم ننمود و بعد از نصف شب از برای خواندن نماز از خواب برخیز و چون بیدار شدی





اول کاریکه میکنی آنستکه بسجده میروی و میگوئی الحمد لله الذی احیانی بعد ما اماتنی و الیه النشور الحمد لله الذی رد علی روحی لاحمده و اعبده و چون برخواستی و نشستی میگوئی حسبی الرب من العباد حسبی الذی هو حسبی منذ کنت حسبی الله و نعم الوکیل و چون برخواستی و ایستادی میگوئی اللهم اعنی علی هول المطلع و وسع علی المضجع و ارزقنی خیر ما بعد الموت و چون صدای خروس شنیدی میگوئی سبوح قدوس رب الملائکة و الروح سبقت رحمتک غضبک لا اله الا انت عملت سوء و ظلمت نفسی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب الا انت فتب علی انک انت التواب الرحیم پس مهیا میشوی از برای عبادت بآنکه میروی بجهت قضاء حاجت به بیت الخلا اگر محتاج بآن باشی و چون بیرون آمدی مسواک میکنی پس وضو میگیری و در هر یک از اینها آدابش را بجا میاوری پس بوی خوش بکار میبری و می نشینی رو بقبله و میخوانی مناجات حضرت امام زین العابدین علیه السلام را که در نیمه های شب میخوانده که اولش اینست الهی غارت نجوم سمائک پس برمیخیزی بجهت خواندن نماز شب و سزاوار است آنکه بخوانی دو رکعت نماز در رکعت اول قل هو الله احد و در رکعت دوم قل یا ایها الکافرون چنانچه از حضرت سجاد علیه السلام نقل شده که آنحضرت پیش از نماز شب دو رکعت نماز بانطریق میخواند شیخ بهائی فرموده که نیکو است آنکه بخوانی بعد از این دو رکعت این مناجات را که ابو الدرداء از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام شنیده است الهی کم من موبقة حلمت عن مقابلتها بنقمتک و کم من جریرة تکرمت عن کشفها بکرمک الهی ان طال فی عصیانک عمری و عظم فی الصحف ذنبی فما انا مؤمل غیر غفرانک و لا انا براج غیر رضوانک الهی افکر فی عفوک فتهون علی خطیئتی ثم اذکر العظیم من اخذک فتعظم علی بلیتی آه ان انا قرئت فی الصحف سیئة انا ناسیها و انت محصیها فتقول خذوه فیاله من مأخوذ لا تنجیه عشیرته و لا تنفعه قبیلته آه من نار تنضج الاکباد و الکلی آه من نار نزاعة للشوی آه من غمرة من لهبات لظی پس گریه

میکنی و میخوانی بعد از ان هر چه خواستی پس بجهة خواندن نماز شب و عملها فرمود و آنها
که اول وقت ان نصف شب و هر چه نزدیکتر بصبح باشد افضل است جایز است
تقدیمش بر وقتش از برای صاحب عذر ولکن قضا کردنش از تقدیم افضل است پس بنیت
میکنی دو رکعت از نافلهٔ شب را و میگوئی ان هفت تکبیر را با دعاهایش که در سابق مذکور
شد و میخوانی در رکعت اول بعد از حمد قل هو الله احد و در رکعت دوم قل یا ایها
الکافرون و در شش رکعت دیگر میخوانی هر سوره که خواستی و بهتر انستکه اگر وقت
وسعت داشته باشد از سوره های طوال مانند انعام و کهف و انبیاء و یس و الم
بخوانی و اگر وقت تنگ باشد اکتفا میکنی بر حمد و توحید و نمازهای شب را بلند میخوانی
و مستحبست انکه خوانده شود عقب هر دو رکعت و همچنین عقب هشت رکعت دیگر از
نماز شب این دعا اللهم انی اسئلک و لم یسئل مثلک انت موضع مسئلة
السائلین و منتهی رغبة الراغبین وادعوک و لم یدع مثلک وارغب الیک
و لم یرغب الی مثلک انت مجیب دعوة المضطرین وارحم الراحمین اسئلک بافضل
المسائل وانجحها واعظمها یا الله یا رحمن یا رحیم وباسمائک الحسنی وامثالک
العلیا ونعمک التی لا تحصی وباکرم اسمائک علیک واحبها الیک واقربها منک
وسیلة واشرفها عندک منزلة واجزلها لدیک ثوابا واسرعها فی الامور اجابة و
باسمک المکنون الاکبر الاعز الاجل الاعظم الاکرم الذی تحبه وتهواه وترضی
به عمن دعاک فاستجبت له دعائه وحق علیک ان لا تحرم سائلک ولا ترده
وبکل اسم هو لک فی التوریة والانجیل والزبور والقران العظیم وبکل اسم
دعاک به حملة عرشک وملائکتک وانبیاؤک ورسلک واهل طاعتک
من خلقک ان تصلی علی محمد وال محمد وان تعجل فرج ولیک وابن ولیک وتعجل
خزی اعدائه و میخوانی هر دعائی که خواسته باشی پس تسبیح زهرا علیها السلام میگوئی
و سجدهٔ شکر بجا میاوری و در سجده میگوئی یا الله یا الله ده مرتبه پس میگوئی صل علی





محمد وال محمد واغفر لی وارحمنی وثبتنی علی دینک ودین نبیک ولا تزغ قلبی
بعد اذ هدیتنی وهب لی من لدنک رحمة انک انت الوهاب و چون از این دو رکعت
فارغ شدی بر میخیزی بجهة دو رکعت دیگر و در این دو رکعت میخوانی هر سوره که خواستی و
بهتر انستکه در رکعت اول سورهٔ یا ایها المزمل و در دوم عم یتسائلون بخوانی و
چون سلم گفتی تسبیح زهرا و دعای سابق را میخوانی پس سجدهٔ شکر بجا میاوری و صد مرتبه
میگوئی در ان ما شاء الله پس میگوئی بعد از ان یا رب انت الله ما شئت من امر یکون
فصل علی محمد وال محمد واجعل لی فیما تشاء ان تعجل فرج ال محمد صلی الله علیه
وعلیهم وتجعل فرجی وفرج اخوانی مقرونا بفرجهم وتفعل بی کذا وکذا و میخوانی
خدا را باینها میخوانی پس بر میخیزی و دو رکعت دیگر بجا میاوری و بعد از سلم تسبیح زهرا
و دعای سابق را میخوانی پس سجدهٔ شکر میکنی و در سجده دوازده مرتبه میگوئی
الحمد لله شکرا پس بر میخیزی و دو رکعت دیگر از نافلهٔ شب میخوانی در رکعت اول
بعد از حمد سورهٔ تبارک و در دوم هل اتی میخوانی و در سجدهٔ اخر این دو رکعت میگوئی
یا خیر مدعو و یا خیر مسئول و یا اوسع من اعطی و یا خیر مرتجی ارزقنی واوسع علی
من رزقک وسبب لی رزقا واسعا من فضلک انک علی کل شیء قدیر پس
چون سلام نماز را گفتی تسبیح زهرا و دعاء سابق را میخوانی و بعد از ان میخوانی این دعا را
که از حضرت امام رضا علیه السلام روایت شده اللهم انی اسئلک بحرمة من عاذ
بک منک ولجأ الی عزک واستظل بفیئک واعتصم بحبلک ولم یثق الا بک
یا جزیل العطایا یا مطلق الاساری یا من سمی نفسه من جوده وهابا ادعوک
رغبا ورهبا وخوفا وطمعا والحاحا والحافا وتضرعا وتملقا وقائما وقاعدا و
راکعا وساجدا وراکبا وماشیا وذاهبا وجائیا وفی کل حالاتی واسئلک ان
تصلی علی محمد وال محمد وان تفعل بی کذا وکذا پس حاجت خود را میخواهی پس سجدهٔ
شکر بجا میاوری و چون از این هشت رکعت نماز فارغ شدی بر میخیزی بجهة دو رکعت

اداب نماز شفع و وتر

شفع و یکرکعت وتر و افضل اوقات این سه رکعت نماز مابین صبح و فجر است و شفع نامیده
فرموده که دو رکعت اول نماز شفع سوره حمد و قل اعوذ برب الناس و در رکعت دوم
حمد و قل اعوذ برب الفلق میخواند و بعد از دو رکعت سلام میدهد و افضل آنستکه
بحضرت از مصلای خود برنخیزد تا نماز وتر را بجا آورد و مستحب است خواندن این دعا را
در عقب نماز شفع الهی تعرض لک فی هذا اللیل المتعرضون و قصدک فیه القاصدون
و امل فضلک و معروفک الطالبون و لک فی هذا اللیل نفحات و جوائز و عطایا
و مواهب تمن بها علی من تشاء من عبادک و تمنعها من لم تسبق له العنایة
منک و ها انا ذا عبدک الفقیر الیک المؤمل فضلک و معروفک فان کنت
یا مولای تفضلت فی هذه اللیلة علی احد من خلقک و عدت علیه بعائدة
من عطفک فصل علی محمد و آل محمد الطیبین الطاهرین الخیرین الفاضلین وجد
علی بفضلک و معروفک و کرمک یا رب العالمین و صلی الله علی محمد و آل
محمد الطیبین الطاهرین الخیرین الفاضلین الذین اذهبت عنهم الرجس و طهرتهم
تطهیرا انه حمید مجید اللهم انی ادعوک کما امرتنی فصل علی محمد و آل محمد
الطیبین الطاهرین فاستجب لی کما وعدتنی انک لا تخلف المیعاد و چون فارغ
شد از دو رکعت شفع برمیخیزد بجهت مفرده وتر و هفت تکبیر سابقه را با دعاهای
آنها میگوید و بجا می آورد بعد از حمد سوره توحید را سه مرتبه و دو سوره قل اعوذ را میخواند
پس دست را بجهت دعا بلند میکند و آنچه خواهی دعا میخواند و دعاهائیکه در اینحال
خوانده میشود بسیار است لکن ذکرش مناسب با وضع رساله نیست و سزاوار است
آنکه کم نکنی از هفتاد یا هفت بار استغفار کنی که به کنند که آن بخواند این دعا را که شیخ
طوسی در مصباح متهجد ذکر فرموده لا اله الا الله الحلیم الکریم لا اله الا الله
العلی العظیم لا اله الا الله رب السموات السبع و رب الارضین السبع و ما
فیهن و ما بینهن و ما تحتهن و رب العرش العظیم و سلام علی المرسلین و الحمد



لله رب العالمین یا الله الذی لیس کمثله شیء صل علی محمد و آل محمد و عافنی من شر
کل جبار عنید و من شر کل شیطان مرید من شر شیاطین الجن و الانس و من
شر فسقة العرب و العجم و من شر کل دابة صغیرة او کبیرة بلیل او نهار و من شر کل
شدید من خلقک و ضعیف و من شر الصواعق و البرد و من شر الهامة و العامة
و اللامة و الخاصة اللهم من کان امسی و اصبح و له ثقة او رجاء غیرک فانی
اصبحت و امسیت و انت ثقتی و رجائی فی الامور کلها فاقض لی بخیر کل عافیة یا اکرم
من سئل و یا اجود من اعطی و یا ارحم من استرحم صل علی محمد و آل محمد و ارحم
ضعفی و قلة حیلتی و امنن علی بالجنة و فک رقبتی من النار و عافنی فی نفسی و
فی جمیع اموری کلها برحمتک یا ارحم الراحمین اللهم انک تری و لا تری و
انت بالمنظر الاعلی و الیک الرجعی و المنتهی و لک الممات و المحیی و ان لک
الآخرة و الاولی اللهم انا نعوذ بک من ان نذل و نخزی اللهم اهدنی فیمن
هدیت و عافنی فیمن عافیت و تولنی فیمن تولیت و نجنی من النار فیمن انجیت
انک تقضی و لا یقضی علیک و تجیر و لا یجار علیک و تستغنی و یفتقر الیک
و المصیر و المعاد الیک و یعز من والیت و لا یعز من عادیت و لا یذل من
والیت تبارکت و تعالیت امنت بک و توکلت علیک و لا حول و لا قوة
الا بالله العلی العظیم اللهم انی اعوذ بک من جهد البلاء و من سوء القضاء
و درک الشقاء و تتابع الفناء و شماتة الاعداء و سوء المنظر فی النفس و
الاهل و المال و الولد و الاحباء و الاخوان و الاولیاء و عند معاینة
الموت و عند مواقف الخزی فی الدنیا و الآخرة هذا مقام العائذ بک من
النار التائب الطالب الراغب الی الله و هفت مرتبه بگوید استجیر بالله من النار
پس دعا میکنی از برای برادران مؤمن خود و سزاوار است که تا چهل نفر را
پس دعا میکنی بآنچه میخواهی پس هفتاد مرتبه استغفار میکنی و اگر هفتصد مرتبه استغفا

کنی افضل است و سزاوار است آنکه عدد استغفار را بد بست رسانی ...ر شمار آورد و دست را بدعا بلند کند و ما بین نیل هفتم رتبه میکوئی استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القیوم لجمیع ظلمی و جرمی و اسرافی علی نفسی و اتوب الیه پس میگوئی رب اسأت و ظلمت نفسی و بئس ما صنعت و هذه یدای یا رب جزاء بما کسبت و هذه رقبتی خاضعة لما اتیت و ها انا ذا بین یدیك فخذ لنفسك من نفسی الرضا حتی ترضی لك العتبی لا اعود پس میگوئی العفو العفو العفو تا سیصد مرتبه میکوئی بعد از آن رب اغفر لی وارحمنی و تب علی انك انت التواب الرحیم و سزاوار است آنکه طول بدهی قنوت را واکر وقت وسعت داشته باشد میخوانی در قنوت این مناجات را که از حضرت علی بن الحسین علیهما السلام روایت شده سیدی سیدی هذه یدای قد مددتهما الیك بالذنوب مملوة و عیناى بالرجاء ممدودة و حق لمن دعاك بالندم تذللا ان تجیبه بالکرم تفضلا سیدی امن اهل الشقاء خلقتنی فاطیل بکائی ام من اهل السعادة خلقتنی فابشر رجائی سیدی الضرب المقامع خلقت اعضائی ام لشرب الحمیم خلقت امعائی سیدی لو ان عبدا استطاع الهرب من مولاه لکنت اول الهاربین منك لکنی اعلم انی لا افوتك سیدی لو ان عذابی مما یزید فی ملکك لسألتك الصبر علیه غیر انی اعلم انه لا یزید فی ملکك طاعة المطیعین ولا ینقص منه معصیة العاصین سیدی ما انا و ما خطری هب لی بفضلك و جللنی بسترك و اعف عن توبیخی بکرم وجهك الهی و سیدی ارحمنی مصروعا علی الفراش تقلبنی ایدی احبتی و ارحمنی مطروحا علی المغتسل یغسلنی صالح جیرتی و ارحمنی محمولا قد تناول الاقرباء اطراف جنازتی و ارحم فی ذلك البیت المظلم وحشتی و غربتی و وحدتی و چون از قنوت فارغ شدی برکوع میروی و چون سر از رکوع برداشتی میکوئی هذا مقام من حسناته نعمة منك و سیئاته بعمله و ذنبه عظیم و شکره قلیل و لیس لذلك الا رفقك و رحمتك الهی طموح الآمال قد خابت الا لدیك و معاکف الهمم

العفو ۳ ... ۱۰





قد تقطعت الا علیك و مذاهب العقول قد سمت الا الیك فانت الرجاء و الیك الملتجا یا اکرم مقصود و یا اجود مسؤل هربت الیك بنفسی یا ملجأ الهاربین باثقال الذنوب احملها علی ظهری و لا اجد لی الیك شافعا سوی معرفتی بانك اقرب من لجأ الیه المضطرون و امل ما لدیه الراغبون یا من فتق العقول بمعرفته و اطلق الالسن بحمده و جعل ما امتن به علی عباده فی کفاء لتادیة حقه صل علی محمد و آل محمد و لا تجعل للهموم علی عقلی سبیلا و لا للباطل علی عملی دلیلا اللهم انك قلت فی محکم کتابك المنزل علی نبیك المرسل علیه و آله السلم کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون و بالاسحار هم یستغفرون طال هجوعی و قل قیامی و هذا السحر و انا استغفرك لذنوبی استغفار من لا یملك لنفسه نفعا و لا ضرا و لا حیوة و لا موتا و لا نشورا پس سجده میروی و تشهد و سلام میکوئی و بعد از سلام تسبیح حضرت زهرا میفرستی و سه مرتبه میکوئی سبحان ربی الملك القدوس العزیز الحکیم یا حی یا قیوم یا بر یا رحیم یا غنی یا کریم ارزقنی من التجارة اعظمها فضلا و اوسعها رزقا و خیرها لی عاقبة فانه لا خیر فیما لا عاقبة له پس میخوانی دعاء حزین را و دعا اینست اناجیك یا موجود فی کل مکان لعلك تسمع ندائی فقد عظم جرمی و قل حیائی مولای یا مولای ای الاهوال اتذکر و ایها انسی و لو لم یکن الا الموت لکفی کیف و ما بعد الموت اعظم و ادهی یا مولای یا مولای حتی متی و الی متی اقول لك العتبی مرة بعد اخری ثم لا تجد عندی صدقا و لا وفاء فیا غوثاه ثم وا غوثاه بك یا الله من هوی قد غلبنی و من عدو قد استکلب علی و من دنیا قد تزینت لی و من نفس امارة بالسوء الا ما رحم ربی مولای مولای یا مولای ان کنت رحمت مثلی فارحمنی و ان کنت قبلت مثلی فاقبلنی یا قابل السحرة اقبلنی یا من لم ازل اتعرف منه الحسنی یا من یغذینی بالنعم صباحا و مساء ارحمنی یوم آتیك فردا شاخصا الیك بصری مقلدا عملی قد تبرء جمیع

تعطلت ... ۱۱

کفاء لتادیة حقه ... ۱۲

[illegible] ومن کان له کدّی وسعیی فان لم ترحمنی فمن یرحمنی ومن یونسنی فی
القبر وحشتی ومن یحاور لسانی اذا خلوت بعملی وسائلنی عمّا انت اعلم به منّی فان
قلت نعم فاین المهرب من عدلک وان قلت لم افعل قلت الم اکن الشاهد علیک
فعفوک عفوک یا مولای قبل ان تلبس الابدان سرابیل القطران عفوک عفوک
یا مولای قبل ان تغلّ الایدی الی الاعناق یا ارحم الراحمین وخیر الغافرین و
کفعمی گفته که بعد از این دعا دو سجده بجا میاورد در سجده اول میگوید سبّوح
قدّوس ربّ الملائکة والروح پس بنشیند ومیخواند آیة الکرسی را پس
بسجده دوم میرود و پنج بار ذکر سابق را میگوید پس گفته که هر که این دو سجده را
باین نحو بجا آورد اجر عظیمی برای او خواهد بود انتهی و چون از نماز وتر فارغ شد
بر میخیزد بجهة دو رکعت نافله نماز صبح و وقت آن پیش از فجر دوم بعد از فراغ از نماز
شب است و اگر فجر دوم طالع گشته و نخوانده باز وقت آن باقیست تا حمره در افق ظاهر
شود و اگر وقتش گذشته و نخوانده انرا پس تاخیر میاندازی انرا از نماز فریضه و میخواند
در رکعت اول الحمد را بعد از حمد سوره قل یا ایها الکافرون و در رکعت دوم بعد از حمد
قل هو الله احد و چون سلام گفت میخوابد بطرف راست و بقبله مثل میّت که در لحد
گذاشته میشود و میگذارد گونه راست خود را بر روی دست راست پس این را میخواند
استمسکت بعروة الله الوثقی التی لا انفصام لها واعتصمت بحبل الله المتین
واعوذ بالله من شرّ فسقة العرب والعجم ومن شرّ فسقة الجنّ والانس ربّی الله ربّی
الله ربّی الله امنت بالله توکلت علی الله لا حول ولا قوة الا بالله ومن یتوکّل علی الله
فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لکل شیء قدرا حسبی الله ونعم الوکیل
اللهم من اصبح وله حاجة الی مخلوق فان حاجتی ورغبتی الیک وحدک لا شریک
لک الحمد لربّ الصباح الحمد لفالق الاصباح الحمد لناشر الارواح الحمد
لقاسم المعاش الحمد لله جاعل اللیل سکنا والشمس والقمر حسبانا ذلک تقدیر





العزیز العلیم اللهم صلّ علی محمد وآل محمد واجعل فی قلبی نورا وفی بصری
نورا وعلی لسانی نورا ومن بین یدیّ نورا ومن خلفی نورا وعن یمینی نورا وعن
شمالی نورا ومن فوقی نورا ومن تحتی نورا واعظم لی النور واجعل لی نورا امشی به
فی الناس ولا تحرمنی نورک یوم القیمة القاک پس میخواند آیة الکرسی و دو سوره
قل اعوذ و پنج آیه از آل عمران که اولش اینست ان فی خلق السموات والارض و آخرش
انک لا تخلف المیعاد است پس میخواند تسبیح و تسبیح زهرا میفرستی و
مستحبات آنکه صد مرتبه بگوید سبحان ربی العظیم وبحمده استغفر الله واتوب الیه
پس هفت مرتبه بگوید بسم الله الرحمن الرحیم لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم
پس سجده شکر بجا میاورد و میخواند در آن انچه بخاطرش میرسد از آن دعاها که در
سابق بجهة سجده شکر ذکر شد و سزاوار است آنکه در این سجده دعا کنی از برای
برادران مؤمن خود و بگوید اللهم ربّ الفجر واللیالی العشر والشفع والوتر و
اللیل اذا یسر وربّ کل شیء واله کل شیء وملیک کل شیء صلّ علی محمد وآل محمد
وافعل بی وبفلان وفلان ما انت اهله ولا تفعل بنا ما نحن اهله فانک اهل التقوی
واهل المغفرة و مستحبات نیز آنکه خوانده شود بعد از فراغ از نماز های شب سوره
قدر سه مرتبه و صلوة بر پیغمبر ده مرتبه و سوره توحید سه مرتبه و الله الله ربّنا و سه مرتبه
یا ارباه پس میگوید محمد بین یدیّ وعلی ورائی وفاطمة فوق راسی والحسن عن یمینی
والحسین عن شمالی وعلی ومحمد وجعفر وموسی وعلی ومحمد وعلی والحسن والحجة
علیهم السلام حولی پس میگوید یا ربّ ما خلقت خلقا خیرا منهم فاجعل صلواتی بهم مقبولة
ودعائی بهم مستجابا وحاجاتی بهم مقضیة وذنوبی بهم مغفورة ورزقی بهم مبسوطا
پس صلوات میفرستی بر پیغمبر و آل آنحضرت و حاجت خود را ذکر میکنی و سزاوار است آنکه
بخواند بعد از فراغ نماز شب دعائی را که در صحیفه کامله ذکر او اولش اینست اللهم
یا ذا الملک المتأبّد بالخلود تمام شد آنچه حق تعالی مقدّر فرموده جمع آوردن او در این شما

شریفه ملتمس از برادران ایمانی انستکه هرکه از این رساله منتفع گردد در حال حیوة یا بعد از وفاة این مجرم کثیر السیئات را بدعای رحمت و مغفرت یاد نمایند وختم بفضل الله سبحانه وکرمه فی یوم الخمیس ثالث شهر ربیع المولود من سنة اثنتی وعشرین بعد ثلثمائة والف من الهجرة المقدسة علی هاجرها الف سلام وتحیة علی ید مؤلفه الراجی عفو ربه الغنی عباس بن محمد رضا القمی فی ارض کربلا فی جوار مولانا المظلوم ابی عبد الله الحسین صلوات الله وسلامه علیه مع تراکم الاحوال واختلال الاحوال وتوزع البال والحمد لله اولاً واخراً وصلی الله علی سیدنا محمد واله الاطهرین واللعنة الدائمة علی اعدائهم اجمعین

مخفی و مستور نماند بر برادران دینی اثنی عشریه که این بندهٔ درگاه العبد المذنب مشهدی عباسعلی کتابفروش تبریزی ولد کربلائی محمد طاب ثراه مدتها بود در این خیال بودم که کتابی جامع از ادعیه معتبره ابتدا و محل حاجت مبین و کافی در هر موقع باشد در دسترس بود دو فراهم آوردن ان عاجز و متفکر بعضی درین رسالهٔ بنامیکه توکلت علی الله قریب بسال قبل بطبع رسیده و دیگری که منسوب باین کتاب مستطاب باشد باید از هر فهم قاصر خود نوشته از سال نجف اشرف خدمت جناب العلما والفضلا آقا سید محمد آقا خامنه سلمه الله تعالی نموده و مستدعی شد کسی که در این فن بصیر و خبیر باشد پیدا نموده این امر را رجوع بجناب ایشان نمایند لهذا جناب آقای بزرگوار قربة الی الله بعد از سعی بسیار مقصود بنده را بجناب مستطاب العالم العامل غواص بحار اخبار الائمة الاطهار حاجی شیخ عباس قمی ادام الله تائیده و توفیقه رسانیده و جناب ایشان هم لاحظ ذخیرة یوم لا ینفع مال ولا بنون و تقربا الی الله تعالی قبول این زحمت فرموده و بدستیاری آقای بزرگوار آقا سید محسن آقا نواده جناب مستطاب خاتم العلما والفقها حاجی میرزا حسین نوری الطبرسی اعلی الله مقامه و در کتابخانه ایشان مشغول تالیف و در جمع آوری آن اهتمام بلیغ فرمودند که الحق مطبوع طباع خواص و عام شده امید که انشاء الله شکر این غنیمت شمرده در حق مؤلف جناب آقایان بانی والدین بانی و کاتب و حقیر دعای





خال حیات و بعد از ممات این عاصی بی‌نوا را از دعای خیر یاد فرموده و طلب رحمت و مغفرت نمایند و متمنی از مؤمنین آنکه هرکس خیال اعادهٔ چاپ ومحتوی ام اینکتاب شریف را داشته باشد اسم این عاصی را از کتاب هدیة الزائرین وبهجة الناظرین محو نفرمایند بهمین طرز از اول الی آخر بطبع برسانند و آنچه لازمهٔ تصحیح بود با جناب مستطاب عمدة العلماء و ملاذ الاتقیا فخر الافاضل و کنز الفضائل آقای معتمد العلماء آقا میرزا ابراهیم آقا زید عمره و توفیقه بعمل آمده که انشاء الله بصحت مقرون خواهد شد والحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی السید نا محمد و آله الطاهرین المطهرین ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین

قد کتب هذا الکتاب در روز پنجشنبه یازدهم شهر جمادی الثانی تبارک اول السادات احمد بن محمد المحسنی التبریزی ۱۳۲۳

نسخه داروی کچلی

روغن گاو ۲ مثقال — مرهم رسید مرات ۴ مثقال — محلول دارا شکنه یک گرام — الکل [illegible] — آب پانصد گرام

[illegible] در مکتب بچه را حمام برده شب روغن گاو و [illegible] رنگ است روی زخم را چرب کند فردا صبح [illegible] در محلول دارا شکنه تا [illegible] روز صبح و عصر روی زخم زده بعد از شش روز مرهم مرات [illegible] رنگ است صبح و عصر تا مدت پانزده روز مالیده تا [illegible] در بیاید با زنولین [illegible] فوق [illegible] به همان ترتیب [illegible] تا [illegible] قطع [illegible] نشد